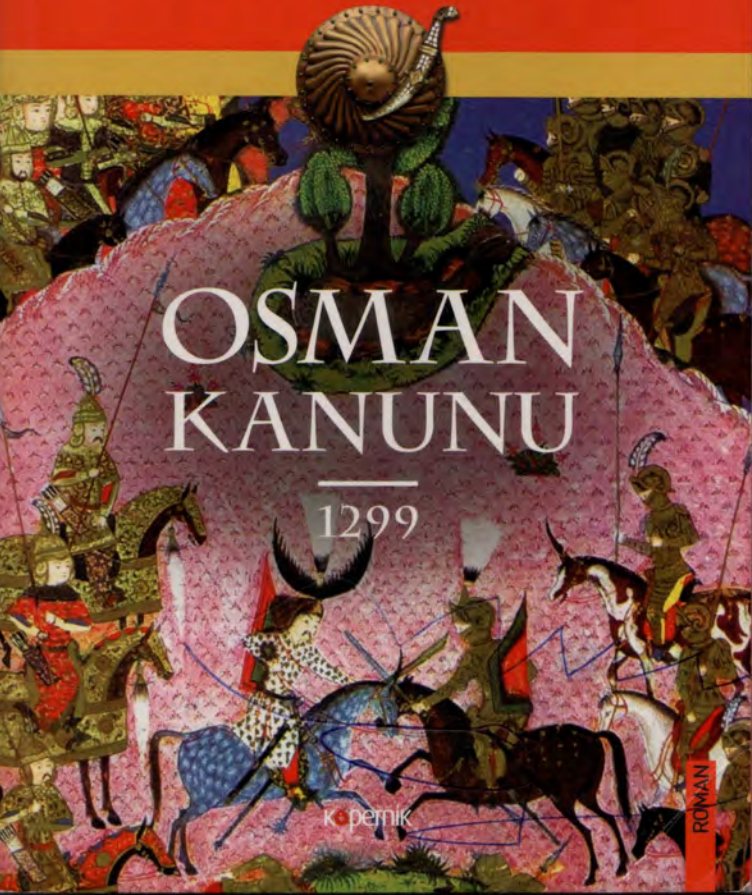
BEYAZIT AKMAN

OSMAN KANUNU

1299

kopernik

ROMAN

BEYAZIT AKMAN

OSMAN KANUNU

1299

Üç kıtada, altı asır hükmedecek bir imparatorluk kuracak. Adı, adaletle anılacak.

ISBN: 978-605-69195-0-3
9 786056 919503

45,00 ₺

KDV muafiyeti uygulanmıştır

Kopernik

Osmanlı İmparatorluğu'nu kuran, ona adını veren kahramanın hikâyesi.
İki ciltlik bir epik, film tadında bir kuruluş romanı.

On üçüncü asrın sonları. Anadolu savaş ve kan içinde. İnsan kellelerinden kulelerle kalplere terör salan Doğulu barbar Moğollar, Batılı fanatik Haçlı orduları ve hain haşhaşinler.. Ve Türkleri tamamen bitirmek niyetinde olan İmparatorluk vârisi tekfurlar..
Bu kaostan bir cihan lideri doğmak üzere..
Küçük bir uç beyliğinden çıkarak bu katliamlara dur diyecek, umudun ve adaletin adı olacak bir genç!

Kuruluş hiç böyle anlatılmadı.
En son araştırmalar ışığında dört yılda yazıldı.
Şövalye Mihal'in gözünden ve Marko Polo'nun seyahatnamesinden Osman.
Türk ve dünya edebiyatının en kapsamlı Osman Gazi çalışması.
Yeni kuruluş yılı olarak kabul edilen ve Osman Bey'in Doğu Roma İmparatorluğu ile savaşı 1302 Bafeus Muharebesi'nin ilk romanı.

Osman Kanunu (Birinci Kitap): Osman'ın çocukluğu, gençliği, Rabia ile tanışması, ona âşık oluşu.. Şeyh Edebali'nin dergâhında insan-ı kâmil olma serüveni. Şövalyelerle ilk çarpışmalar, tekfurlarla ilk savaşlar, haşhaşinlerle hesaplaşma ve büyük bir ihanet.

Osman: Kuruluş (İkinci Kitap): Osman en büyük kâbuslarıyla yüzleşiyor, zorlu bir birlik mücadelesi veriyor ve Mihal kritik bir karar aşamasına geliyor. 1302 Bafeus Muharebesi kitabın görkemli finalini oluşturuyor.

Daha önce *Osman: Aşk ve Savaş* adıyla yayınlanan bu epik kuruluş romanı, yeni adıyla ve yüzüyle karşınızda...

BEYAZIT AKMAN

1299

OSMAN KANUNU

Kopernik Kitap 97
Roman: 3

OSMAN KANUNU
• Beyazıt Akman, 2019
• 2019, Kopernik Kitap / Dolmabahçe AŞ
1. Baskı: Epsilon Yayınları

Kitabın bütün yayın hakları Beyazıt Akman ve Dolmabahçe AŞ'ye aittir. Tanıtım amacıyla kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yazar ve yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve malî hakları saklıdır.

Genel Yayın Yönetmeni
Abdülkadir Özkan
Yayın Kurulu Danışmanı
Prof. Dr. Alâattin Karaca
Dizi Yönetmeni
Mehmet Erdoğan
Görsel Yönetmen
Osman Özkan
Son Okuma
Mehmet Akar
Kapak Tasarımı
Ali Kaya
Grafik Tasarım
Sinopsis

ISBN: 978-605-69195-0-3
Sertifika no: 35176
1. Baskı: Mart 2019

Baskı ve Cilt
Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1.Cad. No:16 Ümraniye-İSTANBUL
Tel: 444 44 03 Fax: (0216) 365 99 07 www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 42716

Dolmabahçe AŞ
Altunizade Mah. Ord. Prof. Fahrettin Kerim Gökay Cad.34 Üsküdar - İstanbul
Tel: 0216 520 02 60

www.kopernikkitap.com
info@kopernikkitap.com I siparis@kopernikkitap.com

Kopernik Kitap, Dolmabahçe AŞ markasıdır.

OSMAN KANUNU

1299

BEYAZIT AKMAN

kopernik

BEYAZIT AKMAN, 1981, Kastamonu doğumlu. İngiliz Dili Eğitimi üzerine olan lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi ve ODTÜ'de üniversite ikincisi olarak yüksek şerefle bitirdi. 2004'te dünyanın en prestijli burslarından biri olarak kabul edilen Fulbright bursuyla Amerika'ya gitti. 2006'da İngiliz edebiyatı master derecesini aldı ve Illinois State Üniversitesinde doktoraya başladı, İngiliz edebiyatı ve İslâm üzerine dersler verdi. 2012'de "İngiliz Edebiyatı'nda İslâm Algısı ve Türkler" konulu doktora teziyle mezun oldu. Shakespeare ve Daniel Defoe'da Türk imgesi hakkında uluslararası akademik dergilerde makaleleri bulunan yazar Amerika'da pek çok konferansta bildiriler sundu, oturum başkanlığı yaptı. Akman, doktora araştırmasıyla 2010'da Washington'daki dünyaca ünlü kütüphaneler ve müzeler kompleksi olan Smithsonian Enstitüsüne özel araştırmacı olarak kabul edildi. 2012-2014 yılları arasında New York Üniversitesi, Geneseo'da Dünya Edebiyatı ve İslâm, Doğu-Batı İlişkileri, ve Osmanlılar ve Batı gibi konularda dersler verdi. Amerika'da on yıl yaşadıktan sonra 2014'te Türkiye'ye kesin dönüş yapan Akman hâlen Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinde araştırmalarına devam etmektedir. Amerika'da üniversite kütüphanelerindeki kaynaklarla birlikte yerli ve yabancı yüzü aşkın eseri inceleyerek beş yıllık bir araştırmanın ardından yazdığı, Fatih'i ve Fetih'i anlatan *Dünyanın İlk Günü* yayımlandığında büyük bir ilgi görerek en çok satan ilk romanlardan biri oldu. Kısa sürede kült hâline gelen bu eser, Türkiye'de tarihî sinema ve dizilere de esin kaynağı oldu. Bu eseri, üç yıllık bir araştırmanın ardından beş asır öncesinden günümüze uzanan bir insanlık dersi niteliğindeki, II. Bayezid dönemi romanı *Cennetin Kapıları* takip etti. Yazarın en son araştırmalar ışığında dört yıllık bir araştırmanın ardından kuruluşu romanlaştırdığı *Osman* romanları iki cilt hâlinde yayınlandı. Akman, Türkiye Yazarlar Birliği tarafından *2015 Uluslararası Tarihi Roman ve Romanda Tarih Büyük Ödülü*'ne layık görüldü. Yazarın on beş yıllık araştırmalarından damıttığı yazıları *Kayıp Tarihin İzinde: Fatih'ten Shakespeare'e* Doğu-Batı adıyla yayımlandı. Akademisyen-yazar Akman, 2018 yılında Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Asli Üyeliği'ne seçildi. 2019'da bir Yunus Emre romanı olan *Ben, Yunus: Bir Gârip Aşık* ve *Ben, Piri: Pusula Elifi'nin Peşinde* adlı kitapları yayınlandı. Evli ve bir kız çocuğu babasıdır.

Anneme...

GİRİŞ

Kumpas

1

eryüzü gökteydi. Gökyüzü yerde.

Dünya tepetaklak olmuştu; her şey bulanık ve sisli...

Şıp... şıp... şıp...

Baş aşağı duran bir ela göz kahverengi çuvaldaki yırtığın arasından açıldı, etrafı gözledi.

Genç adam, başına geçirilmiş çuvalın arasındaki ufacık delikten tek gözle dünyaya bakarken bir tek bu şıplama sesini duyuyordu. Gözleri bir açılıyor, bir kapanıyor, dünya bir aydınlanıyor, bir kararıyordu.

Sonra yanağından saçlarına doğru akan sıcak sıvıyı hissetti.

Kanın sıcağı boynundan başlıyor, çenesine geliyor, oradan da saçlarına inip kulağının ucuna ve çuvalın dibine birikerek şıp diye yere damlıyordu.

Gökte çimenin yeşili vardı, yeryüzünde göğün mavisi...

Güneş yerdeki kara bulutların arasına saklanmıştı, gökte ise ağaçlar bitmişti. Yırtığın ardından dünya ters, dar ve bulanık görünüyordu.

Şıp...

Yere bir kan damlası daha düştü... Sonra yine karanlık...

Genç adam, kulaklarındaki uğultuya ve başındaki inanılmaz sızıya rağmen gözlerini bir kere daha açmaya çalıştı.

Gökte bir ağaç gördü. Kökü tepede, dalları aşağıda bir ağaç... Belki iki asırlık bir çınar, uzakta, ters dönmüş şekilde ufukta duruyordu.

Genç adam başını güçlükle yukarıya kaldırdı. Bacaklarında inanılmaz bir ağrı vardı, arkasından bağlanmış kolları aşağıya doğru kanırılıyor, omuzları yerlerinden çıkacak gibi geriliyordu. Özellikle sol bacağı kopacak gibi sızlıyordu. Kafasını zar zor kaldırabilmişti ve belki birkaç saniye sabit tutabilecekti. Baygınlık ve ayıklık arasında gidip gelen gözleriyle, yırtığın arasından bacaklarına baktı.

Üstündeki kurumuş çamur ve kirden kararmış beyaz gömleği paramparça, bacağını saran kara şalvarının dizleri yırtıktı.

Kurbanlık bir koyun gibi, koca bir ağacın dalına baş aşağı asılı olduğunu anladı. Bir kasabın koca bir boğayı sol baldır kasını delerek bacağından kancalarla askıya takması gibi, o da sol bacağından geçirilen sivri ve küflü bir kancayla ağaca tutturulmuştu. Yaradan çıkan kan, bacağından aşağıya doğru Sakarya nehri gibi akarak tüm bedeni boyunca ilerliyordu.

Bir mermer kadar sağlam göğsü, çelik kadar dayanaklı karnı, birer demir parçasını andıran kolları... Hepsi de didik didik edilmiş, sanki vahşi fareler tarafından kemirilmiş gibiydi. Köyün en güzel kızlarının hasretle baktıkları o esmer tenden şimdi delik bir çuval gibi kan fışkırıyordu... Kara kaşlarını, kurumuş çamur parçaları kaplamıştı. En güçlü pehlivanlar bile onu alt edemezken, o nasıl olup da bu hale gelmişti?

Şıp...

Bu seferki, bir kan damlası değil; gözyaşıydı. Genç adamın ela gözlerinden süzülen bir damla... Acıdan değil, hıncından gelen bir damla...

Yaralı adamın başının üç karış altında, çimenlerin serpiştiği toprakta bir kan göleti oluşmuştu. Artık gözyaşı damlaları, yarı siyah yarı kırmızı bu göletin üzerine düşüyordu.

Her şey bitti! diye düşündü genç adam. *Her şey!*

Oysa o, babasının beyliğini koca bir devlete dönüştürmeyi hayal etmişti. Kayılara özgürlüğü, gerçek özgürlüğü bahşetmeyi hedeflemişti. Babasının başarılarını pekiştirecek, güya Bitinya'nın en güçlü, en kuvvetli, en yenilmez lideri olacaktı. Şövalyeler önünde diz çökecek, Türk beyleri önünde el pençe divan duracaktı... Bir sözüyle on binlerce kişiyi toplayacak, bir kılıçla onlarca kişiyi yıkacak, adaleti hâkim kılacaktı. Kuzeybatı Anadolu toprakları ondan sorulacaktı.

Hepsi de yalan, hepsi de bir rüya...

Her şey bitti!

Nerede yanlış yapmıştı? Hayalini kurduğu o beylik günleri nasıl olup da daha başlamadan bitmişti? Nasıl olup da gözünün önündeki düşmanları görememişti? Oysa onun bileği çelikten, yumruğu demirden, bakışları ateştendi.

Gözlerinin önüne bir çocukluk anısı geldi. "Kendine dikkat et, küçük oğlan!" Böyle demişti Şeyh ona kaşlarını çatarak. "Rabia'dan uzak dur!"

Sonra başka bir cümle çalındı kulağına. Bu sefer konuşan Dündar Bey'di. "Gücün karşısında haddini bileceksin! Başım omuzlarımın üstünde dursun diyorsan boş hayal peşinde macera aramayacaksın!"

Ama artık düşünmenin bir faydası yoktu.

Yeniden ok atabilir miydi? Yeniden yay çekebilir miydi?

İşte bu sorunun cevabı onu korkuttu. *Bir daha yay çekememek! Bir daha oka yapışamamak!*

Şıp!

Bacağındaki o yara belki de onun ölümü olacaktı. Bu şekilde baş aşağı kim bilir kaç saattir ya da kaç gündür sallanıyordu?

Ne olmuştu? Onu kim bu hale getirmişti? Hiçbir şey hatırlamıyordu.

Kanın toplandığı yüzü kırmızıya kesmişti. Alnını ortadan ikiye bölen damar, öfkesinden sanki deriyi parçalayıp dışarı fırlayacakmış gibi belirginleşti. Gözlerinin akı kırmızıya döndü.

Olup biteni hatırlamaya çalıştı.

Bacağına girip çıkan bir bıçak... Dizine savrulan bir gürz... Yüzlerini seçemediği bulanık figürler... Ellerini bileklerinden koparırcasına bağlayan adamlar... Kendisini yerde sürükleyen bir Arap atı... Sürünürken duyduğu kahkahalar... Yarım yamalak görüntüler, tamamını getiremediği bağrışmalar, havada kalan cümleler... "Seni öldürmeyeceğiz! Hayır, seni ibreti âlem için sallandıracağız, Batılı tekfurlara kafa tutmak ne demekmiş göstereceğiz!"

Tüm hatırladığı bunlardı.

Ama neden öldürmemişlerdi onu?

Genç adam, gözleri kapanırken, gökyüzünde tam tepesinde daireler çizen bir kartal gördü. Büyük, kudretli bir kaya kartalı. Gözlerini umutsuzca, ıstırapla açık tutmaya çalıştı.

Anka, diye düşündü... *Zümrüdüanka*. Bu kuş bir hayal miydi, yoksa gerçek mi? O ölmüş müydü, yaşıyor muydu?

"*Bir kartal asla evcilleştirilemez*," demişti babası Ertuğrul Gazi. "*Onun özgürlüğüne asla sahip olamazsın!*"

Osman, hatırlamaya başladı. Babası Ertuğrul Gazi'yi, tek aşkı Rabia'yı, çocukluğunu... Ve Anka'yı...

Gözleri kaydı, bilinci tekrar kapandı...

Uzun süredir kenardan onu izleyen bir çakal, Osman'ın başının altında biriken kanı yalamak için yaklaştı.

2

Osman, beyaz çiçeklerin açtığı dalı parmaklarıyla ağır ağır burnuna çekti ve derin bir nefes aldı. Yapıştığı dal sanki diğerlerinden bağımsız hareket eder gibi ağacın sağ tarafından aşağıya doğru kıvrılmış, kendine güneş ışıkları için özel bir yer açmıştı. Bir elma ağacının henüz açmış bembeyaz çiçeklerini içine çekerken, genç adam huzur bulduğunu hissediyordu. *Bugün savaşmak için iyi bir gün,* diye düşündü. Çiçeklerin beyazı ile üstündeki bağrı açık mintanının rengi aynıydı. Göğüslük ve kolçak gibi savaş takımlarından sıkılır, onları olabildiğince geç giymeye çalışırdı.

Sabah çiği henüz kurumamıştı. Osman ayağının altındaki toprağın ıslaklığını yapıştığı dalda da hissediyordu. Yapraklardaki birkaç damla burnunu ıslattı. Bu tazelik, bu yenilik, genç adamın hoşuna gidiyordu. Dalların arasından doğan güneş ıslak yapraklara vurdukça çiçekler ışıl ışıl oluyor, her bir damla ufak bir güneş parçasına dönüşüyordu. Osman, gözlerini kısarak yeni doğan güneşe bakıyor, dalları gözlerinin önüne yer yer siper ederek, ışığın gözlerini kamaştırmasını az da olsa engellemiş oluyordu. *Varsın gözlerimi güneş kamaştırsın!*

Güneş, genç adamın ela gözbebeklerinde belirdi. Osman'ın kapkara kaşlarının altında, her biri birer yayı andıran

kirpiklerinin ardında sanki şimdi birer zümrüt duruyordu. Genç adam ışığı, maviyi, ufku uzun uzun seyretti. Kendini bildi bileli, çocukluğundan beri her zaman gün doğumunu izlemeyi kendine iş edinmişti. Hiçbir zaman açıklayamadığı, anlamlandıramadığı bir gizem vardı o doğuşta.

"Aldanmışlar, Reis," dedi arkasından gelen tok bir ses.

Bu sesle birlikte Osman içinde kaybolduğu büyülü dünyadan çıktı ve sanki ayakları tekrar yere bastı. Bu sesi tanıyordu. Bir numaralı adamı, yaveri, yoldaşı, sırdaşıydı sesin sahibi. Arkasına döndüğünde Ak Timur'u gördü. Otuzuna henüz basmış savaşçı alp'in gür saçları sarıya çalıyordu. Yer yer beyaz tellerin görüldüğü saçlarını her savaş öncesi yaptığı gibi arkadan toplamıştı Ak Timur ama alnının üstünden bir iki perçem iki yanağına sarkıyordu. Sarığını çıkarmıştı ve az sonra takacağı miğferini koltuğunun altında tutuyordu. Omzunda saçlarıyla aynı tonda, sarılı kırçıllı bir tavşan postu, zaten yapılı olan adamı daha da heybetli gösteriyordu. Kirli sakalı da sanki bu postla aynı renge boyanmıştı. Alp'in belindeki kuşağından yatağanının beyaz renkteki kemik kabzası uzanıyordu.

"Bunlar aldanmış, beyim," diye tekrarladı Ak Timur yaklaşarak.

Osman bu "bey" lafını her duyuşunda garipsiyordu. *Ben bey değilim. Henüz değil.* Osman kaç sefer söylemişti ona ve diğer yoldaşlarına bu şekilde hitap etmemelerini. Fakat onu ne Ak Timur ne de diğer nökerleri dinliyorlardı. Bir numaralı yaveri ona "bey" derken diğerlerinin başka bir şey demesi düşünülemezdi zaten. Onun hiçbir sözünden çıkmayan, bir lafıyla canlarını vermeye hazır olan bu adamlar Osman'ın bu isteğini bir türlü yerine getirmiyorlardı. Onlar Osman'ı çoktan "bey" bellemişlerdi.

"Güzel kokuyorlar," dedi Osman.

"Henüz mevsimi değil, beyim. Bunlar sıcak giden havaya aldanmışlar. Birkaç haftaya kalmaz bunun bütün çiçekleri yanar. Dallarına su yürümez. Bu ağaç, bu mevsim meyve vermez artık... Yazık olmuş."

Osman, tuttuğu daldan elini çekerken, "Sabırsızlık etmiş o zaman desene," diyerek Ak Timur'a baktı. Ak Timur'un sağ yüzük parmağındaki büyük kırmızı taşlı yüzüğü fark etti. Taşın kırmızısı güneş ışığıyla birlikte Osman'ın yüzüne vuruyordu.

"Baba yadigârını çıkarmışsın, yine," dedi Osman.

Ak Timur, başparmağıyla yüzükle oynamaya başladı. Tebessüm ederek, "Alışkanlık," dedi. Ak Timur, her savaş öncesi bu yüzüğü parmağına takar, savaştan sonra özenle yüzüğün üstündeki kanı ve çamuru temizler, sonra onu tekrar göğsünde taşıdığı bir kesenin içine saklardı. Normal zamanlarda bu yüzüğü taktığı görülmemişti. Ak Timur'un parmağında yüzüğünü görünce insanlar anlardı ki o ya bir mücadeleye gidiyor, ya da bir çarpışmadan dönüyor.

"İnsanlar kıymetli eşyalarını savaştan önce çıkarırlar, saklarlar," dedi Osman, "Ama sen tam tersini yapıyorsun."

"Doğru dersin, beyim. Aksilik bizim doğamızda var," diyerek güldü Ak Timur. "Onu en çok ihtiyacım olduğunda takıyorum, Bana babamı hatırlatıyor. Sanki sağ yanımda yeniden beliriveriyor, elinde koca kılıcıyla benimle birlikte cenk ediyor. Pala bıyıklarının altından bana, 'Haydi Ak Timur beyoğlum! Göreyim seni!' diye bağırıyor... Bağırmıyor, gürlüyor..." Nökerin gözleri buğulandı. Yüzünü Osman'dan çevirip ufka döndü. "Devasa vücuduyla beni düşmanlarımdan koruyor, güçlü kollarıyla üzerime düşen okları yakalayıp iki parçaya ayırıyor."

Ak Timur'un babası yıllar önce, o daha çok gençken Rum şövalyelerin bastığı bir köyde katledilmişti. O zaman Ak Ti-

mur henüz on altı yaşındaydı. O gün bugündür babasının yüzüğünü taşırdı. Önceleri yüzük parmağına büyük geldiğinden onu hiç takamamış, bir kesede boynunda taşımaya başlamıştı. Sonra ilk savaşında kendisine uğur getirsin diye yüzüğün metaline bir çul parçası bağlayıp parmağına tutunmasını sağlamıştı. O savaşta bir düzine adamı yere yıkınca her savaşta yüzüğü takmaya başlamıştı.

Osman'ın bir çarpışma arifesinde herkesten ve her şeyden uzakta, az sonra kan gölüne dönecek meydana tezat, sessiz sakin bir yerde kısa bir sohbet edip savaş düzenini gözden geçirmesi kutsal bir ritüel gibiydi.

"Yine yüzükle kafanı mı şişiriyor bu, Usta?" dedi yanlarına gelen bozatlı.

Rengi küle çalan hayvanın üstündeki bu adam Konur Alp'ti. Osman'a çoğu zaman, "Usta" diye hitap ederdi. Osman'ın Ak Timur'la birlikte yanından ayrılmayan ikinci adamıydı. Bu ikili, bir gölge gibi Osman'ı sürekli takip ederler, her zaman onun bir adım ardında dururlardı. Konur Alp, yüzünde ağzının sağ tarafından başlayıp kulağının altına kadar çıkan hilal şeklindeki bir yara izi olmasa, Karakeçi aşiretinin belki de en yakışıklı delikanlısıydı. Kısa kumral saçları yer yer kızıla çalıyordu. Baştan aşağıya kat kat derilere bürünmüştü. Kılıç ve ok darbelerine karşı bir zırh kadar olmasa da, bu kalın deriler bir nebze de olsa koruma vazifesi görürdü.

Onun yüzükle ilgili laf atmasına Osman Alp ve Ak Timur gülümsediler.

"Bu savaşta o yüzükten çok daha fazlasına ihtiyacımız olacağı kesin," dedi Konur Alp ciddileşerek. Atından bir sıçrayışta indi. Hayvanı, Osman'ın kırmızı bir ateş gibi parlayan Asil'inin bağlı olduğu ağaca bağladı.

"Kusura bakma, Usta, ama şu hayvanının güzelliğini kıskanmadan edemiyorum," dedi söyleyeceği asıl şeyi unutur

gibi. Osman Bey'in atının kalın sağrılarına, bir kuğu gibi incecik boynuna ve beyaz sekili ayaklarına göz gezdirdi. Bir eliyle hayvanın alnındaki kuyruklu yıldız işaretini okşadı. "Bu hayvanın nişanesi var, Usta. Bunun yeri başka!"

"Amcamdan bir haber mi var?" diye sordu Osman. Dündar Bey'den bahsediyordu. Ertuğrul Bey'in tek kardeşi, Kayıların en önde gelen büyüklerindendi. Onun bu çarpışmada takınacağı tavır çok önemliydi. Özellikle Kayı lideri Ertuğrul Gazi hasta yatağına düştüğünden beri Dündar kendini aşiretin beyi olarak görmeye başlamış, kendi kendine aşiret adına kararlar verir olmuştu. "Osman'ın maceraları bizi olsa olsa yıkıma götürür," diye söylenmeye başladığını iddia ediyorlardı ama Osman inanmıyordu bunlara. Öz amcasının onun arkasından konuşacağına hiçbir zaman ihtimal vermiyor, bunu ona konduramıyordu.

Konur Alp, "Yüz savaşçı gönderecekmiş," dedi umutsuzca.

Bu, Osman'ın beklediği sayının çok çok altındaydı. Dündar Bey'in üç yüz atlısının yarısı bile değildi.

Konur Alp devam etti:

"'Kayıların maceraperest delikanlılara değil, aklı başında idarecilere ihtiyacı vardır,' diyormuş. İnegöl gibi koca bir Doğu Roma tekfuruna karşı gelmek hem barışı tehlikeye atarmış hem Roma İmparatorluğu'nun gazabını üzerimize çekermiş. Böyle bir otoriteye karşı gelinmemesi gerekirmiş. 'Yüz savaşçı için babasının hatırına dua etsin,' diye söyleniyormuş."

Osman öfkeden yumruklarını sımsıkı yaptı. Kan beynine yürümüştü. Daha fazla dayanamadı, yumruğunu yanındaki elma ağacının gövdesine geçirdi. Ağacın kabukları bir karış genişliğinde ufalanarak Osman'ın ayağı dibine düştü. Kabukların altından ağacın tepesine doğru kendine yol yapmış bir grup karınca şaşırmış gibi iki tarafa dağıldı. Birkaç tanesi dar-

benin şiddetiyle ezilmişti. Osman'ın, amcasının üç yüz okçusuna bu savaşta ihtiyacı vardı. Üstelik Dündar Bey gibi sözü diğer aşiretlerde de geçen bir büyüğünün yanında olması, ona destek çıkması diğer askerler için de hayati önem taşıyordu. Bu savaşçılar olmadan Osman, İnegöl tekfurunun adamlarına karşı koyup koyamayacağından emin değildi.

"Ya ağabeyim Gündüz?" diye sordu Osman.

"O da Dündar Bey'le hareket ediyormuş. Bilirsin beyim, ikilinin arası iyidir. Osman'ın bu savaşta yenileceğini rüyamda gördüm diye laflar ediyormuş."

Konur Alp, endişeyle Ak Timur'a baktı.

"Yüz adam da bizim işimizi görür, beyim," dedi Ak Timur. "Bu saatten sonra çekilirsek İnegöl kâfirini bir daha kimse dizginleyemez."

"Benim anlayamadığım da orası," diyerek katıldı Konur Alp. "Dündar Ağa ve Gündüz Ağabeyim bunu bilmez mi? Kime yaranırlar? Dertleri nedir? Neden böyle ederler?"

"Nedeni mi var, Konur Alp," dedi Ak Timur, "Gündüz, Osman Beyimizin azmini ve başarısını çekemiyor. Beylik derdinde."

Osman, Ak Timur'a kaşlarını çatarak bir bakış attı. Amcası ya da ağabeyi hakkında ileri geri konuşulmasına kızardı.

Konur Alp konuyu değiştirip adamları Ayazdili Vadisi'nde nasıl düzenlemeleri gerektiğini sordu. Üçlü, savaş planlarını konuşurken ufukta iki süvari belirdi. Simsiyah iki at şimşek gibi ilerliyordu. Yeleleri ve kuyrukları dalgalanırken, hayvanların iğdiş edilmiş parlak tenleri güneşin kırmızısını yakalayıp bedenlerine boyuyordu.

"Hile yaptın, şerefsiz!" diye bağırdı Aykut Alp kendisinden birkaç metre önde giden atlıya.

"Ben yendim, ağlamayı bırak!" diye karşılık verdi Turgut Alp gülerek.

"Nehrin orada kestirmeden daldın!" diye itiraz etti Aykut Alp.

"En kısa zamanda buraya ulaşmak değil miydi, yarış? Bunun kestirmesi mi olur!"

"Ama güzergâhımız belliydi. Yolu değiştirmek diye bir şey yoktu! Üçkâğıtçısın!"

Turgut ve Aykut Kardeşler Osman'ın öncü kılavuz süvarileriydi. Kayılarda onlardan daha hızlı at süren yoktu. Hız onların göbek adıydı. Sürdükleri at ve attıkları ok dillere destandı. Savaş öncesi araziyi tararlar, düşmanı yoklarlar, her türlü mesajı en kısa zamanda getirir götürürlerdi. Etle tırnak gibi hiçbir zaman birbirlerinden ayrılmazlardı.

Ne var ki, bu ikili birbiriyle sürekli kavga eder, hiç geçinemezlerdi. Görüntülerinin de kardeşlikle alakası yoktu. Turgut Alp esmer, Aykut Alp sarışındı; Turgut Alp kahve gözlü, Aykut Alp mavi gözlüydü; biri kemikli, yapılı, diğeri ince ve sıskaydı. Turgut Alp'in uzun, gür saçları vardı, Aykut Alp'in saçları ise kısa ve seyrekti. Aykut Alp keçi sakalı bırakır, Turgut Alp elinden usturayı eksik etmezdi. Burun, ağız ve kaş yapıları bire bir aynı ve en garibi de sesleri birbirinin tıpkısı olmasa onların aynı anne babanın çocukları olduğuna inanmak çok zor olurdu. Konuşurken yüzlerine bakılmasa hangisinin konuştuğunu ayırt etmek imkânsızdı. Onlar daha bebekken dul kalan anaları bile bunu hiçbir zaman ayırt edememişti.

"Erkeksen bir daha yarışalım!" dedi Aykut Alp. "Var mısın Kaplan Ağzı tepesine kadar koşturmaya? Hadi bakalım!"

"Aptal aptal konuşma, sırası mı şimdi!?" diye payladı Turgut Alp kardeşini.

"Gençler!" diyerek bağırdı Ak Timur. Sesindeki gürleme onların ciddileşmelerine yetmişti.

"Kaç kişiler?" diye sordu Osman, Kardeşlere.

"Altı yüz atlı var," dedi Turgut Alp.

"İki yüzü ağır zırhlı şövalye," diye ekledi Aykut Alp. "Dört yüz kadar da okçuları var."

Bu rakamlar Osman'ın beklediğinin neredeyse iki katıydı.

"Kara Şövalye de onlarla mı?" diye sordu Konur Alp.

Turgut Alp evet anlamında başını salladı. Bu, İnegöl Tekfuru'nun has savaşçısı ve Akritay birlikleri kumandanı Basil'di.

"Çift kılıçlı mıydı?" diye sordu Konur Alp. Gelen kişinin gerçekten Basil olduğundan emin olmak istiyordu. Lakabını simsiyah zırhlarından alan Basil, sırtında çapraz bir şekilde taşıdığı iki kılıcıyla tanınırdı.

"İnan bana," dedi Turgut Alp kinaye ederek. "Kara Şövalye'yi başkasıyla karıştırmayacak kadar iyi görüyor gözlerim."

Ak Timur, "Tekfur kendisi gelmemiş, itini göndermiş," dedi.

İnegöl Tekfuru Aya Nikola Osman'ın karşısına çıkmaya tenezzül bile etmemişti. Osman, Basil'i değil, Aya Nikola'yı istiyordu. *Ben Aya Nikola'nın dengiyim. Asıl ona haddini bildirmem lazım!*

"Bir şey daha var..." dedi Aykut Alp söylemekten çekinerek. Sanki asıl kötü haberi sona saklamıştı.

"Geveleme, konuş," dedi Ak Timur.

"Sadece İnegöl Tekfuru'nun köpeği değil, başka adamlar da var. Kalanos ve..."

Kalanos, Karacahisar Tekfuru'nun kardeşiydi. Nerede Türklerle savaşılacağını duysa orada biterdi.

"...ve başka kim?" diye sordu Konur Alp.

"Katolikler var."

Ak Timur ve Konur Alp birbirlerine baktılar.

"Haçlı artıklarının ne işi varmış?" diye söylendi Konur Alp.

"Ne işleri olacak, ganimetin kokusunu almışlardır," dedi Ak Timur. "Üstatları kimmiş?" diyerek tekrar Kardeşlere döndü.

"O kadarını göremedik," dedi Turgut Alp. "Tek seçebildiğimiz denizaslanı armalı bir Haçlı sancağıydı. Bir de üstatlarının bakır renginde, kırmızıya çalan bir zırhı."

"Aslında ben biraz daha ileri gidip görelim dedim, ama bu koyuvermedi." Aykut Alp yine ağabeyine söylenmeye başlamıştı. "Bak dedim sana, bakalım, bu herifin kim olduğunu bize sorarlar diye! Laf dinletemedim ki!..."

Aykut Alp hararetle tartışmayı sürdürecekti ama Osman Alp'in düşünceli olduğunu görünce bir an sustu. Sonra heyesle "Savaşalım, onlara günlerini gösterelim, Osman Beyimiz!" dedi.

"Sana fikrini soran olmadı ulan!" diyerek çıkıştı Turgut Alp. Kardeşinden bir buçuk yaş daha büyüktü ama sanki bu bir buçuk yaş ikisi arasında on beş yıl gibi bir olgunluk farkı oluşturmuştu. Anaları Turgut Alp'i çocukluğundan beri büyük ağabey olarak yetiştirmiş, Aykut her ağladığında Turgut'u azarlamış, "Sus, sen büyüksün, ona ağabeylik yap!" diyerek paylamıştı. Bu, Turgut Alp'in yaşından çok daha fazla olgun bir karaktere sahip olmasına neden olmuştu.

"Bana 'lan' deme," dedi Aykut Alp. Bu lafa çok bozuluyordu.

"O zaman sen de çeneni kapalı tut," diye çıkıştı Turgut Alp.

Ak Timur, kaşlarını çatarak tekrar Kardeşlere baktı. Aykut Alp bir şey daha diyecekti ki sustu. Gevezelik etmenin sırası değildi.

Osman'ın aklı ise Kardeşlerin anlattığı adamlardaydı. Üç aşağı beş yukarı her şey Mihal Kosses'in anlattığı gibi gelişiyordu. Mihal'e güvenmekle iyi ettiğini düşündü.

Osman, "Peki ya Germiyanlardan ne haber var?" diye sordu.

Turgut Alp omzuna asılı deri çantasından bir mektup çıkarıp uzattı. Mektubu Konur Alp aldı. Rulo haline getirilmiş mektubun üzerinde Germiyanların ateş şeklindeki müh-

rü bulunuyordu. Kütahya merkezli bu Türk beyliği toprağı pişirmek ve seramik yapmakla övünürdü. Konur Alp mektubun mührünü yırttı ve yazanları okumaya başladı. Yüzü hemen düşmüştü. Yanağındaki yara sanki yeni oluşmuş gibi kızarmaya başladı.

"İnegöl Tekfuru'na karşı yaptığı anlaşmayı bozamazmış. Zaten Moğollarla yeterince uğraşıyormuş. Yine de elli adam göndermiş ama benim gönderdiğim bilinmesin diyor," diye özetledi mektubu Konur Alp.

Ak Timur, "Korkak!" dedi ani bir refleksle. "Onun gözü asıl Kayı topraklarında. Çakal gibi Ertuğrul Beyimizin vefatını bekliyor. O ortadan kalktığında ilk yapacağı iş bizim topraklarımızda hak iddia etmek olacaktır... Neden Osman Bey'in emrinde savaşsın ki! Tekfurlarla yediği içtiği ayrı gitmiyor. Elini kılıcına değdirmeden hükümdar olma niyetinde."

"Peki ya elli adamı niye göndermiş o zaman?" diye sordu Konur Alp.

"Niyesi mi var, Osman Beyimiz üzerine yürümesin diye. Korkak oğlu korkak!"

Osman duyacağını duymuş, öğreneceğini öğrenmişti. Artık daha fazla beklemeye niyeti yoktu. Yeni açmış elma ağacının dibinde bekleyen atı Asil'in yanına gitti ve bir çırpıda güneşin altında kıpkırmızı parlayan doru atına bindi. Hayvan, sahibini bekliyormuş gibi kafasını iki tarafa oynattı. Alnının ortasında kuyruklu yıldız şeklindeki nişanesi ışıldar gibiydi.

Nökerleri Osman'dan bir cevap bekliyor, onun yüzünü gözetliyorlardı.

Osman, atının dizginlerini batıya çektirdi ve adamlarına döndü. Asil, harlamak üzere olan bir ateşti sanki. Sahibinin sabırsızlığını hissetmiş, yerinde hareketsiz durmakta zorlanıyordu.

"Daha fazla gecikmeyelim," dedi Osman kararlılıkla. "Kazanmamız gereken bir savaş var!"

Yüzündeki güven adamlarına yansımıştı. Ak Timur hariç herkesin yüzündeki kararsızlık ve endişe ifadeleri uçtu gitti. Onlar bu yüzden seviyorlardı Osman'ı. Onun bu kararlı halini, dik duruşunu ve ne olursa olsun düşman karşısında eğilmeyişini...

Ak Timur ise endişeyle kuzeybatı ufkundan yaklaşan kara bulutlara bakıyordu.

Osman, Ermenibeli'nin üç kilometre güneyindeki Ayazdili vadisinde adamlarının başına geçti. Adamlar iki gecedir burada çadır kurmuşlar, son hazırlıklarını yapmışlardı. Osman göğsünü örme bir zırh yelek ile kaplamış, kollarına demir kolçaklar geçirmişti.

Saltuk Alp, Osman'ı karşılayarak, "Adamlar hazır, beyim," dedi. "İki yüz atımız ve kılıcımız, bir o kadar da okçumuz var."

Saltuk Alp bir silah ustasıydı ve onun için insan yoktu, silah vardı. Sırtında bir çarpı şeklinde yerleştirdiği bir çift balta ile kendisi tek başına bir savaş makinesi gibiydi. Kel kafası ona daha da korkulur bir ifade veriyordu. Kafasından başka vücudunun her yeri kıl doluydu. Kulaklarının yanından başlayan sakalı gözlerinin altını, yanaklarını ve boynunu tamamen kaplıyordu. Bıyıkları birer sarmaşık gibi iki tarafa uzanıyordu. Metal kolluklarının kenarlarından görünen kolları da kıllarla kaplıydı.

Osman adamlarına baktı. Kendisine inanan herkes oradaydı. Rakun postundan yapılmış bir başlıkla dikkat çeken Samsa Çavuş ciritleri yanına hazır etmiş, elinde koca bir mızrakla hazır bekliyordu, Kaya Alp'ın çatal uçlu kılıcı ışıl ışıl parlıyordu, Sancaktar Hüseyin, Kayıların sancağını mağrur bir edayla taşıyordu. Ertuğrul Gazi'nin yaverleri Gazi Rahman ve Akça Koca da Osman'ın adamları arasında yerlerini almışlardı. Onlar çocukluğundan beri hep Osman'ın yanında olmuşlardı. Gazi Rahman ağarmış kaşlarının altından Osman'ı selamladı.

Osman'ın adamlarından açıklıkta bir tümsekte, güneydoğu kanadında beyaz atının üstünde Dündar Bey duruyordu. Üstünde kürk astarlı, zeytin rengi bir kaftan vardı. Yanında Osman'ın ağabeyi Gündüz Bey yer almıştı. Onların ardında da Dündar Bey'in yüz kadar atlı adamı hazır bekliyordu. Osman bunlara uzaktan selam verip adamlarının arasında yoluna devam etmeyi tercih etti. Adamlarının önünde ağabeyiyle tartışmak istemiyordu. Dündar Bey'le göz göze geldi, amcasının yüzündeki ifadenin hayır mı şer mi olduğunu okuyamadı... Aynı şekilde öbür tarafta, kuzeybatı kanadında, bir alev şeklindeki flamalarından Germiyan Beyi'nin adamları olduğu anlaşılan atlı grup da açıklıkta bekliyordu.

Ordunun güney kanadına geldiğinde Osman henüz on altı yaşına yeni basmış teyzeoğlu Bay Hoca'yı görünce hem şaşırdı hem öfkelendi. Oğlanın sırtında, yay tirkeşi ve okları bulunuyordu. Belindeki kemerde kılıcının sapı görülüyordu.

"Senin burada ne işin var?" dedi Osman kızarak.

"Ben de savaşacağım," dedi oğlan. Yüzünde ilk gençlik tüyleri vardı. Alnındaki ergenlik sivilcelerini ne kadar sıksa da yok edememişti.

"Olmaz!" dedi Osman. "Bunun vakti gelecek. Ama henüz değil."

"Beni kovamazsın," dedi oğlan inatla. "Kayılar savaşırken ben kız çocuğu gibi gidip evde bekleyemem."

Çocuğun cesareti Osman'ın hoşuna gidiyordu ama buna müsaade edemezdi. Daha üç gece önce oğlanın anası Aliye Kadın, Ertuğrul Gazi'nin evine gelmiş, Tuba Hatun'a oğlanı Şeyh Edebali'nin yanına derviş olmak için göndereceğinden bahsetmişti. Ertuğrul Gazi, Şeyh'ten rica ederse onu geri çevirmezdi. Tuba Hatun ilk fırsatta beyiyle konuşacağına söz vermişti. Aliye kadın oğluna küçüklüğünden beri "Hoca olacak benim oğlum," derdi ve oğlanın adı "Bay Hoca" diye kalmıştı. Oğlanı okuma öğrenir öğrenmez hafız yapmışlardı.

"Ananın haberi var mı burada olduğundan?" diye sordu Osman. Bay Hoca'nın babası yıllar önce vefat etmişti.

"Anam beni âlim etmek istiyor. Ben hoca olmayacağım. Savaşçı olacağım!" diyerek itiraz etti oğlan.

Genç Türk Beyi ikna olmamıştı, bir şeyler daha söyleyecekti ki yanına Ak Timur geldi:

"Düşman ufukta göründü, beyim."

Osman isteksizce Bay Hoca'nın yanından ayrılmak zorundaydı ama gitmeden önce Saltuk Alp'e döndü:

"Bunu alıp arka tarafa, kayalıkların ardına götür ve savaş boyunca orada kaldığından emin ol. Gerekirse elini kolunu ağaçlara bağla."

Bay Hoca itiraz etti: "Hayır, bunu yapamazsın," diyecek oldu ama Osman, oğlana öyle bir bakış attı ki Bay Hoca'nın cümleleri boğazında takıldı.

Saltuk Alp, "Haydi evlat, benimle gel," diyerek çocuğun atının dizginlerine yapışmıştı bile.

Osman, Aliye Kadın'ın tek oğlunu böylesi bir savaşta göz göre göre ölüme gönderemezdi. Anası, Bay Hoca'yı hep Osman'a emanet ederdi. Bay Hoca da sürekli Osman gibi savaşçı olmaya özenirdi. Bir keresinde Osman onun ısrarlarına dayanamayıp Bay Hoca'ya kılıç dersleri bile vermişti ama oğlanın sıska kolları ve dar omuzları kılıcı yeterince atik kullanmasına engel oluyordu. Osman ona bunu hiçbir zaman söylememiş, hevesini kırmamıştı ama günün birinde onu bir savaş alanında görecek kadar ileri gideceğini de düşünmemişti. Çarpışmadan sonra ilk işi Bay Hoca'yı karşısına alıp bir daha böyle bir şeye girişmemesi için onunla konuşmak olacaktı.

Ayazdili vadisinin batı ucunda, İnegöl Tekfuru'nun mor zemin üzerine beyaz yaban domuzu kafası resmedilmiş sancağı dalgalanıyordu. Bu sancağın altında tam zırhlı iki yüz şö-

valyenin zırhları önlerine aldıkları güneşin ışığını karşıdakilere yansıtıyor, Türklerin gözlerini alıyordu. Bunlar tekfurun özel *Akritay* birlikleriydi. Hepsi de Türk öldürmeye ant içmiş Ortodoks Rum savaşçılarıydı.

Domuz armasının solunda beyaz üzerine kırmızı haç olan bayraklar dalgalanıyordu. İki yüz kadar da bunlardan vardı. İnegöl tekfuru paranın satın alabileceği en iyi askerler olan Anadolu'daki Haçlı artıklarından da kendine has bir birlik kurmuştu. Sağ kanatta bir sancak daha vardı, bunun üzerinde de tilki kafası bulunuyordu. Kardeşlerin anlattığı gibi, Karacahisar Tekfuru Teodor Laskaris'in kardeşi Kalanos ve adamları da buradaydı. Bunun dışında irili ufaklı diğer Rum tekfurlarının gönderdiği birlikler vardı. Bu, Osman'ın tahmin ettiğinden çok daha karmaşık ve güçlü bir ittifaktı.

"İlk önce Rum Akritayları taarruza geçecek," dedi Osman, yanı başındaki Ak Timur'a.

"Katolik şövalyeler hiç de bekleyecek gibi durmuyorlar ama" dedi Osman'ın yaveri.

"Onlar hazıra konacaklar," dedi Osman. "Hepimize karşı atağa kalkacak kadar sayıları yok. Tek başlarına durduk yerde ölümü göze alamazlar. Ben ve Ak Timur yüz adamla birlikte ilk darbeyi göğüsleyeceğiz."

Osman, Aykut ve Turgut Kardeşlere döndü:

"Siz, şövalyeler menzilinize girer girmez emrinizdeki adamlarla ok yağdıracaksınız."

Kardeşler, "tamam" anlamında başlarını salladılar.

Osman devam etti:

"Akritayların ardından Kalanos ve Basil sağ kanattan, Katolikler de sol kanattan bastıracaklar. Bu asalaklar başka türlüsünü göze alamazlar. Biz ilk çarpışmayı göğüsledikten sonra Gazi Rahman Germiyan birliğiyle birlikte sağ kanadı, Akça Koca da amcamın adamlarıyla birlikte sol kanadı tutacak..."

Konur Alp kararsızdı:

"Bilmiyorum beyim," dedi, "Dündar Ağa'nın adamlarından şüpheliyim..."

Osman, "Başka çaremiz yok," dedi, "Güvenmek zorundayız." Ne olursa olsun, tüm aksiliğine rağmen amcasının ve ağabeyinin savaş alanında onu yalnız bırakacaklarına ihtimal vermiyordu. Osman'ı babası kadar amcası da büyütmüştü ve amca, baba yarısıydı.

Osman diğer adamlarına dönerek devam etti:

"Şövalyeler buraya rahat bir zafer için geldiler. Zaten bizim kolay lokma olmadığımızı gördüklerinde orduları dağılacaktır. Sancaktar Hüseyin, sen benim yanımdan ayrılma. Ben sana işaret vereceğim, sen de diğer adamlara."

Hüseyin'in sağ elinde gök mavi sancak üzerinde okları temsil eden birer beyaz çubuk ve ortalarında da bir yaydan mürekkep "IYI" şeklindeki Kayı damgası yükseliyordu. Bazıları da ortadaki işaretin kanatlarını havalandırmış bir kartalı temsil ettiğine inanırdı. Ama kesin olan bir şey vardı ki bu damga özgürlüğün ve hâkimiyetin alametiydi.

Adamların hepsi de Osman'ın söylediklerini onaylayıp yerlerini aldılar. Ak Timur parmağındaki yüzüğü ovuşturuyor, Turgut Alp kardeşine, "Gözümün önünden ayrılayım deme, kelleni keserim!" diye uyarıda bulunuyor, Konur Alp, her savaş öncesi yaptığı gibi bildiği sureleri okuyordu. Sancaktar Hüseyin, sanki tuttuğu bir bayrağın ahşap sopası değil de onun kılıcıymış gibi sımsıkı bayrak direğine yapışmıştı.

Gökyüzünden müthiş bir gök gürültüsü duyuldu. Osman gökyüzüne baktığında simsiyah bulutlar gördü. Fındık kadar yağmur damlaları yüzüne düştü.

Çok geçmeden aynen Osman'ın tahmin ettiği gibi önce Akritaylar taarruza geçtiler. Osman ve Ak Timur beraberlerindeki atlılarla birlikte etten bir duvarmış gibi bu grubu

göğüslediler. Şövalyelerin üç metre uzunluğundaki mızrakları önlerine isabet eden pek çok Türkü kaburga kemiklerini un ufak ederek, adamların ağızlarını ve burunlarını dağıtarak yere yıktı.

Osman'ın idare ettiği askerler bu ilk şoku hemen üzerlerinden attıktan sonra kılıçlarını şövalyelere çalmaya başladılar. "Ya Allah!" diye kükredi Osman ve Akritay şövalyelerinin arasına bir çakal sürüsünü dağıtan aslan gibi daldı.

Osman'ın kılıcı gökyüzünde kuzey yıldızı gibi her parladığında bir şövalyenin ya bileği, ya kolu, ya da kellesi yere düşüyordu. Osman, önüne çıkan bir şövalyenin miğferi ile göğüs zırhı arasındaki boşluğu yakalayıp onun boğazını doğradı, bir başkasının kılıç tutan kolunu biçti, üzerine dikine inen bir kılıç darbesini çaprazlamasına kesti ve bir kelebek hareketiyle adamın silahını düşürüp onu kanlar içinde yere yıktı.

Ak Timur yatağanını her savurduğunda onu tutan elindeki kırmızı yüzüğü parıldıyor, sanki aldığı canların kalplerini sayıyordu. Konur Alp eline geçirdiği bir gürzle şövalyelerin zırhlarını tenekeymiş gibi büküyor, parçalıyor ve yamultuyordu. Bir Akritay şövalyesinin suratına isabet eden gürz adamın suratını içeri göçürdü, bir diğerinin göğüs kafesini parçaladı.

Osman'ın işaretiyle birlikte Sancaktar Hüseyin elindeki bayrakla Kardeşlere işaret verdi. Turgut ve Aykut Alpler ve onları takip eden yüz elli okçu "Ya Hak!" diyerek ok yağdırmaya başladılar. Arka saflardan takviyeye gelen Akritay birlikleri müthiş bir ok yağmuruna tutulmuşlardı. Zırhlı birliklere sıradan bir okun zarar vermesi imkânsızdı ama konu üçbükümlü Türk yayları olunca işin rengi değişiyordu. Normal yaylara göre yedi kat daha hızlı ve şiddetli atılabilen bu oklar usta bir kemankeş tarafından bırakıldığında bir şövalyenin zırhını rahatlıkla delebilirdi.

Turgut ve Aykut Kardeşlerin yaylarından çıkan çubukların şakası yoktu. Oklar bir şövalyenin miğferinin siperliğinden girip adamın sağ gözüne saplandı, bir başka şövalyenin göğüs zırhı ile omuzluğunun birleştiği ayrımdaki teni yakalayıp adamın kılıç tutan kolunu kullanamaz hale getirdi. Turgut Alp'in attığı çubuklar bir düzine Rum şövalyesinin zırhlarını delerek adamların kalplerini, ciğerlerini ve bağırsaklarını deşti.

Samsa Çavuş savaş alanında kendine yer açarak elindeki ciritleri kilit savaşçılara sallıyordu. Sol kolu öyle kuvvetliydi ki mızraklar sanki bir katapulttan çıkmış gibi ilerliyor ve zırhlı askerlere sinek gibi saplanıyordu. Aşçı İlboğa elindeki satırı kuzu eti kıyarmış gibi savuruyor, şişkin göbeğine ve cüssesine rağmen savaş alanında hınçla çarpışıyordu.

Rum şövalyeler dağılmak üzereydiler ki, bu sefer sağ kanattan Kalanos ve Basil saldırıya geçti. Sol kanattan da Roger de Flor öne çıktı. Üstünde bakır renkli zırhıyla bir alev topu gibi ilerliyordu. Kardeşlerin bahsettiği denizaslanı armalı Katolik üstadı buydu.

Osman Bey, sancaktara işaret etti, o da Konur Alp'e. Şimdi takviye birliklerini alana sürmenin tam zamanıydı.

İşte ne olduysa o anda oldu ve Osman'ın kırk yıl düşünse aklına gelmeyecek bir şey gerçekleşti. Öz amcası Dündar Bey bembeyaz atının boynunu savaş alanının tersine kırdı. Onunla birlikte emrindeki yüz askeri de sırtlarını hep birlikte Osman'a döndüler. Dündar Bey'in sözünden çıkmayan ağabeyi Gündüz Alp de onunla birlikte hareket ediyordu.

Öte cepheden Gazi Rahman ve Akça Koca'nın ardından gelmesi gereken Germiyan birlikleri de atlarının burunlarını geriye çevirdiler. Germiyanlar sanki Dündar Ağa'nın işaretini bekliyormuş gibi savaş alanından uzaklaşmaya başladılar.

Osman'ın kanı kurudu. Savaş alanının ortasında öylece kalakaldı.

Ayazdili vadisinin ortasında, etrafı düşmanlarla sarılmışken en yakınları tarafından terk ediliyordu. Kendini toparlayıp düşman saflarına baktığında Kalanos'un yüzündeki sırıtmayı fark etti. *Biliyordu,* diye düşündü. *İt oğlu it, bunun olacağını biliyordu!* Bu bir danışıklı dövüştü ve Osman bir pusuya kurban gitmek üzereydi.

Gazi Rahman ve Akça Koca arkalarındaki birlikler onları terk etmelerine rağmen kendi adamlarıyla Osman'a yardıma geldiler. Ama savaşın kaderi göz açıp kapanıncaya kadar değişmişti. Türkler artık üçe bir yakalanmıştı. Basil ve Kalanos önlerine çıkanı biçiyorlardı. Kalanos'un kılıcı bir Türk'ün kellesini karpuz gibi yere fırlattı, Karakeçili aşiretinden bir savaşçının kulağını doğradı, başka bir alpin bağırsaklarını deşti. Roger de Flor emrindeki Haçlı şövalyeleri ise sol kanattan bastırdıkça bastırıyor, uzun saplı kılıçlarla Türklerin uzuvlarını ağaç budar gibi buduyorlardı.

Basil atının tepesinde, üç metrelik bir zincire bağlı demir çivili topuzu başının üstünde üç tur döndürdü ve bıraktı. Topuzun çivileri ayaküstünde savaşan bir Türkün tam alnına isabet etti, çivilerden biri adamın gözüne girdi. Şövalye topuzu zincirinden hızla çekti, iki tarafında bir fırıldak gibi döndürüp hız kazanmasını sağladı ve tekrar bıraktı. Bu sefer bir Türkün başının arkasına isabet etti. Şövalye, kafatası parçalanan adamdan topuzu tekrar geri çektiğinde çivilerin üstünde bir parça saç derisi de geldi. Basil savaş alanına baktığında, az ötede canhıraş savaşan acemi bir oğlan gördü ve atının böğrüne çizmelerini geçirdi.

Basil'in adamlarından biri üç dişli çatal mızrağını karşısındaki rakibinin karnına soktu ve burdu. Mızrağı geri çektiğinde silahın ucundaki kancalara Türkün bağırsakları takılmıştı. Kurban daha yere yıkılmadan ellerine boşalan iç bağırsaklarına acıyla bakakalmıştı.

Artık savaş alanı bir mezbahadan farksızdı. Çamur ve kan, insan derisi ve uzuvları vıcık vıcık birbirine karışıyordu. Savaşın şiddetiyle birlikte yağmur da sanki artıyor, yüzlerdeki kana karışan yağmur, gökyüzünden kan yağıyormuş gibi bir görüntü yaratıyordu.

Saltuk Alp elindeki baltalarla bir düzine şövalye miğferini etrafına yığmıştı, Samsa Çavuş attığı ciritlerle bir o kadar Akritay şövalyesini atlarından cansız yere düşürmüştü. Ak Timur ve Konur Alp birer gölge gibi Osman'ın iki yanını bırakmıyorlardı. Ama Türklerin karşılarındaki sayı çok fazlaydı ve çember gittikçe daralıyordu.

O sırada Osman birkaç saf ötesinde, atının üstünde Bay Hoca'yı gördü. Üç Haçlı şövalyesi oğlanın üzerine at koşturuyordu. Oğlan söz dinlemeyip Saltuk Alp'in elinden kurtulmuş ve savaşa tutuşmuştu. Osman sadağından Merhamet adını verdiği yayını çıkarıp hızla kurdu ve tirkeşinden çıkarttığı okları arka arkaya fırlattı. Bir ok, şövalyenin gırtlağına, ikinci ok ikinci şövalyenin göğsüne ve üçüncü ok son şövalyenin tam yanağına saplandı. Adamlar cansız yere yıkıldılar. Osman, Merhamet'le bir dakika içinde onlarca ok yağdırmış, hepsi de hedeflerini cansız ya da etkisiz yere yıkmışlardı.

Ama Osman bu sırada tüm dikkatini bu adamlara verdiğinden kendisi savunmasız kalmıştı ve sırtına yediği bir gürz darbesiyle Asil'in üstünden baş aşağı düştü.

Düştüğü çamurun içinden doğruldu, teyzeoğluna bakmaya çalıştı. "Bay Hoca!" diyerek bir çığlık attı.

Ama geç kaldı. İnegöl Tekfuru'nun bir numaralı adamı Kara Şövalye, gürzünden sonra eline aldığı çift kılıçla oğlanın kellesini gövdesinden kopardı. Bay Hoca'nın ağzından en son çıkan şey, "Osman Ağabey!" olmuştu.

Artık hiçbir şey Osman'ın umurunda değil gibiydi.

"Kaçın!" diye bağırdı geri kalan adamlarına çaresizce. "Geri çekilin! Canınızı kurtarın!"

Hem Rum hem de Katolik şövalyeler Osman'ın etrafındaki çemberi gittikçe daraltıyor ve onu yalnızlaştırıyorlardı.

Kara Şövalye, "Unutmayın! Canlı ele geçireceksiniz!" diye bağırıyordu.

Osman'ın sağ omzuna iki ok isabet etti. Oklardan biri kavga sırasında yırtılan örgü yeleğin kenarından geçip sol göğüs kaslarını parçalamış, bir diğeri kalbinin iki parmak yukarısına saplanmıştı. Sağ kolu ve göğsü kılıç kesikleriyle doldu.

Osman doğruldu ve üzerine gelen yarım düzine zırhlı şövalyeden birine kafayı gömdü, bir diğerine dirseğini, ötekine yumruklarını geçirdi. Yerden kaptığı bir mızrakla iki kişiyi de şişledi. Aslan avcılarının ortasında kalmış yırtıcı bir hayvandan farkı yoktu artık. Ama kollarına, bacaklarına ve karnına aldığı oklar onu tüketti ve çamurun içine yıktı.

Osman'ın bembeyaz gömleği kandan kırmızıya bulanmıştı ki göğsündeki sakladığı katlı bir sayfa yere düştü. Osman çamurun ve kanın içine bulanan kâğıdı almak için uzandığında suratına aldığı zırhlı bir yumrukla kaşı açıldı, yüzüne geçirilen bir tekmeyle iki dişi parçalandı.

Osman için artık zaman durmuştu.

Ayazdili Vadisi'nde hayat donmuştu.

Osman, Ak Timur'u atından düşerken, Konur Alp'i karnına bir ok yerken, Kardeşleri yüzleri kana bulanırken gördü. Samsa Çavuş'un ciritleri tükenmişti, Kaya Alp kılıcını çoktan kaybetmişti. Saltuk Alp baltasız kalmıştı. Sancaktar Hüseyin'in elindeki Kayı bayrağının üstünde atlar tepiniyordu. Konur Alp, "Ustaaaa!" diye bağırıyordu.

Bitti, diye düşündü Osman. *Her şey bitti.* Gökyüzünde kara bulutların arasında kaybolan güneşe tekrar baktı.

Basil, yere yığılan Osman'ın başına geldi ve zırhlı eldiveniyle onun suratına sağlam bir yumruk attı. Genç adam yere kapaklandığında başka bir şövalye karnına tekmeleri ardı ar-

dına geçirdi. Osman ise bir kulaç ötedeki kâğıda uzanmaya çalışıyordu. Ne olursa olsun çamurun içinde sürünüyor ve o kâğıda uzanmak için uğraşıyordu. Tekmelerin arasında kâğıdı tuttu, kendine doğru çekti ve göğsüne soktu. Dudaklarından "Rabia" sözü döküldü.

Artık canı kesilmişti.

Kafasına yediği kılıcın topuzu Osman'ın gözlerini tamamen kararttı ve başı çamurun içine gömüldü. Etrafı yüzden fazla şövalye ile sarılmıştı ve yanına hiçbir Türkün yanaşmasına imkân yoktu. Sanki her şövalye bu Türk'e bir yumruk geçirmek, bir tekme atmak için birbirini yiyordu.

Osman için beylik, daha başlamadan bitiyordu. O ve adamları güneşe aldanan bir elma ağacı gibi aldanıvermişlerdi.

3

Karanlığın içinden önce ilk atlı çıktı. Atın gümüşten yapılma alınlık zırhı gecenin siyahını delerken hayvanın kulakları dimdik ileriye bakıyordu. Hayvan tedirgindi. Kulaklarının etrafından dolaşıp sahibinin eline giden deri kayışlar da raptiye şeklinde gümüş süslerle kaplanmıştı. Gecenin karanlığı gibi simsiyah olan atın sırtına asılı kalkana Ortodoks haçı işlenmişti. Bu, adamın bir Akritay şövalyesi, yani elit bir Rum askeri olduğunu gösteriyordu.

At, karanlığın içinden öne doğru ilerledikçe üstündeki Akritay şövalyesi daha da belirginleşti. Kafasındaki gümüş silindir miğferin siperi yoktu ama adamın kulaklarını ve ensesini ince bir işçilik eseri olan örme zırh örtüyordu. Bu zırh adamın bel altına kadar devam ediyor, şövalyenin gövdesindeki pullu zırh ile pekiştiriliyordu. Şövalyenin boynundan dolanıp sırtına uzanan pelerinin kırmızı renkte olması onun bir Doğu Roma Akritayı olduğuna şüphe bırakmıyordu.

Onun tam karşısından beliren ikinci atlının koşum takımları altın işlemeliydi. Basık tepeli demir miğfer adama korkunç bir hava veriyordu. Miğferin siperi tamamen kapalıydı ve adamın gözleri olması gereken çizgi bir karartıdan ibaretti. Akritay şövalyesinin örgü zırhı aksine, adamın garip bir şe-

kilde bakır renginde, kırmızıya çalan demir zırhı neredeyse tüm vücudunu kaplıyordu. Şövalyenin göğsüne işlenmiş Latin haçı onun uzun maceralardan sonra Anadolu'da hayatına devam etmeyi seçen bir Haçlı artığı olduğunu gösteriyordu. Ama asıl alametifarikası göğüs zırhlığında, kalbinin hemen üstüne ilenmiş denizaslanı kabartmasıydı. Başı ağzını açmış, dilini dışarı çıkarmış bir aslan, belden aşağısı balık şeklinde duran dimdik bu figür, adamın İtalyan asıllı bir Latin olduğunun göstergesiydi. Göğüs zırhındaki, zırh eldivenlerindeki ve diğer akranı gibi atının sırtında taşıdığı kalkanın üzerindeki göçüklere, kesiklere ve kurumuş kan lekelerine bakılırsa bu deneyimli bir Latin şövalyesiydi.

Haçlı şövalyesinin miğferinin ardından, "Haşhaşin nerede?" sesi geldi. Bir insanın sesinden çok, vahşi bir hayvanın hırlaması gibi bir sesti bu.

"Burada olması gerekiyordu," diye cevapladı Akritay şövalyesi.

"Neden geç kaldı?" diye sordu miğferin içindeki ses.

Diğerinin cevap vermesine gerek kalmadan, "Biz geç kalmayız," dedi yaklaşan diğer bir ses. "Sadece tedbirli oluruz."

Bu iki şövalyenin ortasına doğru ileri çıkan son atlının görüntüsünün, şimdi buluştuğu insanlarla uzaktan yakından alakası yoktu. Başında siyah sarığı, sırtında kahverengi yün abası olan haşhaşinin ne bir zırhı ne de bir kılıcı vardı. Belindeki kuşağın içinden bir hançerin sapı belli belirsiz görünüyordu. Siyah sarığı, gözleri hariç tüm yüzünü kaplıyor, boynunu sarıyor ve oradan sol omzuna sarkıyordu. Adamın gözlerinde haşhaş içenlere özgü kırmızı siyah çukurlar vardı ve gözlerinin akına kırmızılıklar oturmuştu.

Üç atlı, İznik Gölü ve Uludağ arasında bir yerde, mağaralarında uyuyan ayılardan ve kendilerine beleş yiyecek arayan çakallardan başka hiçbir canlının olmadığı bir kayalığın

dibinde buluşmuşlardı. Üçlü, Doğu Roma'nın Bitinya eyaleti olan Kuzey Anadolu topraklarının bu kuş uçmaz, kervan geçmez topraklarını buluşma noktası olarak boşuna seçmemişlerdi. Yaptıkları şey üst düzey bir gizliliği gerektiriyordu.

"Kayılının işini bitti," dedi Akritay şövalyesi diğerlerine.

"Bir daha belini doğrultamayacak," diye ekledi miğferin ardındaki ses. "Bitinya sınırları artık güvende."

Haşhaşin, "Emin misiniz?" diye sordu. "Hocaefendi, onun bir daha ortaya çıkmayacağından emin olmak istiyor."

"Emin ol," diye cevapladı Haçlı şövalyesi. "Bir daha ne o, ne bir başka Türk tekfurlara kafa tutmaya cesaret edebilecek."

"Öldüğü kesin mi?" diye sordu Akritay şövalyesi.

Miğferin ardından gülüşe benzer bir ses çıktı. "Ölmek onun için ödül olurdu. Biz daha iyisini yaptık. Bir daha hiç kimse biz Batılılara kafa tutmaya cesaret edemeyecek!" Sesteki güven hiçbir şüpheye yer bırakmıyordu.

Üçlünün konuşması hemen tepelerindeki bir dalın hareketlenmesiyle kesildi, üçü de sesin geldiği yöne baktı. Bu, meraklı bir kargaydı sadece.

Üçlü, tekrar konuşmaya devam etti.

"Peki ya şimdi ne olacak?" diye sordu Akritay şövalyesi.

"Anlaşmamıza kaldığımız yerden devam edeceğiz," diye cevapladı Haçlı artığı. "Biz para kazanacağız, siz toprak ve iktidar." Sonra dervişe döndü, "Size de Müslümanların liderliğini vereceğiz."

"İş nasıl bu noktaya kadar gelebildi bir türlü anlamıyorum," dedi Haçlı şövalyesi yaşananlara hâlâ inanamıyormuş gibi.

"Arada bir, kendini bir şey sanan, hayallere kapılan bir Türk çıkar," dedi Akritay şövalyesi. "Sonra biz ona haddini bildiririz. Bildirir ve yolumuza devam ederiz."

"Hocaefendi olmasaydı bu işi başaramazdınız," diye itiraz etti sadık haşhaşin.

Akritay şövalyesi atını ileri sürdü. "Asıl biz izin vermesek senin hocan var olamazdı. Sizi biz var ederiz."

Haşhaşin elini hançerine götürecek oldu ama lafı yutkundu; hocasından habersiz böyle bir işe girişemezdi.

"Şimdi bunun sırası değil," dedi kırmızı zırhlı şövalye. "Bunu hepimiz birlikte başardık... Şimdi kutlama zamanı."

Üçlü, zifiri karanlığın içinde göründükleri gibi kayboldular. Gökyüzünde incecik, hurma dalı gibi bir hilal kara bulutların ardında kayboluyordu. Tek bir yıldız, ufacık bir aydınlık bile görünmüyordu semada.

Karanlık içinde kalan sadece gökyüzü değildi artık. Yeryüzü de ona teslim olmuştu.

4

Washington, D.C., Amerika'nın başkenti, Ağustos'un ortasında öylesine sıcak günlerinden birini yaşıyordu ki şehrin geniş caddelerinde yürüyen genç adam, bir ara yerin tüttüğünü, beton asfaltın eridiğini düşündü. Omuzuna çaprazlama astığı deri laptop çantasının ön cebinden çıkardığı iPhone'unda nem oranının %80 olduğunu görerek irkildi ve sağ koluyla alnında biriken ter damlalarını sildi. Çantasının kayışı lacivert tişörtünü boydan boya bir çizgi halinde tere boyamıştı.

Genç adam, yürümesi gereken yarım saat daha olduğunu hesap ederek adımlarını hızlandırdı. Yaklaşık bir aydır bu rutini her sabah tekrarlıyordu.

Sabah 7'de 11. Cadde NW, 1009'daki hostelde iki bardak kahve ve bir bagel ile yaptığı kahvaltının ardından dışarı çıkıyor, sonra şehrin güneyinde bulunan kütüphaneler ve müzeler kompleksine yürüyerek her gün farklı bir cadde üzerinden kırk beş dakikada varıyordu. Bazen bir açık hava müzesine benzettiği şehirde en azından yol boyunca olabildiğince farklı binalar görmeye çalışıyordu. Zira sabah kapandığı kütüphaneden ancak akşam çıkıyor, etrafı gezmek için fazla zamanı kalmıyordu. Her zaman okunacak bir kitap, bulunacak elyazmaları ve bitirilecek notlar vardı ve zaman asla yeterli değildi.

Genç akademisyen adımlarını hızlandırırken bugün özellikle heyecanlıydı. Aylardır izini sürdüğü birkaç kitabın izine dün akşam saatlerinde rastlamıştı ama kütüphanenin nadir eserler bölümü saat beşte kapandığından ve dışarıya kesinlikle hiçbir eserin çıkartılmasına müsaade edilmediğinden kitapları görme işini bugüne ertelemek zorunda kalmıştı. İçinden bir ses, bu kitaplarda karşılaşacaklarının kafasında kurguladığı hikâyenin yapıtaşlarını oluşturacağını söylüyordu.

Genç adam, East Caddesi NW ile 10. Cadde'nin kesiştiği yere geldiğinde FBI binasının az ötesinde yere boylu boyunca uzanmış zenci bir evsizin yanından geçti. Zavallı adam bir otobüs durağının arkasına gazete kâğıtlarından kendine yatak yapmış, dizlerini karnına çekmiş, bir elini yastık gibi başının altına koymuş, gölgeliğin ardında uyuyordu.

Genç adam burnuna gelen kesif sidik kokusunu hissederken Amerika'nın göbeğinde, üstelik güpegündüz, böylesi bir manzara ile karşılaştığı için bir kere daha şaşırdı. Bu görüntülere bir türlü alışamıyordu. Oysa her gün böyle onlarca manzarayla karşılaşıyordu. Federal binaların önünde, bembeyaz yirmi metrelik sütunların dibinde, mermer merdivenlerin üstünde, milyon dolarlarla inşa edilmiş anıtların yanı başında sürekli bir evsiz, bir dilenci ve hepsi de zenci olan bu insanlardan birkaçı tane bulunurdu. Washington sadece Amerika'nın değil, evsizlerin de başkenti gibi geliyordu ona.

"Amerika'nın gerçek yüzü belki de bu," diye düşündü genç adam. Işıltılı Amerikan filmlerinde, sözde haber kanalı CNN'de ve tüm dünyanın yayınlanacağı günü iple çektiği o çok meşhur Amerikan dizilerinde gösterilmezdi bu gerçek. Sağlık sigortaları olmadığı için dişsiz kalan insanlar, bankaların evlerine ipotek koyduğu aileler, iflas bayrağını çektiği için bakımsızlıktan çürüyen koca koca binalar. Tüm kasabayı besleyen fabrikalar artık Çin'de üretim yaptıkları için, hayalet

şehirlere dönen boş mahalleler, 70 yaşında geçimini sağlamak için McDonald's'ta part time tezgâhtarlık yapmak zorunda kalan yaşlı kadınlar ve işte şimdi olduğu gibi azıcık ötedeki K Caddesi'ndeki binaların içinde İsrail lehine iş yapacak senatörlere milyarlarca dolarlık seçim bağışları yapan Yahudi lobilerinin yanı başında yerde yatan evsiz Amerikalılar...

Yerdeki evsiz, yanından geçen adama göz ucuyla bakıp uykusuna devam etti. Amerikan rüyası, pek çokları için çoktan kâbusa dönüşmüştü.

Genç adam biraz serinlemek için önüne çıkan Starbucks'a attı kendini. Klima! İşte medeniyet buydu. Buz gibi hava tüm bedenini sardı... Kasanın önünde üst üste dizili *Washington Post*'ta DEAŞ teröristlerinin yaptığı yeni bir işkence manşeti kaplıyordu. Köşedeki küçük kutucukta Esad rejiminden kaçıp Türkiye'ye sığınan mültecilerin sayısının üç milyona yaklaştığı yazıyordu.

Akademisyen, iki insan boyundaki kartal heykellerinin süslediği hükümet binalarının yanından geçip 1600 Pennsylvania Avenue'ya geldiğinde Beyaz Saray'ın önündeki protestocu gruba baktı. Ellerinde "Free Palestine!" yazılı pankartlar olan bir grup, Filistin'in özgürlüğü için slogan atıyordu. Sarayın tepesindeki keskin nişancı sniperlar ve bahçe boyunca sıralanmış siyah takım elbiseli U.S. Secret Service soğukkanlılıklarını bozmadan, uzaktan olup biteni izliyordu.

Beyaz Saray, Amerika dendiğinde dünyadaki milyonlarca insanın aklına gelen ilk görüntüydü belki de. Gerçi genelde birkaç kilometre ötedeki beyaz kubbeli Capitol binası ile sıkça karıştırılan başkanın ikametgâhı ülke ile özdeşleşmişti. Saraylar ve milli binalar ile kültür arasındaki sıkı ilişkiyi küçümsememeliydi. New York, sivri gökdelenler; İstanbul, Topkapı ve selatin camileri silueti; Londra, Bing Bang saat kulesi ise Washington da şüphesiz beyaz sütunlu devasa binalar ve

anıtlardı. İmparatorluklar taşa atılan imzanın kimlik, gelecek ve egemenlik olduğunu çok iyi kavramışlardı. İtibarda tasarruf olmazdı.

Belki de bu yüzden genç adamın şimdi tam ortasında bulunduğu şehrin göbeğine, altı futbol sahası büyüklüğünde bir meydanın tam ortasındaki devasa Washington Anıtı dikilmişti. En eskilerinden bir tanesinin İstanbul'da dikili olduğu obeliskler her zaman bir hükümdarlık alameti olagelmişti.

Fakat genç adamı asıl ilgilendiren şey, bu meydanın etrafını çevreleyen devasa binalardı: Smithsonian Kütüphaneler ve Müzeler Kompleksi.

Akademisyen, Orta Çağ'ın gotik kalelerini andıran, kırmızı renkteki tuğlalarla örülü Smithsonian Kalesi'ne geldiğinde gün boyu içinde çalışacağı arşivlere girmek için heyecanlanıyordu. Amerika zaten onun için her zaman kütüphane ve kitap demekti, başka bir şey değil.

Arkasından bir ses, "Excuse me, sir," diye yaklaştı. "Could you please tell me how to get to the Lincoln Memorial?"

Genç adam arkasına döndü ve karşısında gördüğü, lise çağında olduğunu tahmin ettiği gence, "Türk müsünüz?" diye soruyla karşılık verdi.

Çocuk yüzündeki şaşkınlık ifadesini attıktan sonra, "Nereden anladınız?" diye sordu.

"Aksanın," dedi genç adam. "Bir de tam kitap gibi sordun."

İkili, dünyanın ne kadar da küçük olduğuna dair klişe bir iki espri paylaştı.

Genç liseli, tarifi aldıktan sonra, "Pardon," dedi. "Siz Beyazıt Akman değil misiniz?"

Bu sefer şaşırma sırası Beyazıt'taydı. "Nereden anladınız?"

"Bir romanınızın kapak resminden."

Beyazıt tebessüm etti. Ama genç, "Gerçi saçlar epey gitmiş ama..." diye ilave edince Beyazıt'ın tebessümü uçtu gitti.

"Biliyor musun," dedi Beyazıt tekrar gülerek. "Amerika'da bir okurumla karşılaştığımı romanda anlatsam bana kimse inanmaz."

"Bence de anlatmayın," dedi genç. "İtici olur."

Beyazıt, gence ihtiyacı olduğunda onu araması için iletişim bilgilerini verdikten sonra Orta Çağ dönemine ait seyahatnameler başta olmak üzere pek çok nadir eserin tek kopyasının bulunduğu arşivlere girmek üzere kütüphaneden içeri girdi.

Smithsonian arşivleri bir kütüphaneden çok Ulusal Güvenlik'in "Top Secret" binalarından birini andırıyordu. Beyazıt önce çantasından çıkardığı kimlik kartını boynuna astı, sonra kapıdaki güvenlik aramasından geçti, çantası didik didik edildi. Güvenlik görevlisi, ismini bilgisayardan kontrol edip onu içeri aldı.

Beyazıt, metrelerce uzunluğundaki labirentsi koridorlardan geçti, boynundaki kartı iki ayrı kapıya okutarak kilitlerdeki kırmızı ışıkların yeşile dönüşmesiyle kapılar açıldı, üç kat aşağıya indi. Arşivlere geldiğinde arşiv görevlisi kadın Beyazıt'ı güzler yüzle selamladı; bir aydır sabahtan akşama kadar izlemesi gereken bu araştırmacıyı artık tanıyordu. Kadın, Beyazıt'ın çantasını alıp küçük bir dolaba koydu ve anahtarını genç adama teslim etti. Kadın, şifreli bir kapının önündeki rakamları tuşladı ve Beyazıt'ı içeriye aldıktan sonra kapıyı tekrar üstüne kapadı. Kendisi yan taraftaki cam duvardan Beyazıt'ın her hareketini takip etmekle görevliydi. Tek kopyası olan bu paha biçilmez eserlerin sayfasına bile zarar gelmemesi, zaten dağılmak üzere olan bu kitapların, bir araştırmacı çalışırken titizlikle gözlenmesi kütüphanenin altın kurallarından biriydi.

Beyazıt maun bir masanın önüne oturdu, kendisine verilen sarı not kâğıtlarını ve kurşun kalemi kenara koydu.

İşte orada, tam önündeydiler. Beyazıt'ın aylardır izlerini sürdüğü kitaplar masada duruyordu. Kitapları özel mahfa-

zalarından çıkardı ve eserlerin sırtlarının kırılmaması için kullanması gereken sünger rahlelerin üzerine koymak üzere teker teker açtı.

İlk kitabın başlık sayfasında *The Hidden Chronicles of a Knight: Michael Kosses* yazıyordu, yani *Bir Şövalyenin Sakh Hatıratı: Mihal Kosses.* Sayfaları iyice eprimiş, kenarları dökülmüş, kapağı ufalanmış diğer kitap bir seyahatnameydi: *The Lost Notebooks of Marco Polo.* Ünlü seyyah Marko Polo'yu bilmeyen yoktu; ama onun kayıp defterleri.. İşte o ayrı bir hikâyeydi.

Bu kitaplar, Beyazıt'ın yıllardır üzerinde çalıştığı hikâyesinin eksik noktalarını tamamlayacak, araştırmasını nihayete erdirecekti.

Tüm Amerikan binaları gibi içerisi buz gibiydi, bu iyi gelmişti. Ama Beyazıt yine terlemeye başladı. Bu sefer ne sıcaktan ne de nemden terliyordu... İlk kitabın kapağını açarken heyecandan alnında boncuk boncuk damlalar oluştu...

BİRİNCİ BÖLÜM

Zümrüdüanka

BEN, MİHAL

Bir zamanlar bir adam tanımıştım. Büyük bir imparatorluğun temellerini atmış, bin yıllık bir imparatorluğu dize getirmiş bir adam. Emirlerinde binlerce kişilik şövalyeleri bulunan tekfurları yenmiş, insan kellesinden kuleler yapan Moğolları korkutmuş bir adam... Hiç kimsenin gücünün yetmediği yayları çekebilir, bir kilometre öteden attığı oku düşmanının tam kalbine isabet ettirebilirmiş.

Hayır, bu, o adamın hikâyesi değil. Ben size sevdiği kız uğruna dünyaları değiştiren, dostlarını hiçbir zaman yalnız bırakmayan, sözünün eri bir gencin hikâyesini anlatacağım. Onun aşkını, onun serüvenini, onun hayallerini...

Ama onu anlamak için önce benim kim olduğumu bilmeniz gerekiyor. Onun hikâyesinden önce benim hikâyemi dinlemelisiniz. Ben, Mihal; Bitinya ucunun en nam salmış şövalyesi, Harmankaya Rumlarının yegâne tekfuru, hem Konstantinopol'deki hem de İznik'teki Paleogloslar sülalesinin hürmet ettiği, İmparatorluk muhafızları Kosseslerin yedinci kuşak temsilcisi Şövalye Mihal Kosses.

Şövalyelik nedir? Şövalye kime denir? Gösterişli zırhım mıdır beni bir Hristiyan savaşçısı yapan şey, yoksa elimdeki şu kılıç mı? Kafamdaki korkutucu miğferim mi, yoksa üstün-

de durduğum paha biçilemez atım mıdır beni ben yapan? Belki de yatağımı dolduran körpe kızlardır! Ah o genç kızların körpe memeleri, kıpkırmızı dudakları yok mu? Babam her zaman, "On altısındaki bir kızın üstüne çıkmadıkça erkekliğin ne olduğunu asla anlayamazsın!" derdi. Gerçi bunu bana ilk söylediği zamanlarda onun ne dediğini kavrayamazdım, küçüktüm. Ama şimdi, hayatımın doruğunda, otuz yaşıma bastığım şu günlerde babamın tecrübeyle konuştuğunu daha iyi anlıyorum...

Ama hayır, bunların hiçbiri sıradan bir askeri, şövalye yapmaya yetmez! Ne ustaca kılıç kullanmak, ne de kızları yatağa atmaktır şövalyelik. Atlar ya da kılıçlar bir insanı şövalye yapsaydı eğer, seyisler ve demircilerden daha iyi savaşçı olmazdı!

Babam, yıllar önce ben daha çocukken, "Şövalye kandır, oğlum," derdi. İmparatorun bir numaralı savaşçılarından olan bu adam kim bilir hangi savaştan geri dönmüş, hangi kuşatmadan sağ kurtulmuştu.. Bunların sayısı o kadar fazlaydı ki, evden aylarca kaybolur, geriye bazen esirlerle bazen de birkaç atlık bir ganimetle geri dönerdi. Üstü başı belki haftalarca, belki aylarca yıkanmamanın etkisiyle leş gibi kokmuş, parıl parıl parlayarak üzerinde götürdüğü zırhına kararmış kan lekeleri yapışmış, metal plakalarda göçükler oluşmuş ve teninde onlarca kesik ve darbe izi... Beni karşısına alır, "Unutma Mihal, Şövalye kandır!" derdi. Kararmış kandan simsiyah olmuş yaşlı yüzündeki tek beyazlık gözlerindeydi. Sonra yatağa yattı mı bir hafta uyanmazdı. Ya da ben onu yatak odasının dışında görmediğim için öyle sanırdım.

Oysa benim için şövalyelik, bir idealler manzumesiydi. Bir savaşçının uğruna savaşacağı, hayatını adayacağı ve o uğurda gerekirse öleceği bir ülküler bütünü.

Cesaret, onur ve *sadakat.*

Adaleti sağlamak ve Yüce İsa'nın adını yeryüzünde yaymak için gerekli üç ülküden oluşan bir *Şövalye kodu*! Kiliseyi koruyacaksın, zayıfı muhafaza edeceksin ve imparatoruna itaatten ayrılmayacaksın. İşte uğruna öleceğim, hayatımı hizmetkârı olarak geçirebileceğim idealler bunlardı benim. Bu kod için yaşar, bu kod için ölürdüm. Bir ordunun karşısına gerekirse tek başıma çıkabilir, tüm vücudum lime lime de edilse dostlarımı satmazdım!

Tüm çocukluğum cesur şövalyelerin hayatlarını öğrenmekle geçmişti ne de olsa. Endülüs Müslümanlarına karşı cesurca savaşan Fransız şövalyesi Roland'ın destanını belki yüz kere okumuştum. Büyük Şarl'ın İslam ordularını Avrupa'dan bir aslan gibi püskürtmesinin her bir detayını ayrı ayrı hafızama kazıdım. İngiliz Beowulf'un canavar Grendel'i kılıcıyla gözünü kırpmadan doğrayışını ve daha nice şövalyenin masallarını soluk soluğa okur, ezbere bilirdim. Büyükbabam, henüz çocuk olan babamı Katolik istilasında Konstantinopol'den kaçırırken neyse ki bir sandık dolusu elyazmasını da yanına koymayı akıl edebilmişti de ben de bu efsanelerden yoksun kalmamıştım. Kral Arthur'un yuvarlak masası etrafında topladığı şövalyelerin destanlarını anlatan eski bir elyazmasını bir gece sabaha kadar uykusuz kalma pahasına okuduğumu dün gibi hatırlıyorum. Sör Lancelot'un Kral Arthur'un karısı Guinevere'e olan şehvet dolu aşkının hikâyesini nasıl elimden düşürebilirdim ki!

Tabii ya, romantik aşk! Şövalyenin vazgeçilmezi!

Her şövalyenin kalbini çalmak için uğraştığı, onun için türlü maceralara atıldığı, onun nazarında kahramanlık gösterileri yaptığı, gözüne girmek için turnuvalara katıldığı bir sevgilisi vardır değil mi? Şövalye, üzerine kırmızı çiçeklerin işlendiği zırhının göğsünde, kalbinin tam üstünde onun ipekli mendilini taşır, gireceği her savaştan önce onu son bir kere

daha koklar ve belki de bir daha asla göremeyeceği sevgilisinin mendilde kalan kokusunu bir afyon gibi içine çeker. Aslında her savaş, o sevgili için yapılır, her hasrete o aşk için katlanılır. Şövalye bilir ki her uzun seferin sonunda onu bekleyen bir sevgilisi vardır. Uzun altın sarısı saçları, elmas gibi parlayan masmavi gözleriyle savaşçı erkeğinin yolunu gözleyen, ondan başkasına yar olmaktansa ölümü tercih eden bir sevgili onu yıllarca bekler. Odesus'un karısı Penolope'un kocasını beklediği gibi belki bir ömür bekler!

Bir zamanlar bir şövalye varmış, onlarca savaşa katılmış, yüzlerce turnuvada kapışmış, sayısız kâfir öldürmüş. O kadar savaşa giriyormuş ki, evine geri dönmeden önce savaşlarda aldığı galibiyetler, dövüşlerde aldığı yaraların haberleri ondan önce evine ulaşıyormuş. Bir gün memleketine geri dönmüş ve onu her zaman bekleyen sevgilisiyle buluşmuş. Kadıncağız savaşçı erkeğini gördüğüne sevinmiş ama adamın ellerindeki bütün parmaklarını yerli yerinde görünce yüzünde bir garipseme peyda olmuş. Şövalye bunun nedenini sorduğunda kadıncağız, adamın katıldığı dövüşlerden birinde tek parmağının kılıç darbesiyle kesildiğini duyduğunu anlatmış. Hâlbuki şimdi parmak yerinde duruyormuş. Şövalye bir şey söylemeden oradan ayrılmış. Günler sonra kadına gelen bir asker ona kesik bir parmak getirmiş. Adam sevgilisinin yüzündeki garipseme ifadesine öyle içerlemiş ki, o parmağı kendisi kesip ona göndermiş.

İşte benim için şövalyelik böyle bir şeydi. Şövalye aşkı böyle hassastı! Yüce İsa'nın askerleri onurları ve yürekleriyle işte böyle savaşırlardı!

Ya da ben öyle sanıyordum!

Biz Kossessler Doğu Roma İmparatorluğu'nu tam üç kuşak boyunca koruduk, onun için savaştık. Sadakatimizden hiçbir zaman şüphe edilmez, cesaretimiz sorgulanmazdı bi-

zim. Ortodoks haçını korumak ve muhafaza etmek bizim için her zaman canımızdan ve kanımızdan öte olmuştur.

Babam, "Sadakat her şeydir," derdi. İmparatorluğa sadakat, dine sadakat, savaşın kurallarına sadakat... Şövalye kendisi için savaşmaz; imparatoru için savaşırdı. Şövalye kendisi için öldürmez; dini için öldürürdü. Yetenekli bir şövalye düşmanlarının eline geçtiğinde, İmparatorluk onun için gerekli fidyeyi bulur buluşturur ve sadık savaşçısını tekrar saflarına katardı. Bundan emin olan şövalye yakalanmaktan asla korkmaz, savaş alanında ayakta tek başına kalsa bile rakipleriyle canhıraş dövüşmeye devam ederdi. Onur böyle kazanılırdı, nam böyle salınırdı, isim böyle yapılırdı.

Kılıç teni delip geçebilir ama onur delinmez. Gürz insanın kafatasını parçalayıp tuz buz edebilir ama zeki bir şövalyenin aklına darbe vurulamaz. Para en iyi zırhı satın alabilir ama cesarete para yetmez. Nam, ancak ve ancak savaş meydanında kazanılır, sadakat ancak esarette anlaşılır!

Bir hikâye hatırlıyorum. Bir asrı aşkın süredir fethedilemeyen bir kale varmış. Kaledekiler yüzyıllık deneyimle kendilerine ne zaman saldırı yapılacak, kuşatma kim tarafından gerçekleştirilecek hemen haber alırlar, hendekleri gözden geçirirler, erzaklarını tazelerler, kapıları çekerler, mazgalları okçularla doldururlar ve beklemeye koyulurlarmış. İşte yine böyle bir kuşatma gerçekleşmek üzereymiş ve kaledekiler tüm hazırlıkları yerine getirmiş, üzerlerine gelecek orduyu bekliyorlarmış. Kendilerine belki bir yıl yetecek kadar erzakları dahi varmış. Ama onlar bilmem kaç binlik ordular beklerken bir gün sabaha karşı ufukta bir şövalye görünmüş. Atının üstünde, zırhlı ve armalı tek bir şövalye. Kale kumandanı adamı görünce küçük dilini yutar gibi olmuş. Onun armasından hemen tanımış kim olduğunu. Bu şövalyenin adını duymayan, onun namını bilmeyen yokmuş. Kale kumandanı adamlarına

silahlarını bırakmalarını tembih etmiş ve kalenin anahtarlarını kendi eliyle bu şövalyeye bırakıp oradan ayrılmış. Adam biliyormuş ki böyle bir şövalyenin dirisi kuşatmayı kazanıncaya kadar savaştan çekilmez, ölüsü ise onu buraya gönderen krallığın gazabını kat kat çekebilir ve bin kat daha büyük bir ordunun üstlerine gönderilmesine neden olurmuş.

Nam salmış tek bir şövalye işte böyle tek başına bir kaleyi fethedebilirdi!

Şövalyelik namına tüm bu anlattıklarımın birer çocuk masalı, hepsinin birer yalan olduğunu çok sonra, yıllar sonra anlayacaktım. Yıllarca gözlerimin bir kör gibi kapalı olduğunu çok acı bir şekilde fark edecektim.

Bizler bazen bir hayali, bir ülküyü öyle çok severiz, kendimizi ona öyle kaptırırız ki gözlerimizin önüne şeytanın kendisi gelse onu melek sanırız! İşte şövalyelik kodu benim için böyle bir şeydi.

Cesaret, onur ve sadakat...

Bu kod gerçekte var olmuş muydu ya da bir zaman sonra mı unutulmaya başlamıştı bilmiyorum. Belki de en başından beri hep efsanelerde, masallardaydı.

Ama benim gözlerimin açıldığı gün bir kış gecesiydi. Soğuk, simsiyah bir kış gecesi...

İşte ben size o geceyi anlatacağım... O geceyi, kendi hikâyemi ve şövalyelik kodunu bir şövalyede değil, bir Türk'te, Osman'da buluşumun hikâyesini.

5

Çocuk, koşarken soluk soluğaydı.

Bu sefer onu yakalayacağım, diye düşündü genç adam. *Bu sefer onu bulacağım!*

O hızla ilerledikçe Söğüt'ün uçsuz bucaksız dağlarını arkasında bırakıyordu. Obanın diğer çocukları da onun ardı sıra koşmuşlar ama çoktan yorulup yolun kenarına parça parça dökülmüşlerdi.

Çocuk yerdeki bir odun parçasına takılıp düşecek gibi oldu. Tam yere kapanacakken dengesini sağladı, tekrar hızlandı ve koşmaya devam etti. Önüne ne çıkarsa çıksın aldırış etmeden, hızla hedefine doğru devam ediyordu. Bir kayanın yanından dolaştı, bir nehrin içinden suya bata çıka geçti, hatta bir ara kestirmeden gidebilmek için bir başak tarlasının içine daldı. Onun boyuna gelen başakların kılçıkları yüzüne çarpa çarpa ilerledi. Bir çobanın koyunlarını kurt gibi yararak geçti, tarlalarda çalışan Kayı aşiretinin kadınlarının şaşkın bakışları altında koştu.

"Osman!" dediler. "Yine bir hınzırlık peşinde!"

"Osman," dediler, "bu oğlan hiç değişmeyecek."

Yerinde duramazdı Osman, sürekli bir şeyler peşindeydi. Köyün en yaşlısı Akça Koca, Ertuğrul Gazi'nin bir numaralı

savaş arkadaşı, "Bu oğlanın anası hamileyken keçi bacağı yemiş" der, etrafındakiler de, "Ne keçisi, tazı kellesi tazı!" diyerek gülüşürlerdi. Akça Koca "Ah bir de nerede durulacağını, nerede susulacağını bilse!" diyerek iç geçirirdi. Evde otururken sıkılan, dağlarda, yeşilin ve mavinin arasında kendini bulan bir çocuktu o. Kayıların en söz dinlemez, en hayalperest delikanlısıydı belki de. Ama kimin ne dediği onun için pek önemli değildi. O yine kafasının dikine gider, bildiğini okurdu.

Osman ne pahasına olursa olsun günlerdir takip ettiği o hayvanın yuvasını bulmakta bu sefer kararlıydı. Onu birkaç gün önce şafak sökerken, güneşin doğuşunu bir dağın doruğunda izlerken görmüştü ilk defa. Güneşin doğuşunu izlemek Osman'ın en sevdiği şeydi. Ufuk, beyaz, sarı ve kırmızının değişik tonlarına boyanırken Osman adeta büyülenirdi. Mavi bu saatte gökyüzünü boyar, yeşil bu anda ağaçlara renk verir, kahverengi bu saatte toprağa karılırdı. Karanlığın hükmü bitip de, aydınlığın imparatorluğu başlarken Osman'ın gözleri kamaşırdı. Böyle bir vakitte belirmişti tepesinde o devasa kanatlar...

Gerçi şimdi önünde yükselen tepeye yaklaştıkça içinde bir korku belirmeye başladı. Takip ettiği hayvan ya bu tepenin doruğuna uçuyorduysa? Ya o kayaların dibinde yuvalandıysa? Onun yuvasını bulmak ne işe yarardı ki?! Hem kayalık hem uçurum... Ama en önemlisi de sınır! Osman'ın gözlerinin önüne Ertuğrul Gazi'nin kaşları çatık yüzü geldi, ürperdi.

Bir taraftan endişeleniyor, diğer taraftan koşmaya devam ediyordu.

Yarım saat kadar önce bir ağacın tepesinde elma toplarken görmüştü kartalı Osman. Onu görür görmez de ağaçtan hızla yere atlamıştı. Son anda ani bir hareketle dizlerini bükmese ve sırtını hafif yere vermese bileğini kıracaktı. Ama Osman deneyimliydi; ağaçlar onun sanki ikinci evi gibiydi. Yerde yü-

rür gibi istediği ağaca tırmanabilir ve rahatlıkla da yere atlayabilirdi.

Yere düşerken aşağıda onu bekleyen ağabeyi Gündüz'ün üzerine yuvarlanacaktı neredeyse. Ama kardeşinin ani hareketlerine alışkın olan daha ağırbaşlı Gündüz hemen kenara kaçmıştı. Osman'ı takip etmek ise imkânsızdı. Ertuğrul Bey'in dört yüz çadırlık obasının içinde Osman kadar hızlı koşan çok azdı.

Osman deli gibi koşarken arada gökyüzüne bakıp kuşu görmeye çalışıyor, ama güneşe doğru koştuğu için her seferinde güneşin ışıltısı gözünü alıyordu. Alnındaki terler güneşin etkisiyle altın damlası gibi görünüyordu. Kapkara kaşları ve yay gibi kirpikleri bile ışığı kesmekte faydasız kalıyordu.

Yine gökyüzüne bakacağım derken artık iyice engebeli hale gelen arazide bir taşa takıldı ve tepetaklak düştü. Anasının yeni örüp bitirdiği siyah çakşırının dizi paramparça oldu. Anasına bunu nasıl anlatacağını düşünürken dizinin kanayan yarasını düşünmüyordu bile. Anlaşılan bugün de o kuşun yerini öğrenemeyecekti.

Osman umutsuz bir şekilde iç geçirirken, sırtından yapışan bir el tek çırpıda onu yukarı kaldırdı ve atın arkasına oturttu.

"Şimdi pes etmeyeceksin herhalde, öyle değil mi?" dedi Dündar Bey ve atını mahmuzladı. Ertuğrul Gazi beyliğin işleriyle meşgul olduğundan, yeğenleriyle ilgilenmek de çoğu zaman amcaya düşüyordu.

Osman, amcasının beline sarılarak bir beşik gibi sallanan atın üstünde tutunmaya çalıştı. Bir gün onun da böyle bir atı olacaktı. Dizginlerine yapışıp tek başına üstünde saatlerce dolaşacağı, yepyeni ufukları keşfedeceği bir at! "Benim ne zaman kendi atım olacak?" diye sormuştu bir keresinde Ertuğrul Gazi'ye. Kayı Beyi de "Sen atı değil, at seni seçecek hale gelince!" diye cevap vermişti. Osman pek çok zaman olduğu gibi yine

babasının bu bilmece gibi konuşmasının ne anlama geldiğini anlamamıştı. Bir at onu nasıl seçebilirdi ki?!

Oğlan, amcasının sırtından tekrar gökyüzüne baktı ama nafile. Güneş yine gözünü alıyordu ve etrafta kuştan eser yoktu.

"Amca, burası sınır değil mi?" dedi korkuyla Osman.

"Henüz değil," diye cevapladı Dündar Bey. "Sakarya'yı gördün mü duracaksın. Nehir sınırdır. Oradan ötesi beladır."

Ertuğrul Bey'in kesin emirleri vardı. Ne olursa olsun Sakarya'nın ötesine geçilmeyecekti. İnegöl Tekfuru Aya Nikola ile yıllardır korunan bir barıştı bu. Gerçi Tekfurun adamları ara sıra bu tarafa geçiyorlardı ama Ertuğrul Bey, ciddi bir sıkıntı olmadıkça sözünden asla dönmezdi.

Tam bir kurallar adamıydı Ertuğrul Gazi. Bir büyük konuşurken sözü kesilmez, uslunun eli öpülür, bir başkasının yanında bacak bacak üstüne atılmaz, yürürken sağa sola, hele arkaya hiç bakılmazdı!

Osman bir ara babasının kardeşinin, Dündar Bey'in, Ertuğrul Gazi'nin sözünden çıkıp çıkmayacağını düşündü. Ona, "Peki ya sen amca, sınırı geçer miydin?" diye soracak oldu, korktu, sustu. Amcasıyla arası iyiydi ama Kayı'nın diğer her işlerinde olduğu gibi burada da sınır belliydi ve azıcık bir lakaytlık onu gazap dolu bakışlara maruz bırakabilirdi. Her şeyin bir sırası, bir usulü vardı Kayılar arasında ve Osman bu kurallara riayet edilmediğinde cezalandırılacağını biliyordu.

Vahşi bir köpeğin düşmanca havlaması Dündar Bey'in atını huzursuz edince hayvan şaha kalktı. Osman dengesini kaybedip yere düştü. Kafasını yere çarptı ve başı zonklamaya başladı.

Az ötede, aşağıda Sakarya Irmağı köpürerek akıyor, karşı yakadaki köpek canhıraş havlamaya devam ediyordu. Çenesinden salyalar akıtan siyah suratlı, Rum tekfurlarında ziyadesiyle bulunan bir Germen Rottweiler'ıydı bu, şakası yoktu.

Osman, atının üstünde duran amcasına, "Onu kaybettik mi?" diye sordu yerde yatarken.

Amcası gülümsedi, parmağıyla yukarıyı gösterdi.

Gözlerini masmavi gökyüzüne kaldıran Osman işte o zaman ilk defa o şahane kuşu bu kadar net gördü.

Bulut bulut beyaz beneklerin toprağa çalan kahverengi üzerine serpiştirildiği tüyleriyle koca bir kartal, İnönü'nün tepesinde dönüyordu. Sanki kendisinden birkaç yüz metre altında onu takip eden çocuğu fark etmişti de onun kim olduğunu anlamak ister gibi altın gagalı kafasını belli belirsiz aşağıya çeviriyordu. Bir taraftan da güneşe kendini paravan etmiş, oğlanın onu rahat bir şekilde görebilmesi için uğraşıyor gibiydi. Kanatları tam açıkken yırtıcı kuşun eni beş metreyi buluyordu.

Osman yattığı yerden kartalı hayranlıkla izledi. Günlerdir onun izini sürüyordu. Onu havada gördüğü anda tanıyor, o anda yapmakta olduğu işi bırakıyor ve hayvanın peşine düşüyordu. Ama her seferinde de bu güçlü ve çevik kuş azmanını kaybediyordu.

Ta ki şimdiye kadar.. Bu sefer onun yuvasını bulmuştu.

Başının ağrımasını unuttu ve yattığı yerden gülümseyerek kuşu izledi. Hayvanın bağrındaki oku andıran beyaz tüyleri kahverenginin üzerinde öyle belirgin bir şekil oluşturuyordu ki Osman onu ne zaman görürse görsün tanıyordu. Bu kayalıkların doruğunda, bir uçumda yuvalanmasına şaşmamalıydı. Ne de olsa türünün en iyi örneği bir kaya kartalıydı o. Tüm yırtıcı kuşların kralı, gökyüzünün hâkimi, uçan canlıların en büyüğü, kudretli bir kaya kartalı...

"Yolun sonuna geldik," dedi Dündar Bey. "Buradan öteye geçmek Rumlarla savaş demektir." Sınırı ihlal etmenin ne demek olduğunu, Ertuğrul Bey'in bu konuda tavizi olmadığını Dündar Bey çok iyi bilirdi. Karşıdaki köpek ise ağzından

salyalar akıtarak, dişlerini göstere göstere havlamaya devam ediyordu. Tekfurların itlerinden biri olmalıydı.

Osman ise sanki hiçbir şeyi duymuyordu. Ne sınır ne de köpek umurundaydı. Ne yapıp edip o kuşun yuvasına ulaşacaktı. Gözleri, havada uçan ulu kuştaydı. Onu bulduğu için sevinçten sanki o da havalara uçuyordu. Rabia bu olanları duysa ona asla inanmazdı. Belki de sırf bu yüzden o kartalı bulmalıydı!

Kaya kartalı son bir daire daha çizdikten sonra kayalıkların doruğuna, yuvasına doğru uçtu. Gözleri, yerde yatan çocuktaydı.

Belki de asıl o, aradığı insanı bulmuştu.

6

O gece gözünü kırpmamıştı Osman. Şimdi sarp kayalıklara tırmanırken gözlerinin beyazındaki kırmızılık sadece yüzüne düşen toz parçalarından değil, aynı zamanda uykusuz oluşundandı.

Ne anasının yeni çakşırını yırttığı için onu azarlayışını ne de dizindeki yarayı umursamıştı. Kartalın yuvasını amcasıyla birlikte bulmuş ama sınırı aşamadıkları için tekrar köye geri dönmüşlerdi. Osman daha geri dönüş yolunda kafasına koymuştu ertesi sabah bu kayalıklara tekrar gelmeyi ve kartalın tünediği yuvaya tırmanmayı.

Eve gelir gelmez ağabeyi Gündüz'e olup biteni anlatmış ve onu da planı konusunda ikna etmişti. Gündüz, atla birlikte aşağıda beklerken Osman kayalara tırmanacaktı.

O sabah kalkıp da apar topar yola koyulduklarında sabah ezanı bile daha okunmamıştı. Osman'ın kalbi heyecandan güm güm atmıştı yol boyunca. Bir elinde evdeki kilerden arakladığı kırmızı ciğer parçası, diğer eli atı süren Gündüz'ün sırtında yaklaşık bir saat yol almışlardı.

"Babam sınırın öbür tarafına geçtiğimizi duyarsa ikimizi de öldürür," demişti Gündüz, ikili Sakarya Nehri'ne yaklaşırken.

"Sen söylemezsen hiçbir şey duymaz," demişti Osman kararlı bir ses tonuyla.

"Kartalı nereden bulduğunu söyleyeceksin peki?"

"Kızıltepe'deki mağaraya tünemişler, diyeceğim."

"Peki ya Dündar Amca ona gerçeği söylerse? Anlamayacak mı kartalı görür görmez senin bunu nereden aşırdığını?"

"Dündar Amcam söylemez," diye kestirip atmıştı Osman. Onun sesindeki kararlılık hem güven veriyordu Gündüz'e hem de korku. Kardeşinin yine her şeyi inceden inceye düşünüp planladığı belliydi.

"O eti ne yapacaksın?"

"Et değil, ciğer o. Ana kartalla karşılaşırsak tek kurtuluş silahımız o."

"Neden bu kuşu yakalamayı bu kadar çok istiyorsun?" diye sordu Gündüz.

"Sen bir kartalın olmasını istemez miydin?" dedi Osman.

Gündüz inanmamış gibi ağzını büktü. "Kimi kandırıyorsun?" dedi. "Yine o şeyhin kızı için değil mi? Aklınca ona hava atacaksın!"

Osman, ağabeyinin Rabia'dan bahsettiğini duyar duymaz yüzü kıpkırmızı oldu. Ne diyeceğini bilemedi. "Saçmalama," dedi. "Ne kızı?!"

Ama Gündüz, gözünün ucuyla kardeşinin yüzünde gördüğü kızarıklıktan ve sesindeki titremeden anlamıştı anlayacağını. Şeyhin kızını bir minarenin tepesinde gördüğünden beri Osman'a bir haller olduğunu yakından görüyordu. Ertuğrul Gazi, dergâhı ziyaretlerinden birinde iki kardeşi de götürmüştü ve Osman dergâhın ufak tefek camisinin kendisi gibi mütevazı minaresinin şerefesinde görmüştü Rabia'yı ilk defa. "Baba, o kız minarenin tepesinde ne yapıyor?" diye sormuş, Ertuğrul Gazi de gülümseyerek, "Oğlum ben Şeyh Edebali'ye akıl erdiremedim ki, kızına erdireyim," demişti. Osman mi-

narenin tepesindeki kızı uzun uzun izlemiş, güneşin kızın yüzündeki ışıltısına hayran kalmıştı.

Kayalığa tırmanırken ciğer parçası Osman'ın cebinde duruyordu. Sağ elini yukardaki bir oyuğa soktu ve diğer elini bırakmadan yapıştığı yerin sağlam olup olmadığını kontrol etti, kendini iyice tarttı. Yapıştığı taşın kendisini çekeceğine inandıktan sonra bu sefer diğer eliyle daha yukarıdaki bir çıkıntıya tutundu. Aynı şekilde sırasıyla önce sağ ayağını sonra da sol ayağını oyuklara sokarak yükseldi.

"Sen burada bekle," demişti ağabeyine. "Burada bekle ve ortalığı kolaçan et." Osman'ın hem buna ihtiyacı vardı hem de ağabeyinin bu ölümcül kayalıklara tırmanmak için onun kadar hevesli olmadığını biliyordu. Bu onun ilk defa bir dağa tırmanışı değildi. Osman bir kayalığı gördü mü ilk aklına gelen şey zirveye nasıl çıkabileceği, bunun ne kadar vaktini alacağıydı. Dağı görür görmez içgüdüsel olarak tırmanabileceği hattı, kayalıklardaki oyukları, çıkıntıları, tutunabileceği ağaç köklerini gözleriyle seçiyor, sanki tüm hayatı o dağı tırmanmasına bağlı gibi titizlikle yapıyordu bunu.

Ama bu kadar yükseğe ilk kez tırmanıyordu. Üstelik tırmandıkça dağ iyice kayalık haline geliyor ve gittikçe dikleşiyordu. Osman yuvaya ulaşmanın heyecanıyla şimdiye kadar yükseklikten endişelenmemişti. Aşağıya baktı. Dağın yamacında bir ceviz kadar görünen, atının üstündeki Gündüz'ü görünce korktu. Sırtından sıcak sular boşandı. Bir uçurumun tam ucundaydı. Rüzgâr sanki bir canavar gibi kulağının dibinde uğulduyor, saçları havalanıyor, gözlerine kayalıkların tozları kaçıyordu.

Sonra bir şey oldu. Osman'ın hayatı boyunca asla unutamayacağı bir şey.

Bir eli kayalıklarda, arkasına sarkarak uzaklara baktı. Bütün bir Söğüt vadisi, ötesi, berisi, uçsuz bucaksız ufuk ayak-

larının dibindeydi. Yeryüzüne, yaşadıkları yere hiç bu kadar yüksekten bakmamıştı. Kilometrelerce ötedeki evler, şimdi nokta nokta görünen beyaz çadırlar, çatılardan ve ocaklardan birer parmak gibi yükselen dumanlar, yüzlerce ağaç, tarlaların ötesindeki bozkır ve Sakarya'nın kolları...

Bu tepeden bakışta, bu manzaraya hâkim olmakta onu korkutan ama aynı zamanda heyecanlandıran bir şey vardı. Daha önce hiç ama hiç hissetmediği bir duygu. Ne hissettiğini anlamlandıramıyordu Osman. Kayı boyuna, Ertuğrul Gazi'nin obasına ve ötelere bakmak ona hem zevk veriyordu, hem de korkutuyordu onu. Sanki aslında o gün buraya bir kartal yuvası bulmak için değil, bu manzarayı bu şekilde izlemek için gelmişti. Sanki zaman durmuş, yeryüzü onun ayaklarının dibinde hazır ola geçmişti. Onun nazarına özel bir pencere açılmıştı ve orada sadece onun görebileceği bir manzara, bir gelecek görünüyordu.

Yeryüzü bir kartalınkiler gibi, Osman'ın bakışları altında uzanıyordu ve nedense bu duygu Osman'ın içini ürpertiyordu. Sanki şu karşıki dağlar onun adamlarıydı, şu nehirler onun savaşçılarıydı. Yıllar boyunca her dağın doruğunda benzer duygular hissedecekti.

"Yeter artık düşeceksin!" diye bağırdı Gündüz aşağıdan. Sesi zar zor ulaşmıştı Osman'ın kulaklarına.

Osman kendine geldi, derin bir iç çekti ve ağabeyinin uyarısına aldırmadan tekrar önüne dönüp tırmanmaya başladı. Bıraksalar saatlerce o manzarayı izleyebilirdi. Neredeyse kartalı bile unutmuştu. Kafası karışmıştı ama şimdi kendini toplamalı, başladığı işi bitirmeliydi...

Doruğun hemen ucunda kartal yuvasının başlangıcını, içerden sarkan saman çöplerini ve dalları görebiliyordu. On kulaç daha ya vardı ya yoktu. Üstü başı toz toprak içinde kalmış, entarisi kayaların sarısına kesmişti. Kapkara kaşları da tozlardan fazlasıyla nasibini almıştı.

Ayak parmaklarının ucuyla kendini yukarıya çekecek çıkıntılar ararken rastıklarından bir tanesi ayağından çıktı ve kayalıklara çarpa çarpa yere düştü.

Yanı başına kardeşinin rastığı düştüğünde Gündüz korkuyla yukarı baktı. Yutkundu.

Osman yuvanın tam dibine geldiğinde tırnaklarının dipleri kanıyordu. Elleri yüzülmüş, ayağının birkaç parmağındaki tırnakları parçalanmıştı.

Nefesini tutarak kafasını yuvanın önüne uzattı ve tam da umduğu gibi iki kartal yavrusunu uyurken buldu. Birkaç eski yumurta kırığı ve sürekli döktükleri tüylerine gömülmüştü yavrular. Bunlar, şimdiye kadar Osman'ın gördüğü en çirkin yaratıklardı. Kartal yavrularının güzel olmadığını biliyordu ama bunlarda analarındaki haşmetin onda biri bile yoktu..

Uyuyan yavrular önlerinde yükselen kafayla birlikte gözlerini açtılar ve avazları çıktığınca bağırmaya başladılar. Bu kötüye işaretti. Osman titreyerek etrafına bakındı. Ana kartal sabahın ilk ışıklarıyla birlikte avlanmaya çıkmış olmalıydı ve çok geçmeden yavruları için pençelerinde büyük bir av parçasıyla çıkıp gelebilirdi. Osman buraya gelmek için sabahın en erken saatlerini seçmişti çünkü bu vakitler yavruların en aç olacağı, kartalın avlanmak için yuvadan ayrılacağı en garanti vakitti. Fakat kartalın ne kadar uzakta olduğunu kestirmek imkânsızdı ve yavruların bağırmasını rahatlıkla işitebilecek bu yırtıcı kuş göz açıp kapatıncaya kadar yuvasına geri dönebilirdi. Beş metrelik o hayvan azmanı kuşla karşılamak Osman'ın şu anda istediği en son şeydi.

Yavrular minik gagalarını yukarı doğru kaldırarak avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Belki de Osman'ı anneleri sanmış ve yemek geldiğini zannederek ağızlarından aşağı et parçalarının verilmesini bekliyorlardı.

Osman daha fazla vakit kaybetmeden elini içeriye doğru uzattı. Ama yuva o kadar ustalıkla içeriye kondurulmuştu ki

Osman'ın kolu tüneğe uzanamadı. Oğlan kendini biraz daha içeri çekti, kafasını tüneğe soktu ve parmaklarıyla zar zor uzanarak yavrulardan birini yakaladı. Bir kuştan daha çok yün yumağını andıran hayvanı usulca koynuna soktu ve kendini geri çekti. İşin en zor yanını atlatmıştı. Şimdi çıktığı gibi aşağıya inecekti ve oradan kaybolacaklardı.

Ama Osman başını tünekten çıkarır çıkarmaz her şeyin bu kadar kolay olmayacağını anladı.

Tüneğin dibindeki bir taşın arkasında başı yumruk kadar olan bir yılan duruyordu. Sapsarı, güneş ışığında pulları parıl parıl parıldayan, burnu ve dili simsiyah olan bir sürüngen.. Belli ki yavruları yutmaya hazırlanıyordu. Osman'ın tüyleri diken diken oldu. Bir süre hareketsiz öylece yılana bakakaldı ama hızlı hareket etmesi gerektiğini biliyordu. Yılan ya tünekteki yavruyu ya da kendisini her an sokabilirdi.

Boştaki eliyle bir taş parçasını usulca duvardan kopardı ve kendisinin bile şaştığı bir çeviklikle yılanın başını tek seferde ezdi. Osman o anda orada olmasa yavruların şimdi yılanın karnında olacaklarını düşündü. Kaderin anlayamadığı bir cilvesi sanki onu buraya bugün yavruları kurtarması için çağırmıştı.

Kafası bu düşüncelerle karışık, kendini tekrar geri çektiğinde ikinci şoku yaşadı Osman.

Ana kartal tüneğin başına konmuş, Osman'a bakıyordu.

O anda Osman zamanın tekrar durduğunu hissetti. Hayvanın altın rengindeki gagasıyla Osman'ın burnu tam karşı karşıyaydı. Bir kartalı kartal yapan en önemli şey, o keskin gözler şimdi Osman'ın tam gözlerine bakıyordu. Yüzündeki kudretli ifade dayanılır gibi değildi. Kartalın boyu neredeyse Osman'ınki kadardı. Acaba bu hayvanların kuzuları sürüden kapıp havalandırabildikleri doğru muydu?!

Osman kaskatı kesildi. Yutkunmaktan bile korktu. Hayvanın tek bir gaga darbesiyle gözünü kaybedebilirdi. Kaya kar-

talının güneş ışınlarını kesen, gözlerinin altındaki doğal kara şeritler ona daha da korkunç, hatta uhrevi bir hava veriyordu. Hayvanın gagası bir hançer kadar sivri, bir çelik kadar sağlam görünüyordu. Gözlerindeki delici bakış Osman'ın etini ateşten bir demir gibi delip ruhunun derinliklerine değiyordu. Hayvanın hiçbir şey yapmadan ona bakması bile Osman'ı zayıflatmaya yetmişti.

Osman aslında bir taraftan da böylesine devasa bir kuşla yüz yüze gelmekten, onu bu derece yakından seyretmekten keyif alıyordu. Korkuyla karışık garip bir keyif... Birkaç saniye süren bu anlar ona saatler gibi uzun gelmişti. İşin ilginci, aslında kartal da Osman'ı izliyor gibiydi. Oğlanın ela gözlerindeki ışığın parıltısı, kara kaşlarındaki tedirginlik, hafif kartal burnundaki deliklerin usul usul büyüyüp küçülmesi, dudaklarındaki ürkeklik bir kartalın insandan yirmi kat daha net ve detaylı görebilen delici bakışlarıyla sanki didik didik ediliyordu. Osman'ın kartalı tanıdığı kadar, kartal da Osman'ı tanıyor, tanımlandırıyordu.

Osman, "Senin yavrularını kurtardım, bana bir şey yapamazsın," demek istedi ama bunun budalaca olacağını düşündü.

Cebinde hazır getirdiği ciğer parçasını çıkartıp usul usul kartalın yüzüne getirdi. İşe yarıyordu. Hayvanın dikkatini ete çektiğine inandığında eti hayvanın yüzünün az ötesine doğru fırlattı. Onun da uçup ciğeri yakalayacağını umdu.

Ama nafile. Kartal numarayı yutmadı. Hiçbir şey olmamış gibi Osman'a bakmaya devam etti.

"Beni bir ciğer parçasıyla kandıramazsın!" der gibiydi.

Tam o sırada kartalın hemen yanı başına düşen bir taş yırtıcı hayvanı yerinden uçmaya zorladı. Gündüz, yanında getirdiği bir sapanla koca bir taşı aşağıdan kartalın üzerine fırlatmıştı.

"Hayır!" diye bağırdı Osman. "Hayır! Sakın bir daha ona taş atma!"

Gündüz, Osman'ı tam duymuştu ki ikinci taş parçasını daha havaya fırlattı. Fakat usta kartal bir sapanla avlanmayacak kadar çevik ve deneyimli hareket ediyordu.

Osman ise fırsattan istifade ederek hızla aşağıya inmeye başladı. Yaşadığı şoktan çıkmak, aşağıya inmekten daha zordu. Düşmemek için kendini zor tutuyordu. Kol ve bacak kasları acıyor, parmaklarının uçları gücünü yitiriyordu. Kartal sanki sadece ona bakarak tüm gücünü emmişti.

Yırtıcı kuş şimdi geniş bir sorti yaptıktan sonra dimdik Osman'ın üzerine doğru süzülüyordu. Pençeleriyle bir tilkiyi rahatlıkla avlayabilen bu kuşlar kralı için Osman'ı ensesinden yakalamak işten bile değildi.

Gündüz aşağıdan, "Çabuk ol! Çabuk ol! Sana yetişiyor!" diye bağırıyor, çaresizlikle kardeşinin inişini izliyordu.

Osman yolu yarılamıştı ki kartal arkasından ona yetişti ve oğlanı tam sırtından yakaladı. Osman çığlık atarak kendini aşağıya doğru çekince mintanının parçaları kartalın tırnaklarında kaldı. Yapıştığı hayvanların postlarının bu kadar kolay yırtılmasına alışkın olmayan hayvan kısa bir şaşkınlıktan sonra tekrar daire şeklinde uçarak geri döndü ve Osman'ın üzerine bir kere daha süzüldü. Oğlanın koynundaki yavrunun çığlıkları kartalı daha da tahrik ediyor gibiydi.

"Haydi! Haydi! Çok az kaldı!" diye bağırdı Gündüz aşağıdan. Elindeki sapana koca bir taşı hazır etmiş aşağıda bekliyordu.

"Sakın onu vurma! Sakın!" diye seslendi Osman.

Aşağıya varmasına on kulaç kalmıştı ki kartal tekrar yaklaştı ve Osman'ı bu sefer tam ensesinden yakalamaya çalıştı. Bir insan eli büyüklüğündeki tırnaklarını oğlanın etine geçirdiğinde kurtuluş yoktu.

Ancak, kartal tam Osman'a yapışacakken, beriki kendini aşağıya bırakıverdi ve sırtının üstüne yere çakıldı. Osman

koynundaki kuşa bir şey olmaması için özellikle sırtının üzerine düşmeye özen göstermişti. Düşerken sağ kolu yüzüldü, kalçasında derin bir acı hissetti. Ama kartalı tekrar atlatmayı başarmıştı.

Kaya kartalı üçüncü kez sorti yapıp avının üstüne son bir kez daha saldırmak üzereydi ki Osman, Gündüz'ün yardımıyla ata bindi ve ikili hızla oradan uzaklaşarak ağaçların arasına daldı.

Kartal ise geri dönerek yuvasına yöneldi.

Geri dönüş yolunda "Neden bizi takip etmedi?" diye sordu Gündüz soluk soluğa.

"Öbür yavrusunun yerinde olup olmadığına bakmak istiyor," diyebildi Osman güçlükle.

Fakat o gün ne Osman ne de Gündüz kartalın onları bu kadar kolay bırakmasına bir anlam verebildi. Sanki kartal bile bile yavrusunu Osman'ın eline teslim etmişti. Onları ufak bir gösteriyle uğurlamıştı, hepsi bu. Böylesine devasa bir hayvanın elinden kurtulabildiklerine inanamıyorlardı. Osman kayalıktaki yılanı öldürüşünü Gündüz'e anlatsa onun buna inanmayacağını düşündü.

Koynunu usulca açarak gömleğinin ucundan yavruya bir şey olup olmadığına baktı.

Yavrunun tüyleri sağa sola yayılmış, hayvan biraz hırpalanmıştı. Ama sağ salim yerinde duruyordu.

Osman ana kartalın ona bakışını düşünüyordu. Kartalın ona bakışını ve kendisinin yeryüzüne bakışını... Hissettiği şeyleri anlamlandırması kolay olmayacaktı.

BEN, MARKO

Biz seyyahların her zaman ışıltılı hikâyeler anlattığını sananlar yanılıyorlar. Eşsiz ipekler, yemeklere tarifsiz tatlar veren baharatlar, ahizeleri altından, sütunları mermerden, pencereleri kristalden saraylar, bunların içinde yaşayan eşsiz güzellikte prensesler, onların kalplerini fethetmeye gelen gümüş zırhlı, yakışıklı oğlanlar, elmas ve yakutlarla bezeli taçlar takan şahlar, atlarının koşum takımları zümrütle süslü hanlar... Belki bunlar da Doğu'ya, uzaklara seyahat eden birinin seyahatnamesinde bulunabilir. Bazen anlattığımız hikâyelerde okurun gözünü kamaştırmak için bu sihirli dünyalardan da bahsederiz.

Ama bunlar biz Latinler için uğursuz olan on üçüncü asrın sonlarında Büyük Asya'yı ve Küçük Asya'yı, yani Anadolu topraklarını dolaşan bir seyyahın anlattıkları olamaz! Benim bir çeyrek asır boyunca süren ve tüm gençliğimi uğruna heba ettiğim seyahatimin başlangıcı da bitişi de bu büyülü dünyanın çok ötesinde korkutucu ve ürkütücüydü. *Quadraginta annis proximus fui generationi huic.*[1] Ben de onların arasında yıllarca kaldım. Şundan emin olabilirsiniz; ben gördüklerimi

[1] *Ben o ırka kırk yıl komşu kaldım.*

gür ağaçlarla dolu bir ormana anlatsam, ağaçlar tutuşur yok olur da ortaya sapsarı bir çöl çıkar!

Ben, Venedik Cumhuriyeti'nin en itibarlı tüccarlarından Nikolo ve Mafeo Kardeşler'in vârisi; Venedik'te doğan, Konstantinopol'de çocukluğunu geçiren ve Asya'da gençliğini yitiren, hayatı mürekkebinde saklı Marko Polo. Benim anlatacaklarım kalpleri kırılgan, gözleri yaşlı genç kızların okuyacağı türden hikâyeler değil!

Babam Nikolo ve amcam Mafeo 1261 yılında Konstantinopol'dan kaçtıklarında ben henüz yedi yaşındaydım. Ama gördüklerimi dün gibi hatırlıyorum. Yarım asır önce biz Katolik Latinler, sapkın Ortodoks Rumlara ufak bir ders vermek için şehri istila etmiştik. Ortodokslar hiçbir zaman Papa'nın idaresine girmeye yanaşmamışlardı. Papa, Yunanlıları kendi dinine çağıran bir mektup gönderince onlar da bu cevabı vermişlerdi: *Potenciam tua summam circa tuos subjectos firmiter credimus. Superbiam tuam summam tollerare non possumus. Avariciam tuam summam satiare non intendimus. Dominus tecum quia Dominus nobiscum est.*[2]

Konstantinopol'un er ya da geç dize getirilmesi gerekiyordu. Kabul ediyorum, belki kutsal şövalyelerimiz Hz. İsa'ya olan bağlılıklarıyla işin dozunu biraz kaçırmış olabilirlerdi. Ama Doğu Roma İmparatorluğu nihayet gerçek sahiplerine, Vatikan'ın askerlerine geçmişti. Hiçbir ticari fırsatı kaçırmayan her Venedikli tüccar gibi babam ve amcam da Konstantinopol'de artık Latinlere verilen mali özerkliklerden ve vergi muafiyetinden yararlanmak üzere bu şehre göçmüşler, yıllarca da bu fırsatlardan yararlanarak servetlerine servet katmışlardı. Biz Venedikliler kazandığımız paradan utanmayız; yeter ki yapılan zekice bir ticaret olsun.

[2] *Biz sizin kullarınız üzerindeki yüksek gücünüzün farkındayız. Sizin kibrinize sessiz kalamayız. Sizin oyunlarınızı tatmin etmeye niyetimiz yok. Tanrı sizinle olsun, çünkü O bizimle.*

Ne var ki, 60'ların başında İznik'teki Paleoglos Hanedanlığı, Konstantinopol'deki nüfuzunu ve gücünü gittikçe artırıyordu. Şehirdeki şövalyeler ya yavaş yavaş kaçıyor ya da İmparator Mişel Paleoglos'a biat ediyorlardı. İmparator şehre geri döndüğünde orada kalan Latinlerden intikamı çok acı oldu.

Babam ve amcamın yaşadığı Galata ve çevresi tamamen yakıldı. İmparatorun gözü dönmüş Akritay şövalyeleri insanlar evlerini dahi boşaltamadan her yeri meşalelerle ateşe verdiler. Ben, babam ve amcamla şehirden son anda kaçıp da bir Venedik kadırgasına binerken Galata Kulesi'nin önünde gördüğüm, cayır cayır yanarak sokaklarda koşan insanlar aylarca kâbuslarımdan çıkmadı. Siz hiç diri diri yanan insan gördünüz mü? Alevin terörüyle koşan, koştukça alevin daha da harlanmasına sebep olan, havada sallanan ateşten kollar ve eriyen kelleler... Bunu eğer görmediyseniz barbarlık nedir bilmiyorsunuz demektir!

Canlı ele geçirilenleri ise başka canilikler bekliyordu. Yüzlerce Venediklinin gözleri kızgın demirlerle kör edildi. Uçları kırmızı çubukları adamların gözlerine sürüveriyorlardı. Bir anlık hareket bir insanın tüm hayatını karartmak için yeterliydi. Sanki o gün cehennemin kapıları açılmış, zebaniler ateşle birlikte ortaya çıkmışlardı. Gemilerle kaçanlar da bizim kadar şanslı değildi. Pek çok kadırga ve kalyon, taşıyabileceklerinden kat kat daha fazla insanla dolu olduklarından daha Çanakkale Boğazı'na bile gelmeden denizin dibini boyladılar. Bu zavallıların tek suçu Katolik olmalarıydı!

İşte böyle bir günde Konstantinopol'daki Latin hâkimiyetiyle birlikte babam ve amcamın macerası da bitmişti. Fakat bu bitiş, benim için bambaşka bir başlangıç olacaktı. Babam ve amcam orada ticaret yapabileceklerine inanarak önce Kırım Hanlığı ile anlaşmışlar sonra da Asya'daki pek çok krallıkta tüccar olarak bağlantılar kurmuşlardı.

On yedi yaşımda, yani bundan tam olarak bir çeyrek asır kadar önce Asya'ya doğru bir Venedik kadırgasıyla babamlarla yola çıktığımda ihtiyacımız olacak her türlü bağlantı hazırdı. Hazır olmadığım tek şey yaşayacağım ve duyacağım terörün kendisiydi. Konstantinopol'de gördüklerim bile beni Asya'da karşılaşacaklarımıza hazırlayamayacaktı.

Bu yolculuğa uzak diyarları keşfetmek, farklı şehirleri gezmek, yeni insanlar tanımak için çıktığımızı düşünenlerin biz Venediklilerin bu tür fantezilerle hareket etmediğimizi anlamaları gerekiyor. Hele hele bizim gibi tüm hayatları ticarete bağlı tüccar aileler için gezmek ancak kârlı olduğu sürece işimize gelir. Bizim hayal ürünü tek boynuzlu ve kanatlı beyaz atların ardından gideceğimizi, kendimizi pembe masallarla örtülü bir bilinmezliğe atacağımızı düşünen budalalar hâlâ varsa, bir Venediklinin, Cumhuriyet'te vatandaşlık statüsü kazanması için hayatının yirmi yılını ticaretle geçirmesi gerektiğini hatırlayabilirler. Biz, sözleşmesine sadık kalan bir kâfiri, borcunu ödemeyen bir Katolik'e tercih ederiz!

Fakat tüccar bir çift kardeşin yanında yetişmiş olan ben bile, babamlar Asya'ya gidiyoruz dediklerinde buna anlam verememiştim. Çünkü benim için Asya, pek çok Frenk gibi sadece ve sadece tek bir şey ifade ediyordu. İnsanların adlarını duyduklarında karılarını ve kızlarını saklamalarına, kendilerini evlerine kapatıp kapılarını tekrar tekrar sürgülemelerine neden olan tek bir isim.

En korkusuz şövalyelerin bile tüylerini diken diken eden bir şey: Moğollar.

Tüm bir Asya kıtası, üzerlerinden filler geçen karıncalar gibi Cengiz Han ve onun torunları Kubilay ve Hülagu'nun ordularınca tuz buz ediliyordu. Tanrı, yeryüzünde çeşit çeşit ırk yaratmıştı ve Asya, Moğollardan soruluyordu. Moğollar taş üstünde taş bırakmıyorlar, önlerine çıkan her türlü krallığı,

hanlığı, imparatorluğu, dinleri ve inançları ne olursa olsun ezip geçiyorlardı. Bu yüzden babam ve amcam bu barbarların arasına yolculuğa çıkacağımızı söylediklerinde, akıllarını yitirdiklerini sanmıştım.

Bazen bir fırtınadan kaçmanın en iyi yolu onun merkezine gitmektir. Korkuyla fırtınanın gelip sizi harap etmesini beklemektense siz onu göğüslerseniz, belki fırtınanın ötesine geçebilir, böylece hayatınızı kurtarabilirsiniz. Üstelik bununla da kalmaz, fırtınanın yolu üzerindeki insanların feryatlarını oturup izleme şansına bile erebilirsiniz! İşte bizim yolculuğumuz da belki böyle bir şeydi.

Ama bunun da ötesinde, babam ve amcam paranın kokusunu almışlardı. Çocukluğum boyunca aldığım tüm ekonomi derslerinde tek bir altın kural vardı: Para, kaosu sever. Eğer doğru ata oynarsa ve gerekli bağlantıları doğru kurabilirse, bir tüccar için kaos ortamı, saklı bir hazine gibidir. Devlete güvensizlik, uzun vadeli planların yapılamayışı ve istikrarsızlık gibi pek çok nedenden ötürü faizler artar, borç vadeleri kısalır ve elinde para olan bir tüccar çok kısa bir zamanda mal varlığını beşe, ona katlayabilir.

İşte babam ve amcam Asya'da bu hazinenin işaretlerini görmüş olmalıydılar, zira tüm dünya Moğolların atlarının altından kaçıp da Batı'ya doğru sürüklenirken biz Doğu'ya, o atların hükümdarlarının merkezine doğru yola çıkıyorduk. Akıl alır şey değildi! Ama hesabımızı iyi yapmış, kâr-zarar çetelemizi sağlam tutmuştuk. Bu, alınabilecek bir riskti. Babamın Vatikan tarafından özel olarak görevlendirilip Moğol Hakanı, Bağdat Kasabı Hülagu ile görüştürüleceğini ise ben çok sonraları öğrenecektim. *Delictum meum cognitum tibi feci.*[3] Bunların hepsini anlatmaya sıra gelecek, ama ben size önce Moğollardan bahsedeceğim. Moğollardan ve onlarla işbirliği

[3] *Günahımı sizlere açtım.*

yaparak Anadolu'ya hâkim olmak isteyen Rum tekfurlardan... Ve asırlık imparatorlukların dur diyemediği bu ittifaka nasıl olup da Anadolu'daki genç bir Türkün; devletsiz, kralsız, imparatorluksuz bir Türkün çelikten bir duvar gibi dur deyişinden...

Ama en sonda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim. Tarihin bana öğrettiği bir şey varsa o da şudur: Her terör ona eninde sonunda dur diyecek yeni bir kahraman yaratır. Ve yaşananları azıcık da olsa abartarak anlatan bir seyyah!

7

Osman ile Gündüz, İnönü'den nehrin bu tarafına doğru at sürüyorlardı. Kartal yavrusunu yakaladıkları uçurumdan uzaklaşalı fazla olmamıştı. Halen daha İnegöl Tekfuru Aya Nikola'nın topraklarındaydılar ve bir an önce Kayı sınırına yetişmek için uğraşıyorlardı.

Gündüz, "Çok az kaldı, şu tarlayı da geçtik mi..." diyecekti ki cümlesini tamamlayamadan çığlık atarak attan yere düştü. Dizginlerin elinden gitmesiyle birlikte at yavaşladı ve durdu. Osman hemen yere atlayarak ağabeyinin yanına koştu. Bir taraftan koynundaki kuşu tutuyor, diğer taraftan da Gündüz'e ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Çimenlerin üzerine yığılan Gündüz başını ovuşturuyordu. Kafasına çarpan ceviz büyüklüğünde bir taş başını kanatmıştı. Osman yaraya baktığında, Allah'tan bunun bir sıyrık olduğunu, oğlanın kafasının yarılmadığını görerek sevindi. Ama sevinci fazla uzun sürmedi.

"Çocuklar, bakın burada kimler varmış!" dedi arkalarından yaklaşan alaycı bir ses.

Osman arkasına döndüğünde altı çocuk gördü. Az önce konuşan, diğerlerinden çok daha iri yarı, uzun boylu olan Drako'ydu. İnegöl tekfurunun paralı askerleri Varangian Bal-

tacıları Kumandanı Arn'ın oğluydu. Bu, Osman'ın onunla ilk defa karşılaşması değildi. Oğlanın belindeki kayıştan, ufak bir odun baltası sarkıyordu. Osman, bu yaştaki bir çocuğun belinde böylesi tehlikeli bir silahın bulunmasına şaştı.

"Bakın çocuklar," dedi Drako, "Ertuğrul'un oğlu Osman bizim sınırlarımızda dolanıyor. Bizi ziyarete mi gelmiş dersiniz?!" Oğlanın sarı yüzündeki sırıtmayı Osman hiç beğenmemişti. Bizans'ın İskandinav ve Rus karışımı birlikleri olan Varangianlar kuzeyli olduklarından genelde sarışın ve iri yarı olurlardı ama bu oğlan kendi ırkından bile açık tenli ve mavi gözlüydü.

Çocuklar hep bir ağızdan kahkahayı patlattılar. Osman ve Gündüz hemen ayağa kalktılar. Çocuklar üzerlerine yaklaştıkça aralarındaki boy ve cüsse farkı da iyice ortaya çıkıyordu. Gerçi aralarındaki birkaç kişi Osman'la yaşıttı ama Drako ve onun iki tarafındaki diğer iki arkadaşı Osman'a tepeden bakacak kadar uzundular. Osman da yaşıtlarına göre çok daha büyük ve kaslıydı; sürekli ağaçlara ve kayalara tırmanması onun kaslarını çok daha hızlı geliştirmişti. Kendinden birkaç yaş büyük oğlanlarla güreş tutuştuğunda hepsini de alaşağı edebilirdi. Ama Drako ve diğer iki çocuk ondan en az üç yaş büyüktü ve bu gözle görülür bir cüsse farkı oluşturuyordu.

İki grup yüz yüze gelince durdu. Drako elindeki ceviz büyüklüğündeki taşları birbirine çarptırıp duruyordu. Belli ki at süren Gündüz'e nişan alan ve az kalsın çocuğun kafasını yaran oydu. Hakkını vermek gerekirse, çocuk iyi nişancıydı; ne de olsa hareket halindeki bir atın üstündeki Gündüz'ün kafasına taşı isabet ettirmişti.

"Ne yapıyorsunuz bakalım burada Kayı piçleri?" dedi Drako deminden beri sırıtan yüzünü buruşturarak.

Osman küfrü duyunca kasıldı. Sanki omuriliğine arkadan bir bıçak saplanmış gibi tüm vücudu dimdik oldu, kasları taşa kesti.

"Piç sensin!" dedi öfkeyle. "Burada ne yaptığımız seni ilgilendirmez."

Drako arkadaşlarına bakarak gülümsedi:

"Bu çocuğun cesaretine hayranım," dedi. Sonra tekrar kaşlarını çatıp Osman'a döndü. "Baban öğretmediyse sana ben öğreteyim, şu anda İnegöl sınırlarındasınız ve buralar bizden sorulur. Sizin Türk çöplüğünüz nehrin öbür tarafında, geri zekâlı!"

Gündüz, "Biz bir şey yapmadık, bırak gidelim," diyerek araya girdi. "Bize bir şey yaparsan barış bozulur, babamın intikamı acı olur."

Osman bu konuşmaya kızmıştı ama bir şey belli etmedi. Ağabeyini hem buralara getiren hem de onun başını belaya sokan kendisiydi ve başlarına gelecekler için şimdiden üzülmeye başlamıştı.

Drako, Gündüz'ün söylediklerine haklılık payı veriyordu. Bu önündeki iki çocuğa ciddi zarar vermesi onu babasının ve tekfurun hışmına uğratabilirdi. Oğlanların babasının tekfurlar arasında saygın bir isim olduğunu biliyordu. Ertuğrul Gazi'nin namı tüm bölge tekfurlarda duyulmuştu. Barış zamanı melek olan bu adamın damarına basıldığında ifrit kesildiğini köydeki yedi yaşındaki çocuklar bile işitmişti.

Ama Drako'nun yine de bu iki kardeşi hiçbir şey olmamış gibi koyuvermeye niyeti yoktu. Hayır, bu fırsatı kaçırmayacaktı.

"Babam babam diye ağlamayı kes," dedi Gündüz'e. "Şimdi burada sizden ve bizden başka kimse olmadığına göre endişelenecek bir şey yok demek ki!"

Bu sırada Osman'ın koynundaki kıpırdamayı fark etti. "Sen orada ne saklıyorsun?" dedi onun karnını işaret ederek. Yanındaki çam yarmalarına başıyla işaret etti. Oğlanlar hemen Osman'ın iki koluna girip koynundaki şeyi çıkartmaya giriştiler.

Osman diklendi, "Bırakın!" diyecek oldu, üç çocuk Osman'ı zapt etti. Öte taraftaki diğer iki oğlan da Gündüz'ü tutuyordu.

Drako, Osman'ın yanına geldi, onun koynunda sakladığı şeyi tuttu çıkardı.

Kahkahayı basarak, "Bir kartal yavrusu!" dedi. Bunun ne olduğunu hemen anlamış gibi, "Bunlar İnönü uçurumundan geliyorlar," diye ekledi. "Büyük kartalın yuvasını bulmuşlar!" Kuşu sanki cansız bir oyuncakmış gibi bir elinden öbür eline geçiriyor, hatta havaya atıp tutuyordu. Osman sinirden çıldırıyor, kendini sıkan bileklerden kurtulmak için uğraşıyordu ama nafile, üç kişi onu sanki olduğu yere çivilemişlerdi.

"Kaya'nın kuşları mı bitti de, bizimkilere dadandın?" dedi Drako. Kuşu şimdi iki eliyle tutmuş, suratının tam önüne getirmişti. Osman'ı kızdırdıkça seviniyordu. "Çok mu istiyorsun bu kuşu?" diye sorduktan sonra belindeki baltayı çıkarıp baltanın yarım daire şeklindeki ağzını kuşun boynuna dayadı.

Bu harekete sadece Osman ve Gündüz değil, Drako'nun kendi arkadaşları da şaşırdılar, tedirginlikle birbirlerine baktılar. Drako delirmiş gibiydi; başı baltanın ucunda yavru Osman'a bakarak bağırıyordu. Osman onu kartal yavrusunu yutmaya hazırlanan bir yılandan farksız gibi görüyordu.

"Sen delisin," dedi Osman yutkunduktan sonra.

Bir ara herkes, onun kuşun kellesini keseceğini düşündü.

Drako baltayı kuşun boğazından çekince tüm çocuklar derin bir nefes aldılar. İnsan azmanı oğlan kuşu havaya kaldırarak kahkaha atmaya başladı. "Uç kartalcık! Uç!" diye bağırıyordu şimdi.

Osman, oğlanın ne yapacağını anlamış gibi, "Ne olur yapma!" diyebildi. Ama o daha ağzını kapatmadan Drako kartal yavrusunu ileri doğru fırlattı. Hayvan kanatlarını bile açamadan ufak bir kavis çizdi ve ağacın öbür tarafına düştü.

"Korkak!" diyerek canhıraş ileri atıldı Osman ama yanındakiler onu koyuvermediler. Osman o anda onu tutanların

ellerinden bir kurtulabilse Drako'nun başını bir taşla ezebileceğini düşündü.

Ama onun fazla çırpınmasına kalmadan Drako ileri doğru gelerek Osman'ın karnına öyle bir yumruk indirdi ki berikinin gözleri karardı. Osman karnının acısıyla öne doğru eğilince Drako bir yumruk da çocuğun suratına geçirdi. Yumruğunun izi Osman'ın suratına kırmızı bir damga gibi çıktı. Osman dengesini yitirerek yere yığıldı. Ellerinin üzerine kapanır kapanmaz hem Drako hem de diğer çocuklar onu var güçleriyle tekmelemeye başladılar. Bu sırada diğer çocuklar da Gündüz'ü yere yıkmışlardı, iki çocuk da onun üzerine çalışıyordu.

"Durun!" diye bağırdı Drako diğer çocuklara. Oğlanlar hevesli hevesli Osman'ı tekmelerken Drako'nun neden böyle dediğini anlayamamışlardı ki Drako, Osman'ın tepesine çullandı ve onu yüzünü görecek şekilde kendine doğru çevirdi. Dizleriyle kollarına bastırıp oğlanı yakasından tutarak kendine doğru çekti ve "Kafana iyi yaz!" dedi. "Ben sizin gibi çulsuz Türklerden korkmuyorum! Babamın ya da tekfurun anlaşması da beni ilgilendirmez! Bir daha seni bu tarafta görürsem canlı geri göndermem!"

Konuşması biter bitmez Osman'ın yüzüne sağlam bir yumruk geçirdi. Sonra bir tane daha, sonra bir tane daha... Diğer çocuklar endişelenmeye başlamışlardı.

"Çocuk ölecek Drako, bırak artık!" diyebildi bir tanesi. Drako ona öfkeli bir bakış attıktan sonra Osman'ın suratına yumrukları ardı ardı saydırmaya devam etti. Son birkaç yumrukta çocuğun yüzünden fışkıran kanlar Drako'nun üstüne başına sıçradı.

Osman artık bir kan perdesinin ardından görebiliyordu başında olup bitenleri. Bayılmamak için kendini zor tutuyordu.

Drako ayağa kalktı, az önce fırlattığı kuşun yanına gitti. Kuşun bir saman yığınının üstüne düştüğünü görünce şaşırdı ve güldü:

"Kuşun senden daha şanslıymış," dedi. Hayvanı yerden aldıktan sonra Osman'a döndü. "Bu kuşu sana şimdilik ödünç veriyorum. Benim için onu eğit. Zamanı geldiğinde senden onu alırım!"

Sonra kartal yavrusunu Osman'ın kucağına bırakıverdi. Osman kuş zarar görmesin diye onu iki eliyle birden tam karnından yakaladı, bir kere daha yere düşmesini engelledi. Son gücünü bu iş için harcamış gibiydi ve kafası tekrar arkaya düştü.

Drako ve arkadaşları oradan uzaklaşırken Osman ve Gündüz yerde kalakalmışlardı. İkisinin de ayağa kalkacak halleri yoktu. Yattıkları yerden birbirlerine bakıyorlardı.

"Ne olursa olsun bunu babamıza söylemeyeceğiz," dedi Osman. Kanlar içindeki yüzlerini ve vücutlarındaki sıyrıkları nasıl açıklayacaklarını ise bilmiyordu.

Gündüz, tamam der gibi ona bakıyordu.

Osman artık bayılmak için gözlerini kapattı.

8

Osman, bir ağacın dibinde sırtüstü yatmış, gökyüzünü seyrediyor... Başındaki çuval artık yok, asıldığı ağaçtan kurtulmuş... Bacağındaki ve omzundaki yaralarda bir ıslaklık hissediyor ama ne olduğunu göremiyor. Bakmak, hareket etmek istiyor ama nafile, sanki bütün vücudu görünmez bir zincirle bağlanmış...

Vakit gece yarısı...

Gökyüzü zifiri karanlık... Tek bir yıldız bile yok...

Sonra bir şey oluyor... Koskoca bir parlama... Gözleri kör eden bir ışık...

Karanlığı ok gibi delen koca bir yıldız yeryüzüne fişek gibi ilerliyor...

Bu, sanki bir yıldız değil de, etrafına alevler saçan bir kor kütlesi, bir yanardağ lavı...

Osman daha ne olduğunu anlayamadan bir göktaşı yeryüzüne iniyor ve sanki Osman, o taş kadar büyükmüş gibi tam göbeğinden içeriye giriyor... Göktaşının alevi kendi bedeninin rengi oluyor, Osman örsün üzerinde dövülen kızgın bir kılıç kadar kırmızı ve parlak...

Osman acıyla kıvranıyor. Vücudu yay gibi bir o tarafa bir bu tarafa kıvrılıyor...

Alnında ter damlaları oluşuyor, karnının içinde hissettiği acı dayanılır cinsten değil!

Kısa bir sürede sanki bir göle girip çıkmış gibi terden sırılsıklam oluyor.

Sonra acı kesiliyor. Osman biraz rahatlıyor, rahat nefes alıyor. Ama omzundaki ve bacağındaki yaraların ıslaklığını yeniden hissediyor. Bu sefer birazcık da olsa bakışlarını aşağıya ve yukarıya çevirebiliyor. Başucunda ve ayağında birer çakalın yaralarını yaladığını görebiliyor. Hayır, yalamıyorlar, Osman'ın etlerini parçalamaya ve onu yemeye başlamışlar!

Osman'ın kalbi güm güm atarken, karnı yarılıyor ve göbeğinden bu sefer bir dal parçası çıkıyor. Sonra bir dal daha ve bir dal daha...

Osman sanki yerde çürümüş, toprağa karışmış da koca bir ağaç, yattığı yerin altında bitmiş ve onun vücudunu delip geçiyormuş gibi karnını parçalaya parçalaya yukarı çıkıyor.

Kanlara bulanan dallar ağacın kalın gövdesinde buluşuyor... Gövde yukarıya doğru fışkırdıkça Osman'ın bağırsaklarını, ciğerlerini ve kalbini de dalların uçlarına takıveriyor.

Ağacın dalları et ve kan parçalarıyla yükseliyor, yükseliyor ve gökyüzüne kadar uzanıyor. Dallardan kanlı bağırsaklar, kollar, eller, parmaklar sarkıyor...

Osman hem bu dayanılmaz acıyı hissediyor hem de olup biteni sanki ölme şansı yokmuş gibi izlemek zorunda kalıyor...

Ağaç yeşeriyor, yapraklanıyor, çiçek veriyor...

Osman yine soluk soluğa... Acısı diner gibi oluyor, biraz rahatlıyor...

Ama yine başlıyor...

Yemyeşil yapraklar birden kuruyor, sararıyor... Gökyüzü kupkuru yere dökülen bir yaprak yağmuruna kesiyor... Yaprakların döküldükleri yerde şimdi kelleler sallanıyor... Ağacın dallarında kesik başlar beliriyor...

Osman tanıyor bu kelleleri...

Yeğeni Bay Hoca'yı görüyor, babasını görüyor, amcası Dündar Bey'i görüyor, savaş arkadaşlarını, Ak Timur'u, Konur Alp'i görüyor... Kelleler bembeyaz, cansız... Gözlerin hepsi de Osman'a bakıyor...

Ama hiçbiri şimdi gördüğü yüz kadar acı vermiyor...

Şeyh Edebali'nin kızı... Rabia ona bakıyor... Gözlerinden gözyaşı değil, kıpkırmızı kan akıyor...

Artık Osman çığlık çığlığa, dayanamıyor.

Rabia'nın kandan gözyaşları yukardan bir yağmur gibi Osman'ın suratına şıp şıp damlıyor...

Şıp...

Osman, haykırarak gözlerini açar açmaz tekrar yüzündeki kurumuş kanı hissetti. Başındaki çuvalın ucundaki kanlar biriktiği yerde kurumuş, çuhayı kırmızıya boyamıştı.

Bu sefer yüzü artık iyice solmuş, ona renk veren kanı artık iyice azalmıştı.

"Neden hâlâ yaşıyorum?" diye düşündü. Neden artık ölmüyordu?

Az önce gördüğü kâbustaki yüzler gözünün önünden gitmiyordu...

9

Kartal yavrusu belki de onuncu defa kendini saldı. Bir ağacın dalından aşağıya uzanan bir yarasa gibi Osman'ın kolundan aşağı sarkıyordu; başı aşağıda, pençeleri eldiveni saran bir şekilde. Osman ümitsizce ve sıkıntıyla bir kere daha onu kolunun üstünde doğrulttu. Kartalı eve getirdiğinden beri kuşu tüneğin üstünde dik tutmaya çalışıyor, bir türlü başaralı olamıyordu.

Akça Koca, Ertuğrul Gazi'nin onu sofada beklediğini söylediğinde Osman şimdi endişe etmesi gereken son şeyin kartal yavrusu olduğunu düşündü ve soluğu Ertuğrul Gazi'nin önünde aldı.

Babası, Osman'dan ve Gündüz'den çocukların yüzlerindeki yara bereler için bir açıklama bekliyordu. "Yani şimdi siz diyorsunuz ki, biz bu kartal yavrusunu Kızıltepe'de bulduk?" diyerek kinaye ile sordu.

Ertuğrul Bey ellerini arkasına bağlamış, odanın ortasında bir o tarafa bir bu tarafa gidip geliyordu. Üstünde bordoya çalan koyu kırmızı bir kaftan, dik yakalı siyah bir entari ve aynı renkte şalvarı vardı.

Osman ve Gündüz az önce babalarına binbir telaş içinde başlarından geçeni anlatmışlardı. Ertuğrul Bey iki tarafa gidip geldikçe kafasını sırasıyla oğlanlara çeviriyor, gözlerinin içine içine bakıyordu.

"Evet," dedi Osman başını öne eğerek, "Kızıltepe kovuğunda."

Ertuğrul Bey durdu, oğlunun dediklerine şüpheyle yaklaşır gibi, "Hımmm, demek Kızıltepe kovuğunda..." diye tekrarladı. Ertuğrul Bey bir adamın yalan söyleyip söylemediğini tek bir kaş hareketinden anlardı. Bu çocuktaki cüret onu ürkütüyordu. Ama o ne Osman'a ne de Gündüz'e az önce anlattıkları hikâyeye inanmadığını gösteren en ufak bir işaret veriyordu.

Oğlanlar odanın tam ortasında dimdik hazırolda gibi duruyorlardı. İkisinin de elleri önden kavuşmuştu. İkisi de idama giden mahkûmlar gibi görünüyordu. Ertuğrul Bey'in arkasındaki sedirde onun iki yoldaşı Akça Koca ve Gazi Rahman birer köşede oturuyordu. Onların ortasındaki camdan içeriye giren güneş ışığı doğruca Ertuğrul Bey'in omuzlarına düşüyordu. Ünlü savaşçı iki tarafa hareket ettikçe güneş ışıkları da yer değiştiriyor, sanki bir insan değil de ulu bir ışık odadaki halının üstünde hareket ediyor gibi görünüyordu.

Ertuğrul Bey'in yılın sekiz-dokuz ayını geçirdiği Söğüt'teki kışlağı mütevazı, iki katlı ahşap bir evden ibaretti. Baharın ilk günleri olduğu için obanın bir kısmı çoktan Domaniç'e göçmüştü. Dışardan bakıldığında hiç de bir aşiret liderinin evini andırmayan, bir yabancının rahatlıkla sıradan bir kimseye ait olduğunu sanabileceği türden, alelade bir yapıydı Ertuğrul Gazi'nin evi.

Hâlbuki evin sahibi Ertuğrul Bey, Konya'da oturan Selçuklu hükümdarının kuzeybatı Anadolu'daki en iyi adamlarından biriydi. Kayı boyunu sadece bu uç bölgeye taşıyıp onlara toprak ve hayvan kazandırmakla kalmamış, hem Selçuklu'ya itaatiyle merkezin desteğini arkasına almış, hem de bölgedeki Rum tekfurlarıyla barışı koruyarak herkesin güveni ve saygısını kazanmıştı. Diğer Türk beyleriyle de iyi geçiniyordu. Fakat ne tekfurlar, ne de Türk beyleri onun kadar aklıselim ile hareket ediyorlar, her an bir savaş çıkması için bahane arı-

yorlardı. Barışın yükü bu yüzden her zaman Ertuğrul Bey'in omuzlarındaydı. Bu konuda çok katı kuralları vardı. Sınırın hiçbir şartla ihlal edilmemesi de bunların başında geliyordu.

Osman, başı yerde, babasının bir o tarafa bir bu tarafa gidip gelen, dizlerine kadar çıkan yün çoraplarına baktı. Çorapları Osman'ın annesi Halime Tuba Hatun bizzat örmüş, kenarlarına birer lale motifi kondurmuştu. Bu beyaz, yün çoraplar kırmızı, Türk ejderhası desenli halı ile tam bir tezat oluşturuyordu.

Kayı Beyi çocukların önünde durdu. Osman'ın yüzüne yapıştı, çocuğun suratını sağa sola çevirerek morluklara ve yara izlerine baktı. Sonra Gündüz'ün suratındaki kızarıklara baktı. Bunların yumruk ve darbe izleri olduğuna şüphe yoktu. Bu oğlanlar yine ne saklıyorlardı?

"Bu izler de Kızıltepe'de mi oldu?" dedi şüpheli bir ses tonuyla.

"Düştük kayalıklardan, biraz yuvarlandık," diye cevapladı Osman hızla. Sonra bu kadar hızlı cevap verdiği için kendine kızdı. Bu, kafasında hazırladığı bir yalanı söylediğini haykırmak gibiydi. Konuşmasını yavaşlattı. "Ama önemli bir şeyimiz yok."

Göz ucuyla Gündüz'e bakıyordu. Gündüz'ün hiç ağzını açmaya niyeti yoktu.

Kayı Beyi, oğlanların birbirlerine bakışlarından, bu işin altında yine Osman'ın olduğunu anlamıştı. Gündüz'ü sıkıştırmak boşuna olacaktı, onun kardeşini gammazlamasını istemezdi, aile bireylerinin arasındaki güven ve dayanışma Ertuğrul Gazi için her şeyden önemliydi.

"Bu, sizin geçen gün kovaladığınız kuş mu?" diye sordu Osman'ın az ötesinde duran Dündar Bey'e.

Osman ilk defa başını kaldırıp Dündar Bey'e baktı. Amcasıyla göz göze geldi. Babası fark etmişti, Osman başını kaldırdığı için pişman oldu. Dündar Bey hiçbir şey söylemeden

Osman'a bakıyordu. Osman onu da kendisine suç ortağı ettiği için amcasının ona kızgın olup olmadığını düşündü.

Ertuğrul Bey istediği cevabı almış gibi iki tarafa gezinmeyi bıraktı. Herkesin rahatsız olduğu bir sessizlik oldu.

"Tamam, çıkın," dedi evin reisi.

Osman derin bir nefes aldı; ipin ucundan dönmüş bir mahkûm gibi rahatladı. Sanki babasının önünde şimdiye kadar nefesini tutmuştu da şimdi havası dışarı çıkan bir körük gibi ferahlamıştı. Ertuğrul Gazi kartal yavrusunu ondan almayacaktı. Bu, onu Rabia'ya gösterebileceği anlamına geliyordu. Peki şeyhin kızını bir daha ne zaman görebileceklerdi? Bunları şimdi düşündüğü için kendine yine kızdı. O da herkes gibi aşağı kata inen merdivenlere yönelmişti ki babası, "Sen, dur," dedi.

Osman erken sevindiğini anladı. Nefesini tekrar tutmaya başladı.

Herkes çıktıktan sonra Ertuğrul Bey, ışığın önündeki sedire oturdu. Osman'la baş başa kalmıştı. Beriki tir tir titriyordu.

Ertuğrul Gazi, "Göster bakalım bana şu hayvanı," dedi ve ikili Osman'ın kuşu tuttuğu koruluğa gittiler.

Kayı Beyi tünekten dimdik baş aşağı sarkan kuşu gördüğünde, "Bu kartal yavrusunu nereden bulduğunu, yine ne işler çevirdiğini bilmiyorum," dedi sitemkâr bir ses tonuyla. Yüzünde yılların ve savaşların bıraktığı izler ve kırışıklıklar vardı. "Ama yakında anlaşılır."

Osman babasının onu cezalandırmayacağını anlayarak rahatlıyordu. Ertuğrul devam etti:

"Yakaladığın hayvan bir kedi yavrusu ya da tavşan değil," diye devam etti Kayı Beyi. "Bu bir kaya kartalı. Ona bakabilecek misin?"

Osman aceleyle, "Bakacağım," diye yanıtladı. "Her şeyini hazır edeceğim, onu eğiteceğim."

"Kolay değildir yırtıcı bir kuş eğitmek," diye uyardı Ertuğrul Gazi. "Hele hele bir kartal eğitmek... Kaya kartalı bir hü-

kümdarlık kuşudur. Eskiler ona 'Hüma' derler. Özgürlüğüne düşkündür. Şakaya gelmez. Bu hayvanın başına bir şey gelirse vebali senindir. Bunları da düşündün mü?"

Osman evet anlamında başını salladı.

Ertuğrul Bey, oğlunun kendine olan güvenine sevindi. Bugün ona ilk defa gülümsedi, başını okşadı. "Bir kartal evcil bir hayvan değildir," diye devam etti. "Sana itaat edecek bir kuş istiyorsan bülbül, sırnaşacak bir hayvan istiyorsan kedi, seni koruyacak bir dost istiyorsan bir köpek besle. Onları evcilleştirebilirsin, sözünü geçirebilirsin onlara. Ama bir kartal asla evcilleşmez."

Osman, babasının demek istediğini anlamakta zorlanıyordu:

"Ama onlara istediklerini yaptıran bir sürü doğancı var, okuduğum kitaplarda da eğitilebildikleri yazıyor."

"Eğitilemediklerini söylemedim," dedi Ertuğrul Bey. "Evcilleştirilemediklerini söyledim."

"Peki neden sürekli baş aşağı duruyor? Uçmaya çalışmıyor?"

"Esaret altındaki kartal, daha fazla yaşamak istemediği için bunu yapar. Tepetaklak asılmış kurbanlık bir koyun gibi öylece ölümünü bekler."

"Ama ihtiyacı olan her şeyi ona sağladım; evini, suyunu, yiyeceğini... Daha ne yapmam gerekiyor?" diye itiraz etti Osman.

"Sana esaret altında bunları sağlasalar mutlu olur muydun? İnsanı özgür yapan nedir, Osman? Ev mi? Yiyecek mi?"

Ertuğrul Gazi oğlunun bu söylediklerini anlayıp anlamadığını kontrol etmek ister gibi bir süre hiçbir şey söylemeden Osman'ın ela gözlerine baktı. Sonra devam etti:

"Öncelikle sabretmen gerekiyor... Saatlerce değil, günlerce, haftalarca sürecek bir sabır... Ayrıca o senden onu beslemeni istemiyor ki; sana güven duymak istiyor. Bir kartalın sadakatini bir yuva ile kazanamazsın. O, senden şefkat de beklemiyor. Sadece senin varlığına alışmak istiyor. Kartallar yır-

tıcı, vahşi kuşlardır, bir insanın yanında beslenip uyumak için yaratılmamışlardır. Ancak senin bir insan olduğunu unuttuğu zaman sana güveniyor demektir. Bunu hiçbir zaman unutma."

Bu son işittiği Osman'ın kafasına takıldı. *Benim insan olduğumu unutması?* Bunu anlamakta güçlük çekiyordu.

"Evet, onu hiçbir zaman evcilleştiremeyeceksin. Yalnızca senin yanında, seninle bir yoldaş gibi yaşamaya alıştırabilirsin. Bunun için de senin etraftaki başka bir kartal olduğunu düşünmesi gerekiyor."

Osman'ın kafası daha da karıştı. *Bir kartal olmak?*

Ertuğrul oğlanın gözlerinin içine bakarak devam etti:

"Kolay değildir kartal eğitmek, oğlum. Bazen avcı, kartalını eğittiğini sanır, ama aslında en başından beri kartal, insanı eğitiyordur. Yıllar sonra insanlara liderlik yaparken de aslında pek çok şeyin aynı olduğunu anlayacaksın."

Bu söylediklerini oğlunun özümsemesini ister gibi bekledi Ertuğrul Gazi. Oğlunun, onun bahsettiği şeyleri anlamak için yeterli yaşta olup olmadığını görmeye çalışıyordu. Oğlunun gözlerindeki bakıştan bir cevap arıyor gibiydi.

Bir kartal olmak...

Osman, kartalın yuvasında, uçurumdan yeryüzüne bakarken hissettiklerini hatırladı. Hâlâ anlamlandırmaya çalıştığı hisler... İnönü doruğunda, kuşbakışı yeryüzüne bakışı... Şimdi tam olarak idrak edemese de babasının bugün ona söyledikleriyle o gün orada hissettikleri arasında bir bağ olduğunu düşündü.

Kayı Beyi, "Peki, adı ne bunun?" diye sordu.

"Adı mı?" diye düşündü Osman. Bunu hiç akıl etmemişti. Sanki aradığı cevap odanın duvarlarındaymış gibi çocuğun ela gözleri etrafta dolaştı.

"Otur şuraya," dedi Ertuğrul Bey koruluktaki bir kütüğü göstererek. "Sana bir hikâye anlatayım." Kendisi de oğlunun yanına geçti ve gökyüzüne doğru bakarak anlattı:

"Bir zamanlar Zümrüdü Anka adlı bir kuş varmış," diye başladı. "Onun insanlar gibi düşünüp insanlar gibi konuştuğuna inanılırmış, kendisine başvuran hükümdarlara, kahramanlara akıl hocalığı yaparmış. Akıl almaz bilgi ve hünere sahipmiş. Ama onu herkes göremezmiş. O, kime isterse ona görünürmüş..."

Osman bir taraftan kucağındaki kuşun tüylerini seviyor, diğer taraftan babasının gözlerinin içine bakarak hikâyeyi dinliyordu. Babasının az önce telaffuz ettiği isim çok hoşuna gitmişti. *Zümrüdü Anka...*

Ertuğrul Bey, Frenklerin *Feniks*, Perslerin *Simurg*, Orta Asya Türklerinin *Alp Kara* diye adlandırdıkları o efsanevi kartalın hikâyesini anlatıyordu. Kayıların lideri tevazuundan bunu dillendirmeyi asla düşünmezdi ama aslında kendi adı da yine o *Hüma* kuşundan, bazı Türklerin *Tuğrul* dedikleri o kartaldan geliyordu. Anlatmaya devam etti:

"Bir gün yeryüzündeki tüm kuşlar toplanmışlar, kendilerine bir hükümdar seçmek istemişler. Dünyanın dörtbir tarafındaki kuşlara adaletle hükmedecek, haklıyı savunacak, haksızı cezalandıracak, yeryüzünde iyiliği ve güzelliği yayacak bir hükümdar... Savaşlarda onlara öncülük edecek, barış zamanında ise dostlarını kollayacak, sözünde duracak bir hükümdar... Her zaman Hakk'ın yanında, adeta uhrevi bir varlık... Milyonlarca kuş toplanmış ve demiş ki, tüm bunları yapsa yapsa Zümrüdü Anka yapabilir."

Osman merakla dinliyordu.

"Fakat Zümrüdü Anka kolay bulunur mu?" diye devam etti babası. "Çok zor iş. Kaf Dağı'nın ardında yaşarmış, oraya da gidebilen neredeyse hiç yokmuş. Kuşlar düşünmüşler taşınmışlar, bu işi yaparlarsa hep beraber yapabileceklerine inanmışlar ve hepsi birden uçmaya koyulmuşlar. Fakat yol o kadar uzun, o kadar sıkıntılıymış ki, daha yolun yarısı gelmeden kuşların üçte ikisi dökülmüş. Yedi iklim aşmışlar, yetmiş yedi

dağın üstünden uçmuşlar. Sonra Kaf Dağı'na yaklaşanların da yarısı yorgunluktan ölmüş. Kaf Dağı'nın ardına yıllar sonra tek bir kuş varabilmiş..."

Osman heyecanla hikâyenin sonunu bekliyordu.

Ertuğrul Bey başını gökyüzünden oğluna doğru çevirdi. Derin bakışlarla gözlerini oğlunun gözlerine kenetledi:

"O tek başına kalan kuş, Zümrüdü Anka'nın ta kendisiymiş," deyiverdi.

Ertuğrul Bey, bir süre sustu, oğlunun yüzündeki şaşkınlığın geçmesini bekledi ve ekledi:

"Allah'ı arayan özünde kendisini bulur, oğlum; bunu hiçbir zaman unutma. Her insanın miracı kendi içindedir. İnsan kendini bilmedikçe kâinatı bilemez. Kendi içindeki yolculuk bitmeden ötelere yolculuk edemezsin."

Bu sırada içeriye elinde bir mektupla Gazi Rahman girdi. Ertuğrul Gazi, adamına baktığında, "Konya'dan," yanıtını aldı. İçinden bir ses nedense bu mektupta yazanların hiç de hayra alamet olmadığını söylüyordu.

Kayı lideri mektubu aldıktan sonra tekrar Osman'a döndü. Oğlunun onun anlattıklarını anlayıp anlamadığından emin değildi. Acaba oğlu Osman zamanı geldiğinde beyliğin yeni lideri olabilir miydi? Bu haşarı çocuk gün geldiğinde tartıp biçebilir, soğukkanlı hareket edebilir, barışı koruyabilir miydi? Yeryüzüne hükmetmenin kendine hükmetmekle başladığını bir gün öğrenebilir miydi? Belki de henüz bunları anlamak için biraz küçüktü... Osman'ın kafası ise daha da karıştı. Tek düşündüğü, şimdi kafasında sürekli tekrar ettiği o güzel isimdi. Kararını vermişti. Kartalının adını bulmuştu. Rabia bu ismi çok sevecekti!

Anka.

10

"Uyan! Heyy! Uyan Allah'ın belası!"

Osman sallandırıldığı ağacın dibinde gözlerini açtığında adam hâlâ onu sarsmaya devam ediyordu. Osman, adamın Rum şivesiyle konuştuğunu hemen anladı. Başında yarım düzine atlı birikmişti.

Bir diğer adam uçkurunu çözmüş, ağacın dibine işemekle meşguldü. Üstlerindeki yırtık ceketlerden ve tımar edilmemiş bakımsız atlardan bunların karın tokluğuna yaşayan haydutlar olduğu da anlaşılıyordu. Üç kuruş para için yapmayacakları şey yoktu.

"Sonunda!" dedi onu dakikalardır sarsmakta olan adam, Osman gözlerini açınca. Osman'ın dikkatini çeken şey adamın sol gözünün kenarından başlayıp çenesine kadar inen bir bıçak yarası izi oldu.

"*Apodesméfsoun ton!*" sesi duyuldu sırtı Osman'a dönük, ağacın dibine işeyen adamdan. Osman baygın kafayla da olsa bunun Rumca "Çözün onu" anlamına geldiğini hatırladı.

Bunun üzerine bir insan azmanı ileri çıktı ve belinden çıkardığı bıçakla Osman'ın ayaklarından dolanıp ağaca uzanan ipi tek hamlede ikiye biçti.

Osman gümden yere yığıldı. Kendi kanından oluşan bir çamurun içine düşmüştü.

"Patron," dedi ötedeki adamlardan biri, "onu yanımıza aldığımıza değecek mi? Baksana adam öldü ölecek. Bu herif nasıl dövüşecek?"

"Patron," diye ağacın dibindeki adama hitap etmişti. Yalnız, az önce seslenen adam Türkçe konuşmuştu, demek ki Türk'tü. Osman Rum ve Türk haydutların bir arada çeteler kurduğuna daha önce de tanık olmuştu.

Patron, "Bizim Cerrah bunu adam eder," dedi yüzünü dönmeden.

Adamlardan biri, "Bu herifin dövüştürülecek hali kalmamış," dedi.

Patron, "O zaman öldürülmek için para eder," diye cevapladı.

"Patron paranın kokusunu aldı," dedi atlılardan bir diğeri gülerek. Konuşmalar yarı Rumca, yarı Türkçe devam ediyordu.

"Bence onu öldürüp yola devam etmek en iyisi," diye ısrar etti Türk. "Bunu doyuracak kadar ekmeğimiz bile yok."

Patron son kalan damlaları da salladıktan sonra uçkurunu bağladı ve "Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez," dedi arkasına dönerek.

"Kulakçı" derlerdi bu Ruma. Gerçek adını bilen yoktu. Dövüştürdüğü adamların birçoğunun kulakları kesik olduğu için bu adı takmışlardı. Adamın suratı sürülmüş bir tarla gibi kırışıklıklarla doluydu. Belindeki kuşağından siyah saplı bir kasatura görünüyordu.

Ne o, ne de diğerleri Osman'ı tanımışlardı. Kayılar köle ticareti yapmadıklarından ve parayla adam dövüştürmediklerinden belli ki ne Ertuğrul Bey'i ne de Osman'ı biliyorlardı. Belki de buraların yabancılarıydı.

Osman sonra daha kötüsünü düşündü. Ya o, bulunduğu toprakların yabancısıysa? Doğru ya, nerede olduğunu bilmiyordu ki. Söğüt'ten çok uzakta olamazdı, çünkü önceki haydutlardan biri onu tanımıştı. Ama şimdi bu adamların

ondan bihaber olmaları da Kayılara çok da yakın olmadığını gösteriyordu.

"Buyurun, efendim," dedi iki büklüm, sırtında kamburu olan bir yaşlı gelerek. Adamın sağ kulak kepçesinin olması gereken yer dümdüzdü, sadece kulak deliğinden ibaretti.

"Bu herifi ayakta durur hale getirebilir misin?" diye sordu Kulakçı.

"Efendim..." dedi 'Cerrah' diye çağrılan yaşlı adam, Osman'ın yaralarına eğildikten sonra. Tereddüt ederek konuşuyor, Kulakçı'yı kızdırmak istemiyor gibiydi. Osman, bu adamın zorla grupta tutulduğunu düşündü. "Bu adam bırakın haftayı, yarına çıkar mı onu bile bilmiyorum." Osman'ın kanlar içindeki bacağı ve omzu fena görünüyordu. "Bu herifin ağrısını dindirmek çok zor iş," dedi.

Kulakçı kuşağından bir torba çıkartıp Cerrah'a attı. "Belki bu işine yarar!" dedi.

Cerrah torbayı yakaladı ve burnuna getirip kokladı. "Evet," dedi Cerrah. "Bu, ona bütün acılarını unuttur. Ama önce kendim birkaç merhem hazırlayayım."

Osman, Cerrah'ın elini önce çenesinde sonra gözlerinde hissetti. Herif sanki bir atı kontrol eder gibi Osman'ın suratını bir o tarafa bir bu tarafa döndürüyor, ağzını açıyor, dişlerine bakıyor, gözlerini inceliyordu.

Cerrah sonra sağ omzuna dokunmaya başladı Osman'ın. Adam yarayı kurcalamaya başlar başlamaz Osman'ın gözleri kardı, başında inanılmaz bir zonklama patlak verdi.

Gözlerini kapatmadan önce hatırladığı tek şey adamın içleri simsiyah olmuş uzun tırnaklarıydı.

11

Ertuğrul Gazi'nin gözleri, önündeki satırlarda dikkatle gezindi. Önündeki kâğıda arkasındaki pencereden içeriye sızan güneş ışığı vuruyordu. Kayı Beyi, eprimiş kırmızı bir halının üstündeki sedirde bağdaş kurmuş, Konya'dan gelen habercinin getirdiği mektubu okuyordu. Satırları okudukça yüzündeki kırışıklıklar gerginleşiyor, kaşları çatılıyordu. Yazılanlara inanamaz gibi gözbebekleri bazen satır başlarına tekrar dönüyor, yazılanları yeniden okuyordu.

Kendisinden az ötedeki köşede kardeşi Dündar Bey, diğer yanında da savaş arkadaşları Gazi Rahman ve Akça Koca oturuyordu. Henüz yeni yeni yerleşik hayata geçmeye başlayan pek çok Türk boyunda olduğu gibi, bu evin merkezi yaşam alanı olan sofa da aslında bir çadırın içi gibi tasarlanmıştı. "U" şeklinde, duvar boyunca sıralanan minderlerden oluşan sedirlerin en ucunda her zamanki toplantıların aksine, bugün Ertuğrul Gazi'nin iki oğlu Osman ve Gündüz de vardı. Çocuklar yerdeki halının üstünde dizüstü oturmuş, ellerini de dizlerine yerleştirmiş, hazırolda gibi bekliyorlardı.

Kayı Beyi'nin pek çok siyasi kararını yoldaşlarıyla tartıştığı, Kayıların geleceğini belirlediği bu toplantılara Ertuğrul Bey'in ergenlik çağına gelmiş iki oğlu bugün ilk defa katılıyor-

du. Ertuğrul Gazi oğlanlardan hangisinin siyasi iktidarı daha iyi tanıdığını, hangisinin daha mantıklı kararlar çıkarabileceğini görmek istiyordu. Çocuklar henüz daha çok küçüktüler ama Ertuğrul Gazi yılların verdiği deneyimle vaktin çabuk geçtiğini iyi biliyor ve çocukların bir an önce beylik işlerini öğrenmeleri gerektiğini düşünüyordu.

Ertuğrul Gazi mektuptan başını kaldırıp odadakilere şöyle bir göz gezdirdikten sonra, "Selçuklu Sultanı," diye başladı, "bundan böyle Aya Nikola'nın topraklarına hiçbir akında bulunmamamızı emrediyor. Konstantinopol Kayzeri ile İran'daki Moğol Hakanı arasında yapılan anlaşma gereğince Selçuklu egemenliğindeki Türk boylarının sadece imparatorluk tekfurlarına karşı değil, ilerleyen Moğol gruplarına karşı da silah bırakmasını emrediyor. Moğol ordularının onlara kılıç çekmeyen Türk boylarına bir şey yapmayacaklarını ama diğerlerinin akıbetlerinin çok kötü olacağını da yazmış."

Bunları söylemek Ertuğrul Gazi'ye ağır gelmişti. Sanki üstüne bin tonluk bir yük çökmüş gibi sıkıntıyla konuşmuştu. Söyleyecekleri bitince önüne öylece bakakalmıştı. Omzuna binen yüke ne pahasına olursa olsun dayanmak ister gibi omuzları dimdik, göğsü şişkindi. Ama yüzüne çöken karamsarlığı saklamanın hiçbir yolu yoktu.

"Bizans oyunları!" diye öfkeyle söylendi Akça Koca sürekli boynunda taşıdığı atkısını çekiştirerek. Hıncını rahmetli karısından yadigâr bu atkıdan alıyor gibiydi. "İktidarları pekiştiği, tahtta kaldıkları sürece anlaşma yapmayacakları, altına yatmayacakları kimse yok! Omurgasız herifler!"

"İmparatorluk elçilerinin uzun süredir Acemlerle Rumlar arasında mekik dokuduklarını zaten biliyorduk," dedi Akça Koca. "Hatta İmparator Paleoglos, Moğol hakanıyla giriştiği birliği garanti altına almak için bir Rum prensesini gelin olarak bile göndermiş."

"Dahası var!" dedi Gazi Rahman. "Germiyan Beyi'nin Karacahisar Tekfuruyla anlaştığı söyleniyor. Karamanların da Aya Nikola ile gizli gizli görüştüğü, Moğol kumandanı Guo Cengiz Kh'an'ın ordularının topraklarından geçmesine göz yumacağını söylüyorlar."

Dündar Bey ise Ertuğrul Gazi'nin yoldaşlarıyla aynı fikirde değil gibiydi. Diğerlerinin aksine onda garip bir rahatlık göze çarpıyordu.

"Bence boşuna öfkeleniyorsunuz," dedi bakışları üzerine çekerek. "Moğollara koskoca Selçuklu güç yettirememiş, onları biz mi durduracağız? Adamların yaptıkları işkenceler meydanda. Sözlerini dinlemeyen Selçuklu valilerinin ibreti âlem olsun diye kellelerini kesip çürüyünceye kadar şehir meydanlarında sırıkların üzerinde bırakıyorlarmış. Valilerin karılarını ve kızlarını da askerlerine eğlence ediyorlarmış! Bence Selçuklu sultanı bu mektupla Moğollara ilişmememizi söylemekle bizim kötülüğümüzü düşünmüyor. Tersine, bize iyilik ediyor."

Gazi Rahman, "Peki ya tekfurlar!" diye çıkıştı. "Gece gündüz buğday depolarımızı yakan, ekinlerimize giren, çadırlarımızı yağmalayan tekfur şövalyelerine karşı da sus pus oturacak mıyız?!"

"Aya Nikola demek," dedi Dündar Bey aynı rahatlıkla, "İmparatorluk demektir. İznik'te ve Konstantinopol'de sağlam dostlarının olduğunu hepimiz de çok iyi biliyoruz. Her geçen gün bölgenin en büyük otoritesi haline geliyor. Bence bu otoriteye karşı gelmek Kayılara bir şey getirmez. Aksine, bizim sonumuz olabilir."

Akça Koca ileriye doğrularak, "Dündar Bey," diye itiraz etti. "Sen ne çabuk da savaşçılığını unutmuşsun! Ne yani, karı gibi oturalım mı?!"

Dündar Bey burnunu havaya kaldırdı, "Savaşçılığımdan şüphen mi var Akça Bey!?" diyerek aynı sertlikte karşılık verdi, ayağa kalkacak oldu.

Ertuğrul Gazi sağ elini havaya kaldırarak kardeşini durdurdu. Dündar Bey tekrar yerine geçti.

"Kavga etmenin anlamı yok," dedi Kayı Beyi adamlarına. "Hepimiz aynı şeyi istiyoruz: Kayıların huzuru ve mutluluğu. Tartışalım ama birbirimize sataşmayalım."

Ertuğrul Gazi'nin bu sözleriyle ortalık biraz yatıştı. Dündar Bey ve Akça Koca sert ifadelerle birbirlerine bakmaya devam ettiler.

Kayı Beyi, kenarda bekleyen iki oğluna döndü. "Merak ederim," dedi, "Oğullarım bu konuda ne düşünür?"

Daha büyük olduğu için ilk sözü Gündüz aldı. Söz büyüğün, sus küçüğündü.

"Bence amcam haklı," dedi. "Biz de Germiyanlar ve Karamanlar gibi akıllı hareket etmeliyiz. Onlar artık Anadolu'da gücün kimde olduğunu görüyor ve bu güçlerle işbirliği yaparak geleceklerini kurtarıyorlar. Kayılar, efendi babamın önderliğinde savaşacakları kadar savaştılar. Ama barış zamanı geldiğini hepimizin görmesi gerekiyor. Küçük bir aşiret olarak yapabileceğimizden fazlasını yaptık. Moğollar düzensiz ve haksızca çarpışıyorlar, savaşın kurallarına uymuyorlar. Suçsuz insanları öldürüyor, sivillere saldırıyorlar. Bunlara karşı yapılacak en iyi şey, onlarla didişmeye girmeden Kayıların güvenliğini sağlamaktır..."

Dündar Bey güvenerek yeğenine bakıyordu. Gündüz de ondan bu takdiri bekler gibi konuşması boyunca amcasının yüzünü gözetliyordu. Gazi Rahman ve Akça Koca'nın ise Gündüz konuştukça kaşları çatılıyor, yüzleri buruşuyordu.

"...Aya Nikola ise Moğollarla işbirliği yaptığına göre kendisini iyice garantiye almış demektir. Biz de onunla anlaşırsak bu topraklarda huzur içinde yaşamaya devam ederiz. Eğer bu mektupta yazanları kabul etmez isek hem sancağı altında yaşadığımız Selçuklu sultanına hem de komşu olduğumuz im-

paratorluk tekfurlarına karşı bayrak açmış oluruz. Yapayalnız her iki grupla da savaşmak zorunda kalırız. Bizim buna gücümüz yeter mi, iyi düşünmek gerekir... Eğer yetmez ise bir an önce kılıçlarımızı kınlarına sokmalıyız."

Gündüz'ün konuşması bittiğinde Dündar Bey'in yüzünde geniş bir gülümseme vardı.

"Peki," dedi Ertuğrul Gazi oğlunu ilgiyle dinledikten sonra. Gündüz'ün söylediklerine katıldığını ya da ona karşı çıktığını gösterir en ufak bir işaret vermiyordu.

"Ya sen?" dedi küçük oğluna dönerek. "Peki ya sen ne düşünürsün?"

Osman elleri dizinde, hiçbir şey söylemeden gözleriyle tüm odadakileri taradı. Yüzüne bir karanlık çökmüş, ela gözleri bile sanki şimdi karaya bürünmüştü. Söyleyeceklerini söyleyip söylememek için tereddüt ediyor gibiydi.

Ertuğrul Gazi tekrar, "Osman, sana soruyorum," dedi daha keskin bir ifadeyle. "Bu olan biten hakkında sence ne yapmalıyız?"

"Devlet silah bırakmaz," deyiverdi Osman. "Biz ki bin yıllık bir Türk geleneğinin Anadolu'daki uzantısıyız! Biz ki Asya'dan fırlatılan bir okun Bitinya'daki koluyuz! Biz ki atam Oğuz Kağan'ın torunlarıyız. Biz ki dedem Alp Arslan'ın açtığı kapılardan Anadolu'ya akan gür bir nehiriz!"

Osman'ın bu sözleriyle odadaki hava birden değişti. Akça Koca ve Gazi Rahman dikkat kesilerek birbirlerine baktılar.

"...Moğollar ise bir çapulcu sürüsü," diye devam etti Osman. "Hayvanlar gibi dağlarda yaşarlar, mağaralarda uyurlar. Onlar ne bizim dengimizdir ne de akranımızdır! Silah bırakacak birileri varsa onlar da bu çapulculardır.

"...Ey büyüklerim, ey amcam, ey efendibabam, ben şimdi sorarım sizlere, biz bu topraklara, kenara çekilelim de bize ilişmesinler diye mi geldik? Atam Süleyman Şah, torunlarım kafirlerle ittifak yapsınlar da sessizce otursunlar diye mi cihat etti?!"

Dündar Bey'in yüzü birdenbire düştü, Gazi Rahman ve Akça Koca'nın ise yüzleri gülmeye başladı.

"...Aya Nikola'ya gelince," diye devam etti Osman. "Sorarım size ey Kayı büyüklerim; Alp Arslan Rumlarla barıştı mı? Oğuz Kağan Çinlilerle barıştı mı?! Kurt, kuzuyla barışır mı söyleyin bana!

"...Türkü Türk yapan onun mücadelesidir, azmidir, cesaretidir, inancıdır! Biz kanımızla suladığımız bu topraklarda yaşamak için tekfurlardan izin mi alacağız?! Siz bilmez misiniz ki bu satırları yazan Selçuklu sultanı Moğolların kuklasıdır! Siz bilmez misiniz ki artık onun hiçbir otoritesi ve gücü yoktur!"

"Bu çocuk çıldırmış!" dedi Dündar Bey gülerek. "Selçuklu'ya başkaldırmak! İmparatorluk ordularına kafa tutmak!" Yeğenini severdi Dündar Bey ama onun siyasetten hiç anlamadığını düşünür, daha olgun hareket eden Gündüz'ü tutardı.

"Asıl bu şartlara evet demek sadece Kayıların değil, tüm Türklerin sonu olur!" diye hemen cevap verdi Osman, Dündar'ın gülüşünü yarıda keserek ve ekledi:

"...Ey büyüklerim! Türkün şiarı harekettir, cihattır! Sordunuz, söyledim, ben böyle düşünür, böyle derim. Benim aklım Bizans oyunlarına ermez. Bildiğim bir şey varsa o da Türk yaşadığı sürece düşmanı bitmez. Kılıcını kınına koyanımız kaybeder!"

Osman'ın konuşması bittiğinde Ertuğrul Gazi, oğluna öylece bakakalmıştı. Kaşları çatıktı ama yüzüne garip bir tebessüm oturmuştu. Osman'da her zamanki gibi yine o ateş ortaya çıkmıştı... Bu oğlanın ateşi, isyanı, meydan okuyuşu... Bu ateş Kayı Beyi'ni hem sevindiriyor hem korkutuyordu. Eğer bu ateş, bu öfke kontrol altına alınamazsa sadece oğlu için değil tüm Kayılar için kötü sonuçlar doğurabilirdi.

Öte yandan Gündüz, amcası gibi tam bir statükocuydu. Mevcut durumun korunması demek uzun vadede gerilemeye ve nihayetinde yok olmaya yol açabilirdi.

Tartışma bir süre daha Kayı Beyi ve adamları arasında devam ettikten sonra, Ertuğrul Bey, "Eğer bize karşı savaşan olursa biz de savaşacağız," dedi. "Ama Aya Nikola'ya ya da diğer tekfurlara karşı tahripkâr hareket etmeyeceğiz."

"Ya Moğollar?" diye sordu Gazi Rahman.

"Onların buraya gelmesine daha çok zaman var. Geldikleri zaman düşünürüz," diyerek kestirip attı Kayı Beyi.

Bunu söylerken bakışları Osman'ın üzerindeydi.

12

Bilecik Tekfuru Alexis Herakles bugün her günkü ihtişamlı kıyafetlerini giymiyordu. Tam tersine, üstünde boynundan geçirdiği, belinden arkasına bağladığı, etekleri ayak bileklerine kadar inen, kasapların giydiği alelade deri bir önlük vardı. Kurumuş ve kararmış eski kan lekeleriyle taze, hâlâ sıçramaya devam eden kıpkırmızı lekeler birbirine karışıyordu. Bu karanlık odaya, daha doğrusu zindana girdiğinde çıkardığı tüm kıyafetlerini köşedeki bir askıya özenle yerleştirmişti Herakles.

Titiz bir adamdı Herakles; elbiselerinin buruşmasından ya da kirlenmesinden hoşlanmazdı. Elbise askılığı onun için özel tasarlanmıştı; sanki elbiselerin içinde bir insan varmış gibi tüm kıyafetler dimdik ayakta duruyordu. Koyu kahve renginde, omuzları ayı kürklü renkte pelerini, kollarının uçları ve göğüs kenarlıkları altın şeritlerle bezenmiş elbisesi, kendi sancağının renkleri olan sarı bir Frenk gömleği ve geyik derisinden yapılmış kırmızı çizmeleri sanki içlerinde insan varmış gibi ayakta duruyordu. Herakles, bir keresinde elbisesine şarap damlatan bir hizmetçisinin gırtlağına kendi kılıcıyla bir delik açıp adamı kalenin surlarından sallandırmış ve adamın günlerce kanı damlaya damlaya ölmesini sağlamıştı. Ona göre her suçun adil bir cezası vardı. O, cezalarda ilahi bir adalet

olduğuna inanır, kendini de bu adaletin yegâne yürütücüsü olarak görürdü.

"Acı," dedi Herakles, gözlerini önünden ayırmadan, "insanoğlunu dize getiren bir numaralı araçtır. Acı olmadan korku, korku olmadan adalet olmaz." Bunları söylerken vücudu ileri geri hareket ediyor, kol kasları şişiyordu.

Zindanda yalnız değildi Bilecik tekfuru. Önündeki masanın hemen yanında onu fal taşı gibi açılan gözlerle izleyen, ergenliğe henüz girmiş oğlu duruyordu. Oğlanın saçları, babasınınkine tezat öyle açık renkte ve kıvırcıktı ki Herakles bazen onun kendi oğlu olup olmadığından şüphe ediyordu. Ama yapacak bir şeyi yoktu, bu oğlan onun üç ayrı eşin ardından edinebildiği tek çocuktu ve onu vârisi yapmaya niyetliydi. Gerçi bu oğlan bir erkekten çok kız gibi hareket ediyordu. Dudakları bir kızınkiler kadar kırmızı, yanakları da pembemsiydi.

Ama Herakles, oğluna erkekliği öğretmeye kararlıydı. Oğlan babasının zaman zaman kendisini getirdiği bu zindanda gıkını çıkartmadan onu ayakta izler, dikkatle dinlerdi. Gerçi bunu yapmaktan hiç hoşlanmıyordu ama bir seferinde gözlerini kapattığında babasının bir daha bunu yaparsa gözkapaklarını keseceğini söyleyerek onu tehdit etmesi aklını başına getirmişti.

Zindandaki diğer kişi kapının girişinde, bir eli kılıcında hazırolda bekleyen şövalye Michael Glabas'tı. Tekfurun has korumasıydı ve bir an bile onu yalnız bırakmıyordu. Glabas, efendisinin yaptığı bu işlere hiç karışmadan ve hiçbir ifade vermeden öylece izlerdi.

Herakles'in yaptığı iş hem pürdikkat hem de sürekli hareket etmeyi gerektiriyordu. İleri geri hareketlerle masanın üstünde salınırken gözlerini kısmış, yüzüne sıçrayan kanların gözlerine gelmemesine özen gösteriyordu. Kanın ağzına

sıçraması, diline değmesi ya da tadına bakmak onu rahatsız etmezdi, hatta bundan hoşlanır, zaman zaman kanın kendi parmağıyla tadına bakardı. Ama kanın gözlerine gelmesi, sıcak sıvının gözlerini yakması. İşte bu, onu tiksindiriyordu.

Bilecik tekfurunun alnından bir damla ter düştü. Damla, masanın üzerine boylu boyunca yatırılmış bir adamın beliyle bacağının birleştiği noktaya, sol uyluk kemiğinin tam üstüne geldi. Bu, yaşı otuzu belki biraz geçmiş bir adamdı. Çırılçıplak masaya yatırılmış, boğazından, el ve kol bileklerinden ve belinden demir kemerlerle sımsıkı masaya sabitlenmişti. Canı yandığında dişleyebilsin diye ağzına bir bez parçası tıkanmıştı. Herakles, bunun suçluları daha dayanıklı hale getirdiğini görmüştü.

Herakles'in birer ucundan tutup ileri geri hareket ettirdiği testere bir şeye takılmıştı. Ne ileri gidiyordu ne de geri. Testerenin ucu kemiğe değmiş olmalıydı.

Tekfur, testereyi geri çekti ve eline aldığı bir bezle üzerindeki kanı titizlikle temizledi. Yardımcı kullanmayı sevmezdi bu işte. A'dan z'ye her işi kendi yapmalıydı. Testereyi duvarın kenarındaki başka bir masanın üzerine sıralanmış diğer aletlerin yanına koyup bu sefer çeliği ışıl ışıl parlayan bir satır aldı.

"Bu adam ne yaptı biliyor musun, oğlum?" diye sordu çocuğa dönerek. Oğlan kafasında bir iki cevap düşündü ama çenesi sanki kenetlenmiş, bir türlü açamıyordu.

Herakles satırı adamın testereyle parçalanmış bacağına vurmak için hizaladığında yine kendisi cevapladı: "Bizim halktan aldığımız vergilerin artık çok olduğunu düşünüyormuş. Üstelik bunu tüm tanıdıklarıyla paylaşıyor ve şehrin gençlerinden oluşan bir isyan birliği hazırlıyormuş." Herakles, isyanı bir hafta kadar önce kanlı bir şekilde bastırmış, tüm asileri şehir meydanında öldürmüş ama liderlerini kendine

getirmelerini emretmişti. "Roma İmparatoru Caligula, bu isyancılara ne yaparmış biliyor musun, oğlum?" diye devam etti tekfur. "Vücutlarının her bir uzvunun büyük bir yemek şöleni eşliğinde kesilişini izler, sonra da her bir uzvu imparatorluğunun farklı yerlerine gönderirmiş."

Tekfur, adamın gözlerine gazap dolu bir bakış attıktan sonra elindeki satırı adamın dizinden bir karış yukarıya hızla indirdi. Kemik sesinin çatırdamasıyla adamın haykırması bir oldu. Herakles'in suratına ve oğlanın üstüne kan sıçramıştı. Adamın sol bacağı bedeninden artık ayrılmıştı.

Adamın haykırışlarına yeni bir sızlanma daha eklendi bu sefer. Zindanın diğer ucunda kolları ve ayaklarında demir bileklikle duvara zincirlenmiş bir kadın ıstırapla inliyordu.

Tekfur, adamın yüzüne baktığında onun bayıldığını gördü. Fazla kan kaybediyor olmalıydı. Herakles vakit kaybetmeden satırı bir kenara koydu, adamın bacağını bir odun parçası gibi yerdeki kadının önüne attı ve masanın yanındaki mangalın içinde duran, ucu kıpkırmızı olmuş bıçağı eline aldı. Kızgın metali etin kanayan yerlerine bastırdıkça ortalığı yanık et kokusu ve duman kapladı. Oğlan eliyle ağzını ve burnunu tıkadı ama bu onun öğürerek kusmasına engel olamadı. Michael Glabas taş bir büst gibi öylece dikiliyordu.

"Eğer bacağın kesik kısmını dağlayarak kan kaybına engel olamazsak," dedi Herakles, "bu adamın hemen ölmesine neden olabiliriz." Tekfur, rengi kül gibi olmuş oğlana döndü, "Bunu istemeyiz öyle değil mi?" diye sordu.

Fakat adamın bacağından öyle çok kan akıyordu ki kızgın bıçak birkaç sefer tene değdiğinde hemen soğuyordu. Bu yüzden Herakles mangalın içine bir daire şeklinde sıralanmış bıçaklardan birini alıyor, diğerini tekrar yerine koyuyordu.

Bu bacakla işi bittiğinde adamın hâlâ baygın olduğunu gördü. Sağ elinin iki parmağıyla adamın boynunda nabız ol-

duğunu görünce sevindi ve masanın üstündeki duran bir şişeyi eline aldı.

"Halk dediğin bir orospu gibidir, yavrum," dedi Herakles. "Azıcık rahat bıraktın mı kimin altına yatacağını şaşırır. Ona kimin patron olduğunu göstermekte tereddüt etmemelisin!" Bir mendile şişenin ağzından bir iki damla damlatıp bunu adamın burnuna kapattı. Adam mendili solur solumaz dehşetle gözlerini açtı.

"Bu anı yaşamanı istiyorum," dedi adamın suratına bakarak. "Baygın olursan yaptığımız şeyin bir anlamı kalmıyor."

Herakles'in bu adamla işi henüz bitmemişti. Daha önceki deneyimlerinden suçluların titizlikle iş görüldüğünde genelde birer uzuvlarının kesilmesine dayanabildiklerini biliyordu. Bir keresinde bir adamın iki kolunu ve iki bacağını da kestiği halde hayatta kaldığını hayretle izlemişti. Ama çoğu, iki uzuvdan sonra kalp krizinden ya da kan kaybından ölüyordu.

Öyle görünüyordu ki bu seferki suçlu iki bacak ve bir kolun kesilmesine dayanabilecekti.

Tekfur, adamın kesik bacağının üst tarafına geçirilen deri kayışı bir delik daha sıkıştırdı. Kestiği bacağın kan kaybını durdurmuştu. Testereyi alıp diğer bacağın yanına geldi.

"Adalet..." dedi tekrar oğluna dönerek. "Eğer onu sağlamaz ve halkının gözünde korkulan biri olmazsan hiç kimse senin sözünü dinlemez olur."

Tekfur, adam bayıldıkça şişedeki karışımı tekrar ona koklatıyor ve onun tüm süre boyunca ayık kalmasını sağlıyordu.

Adamın tek kolu hariç bütün uzuvları bu şekilde budandığında Herakles önemli bir işi bitirmenin edasıyla rahatlamış görünüyordu. Önlüğünü boynundan çıkarıp masanın üzerine bıraktı ve demir bir kabın içindeki suyun içine ellerine sokarak kanı temizlemeye koyuldu. Kenarda yere yığılmış duran kadının önüne geldiğinde parmak aralarına sıkışan kanı ovuşturmakla meşguldü.

"Şimdi git," dedi kadına, "Burada gördüklerini tüm köylüye anlat." Kadının yalvarmaktan sesi kısılmış, ağlamaktan gözyaşları tükenmişti. Glabas, kadının bileklerini açtı. Kadın iki muhafızın arasında bir ölü gibi demir parmaklıklardan dışarıya çıkarılırken, Herakles Michael Glabas'a dönüp, "Siz de gidin bu adamı şehir meydanına asın. Asın ve isyancıların başına neler geldiğini herkes görsün!" diyerek emir verdi.

Bu sırada içeriye soluk soluğa bir haberci geldi. Herakles'ten izin istedikten sonra, "Efendim," dedi. "Bir haber var..."

Herakles, "Konuşmak için davet mi bekliyorsun be adam, söylesene neymiş!?" diyerek haberciye ters ters baktı.

"Osman..." dedi haberci.

"Herakles, bu ismi unutmuş gibi bir süre düşündü..."

Michael Glabas, "Kayı Beyi Ertuğrul'un oğlu," diyerek tekfurun hatırlamasına yardımcı oldu.

"Ha, evet," dedi Herakles, "Onun çaresine bakmamış mıydık?"

Haberci, "Hayattaymış," dedi. "Onun yaşadığını görenler olmuş."

Herakles bir süre düşündü, "Güçlü biriymiş anlaşılan," dedi sırıtarak. "Ama önemli değil... Ölü ya da diri, artık onun bize tehdit oluşturacak bir yanı kalmadı." Elinin tersiyle haberciye çıkmasını emretti. Bu haber onu zerre kadar endişelendirmemişti.

Sonra bir şeyi hatırlar gibi oldu ve aletlerin olduğu masanın yanına gidip, "Az kalsın unutuyordum," dedi. Eline bir kerpeten aldı ve üç uzvu tırpanlanmış adamın yanına gitti. "Çok konuştuğun için senin asıl cezanı şimdi veriyorum," dedi. "Şimdiye kadar olanlar senin yandaşlarını korkutmak içindi sadece.." Adamın ağzındaki çul parçasını çıkarttı attı, dilini bir eliyle dışarı çekti, diğer elindeki kerpetenle de bir kumaş parçasıymış gibi kesiverdi.

13

Osman, amcasının arkasında bir kıratın üstünde sallana sallana ilerliyordu. Bir eli amcasının belinde, diğeri sağa doğru çıkmış, Anka'ya tüneklik yapıyordu. Hayvan yol boyunca etrafına dikkatle baka baka ilerlemiş, birkaç sefer kalkıp havalanacak olmuştu ama Osman onu her seferinde elinin hafif hareketleriyle sakinleştiriyordu.

Ama asıl sakinleştirilmesi gereken kendisiydi. Zira bugün şeyhin dergâhına, nam-ı diğer Kayalı Konak'a gidiyorlardı. Osman asıl kendisi yerinde duramıyor, bir an önce dergâha varmak için sabırsızlanıyordu. Olabilecekleri düşündükçe kalbinin çarpıntısı daha da artıyor, Anka sanki bunu hissederi gibi, durup durup kolunda durduğu genç oğlanın yüzüne bakıyordu.

Dündar Bey'in atının hemen önünde Ertuğrul Bey'in Alat'ı ilerliyordu. Rahvan yürüyen atın üstündeki Kayı lideri sıkıntılı görünüyordu. Söğüt'ten çıkalı beri ağzını bıçak açmamıştı. O konuşmayınca da doğal olarak başka kimse sesini çıkaramıyordu.

Kafilede Ertuğrul ve Dündar'ın yanı sıra Kayı'nın önde gelenleri, Akça Koca, Gazi Rahman ve birkaç tane genç savaşçı bulunuyordu. Ertuğrul Bey, her işinde olduğu gibi bu

tür ziyaretlerde de israftan kaçınır, gerektiğinden fazla insanı haberdar etmeyi, kuru kalabalığı yanında taşımayı sevmezdi. Gereksiz yere dikkat çekmenin uyuyan düşmanı uyandırmak olacağını düşünür, elinden geldiğince her işini sessiz sedasız, birkaç kişiyle görür, seremoniden uzak dururdu.

Osman, İtburnu'ndaki minareyi görünce yaklaştıklarını düşündü, kalbi güm güm atmaya başladı. Rabia'yı ilk gördüğü yerdi burası.. Şeyh'in dergâhına bugün gidileceğini öğrenir öğrenmez bir fırsatını bulup babasının yanına sokulmuş, Anka'yı gezdirmek için bunun eşsiz bir fırsat olduğunu ileri sürmüştü. Kuşun artık evin arka tarafındaki koruluktan sıkıldığını, yeni yerler keşfetmesi gerektiğini söylemişti. Ertuğrul Bey tebessümle, "Peki," demiş, pek âdet olmadığı üzere küçük yaştaki oğlunu Şeyh Edebali'ye yapacağı ziyarette yanına almaya söz vermişti. Ama oğlu, Anka için mi yoksa kendisi için mi dergâha gitmeyi istiyordu orasından pek emin değildi.

Birkaç ayda bir, bazen yılda bir-iki sefer gerçekleşen bu ziyaretlerde Ertuğrul Bey birden ortadan kaybolurdu. Bazen günlerce geri dönmez, Şeyh'in dergâhında konaklardı. Osman, babasının orada ne konuştuğunu, ne yaptığını hep merak eder, hiç kimseden de zerre kadar bir şey öğrenemezdi. Dergâha gidip geldikten sonra herkes sözbirliği etmiş gibi, hiç kimsenin ağzını bıçak açmazdı. Bu gizemli sessizlik Osman'ı daha çok meraklandırır, "Şeyh" dedikleri Edebali'yi daha çok merak ederdi. Tek bildiği, babasının bu adama inanılmaz bir hürmet ve saygı duyduğuydu.

Bugün kartalını farklı bir yere götüreceği kadar, şeyhi görebilme ihtimali de onu heyecanlandırıyordu. Ama en çok da o kızı, Şeyh'in kızını yine görmek ihtimaliydi onun içini kıpır kıpır eden. Daha önce bir türlü kızın yanına gidip konuşma, onunla tanışma fırsatı bulamamıştı. Belki şimdi kartalını ona gösterebilir, kızın ilgisini çekebilirdi. Acaba bugün Rabia'yı

görebilecek miydi? İşte Osman'ı yol boyunca huzursuz eden, heyecanlandıran, karnına sancılar sokan şey bu soruydu.

Kafile Kayalı Konak'ın önüne geldiğinde durdu. Dergâhta, şeyh ve ailesinin yaşadığı üç katlı ahşap ev sırtını garip bir şekilde kayalıkların dibine verdiğinden bu adla anılır olmuştu. Dergâhın içinden çıkan dervişler beylerin atlarını aldılar ve kafileyi içeri buyur ettiler.

Ertuğrul Bey içeri girerken, yanına çağırdığı bir dervişe Osman'ı işaret ederek bir şeyler söyledi. Derviş, "Elbette," der gibi başını öne eğdikten sonra oğlanın yanına geldi ve onu arka bahçeye götürdü. Tüm beyler dergâhtan içeri girerken Osman'ın aklı onlarda kalmıştı. Ama artık daha fazla yerinde duramayan Anka huzursuzlanıyordu. Kartalın etrafı tarayan delici bakışları kadar Osman'ın bakışları da fıldır fıldır etrafı tarıyor, camlarda, kapılarda, bahçede sürekli şeyhin küçük kızını arıyordu.

"Burada kartalınızı istediğiniz gibi uçurabilirsiniz, küçük bey," dedi onu arka bahçeye götüren genç adam. "Bir arzunuz olursa lütfen söylemekten çekinmeyin." Bunu söylerken Osman'ın emrindeymiş gibi belini hafifçe öne eğerek oğlana yaklaşmayı da ihmal etmemişti.

Osman sevmişti bu adamın ona "küçük bey" demesini. Gerçi, "küçük" kelimesi değil, "bey" hoşuna gitmişti ama bu da iyiydi.

"Teşekkür ederim," dedi oğlan. "Siz kimsiniz?"

"Bana Dursun Fakı," derler diye cevapladı mürit. "Bu dergâhtaki bir öğrenciyim. Şeyhimize hizmet ederim." Çocuğa ışıl ışıl gözlerle bakıyordu Dursun Fakı ve Osman bu adamın alnındaki berraklığı, yüzündeki tebessümü sevmişti.

"Az sonra Balkız da gelir," diye devam etti Dursun Fakı. "Beraber oynarsınız."

Fakı'nın birdenbire zikrettiği ismi duyar duymaz Osman'ın yüzü kıpkırmızı kesildi. Rabia'yı şeyh babası 'Balkı-

zım' diye sevdiği için dergâhtakiler de ona böyle seslenir olmuşlardı ama Osman kimden bahsedildiğini çok iyi biliyordu. Saatlerdir düşündüğü ismi sonunda duymuştu. Ne diyeceğini bilemedi. Sanki Fakı onun tepkisini ölçmek ister gibi hiç beklenmedik bir anda söyleyivermişti bu ismi. Acaba, bu ismin Osman'da yaptığı tesiri görmüş müydü? Umursamaz gibi görünerek, "Tamam," diyebildi genç adam.

Osman, eldivenli kolunun üstünde tuttuğu Anka'yı etrafta gezdirmeye başladı. Burası Söğüt'ten daha dağlık, çok daha engebeli bir araziydi. Etrafta fazla tarla ya da yeşillik de yoktu. Buraya "İtburnu" denmesine şaşmamalıydı. Acaba şeyh dergâhını neden buraya kurmuştu? Söğüt'ten buraya varabilmek için bir günlük yol katetmişlerdi. Olur olmaz atlarla bu mesafe rahatlıkla iki güne çıkabilirdi.

Osman tünek olarak kullanabileceği bir çit görünce onun üstüne Anka'yı yerleştirdi ve sırımı salarak kuştan uzaklaşmaya başladı. Belindeki torbada hazır ettiği ufak et parçalarından bir tane alarak eline yerleştirdi ve "Anka!" diyerek kuşu çağırdı.

Kuş hemen havaya sıçradı ve bir iki kanat hareketiyle birlikte soluğu Osman'ın bileğinde aldı.

Birkaç sefer hayvanı bu şekilde yemledi ama ne yaptığını pek bilmiyor gibiydi. Her şey daha çok bilinçsiz bir şekilde gerçekleşiyordu. Zira, onun aklı fikri Balkız'daydı. Heyecanını bir türlü bastıramıyordu. Serin, hafif rüzgârlı, ışıl ışıl bir havaydı ama Osman'ın sırtından sürekli ter akıyordu.

Tüm bu dalgınlığın ortasında kuşun ayaklarına bağlı sırımı elinden kaçırıverdi. Anka bunun farkında olmaksızın oradan oraya konup, ufak uçuşlar gerçekleştiriyordu. Sırım, Osman'ın şaşkın bakışları altında önünden uzayıp gitmeye, ondan uzaklaşmaya başladı. Çocuk da onun ardı sıra koşarak ipi tekrar tutmaya çalıştı. Ya kartalı kaçırırsa? Tam da ona bunca şey öğretmişken! Tam da onu Rabia'ya gösterecekken!

Osman ipe her uzanışında kartal daha da uzağa uçuyor, her seferinde oğlan ipin ucunu, onu tam yakalayacakken kaçırıyordu. Osman, baktı ki işin şakası yok, kartal her an uçup uzaklaşabilir, dikkatini iyice toparlayıp hızlıca koşarak ipin ucuna doğru atladı ve yere yumuldu.

Yüzü toprağa bulansa da sırımın ucunu yakalamıştı. Ama daha kötü bir şey oldu. Yüzü yere dönük, çimenlerin üzerinde uzanırken gözlerinin tam ucunda bir çift rastık gördü. Ve rastıkların içinden yükselen gül motifli beyaz yün çoraplar...

Yoksa bu, o muydu?!

Başını yukarı doğru kaldırmaya, tepesindeki kişiyi görmeye korkuyordu. Ayağa kalmaktan başka çaresi olmadığını anladığında kafasını yavaş yavaş yukarı doğru çevirdi. Olabilecek en kötü şey olmuştu! Başından kaynar sular dökülüyordu.

Balkız'ın tam ayaklarının dibine düşmüştü. Onunla buluşacağı anı kafasında elli ayrı şekilde kurmuş, elli ayrı şekilde hayal etmişti; her seferinde de onun önünde yüce bir hükümdar gibi yükseliyor, ya bir atın üstünde ya da kartalı onun hemen omzunun üstünde heybetli bir avcı gibi Balkız'ın onu izlediğini düşünüyordu. Ama şimdi, beceriksiz bir budala gibi kızın ayaklarına yuvarlanmıştı! Ağzının içinde bir tutam toprak vardı! Öfkesi, kızla karşılaşmanın heyecanını da bastırıyordu. Kendine o kadar çok kızıyordu ki! Bir ipe hâkim olamamıştı!

Başını yukarı doğru kaldırdıkça Rabia'nın çınar yaprağı desenli, Denizli dokuması şalvarını, daha sonra onun etrafından dolanarak yukarı doğru çıkan altıparmak işi, yeşil, mavi ve kırmızı renklerin çizgi çizgi sıralandığı üçpeşli entarisini, incecik belini saran deri kemerini ve onun önünde birleşmiş kınalı küçük elleri görüyordu. Gözleri kızın yüzüne geldiğinde bir süre durdu, sonra yukarı doğru çıkmaya devam etti. Balkız'ın dudakları tebessüm ediyordu. Üzerine narçiçeği işlenmiş yaş-

mağı, kızın küçücük kulaklarının kenarından geçirerek, başının arkasından kavuşuyordu. Kızın toprak rengi gözlerindeki ışıltı belirir belirmez kayboldu, çünkü Osman ile göz göze geldiklerinde Balkız utangaçlıkla başını yana doğru çevirdi.

Kız, "Efendibabam senin çok yaramaz olduğunu söylüyor," dedi yerde yatan oğlana.

Osman ağzındaki toprağı utana sıkıla yere tükürdü, kartalın sırımını elinden bırakmadan ayağa kalktı. Beyaz gömleği toza ve dirsekleri toza bulanmıştı.

Doğrulunca Balkız'la yüz yüze geldi. Kız, oğlanın burnunu parmağının ucuyla sildi, "Burnun da karaya bulanmış," dedi.

Osman hâlâ ağzını açamamış, kızın burnuna dokunması onu hepten dilsiz etmişti. Konuşmak bir yana, kızın yüzüne bakacak cesareti bile toplayamıyordu kendinde. İkisini de rahatsız eden bir sessizlik oldu. Bu sırada Osman'ın elindeki sırım gerildi; Anka uçmak için ipi çektiriyordu. Osman yüzünü kartala çevirdi, sanki biraz kafası dağılmış, aradığı fırsatı bulmuştu.

"Kartalın ipini yakalamaya çalışıyordum," diyebildi. Konuşurken kaçamak olarak kızın yüzüne baktı.

"Anladım," dedi Balkız. "Avcılıkta henüz acemi gibisin."

Bu laf Osman'a dokundu.

"Acemi değilim," dedi hemen. "Yalnızca biraz fazla dikkat gerektiriyor."

Balkız, oğlanın kızdığını anladı. Sanki onun yapmaya çalıştığı da buydu. Üsteleyecekti ama Osman'ın daha fazla zıddına gitmek istemedi.

"Nereden buldun bunu?"

"İnönü uçurumundan... Şey yok, Kızıltepe mağarasından." Osman az kalsın yalanını unutuyordu. Bu kız onun kafasını allak bullak ediyordu; kafasında kurduğu tüm cümleler çoktan uçup gitmişti.

"Bir kartal yavrusunu nereden bulduğunu bilmiyor musun?" dedi Balkız. Sanki Osman'ı zor durumda bırakmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu.

"Yok, birden onun anasını gördüğüm yerle yavrusunu bulduğum yeri unuttum," diye cevapladı Osman alelacele. Kızın kahverengi gözlerinden, bu yalana onun pek de ikna olmadığını düşünüyordu.

"Gel, sana yakından göstereyim," dedi Osman bundan cesaret alarak. "Ama çok ağır hareket et, onu ürkütmemen lazım."

İkili yavaş yavaş Anka'nın yanına doğru gitti.

"Senden ürküyor mu?" diye sordu Balkız.

"Benden ürkmez, bana alıştı, ama başka insanların yanında huzursuzlanıyor."

"Benden neden ürkecekmiş?" diye sordu Balkız. "Senden korkmazsa benden hiç korkmaz! Ben korkulacak biri miyim?"

Osman'ın eli ayağı birbirine dolandı, "Yok, onu demek istemedim. Seni tanımıyor sadece." Yutkundu.

Osman uzun zamandır kıza söylemek için kafasında kurduğu cümleyi söylemenin tam zamanı olduğunu düşündü.

"Babam, Anka'nın beni de bir kartal sandığını söylüyor. Beni hemcinsi sandığı için benimleyken rahat ediyor, ama başkalarını yabancılıyor."

Ama Balkız etkilenmek yerine basit bir "Hımmmm," deyiverdi. "Sen bir kartal mısın?" diye de ekledi.

"Öyle demedim," dedi Osman yine kızararak.

"Kartallar uçar," dedi Balkız. "Sen de uçabiliyor musun?"

"Babam kartalı kartal yapan şey uçmak değildir' diyor. Güvercinler de, serçeler de uçuyor, ama onlar kartal değil."

İşte bu cevap Balkız'ın hoşuna gitmiş gibiydi. Osman bu sessizlikten yararlanıp kızın sağ yanağındaki minik gamzeyi keyifle izledi.

"Evcil bir hayvan gibi senin her dediğini yapıyor mu?" diye sordu Balkız.

"Onlar evcil değil. Yalnızca insanların yanında yaşamaya alıştırılıyorlar, hepsi bu."

Bu cevap da Balkız'ı şaşırtmıştı.

İkili, kartal yavrusunun yanına gelince durdu. Anka irkildi. Balkız'a bakıyordu.

"Korkma," dedi Osman, "Seni tanımaya çalışıyor."

"Korkmuyorum ki zaten," dedi Balkız kinaye ile. "Neden korkacakmışım?"

"Onu ilk bulduğumda küçücüktü, bir avuca sığıyordu," dedi Osman.

"Kaç yaşında şimdi?"

"Yaşında değil ki, belki birkaç aylık."

Balkız buna şaşırdı. "Birkaç aylık kuşa göre oldukça büyük gösteriyor."

"Bunlar yırtıcı kuşların en büyükleri. Birkaç haftalıkken uçmayı öğreniyorlarmış. Çok çabuk büyüyorlar."

Kız, kuşa, onun kahverengi tüylerine, kuşun boynunu dolayan beyaz gerdanlığına hayranlıkla bakıyordu.

"Onu yuvasından çalarken hiç acımadın mı?"

"Çalmadım," dedi hemen Osman, "Onu eğitmek için aldım yalnızca."

Balkız sol kaşını yukarı doğru kaldırarak, "Bana çalmışsın gibi geliyor," dedi. "Annesi onu özlemiyor mudur?"

"Çalmak," dedi Osman, "Senin olmayan bir şeyi alıp senin yapmaktır. Bu kartal özgür, ben onu sadece eğitiyorum. Zamanı geldiğinde de bırakacağım. Sana söyledim, kartal yavrularından büyük olanı, küçük olanı hemen öldürür. Bunlar iki yavruydu ve bu zayıf olandı. Eğer ben onu almasaydım diğeri zaten onun işini bitirecekti."

"Kartallar hakkında bu kadar çok şeyi nereden biliyorsun?" diye sordu Balkız kuşkuyla.

"Akça Koca dedem bana bir kitap verdi, orada hepsi yazıyor. Üstelik ben onu alırken bir yılan geldi. Eğer ben olmasaydım yılan iki yavruyu da yiyecekti."

"Yılan mı geldi?"

Osman, Balkız'ın ona inanmayan bir tonla bu soruyu sorduğunu ve şüpheci gözlerle ona baktığını görebiliyordu.

"Evet ya, yılan geldi, taşla başını ezdim."

Oğlan kızın tepkisini görmek için sürekli onun yüzüne bakıyordu ama kızın bakışlarından kısa bir süreliğine gelip geçen şaşkınlığın dışında şüpheci bakış pek değişmemişti.

Balkız, kuşa biraz daha yaklaştı, ayaklarındaki deri bağları fark etti.

"Onun bileklerindeki bu şeyler ne?"

"Çakşir deniyor onlara. Deriden yapılma bileklikler. İp olsaydı keserdi ya da kanatırdı. Ama bu şekilde hayvan rahatsız olmadan onu bağlayabiliyorum."

"İpini bırakırsan kaçar mı?"

"Tam emin değilim. Bir süre sonra onu ipsiz uçurmam gerekiyor. Ama henüz korkuyorum."

"Neden korkuyorsun?"

"Onu sırımsız uçurursam, kaçar gider, bir daha geri dönmez diye."

Kız, bakışlarını Anka'dan Osman'a doğru çevirdi yine:

"Çok mu seviyorsun onu? Geri dönmez diye çok mu korkuyorsun?"

Osman bu soruların altında yatan iğneleyici tonu hem beğenmiş hem de utanmıştı. Bir süre yine sus geldi, ne diyeceğini bilemedi. Kız onun bu halini görünce bir soru daha sordu:

"Onun özgür olduğunu söylememiş miydin?"

"Özgür, özgür ama henüz öğrenmesi gereken şeyler bitmedi."

Balkız, "Bana pek özgür değilmiş gibi geldi," dedi yine ikna olmadığını göstererek.

Kartala dikkatle baktığında Balkız, yeni bir şey fark etmiş gibi, "Ama bunun başlığı nerede?" diye sordu. "Benim daha önce gördüğüm birkaç eğitilmiş kartalın hep gözlerini kapatıyorlardı."

İşte Osman bu sorunun cevabını rahatlıkla verebilirdi:

"İlk önce ben de öyle yapmayı düşündüm, kitapta da yazıyordu. Ama sonra Anka'ya yakıştıramadım onu. Onun en büyük silahı gözleri. İnsanlardan yirmi kat daha uzağı ve derinliği algılayabiliyormuş. Yüzlerce metre yükseklikten başaklarla dolu koca bir tarladaki küçücük bir fareyi görebilirmiş. Başlığı avdan önce dikkati dağılmasın diye takıyorlarmış. Ben de takacaktım, hatta derisini bile hazır etmiştim. Ama sonra bana çirkin geldi. Böylesi yüce, güçlü bir hayvanın gözlerini bir suçlu gibi bağlamak, kafasına idamlık bir mahkûma geçirilmiş çuval gibi bir şey geçirmek... Yediremedim kendime. Varsın öğrenecekse böyle öğrensin, avlanacaksa böyle öğrensin dedim."

Osman konuşurken, Balkız'ın onu ilgiyle dinlediğini, şimdiye kadar olanın aksine yüzünde herhangi bir alay ya da kinaye ifadesi olmadığını fark etti. Buna güvenerek konuşmasına devam etti:

"Hem dikkat edersen bunun ayaklarında zil de yok. Normalde ayaklarına zil bağlıyor ki kuşun yaklaştığı ya da nerede olduğu anlaşılsın. Ben onu da yapmadım. Böylesine güçlü, kuvvetli bir hayvana zili de yakıştıramadım."

Balkız'ın hoşuna gitmişti bu detaylar. Osman'ın yüzüne gülümseyerek baktı.

"Sen bir kartal mısın bilmem ama," dedi kız, "Gözlerin onunkilere çok benziyor. Güneşte senin ela gözlerin gibi parlıyor."

İşte bu söz bitirmişti Osman'ı. Demek Balkız onun gözlerini beğeniyordu. Genç adamın yüzü kıpkırmızı olmuştu.

"Sana bir şey soracağım," dedi Osman.

"Sor," dedi Balkız.

"O minarenin tepsinde ne yapıyordun?"

"Babam ezan okurken bazen onun yanına çıkmama izin veriyor. Yükseklerden hoşlanan bir tek sen değilsin.. Yazmaktan sıkılınca minareye çıkıp etrafı izliyorum."

"Yazmak mı?" diye sordu Osman.

Rabia, kuşağından katlı bir kâğıdı çıkardı ve Osman'a uzattı. Oğlan kâğıdı açtı ve sayfanın ortasında neden kocaman bir "Elif" harfi olduğunu merak etti.

"Hatt çalışıyorum," diye açıkladı Balkız. "Babam, önce harfleri yazdırıyor. Her bir harfin kıymetini ve nasıl yazıldığını bilmeden kelimelere geçemezsin," diyor. Osman kâğıdı geri uzatacak oldu, "Sende kalsın," dedi Balkız. Gülümsedi ve ekledi. "Ama sen anlat, ne yediriyorsun ona?"

Osman kâğıdı kuşağına sokarken Balkız'ın sorusunu cevaplayıp cevaplamamakta kararsızdı.

"Şey...," dedi, "biraz miden bulanabilir. İstersen orasını hiç sorma sen."

"Senin miden bulanmazsa benim de bulanmaz," diye çıkıştı Balkız.

Osman, bu kızın inadına, özgüvenine, onunla aşık atan bu yanına şaşıyordu. Şaştıkça da hoşuna gidiyordu.

"Kızlar çıtkırıldım olur," dedi, "öyle şeyleri kaldırmaz sizin yapınız." Bu cümleyi söyler söylemez Osman pişman oldu ama iş işten geçmişti.

Balkız kaşlarını çattı, "Yanlış biliyorsun," dedi. "O senin dediğin Roma tekfurlarının prenseslerinde olur. Biz Kayı kızları yeri geldiğinde erkek gibi çalışırız. Anamdan ben böyle öğrendim."

Osman sıkıntıyla kafasını kaşıdı. Baltayı bu sefer tam taşa vurmuştu. Konuyu değiştirmek ister gibi soruyu cevaplamayı denedi:

"Çoğu zaman fare, güvercin, tavuk gibi şeyler yiyor. Ama kuru etten ziyade hayvanların önemli organlarını seviyor. Beyin, akciğer, karaciğer..."

Osman daha da anlatacaktı ki Balkız'ın yüzündeki buruşmayı fark etti. Kız iyiden iyiye tiksinmişti.

"Dedim ben sana bunu hiç sormasan daha iyi olur diye."

"Barbarsın sen!" dedi Balkız.

"Barbar mı?!" diyebildi Osman. "Ölsün mü? Aç mı kalsın? Eninde sonunda bir şey yemeyecek mi bu kuş? Ne yani, yumurta mı haşlasaydım?!"

Balkız, Anka'ya bakıyordu. Osman'ın haklılığını kabul etmek istemiyor gibiydi.

"Babam haklıymış," dedi Balkız birden.

Oğlan soran gözlerle kıza baktı.

"Sen asiymişsin, laf dinlemezmişsin. Seninleyken dikkatli olmamı söyledi hep."

Osman kızdı:

"Şeyh amca beni bilmiyor o zaman. Ben laf dinlerim!"

Balkız, Osman'a çıkıştığı için kendini kötü hissetti. Canı sıkılmıştı. Osman da birden tepki verdiği için pişmandı.

Neyse ki tam bu sırada elinde koca bir tepsiyle Dursun belirdi yanlarında.

"Haydi çocuklar, muhabbetinize biraz ara verin de karnınızı doyurun. Balkız, Osmanlar uzak yoldan geldiler, o acıkmıştır."

Elindeki tepsinin ortasında kuzu kavurması tütüyordu. Hemen yanında pilav ve küçük bir tasta yoğurt vardı. Dursun Fakı'nın kolunun altında bir de silibezi vardı.

"İçeride ne konuşuyorlar Dursun abi?" diye sordu Osman.

Dursun'un yüzü asıldı. Düşünceliydi. "Boş ver sen şimdi içerisini," dedi. "Şu güzel kuşunu biraz da bana anlat. Hem yiyelim hem konuşalım."

Üçlü yer sofrasına otururlarken, Osman'ın bir gözü de az uzaktaki evin penceresindeydi. Pencereden Şeyh Edebali'nin ak sarığını görebiliyordu. Camın ardındaki kafa arada sıra dışarı dönüyor, Osman, şeyhin de kendisini gördüğünü hissediyordu. Hatta bu rastlantısal bir görmeden ziyade iyiden iyiye bir izlenmeydi. Nedense şeyhin onu izlediği duygusuna kapılmıştı. Neden böyle bir şey düşünmüştü?

Ama şimdi onun asıl aklını kurcalayan yine her zamanki gibi babasının ve şeyhin içeride ne konuştuklarıydı. Babasının yol boyunca ağzını bıçak açmayışı, yüzündeki sıkıntı aklına geliyordu.

Sonra Balkız'ın yüzüne baktı, içini tekrar sevinç dolu duygular kapladı.

Ama Şeyh'in onun üzerindeki bakışlarını hissetmemesi imkânsızdı.

14

"Artık sona yaklaştık," dedi Ertuğrul Gazi. Dertliydi, sıkıntılıydı. "Sınıra dayandık.. Barışı ne kadar daha koruyabiliriz bilmiyorum."

O konuşurken, pencerenin kenarında Şeyh Edebali bağdaş kurmuş, rengi kırmızıya çalan bir postun üzerinde oturuyordu. Gözleri dışarıda, Osman ve Balkız'da, kulakları Kayı Beyi'ndeydi. Bir taraftan da sürekli elindeki hurma dalından yapılma tesbihi çekiyordu.

Ertuğrul Gazi ayakta bir o tarafa bir bu tarafa gezinerek konuşmasına devam ediyordu. "Konya artık iyice Moğolların güdümüne geçiyor. İlhanlı Hükümdarı Hülagü'nun adamları şehirde cirit atıyorlar, kimi isterlerse onu başa geçiriyorlarmış. Anadolu'daki tüm Selçuklu valileri ya Moğolların ya da Batılı tekfurların oyuncağı haline geldiler. Moğolların burnumuzun dibimize gelmesi an meselesi!"

Kayı Beyi'nin içindeki sıkıntı sesine yansıyordu. Aklında geçen gün Konya'dan gelen mektup vardı.

"Bitinya tekfurları da bu başıbozukluktan iyice yüz buluyorlar ve bize zarar vermek için her türlü fırsatı kolluyorlar. Moğolların istilasıyla Batı Anadolu'ya akan Türkmenlerin ve Suriyelilerin sayısı da iyice artıyor. Bizim daha fazla tarlaya

ihtiyacımız varken, Aya Nikola ve müttefikleri her geçen gün bizi bu bozkırlara daha çok hapsediyorlar..."

Şeyh Edebali en ufak bir tepki vermeden dışarıyı seyrediyordu.

"Daha düne kadar dost bildiğimiz Bilecik Tekfuru Herakles bile bir garip davranır oldu," diye devam etti Kayı Beyi. "Rumlar da Moğollardan yüz bulur oldu. Haçlılar dersen, hangi tekfur kesenin ağzını açarsa onun emrinde çalışıp Türk köylerini yağmalamaya başlıyorlar..."

"Yapılacak bir şeyler olmalı," dedi Ertuğrul Gazi. İki tarafa yürümesini durdurmuştu.

"Belki de yeniden cihat etmeli," deyiverdi Şeyh Edebali. Bakışlarını dışarıdan almadan konuşuyordu. "Bir zamanlar bir Ertuğrul Gazi vardı," dedi. "Selçuklu Beyi Alâeddin'in en güvendiği savaşçısıydı. Kayıları aslanın pençesinden çekip almış, onları Söğüt ve Domaniç'e yerleştirmişti."

Ertuğrul Gazi, Edebali'ye döndü, "O adam artık yaşlandı," dedi hüzünle. "Eğer tekfurlar birleşip Kayıları hâlâ Bitinya'dan silmiyorlarsa beni tanıdıkları içindir."

"Onlar senin erimeni bekliyorlar," dedi Edebali. "Senin bitişini izliyorlar."

"Neyle savaşacağız?" diye sordu Kayı Beyi. "Hangi askerle? Hangi silahla? Kime karşı? Üç tarafımız tekfurlar tarafından kuşatılmış durumda. Hem Selçuklu sultanının kesin emirleri var Batılı tekfurlarla barışın korunması için. Sultan aynı anda hem Moğollarla hem de Batılılarla savaşamayız, diyor.. Barış, bu yüzden bizim elimizde kalan son silah." Ertuğrul Gazi'nin yüzünden düşen bin parçaydı.

Edebali birden ayağa kalktı, Kayı Beyi'nin omzuna elini koyarak, "Gel," dedi, "Bu konuşmaya sonra devam ederiz. Şimdi bahçeye çıkalım."

Şeyh Edebali ve Ertuğrul Gazi dışarı çıktıklarında Osman ve Balkız'ı yemek yerlerken buldular.

"Osman!" diye seslendi Kayı Beyi. "Şeyhimiz seninle konuşmak istiyor."

Kayı Beyi, Osman'ı yanına çağırınca Osman korkudan yutkundu. Edebali'nin bakışlarından ürküyordu. Onunla ne zaman karşılaşsa Şeyh ona ters ters bakıyordu.

Osman, onun önüne gelince, "*Kendini bildin mi?*" diye sordu birdenbire Şeyh Edebali.

Osman şaşkınlıkla bir babasına bir şeyhe bakıyordu. Bu nasıl soruydu böyle?

"Ben Osman'ım," dedi çocuk. Şeyh Edebali güldü; beklediği cevap bu değildi. Elindeki tohumu göstererek Osman'a, bu sefer "Söyle bakalım, Osman," dedi, "Bu nedir biliyor musun?"

Osman, bir ara şeyhin onunla dalga geçtiğini düşündü. Elbette biliyordu, bu bir tohumdu.

Edebali yere eğildi ve çıplak elleriyle toprağın içini açıp tohumu yerleştirdi. "Bir tohumun kök salması, ağaç olması, meyve vermesi için ne gerektiğini de biliyor musun?" diye sordu Osman'a. Bir taraftan elleriyle toprağı kapatıyordu.

Osman yine sessiz kaldı. Onu pürdikkat izleyen Balkız'la göz göze geldi, sıkıldı. Neden ona hep cevabını bildiği sorular soruyordu Şeyh?

"Tohumun toprağın altında sıkışması, orada karanlıkta haftalarca, belki aylarca beklemesi gerekir," diyerek kendi sorduğu soruyu cevapladı Şeyh. "Tohum çamurun ve karanlığın içinde sıkışınca kendi kabuğunu kırar ve filizlenir. Bu tohumun faydalı olabilmesi için kendi kendini kırması, çamurun altında pişmesi gerekir. Sen toprağın üstünde, güneşin önünde öylece kendinden filizlenen bir tohum gördün mü?"

Osman bir babasına bir de şeyhe bakıyordu. Edebali ona belli ki bir şey anlatmak istiyordu ama Osman ne olduğunu bir türlü kestiremiyordu. Onun bir şey demesine fırsat bırakmadan Edebali başını Osman'a çevirdi. "Şimdi bu dediklerimi

iyi düşün. Sen kendini henüz bilmemişsin. Kendini bilince seninle yeniden görüşeceğiz."

Edebali, kızının eline yapışırken son cümlesi Osman'ın kulaklarında, demirin üstünde çınlayan bir çekiç gibi yankılandı: "Şimdi kızımdan uzak dur!"

Osman hiçbir şey anlamamıştı ama şeyhin bu cümlesini çok iyi anlamıştı. Şeyhin çatık kaşlarını yıllar boyunca unutamayacaktı.

15

Başkesenler Hanı'nın içindeki kalabalık, ter ve tütsü kokusunun içinde delirmiş gibi bağırıyordu. Hanın arka kısmında, bir zamanlar ağıl olarak kullanılan alanda o kadar çok insan vardı ki herkes birbirinin üzerine biniyor, itiş kakış içinde ortadaki dövüş alanını daha iyi görmek için uğraşıyordu. Han sahibinin tabureler, ağaç sıralar ve kerestelerle yükselterek küçük bir tribün haline getirdiği bölüm bir insan denizi gibi havadaki kollar ve heyecandan alçalıp yükselen kafalarla karanlıkta dalgalanıyordu. Çoğu kişinin ellerindeki şarap şişeleri de iyice boşaldığından kalabalık bir türlü hareketsiz duramıyordu. Vakit gece yarısını geçtiği için duvarlardaki meşaleler içeriyi kırmızı bir ışığa boyuyor, tütsülerin dumanlarına ter kokusu karışıyordu. Basık tavan ve penceresiz duvarlar da içerisini iyice boğucu hale getiriyordu.

İzleyicileri galeyana getiren küçük arenadaki iki metrelik savaşçının adı Arigaba'ydı. Dazlak kafası yeşil ve kırmızı renkte dövmelerle dolu bu Moğol'un burnu kim bilir hangi dövüş sırasında yamulmuş, kafasının ortasından kulağına ve oradan da yanağına inen derin kesik izi kim bilir hangi silahla orada oluşmuştu. Balta kesiğine benzeyen böylesi bir darbeden bu insan azmanı nasıl sağ çıkmıştı? Hiçimse bunları

bilmiyordu; kalabalığın bildiği tek şey hanın son günlerdeki bu en büyük dövüşçüsü karşısına kim çıkarsa çıksın merhametsiz bir ölümle karşılıyordu. Arigaba'nın bacağındaki kaynatılmış deri pantolonundan başka vücudunda hiçbir kıyafet yoktu. Zaten herhangi bir korumaya da ihtiyacı yok gibiydi. Taş bir gülleyi andıran yağlı göbeği ve tüm vücudunu saran yağlı derisi nasırlaşmış, yara almış, bir hedef tahtası gibi çeşitli izlerle kaplanmış ve sanki her türlü darbeye karşı bir boğa derisi gibi bağışıklık kazanmıştı. Hele adamın çıplak sırtında öyle izler vardı ki seyircilerden bazıları bu insan aygırının ölümsüz olduğunu düşünür olmuştu.

Arigaba on beş dakikadır kedinin fareyle oynadığı gibi oynadığı karşısındaki zavallı rakibinin suratına ağzından tükürükler saçarak öyle bir yumruk indirdi ki, adamın ağzından çıkan kanlar iki metre ötede, en önde dövüşü izleyen köylülerin yüzlerine çalındı. Ellerindeki tüm parayı, kaybetme ihtimali olmayan insan azmanına yatıran izleyiciler bir kere daha sevinçle yukarı zıpladılar.

"Canına oku!" diye bağırdı biri. "Öldür iti!" diye haykırdı bir başkası.

Arenanın yanındaki masada kılıç, mızrak, satır, balta gibi pek çok silah sıralanmıştı. Ama bu dövüşte bunların hiçbirine gerek duyulmamıştı.

Arigaba son yediği darbelerle sersemleyen rakibini kafasından tuttu ve demir bir çekiçten farksız alnını adamın kafasına gömdü. Adamın çığlıklarına dışkı ve sidik kokusu karıştı. Ahşap zemindeki kurumuş kan ve dışkı lekelerine yenileri ekleniyordu.

Savaşçı cansız yere yığılırken Arigaba büyük bir zevkle kollarını yukarı kaldırarak galibin kim olduğunu bir kere daha haykırıyordu. Gerçi herifin ağzından çıkanları kimse anlamıyordu ama kendisine para, kadın ve yemek verildiği

sürece Arigaba'nın anlaşılmak gibi bir derdi de yoktu. Yumrukları ve kafası onun için tek iletişimdi!

"Bu adamın kafatası kemikten değil, kayadan!" dedi adamlardan biri kazandığı paranın sevinciyle.

Kalabalıktakiler kazandıkları bahisleri bir hengâme içinde toplarken arenanın yanına Arigaba'nın sonraki rakibi getirildi. Ama bir gariplik vardı. Adam karşılıklı birer sopaya geçirilmiş un çuvalından oluşan bir sedyenin üzerindeydi.

"Bu, daha dövüşmeden nalları dikmiş!" diyerek güldü bazıları.

Savaşçının başında sırıtarak Kulakçı ve adamları belirdi. Sedyedeki dövüşçünün yanından ayrılmayan Kulakçı etrafındakilerin ona ve adamına laf atmalarına zerre kadar aldırmıyor, kendinden emin bir tavırla savaşçının hazırlanmasını bekliyordu.

Arigaba sabırsızlanıyordu ama sanki gücünü pekiştirir gibi dövüş alanının öbür ucunda hiç tepkisiz öylece duruyor ve az sonra canına okuyacağı sıradaki rakibine bakıyordu.

Sedyedeki dövüşçünün başında dikilen karanlık yüzlü adam arkasını dönerek iki büklüm bir yaşlıyı çağırdı. Bu, Cerrah'tı.

"Büyücü mü bu moruk?!" diye sordu sahneyi dikkatle izlemeye çalışan bir sarhoş.

"Evet," dedi bir diğeri. "Yüzüne osurduğu adam ejderhaya dönüşüyormuş!" Hep bir ağızdan gülüştüler ve şişeleri tekrar ağızlarına diktiler.

Yaşlı adam yerdeki adamın üzerine eğildi, abasının cebinden küçük bir esans şişesi çıkardı ve savaşçının burnunda usulca gezindirdi. Hazırladığı bitkisel karışımları Osman'a içirerek ve merhemleri yaraya sürerek Osman'ın yaralarının en azından kurumaya başlamalarını ve onun ayaklanmasını sağlamıştı.

Manzarayı izleyen birinin, ne olup bittiğini anlamış gibi gözleri dört açıldı. "Haşhaş!" sözü döküldü dudaklarından. "Bu adama haşhaş mı içirmişler?" Onu duyan birkaç kişi dışında pek aldırış eden olmadı bu sözlere. Bahisler toplanırken herkes parasını Arigaba'ya yatırıyor, sedyedeki savaşçıya 1'e 10 kaybedecek gözüyle bakıyorlardı.

Yaşlı adam, yerdeki kara saçlı, kara kaşlı savaşçının burnuna esansı sürer sürmez adamın gözlerinde bir hareketlilik oldu. Yaşlı adam onun kulağına iyice eğildi ve "Kara," diye fısıldadı. "Uyan!" Böyle diyorlardı artık ona, "Kara" diye sesleniyorlardı.

Osman gözkapaklarını açtığında göz bebekleri yoktu, sadece gözünün akları görünüyordu. Cerrah ona her ne içirdiyse Osman'ın bilincini alıp götürmüştü.

Kulakçı, "Su getirin," diye bağırdı. Bu işi daha önce yapmış gibi rahattı.

Gözünün üstü bıçak yaralı adamı, "Emredersin patron," diyerek bir kova suyu onun yüzüne boşaltınca Osman'ın gözbebekleri ortaya çıktı ve bir şimşek gibi ayağa fırladı. Ama bakışları hâlâ boştu, nerede olduğunu, kim olduğunu, neden burada olduğunu bilmiyor gibiydi. Kafasında müthiş bir zonklama vardı. Öyle bir zonklama ki, başını o duvardan bu duvara vurmak istiyordu. Gözleri bir kararıyor bir aydınlanıyordu. Renkler ve şekiller birbirine giriyor, yer, ayağının altından kayıyordu.

Kulakçı hemen müdahale etti, onu omuzlarından tutup dövüş alanına çevirdi ve sırtından iterek, "Dövüş!" dedi.

Osman kendini Arigaba'nın karşısında bulduğunda ne kalabalığın uğultusunu, ne de karşısındaki insan azmanının suratına bağırmasını duyuyordu. Her şey bir zonklama, örsün üzerinde dövülen bir metalin tınlama sesinden ibaretti. Sanki kafası örstü ve bir demirle "tın!" "tın!" dövülüyordu.

Arigaba, karşısındaki adamın boylu boslu olmasına rağmen ona bile tepeden bakıyordu. Neden karşısına kendinden geçmiş böylesi bir zavallıyı çıkardıklarını hiç merak etmedi, umurunda da değildi. Vakit kaybetmeden Osman'ın suratına sağlı sollu iki yumruk geçirdi. Osman'ın dudağı patladı, burnundan kan geldi. Kalabalık yine galeyana gelmişti ve bağrışmalar birdenbire artmıştı.

"Onun canına oku!" diye bağırdı biri.

"Gebert onu!" dedi bir diğeri. "Kafasını kopar, Arigaba!"

Arigaba'ya tezahüratlar ardı ardına geliyordu.

Osman ise dövüşmek şöyle dursun, kendini zorlukla savunuyordu. Yediği yumruklarla oradan oraya savruluyor, dudaklarından, burnundan ve şimdi de sol kaşından oluk gibi kan akıyordu. Bir ara gözü heyecandan kendilerini kaybetmiş seyircilere gidiyor, hepsinin açık ağızlarını, gözleri dönmüş, haykıran yüzlerini görüyor ama sesleri işitmiyordu.

Kulakçı ise hiç istifini bozmadan kendinden emin bir şekilde kavgayı izliyordu. Önceki hafta başka bir dövüşte Osman'ın neler yapabileceğine kendi gözleriyle tanık olmuştu. Osman'ı iyi etmeleri biraz zaman almıştı ama sonunda olmuştu.

Arigaba, Osman'a son yumruğunu onun sol kulağının üstüne indirdi ve genç adamı dövüş alanını çevreleyen kalaslardan birinin üstüne öyle sert yıktı ki, Osman yere yığıldığında kafasını çarptığı bir karışlık kalas da iki parça oldu.

İnsan azmanı Moğol, artık son darbeyi vurmak için bir kömüş gibi ağır adımlarla Osman'ın başucuna yaklaştı.

Ama Osman kafasını keresteye çarptığında bir şey oldu. Kafasındaki zonklama durdu, çınlamanın sesi kesildi, sesler ve renkler geri geldi. Osman'ı sersemletmesi gereken darbe onu kendine getirmişti.

Osman gözkapaklarını açıp kapayarak ne olduğunu, nerede olduğunu anlamaya başladı. Bağrışmaları işitiyordu. "Bitir işini Arigaba!" "Öldür onu Arigaba!" "Suratını tekmele!"

Kulakçı, olup bitenin farkındaydı. İlk defa yanağında bir sırıtma peyda oldu.

Arigaba ayağının tabanını kaldırmış, Osman'ın yüzüne öldürücü darbeyi vurmaya hazırlanıyordu ki Osman tepesinde beliren adamı gördü. Yattığı yerden sağ bacağının kaval kemiğiyle tepesindeki adamın yere basan bacağına, baldırının tam ortasına öyle hızlı bir tekme vurdu ki, Arigaba dizinin üzerine çökmek zorunda kaldı.

Osman hemen doğruldu, kendini toparladı. Dudağındaki kanı elinin tersiyle sildi, kana baktı ve Arigaba'nın yaşadığı şaşkınlığı üzerinden atmasına izin vermeden suratına önce sağ elinin ayasıyla sonra da elinin tersiyle iki sağlam tokat geçirerek insan azmanını sersemletti.

Kalabalıktakiler şaşkınlıkla birbirlerine bakıyorlardı. Arigaba'ya yapılan tezahüratların yerini tek tük de olsa "Kara!" diye bağıranlar almıştı.

Fakat Arigaba'nın bir mermerden farksız kafası bu darbeleri çabuk atlattı ve adam çok geçmeden ayaklandı. Osman'ın karşısına bir dağ gibi dikildi. Osman yumruklarıyla adamın karnına ardı ardına üç beş sefer çalıştı ama Arigaba'nın bir kömüşünki kadar kalın derisi bu yumruklardan pek bir zarar görmüyordu.

Osman pes etmedi. Yumruklarının dozunu ve sayısını artırdı ve Arigaba'ya bir el ense çekerek onu güçlükle de olsa yere yıktı. Arigaba, ensesine Osman'ın eli dolandığında bunun bir insan eli değil bir boğanın boynuzu olduğuna yemin edebilirdi. Hayatında başka hiçbir güç onu bu şekilde yere yıkamamıştı.

Arigaba işte o zaman Osman'ı ciddiye almaya başladı ve aleyhine dönen kavgada kaçak dövüşmenin sırası geldiğini anladı. Ayağa kalkmadan önce dövüş alanının yanında masaya sıralanmış silahlardan kullanmayı en iyi bildiğini, daha

doğrusu hiçbir ustalık gerektirmeyen, sadece kaba kuvvet ve dikkat isteyen silahı eline geçirdi: Çivili gürz.

Kalabalık tekrar canlandı, şimdi salonda "Arigaba!" ve "Kara!" şeklinde ikiye bölünmüş sesler yankılanıyordu.

Arigaba'nın elindeki demir sapın ucunda zincirle kendi karnı gibi şişko bir bir topuz sallanıyordu. Moğol, silahı hızla Osman'ın üzerine savurdu.

Osman çevik bir hareketle üzerine gelen ölüm topundan sıyrıldı. Gürz, Osman'ı ıskalayınca çarptığı yeri tuz buz etti.

Arigaba silahların olduğu masayı arkasına aldığı için, Osman'ın eline bir silah geçirecek fırsatı olmadı ama yerdeki bir kalas parçasını kaptı ve kalkan gibi kullanmaya başladı.

Arigaba gürzü tekrar tekrar Osman'a savuruyordu. Suratına, karnına, bacaklarına, denk getirebildiği herhangi bir noktaya. Ama Osman öyle çevik hareket ediyor, rakibinin hareketlerini saniyelik sezgilerle öyle hızlı kestirebiliyordu ki her biri işkenceli bir ölüm anlamına gelen darbeleri ustalıkla savuşturuyordu. Gürz yere çarptıkça parçaladığı tahta parçaları ve kıymıklar etrafa saçılıyordu. Seyircilerden birinin yanağına, diğerinin tam gözüne gelen kıymık parçaları feryat figana neden olunca özellikle ön taraftakiler kollarıyla siper almak, bulundukları yerden çekilmek zorunda kaldılar.

Bir ara gürz dövüş alanını çevreleyen kalasları parçaladı, Osman ve Arigaba dövüşe seyircilerin olduğu kısımda devam ettiler. İkili, bir gemi gibi insan denizini yarıyor, seyirciler birdenbire kendilerinin de parçası oldukları dövüşten kaçmak için yer arıyor, birbirlerini eziyorlardı. Birkaç sarhoşun ayaklar altında kalmasına pek aldırış eden olmadı. Kaçıp da kurtulanlar çıktıkları taburelerin üzerinden, sindikleri köşeden amansız dövüşü izlemeye devam ediyorlardı. Arigaba'nın gürzü, tabureleri ve sıraları parçalayarak tahta yiyen bir canavar gibi ilerliyordu.

Dövüş tekrar arenanın ortasına geldiğine, Osman tam da planladığı gibi Arigaba'nın gürzü savuran kolunu iyice yormayı başarmıştı. İnsan azmanı son bir kez daha çivili topu Osman'a savurmuştu ki, Osman yere saplanan topuzun zincirini elindeki kalasın parçalanmış sivri ucuyla tuttu ve Arigaba'nın onu geri çekmesine fırsat vermeden gürzün zincirinden tutup adamı kendine çekti. Arigaba sendeleyerek Osman'ın üzerine düşecek gibi gelince Osman kaşla göz arasında adamın tam gözünün üstüne sağlam bir yumruk indirdi. Moğol dizlerinin üzerine çökünce, bu sefer sağ dirseğiyle adamın boynu ile omuriliği arasındaki noktaya öyle güçlü bir darbe indirdi ki Arigaba o anda artık ne kollarını ne de bacaklarını hissedebiliyordu. Artık içi kemik dolu bir et yığınından farksızdı. Dizlerinin üstünde öylece bakakalmıştı.

"Adamı felç etti," dedi bir tanesi ağzı açık kalarak. Dövüşün seyri birdenbire altüst olmuş, sonu gelivermişti.

Osman, adamın önüne geçti. Arigaba'nın kafası onun karnının önüne denk geliyordu. Osman adamın kafasını ellerinin arasına aldı ve hınçla sıkmaya başladı. Bir taraftan da gazap dolu bakışlarla, şok geçiren, sus pus olmuş seyircilere bakıyordu. Başparmaklarını Arigaba'nın göz boşluklarına dayadı.

Arigaba çığlık içinde, çok acı bir şekilde ölümle tanışırken seyirciler kafatası çatırtılarını ve gözbebeklerinin vıcıklama sesini duyabiliyorlardı.

Arigaba'nın parçalanmış kafatası yere yığılınca Osman bir süre sersem gibi etrafa bakındı. Sonra gözbebekleri tekrar uçtu ve o da yere yığıldı.

Kulakçı, Osman'ın sedyesini çoktan hazır etmişti. Adamları 1'e 10 kazandıkları bahisleri topluyordu.

Seyircilerin ardında, en arkada yüksekçe bir sıranın üstünde oturan Yahudi tüccar Moşe bin Yakup'un gözleri ise yerde

yatan savaşçıdaydı. Yanındaki, sadece gözleri açıkta kalmış iki kara sarıklı adamdan birine bakarak, "Bunun, o olduğundan emin misiniz?" diye sordu. Yusyuvarlak bir yüzü olan Yahudi, çenesinin altındaki çift gıdıdan ötürü kafasını tam yana çeviremiyordu. Zaten içerdeki boğucu hava onu iyice sıkıştırmıştı.

Kara sarıklı adamlardan biri kendinden emin bir şekilde başını salladı. Bu, kesinlikte oydu. Moşe, şişman göbeğine sarılı kuşağının içinden bir kese çıkarttı ve yanındaki adamlara verdi. "Bu gece Konya'ya doğru yola çıkıyorum," dedi. "Bir an önce halledin şu işi ve ortadan kaybolun!"

16

Osman babasının koruluğunda Anka'yı uçururken, İnegöl Tekfuru'nun adamlarından Arn ve onun oğlu Drako'yu görünce donakaldı. Bu ikisinin de aralarında bulunduğu bir kafile Kayı Beyi Ertuğrul'un kapısına yaklaşıyorlardı.

Bu adamların burada ne işi vardı? Gündüz ile iki ayı aşkın bir süre önce başına gelenlerden sonra bu oğlanın buraya gelmesi nasıl bir cüretti?! Osman, bu işin kesinlikle ama kesinlikle Anka ile bir ilgisinin olduğundan emindi. Üstelik eve gelenler babasının yamakları tarafından birer misafir gibi ağırlanıyorlardı. Drako ona uzaktan pis pis sırıtarak babasının ardından içeri girdi.

Osman bir elinde kartal koşa koşa eve gitti. Ahırların yanındaki yuvaya Anka'yı bıraktı ve evden içeri girmek için yöneldi. Fakat önüne yamaklardan biri çıktı.

"Babanız şimdilik sizin burada beklemenizi istiyor," dedi.

Osman suratına bir yumruk yemiş gibi hissetti kendini. Bu nasıl işti?! Babası nasıl olurdu da böyle bir şeyi yapabilirdi?! Neden burada beklemek zorundaydı ki?! Bu, hiç iyiye işaret değildi. Hem de hiç!

Oğlan bir süre kapının önünde bekledi ama meraktan içi içini yiyordu. Vakit geçmek bilmiyordu. Bir o tarafa bir bu ta-

rafa yürüdükten sonra aklına bir şey geldi. Koşarak bahçedeki ağaçlardan birinin yanına gitti ve hızla tırmanmaya başladı. Birkaç dal sonra ağacın tepesindeydi. Buradan Ertuğrul'un evinin salonuna dönük bir camdan içeriye bakılabiliyordu.

Osman, pencerenin ardında Ertuğrul Bey'i düşünceli bir şekilde karşısında duran iki kişiyi dinlerken görüyordu. Drako ve babası sırayla Ertuğrul'a bir şeyler anlatıyorlardı. Osman, tam seçemese de Ertuğrul Bey'in yüzündeki sıkıntıyı anlayabiliyor, onun gittikçe çatılan kaşlarını görebiliyordu.

Yarım saat kadar sonra içerden gelen yamak, "Beyimiz sizi çağırıyor," dedi.

Osman şimdiye kadar içeriye girip neler olup bittiğini anlamak istemişti, ama şimdi birdenbire içeri çağrılınca aklı karıştı. Artık babasının yanına, hele hele şimdi, gidip gitmek istemediğinden emin değildi. Acaba kaçıp gitse, kendini dağlara vursa, birkaç gün saklansa da sonra da mı ortaya çıksaydı? Aklından neler geçmiyordu ki... Bu olup bitenler hiç de iyiye işaret değildi.

Yamak, oğlanın tereddüt ettiğini görünce, "Sizi bekliyorlar," diye tekrarladı.

İşte bu çok daha kötüydü. Neden onu bekliyorlardı? Demek ki onunla konuşacak olan sadece babası değil, oradaki tüm kalabalıktı!

Osman çaresizce yere indi ve bir süre sonra kendini Ertuğrul Bey'in ve onun huzurundaki kafilenin ortasında buldu. Drako ve babası bir kenarda duruyor, Ertuğrul ortada oturarak çatık kaşlarla Osman'a bakıyor, onun hemen ardında da iki köşede Akça Koca ve Gazi Rahman bulunuyordu. Drako'nun babasının üstündeki pelerin, adamın boğazındaki altın bir broşla tutturulmuştu. Osman, adamın belinde kılıç yerine ışıl ışıl parlayan bir balta gördüğünde şaşırdı.

Herkesin gözü Osman'ın üzerindeydi. Sanki herkes ondan bir açıklama bekler gibiydi.

Ertuğrul Bey, "Bu çocuğun söyledikleri doğru mu?" diye sordu sert bir sesle. "Onun kartalını çalmışsın."

Osman şaşkınlıkla başını Drako'ya çevirdi. Beriki alaycı bir ifadeyle sırıtıyordu.

"Onun kartalını mı çalmışım?!" dedi Osman hayretle.

"Doğru mu?" diye tekrar sordu Ertuğrul Bey. Bir soruyu yinelediği görülmemişti. Gazabı sesinden anlaşılabiliyordu. "Kartalı İnönü'nden kaçırdığını söylüyorlar."

Osman, "Yalan," dedi tepkiyle. "Kartalı İnönü'den aldığım doğru ama onun kartalı değildi ki! Onu ben kendim buldum..."

Osman daha da konuşmaya, kendini savunmaya devam edecekti ama Ertuğrul Bey, oğlunun kartalı İnönü'nden kaçırdığını doğrular doğrulamaz başı öne düşmüştü. O, öğreneceğini öğrenmişti. Çocuk sınırın ötesine geçmişti. Aya Nikola'nın topraklarına izinsiz girmişti. Eliyle oğluna sus işareti yaptı.

Ertuğrul Bey, yamağına dönerek, "Getirin kartalı," dedi. "Getirin ve onu bu çocuğa teslim edin. Kartal onundur."

Osman duyduklarına inanamıyordu. "Anka benim kartalım! Onu ben eğittim, ben yetiştirdim, ben besledim!"

Drako'nun babası, "Bizim sınırlarımız dâhilindeki her şeyin bizim olduğunu, izinsiz geçişlerin savaş sebebi olduğunu bilmen gerekirdi evlat," dedi.

Ertuğrul Bey, adamın araya girmesine bozuldu.

"Hatırlatmanıza gerek yok," dedi. "Oğlum hata yapmıştır. İşte size kartalı teslim ediyorum. Böylelikle de sorun çözülmüş oluyor. Yemeğinizi yedikten sonra kartalla birlikte geri dönebilirsiniz."

Arn, "Adamlarınız yolda bizi yakalayıp kartalı geri almaya kalkışırsa ne olacak?" diye sordu şüpheci bir ifadeyle. Adamın suratında Rus asıllı savaşçılara özgü soğuk ve donuk bir ifade vardı.

Ertuğrul Bey ayağa kalktı. Birdenbire yerinden doğrulması herkesi ürküttü.

"Siz buraya geldiniz, çünkü benim sözümün eri olduğumu, doğrunun yanında olacağımı biliyordunuz. Haklı olan sizsiniz ve isteğinizi yerine getirdim. Dönüşünüzde size kimse dokunmayacak diyorsam öyle olacak. Şimdi çıkabilirsiniz."

Arn hiçbir itirazda bulunmadı. Kayı lideri böyle diyorsa böyle olacaktı, zaten Türklerin en büyük zaafı sözlerinde durmaları, düşmanları bile olsa herkese adaletli davranmalarıydı. Konu Ertuğrul'un kendi oğlu bile olsa durum değişmemişti.

Yamak, kartalı getirip Drako'ya teslim etti. Hayvan huzursuzlanmıştı. Drako eldiveni eline geçirip kuşu tam bileğine almıştı ki, Anka onun diğer elini kaşla göz arasında ısırdı. Oğlanın eli iyiden iyiye kanıyordu.

"Gördün mü, seni tanımıyor, yabancılıyor!" dedi Osman.

Drako hiç umursamadı. "Alışacak," dedi. "Benim kartalım olmaya alışacak, sen hiç merak etme." Osman'ın yanından geçerken alçak bir sesle, "Sana onu benim yerime beslemeni, zamanı geldiğinde senden alacağımı söylemiştim," diye eklemeyi de ihmal etmedi.

Kalabalık Ertuğrul Bey'in huzurundan ayrıldıktan sonra bir tek Osman kaldı babasının huzurunda.

Ertuğrul Bey ellerini arkadan kavuşturup odanın içinde gezinmeye başladı. Osman hâlâ Anka'yı düşünüyordu. Kayı lideri, sırtını oğluna döndükten sonra ateş püskürür gibi tok bir şekilde, "Beni hayal kırıklığına uğrattın," dedi. "Kendi hayatını tehlikeye attın... Ağabeyinin hayatını tehlikeye attın... Bana yalan söyledin."

Ertuğrul Bey, her bir suçu söyledikten sonra duraklıyordu.

"Hepsini bir kenara bıraktım. Emirlerime karşı gelerek sınırı ihlal ettin. Tüm Kayıların hayatlarını, huzurunu, barışı tehlikeye attın. İşte bu, kabul edilebilir bir şey değil."

Osman hiçbir şey söylemeden önüne bakıyordu. Babasının hiç böyle kızdığını görmemişti. Bir şey söyleyip söylememekte tereddüt ediyordu.

"O çocuk deli, baba," diyecek oldu ki Ertuğrul Bey ardına döndü.

"Ne olursa olsun," dedi. "Sen o sınırı aştın mı aşmadın mı? Benim emirlerime halel getirdin mi getirmedin mi?! Önemli olan bu."

Ertuğrul Bey, oğlunun yüzündeki acıyı ve kafa karışıklığını görebiliyordu. Birkaç adım atarak onun yanına yaklaştı. Elini oğlanın omzuna koydu. Osman omzundaki pençe gibi eli hissedince kafasını kaldırarak babasına baktı.

"Bak oğlum," dedi Ertuğrul. "İnsanoğlunun sözü her şeydir. Doğruluğun, Hakk'ın, iyiliğin en büyük delili, belki de tek silahıdır söz. Söz, medeniyettir. İyi ile kötünün, yalancı ile dürüstün, haklı ile haksızın arasındaki ayrımdır söz. Bizler Asya'nın bağrından çıkıp Orta Doğu'ya, sonra da Küçük Asya'ya ve Batı Anadolu'ya yüzyıllarca süren bir yolculuğun ardından geldik. Bu o kadar uzun süren bir yolculuktu ki şeklimiz ve şemalimiz bile değişti. Gözlerimiz büyüdü, tenimiz beyazlaştı. İnandığımız Tanrı dahi değişti. Orta Asya'nın şamanlarından geriye bizde çok az şey kaldı.

Ertuğrul Bey bir süre durdu, yine oğlunun bakışlarındaki anlamı izledi ve devam etti:

"Ama Türkü Türk yapan şey hiçbir zaman değişmedi oğlum. O da bizim sözümüzün eri olmamızdır. Doğruluk, ne pahasına olursa haklının yanında, haksızın karşısında olmaktır. Barbarlık ile medeniyet arasındaki en büyük farktır bu. Barbarın değişen doğruları, samimiyetsizliği, anarşist tavrı dünyaya her zaman kargaşa getirir. Sözünün eri insan ise ahde vefanın mesuliyet olduğunu, mesuliyete teslimiyetin ise huzur ve refah olduğunu bilir. Adalet, sadece senin işine yaradığı zaman değil, sana zararı olduğu zaman da adalettir."

Oğlunun saçını okşadı. Haftalardır gözü gibi baktığı kartalının elinden alınması, Osman için yeterince büyük bir cezaydı.

"Anka için inan senin kadar ben de üzgünüm. Ama gün gelecek sana söylediklerimi anlayacaksın."

Osman çaresizlikle başını öne eğdi. Babasını anlıyordu ama hâlâ sinirine hâkim olamıyordu.

"Şimdi bana söz ver," dedi Ertuğrul Bey. "Ne olursa olsun bir daha sınırın ötesine geçmeyecek, o kuşu geri almaya çalışmayacaksın."

Osman hiçbir işaret vermedi.

Ertuğrul Bey, daha katı bir sesle, "Söz ver," dedi.

Osman, "Tamam," dedi. "Geçmeyeceğim."

"Ne olursa olsun?"

"Ne pahasına olursa olsun kartalı geri almaya çalışmayacağım."

Ertuğrul, oğlanın gözlerindeki karanlıktan korkuyordu.

Osman babasına verdiği sözde durmak istiyordu ama aklı hep Anka'daydı... Gözleri dolmuştu. Ama bu üzüntüden değil, öfkedendi.

17

Sakarya Nehri'nin Söğüt'ün içinden geçen küçük bir damarı vardı.

O gün o damarın suyu gürül gürül akıyor, tepesindeki güneşi içine çekip yutmak istermiş gibi kendini güneşin parıltısına boyuyordu. Suyun engebeli alanlardaki ufak düşüşleri ve kıyılara çarpışı beyaz beyaz köpükler oluşturuyor, havaya sıçrayan su damlaları birer elmas gibi parlıyordu. Su, önüne çıkan kaya parçalarına aldırış etmediğini göstermek istermiş gibi koca taşların sağından, solundan ve üstünden, yoluna ne olursa olsun devam ediyordu. Önce ana damara ulaşan bu küçük kol daha sonra hızla İznik'e ilerliyor, daha sonra kuzeybatı istikametinde yoluna devam ediyordu.

Osman, bu nehre her bakışında kendini bir süre uyuşturulmuş gibi hisseder, gözlerini nehrin kuzeybatıya doğru akıp giden suyundan alamazdı. Bugün de suyun başında durmuş, sağ ayağını kıyının hemen yanındaki, nehrin içinden başını çıkartan bir taşın üzerine koymuş, sanki bu nehrin sahibiymiş gibi, sanki bu toprakların hükümdarıymış gibi elleri belinde, kartalı omzunda etrafa bakıyordu. Omzunda onu bekleyen Anka sanki onun veziriymiş de az sonra büyük bir savaşa atılacak askerler gibi savaş alanını inceliyorlardı.

Evet, Anka, Drako'dan kurtulup sınırları aşarak Osman'a geri uçmuştu. Osman onu gördüğünde gözlerine inanamamıştı. "Unutmadın," demişti, "beni unutmadın ve geri döndün!"

Bu ovada beraber kim bilir kaç tane tilki avlamışlar, kaç tarla faresinin canına okumuşlardı. Etraftaki ağaçlıklar ne kadar gür olursa olsun, tarlalar ne kadar sık ekilmiş olursa olsun Anka ne yapıp edip bir av buluyor ve ilk seferde gözüne kestirdiği avın, kelimenin tam anlamıyla beynine biniyordu. O, yerde hayvanın canını alırken koşa koşa Osman geliyor ve harekât tamamlanıyordu.

"Daha ne kadar burada böyle bekleyeceğiz!?" dedi arkadaki ses sıkıntıyla.

Bu sefer Osman, yanında ağabeyi Gündüz'ü ve amcasını getirmişti. İkili, uzun zamandır Osman'ın anlattığı av hikâyelerini bizzat görmek istemişti. Daha doğrusu Gündüz görmek istemişti de Dündar Bey, her zamanki gibi Ertuğrul Bey'in isteği üzerine çocuklara göz kulak olmak için onlara eşlik ediyordu. Ertuğrul Gazi, beyliğin işleriyle meşgul olduğundan Kayı Beyi'nin oğullarına eşlik etmek yine her zamanki gibi Dündar Bey'e düşmüştü.

"Acele etme yeğen," dedi Dündar Bey, "Avcının işine karışılmaz." Ama Osman'a takılmadan da edemedi: "Baksana, iyice yoğunlaşıyorlar."

Osman tek başına, yanında sadece Anka ile bu vadileri keşfetmeye alışkın olduğundan yanındaki iki kişiyi unutmuştu bile. Gündüz'ün sesiyle kendine geldi ve arkasına dönerek kartalına baktı.

"Bir şey gördü," dedi. "Harekete geçmek için gerekli zamanı bekliyor."

Kartal gerçekten de son on-on beş dakikadır tek bir noktaya odaklanmıştı. Ağaçların ardına doğru bir yeri izliyor ama

nereyi izlediği anlaşılmıyordu. Bir pusula iğnesinin sürekli kuzeyi göstermesi gibi, Osman ne tarafa dönerse dönsün, kuşun kafası hep o yöne bakıyordu.

"Sence bizim şimdi göremediğimiz bir hayvan mı gördü dersin?" diye sordu Gündüz.

"Bir şey gördüğü kesin," dedi Osman, "Ama ne gördüğünü bilmiyorum. Onun gördüğü şeyin bizim bakış açımıza girebilmesi için bazen birkaç kilometre yol kat etmek gerekiyor."

Dündar Bey, "Şimdi ben de meraklandım. Haydi bırak da onu havaya, neyin peşindeyiz anlayalım," dedi.

Osman, kartalın kahverengi göğsünü okşadı, birer oka benzeyen göğsündeki tüylerini parmaklarında hissetti. Hayvanın kalbi her zamankinden hızlı atıyordu. Belli ki kuş, peşine düşeceği avının heyecanıyla hareketlenmişti.

Osman onu havaya salıverince kanatlarını açan hayvan birdenbire enine on kat birden büyüdü. Kanatlarını çırptıkça oluşan rüzgâr Osman'ın, Gündüz'ün ve Dündar Bey'in yüzlerinde iyiden iyiye hissedildi. Kısacık bir sürede birkaç yüz metre yükselerek, mavi gökyüzünün ortasında bir karartı haline gelmişti bile.

Kuş, onların üstünde bir iki daire çizdikten sonra alçaldı ve yakınlardaki bir ağacın dallarına konarak az önce baktığı yöne şimdi havadan bakmaya başladı.

"Avını izliyor olmalı," dedi Osman, "Bazen saldırmadan önce uzun uzun duruyor, avına bakıyor."

"Temkinli hayvan desene," dedi Dündar Bey.

"Belki de korkuyordur," dedi Gündüz. "Korkak kartalmış seninkisi!"

"Korkmaz," dedi hemen Osman. Bozulmuştu. "Anka korkmaz, ama aptalca da saldırmaz, önce şartları iyi bir şekilde inceler. Hayvan sürü halinde mi dolaşıyor, tek mi, etrafında başka bir avcı var mı? Bunların hepsini düşünür. Boşa da sal-

dırmaz; atağa geçtiği zaman yakalayacağından emin olur, o zaman saldırır."

Dündar Bey bu iki kardeşin çekişmesini belli etmeden, gülerek izliyordu.

"Haydi biraz daha yaklaşalım baktığı yöne doğru," dedi Osman, "Hem belki bizi yaklaşsın diye de bekliyor olabilir. Ben olmadan harekete geçmez."

Bu son cümleyi güvene güvene söylemişti Osman. Kartalıyla gurur duyduğu her halinden belliydi.

Yüz metre kadar daha ağaçların içine girdiler. Dündar Bey atını bir ağacın beline bağlayıp, o da yayan olarak yeğenlerine katıldı. Ama deneyimli savaşçı yılların verdiği içgüdüyle sanki bir şeylerin ters gittiğini düşüyordu. Eli kılıcının kabzasına gitti. Garip bir sessizlik vardı. Ancak usta bir avcının kestirebileceği daha başka garip şeyler de vardı.

Birkaç yüz metre ötede arazi engebeleniyor, beş, on metrelik bir tepecik oluşturuyordu. Oraya kadar iyi kötü ağaçların arasından önlerini seçebiliyorlar ama ondan sonrasını göremiyorlardı. Yükseklik, bir duvar gibi çıkıvermişti önlerine. Tepelerindeki kartala baktıklarında ise onun o engebenin ardına baktığını rahatlıkla anlayabiliyorlardı. Ne varsa öte taraftaydı. Bu bir fare de olabilirdi, koca bir tilki de. Belki de bir tavşandı. Dündar Bey tepenin ardındaki şeyin hiçbiri olmadığını düşündü.

Ama Osman kuşun neden hâlâ harekete geçmediğini anlayamıyordu. Başka zaman olsa şimdiye kadar çoktan avına saldırmıştı.

Herkesin kafası karışıkken Anka yerdekilerin şaşkın bakışları altında birkaç sorti yaptıktan sonra bir ok gibi gökyüzünü delerek yüksekliğin ardındaki noktaya doğru uçuşa geçti.

O, gözden kaybolurken Osman da hızla koşmaya başladı, "Haydi! Çabuk! Saldırdı!" diyordu. Yine lanet olası sınıra

doğru gitmek zorunda kaldıkları için Osman sinirleniyordu. Gündüz ve Dündar Bey de onun ardından koşuyorlardı. Karşılarına çıkan ağaçların bir sağından bir solundan geçiyor, önlerine çıkan taşların üzerinden atlayarak hızla tümseğe doğru ilerliyorlardı.

Osman, Anka'nın yırtıcı çığlığını duyunca bir duvara çarpmış gibi durdu. Henüz tümseğe gelmemişlerdi. Onu böyle görünce Gündüz ve Dündar Bey de durdular. Bu yırtıcı ses hiç de iyiye işaret değildi. İnsanın içini yakan, kulakları çınlatan bir haykırıştı kartaldan gelen ses.

Üzerindeki şaşkınlığı atar atmaz Osman tekrar koşmaya, tüm gücüyle koşmaya başladı. Arkadakilerle arasını iyice açtı ve tümseğin öbür tarafına ilk geçen o oldu. Dündar Bey'in, "Dur, yavaşla Osman!" demesine kalmadan oğlan ortalıktan kaybolmuştu bile.

Birkaç dakika sonra Dündar ve Gündüz de tümseğe geldiler ama Osman ortalıkta görünmüyordu. Belli belirsiz bir hıçkırık sesi duyulduğunda ikili, sesin geldiği tarafa doğru yöneldiler. Karşılarındaki manzara içler acısıydı. İkisi de ne yapacaklarını bilemediler. Dündar Bey hemen kılıcını çekti ve etrafı kolaçan etmeye başladı.

Az ötede bir tilki duruyordu. Sırtı onlara dönüktü, kaçmaya hazır bekliyordu ama yüzü arkaya, onlara doğru bakıyordu. Sanki gidip gitmemekte tereddüt ediyordu. Hayvanın sırtında Anka'nın pençe izleri vardı.

Gündüz ise hâlâ yerinden kıpırdayamıyor, gözlerini önündeki manzaradan alamıyordu.

Osman iki büklüm yere kapanmıştı. Kucağı ve elleri kanlar içindeydi. Anka, kolları arasındaydı, daha doğrusu ondan geriye kalan ne varsa Osman'ın kucağında duruyordu. Hayvanın kellesi yerinde yoktu. Osman'ın gözyaşları kartalın kanlı boynuna düşüyordu.

Gündüz kendini neden sonra toparlayarak Osman'ın yanına geldi.

"Bu tilki mi yapmış bunu?!" diyebildi.

Osman hiçbir şey işitmiyor gibiydi.

Dündar Bey etrafı dolandıktan sonra ikilinin yanına geldi ve kılıcını kınına soktu.

"Bu bir tilkinin işi değil," dedi. "Temiz bir kesik bu, parçalama değil. Bir balta kesiği."

Gündüz, "Tilkinin işi değil mi?" dedi şaşkınlıkla. Bir tilkiye de bir kartala bakıyordu.

Osman kartalın üstünde kapanmış, sanki onu elleriyle sımsıkı tutarsa kendi canından can verecekmiş gibi duruyordu. Ne Dündar Bey ne de Gündüz ona ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

Osman kuşu usulca yanındaki yaprakların üzerine koydu.

Yumruklarını sıkarak başını ilk defa doğrulttu. "Bunu kimin yaptığını biliyorum," dedi. Gözleri kan çanağı gibiydi. Öfkesi ve üzüntüsü birbirine karışmıştı.

Ayağa kalktı, ileriye doğru atıldı, koşacak oldu. Dündar Bey ona hemen yetişip oğlanı omzundan yakaladı.

"Dur yeğen," dedi. "Fayda etmez, yakalayamazsın. Bu her kimse kartalın..," durdu, boğazı düğümlendi, "...kartalın boğazını kestikten sonra atıyla hemen uzaklaşmış. Şu yerdekiler nal izleri." Yeğeni onu anlıyor muydu emin değildi ama eliyle toprağın üzerindeki şekilleri işaret etti. "Az ötede hayvanın pisliği var. Orada beklemiş."

"Peki ya tilki?" diye sordu Gündüz.

"Tilkiyi yem olarak kullanmış olmalı. Kartalı buraya çeker çekmez de saldırmış."

O sırada tilki sanki kendinden bahsedildiğini anlamış gibi aldı başını gitti.

Osman çıldırıyordu. Vücudu taşa kesmişti.

"Gel yeğen," dedi Dündar Bey. "Önce köye dönelim, elbet bir çaresine bakarız."

"Bırak amca! Bırak beni!" diye bağırdı Osman. "Ona yetişemesem bile köyüne varır, izini bulurum. Bunu yapan Drako'dan başkası değil!"

Koyuvermedi Dündar Bey. "Olmaz yeğen, hiçbir işe yaramaz. Seni tek kişi yakalarlarsa sağ bırakmazlar. Sınırı geçti, saldırdık, derler."

Osman'ın umurunda değildi. "Bırak amca! Ne olur bırak!" diye yalvarıyordu.

Dündar Bey koyuvermedi.

Osman ve yanındakiler köye döndüklerinde akşam olmuştu. Durumu Ertuğrul Bey'e anlattılar. Ertesi gün İnegöl tekfuruna hemen elçi gönderildi, Drako ve babasının derhal cezalandırılması, aksi takdirde sonuçlarına katlanmaları gerektiği bildirilecekti. Ancak bu mesaj daha iletilemeden elçi garip bir haberle geri döndü. Edindiği bilgiye göre Arn, gizliden gizliye tekfurun hazinesinden uzun zamandır altın yürütüyor, askerler de Arn'dan korktuklarından seslerini çıkartamıyorlarmış. Bunu duyan tekfur dün gece düzenlediği bir baskınla Arn'ı ve adamlarını katletmiş. Drako son anda kaçmış ve korkudan şehri terk etmiş. Kimse nereye gittiğini, nerede olduğunu bilmiyordu. Oğlanın yakın arkadaşları onun İznik'e, Doğu Roma İmparatorluğu vârislerinin yanına kaçtığını söylemişlerdi ama bundan da kimse emin değildi.

Sonraki haftalarda Ertuğrul Bey, pek çok adamına bu oğlanın izini sürdürecek ama hiçimse en ufak bir ipucu edinemeyecekti. Osman kartalının yasını günlerce tutacak, onu yuvadan ilk yakaladığı anı, onu eğitmek için uykusuz geçirdiği günleri hatırlayacak, Anka'nın acısını yüreğinde sürekli harlanan bir kor gibi yıllarca taşıyacaktı. Osman bir kartalın sezgisini ve bakışlarını Anka'dan öğrenmişti.

Kartalın öldürüldüğü o akşam Osman yüksekçe bir tepenin doruğuna çıktı ve kartalı kendi kazdığı yarım metrelik bir kuyuya kendi elleriyle gömdü. Kuşu kuyuya yerleştirdikten sonra Anka'nın kanadından bir tüy çekti kopardı ve kuşun üzerini toprakla doldurdu. Tepenin doruğundan karanlığa doğru bakarken Anka'yı ilk gördüğü uçurumdan Söğüt'ün ufkunu seyrettiği anı düşünüyordu.

Elinde yarı kahverengi, yarı beyaz renkte bir kartal tüyü duruyordu.

Bu tüy, onun atacağı ilk okun yeleği olacaktı.

İKİNCİ BÖLÜM

Dağın Kalbi

BEN, MİHAL

İnsanın neleri hatırlayıp neleri unuttuğu beni hep şaşırtır. Ama bir şövalyenin anılarında, eğer bu kişi size gerçekten dürüstse, kahramanlık öyküleri beklememelisiniz!

İznik'te, on altı yaşıma yeni bastığımın üçüncü haftasıydı. O zaman Paleogloslar hanedanlığı henüz Konstantinopol'e taşınmamıştı. Babam, İmparator Mişel Paleoglos'un en sadık, en yetenekli şövalyelerinden biri olarak tüm saray muhafızlarının liderliğini yapıyordu. 1204'teki Haçlı işgalinden bu yana sayıları artık iyice azalmış olsa da, Konstantinopol'e o zamanlar hâlâ Latin şövalyelerinin tarikatları hâkimdi. Fakat Paleogloslar şehirdeki nüfuzlarını gittikçe arttırıyorlar ve Latinlerden şehri geri alabilmek için bu şövalyelerle sık sık çarpışmalar yaşıyorlardı.

İşte yine böyle bir çarpışmanın haberleri geliyordu İznik'e. Meşhur Katalanlar Bölüğü İznik ile Konstantinopol arasındaki sınır köylerine saldırmışlardı. Normalde kış mevsimi sefer zamanı olmadığı için sessiz geçerdi ama şehirde gittikçe fakirleşen bu Haçlı artıkları, artık kışın bile köylü avlamak zorunda kalıyorlardı. İmparator Paleoglos, babamı emrine bir kıta vererek bunları öncülemeye gönderdi.

O gün babamı canlı olarak son görüşüm oldu.

Latinler babamın yönettiği kıtaya ustaca bir pusu kurmuşlar ve saklandıkları karın altından çıkarak önce onun emrindeki tüm askerleri öldürmüşler, sonra da babamı esir almışlardı. Paleoglos, babamın sadakatinden zerre kadar şüphe etmezdi, ne olursa olsun onun fidyesini ödeyip başkumandanını Latinlerden kurtaracağını düşünüyorduk.

Katalan şövalyeler babam için beş yüz Venedik altını istediler. İyi paraydı. Babam ayarındaki bir şövalye için değerdi. Ama Paleoglos parayı çok bulup pazarlığa girişti. Babamın ölüm haberini beklerken yürütülen pazarlık sonunda Latinler çaresizlikten parayı iki yüz altına kadar indirmeye razı olmuşlardı. İşte bu gerçekten düşük bir rakamdı. Sıradan bir asker için bile istenebilecek bir fidyeydi. Bu sefer Paleoglos, "Benim Latin çakallarına verilecek altınım yok!" diyerek kestirip attı. O zaman anladık ki İmparator, başkumandanını, sarayın en iyi şövalyesini çoktan gözden çıkarmıştı. Ben Bizans imparatorlarının açgözlülüklerinin sınır tanımadığını ilk o gün anladım.

Bir hafta sonra evin kapısında bir saray habercisi belirdi. Bir kış gecesiydi. Soğuk ve simsiyah bir kış gecesi... Habercinin elindeki sepette babamın kellesi vardı. Ya da ondan geri kalan ne varsa... Latinler babamın kulaklarını, burnunu ve dilini kesmişlerdi. Kim bilir daha ne işkenceler yapılmıştı da bunlar Paleoglos'a gönderdikleri kelleden anlaşılabilenlerdi.

İşte babamı böyle köpek gibi öldürmüşlerdi! Onursuzca, korkakça ve adice!

Hayatı boyunca ne İmparator için kazandığı savaşlar, ne sayısız seferler, hatta birkaç kez Paleoglos'un bizzat hayatını kurtarışı dahi para etmemişti.

Sonraki on yıl boyunca sorgulamaya başlayacağım *şövalye kodu* işte ilk defa bana o kış gecesi bir şaka gibi görünmüştü.

Cesaret, onur ve sadakat yerine korkaklık, şerefsizlik ve ihanet!

O zamanlar elbette bunun bu şekilde farkında değildim, hatta artık evin tek erkeği olduğum, sorgusuz sualsiz her türlü kararı tek başıma alabileceğim yepyeni bir hayatın ortaya çıkışı beni heyecanlandırıyordu bile diyebilirim.

Hiç kimse unutmamalıdır ki, her erkek aslında babasını yitirdiğinde doğar.

Bir şeylerin o gün anlamını yitirdiğini hissediyordum ama bu hissediş beni babamın yolunu takip etmekten alıkoyacak kadar keskin ve güçlü değildi. Ne de olsa tüm çocukluğumu babamın o korkutucu şövalye zırhlarına bürünüp savaşlara katılmasını izleyerek geçirmiştim.

Hayır, tam tersine, babamın izinde gitmek için adeta kamçılanmıştım. Yaşıtlarım arasında kılıcı benden iyi tutan, yakın dövüşü benden iyi yapan ve atı benden daha ustaca süren yoktu. Gözüm dövüşmekten, savaşmaktan ve kapışmaktan başka hiçbir şey görmüyordu. Hiçbir hasmımdan korkmuyor, hiçbir çatışmadan kaçmıyordum. Ben ölümün üstüne gittikçe sanki ölüm benden kaçıyor, ben onu kovaladıkça, o daha da uzaklaşıyordu.

Bu gözüpekliğimin sarayın dikkatini çekmesi uzun sürmedi. Birkaç yıl sonra bizzat İmparator Mişel Paleoglos tarafından İznik Sarayı'nda bir Nisan günü, kuş cıvıltılarının ve güzel prenseslerin arasında resmen şövalye ilan edildim.

Hayatımın benim için en önemli anının en yalan anlarımdan biri olduğunu o zamanlar bilmiyordum... Tüm çocukluğum ve ilk gençliğim bu anı elde etmek için geçmişti ne de olsa!

Sarayın genç kızlardan oluşan hizmetlileri beni önce güzelce yıkadılar. Şimdi düşündükçe o uzun uzun temizlenmeye gülmeden edemiyorum. Sanki "Sonraki yıllarda o kadar kirleneceksin, eline ve tenine o kadar çok kan bulaşacak ki bundan sonra yıkansan da temizlenemezsin artık!" der gibi son bir

defa yıkamışlardı beni... Savaşçının saflığını ve dürüstlüğünü sembolize eden beyaz pamuklular giydirdiler. Sonra güzelce tıraş ettiler ama fazla uğraşmalarına gerek yoktu; zira turuncuya çalan saçım gürdü ama çenemdeki bir tutam kıldan başka sakalım yoktu. Bundan şikâyet etmiyordum, ne de olsa şövalyenin yakışıklısı ve sinekkaydı traşlısı makbuldü. Okuduğum masallarda sevgilinin dudakları erkeğini öpünce rahatsız olmamalıydı!

Belime, ölçülü olmayı temsil ettiği söylenen deri bir kemer bağladılar. Bundan böyle aşırılıklardan sakınacak, savaşta ve barışta hep adil davranacaktım. Üstüme babamdan kalma mirasın büyük bölümünü harcayarak dizayn ettirdiğim zırhımı giydirdiler ve elime de babamdan kalma şövalye kılıcını koydular. Sarayda düzenlenen büyük bir törende, pek çok Bitinya tekfurunun huzurunda, İmparator'un tam önünde diz çöktüm ve babamın kılıcı üzerine kapandım. Kılıcın el koruması metali dikine kestiğinden, sanki bir haçın üzerine kapanmış gibi görünüyordum. Kabzasının topuzunda *fiat iustita* yazan bu kılıçtan daha sonra ayrıntısıyla bahsedeceğim.

Artık gerçek bir *miles Christ,* yani *İsa Askeri* oluyordum, tüm hayatımı *şövalye kodu* üzerine geçirmeye ant içiyordum. Cesaret, onur ve sadakat!.. Kiliseyi koruyacak, imparatora itaat edecek, zayıfları, kadınları ve çocukları muhafaza edecektim. Okuduğum masallardaki gibi omzuma bir kılıç dokundurulmasını beklerken, İmparator beni ayağa kaldırdı ve yüzüme bir şaplak indirdi. Yanağım kıpkırmızı çıkmıştı. Omuza kılıç dokundurmak yerine bu şekilde de şövalye ilan edildiğini o zaman öğrendim. Gerçeklik ve fantezi arasındaki kopukluk kendini bana çok acı gösteriyor, bir fantezi dünyasının içinde büyüdüğüm yıllar intikamını benden ağır ağır alıyorlardı.

Yıllar önce babamı ölüme gönderen, onu göz göre göre öldüren, katlettiren, işkenceye uğratan adam şimdi beni şövalye

ilan ediyordu! Ama o gün benim aklımdaki tek şey etrafımdakilerin bana hayran dolu bakışları idi. Önemli bir savaşçının şövalye ilan edilişi her zaman tantanalı bir hadisedir. Ellerinde şarap kadehleri neredeyse tamamı sarhoş, yüzü aşkın misafirin, tekfurlarının karılarının, kızlarının ve saraydaki hizmetlilerin hepsinin gözlerinin ışıl ışıl parlayan zırhımda olduğunu hissedebiliyordum. Ya da ben o günün büyüsüyle öyle düşünmek istiyordum. Ne de olsa artık gerçek bir erkek, romantik aşkını kazanmaya hazır bir savaşçı, bir şövalye idim!

O gece sarayın sayısız odalarından birinde Paleoglos'un gencecik karısıyla işi pişirdim. O günün tantanası başımı öyle döndürmüştü ki hayatımda hiç olmadığı kadar şehvetle dolmuş, erkekliğimi her zamankinden fazla hissetmiştim. Törenin başından beri beni gözleriyle süzen imparatorun karısına, daha fazla direnememiştim. İmparatordan en az yirmi yaş daha küçük olan bu kadının o geceki rahatlığından benim onun ilk kaçamağı olmadığımı da anlamıştım. Kadın gittikçe yaşlanan imparatordan iyice sıkılmış olmalıydı. Evet, yüzümdeki sakallar biraz seyrek çıkıyordu, zira babamdan miras kalan tek şey onun kılıcı değil, köseliğiydi de. Ama bu, erkekliğimde bir sıkıntı olduğu anlamına gelmezdi!

Şövalyelik demek ne de olsa "kavalyelik" demekti, "genç oğlan" demekti! Bu işin özünde erkeklik olduğuna göre benim de bunun tadını çıkarmamdan daha doğal ne olabilirdi ki? Sör Lancelot bile koskoca Kral Arthur'un karısına göz koymamış mıydı? Tarihin en efsanevi kralının karısını becermemiş miydi?

İçki ve kadınların bu işin en eğlenceli yanı olduğunu --öldürmenin dışında-- sonradan sonraya iyice kavrayacak, aslında hiçbir masalın ve efsanenin anlatmadığı bambaşka bir *şövalye kodu* ile sonradan tanışacaktım.

Şövalye zayıfı korur, güçlüyle savaşırdı ama biz vergi vermiyor diye silahsız ve savunmasız köylüleri kılıçtan geçire-

cektik. Şövalye onurlu savaşçıydı ama biz onursuzca, savaşta kazanmak için her türlü hileye ve üçkâğıtçılığa başvuracaktık. Şövalye romantik aşkın peşindeydi ama biz daha âdet görmeyen kızları bile yuvalarından koparıp yatağımızda orospu edecektik! Şövalye sadıktı ama biz yeteri kadar altına her türlü sadakatimizi satmaya hazırdık.

Cesaretin yerini çok geçmeden *korkaklık*, *onurun* yerini *şerefsizlik*, *sadakatin* yerini ise *ihanet* almıştı!

İşte gerçek *şövalye kodu* buydu!

O zamanlar elbette bunu bu şekilde açıklıkla göremiyordum. Ellerime henüz kan bulaşmamış, vicdanım henüz lekelenmemişti; böylesine bir tezat içinde yaşadığımı düşünemezdim. Düşünecek fırsatım da yoktu. İçki ve kadınlar zaten her şeyi unutturmaya fazlasıyla yetiyordu.

Bu şekilde anlattığıma bakmayın... Öyle sabah akşam savaşıyor değildik; gündüzleri savaşan akşamları eğlenen o imaj şövalyeyi anlatmaya yetmez, çünkü şövalyenin gerçekliği başka bir şeyde gizlidir.

Şövalye demek güç demektir, para demektir. Para olmadan şövalye var olamaz. İyi bir zırhın sadece bir tek ayağının baldır koruması bile bir köylünün bir aylık gelirine bedeldir. Göğüs ve sırt plakalarının öyle sağlam yapılması, öyle güzel işlenmesi gerekir ki, bir zırh için küçük çapta bir servet ödemeniz gerekir. Zırhın içindeki örme yelekler ki bunlar her biri teker teker birbirine geçirilen küçük demir halkalardan yapılır, bazen bir zırhtan da fazla paraya mal olur. Atın iyisi paradır, kılıcın iyisi paradır, kadınlara yedirip içirmek ayrı paradır!

İşte böylesi bir gelir için şövalyenin aristokrat aileden gelmesi zorunluluğu vardır. Soyu ve özü itibariyle şövalye, seçkin adamdır. Toplumun üstünde, halkına hükmeden adamdır. Bu statünün ise belli başlı sorumlulukları vardır. Size tabi olan köylülerin kalemleri, bunlardan gelecek vergilerin hesap

kitabı, ekilecek araziler, biçilecek tarlalar, kalelerin ve surların inşaatları, yolların güvenliğinin sağlanması, bölüşülecek ganimet, atların bakımı, fidyelerin takibi, beslenecek boğazlar, doyurulacak hayvanlar, güdülecek sığırlar...derken idare edilecek bir yığın iş sizi bekler. Bir düzine adam sizin yüzünüzü gözler, emrinizi bekler. Bu işlerin idaresi iyi bir zihin ve idari güç ister. Hesap kitap işidir. Bunların hiçbiri o masallarda anlatılmaz ve eğer şövalye maddi gelirlerini idare edemezse çok geçmeden ne zırhı kalır ne de atı!

İşte o zaman yağma başlar. Har vurup harman savurduğu gelirleri bitince şövalye saldıracak ev, yağmalayacak köy aramaya başlar. Ufak tefek sorunları durduk yerde büyütür, kolaylıkla ganimet elde edebileceği köylere saldırır. Köylünün vergi olarak ödeyeceği on çuval buğday, dokuz çuval gelirse bunu bahane eder saldırır, yapılan bir düğünde kendisine biri yan gözle baksa bunu bahane eder ortalığı dağıtır, saldırır, hiçbir şey yapamazsa bilmem kim arkamdan konuşmuş der, yine saldırır. Çünkü para bitti mi şövalye de biter. Ama bu kodu, hiçbir masal anlatmaz!

Babam haklıydı: Şövalyelik kandı. Kandan gelir ve ancak kanla sürdürülebilirdi.

Şövalye ilan edilişimden birkaç ay sonra imparator beni İznik'ten gönderdi. Belki de sürdü demeliyim. Karısını becerdiğimden midir yoksa babama yaptıklarını bir gün hatırlayıp onun intikamını alacağımdan endişelendiğinden mi bilmiyorum, Paleoglos beni Harmankaya Kalesi'ne liderlik etmekle görevlendirdi. Yaşlıydı ama aptal değildi imparator, Roma'nın kurnazlığından nasibini fazlasıyla almıştı. Aslında hem beni resmen uzak bir yere sürüyor, hem de başından defederek kendince tehdit gördüğü birinden tamamen kurtulmuş oluyordu. Yeteneklerimin ve liderliğimin Harmankaya'da dört dörtlük işe yarayacağından da şüphesi olmamalıydı.

Harmankaya'da mutluydum. Babamdan öğrendiklerim ve genç yaşta bağımsız hareket eder oluşum bana idarecilikte büyük yarar sağladı. Artık Harmankaya Tekfuru'ydum. İznik'ten uzaklaşmam durulmamı da sağladı. Benim için de yepyeni bir başlangıç olmuş, İznik'in kokuşmuş diplomatik labirentlerinde gezinmek, suratlarına tükürmek, gırtlaklarını boğazlamak istediğim adamların yüzlerine gülmek zorunda kalmıyordum. Akranlarıma nazaran kendi halinde, sınır bölgelerle olabildiğince barışı koruyan, bölgedeki hem Rumlar hem de Türkler tarafından zararsız olarak görülen bir belde oluşturabilmiştim. Her şey yolunda gibiydi. Fazlasında gözüm yoktu.

Fakat sanki benden başka her tekfurun büyük planları, büyük hevesleri vardı. Doğu Roma İmparatorluğu'nun bir numaralı eyaleti Bitinya ucu müthiş bir fırtınaya hazırlanıyordu.

Karacahisar Tekfuru'nun kardeşi Kalanos yaramaz bir çocuk gibi sürekli Türk köylerine saldırıyor, çadırlarını yakıyordu. Bilecik Tekfuru Herakles ise daha çok kendi halkını kılıçtan geçirmekle meşguldü. Moğollardan kaçıp Batı'ya gelenlerle şehirlerin nüfusu her geçen gün gittikçe artıyor, açlık ve kıtlık baş gösterince de isyanlar artıyordu. Herakles'in bu isyancılara cevabı ise kılıcının kabzasında saklıydı.

Ama Bitinya'nın asıl patronu İnegöl Tekfuru Aya Nikola'ydı. Kendini imparator vârisi olarak gören bu adam, hırsı ve azmi sayesinde tüm tekfurlara üstünlüğünü kabul ettirmişti. Kalanos gibileri Aya Nikola'nın tasmalarını elinde tuttuğu itlerinden başka bir şey değillerdi. Hem İznik'te, hem de Konstantinopol'de hatırı sayılır dostları vardı ve imparatorluk ordusunun desteğini sürekli arkasında hissederdi. Ufak hesaplara girişmez, hiç kimsenin bilmediği, tahmin edemediği planlar yapar, ittifaklar kurardı. Aya Nikola, Bizans diplomasisinin vücuda bürünmüş haliydi. Rum Akritaylar da, Anadolu'daki haçlı artıkları da onun emrinde çalışmaktan çekinmezlerdi.

Moğol istilasıyla Konya'daki Selçuklu Sultanı'nın gitgide güç kaybettiği konuşuluyor, yakında tüm toprakların İmparatorluk ve Moğollar arasında paylaşılacağı fısıldanıyordu. Aya Nikola da bu paylaşmadan tüm Batı Anadolu'yu kendi kontrolüne geçirmenin planlarını yapıyor olmalıydı.

Konstantinopol'e yerleşmiş İmparator Mişel Paleoglos'un ajanları Moğol saraylarında cirit atıyor, Anadolu'yu nasıl paylaşacaklarını tartışıyorlardı. Herkes kulak kesilmiş, kimin hangi toprakları yöneteceğine dair kararlar ve haberler bekleniyordu. Paleoglos'un kendini garantiye alabilmek için bizzat kız kardeşini dahi İran'daki Moğol Hükümdarı'na yolladığını duymuştuk.

Sonra bir şey oldu.

Hiç kimsenin beklemediği, ummadığı bir şey. Söğüt'te kışlayan küçük bir Türk aşiretinden bir adam çıktı ortaya. Doğu Roma İmparatorluğu ve Moğolların tüm planlarını tek başına altüst eden bir Türk.

Yaşı üç aşağı beş yukarı benimle aynı olan bu gencin adını ilk duyduğumda pek çoğu gibi ben de onu hiç umursamadım. Yıllar önce yitirdiğim şövalyelik kodunu saf ve öz haliyle onda yeniden bulacağımı, çocukluğum boyunca hayalini kurduğum idealler manzumesinin onun savaşçılığında vücut bulacağını, benim kaderimin hiç umulmadık bir yerde ve zamanda onunkiyle kesişeceğini aklımdan bile geçirmiyordum.

18

Köle tüccarı Moşe bin Yakup, elindeki kırbacı kervanın önüne gelen evsiz çocukların üstüne hiddetle savurdu. "Defolun gidin piç kuruları!" diye bağırırken ağzından tükürükler saçılıyordu. Kırbaç çocuklardan birinin kulağına denk geldi, oğlan kızaran kulağını tutarak kaçtı, diğeri kendini son anda yere atarak kayışın şaplağından kurtuldu ama o da yerdeki çamurun içine kapaklandı. Moşe hemen mor renkli, kadife kaftanının eteklerini tutup çamur sıçramasın diye hızla kendine doğru çekti. "Daha hızlı sür!" diyerek çıkıştı yanında oturan arabacıya.

"Hayvanlar yorgun, beyim," dedi arabacı.

"Atların da senin gibi uyuz!" diye bağırdı Moşe. "Vaktinde saraya varamazsak sana tek kuruş vermem ona göre!"

Arabacı çaresiz bir şekilde atların dizginlerini bir kere daha savurdu. Şehrin en önemli tüccarlarından biri olan bu Yahudi'yi gücendirmek istemiyor gibiydi. Ama atlar gerçekten yorgundu ve adeta yürümekten başka bir şey yapamıyorlardı.

Arabanın tekeri şehirdeki çukurlardan birine girip çıkınca Moşe'nin kat kat olan gıdıları sallandı. İyice şişkin göbeği uzun yolculuklarda iki büklüm oturmaktan onu iyice zorlu-

yor, iç organları sıkışıyor ve yüzü şimdi olduğu gibi kıpkırmızı çıkıyordu. Saten kuşağından çıkardığı mendille ağzını ve yüzünün terini sildi. Kervanı ve köleleriyle birlikte günlerdir yoldaydı ve şehrin hamamındaki mermerlere vücudunu serip kız kölelerine masaj yaptıracağı anı dört gözle bekliyordu. Neyse ki artık büyük şehre giriyordu ve Haşhaşin dostlarının ona hediye ettiği değerli bir yük taşıyordu. Bizzat sultana teslim edeceği, bu yolculuğuna değecek, çok para edecek bir yük...

Aslında Türkler köle ticaretini pek sevmezlerdi. Hatta kimi Selçuklu sultanları dönem dönem köle ticaretini kendi topraklarında yasaklamıştı. Ama şehrin hâkimiyeti Moğol gölgesine girdikçe kuralları da onlar koyuyor, Haçlılar, Moğollar ve bazı Türk beyleri arasında müthiş bir köle ve esir ticareti yaşanıyordu. Moşe bin Yakup da toprak edinme ve işleme hakkına sahip olmadığı için atalarının bir numaralı mesleğini seçmişti: ticaret. Ve Anadolu'da bu günlerde en çok kazandıran iş köle ticaretiydi. Moşe, kaosun kâr demek olduğunu çok iyi bilirdi. Sinekten yağ çıkaran bu adam, Anadolu'nun en büyük şehrinde ticaretin kralı olmuştu.

Eğer elindeki esiri sağ salim sultana teslim ederse kendisine bin Venedik florini verilecekti. Demirden hiçbir farkı kalmayan Selçuklu parası değil, her daim geçerliliği olan Venedik florini! Moşe bu paranın kaç keseye sığacağını hesaplarken arkasına döndü ve demir kafeste oturan kıymetli yüküne baktı. Gıdıları boynunu tam olarak çevirmesine engel oluyordu ama göz ucuyla esirin kafesin içinde olduğunu görebiliyordu. Genç adam burnundan soluyan bir boğa gibi, öylece sessiz oturuyordu. Çenesi düşük Bedevinin ve Arabın ortasında...

Bu Türk esir onu en başından beri şaşırtmıştı. Pasinler Dergâhından kara sarıklı haşhaşin dostları, ona Konya Sul-

tanı'nın bu adamın başına bin Venedik florini ödül koyduğunu söylemişler ve Osman'ı Başkesenler Hanı'nda Kulakçı'nın elinden kaçırıp Yahudi tüccara teslim etmişlerdi. "Çok büyük savaşçı, dikkat et, kesinlikle bu kafesten çıkarma, elini ve ayaklarını sürekli zincirle bağlı tut!" diye de tembihlemişlerdi. Moşe denileni yapmıştı. Adamın kim olduğu umurunda değildi, onu tek ilgilendiren şey bin Venedik floriniydi.

Kervan büyük taç kapıdan içeri girerken, kafesin içindeki genç adam, bakışlarını demirle kelepçelenmiş bileklerinden kaldırdı ve Büyük Selçuklu'nun merkezini, Anadolu'nun en büyük şehirlerinden birini izlemeye başladı.

Osman, Konya'ya bir esir olarak giriyordu.

Ama demir parmaklıkların ardındaki şehir Osman'ın hatırladığı, efsanevi Selçuklu şehri değildi. Genç adamın zincirle bağlı elleri, boynundaki deri muskaya gitti. Bir zamanlar bunu ona babasının dostu olan Selçuklu Sultanı vermişti. Ama artık o ne o Selçuklu vardı ne de o Konya...

Şehrin girişindeki taçlı kapı tam ortasından yarılmış, omzundan karnına doğru kılıçla ikiye ayrılmış bir savaşçının dışarı çıkmış kemiği gibi sütunların biri tek başına kalmıştı. Kemerde sağdan sola doğru yazan kabartma Arapça ayet okunamaz hale gelmişti. Osman, bu parçalanmış kemerin altından geçerken bir Selçuklu cennetine değil, bir arafa girdiğini, cennet ile cehennem arasında sıkışmış bir güruhun içine adım attığını hissediyordu.

"Lanet olsun," dedi kafesteki Bedevi, "bu şehir ne hale gelmiş!? Burası bir başkent mi, yoksa çöplük mü belli değil! Daha birkaç yıl önce geçtiğimde burayı dünyanın en güzel şehri sanmıştım." Sıska, yanık tenli, kel bir adamdı bu Bedevi. Bol bol küfretmeyi ve konuşmayı pek seviyordu. Adamın sol eli yoktu, kolunun ucundaki kapanmış yaradan, yıllar önce o elini kaybettiği anlaşılıyordu.

"Sen şehirden ne anlarsın, Allah'ın cahili," dedi Arap.

Bedevi, "Sen ne anlarsın?!" diye çıkıştı.

"Ben doğma büyüme Bağdat'ta yaşamış biriyim. Her şeyi anlarım!" diye cevapladı Arap.

İkili tartışmaya devam ederken kervan şehrin içine giriyordu.

Şehrin büyük kapısından geçer geçmez "Üfff! Bu koku da neyin nesi!" diyerek burnunu tıkadı Bedevi. Bir eli kafesin demirinde, yüzünü parmaklıklara dayamış, şehre bakıyordu. Arap da tiksintiyle yüzünü buruşturdu. Kim bilir ne zaman ölmüş bir köpeğin kurtlanmış leşinin yanından geçiyorlardı.

Osman ise hüzünle başkenti seyrediyordu. Şehrin ana sokağı dilencilerle dolmuştu; kervanın önü sürekli yüzleri gözleri karalar içinde çocuklar tarafından kesiliyordu. Sağ dizinin altından gerisi olmayan genç bir adam koltuk altına aldığı bir sırıkla topallayarak yürümeye çalışıyor, köşedeki duvarın dibine diz çökmüş yaşlı bir adam sakallarını sıvazlayarak şehre yeni giren kervanı izliyor, az ötede kucağında bebeğiyle bir kadın kervandakilere el açıyordu. Gözleri hariç tüm yüzü kapalı olan kadının kucağındaki bebeğin burnundan sümükler akıyor, çocuk avazı çıktığı kadar bağırarak ağlıyordu. Şehir, doğu illerindeki Moğol katliamlarından kaçıp gelen sığınmacılarla dolmuştu.

"Bu şehre en son geldiğimde etraftan mis gibi çiçek kokuları geliyordu," dedi Bedevi. "İşte şuradaki çeşmede su içip dinlenmiştim."

"Kelleciler," dedi Arap. "İşte bu şehre olan biten bu. Kelleciler!"

Bir Moğol askeri, şehrin meydanındaki çeşmenin mermerine bir ayağını dayamış, dizine koyduğu kılıcını biliyordu. Osman adamla göz göze geldiğinde, Moğol ona ters ters baktı ve yere balgamını tükürdü. Onun hemen yanında çeşmede

burnunu sümküren bir başka Moğol ve aynı suyu yüzüne çarparak serinlemeye çalışan bir başka adam daha vardı.

"Hep aynı oluyorlar," dedi Bedevi. "İnce tüy bıyıklar, çekik gözler, sivri başlıklar, deri kıyafetler ya da köse yüzler... Bir Moğol'u nerede görsem tanırım!" Sonra bu söylediğine kanıt göstermek ister gibi elsiz kolunu önüne uzattı.

"Şehrin her yanını sarmışlar," dedi Arap. "Her yer Kelleci olmuş!"

Ama Moğolların asıl kimliklerini belli eden şey, sırtlarındaki orak kılıçları, baltaları ve tirkeşlerindeki yaylarıydı. Bazen üç beş kişilik gruplar halinde, bazen de daha kalabalıklardı. Sokakta gezen tek tük Selçuklu askerlerinin dışında onlardan başka silah taşıyabilen kimse yoktu. Ana sokak boyunca sağlı sollu sıralanan dükkânların pek çoğunun kapılarına tahtalar çakılmış, tahtaların üzerine de Osman'ın anlamadığı bir dilde işaretler konmuştu.

"Ne yazıyor o tahtalarda acaba?" diye söylendi Bedevi.

"'*Ya itaat ya ölüm*!'" diye cevapladı Arap.

"Sen nereden biliyorsun?" diye sordu Bedevi inanmamış gibi görünerek.

"Sana daha önce de söyledim," dedi Arap. "Ben Bağdat'ta kütüphane müdürüydüm. Moğolların kullandıkları dilleri bilirim."

"Oradaki kitaplar yakılırken hangi deliğe saklandın peki?" diyerek sırıttı Bedevi. Adamın göbeğine baktı. "Yoksa o sıralar masanın altında tıkıştırmakla mı meşguldün?"

Arap, "O çeneni kapatmazsan ben kapatmasını bilirim!" diyerek sesini yükseltmeye kalktı ki, Moşe'nin atlı adamlarından biri kafese yanaşarak, "Karı gibi dırdır etmeyi kesin!" dedi. Elindeki sopayı kafesin duvarına vurunca, Bedevi'nin kafesi tutan sağ elinin parmaklarından birini yakaladı. "Yandım anam!" diyerek bağırdı adamcağız ve elini ağzına götürdü. Sağ orta parmağının kırıldığını hissedebiliyordu.

Osman dışardaki atlıya öfkeyle baktı.

"Sen neye bakıyorsun öyle?!" diyerek tersledi adam onu. Osman sessiz kaldı.

Çocukluğunda ışıl ışıl hatırladığı bu sokağın tüm dükkânları, demirciler, bakırcılar, kumaşçılar, terziler, kuyumcular, pabuççular, kasaplar, debbağlar, hepsi de sessiz bir karanlığa bürünmüştü. Şehrin sokaklarında bir o tarafa bir bu tarafa yürüyen yığınla insan vardı ama bu, şen şakrak bir kalabalık değildi. Dükkânlardan çıkanlar sanki bir şeyler saklar gibi hızlı hızlı yürüyor, dükkânlara girenler ise onları takip eden biri var mı yok mu diye arkalarını kolluyorlardı. Birileri sanki kaçıyor, birileri de kovalıyordu. Bir zamanlar şairleriyle, filozoflarıyla, âlimleriyle anılan bu şehir ne de çabuk hırsızlara, haydutlara ve yokluğa yenik düşmüştü.

Kervan, konik kubbesi yerle bir olmuş bir kümbetin, minaresi boylu boyunca yerde uzanan parçalanmış bir caminin yanından geçti.

"Lanet olsun," dedi Bedevi, "Burada ne olmuş böyle?! Türbenin canına okumuşlar!"

"Kelleciler," diye cevap verdi Arap. "Sadece insan kellelerini değil, mabetlerin de kafalarını bedenlerinden ayırmakta üstlerine yok!" Esir bunu söylerken az öteden atlarıyla geçen bir grup Moğola bakıyordu kızgınlıkla.

"Bu adamların dine de mi saygısı yok?!" diye sordu Bedevi.

"Onların tek dini var, kargaşa!"

Osman paramparça edilmiş kümbetin içinden, taş molozların arasından dışarıya çıkan yeşil sandukaları görebiliyordu. Moğollar sadece yağmalamıyorlar, yakıp yıktıklarının toplanmasına ve tamirine de karşı çıkıyorlardı. Osman bu manzaraya sanki hisleri alınmış gibi bakıyordu. Gözleri açıktı ama bir cesetten farkı yoktu. Osman, öfkenin doruğunda öfkesizliği kızmanın doruğunda sakinliği bulmuştu. Öfkesi ve nefreti

bakışlarındaki kızgın ateşte düğümlenivermişti sanki başka hiçbir tepki vermeden, sinirleri alınmış gibi öylece etrafını izliyordu.

Kalabalıktan bir çocuk eline aldığı taşı hızla kafese attı ve "Hainler!" diye bağırdı. Onu takip eden başka bir çocuk "Köleler!" diye bağırarak taşı fırlattı. Birdenbire galeyana gelen küçük bir grup kendilerine yeni bir eğlence bulmuş gibi kafesi taş yağmuruna tuttular.

Bedevi, "Ulan korkaklar! Sizi bir elime geçirsem!" diye bağırdı.

"Çeneni kapa da kafanı koru!" diye uyardı Arap yere kapanırken.

Moşe, esirlerin hayatını önemsediği için değil ama satılamayacak hale gelmelerini istemediği için hemen bir iki Selçuklu askerinin ceplerine birer altın sıkıştırdı, kalabalığı dağıtmalarını sağladı. Ama taşlardan biri Osman'ın kafasını kanatmıştı ve alnından aşağıya kan sızıyordu.

"Bizden ne istiyorlar?" dedi Bedevi hıçkırarak.

"Amaçsız, cahil bir kalabalığa her şeyi yaptırabilirsin," diye yanıtladı Arap kapaklandığı yerden.

Alnından aşağıya akıp kirden iyice kararmış beyaz gömleğine damlayan kan da Osman'ın umurunda değildi. Öylece ölü gibi bileğindeki kelepçelere bakıyordu. Onu asıl acıtan, asıl canını yakan şey esaretti; ötesi umurunda değildi.

Osman'ın gözleri molozların içinden beliren çinilerin arasındaki çatlaklara saplanmış oklara kaydı. Birkaç yüz metre ötedeki bir grup Moğol, caminin çinilerini hedef tahtası haline getirmiş, ok talimi yapıyorlardı. Osman, duvara saplanabilen bu okları ilk defa görüyor, Moğolların çektikleri yayların gerilme gücüne şaşıyordu.

Genç adamın gözleri çinilere saplanan bir oka takılınca kabzasını aldığı o günü hatırladı.

19

Oğlan, gözlerini kapattı ve göğsünü şişirerek derin bir nefes aldı. Yıldız havası Osman'ın ciğerlerini dolduruyordu.

Rüzgârı çekebildiği kadar içine çekti. Havayı içine çektikçe zihni açılıyor, kasları hareketleniyor, hisleri daha da kuvvetleniyordu. Bu rüzgâr, onu bugün tirendaz yapacaktı; böyle inanıyordu. Rüzgârı eğer yeteri kadar içine çekerse belki ondan bir parça olabilir ve yine kendinden bir parça saydığı okuyla birlikte yüzlerce gez öteye ulaşabilirdi.

Oku, onun bir uzvuydu, kolu, kanadı, tirkeşindeki en gizli silahıydı.

İşi zordu. Yıldız menzili, havaların en zoru, rüzgârların hükümdarıydı. "Bu Nisan gününde işini bilmeyen hiçbir okçu, talimli olmayan hiçbir kemankeş menzili tutturamaz, yarışı kazanamaz," demişti üstadı Dündar Bey. "Sadece gözlerinle değil, gönlünle atmalısın. Atmaktan öte, sen ok olmalı, ufka fırlayan sen olmalısın!"

Genç adam gözlerini açtı, elinde yayı, sırtındaki ceylan derisi tirkeşte üç adet menzil oku, Domaniç'in en geniş yaylalarından birine kurulan ok meydanında bakışlarını gezdirdi. Etrafını Kayı çadırlarının ve ağaçların sardığı meydanda kalabalık tam takım yerindeydi. Koca meydanın kenarında

yayları taşıyan yaycılar, sepet sepet okları hazır eden ok ustaları, kenarda idman yapan ok pehlivanları, sahayı kontrol eden meydan ihtiyarları ve onların yardımcıları korucular yayılmışlardı...

Osman'ın bakışları üç gün boyunca ahşap kalaslardan hazır edilen tribünlere geldiğinde gözleri özel birini arar gibi kısıldı. Üç sıra yapılan ahşap oturakların en önünde ve ortada meydan ihtiyarlarının şeyhi Edebali ve yanı başında Ertuğrul Bey oturuyordu. Ertuğrul Bey'in sağında Gazi Rahman ve diğer kıdemli gaziler, menzil sahibi ünlü üstat okçular, nam salmış yay ve ok ustaları vardı. Edebali'nin sol tarafı ise misafirlere ayrılmıştı. Çevre beyliklerden gelen beyler, gaziler, Bilecik ve İnegöl'den misafirler ve diğer ileri gelen Rum aristokratları bulunuyordu. Türklerin ok müsabakalarını izlemek her zaman büyük zevkti.

Ama Osman'ın asıl aradığı kişi başkaydı. O, şeyhin kızını, Rabia'yı görmek istiyordu. Daha doğrusu onun kendisini görmesini istiyordu.

Pazartesi ve perşembeleri yapılan kabza alma yarışları Kayılar için her zaman önemli, eğlenceli günlerdi. Fakat bugün hepsinden özel bir gündü; hususi misafirler davet edilmiş, yüzlerce kişiye ziyafet verileceği ilan edilmişti. Meydanda ok atıp kabza almaya çalışacakların adları bir hafta önce köylerde duyurulduğunda herkes bu nisan perşembesini merakla beklemişti.

Bugün, Kayıların genç yiğitleri kapışacak, daha şimdiden adlarını çevre kasabalarda duyuran Karagöz ve Havandelen yanında Ertuğrul Gazi'nin oğlu Osman kabza için yarışacak ve içlerinden sadece biri bugün bu büyük onura hak kazanacaktı. Kabza almak demek resmen bir Türk okçusu olmak demekti; gencin rüştünü ispat etmesi, "Ben de sizdenim ey Kayılar!" demesiydi. Hafife alınır bir tarafı yoktu; bir Kayı

gencinin yaşamındaki en önemli adımdı. Okçuluk söz konusu olduğunda "Kemikkıran" lakabını takmışlardı Osman'a. Pek çok köylü, onun yapıştığı kabzaları ortasındaki kemiklerinden ikiye parçaladığı için onu artık bu şekilde anıyordu. Ama bazıları bunun abartı olduğuna inanmıyor da değildi.

Tribünde kimin oku en uzağa atacağına dair hararetli bir tartışmadır gidiyordu. Öğleden önce meydanda toplanan kalabalığa önce kuzu eti, beyaz pilav, ayran ve baklavadan oluşan cömert bir ziyafet çekilmişti. Ertuğrul Bey'in bu törenlerdeki cömertliği dillere destandı. Pişmiş onlarca kuzu kütüklerden kancalarla sarkıtılıp parçalara ayırılır, pilavlar neredeyse bir insan boyundaki kazanlarda pişirilir, onlarca testide yayık ayranı taşınırdı. Kayı kadınlarının kendi elleriyle yaptıkları baklavalar, meydanın hemen yanındaki çadırlardan tepsi tepsi taşınır, misafirlere sunulurdu. Osman'ın heyecandan tüm iştahı kaçmış, ağzına bir lokma koyamamıştı ama sanki ondan başka herkes iştahla yemiş içmişti. Osman'ın gazi babası, herkes doysun ister, çevre köylerdeki fakir fukaraları özellikle buldurur, meydana getirir, onların da nasiplenmesi için özellikle uğraşırdı.

Beylik zor iş, diye içinden geçirdi Osman. Her zaman görülecek bir iş, doyurulacak bir halk ve memnun edilecek bir tebaa, diş gösterilecek düşmanlar vardı. Belki de sırf bu yüzden onun ok hocalığını babası değil, amcası Dündar Bey yapmıştı.

Şimdi yerinde oturan Dündar Bey, uzaktan onları izleyen yeğeninin gözlerinin içine bakıyor, "Haydi aslanım, göreyim seni!" der gibi başını sallıyordu. Kayıların usta okçuları Dündar'ı Osman'a üstat tayin etmişlerdi. Her Kayı gencine bu işin inceliklerini öğretecek, ona talim yaptıracak, okçuluğun sırlarını açacak bir üstat belirlenirdi.

Ertuğrul Bey, bu işlere zaman ayıramayacak kadar yoğundu. Oğlu bile olsa, işini gücünü bırakıp, beyliğin sorumlulu-

ğunu bir kenara atıp okçuluk gibi çok ağır bir işte Osman'la ilgilenmesi beklenemezdi. Öte yandan, onun kardeşi Dündar Bey bu iş için biçilmiş kaftandı. Tüm Kayılar gibi ok atmaktan büyük keyif alan bir ustaydı ve bu işin kitabını yazacak kadar bilgi ve deneyim sahibiydi. Bey'in oğluna, amcasını üstat tayin etmek, ihtiyar okçuların akıllıca bir hareketiydi.

Osman, Dündar Bey'in gözlerindeki güveni okudu, kendini iyi hissetti. Bugün her türlü desteğe ihtiyacı olacaktı. Ama onun tribünde gözleriyle aradığı ne Ertuğrul Bey ne de üstadı Dündar'dı. O, Edebali'yi görür görmez Balkız'ı düşünmüştü. Kalabalığın arasında bir yerlerde olmalıydı. Kabza alma törenleri hem erkek hem de kadınlar için vazgeçilemez bir şölendi. Oğlanlarının bir yiğit gibi ok uçurmasını izlemeye gelen anneler, yavuklularına destek olmaya gelen genç kızlar, üstat kocalarının çıkarttığı işle övünmeye gelen hanımlar...

Tribünler renk renk yaşmaklar, yemeniler, entariler ve türbanlarla doluydu. Ama Balkız neredeydi? Tribünlerin önünde geçit için hazırlanan alay da Osman'ın bakışlarının önüne geçiyordu, emin değildi. Edebali'nin kızı da bugün şeyhle birlikte kendisini izlemeye gelmiş miydi? Kendisini sevip sevmediğini bir türlü anlayamadığı Edebali, belki de buna müsaade etmemişti! Balkız ya gelmediyse? Ya umursamadıysa Osman'ı?

Peki ya geldiyse ve Osman kabzayı alamazsa? Balkız'ın dilinden günlerce kurtulamayacağını adı gibi biliyor, tüm bunları düşündükçe sırtından soğuk terler döküyordu. Balkız gelse bir türlü, gelmese bir türlüydü.

"Ne o, Osman, yoksa babanı mı arıyorsun?" diye bir ses işitince Osman kendine geldi, az ötesinde yayıyla alıştırma yapan Havandelen'i gördü. Bu lafa bozuldu, kaşlarını çatıp oğlana baktı. İstese onun yanına gidip suratına öyle bir yumruk geçirirdi ki oğlanın tüm yüz kemikleri tuz buz olurdu. Ama şimdi bunun sırası değildi; hem babasını önünde kavga et-

mesi kendi ölüm fermanını imzalamak olurdu. Yumruğunu sıkmakla yetindi.

Fakat bu oğlanın okçuluğu düşündürüyordu onu. Havandelen'in birer kütük gibi görünen kollarına baktı. Oğlan kaslarıyla gösteriş yapmak için gömleğinin kollarını omuzlarından kestirmişti. Kollarının üst kısmındaki pazular, oğlan elindeki yayı eğip büktükçe patlayacak gibi şişiyordu. Çocukta sanki bilek yoktu da koldan itibaren başlayan kürek gibi eller vardı. İnsan böyle bir kolla hangi yayı kuramaz, hangi çileyi çekemezdi ki! Oğlanın lakabı boşuna değildi; attığı her ok metali parçalayacak gibi havayı delip geçiyordu. Havandelen, şüphesiz Osman'ın bugün en büyük rakiplerinden biriydi.

Az ötede hem Osman'ı hem de Havandelen'i kısılmış gözlerle izleyen, pusuda bekleyen bir kurt gibi ikisini de sessizce gözetleyen bir başka okçu yiğit daha vardı. Adı Karagöz'dü. Fakat ne gözleri karaydı ne de teni. Tam tersine, bu genç adam sarı tenli, sarı saçlı, yeşil gözlü bir delikanlıydı. Lakabının, fiziksel özellikleriyle hiçbir ilgisi yoktu.

Oğlan ok atışlarından önce gözlerinin altına güneş yansımasını önlemek için kınayla karışık kara çamur sürdüğü için bu lakabı almış, attığı oklarla kısa zamanda kendinden söz ettirir olmuştu. Gözleri ile yanakları arasındaki iki parmak kalınlığındaki bu karalar oğlanın yüzüne korkunç bir hava katıyor, meydandaki diğer çocukların içine durduk yerde korku salıyordu.

Osman, bu kara boyalardan değil ama onun kuvvetinden endişe ediyordu. Yaşına göre beş yaş daha büyük gösteren bu insan azmanı, katırları bir sepet elma kaldırır gibi kaldırıyor, bir sığırı iki arka ayağından tuttu mu zınk diye yere yıkıyordu. Karagöz, kimsenin çekip kuramadığı bir buçuk metrelik Türk yaylarını bile hop diye büküveriyordu. Pek çoklarına göre bugünkü yarışmanın en güçlü adayı işte bu oğlandı.

"Ok demek, pazu gücü demektir," demişti Üstat Dündar Osman'a. Ertuğrul'un oğlu da son üç yıldır, Dündar'ın hocalığında işi gücü bırakıp kollarını, göğsünü ve omuzlarını güçlendirmeye başlamıştı. Gerçi Osman doğuştan güçlü kuvvetli doğanlardandı. Sürekli hareket halinde olduğundan, ağaçtan ağaca tırmandığından, kayalarda sürekli koşuşturduğundan vücudu küçük yaştan itibaren gelişmiş, tuttuğunu koparan bir bileğin sahibi olmuştu. Üstat Dündar, yeğeninin kabzayı kavrayışını görür görmez, "Tutuş doğuştan, atış talimdendir," sözünün bir kere doğrulandığını düşünmüştü. Oğlan kabzaya bir yapıştı mı düşmanının ümüğünü sıkar gibi çatırdatıyordu yayı.

Dündar, nice okçular görmüştü ki yıllarca uğraşıyorlardı da Osman'ın içgüdüyle yaptığı tutuşu kavrayamıyorlardı. Bazısının elinde yay, kişi ne kadar uğraşırsa uğraşsın eğreti durur du. Kabza sevmezdi öyle eğreti yapışanları; ok atılırken ya elden kurtulur, ya sarsılır, ya da gevşeyiverirdi. Atıcılıkta sebat gösterilmeye kabzadan başlanırdı; tutuş önemliydi. Oysa Osman'ın öğrenmesi gereken kabzayı birazcık gevşetmesi, baş ve işaret parmaklarını açarak tutmasıydı. Elinin ayasına kabzanın ortasında bulunan kemiğini sağlam oturtuyor ama diğer iki parmağı gerektiği gibi konumlandıramıyordu. "Kabzada esneme payı bırakmıyorsun," diyordu Üstat Dündar; "Eğer çileyi de aynı sertlikle çekersen sana yay dayanmaz bilmiş olasın!"

Ve Dündar Bey'in dediği gibi de olmuştu. Osman talimlerin ilk gününde yapıştığı ilk iki yayı da çatır çatır ikiye ayırmıştı. Haftalar sonra üstadı, Osman'ın önüne yeni bir yay getirmiş ve ona "Ne görüyorsun?" diye sormuştu. Osman alık alık bakmış, "Yay görüyorum," demişti. "Yanılıyorsun," diye cevaplamıştı amcası. "Gördüğün senden bir parçadır. Senin tenin, senin kanın, senin kemiğin ve senin sinirlerindir! Ona

öyle bir yapışmalısın ki, yayın senin kolunun doğal bir uzantısı olduğunu hissetmelisin."

Dündar Bey sonra yayı eline alıp Osman'a teker teker parçalarını anlatmış ve bir uçbükümlü Türk yayının yapılmasının bazen on yıl aldığından bahsetmişti. Diğer tüm yaylar ne kadar iyi yapılırsa yapılsınlar birkaç yılda kullanılamaz hale gelirlerdi. Ama çeşit çeşit merhalelerden geçen bir Türk yayı evet bazen on yılda tamam hale gelirdi; ancak aralarında iki yüz yıl boyunca kullanılabilenleri vardı.

Osman, yayların yapım aşamalarını düşündükçe hâlâ başı dönüyordu. Sulak yerde yetişen akçaağaçlardan kesilen parçalar kaynatılır, fırınlanır, kurutulur, sonra rutubetsiz ve dumansız bir ortamda yıllarca bekletilirdi. İyi yay ustaları bu yayların bulunduğu yerde yağlı yemek dahi pişirilmesine müsaade etmezlerdi. Sonra ağacın içine boğaların paçalarından alınan sinirler, yaya uçtan uca taksim edilir ve tutkallanır; uzun boylu, genç öküzlerin boynuzları törpülenerek kabzanın tam merkezine yerleştirilirdi. Onlarca aşamadan geçen, dört ana parçadan oluşan böyle bir ok, doğru kullanıldığında üç nesil okçu yetiştirir, savaşçılar doğurur, savaşların kaderini değiştirirdi.

"İyi bak," demişti Üstat Dündar. "Yayın ağacı, tenindir; boynuzu kemiğindir; sinirleri sinirin; tutkalı da kanındır! Önünde gördüğün yay değil, sensin!"

Kabzanın kıymetini anlayınca ikinci aşama çile çekmekti. Osman, taliminin ilk aylarında her gün yaya bir uçtan diğerine bağlanan çileyi yüzlerce kere çekmişti. Sırf talim için yapılan bu yaylara kepaze deniyordu ve Osman o kadar çok kepaze yayı çekmişti ki bir ara bütün hayatının kepaze çekerek geçeceğini düşünerek ürpermişti!

Deve derisinden yapılma bu çileler belki kindar bir deve gibi adamın yüzüne tükürmüyorlardı ama ona yapışıp çeke-

nin elini ve parmaklarını birkaç günde yara ediveriyorlardı. Osman, üçüncü günün sonunda elinin kullanılmaz hale geleceğinden korkarak pamuklu bir çul parçasını çileye sarmış, keskin ipliği bu şekilde çeker olmuştu. Sabahları uyanır uyanmaz ilk işi 66 kez çile çekmekti. Bunu kaçırdığı günün idmanında Üstat Dündar, oğlanın yeterince çalışmadığını anlayıveriyor, "Okçuluğu bir gün bırakanı, ok bir yıl bırakır, haberin ola, Osman!" diye lafı patlatıveriyordu.

Çileyi bu şekilde çeke çeke oğlanın demir gibi olan kolları tam bir kas makinesine dönüşmüş, Osman son aylarda günde 666 sefer çile çekmeden oka yapışmaz olmuştu. Dündar, oğlanın önüne öyle yaylar bulup getiriyordu ki bu şekilde idman yapılmasa milim hareket ettirilemeyecek türden aletlerdi. "3"sayısının şeklini andıran uçbükümlü Türk yayı iki ucundan tutuluyor, tam tersine kanırılıyor ve çilesi takıldığında "D" şeklindeki klasik yay görüntüsünü alıyordu. Böylesi sert gerilmiş bir çileden çıkan ok, şövalye zırhlarını, madeni plakaları ve kemiği bile delip geçebilirdi. Tabi böylesi gergin bir çile gerçekten çekebilirse!

Osman hayatı boyunca vücudunda bu kadar kas olduğunu çile çeke çeke anlamıştı. Göğüs, omuz ve kol kasları günlerce sızlıyor, bazen talimlerin dışında çorba kaşığını ağzına getirecek gücü bile kendinde bulamıyordu.

"İşin fiziki yanını hallettin sayılır," demişti bir gün Üstat Dündar. "Şimdi teknik kısmına geçebiliriz." Böylelikle atış talimleri başlamıştı. O kadar çok çeşit ok ve her birinin o kadar çok atma stili vardı ki, Osman ilk haftalarda bunların hepsini birbirine karıştırmıştı. Tarzıhas, kirişendam, şemendam, peşrev, karabatak, azmayiş ve ebriş oklar... Sonra puta atılan oklar vardı ki bunlar tamamen ayrı bir dünyaydı! Okların yapımı da yaylarınki kadar karmaşık ve çetrefilliydi. Çam ağaçları tavlanır, törpülenir, düzeltilir, fırınlanır ve yine yıllarca

kurutulmaya bırakılırdı. Osman talimleri süresince öyle ok üstatları tanımıştı ki bazıları hangi rüzgâra ok atacaklarsa, o rüzgârın havasında yetişen ağaçlardan yapılan okları kullanıyorlardı! Böylesi bir müşkülpesentlik onun çok küçükken okçuları kıskançlıkla izleyip de hiç aklına getirmediği bir şeydi! Öğrenilecek o kadar şey, uyulacak öyle çok adap ve erkân vardı ki, sırf bunlar için bile kabza almadan önce yıllar geçmesi gerekmişti.

Fakat işte şimdi buradaydı.

Bu nisanın güneşli perşembesi ne pahasına olursa olsun onun kabza aldığı gün olmalıydı.

Fakat Balkız neredeydi?!

20

Kabza alma töreni, alayın tribünün önünden, Ertuğrul Gazi ve Şeyh Edebali'yi selamlayarak geçmesiyle başladı. Edebali'nin üstünde beyaz hırkası, arakiye sarığı ve elinden hiç bırakmadığı hurma dalından yapılma tesbihi vardı. Ertuğrul Gazi ise kürk astarlı, kolsuz bir bordo kaftanla göz dolduruyordu.

Geçit alayı, sanki Kayı okçuluğunun gövde gösterisi gibiydi. Yaycılar, okçular, kirişçiler, çileciler, sinirciler, tutkalcılar, kemikçiler, zehgirciler, ve elbette kıdem tirendezlar, kemankeşler ve onlarca okçu adayı genç...

Ertuğrul Bey önceki gece oğluna, "Unutma oğlum, ok meydanı, er meydanıdır. Yarın bir beyin oğlu olarak değil, bir okçu olarak yarışacaksın," demişti.

Osman alayın arka tarafında yürürken etrafına baktığında gerçekten de her sınıftan, her kesimden insanı görüyordu. Kimisi esnaf, kimisi tüccar, kimisi köylü, elli çeşit insanın her birinin sosyal statüleri ayrı ayrıydı. Başka bir yerde yan yana gelemeyecek her türden insan burada bir aradaydı, eşitti. Sanki meydanın girişinde insanlar mesleklerini ve statülerini üzerlerindeki kaftanları çıkarır gibi çıkarıyorlar ve meydana bir savaşçı olarak giriyorlardı. Herkes eşit haklara sahipti; kimsenin kimseden zerre kadar üstünlüğü yoktu. Bey oğlu da olsa, Osman da onlardan bir okçuydu bugün. Hepsi bu...

Alaydakilerin her biri de Ertuğrul ve Edebali'nin önünden geçerken ya başlarını büküyorlar ya da yarı bellerine kadar eğiliyorlardı. En önde arakiye etrafına tülbent bağlanmış sarıklarıyla meydan ihtiyarları, hava ve ayak şahitleri geliyor, sonra sırayı kademelerine göre üstat okçular takip ediyordu. Ertuğrul ve Edebali ellerini kalplerine ve alınlarına götürerek onların selamlarını alıyorlardı.

Osman, ikilinin önüne geldiğinde kabzasını aldı ve diğer adaylar gibi onu öpüp alnına götürdü. Gözünün ucuyla tribünlere baktığında Dündar'ın güvenli bakışlarıyla, babasının gururlu ifadesiyle, Şeyh Edebali'nin ise çatık kaşlarıyla karşılaştı, irkildi.

Ve sonra, bu üçlünün hemen ardında diğer hanımların yanında yerini alan Balkız'ın ışıl ışıl yüzünü gördü. İşte oradaydı! Gelmişti! Onu izlemeye gelmişti! Kız uzun bir brokar giysi, ahududu rengi kaftan, beyaz entari ve koyu kırmızı şalvar giymiş, incecik beline altın tokalı deri bir kemer takmıştı.

Osman, Balkız'a bakıyorum derken şaşkınlıktan kabzayı yere düşürdü. Tribünlerde bir gülüşmedir başladı. Osman kıpkırmızı olmuştu. Kalabalık onun kime baktığını anladığından değil ama oğlanın şaşkınlığına gülüyordu.

"Ne oldu, heyecanlandın herhalde!" diye kıkırdayarak fısıldadı Osman'ın hemen ardındaki Havandelen.

Bu oğlan, rakibini ezmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyor, diye düşündü Osman. Fakat onun şimdi düşünmesi gereken daha önemli şeyler vardı. Zira tüm dikkati Balkız'ı görür görmez altüst olmuştu. Edebali sanki onun içini okuyor gibi oğlana kızgın kızgın bakıyor, Balkız ise genç adamın bakışlarını cevapsız bırakmamakla birlikte ser veriyor sır vermiyor gibiydi. Üstelik kutsal olduğu kabul edilen kabzanın yere düşmesi kötü bir uğursuzluktu ve bunun iyiye yorulur hiçbir tarafı yoktu. Kalabalıktakiler, belki de bugün Osman'ın günü değil diye söylenmeye başlamıştı bile.

Fakat tribünlerin önünde koca bir boğa belirdiğinde, kalabalık bakışlarını kurbanlık hayvana yönlendirdi. Böylesi koca bir hayvanı kaç kişi yere yıkabilirdi, kim onun boynuna bıçak çalmaya cesaret edebilirdi?!

Tribünlerin önüne çıkıp da hayvanın yanına yanaşan Ertuğrul Gazi'den başkası değildi. Kayı Beyi, boğanın yanındaki diğer adamları gönderdi, sırtındaki işlemeli kaftanını çıkarttı, gömleğinin kollarını sıvadı ve usta bir pehlivan olarak boğayı tek başına yere yıkıverdi. Hayvanın üç ayağını öyle ustalıkla bağlamış, "Bismillah!" diyerek hayvanın boynuna bir kaya gibi dizini öyle sağlam bindirmişti ki hayvan yerinden kımıldayamıyor, boşta olan tek ayağından başka hiçbir yeri hareket etmiyordu. Ertuğrul Gazi, kurbanlık hayvanı güneş ışığıyla parlayan keskin bir bıçakla tek hamlede gırtlağından kesiverdi. Kayılar, böyle bir beyleri oldukları için şükrediyorlar, gururlanıyorlardı. Sonra Ertuğrul Bey, bıçaktaki kanı, kabza adaylarının alınlarına teker teker sürdü, onlara başarılar diledi. Osman'ın alnına da kanı sıradan bir çocuğa sürer gibi sürmüş, ona ayrı bir muamele yapmadan kaftanını giyip tekrar yerine, tribünlere dönmüştü.

Alaydakiler meydandaki yerlerini alıp da Şeyh Edebali duaya başladığında, Osman da meydanın köşesinde beklemeye başlamıştı. Şeyhül-meydan Edebali, Fatiha, İhlas sureleri, Salli, Barik dualarından ardından okçuluğu öven Enfal suresinden bir parça okuyup okçulukla ilgili hadisler paylaştı. Geçmiş okçuların ruhlarına, Ertuğrul Bey'in ve tüm Kayıların geçmişlerine Fatiha istedi ve atışların başlaması için işaret etti.

İşte başlıyordu, Osman'ın kalp atışları iyice hızlanıyordu...

Şeyhül-meydanın yerine oturmasıyla birlikte meydanın ortasında bulunan bir üstat eline aldığı yaydan ucunu daha çok gökyüzüne doğru tutarak bir işaret oku fırlattı. Ok, yaydan fırlar fırlamaz ortalığı keskin bir ıslık sesidir kapladı.

Buna kılavuz oku denirdi. Özel olarak yapılan ok, havada yol aldıkça ıslık çalar ve meydandaki herkese törenin resmen başladığını duyururdu. Kenardaki üç parça davulun güm güm diye vurulması da bu ıslığa eşlik ediyordu.

Kılavuz okunu, meydanın ortasındaki ok gösterileri takip etti. Usta okçular havalara attıkları okları yerde taklalar attıktan sonra tam önlerinde, yere düşmeden yakalıyorlardı. Sıra sıra dizilen bu okçular yekpare bir şekilde aynı anda aynı hareketleri yapıyorlar, arka arkaya attıkları okları tekrar tekrar yere düşmeden havada kapıyorlar, kalabalıktan müthiş alkışlar alıyorlardı.

Bu sırada meydanın dört bir tarafında, yarım düzine yarış aynı anda devam ediyordu. Ünlü ustalar küçük gruplar halinde menzil yarışı yapıyorlar, kendi aralarında ödüller koyuyorlardı. Tribündekiler bu okçulardan hangilerini tanırlarsa onun atışlarını pürdikkat izliyorlardı. Alanın hakemleri kabul edilen meydan ihtiyarları ve onların yardımcıları korucular ve havacılar yarışların her aşamasında hazır bulunuyor, her şeyin örf ve adaba göre gerçekliğinden emin olmaya çalışıyorlardı. Örneğin ödül koyulurken kumar olmamasını denetlemek, ihtiyarların asli görevlerindendi. Bir kemankeş, diğerine, "Seni geçersem elindeki yayı alırım," ya da "Sen beni geçersen sana bir kaftan hediye!" gibi bir ödül ortaya koyabilirdi ama bu ödül karşılıklı olursa, yani "Sen kazanırsan şu ödülü alırsın, ben kazanırsam bu ödülü alırım," dendiği anda iş kumara giriyordu. Bu tür iddialara tutuşanlar hemen meydanın dışına çıkartılıyordu. Ödül kesinlikle tek taraflı olmalı, kumara dönüşmemeliydi. Kabza adayları ise kimisi ok atarak, kimisi çile çekerek ısınmaya çalışıyorlardı.

Bir ara Şeyhül-meydan'ın önüne bir grup geldi.

Kimin yarışı kazandığı konusunda ihtilaf vardı. Her iki kemankeş de kendisinin koşuyu kazandığını iddia ediyordu.

Kemankeşlerden biri, diğerinin attığı okun ters düştüğünü, böyle durumlarda okun yeleğinin değil, temrenin değdiği noktanın baz alınması gerektiğini söylüyordu.

Şeyh Edebali havacı ve ayak şahitlerini çağırdı. İkişer şahit öne çıktılar.

Edebali, adamlara teker teker, "Sen şahit misin okun şöyle şöyle düştüğü şekle?" diyerek sordu.

Şahitlerin hepsi de olayı doğrulamak üzereydiler ki, bir üçüncü kemankeş araya girip söz aldı. Havacı şahitlerinden birini işaret ederek, "Bu adamın şahitliği geçmez," dedi.

Edebali neden diye sorduğunda, kemankeş, "Çünkü bu adam, şahitlik ettiği okçunun yaycı ustasıdır," dedi.

Edebali kaşlarını çattı. Şahitlerin kesinlikle tarafsız olması, bunun için de kemankeşlerle hiçbir alakalarının olmaması gerekirdi. Bir yaycı ya da okçu ustası, malını sattığı kemankeşe şahitlik edemezdi.

"Bu doğru mu?" diye sordu Edebali, kemankeşe.

Kemankeş'in yüzü düştü, başını önüne eğdi.

Edebali burnundan soluyordu. Bu, okçuluğa doğrudan hile karıştırmaktı. Şeyh, kazananın diğer kemankeş olduğunu açıkladıktan sonra hile yapana, "Artık bizimle oturma!" diyerek cezasını kesiverdi. Bu, adamın okçuluk yarışlarından men edildiği anlamına geliyordu. Artık hayatı boyunca hiçbir yarışa katılamayacak, hiçbir meydana girişine izin verilmeyecekti.

Okçuluk, Kayılar için kutsaldı ve bunu ne pahasına olursa olsun bu şekilde tutmaya kararlıydılar.

21

Ok yarışlarının başlamasından yaklaşık bir saat kadar sonra sıra herkesin beklediği, günün asıl olayına, yani kabza atışlarına geldi. Yarım düzine kadar genç Kayı yiğidi atışlarını gayet ustalıkla yaptılar. Ayak ve hava şahitleri her bir gezi pürdikkat defterlerine kaydediyorlar, korucular ve meydan ihtiyarları okun düştüğü yeri tekrar tekrar kontrol ediyorlardı.

Şimdiye kadar atılan oklardan hiçbiri kabza alma sınırına erişemedi. Bu sınır, 750 gez, yani 500 metreydi. Atılan okların eriştikleri sınırlar da bir kere daha göstermişti ki, 750 gez öyle olur olmaz gencin erişebileceği bir mesafe değildi. Oysaki meydandaki tüm gençler gür, kaslı, kuvvetleri yerinde, tuttuğunu koparan, okçuluğun eğitimini almış Kayı delikanlılarıydı. Bazıları çileyi yeterince çekecek kadar idmanlı değildiler, bazıları ise atışlarında bir taktik hatası yapıyorlardı. Zira ellerindeki yay ve okların her biri de türlerinin en iyi örnekleriydi.

Gençlerin tribünlerdeki anne ve babaları merakla çocuklarının atışlarını bekliyor, ok havada uçarken herkesten çok nefeslerini tutuyorlar ama menzilin aşılamadığını duyunca bazıları ağlamaya başlıyordu. Oğlanların arasında bugün kim bilir kaçıncı sefer deneyen vardı. Her atıcının her bir törende

üç atış hakkı vardı ama her üç hakta da değişen bir şey olmamıştı. Kayılarda tirendaz olmak hiç de kolay değil, diye düşünüyordu Osman ve her adayın atışında, bu sefer kesin menzili aşarlar diye bakıyor, sonra sonucu şaşkınlıkla öğreniyordu.

Sıra son üçlüye, yani Havandelen, Karagöz ve Osman'a gelmişti.

Son dokuz atış yapılacaktı. Tribündekiler bu üçlüden birinin menzili aşacağından eskisi kadar emin değillerdi. Şimdiye kadar yapılan atışlar herkesin moralini bozmuş, beklentilerini düşürmüştü.

Meydanın ortasına ilk önce Havandelen geçti. Üstüne koyu mavi bir takım giymişti. Elbiseleri de adı gibi gökyüzüyle alakalı gibiydi. Kalabalığı selamladıktan sonra sol dizinin üstüne çöktü, sağ dizini kırdı ve bir çırpıda yayını kurdu. Yayı bükerken çıplak kollarındaki kaslar bir kere daha iyice ortaya çıktı. Karagöz ve Osman az ötede, arkadan izliyorlardı. Meydan ihtiyarları ve korucular sahanın çeşitli yerlerine konuşlanmışlardı.

Okların düştüğü, menzil mesafesindeki havacıların işaretiyle birlikte Havandelen, kirişi koparacakmış gibi gerdi ve oku bıraktı. Atışın her hali kalabalıkta hayranlık uyandırmıştı. Kalabalıktan bir "Oooooo!" uğultusu koptu. Ok, geniş bir kavis çizdikten sonra havacıların tepesinden geçti gitti. Meydan ihtiyarları ve korucular titizlikle aralarında konuşup, mesafeyi hesap ettikten sonra sonuçlar açıklandı. Rakamlar duyulduğunda herkes derin bir nefes aldı ve halk atışı alkışlamaya başladı.

Havandelen, 780 gezlik bir atış yapmıştı. Eğer Karagöz ve Osman onu geçemezse kabza onundu.

Oğlan, ikinci ve üçüncü atışlarını kendine güvenerek yaptı ve atışını 790 geze kadar çıkarttı. Rakiplerine gülümseyerek yerine döndü ve sırasını Karagöz'e savdı.

Tribündekilerin morali yerine gelmişti. Şeyh Edebali ve Ertuğrul Gazi'nin de yüzleri gülüyordu. En azından bir gencin kabza alması garantilenmişti.

Karagöz güneşin altında diz kırıp da yayını ve okunu eline aldığında yeşilliğin ortasında bir altın gibi parlıyordu. Oğlanın saçları ve teni sapsarıydı. Kolsuz cepkeninin üstünde kırmızı yıldız motifleri vardı. Gözlerinin altındaki karalığı fark eden tribünlerdeki bazı köylüler, kendilerini gülmekten alamadılar.

Ama oğlan ilk okunu uçurduğunda gülmeler bıçak gibi kesildi ve yerini yine hayranlık ifadelerine bıraktı. Okun düştüğü yerdeki havacılar başlarındaki sarıkların tülbentlerini bozup havaya attılar. Bu, bugün yeni bir rekor kırıldığını gösteriyordu. Tülbentler yere doğru süzülüyor, kalabalık alkışlıyor, meydan ihtiyarları ölçümlerini yapıyorlardı.

Karagöz'ün mesafesi tam 810 gezdi.

Osman'ın alnında boncuk boncuk terler oluşmaya başladı.

Karagöz, ikinci atışında 700 gezin altına düştü. Osman, hatanın ne olduğunu hemen anlamıştı. Oğlan atış yaparken omuz çıkarmıştı. Ok atılırken tam sabit durulmaz, nefes ustalıkla tutulmazsa bu şekilde hatalar yapılması işten bile değildi ve atılan okun mesafesi hemen kesilirdi. Osman bu hatadan kurtulmak için aylarca uğraşmıştı.

Fakat Osman'ın hevesi fazla uzun sürmedi, zira Karagöz'ün üçüncü oku 815 gez oldu. Tülbentler üçer beşer yere düşüyor, havacılar atışı tebrik ediyorlardı.

Karagöz yerden kalkmadan sanki havada bir şey hissetmişçesine başını kaldırıp görünmez bir şeyi dinler gibi etrafına bakındı. Aynı şeyi Osman da fark etmişti. Sol kulağında garip bir esinti hissediyordu. Bu olamazdı! Olmamalıydı! Rüzgârın yönü değişiyor, Yıldız havası çeşitli oyunlar oynamaya başlıyordu.

Karagöz, başını Osman'a çevirdi, "Bugün şanssız günündesin anlaşılan," dedi ve pis pis sırıttı. Osman'ın işi iki kat daha zorlaşmıştı. Yönü değişen rüzgâr bir okçunun en büyük düşmanıydı. Osman bir ara meydan ihtiyarlarının yanına gidip rüzgârın yön değiştirdiğini, bu yüzden menzilin yönünün yeniden gözden geçirilmesini isteyebilirdi ama bunun mızıkçılık olacağını düşündü. Hele hele şimdi, törenin başında kabzayı düşürdüğü an aklına geliyor, ağzını açarsa, kuralları kendi lehine değiştirmek isteyen şımarık bir bey oğlu gibi görünmekten korkuyordu. Endişeyle babasına baktı.

Ertuğrul Bey, oğlunun aklından geçenleri okumuş gibi başını usulca iki tarafa çevirdi. "Bunu aklından bile geçirme!" der gibiydi. Oğluna ulaşabilse, "Bu sefer olmazsa, öbür sefere menzil senindir, oğlum, merak etme," demek isterdi.

Osman ise paniklemek üzereydi.

Karagöz, yerine geri dönerken Osman'a öyle bir bakış attı ki oğlanın içi, o katırları kaldıran kollarıyla göğsüne bastırılıyor gibi daraldı, ezildiğini hissetti.

"Dikkat et, Osman," dedi Karagöz, "ok atarken kabzayı elinden düşürme!"

Oğlan, Osman'la artık iyiden iyiye dalga geçiyordu. Meydanda sadece fiziksel bir yarış değil, bir psikoloji muharebesi de gerçekleşiyordu. Her bir aday, bir diğerinin moralini bozmak için her türlü yolu deniyordu ve bazen bir bakış, her şeyden etkili olabiliyordu.

Osman meydandaki yerini aldığında tribünlerde inanılmaz bir sessizlik vardı.

Genç adam, sol dizini çimenlere dayadı, sağ dizini kırdı ve yayını eline aldı.

Ayakları bir çivi gibi toprağa sabitlenmişti. Bağrı açık bir siyah bir gömlek giyiyordu. Sıkıntıdan gömleğinin yakasını iyice açmış, göğsünün kasları ortaya çıkmıştı. Tribündeki-

lerden bazıları oğlanın yağız, kara teniyle arzı endam ettiğini görünce, "Kara Osman çıktı işte!" demeden edememişlerdi. Osman, yayını ustalıkla kurduğunda göğüs kasları ve kolları iyice şişmiş, onu şimdiye kadar hafife alanların gözlerini kısıp kendisini dikkatle izlemeye başlamalarına neden olmuştu.

Ama tribündeki hiç kimse Balkız kadar dikkatli bakmıyor, Osman'ın bedenini onun kadar inceden inceye süzmüyordu. Edebali'nin kızı, Osman'ın omuzlarının ne kadar geniş olduğunu düşünüyor, onu en son gördüğünden bu yana oğlanın daha da irileştiğini fark ediyordu. Etraftakilerin onun Osman'a çok dikkatli baktığını fark edip etmediklerini düşündü, utandı.

Osman, yayı kurduktan sonra gözlerini kapattı, Yıldız havasını çekebildiği kadar ciğerlerine çekti ve ceylan derisi tirkeşinden ilk okunu çıkarıp yaya yerleştirdi. Kalbi güm güm atıyordu... Okun yeleğinden başparmak, işaret parmağı ve orta parmağıyla yıllarca çalıştığı gibi kavradı ve çileyi çekebildiği kadar çekti.

Ne olduysa o anda oldu ve yay ortasından çat diye ikiye ayrıldı.

Osman, acemilik günlerinde yaptığı gibi sol eliyle yayı öyle sıkmıştı ki ayasının altındaki kemiği tuz buz etmişti. Oku atacak kadar bile şansı olmamıştı!

Kalabalıkta bir gülüşmedir başladı. Bazıları, "Kemikkıran Osman! Bu gerçekten Kemikkıran Osman!" diyorlardı.

Balkız, endişeyle etrafına bakındı.

Osman öfkesinden ve utancından çıldıracak gibiydi. Üstat Dündar'ın "Kontrol edemediğin güç, düşmanındır," sözü kafasında çınlıyordu. Arkasından Karagöz ve Havandelen'in gülüşmelerini işitiyor, iyice deli oluyordu.

Tirkeşinden ikinci oku çıkardı, ikinci yayı gerip kirişi taktı ve oku bıraktı.

Kalabalığın gülüşmesi dinmişti. İyi bir atıştı ama rakamlar açıklandığında yine hayal kırıklığı yarattı. 745 gezlik bir atıştı ve rakiplerini yenmek şöyle dursun, kabza sınırının bile altında bir rakamdı. Kalabalık yine de gence moral vermek için alkışladı.

Osman yaptığı hatayı biliyordu. İlkinde heyecandan kabzayı çok sıkmış, ikincisinde de yeni bir yay kurban vermemek için çileyi zayıf çekmişti. Üstelik rüzgâr sürekli yön değiştiriyordu.

Ceylan derisi tirkeşinin içinden üçüncü ve son okunu çıkardı.

Bu, son şansıydı. Ilgaz Dağı'nın sarp tepelerinden alınan çam ağaçlarından yapılmış bir tımarlı çubuğuydu bu.

Oku eline alır almaz dudağında bir tebessüm belirdi. Gizli silahını çıkartıyordu. Okun yeleğindeki tüyleri parmaklarıyla okşadı, Anka'yı hatırladı.

Anka'nın, kartalının tüyleriydi bunlar.

Bu menzil okunu Üstat Dündar'ın okçu adamına özel olarak yaptırmıştı. Anka'dan sakladığı tüyü bu menzil okuna yelek olarak taktırmıştı. Normalde kuğu tüyünden olurdu yelekler, zira bir kartalı yakalayıp tüyünden bu şekilde istifa etmek çok az kişinin yapabileceği bir işti. "Yeksuvar" adını takmıştı bu oka Osman ve dün tüm gece elinde tutmuştu. Hikâyelerde okuduğu Şehsuvar, nasıl ki bir atların efendisiyse, bu Yeksuvar da okların efendisiydi. En zor anlarında bu Yeksuvar, onun yardımına yetişecekti.

Osman, yeleğin tüylerini okşayıp da Anka'yı düşündükçe tüm tereddütleri ve korkusu uçtu gitti. Sonra tribünlere bakışını çevirdi ve o anda aradığı şeyi yakaladı.

Balkız'ın bakışlarını tam üzerinde yakalamıştı. Onun gözlerinden, "Haydi Osman'ım, yapacaksın!" dediğini işitir gibi oldu. Ya da o böyle hayal etmişti.

Başını tekrar menzile çevirdi, ciddileşti, oku yayına dayadı ve gözlerini kapattı. Bir ara öyle hareketsiz durdu.

Tribünde oturanlar birbirlerine bakmaya, oğlanın üçüncü atışı yapıp yapmayacağını düşünmeye başladılar. Bir homurdanmadır gidiyordu. Tribüne yakın meydan ihtiyarları, "Sessizlik! Sessizlik!" diyerek halkı uyarmak zorunda kalmışlardı.

Osman bir süre daha öyle kaldı.

Gözlerini açtığında sanki bir başkası olmuştu.

Oku çekti ve kulağının sağ memesine kadar getirdi. Yayındaki boğa kadar dinamik, kemiğindeki öküzün boynuzları kadar delici, Ilgaz'ın yamaçları kadar korkutucu, çilesindeki deve gibi inatçı ve okunun yeleğindeki kartal gibi yırtıcıydı artık Osman. Anka gibi yüzlerce metre ötesini görebiliyor, avını yakalamaya hazırlanır gibi gözlerini kısıyordu.

Genç adam, okunu "Ya Hak!" nidasıyla bıraktı ve ok avına atlayan bir pars gibi gökyüzüne fırladı.

Kalabalığın gözleri dört açılmış, Karagöz ve Havandelen'in ağızları açık kalmıştı.

Yeksuvar öyle bir uçuyordu ki sanki bir an meydanı aşıp dağların ötesine geçiverecek gibi göründü.

Ok neden sonra yere düştüğünde havaya beş ayrı tülbent birden fırladı.

Meydan ihtiyarları, korucular ve havacılar uzunca bir süre gezin mesafesini tartıştılar.

Osman'ın kalbi yeniden güm güm atmaya başlamıştı. Kalabalık, ok yere düşerken sanki onun düştüğünü görecekmiş gibi ayağa kalkmış, bir daha da oturmamıştı. Herkes ama herkes, ayakta nefesini tutmuş, sonucu merak ediyordu.

Rakamlar açıklandığında halkta bir anlık bir şaşkınlık yaşandı, sonra gök gürültüsü gibi bir alkış koptu.

Osman, 990 gezlik bir ok atmıştı.

Bu yaştaki bir gencin bu mesafeye ok uçurması duyulmuş şey değildi. Bu, meydanın en büyük rekoruydu.

Herkes dakikalarca Osman'ı alkışladı. Karagöz ve Havandelen de bizzat Osman'ın yanına gelip elini sıktılar. Osman, yaptığı atışa kendi de inanamıyordu. Herkes onu tribünün önüne, kabza almaya Edebali'nin yanına beklerken Osman koşa koşa oku attığı menzile gitti ve okunu bulup aldı. Yeksuvar'ı kimseye bırakmaya niyeti yoktu. Bu, onun uğurlu okuydu.

Osman, Şeyhül-meydan'ın yani Şeyh Edebali'nin önüne getirildi.

"Sen, kabzaya talip misin?" diye sordu.

İşte başlamıştı; şimdi geleneksel bir rutinle, usulen sorular sorulacaktı. Genç adam, Üstat Dündar'la bu soruların üzerinden birkaç kez geçmişti ama heyecandan her şeyi çoktan unutmuştu. Sorulara en kısa şekilde cevap vermeye çalışacaktı. Zaten Şeyh'in ona tepeden kudretli bakışları yeterince aklını başından almıştı.

Osman'ın bir gözü de şeyhin hemen ardındaki sırada duran Balkız'daydı.

"Talibim," dedi Osman. Ertuğrul, bir oğluna bir de arkada duran Balkız'a baktı, gülümsedi. Oğlu tahmininden daha zekiydi.

Şeyh ikinci soruyu sordu:

"Ayağa durdum ve mahallinden aşırı ok attım diye dava ediyorsun. Ayak şahitlerin var mı?"

Meydan ihtiyarlarından biri, "Ayak şahitleri!" diye seslendi.

Şeyh, "Bu talip, ayağını ayak yerine düz bastı mı?" diye sordu.

Şahitler, "Bastı!" dediler tek bir ağızdan.

"Destar bozulduğunu gördünüz mü?" Şeyh havaya atılan tülbentleri kastediyordu.

Şahitler, "Gördük!" dediler yine tek bir ağızdan.

"Böyle şahit misiniz?"

"Şahidiz!"

İki şahit geri çekilirken, Edebali, Osman'a döndü tekrar:

"Mahallinden aşırı ok attım diye dava ediyorsun. Hava şahitlerin var mı?"

Meydan ihtiyarı bu sefer hava şahitlerini çağırdı.

Karşısına çıkan iki kişiye şeyh bu sefer, "Bu talibin okunu mahallinden aşırı kondurdunuz mu?" diye sordu.

Şahitler, "Kondurduk ve destar bozduk," dediler.

"Böyle şahit misiniz?"

"Şahidiz!"

Bu şahitlerin dördü de üstat okçulardı ve başka şahitlere kesinlikle itibar edilmezdi. Hepsi de Osman'ın 990 gezlik atışını hayranlıkla izlemiş ve kaydetmişlerdi.

Edebali, Osman'a baktı, bir süre oğlanı süzdü. Sonra, "Al öyleyse kabzayı," deyiverdi.

Osman, şeyhin önünde, çilesi yerde, kabzası havada duran yayın önünde sağ dizinin üzerine çöktü ve sağ eliyle kabzayı kavrayıp öptü. Aklı hâlâ Balkız'daydı.

Genç adam ayağa kalktı ve sonraki soruya hazırlandı. Fakat bir gariplik vardı. Herkes sessizce ona bakıyordu. Osman bir şeyi unutmuştu. Çaktırmadan babasına baktı.

Ertuğrul Bey, gözleriyle yan tarafını, şeyhi işaret ediyordu.

Osman hemen hatırladı ve şeyhin önüne eğilerek, Edebali'nin elini öptü. Az kalsın her şeyi mahvediyordu.

Şeyh Edebali, "Üstadına git ve kabzanı al," dedi. Osman tam hareket edecekti ki, Edebali "Ve unutma," dedi. "Merhamet et!"

Osman, Üstat Dündar'ın önüne geldi.

Dündar Bey gururla yeğenini izliyordu. Genç adam onun önüne geldi ve diz çöküp el öptü.

Üstat Dündar sol elinde bir yay, sağ eliyle de oğlanın elini tutarak, "Bu kabzayı bana üstadım verdi. Artık senindir. Zamanı gelince sen de bir kabza aşağına hayır dua ederek emanet edeceksin," dedi.

Osman'ın eline kabzayı verdi ve onun kulağına eğilip kemankeş sırrını fısıldadı:

"Attığın zaman sen değil, Allah atar."

Osman ayağa kalktı, tekrar Dündar Bey'in elini öptü.

Kalabalık oğlanı alkışlıyor, hayır duaları ediyor, "Allah sana Hz. İbrahim kuvveti versin, Kemikkıran!" diyorlardı. Okçuların piri kabul edilen peygamberi anıyorlardı.

Osman sonra babasının önüne gelip onun da elini öptü. Ertuğrul Gazi'nin gözleri dolmuştu. Osman, babasını daha önce hiç böyle görmemişti.

"Mübarek ola!" dedi Şeyh Edebali ve Osman'a belli belirsiz bir tebessüm etti.

Osman diğer üstatların da ellerini öptükten sonra kenara çekildi ve elinde yayıyla baş başa kaldı. Çok güzel bir yaydı bu. Rengi şafak turuncusu ve kırmızı arasında değişiyordu, kabzada sık sık tutulan yerin rengi gitmiş, ağaç ortaya çıkmıştı. Osman bu yayı kim bilir kaç savaşçının tuttuğunu, kaç kemankeşin onunla cihat ettiğini düşündü. Yayın kenarlarında, işlemeli çınar desenlerinin içinde, minik Arap harfleriyle Enfal suresinin 17. ayeti kaligrafik bir hatla ustaca işlenmişti.

Osman'ın gözleri yaya baktıkça kamaşıyor, Şeyh Edebali'nin "Merhamet et," deyişindeki anlamı düşünüyordu. O anda kararını vermişti, bu yayın adını "*Merhamet*" koyacaktı.

Osman, artık bir tirendaz, rüştünü ispat etmiş bir kemankeşti. Ve az ötede bugünkü asıl hediyesi, bembeyaz bir at onu bekliyordu!

22

Moşe bin Yakup'un kervanı Konya'daki kısa bir molanın ardından ikindi vaktine doğru şehir dışındaki sarayın kapısında, sultanın ordusunun özel okçuları önünde belirdi. Şehirdeki karmaşadan ve yağmadan kaçmak istediğinden midir bilinmez, Sultan Alâeddin Keykubad özene bezene yaptırmıştı bu sarayı. Şehrin boğucu havasından uzakta, ılık ve tatlı bir serinliğin altında, Anamas Dağları'nın eteklerinde, Beyşehir Gölü'nün yanı başında inşa edilen saray Selçuklu mimarisinin doruk noktasıydı. Sultan Keykubad sanki şehre yaklaşan cehennemi hissetmiş ve her şeyden uzakta kendisine burada bir cennet bahçesi yaptırmıştı. Korunaklı, gözden uzakta ve güvenli... Kayıkhanesinden kütüphanesine, mutfaklarından av bahçesine kadar a'dan z'ye her bir parçası kusursuz olan bu şiirsel külliyenin adı da şairaneydi: Kubadabad.

Ne var ki Osman, Kubadabad'ın şehirden ne kadar korunaklı olursa olsun, kaderinin Konya ile aynı olduğunu ilk bakışta anladı. Bağdat'ın yakılan kütüphaneleri gibi Kubadabad'ın şiirselliği de artık barbarlara yenik düşmüştü. Sarayın avlusunda bir Moğol askeri üzeri gergef gibi işlenmiş bir mermerin üzerinde, elindeki baltanın sırtıyla ceviz kırıyordu. Az ötedeki bir Selçuklu askeri, saray hizmetçisi kızlardan birine

sulanıyordu. Osman, Yahudi'nin şehre girerken her kademedeki görevlilere rüşvet vererek ilerlediğini fark etmişti. Askerlerin yaptığı en iyi şey rüşvet yemek gibiydi...

Genç adam kafesinden çıkarılırken Arap ve Bedevi ile vedalaştı. Bedevi, "Anlaşılan seni sarayda ağırlayacaklar, çok büyük biri olmalısın," dedi. "Selçuklu kebabından bizim için de ye, şarabından bizim için de iç!" dedi gülerek.

Arap, "Şakanın sırası değil!" diyerek dirseğiyle onun koluna vurdu. Genç adamın sarayın dikkatini çekecek nasıl bir suç işlediğini merak ediyordu. Sarayın asilik suçuyla son yıllarda binlerce insanı kılıçtan geçirdiğini duymuştu ve bu esirin de sonunun aynı olacağını düşünüyordu.

Osman bağlı ellerini kalbine götürdü ve yolculuk arkadaşlarına baş kırarak selam verip arabadan aşağıya indi. Sonra elleri demirle kelepçeli, ayakları zincirlerle bağlı olarak sarayın iç bölümlerine götürüldü.

Moşe bin Yakup, Moğolların ve saray askerlerinin arasından geçerken tedirgin oldu, parasını alıp alamayacağını düşündü. Ama büyük sarıklı, altın sırma işlemeli bir vezir onu mukarnaslı sütunların arasında, iç kapıda karşıladı ve esiri teslim alıp Moşe'ye söz verilen Venedik florinlerini Yahudi tüccara teslim etti.

Moşe esirle birlikte içeri girip sultanın misafiri olmayı umuyordu ki vezir onun karşısına dikildi, "Senin işin bitti, geri dönebilirsin," dedi sert bir ifadeyle. Oysa Moşe sarayda kendisine bir ziyafet çekileceğini düşünmüştü. Bozulmuştu. Kös kös geri döndü ve sarayın kapısında bekleyen kervanının başına geçerek yoluna devam etti.

Osman pek çok askerin arasından, adeta küçük bir ordunun içinden geçirildi. Aynı adı taşıdığı dedesinin yaptırdığı sarayda oturan Sultan Keykubad kendini dışarıdan öylesine soyutlamıştı ki adeta sarayların duvarlarına bir de askerden

insan duvarları örülmüştü. İnsan kendi devletinin sınırları içinde, kendi ülkesinin merkezinde nasıl bu kadar güvensiz oturabilir, diye düşündü Osman. Sultan kendi halkından korkar olmuştu.

Kubadabad'ın kalbi taht salonunda atıyordu. Osman'ı sultanın huzuruna çıkardıklarında salona girenlerin üstleri masmavi bir ışıltıyla kaplandı. Tüm duvarları kaplayan parlak turkuaz çinileri dışardaki gölün ışıltısını içeriye emiyor ve dışarıdaki güneş ışıkları suyun üstünde dans ettikçe taht salonunun duvarları da hareketleniyordu. Anadolu'nun ortasındaki bu çöl ikliminde Selçuklu sultanları adeta bir vaha oluşturmuşlardı. Güneşin yakıcılığından, şehrin gürültüsünden, insanların hengâmesinden uzakta bir vaha... Ama burada yaşadıkları hayat da bir vaha kadar aldatıcı ve geçiciydi.

Osman gözlerini sarayın duvarlarında gezdirdi. Her biri farklı renk ve desendeki sekiz köşeli çiniler birbirlerine öyle güzel geçirilmişti ki duvarda şahane bir ahenk ortaya çıkıyordu. Firuze, mor, yeşil, turkuaz, inci beyazı ve mavinin bin bir farklı tonu müthiş bir uyumla çeşit çeşit kuşları resmediyordu. Gece lacivertinin içine inci gibi yıldızlar serpiştirilmiş, kar beyazlarının üstüne mistik savaşçılar resmedilmişti. Kıpkırmızı narlar ve rengârenk çiçekler bu çinilerin üstünde öyle canlı duruyordu ki, sanki duvarlar camdı da arkada gerçek ötesi güzellikte ve canlılıkta bir bahçe vardı. O bahçede tavşanlar zıplarken, kuşlar uçarken, balıklar sudan sıçrarken, tavus kuşları kanat açarken, geyikler otlanırken ve arılar bal yaparken sanki sultan istediği kadar izlesin diye zaman durdurulmuştu.

Osman işte bu duvarlarda hatırladığı, kendi bildiği Konya'yı görüyordu sanki. Huzuru, adaleti ve ebediyeti görüyordu. Mutluluğu görüyordu. Şimdi hepsi de sanki bu duvarlara

hapsolmuş, hepsi de sadece seramiklerin ve çinilerin üzerinde kalmış... Bir zamanlar Selçuklu sanatkârları bu duvarlara yansıttıkları imparatorluklarının kudretinin acaba sadece bu taşların içinde hapsolacağını da içlerinden geçirmişler miydi?

Sultanın sedir tahtı, salonun öte ucunda, bir koridor şeklinde dizilen mızraklı Selçuklu askerlerinin ucunda, üç basamak yüksekteydi. Sedef kakmalı ahşap tahtın üzerinde kırmızı bir minder vardı ve tahtın üç tarafından sarkan turkuaz renkli, uçlarına inci geçirilmiş altın ipli püsküllerıyle taht örtüsü sarkıyordu. Tahtın altında ateş ve elmas motifli, madalyon göbekli bir Pers halısı seriliydi. Osman, dışarıda kan gövdeyi götürürken Selçuklu sultanının bu debdebe içinde keyif sürmesini garipsedi.

Sultan Keykubad, tahtın üstünde bağdaş kurmuş, iki elinin ayasını da tahtın dirseklerindeki yuvarlak topuzlara dayamıştı. Son günlerde sık sık öksürdüğü için sağ elinin parmakları arasında ipek bir mendil tutuyordu. Başındaki destar sarığı sanki kafasına bir beden büyükmüş gibi kaşlarının üstüne kadar inmişti ve sultan öksürdükçe hareket ediyordu. Üstünde menekşe rengi kumaştan yapılma yensiz, kürk astarlı bir üst, kürk içinde dar yenli, açık mavi renkte brokar bir kaftan ve geyik derisinden yapılma bordo çizmeleri vardı. Osman'ın kırklı yaşlarında olduğunu bildiği Keykubad nedense ona çok çok daha yaşlıymış gibi göründü. Sultanın avurtları çökmüş, rengi solmuş, sakalları daha şimdiden ağarmaya başlamış ve zayıflıktan burnu ve çenesi iyice sivri görünür olmuştu.

Sultanın her iki tarafında da kalabalık maiyeti vardı. Sağ tarafındaki kanatta Emir-i Silah, Emir Hacib ve Emir Candar gibi yakın saray ve ordu sorumluları bulunuyordu. Sol tarafta ise sultanın misafirleri Türk beyleri vardı. Osman, bunlardan sultana en yakın duran, tahtın yanı başındaki Kastamonu Beyi'ni babasının çadırında daha önce gördüğünü hatırladı.

Üstünde Kastamonu motifli geyik desenlerinin işlendiği kırmızı siyah bir kaftan olan Çobanoğlu Muzaffereddin Aslan'ın omuzlarında cesaretinden ötürü, lakabı haline gelen hayvanın postu duruyordu. Bu postu, bir zamanlar Afrika'da Roma kale komutanlığı yapıp da Kuzey Anadolu'da, Paflagonya eyaletinde kale sahibi bir tekfurla yaptığı savaşta ele geçirdiğini söylerlerdi. Osman çok methini işitmişti bu adamın. Salonda şimdi kendine dönük onlarca çift gözün arasından en çok Çobanoğlu'nunkileri üzerinde hissediyordu. Herkes yanındakiyle fısıldaşarak bir şeyler konuşurken, Kastamonu Beyi kaşlarını çatmış, dimdik Osman'ı seyrediyordu. Kastamonu Beyi de aynı Osman gibi bu kalabalığın içinde zoraki bulunuyor gibiydi.

Fakat sultanın maiyetindeki en dikkat çeken şey ne sarayın gündelik hizmetkârları ne de Türk misafirleriydi. Tahtın az ötesinde Keykubad'ın karısı, Moğol hükümdarı Hülagu'nun kızı oturuyordu. Moğol prensesinin yüzündeki allığın ve çekik gözlerindeki kara sürmelerin dozu biraz fazla kaçırılmış gibiydi. Kadının başındaki inci işlemeli, diademli hotoz başlığın ipek örtüsü omuzlarına kadar iniyordu. Bağrı açık teninin üstünde altın paralardan oluşan gerdanlık gölün ışıltısıyla parlıyor, elbisesinin uzun tirazlı yenlerindeki dantel işlemeler dikkat çekiyordu.

Kızın başında ağabeyi Moğol dikiliyordu. Tahtın etrafındaki herkesten daha iri yarı, üstünde önü açık kolsuz bir deri ceketten başka bir şey olmayan ve bacaklarına baldırları dar bir deri pantolon giymiş bu Moğol komutanı, İran'daki Hülagu'nun bir numaralı adamlarından biriydi. Çıplak göğsünü sırtında taşıdığı tirkeşi ve okunu tutan deri kayışlar çaprazlamasına kesiyor, sağ tarafından bir karış kalınlığındaki orak kılıcı sarkıyordu. Osman bu adamın sol eliyle kılıç kullanmasının garipliğini aklından geçirdi. Ayağındaki çamurlu çizme-

lerini tahtın hemen yanına süs diye konmuş yarım metrelik bir vazonun üstüne koymuş bu Moğol iki elinin başparmaklarını kemerinin içine sokmuş, herkese tepeden bakıyordu. Osman bu adamın nasıl olup da bir sultanın yanında böylesine lakayt durabildiğini düşündü. Moğol'un hemen yanı başında da Konya'da yaşayan Doğu Roma'nın elçisi, belindeki düz kılıcı ve göğsündeki altın Ortodoks haçlı kolyesiyle hazır bekliyordu. Adamın sırtındaki pelerinin etekleri yere değiyordu.

Sultanın el işaretiyle veziri bir adım öne çıktı ve "Suçlu: Kayı Beyi Ertuğrul Gazi oğlu Osman, nam-ı diğer Kara Osman," diyerek konuşmaya başladı. Kollarını önünde kavuşturmuş vezirin birbirine kavuşmuş kol yenleri bol olduğu için kolları görünmüyordu. Her şeyi ezberindeki bir kitaptan okur gibi ama ağır ağır konuşuyordu. "...Doğu Roma İmparatorluğu ve Selçuklu Hükümdarlığı arasında yapılan anlaşma gereğince Türklerin Bitinya sınırlarına akınlar yapması, toprak alması, garnizon kalelerini rahatsız etmeleri ve Bizans askerleriyle savaşması yasaklanmıştır. Ancak Ertuğrul oğlu Osman, Bitinya'nın güneydoğu sınırlarında Bizans askerlerinin can ve mal kaybına yol açmıştır..."

Osman suçlamaları sessizce dinliyordu. Bakışları tahtın hemen ardındaki duvarda bulunan çinilere takılmıştı. Duvarda bir figür vardı ki ondan gözlerini alamıyordu.

Vezir konuşmaya devam ediyordu: "... Bu yüzden Bitinya tekfurları, Doğu Roma İmparatorluğu'nun Selçuklu sultanıyla yaptığı anlaşma haklarına göre, bu asinin gereğince cezalandırılmasını, toprağına, atına ve silahına el konulmasını, Kayı topraklarından men edilmesini ve bir daha Bitinya sınırlarındaki askerleri rahatsız etmeyeceğinin teminat altına alınmasını talep eder..."

Salonda fısıldaşmalar artarken Osman sanki başka bir dünyaya gitmiş gibi, söylenenlerle ilgisizdi. Bakışları duvar-

daki kartal desenli çiniye kilitlenmişti. Rub el hizb, yani sekiz köşeli bir yıldız çinideki kartal, iki hayat ağacı motifinin tam ortasında duruyordu. Beyaz parlak zemin üzerine kobalt mavisi, turkuaz ve haki renklerinde resmedilen kartalın gözleri kıpkırmızıydı. Sanki Osman kartala bakmıyordu da, o kırmızı gözler Osman'a bakıyordu.

Sultan ikinci defa sesini yükselterek seslendi Osman'a:

"... Sana söylüyorum! Bu suçlamalara ne diyeceksin?!..." Öksürdü, konuşması bölündü, elindeki ipek mendili ağzına tuttu. Öksürükten boğulacak gibi yüzü kızardı, saray görevlilerinden biri hemen bir bardak su getirdi.

Osman bir rüyadan uyanmış gibi bakışlarını kartalın üstünden öksürmekte olan sultana çevirdi. Sultan Keykubad Osman'ın dikkatini çekebilmek için arka arkaya iki sefer ona seslenmek zorunda kalmıştı.

Osman herkesi teker teker süzdü ve "Suçluyum," dedi. "Saldırdılar, savunduk. Suçluyum, küfre boyun eğmedim. Suçluyum, atalarımın kanını yerde komadım!" Osman'ın her bir cümlesi bir balyoz gibi indi taht salonunun ortasına. Odada buz gibi bir hava esip de tüm fısıldaşmalar kesilirken Osman bir cümle daha ekledi sultanın gözlerinin içine baka baka:

"Suçluyum, senin hükümdarlığını yaptığın Türkün, halifesi olduğun Müslümanların koruyuculuğuna giriştim!"

Osman hakir bir ifadeyle sultanın ayağının altındaki İran halısına ve etraftaki ışıltıya göz gezdirdikten sonra, "Senin gibi Türklüğümü unutmadığım için suçluyum!" diyerek kestirip attı.

Salondaki rahatsız edici sessizliği ilk bozan Doğu Roma'nın veziri oldu. Ağzını bükerek, "Bu asi hem suçlu hem de küstah!" dedi. Sultana döndü, "İmparatorluğumuz ile yaptığınız anlaşmalar çok açık. Bu asiye ne ceza vereceksiniz?!"

Keykubad, Roma vezirinin sözlerini duymazdan gelerek, "Bitinya topraklarına girmemen gerektiğini bilmiyor muydun?" diye sordu Osman'a.

"Selçuklu hükümdarı ne zamandan beri Roma krallarının lafıyla hareket ediyor?" diye kestirip attı Osman.

Doğu Roma İmparatorluğu veziri belindeki haçlı kılıcına yapışarak, "Bu küstaha cezasını ben vereceğim!" diyecek oldu ama Keykubad kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle ayağa kalktı, onun eline yapışarak elçiye alçak sesle, "Benim sarayımda hâlâ benim kurallarımın geçerli olduğunu unutmayın sayın vezir," dedi ve onun kılıcını çekmesine engel oldu. Bizans vezirinin koynundaki Ortodoks haçı kolyesi sallandı. Keykubad'ın hemen ardındaki Emir-i Silah'ın eli de kılıcının sapındaydı ve Bizans elçisinin olası bir olumsuz tavrına karşı yanıtı hazırdı. Elçi bozuntuya vermeden kendi toparladı ve "Dediğiniz gibi olsun, ama bu asi cezalandırılmadığı takdirde bunun anlaşma ihlali olacağını ve sonuçlarına katlanmak zorunda kalacağınızı hatırlatırım," diyerek tekrar geri çekildi. Az ötedeki Moğol sırıtarak olup biteni izliyordu.

Sultan Keykubad, Osman'a parmaklarıyla işaret ederek, "Yaklaş," dedi. Emir-i Silah, "Dikkat edin, sultanım, tehlikeli olabilir," dediyse de Keykubad buna aldırış etmedi.

Osman, Selçuklu askerlerinin bir çapraz oluşturacak şekilde karşılıklı tuttukları mızrakları yekpare bir şekilde kendilerine çekerek koridoru açmalarıyla birlikte yürümeye başladı. Ayak bileğindeki zincirler yüzünden yarım adım atarak yürüyebiliyordu.

Sultanın yanına geldiğinde, Keykubad sanki onun dostuymuş gibi omzuna kolunu atınca askerler daha da irkildiler. Emir-i Silah, "Efendim." dedi ama sultan elinin tersiyle onu susturdu. Bizans elçisine ve Moğol'a sırtını dönüp Osman'ı birkaç adım öteye götürdü. Osman'ı yatıştırmaya çalışan ve

sadece onun duyabileceği bir ses tonuyla, "Sen ve ben," dedi, "aynı saftayız. Böyle öfkelenmene gerek yok. Sen burada benim misafirimsin."

Osman, "Sultanlar misafirlerini elleri kelepçeli mi kabul eder?" diye sordu bileklerini göstererek.

Keykubad gülümsedi, "Haklısın," dedi ve adamlarına Osman'ın bileğindeki ve ayağındaki demirlerin çıkarılmasını emretti. Emir-i Silah, "Ama efendim," diyecek oldu ama sultan "Dediğimi yapın!" diyerek emri tekrarladı.

Kastamonu Beyi Çobanoğlu kendisinden birkaç adım ötedeki konuşmayı dikkatle takip ediyordu. Bakışlarını bir an bile Osman'ın üzerinden ayırmamıştı.

"Senin ateşini, hırsını, öfkeni anlıyorum," dedi Keykubad, Osman'a. "Senin hakkında çok şey duydum. Gözün pek, sözün tekmiş. Dediğini yaparmışsın. Çok mert adammışsın... Peki, anladık... Ama böyle konuşmaya ve bu adamlara kafa tutmaya devam edersen seni yok ederler, öldürmekle kalmazlar, tüm sülalenin, Kayıların, Bitinya'nın ucundaki bütün Türklerin, tüm Müslümanların kökünü kazırlar..."

Keykubad kısa birkaç öksürükten sonra devam etti: "Türklerin Anadolu'da tutunmasını ben de en az senin kadar istiyorum. Ama bunun için uymamız gereken kurallar, riayet etmemiz gereken anlaşmalar var. Aksi takdirde kazandığımızdan çok kaybederiz."

"Efendibabam bütün anlaşmalara sadık kaldı," diye cevapladı Osman. "Herkesle iyi geçindi, ne tekfurların ne de rakip beylerin, hiçbirinin tekerine çomak sokmadı. Ama her geçen gün çadırlarımız azaldı, tahıllarımız tükendi, erkeklerimiz şehit, kadınlarımız esir edildi."

Osman durdu, Keykubad'ın gözlerinin içine baktı:

"Türk aşiretlerinin hakkını sen savunmazsan kim savunacak?"

Keykubad bir şey hatırlar gibi kinayeyle gülümsedi. "Türk aşiretlerinin hakkı ha?" diye başladı. "Sana bir şey soracağım. Bu Moğollar neden Konya'da biliyor musun? Neden şu arkamdaki pis yabani, çamurlu çizmeleriyle benim tahtımın yanında duruyor? Neden şu haçlı bozuntusu benim sarayımda kılıcına yapışabiliyor?"

Osman hiçbir şey söylemeden Keykubad'ı dinliyordu. Sultan pencereden dışardaki gölü izleyerek anlatmaya başladı. "Ben sana söyleyeyim, neden.. Bundan sadece beş on yıl öncesine kadar Konya tüm dünyayı titretiyor, bir sınırımızda Haçlılar, diğer sınırımızda Moğollar bekliyordu. Bekliyorlardı ama hiçbiri de Anadolu'ya girmeye, Selçuklu sultanının iktidarına kafa tutmaya yeltenemiyorlardı. Bizim askerlerimiz, inancımız ve Anadolu'daki birliğimiz onları korkutuyordu. Araplara ve Perslere diz çöktüren Moğollar sınırlarımızda Türk garnizonlarını görünce atlarının dizginlerini çekiyorlardı. Tüm Ortodokslarla kafa bulan, Kudüs'te Müslümanlara kan kusturan haçlı orduları Batı'daki Selçuklu bayrağını görünce sınırlarımızın etrafından geçmek zorunda kalıyorlardı."

Keykubad yine öksürmeye başladı, mendiliyle ağzını sildi, başındaki sarığını düzeltti. Kendine geldikten sonra öksürmenin yaşarttığı gözlerle anlatmaya devam etti:

"Sonra Amasya'da bir manyak çıktı. Kendini Mesih ilan eden bir Türkmen! Baba Resul adında bir deli! Etrafında ne kadar Türkmen boyu varsa hepsini kandırdı. Sonra Sivas, sonra Tokat, sonra Yozgat derken burnumuzun dibine, Konya'ya kadar geldiler. Türk birliğini onlarca yıl sağlamış, İslam'ın bayrağını gururla ve başarıyla dalgalandıran bu tahta karşı ayaklandılar."

Keykubad işaret parmağını havaya kaldırarak yeri işaret etti: "Bu tahta! Selçuklu'ya! Alp Arslan'ın torunlarına! Melik Şah'ın oğullarına! Anadolu'ya Türkleri taşıyan bu hüküm-

darlığa!" Öfkesi sesinden okunuyordu. "Önce dedem, sonra da babam yıllarca mücadele etti bu münafıklarla." Keykubad ellerini Kubadabad'ın duvarlarındaki çinilerde gezdirdi. "Babam, Konya'nın düşeceğinden o kadar korkmuş ki bu saraya kaçmış. O gün bugündür de biz buradayız."

Sultan, Osman'a döndü ve devam etti: "Hayır, Konya düşmedi, o isyanı bastırdık." Yumruğunu sıktı. "O vahşilerin canına okuduk!.. Ama Anadolu'daki birlik darmadağın olmuştu. Bir daha belimizi doğrultamadık. Düşman gerekli işareti almıştı. Doğu'dan Moğollar, Batı'dan Haçlılar birer çekirge sürüsü gibi girdiler Anadolu'ya. Kılıçlarımızı atıp kalemlere yapışmak, anlaşmak zorundaydık onlarla. Çünkü asker, Türkmen aşiretleriyle savaşmaktan yorgun düşmüştü. Hazine boşalmıştı. Başka çaremiz yoktu. Moğollara boyun eğmek, Bizans'la anlaşmak zorundaydık. Ve bunu sizin için yaptık! Bugün burada hâlâ karşıma çıkıp, benim kararıma göre cezalandırılabiliyorsan eğer, bu anlaşmaların sayesindedir, Osman." Sultan, arkasındaki Moğol'a ve Bizans elçisine tiksintiyle baktıktan sonra, "Şimdi anladın mı bu adamların benim sarayımda ne işi olduğunu?" dedi. "O senin çok sevdiğin Türklerin yüzünden... Bu Türklere güvenebileceğini mi sanıyorsun? Seni daha ilk başarısızlıklarında terk ederler, bir ata ve bir kadına ordundan kaçıverirler. Yaşamak için başka şansımız yok, Osman. Bu adamların ağız kokularını ben sizin için çekiyorum!"

Osman bir süre hiçbir şey söylemedi. Duvardaki kartal figürüne daldı gözleri yeniden. Sultanı anlamaya çalışıyordu, onun samimiyetine güveniyordu, güvenmek istiyordu. Ama hâlâ yanlış olan bir şeyler vardı.

Gözleri istem dışı olarak tahtın yanındaki Moğol prensesine kaydı. "Bana sanki bir kadına davasını değişen başkasıymış gibi geliyor!" deyiverdi sadece onun duyabileceği bir şekilde.

Keykubad'ın yüzü düştü ama aldırış etmedi. "Haklıymışlar, açık sözlüymüşsün, ama ağır oldu," dedi. "Yaşamak için başka şansımız yoktu," diyerek tekrarladı.

"Esaret altında yaşamaktansa ölmeyi tercih ederim," diye cevapladı Osman. Keykubad'ın gözlerinin içine baktı: "Anadolu insanı tekrar güvenebileceği, yeniden inanabileceği bir lider görmek istiyor. Ardında saf durabilecekleri, yanında omuz omuza savaşabilecekleri, güvenebilecekleri bir savaşçı! Keyhüsrev gibi, Kılıç Arslan gibi.. Adını aldığınız atanız Keykubad gibi! Siz kendinize inanırsanız, Allah'a güvenirseniz Konya yeniden güçlü olabilir, küllerinden yeniden doğabilir! Neden bu alçaklara boyun eğdiniz?!"

Keykubad, "Hayal kurmak güzel şey, Osman," dedi. "Ama şu halime bir bak." Tekrar öksürmeye başladı.

Osman boynundaki siyah muskayı söktü kopardı ve onu sultana uzattı. "Bunu bana babam vermişti. Ona da bir zamanlar sizin dedeniz olan sultan berat olarak vermiş. Artık benim için bir değeri yok!"

Sultan kararsızlıkla muskayı eline aldı ve ona bakakaldı.

İkilinin konuşmalarını Moğol kumandanı bozdu: "İran'daki hakanım Roma imparatorunun mutsuz edilmesinden hiç hoşlanmaz," dedi ayaklarının çamurunu vazonun ağzına sıyırarak. "Bu asiye neden bu kadar ilgi gösteriyorsunuz anlamadım. Ben olsam şimdiye kellesini almıştım."

Osman kendini daha fazla tutamadı. "Sıkıyorsa gel al kellemi, buradayım!" diye bağırdı. Moğol kumandanı bu tepkiyi beklemiyordu ama kavga edeceği için mutlu olmuş gibi sırıttı.

"Durun!" dedi Keykubad. Osman'a döndü, "Konuklarımla bu şekilde konuşmana müsaade edemem," dedi. "Götürün bunu hücreye!" diye adamlarına emir verdi. Askerler Osman'ın etrafını sararken, Keykubad, "Bana başka şans bırakmadın, Osman," diye devam etti. Sonra vezirine döndü ve sa-

londaki herkesin duymasını ister gibi bağırarak verdiği kararı duyurdu: "Kayı Beyi Ertuğrul Gazi oğlu Osman'ın müttefikimiz Doğu Roma İmparatorluğu'nun sınırlarına sataşmaktan ve Selçuklu sultanına isyan etmekten ötürü yarın sabah ışığıyla birlikte asılmasına karar verilmiştir."

Doğu Roma veziri ve Moğol kumandanı gülümsedi. Sultan sanki herkesin özellikle duymasını sağlamaya çalışır gibi yüksek sesle kararı duyurmuştu.

Osman'ın gözleri duvardaki kartalın kırmızı gözlerinde, Kastamonu Beyi'nin gözleri de Osman'ın kızaran bakışlarındaydı.

23

Kubadabad'ın taht odası gece saatlerinde renk renkti. Camlardan içeri sızan dolunayın ışığı, duvardaki çinileri öyle güzel aydınlatıyordu ki, sanki saray bembeyaz elmastan yapılmış gibi ışıldıyordu. Sütunların üzerine asılı meşalelerin kızılı da bu yansımaya eşlik ediyordu. Ama içerdeki rengârenk cümbüşün bu geceki sebebi ne ay ışığı ne de ateşlerdi. Salonun ortasında üç rakkase kırmızı, portakal rengi ve lacivert ipeklileriyle dans ediyorlar, yandaki çalgıcıların eşliğinde oynattıkları kıvrak bedenleriyle çinili duvarlarda ışıltılı haleler oluşturuyorlardı.

Kızların etrafına Moğol kumandanı, Doğu Roma elçisi ve Sultan Keykubad'ın diğer misafirleri sıralanmıştı. Sarayın hizmetçileri ellerinde testiler ve tepsilerle minderlerin üzerlerine kurulmuş konuklara sürekli ikramda bulunuyorlar, şarap, et ve tatlı taşıyorlardı. Konukların önünde büryan kebabı, kaz ve tavuk çevirmeleri, yufka ve tandır ekmeği, söğürme; meze olarak nukul, pirinç tatlısı, zerde, cevizli helva ve Çobanoğlu'nun Kastamonu'dan getirdiği çekme helvası bulunuyordu. Moğol, büryan etini, yağını ağzının iki tarafından akıtarak çıplak elleriyle, büyük bir iştahla yiyordu.

Kenarda müzisyenler kucaklarında ut, kanun, tambur ve çeng gibi çalgıları büyük bir hünerle çalıyorlar, darbukacı bacaklarının arasındaki aleti dövdükçe coşturuyordu.

Kızlardan portakal renkli ipekli giyen, açıkta kalan göbeğini Moğol kumandanının yüzüne getirerek önünde yılan gibi kıvrıldı. Moğol, çürük dişleriyle sırıtırken elindeki et parçasını tepsiye attı, ağzının yağını kollarına sildi ve kadını birdenbire kalçalarından yakaladı. Kızcağız irkildi, ne yapacağını şaşırdı. Moğol bir karışlık dilini çıkartıp kızın göbeğini boydan boya yaladı ve kalçalarını mıncıklayıp şarabından bir yudum daha aldı. Bu anı fırsat bilen kız dansına tekrar devam ederek bir adım uzaklaştı. Rakkase, Moğol'u memnun etmesi için Protokol Ağası tarafından özellikle tembihlenmişti. Kırmızı ipekli kız da Doğu Roma elçisinin önünde bir çiçek dalı gibi tersine kıvrılıyor ve adama tersinden bakarak elbisesinin altından dışarı fışkırmaya çalışan göğüsleriyle arzı endam ediyordu.

Keykubad tüm konuklarının memnun olduğunu gördü. Türk beyleri de Kubadabad eğlencelerine çabuk alışmışlardı.

Ama bir kişi eksikti. Kastamonu Beyi Aslan nedense etrafta görünmüyordu. Sultan Keykubad Kuzey Anadolu'nun en büyük savaşçısı olan Türk beyinin nerede olduğunu merak etti ve öksürmeye başladı.

Osman'ın bulunduğu zindanın içindeki zifiri karanlığı bozan tek şey, demir kapının altından çizgi şeklinde içeriye sızan soluk bir ışık şeridiydi. Yerin iki kat altına inşa edilen, her tuğlasına dışkı ve rutubet kokusu sinmiş zindanın koridor duvarında, sönmeye yüz tutmuş bir meşalenin ışığıydı bu. Osman zindanın köşesine çökmüş, dizlerini karnına çekmiş, kelepçeli kollarını dizlerinin üstüne koymuş, kapının altındaki titrek ışığı izlerken burada daha önce ölümünü bekleyenleri düşünüyordu. Acaba kim bilir kaç kişiyi burada katletmişlerdi? Kaç suçsuz Türkmen'i adalet ve eşitlik istedikleri için burada harcamışlardı?

Belki de ölüm, Osman'ın başına gelebilecek en iyi şeydi artık. Yenilgiyi ve ihaneti çok erken tatmıştı ve tüm hayalleri daha

başlamadan bitmişti. O, cesur bir savaşçı olmayı isterken, bir savaş esiri olup çıkmıştı. Üstelik kendi dindaşları, kendi insanları tarafından esir edilmiş, kendi hükümdarı tarafından ölüm kararı verilmişti! Eğer Allah'ın onun için bir planı var ise, Osman bunu görmekte zorlanıyordu. Ama neden hâlâ içinde ölümün rahatlığını hissedemiyordu? Neden bütün sıkıntılarının sabah ışığında biteceğinin rahatlığına kendini bırakamıyordu? Neden bağrındaki ateş hiç sönmeden yanmaya devam ediyordu. Bir fare, taşların arasındaki delikten çıkıp Osman için yere bırakılan tastaki kurtlu çorbayı hızla yudumlamaya başladı.

Osman'ın düşünceleri demir kapının dışından gelen seslerle kesildi. Önce kısa bir tartışma yaşandı, sonra kapının demirinde birkaç darbe yankılandı. Osman çıkan patırtıdan yere birkaç kişinin düştüğünü anlamıştı ki anahtar şıngırtılarını duydu, kapının kilidi oynadı. Osman'ın gözleri karanlığa öyle alışmıştı ki, kapı ağzına kadar açılıp da içeriyi meşalenin ışığı kaplayınca genç adamın gözleri kamaştı. Kapının ağzında bir siluet belirdi. Ayaklarının dibinde iki zindan muhafızı yatıyordu.

Osman gözlerinin aydınlığa alışmasını beklerken, siluet ileri geldi ve yere eğilerek elindeki anahtar topunun içinden seçtiği bir tanesiyle Osman'ın kolundaki demirlerin kilidini açtı.

"Gitme vakti," dedi ses.

Osman, kolundaki kilit açılırken, gözünün önüne gelen aslan kürkünü fark etti. Çobanoğlu Aslan'dı bu. Onun şaşkınlığı devam ederken Kastamonu Beyi anahtar topunun içinden Osman'ın ayaklarını bağlayan zincirlerin kilidini açacak anahtarı da buldu. Mahkûmun omuzlarından tutup kalkmasına yardımcı oldu. Osman'ın bacakları uyuşmuş, kol bileklerine kan oturmuştu.

Osman, Kastamonu Beyi'ne, "Neden?" diye sordu.

Aslan Bey bir süre Osman'ın gözlerine baktı. "Çünkü sana inanıyorum," dedi. "Bir zamanlar Paflagonya'nın Doğu Roma sınırlarında biz uç beyleri çarpışırdık. Tekfurlara kafa tutar,

Roma şövalyeleriyle kapışırdık." Omuzundaki aslan postuna göz ucuyla baktı. "Hiç yenilmeyen tekfurları dize getirdik, büyük ganimetler ve topraklar kazandık... Kuzeybatı Anadolu bizden sorulurdu. Türkler, Müslümanlar, herkes mutluydu."

"Senin zaferlerini çok işittim," dedi Osman. "Peki,neden durdunuz? Ne oldu?"

"Ne mi oldu?!" diye cevapladı Kastamonu Beyi. "Moğollar oldu. Haçlılar oldu. Aynı anda hem doğuyla hem batıyla savaşamazdık. Şimdiki sultanın babası benim sadece hükümdarım değil, aynı zamanda yakın arkadaşımdı. Eğer Batı'daki saldırılara devam edersem onun sadece hükümdarlığını değil, canını da alacaklardı, karısının ve kızının canına okuyacaklardı. Konya'nın zaten Moğollarla başı beladaydı, bir de Batı'dan Bizans ordusuyla çarpışmayı göze alamazdı."

Kastamonu Beyi başını öne eğdi. "Ben de savaşçılarımı geri çektim. Tekfurlarla barış yaptım." Sesinde derin bir hüzün vardı. Başını kaldırıp tekrar Osman'a baktı. "Sonrasını zaten biliyorsun..."

Osman bir şey söylemedi. Kastamonu Beyi, onun iki omzuna iki elini koyarak, "Ama sen yapabilirsin, Osman," dedi. "Sen bizim gibi emir altında yaşamak zorunda değilsin. Hem bizim artık yaşımız geçiyor. Ama sen gençsin, dirisin. Bir adın, bir lakabın var. Biz merkezi diplomatik olarak idare ederiz, oyalarız. Senin ise savaşman, çıktığın yolda devam etmen gerekiyor!"

Osman, Çobanoğlu'nun sözlerindeki samimiyete güvendi. Ona sormak, ondan öğrenmek istediği çok şey vardı. Ama kafasındaki yığınla soru için vakit yoktu. "Nasıl?" diyebildi sadece. "Tüm adamlarım dağıldı, benim sözümü kim dinler? Beni artık kim takip eder?" Osman, Ermeni Beli'nde yaşadığı yenilgiyi ve ihaneti bir türlü unutamıyordu.

"Sen bir yolunu bulacaksın," dedi Çobanoğlu. "Sen bir yolunu bulacaksın ve Allah sana yardım edecek. Ben buna inanıyorum."

Koridorun ucundan ayak sesleri yankılandı. "Haydi artık vakit yok," dedi Çobanoğlu ve Osman'ı saraydan dışarı çıkan gizli bir tünelin ağzına kadar götürdü. "Nevşehir'de bir dergâh var, orada Hasan dervişi bul, benim gizli bir adamım. Ona benim adımı söyle, o sana yol gösterir," diye açıkladı.

"Bir derviş mi?" diye sordu Osman şaşırarak.

"İnan bana, bugünlerde dervişler, askerlerden daha güvenli ve asıl istihbarat onlarda," diyerek yanıtladı Aslan Bey. "Derviş sana nereye gitmen gerektiğini ve nerede saklanacağını söyleyecektir."

Tünele girmeden önce Osman arkasına dönüp "Bir şey merak ediyorum," dedi. "Seni sultan mı gönderdi yoksa kendi isteğinle mi bunu yapıyorsun?" Osman, sultanın taht salonundaki ölüm emrini acaba göstermelik mi verdiğini merak ediyordu.

"Bunun önemi yok," diye yanıtladı Kastamonu Beyi. Ve kuşağının içinden Osman'a deri muskayı uzattı.

Osman muskayı alıp almamakta kararsızdı. O muskaya olan güveni yitikti. Çobanoğlu, "Sen özgürlüğün için hiç kimseden izin almak zorunda değilsin ama bu hatırayı ben olsam saklardım," diyerek gülümsedi.

Osman muskayı alıp kuşağına sokarken, Kastamonu Beyi, "Unutma," dedi. "Sıkıştığında Kastamonu'ya haber yolla, iki elim kanda olsa senin yardımına gelirim."

Osman, "Ya emirler, anlaşmalar ne olacak?" diye sordu.

Aslan Bey gülümsedi: "Bir çaresini buluruz elbet."

Osman, kafasında bin çeşit soru, tünelde hızla ilerlerken nedense içinden bir ses bunun Çobanoğlu ile son karşılaşması olmadığını söylüyordu.

24

Moğol, deri pantolonunun uçkurunu çözdü ve garip sesler çıkararak işemeye başladı. Sidiğini o sırada ağacın öbür tarafından hareketlenen sincabın üzerine tuttu. Hayvan ne kadar hızlı olsa da kafasına birkaç damla isabet etmesine engel olamadı. Moğol, dişlerinin arasındaki ekmek parçasını düşürmeden sırıttı. Bir eliyle erkekliğini tutmaya devam ederken, diğer eliyle de ekmeği tekrar tutup ısırdı ve çiğnedi. Kubadabad'dan kaçan o Türkü yakalamak için iki gündür sürekli at koşturduklarından, adamakıllı karınlarını doyuracak fırsat bulamamışlardı.

Az ötede, atının üstünde bekleyen yol arkadaşı şövalye, Moğol'a tiksintiyle baktı ve matarasındaki şarabı ağzına dikti. Bu pis herife bir türlü alışamamıştı. Eğer Konya'daki İmparatorluk elçisi, onu ne pahasına olursa olsun Osman'ı bulmak için görevlendirmeseydi, bu Moğol'a bir dakika tahammül edemezdi. Allahtan onun kafasını rahatlatan şu şarap vardı da zoraki yolculuklar biraz daha katlanılabilir hale geliyordu.

İkili, iki gündür Osman'ın izini sürmüş ve onun bu yoldan kuzeybatıya doğru ilerlediği sonucunu çıkarmışlardı. Koca Anadolu topraklarında bir insanı aramak, samanlıkta iğne aramaktan farksızdı. Ama o insanın peşindekiler türlü maharetleri olan bir Moğol ve bir şövale olunca işin rengi değişiyordu. Moğol iz sürücüydü, şövalye ise bölgeyi biliyordu.

Osman'ın Konya'dan kaçtığını öğrenir öğrenmez valilere haber gönderilmiş ve Bitinya'ya birkaç gün boyunca tüm girişlerin tutulması emri verilmişti. Bu iki atlıya da Osman'ın izini sürmek düşmüştü.

Şövalyenin atı, birkaç yüz metre ötedeki ağaçların arasında bir kımıldanma hissettiğinde, hemen kulaklarını dikip başını o tarafa çevirdi. Şövalye hareketin olduğu yere baktığında kırmızı bir sarığı fark etti ve matarasını hemen çantasına koyup atının böğrünü mahmuzladı.

Ağaçların arkasında saklanan oğlan, şövalyenin onu fark ettiğini anlar anlamaz kucağındaki odunları atıp hızla kaçmaya başladı. Çocuk denebilecek yaşta olan genç koşabildiği kadar hızla koşmaya çalışıyor, bayır aşağı ilerliyordu. Koca bir taşın üstünden atladı, sarp bir yokuştan düşe kalka indi, cılız bir ırmağın içinden bata çıka karşıya geçti. Sanki hayalet görmüş gibi kaçıyor, ardına bakmıyordu.

Ama şövalye bu tür takiplere öyle alışkındı ki kısa bir süre sonra çocuğu bir kedi yavrusu gibi ensesinden yakalayıp atının sırtına koyuvermesi çok kolay oldu.

Şövalye, Moğol'un yanına geri döndüğünde oğlanı onun önüne atıverdi.

"Bu oğlan yakınlardaki bir dergâhta yaşıyor," dedi şövalye.

"Bir şey biliyor mu dersin?" diye sordu Moğol.

"Ben biraz hırpaladım, sanki bir şey saklıyor gibi," diye yanıtladı şövalye. İşte burada Moğol devreye giriyordu. Yol bulmak şövalyenin işi, adam konuşturmak Moğol'unkiydi.

"Benim hiçbir şeyden haberim yok! Onu görmedim!" dedi oğlan korkuyla.

Moğol, sırtından bir bıçak çıkarttı ve oğlanın üzerine eğildi. Çocuk, kaçarken başlığını yere düşürdüğünden kafası çıplaktı. Moğol onun saçlarından tutup çekti ve bıçağın sivri ucunu oğlanın sol gözünün tam önüne getirdi.

Çocuk gözlerini sımsıkı kapadı.

"Kimi görmedin?" diye sordu Moğol, oğlanın saçından çekiştirirken. Bıçağın ucu, çocuğun gözkapağını kanatıyordu. "Şimdi bana her şeyi anlatacaksın!" diyerek nefesini oğlanın yüzüne üfledi Moğol.

"Tamam! Tamam!... Yalvarırım bana bir şey yapmayın!" dedi oğlan. "Dün bizim dergâha biri geldi. Şeyhimle görüştü. Adının 'Osman' olduğunu duydum. Sonra da çekti gitti... Yemin ediyorum bildiğim her şey bu! Başka hiçbir şey bilmiyorum!.. Yalvarırım beni bırakın!"

Moğol ağzının kenarıyla sırıtarak şövalyeye baktı. İstediği şeyi duymuştu. Demek ki doğru yol üzerindeydiler ve çok yakında Osman'ı bulacaklardı.

"Ne olur, beni bırakın, size bildiğim her şeyi söyledim!" diye tekrarladı çocuk.

Moğol, şövalyenin şaşkın bakışları altında bıçağını tekrar sırtına soktu ve atına atladı.

"Eğer hemen yola çıkarsak onu Söğüt'e varmadan yakalayabiliriz," dedi şövalye.

Oğlan, tepesindeki insan azmanı onu bırakınca rahat bir nefes almıştı.

"Onun yaşamasına izin mi vereceksin?" diye sordu şövalye. Yol boyunca bu herif hakkında öğrendiği bir şey varsa onun bu Moğol'da merhametten herhangi bir iz taşımadığıydı.

Moğol hiçbir şey söylemedi, yere balgamını tükürdü.

Atlar dörtnala uzaklaşırken oğlan hâlâ yaşadığına inanamıyordu. Bu Moğollar hakkında o kadar çok şey işitmişti ki! Gerçi onlarla konuştuğu için kendini kötü hissediyordu ama öyle yapmasaydı Moğol onun gözlerini diri diri oyabilirdi.

İkili, ağaçların arasında kaybolmak üzereyken, Moğol'un atı hiç hız kesmeden geniş bir "u" yaparak geri döndü. Koca beygir, onun üzerine koşarken oğlan hâlâ yerden kalkmamıştı.

O daha ne olduğunu bile anlamadan, Moğol, atının kalın toynaklarıyla çocuğun kafatasını paramparça ediverdi.

25

"Hareket etme!" dedi babası Ertuğrul Gazi. Osman'dan iki ağaç ötede belli belirsiz bir tonla seslenmişti. Bembeyaz karın ve soğuğun ortasında alev gibi çalındı ses çocuğun kulağına.

Osman yutkundu. Sanki boğazındaki âdemelması koca bir taş olmuş da gırtlağına takılmıştı.

"Oğlum korkma," diye tekrarladı Ertuğrul Gazi. Bu sefer iyiden iyiye fısıldamıştı. "*Senin korkunu kokluyor.*"

Osman, göz ucuyla babasının olduğu yere çivilenmiş gibi sabit durduğunu, parmağını dahi oynatmadığını görebiliyordu. Ama o, gözbebeklerini dahi iki tarafa hareket ettirmekten çekiniyordu.

Senin korkunu kokluyor! Bu gerçekten mümkün mü, diye düşündü. Kaçıp gitmesi gerekmez miydi? Neden hareket etmemeliydi?!

Ama başka bir şey daha vardı Osman'ın kafasını kurcalayan...

"Bu, o mu?" diye düşündü. Ürperdi. Hayvanın adını aklından geçirdiğinde bile ürküyordu. "Bu, Gökkurt mu?"

Sırtından terler akmaya başladı. Ayaklarının battığı karların, vücudunun sıcaklığıyla eriyip suya dönüşüvereceğini düşündü birden. Kışın ortasında, karların dibinde bir ateş gibi

tutuşmak mümkün müydü?! Sanki orada onu öldürecek şey az ötesindeki hayvan değildi de, az sonra gömüleceği karlardı!

Osman'ın beş adım karşısında iri bir bozkurt duruyordu.

Ertuğrul Gazi ve oğlu avlanmak için girdikleri ormanda ava dönüşüvermişlerdi. Takip ettikleri bir av onları kafilenin geri kalanından uzaklaştırmıştı. İkili, atlarından henüz inmiş, birkaç yüz metre ilerlemişlerdi ki, Osman'ın önünde birdenbire bir bozkurt bitivermişti. Usta bir avcı olan Kayı Beyi dahi ne bir kurt izine rastlamıştı ne de başka bir işarete... Kurt karşılarına çıktığında ise her şey için çok geçti.

Ama bu, Osman'ın bildiği kurtlardan değildi. Çocuk, daha önce de pek çok kereler kurtlara rastlamıştı. Oysa karşısında duran hayvanı uzaktan görse onu bir ayı bile sanabilirdi. Belki de kış vakti olduğu için böyle büyük görünüyordu, zira kışları kurtların tüyleri çok daha sık ve gür olur, hayvanı olduğundan çok daha cüsseli gösterebilirdi.

Bu kurt farklıydı. Şimdi beş adım ötede gözlerini kendisine dikmiş, sivri dişlerini ona gösteren, bir ayağı ileri doğru çıkmış hayvanın en ince detaylarını korkuyla seyrediyordu. Kurdun burnundan başlayıp gözlerinin üstüne çıkan, sonra boynu ve sırtından devam ederek kuyruğuna kadar inen kalın siyah çizgi hayvanın gri tüylerine karışıyordu. Karın beyazında ışıl ışıl parlayan gür tüylerdi bunlar.. Hayvanın yüzündeki ve sırtındaki kalın hatlı çizgilerin, kurdun bir yay çizen geniş sırtıyla birleşmesi, onun bir alfa olduğuna şüphe bırakmıyordu. Dişi bir alfa kurdu.. Boyun tüyleri neredeyse bir aslanın yelesi kadar gür ve kabarıktı. Göğsündeki beyaz tüyler ise çenesinin altından dolanan ipek bir atkı gibi uzanıyordu. Hele hayvanın gözleri yok mu, işte onlar Osman'ın bedenini delip geçiyordu. Bu buz mavisi gözler karın içinde birer elmas gibi parlıyordu.

Osman'dan neredeyse iki kat daha uzun olan kurt, oğlana rahatlıkla tepeden bakabiliyordu. Gözlerini kısmış, boynunu ileriye doğru uzatmış, atılmaya hazırlanıyordu.

Korkma, o, senin korkunu koklar!

Babasının sözleri kulağında çınlıyordu. Öyle bir çınlama ki, kurt duyup da ürkmesin diye kulaklarını kapatmak istedi..

Osman ona kalsa ani bir refleksle arkasına dönüp hızla kaçmayı denerdi ama babasının uyarısı aklını başına getirmişti. Kaç sefer anlatmıştı ona Ertuğrul Gazi: bir kurttan koşarak kaçamazsın, onu kandıramazsın...

Osman, birkaç dakikadır buzdan bir heykel gibi oracıkta donakalmıştı. Kendisine saatlerce gelen saniyeler...

Fakat Osman, hayvandan hem korkuyor, bir an önce oradan kurtulmak istiyor, hem de onun güzelliğine hayran kalıyor, ona bakmaktan kendini alamıyordu. Böylesine iri, böylesine vakarlı bir hayvan, babasından pek çok kereler hikâyesini dinlediği Ulukurt olabilir miydi? Hele o gök mavisi gözleri yok mu? "Gökkurt" derdi Ertuğrul Gazi ona. Onlarca yıldır bir tek görenin dahi olmadığı, ama Kayıların hep anlattığı, varlığını hiçbir zaman sorgulamadıkları Gökkurt.

Osman, Gökkurt'u kime sorduysa, hep bir şeyler dinlemişti. Gökkurt, Türklerin koruyucusuydu, doğanın anası, dağların muhafızıydı. Gökkurt yüz yaşındaydı, ölümsüzdü, yarı insan yarı hayvandı, Asya'dan Türklerle birlikte Anadolu'ya göç etmişti. Gökkurt kutsaldı, uluydu, Allah'ın Türklere gönderdiği bir hediyeydi. Gökkurt bütün hayvanlardan daha büyük, bütün yırtıcılardan daha cesurdu. Ayılar onun karşısında kedi kesilir, yaban domuzları onunla yüzleşmeye cesaret edemezlerdi. Gökkurt insanlardan bile daha zekiydi, sezgi sahibiydi, geleceği koklar, hissederdi. O, insanın bilmediğini bilir, görmediğini görürdü.

Osman kaç sefer böyle devasa, böylesi güçlü bir hayvanı gözünde canlandırmaya çalışmış, bu hayvan kaç sefer onun rüyalarına girmişti... Herkes Gökkurt'u bilirdi ama kimse görmezdi. Kayılarla kurtlar arasında bir pakt vardı; sözlü bir ahit,

bir anlaşma. Kurtlar, Kayıların bölgesine girmez, Kayılar da kurtlarınkine.

Osman onun hakkında anlatılanların masal mı, gerçek mi olduğunu bilmiyordu. Tek bildiği şimdi karşısında duran hayvanın gerçekliğiydi. Beyaz karın içinden birer yıldız gibi parlayan bu mavi gözler gerçekti!

Oğlanın kafasından tüm bu düşünceler hızla geçerken bozkurt bir adım yaklaştı. Hayvanın pençesini karın içinden usulca çekip öne atışını Osman korkuyla izledi. Sonra bir adım daha.. bir adım daha.. Osman artık babasına göz ucuyla dahi bakamıyordu.

Korkma, o, senin korkunu koklar!

Oysa Kayı Beyi'ni görse, Ertuğrul Gazi'nin bir an yayına davrandığını görebilecekti.

Kayı Beyi'nin eli yayına doğru kıpırdağında ağaçların arkasından onca çift göz daha belirdi. Mavili, yeşilli, grili bir düzine göz daha.

Ertuğrul Gazi o anda anladı ki bu sadece tek bir kurt değildi; bütün bir sürü tarafından kuşatılmışlardı. Adeta pusuya düşürülmüşlerdi. Kayı Beyi'nin ne oğlunu ne de kendini kurtarmak için yapabileceği bir şey vardı. Arkadan gelen kurtlar garip bir şekilde sanki Ertuğrul Gazi'ye yerinde kalması için kendilerini göstermişlerdi. Kıpırdarsa Ertuğrul Gazi'yi yere sermeye hazır gibiydiler.

Gerçi Ertuğrul Gazi bir kurda ok atmazdı. Kurda çekilen ne yay bir daha düzgün ok atardı, ne de onu atan kol düzgün yay çekebilirdi bir daha. Biliyordu bunu Kayı Beyi ama Osman'ın devasa bir bozkurt tarafından parçalanmasını da seyredecek değildi! Çaresizdi.

Osman ise arkadaki daha küçük kurtları fark ettiğinde, Ulukurt onun burnunun dibine kadar sokulmuştu. Hayvanın dişleri, Osman'ın burnuna değmek üzereydi. Çocuk, kurdun

sıcak nefesinin buharını görüyor, hatta kafası bu buharın içinde kayboluyordu.

"Gözlerine bakma," diye fısıldayabildi Ertuğrul Gazi.

Ama Osman Gökkurt'un tam da gözlerine bakıyordu. Bir insanınkiler kadar derin ve anlam yüklü gözler...

Gökkurt ise Osman'ın suratını koklamaya, burun deliklerini belirgin bir şekilde hareket ettirmeye başladı.

Osman'ın artık dayanabilecek gücü kalmadı. Kendinde bulduğu bir anlık güç ile gözlerini sımsıkı kapattı. Öylesine sıkı yumdu ki gözlerini bunun bir rüya, bir kâbus olmasını diledi.

Sonra o anda bir şey oldu. İçine bir rahatlama, bir ferahlık geldi. Vücudunu saran ateş uçtu gitti, tekrar kışın serinliğini yüzünde ve bedeninde hissetti. Rahatlamıştı. Rahatlıyordu. Efil efil bir esinti hissetti, saçları dalgalandı.

Korkma, o, senin korkunu koklar!

Artık korkmuyordu. Tam tersine içine bir güven, daha önce hiç hissetmediği yepyeni bir cesaret duygusu gelmişti.

Gözlerini açtığında bozkurt kaybolmuştu. Sürünün diğer üyeleri de. Yerde sadece Gökkurt'un dev pençelerinin izleri vardı.

Sonra Ertuğrul Gazi'nin elini omzunda hissetti. Kendinden öyle geçmişti ki babasının adımlarının karlarda kütürdeyişini dahi duymamıştı.

Kayı Beyi oğluna sımsıkı sarıldı. "Korkma, artık gitti," dedi.

Oysa Osman korkmuyordu. İçindeki ferahlık tüm ruhuna yayılmıştı. Anlayamadığı, nedenini bilmediği bir genişlik hissiydi bu.

"Kokladı ve gitti," dedi Kayı Beyi. Sonra kurdun geldiği ağaçlara doğru baktı. "Neden bilmiyorum," diye devam etti. "Ama sanki amacı seni öldürmek değildi." Sustu, bakışlarını

ufka sabitledi. "Hayır, seni öldürmek değildi onun istediği," diyerek tekrarladı bu sefer daha da emin olarak. "O seni görmek istedi sanki seni tanımak."

Osman'ın kafası karıştı.

Babası da ondan farklı değildi. "Garip... Çok garip," diye söylendi Kayı Beyi.

Çocuğun gözleri ise karın içindeki devasa pençe izlerindeydi.

26

Osman kasım ayının ilk sulu karıyla vıcık vıcık olan toprakta pençe izlerine bakarken, yıllar önce, çocukluğunda karşılaştığı Gökkurt'u düşünüyordu. Ormanda ne zaman tek başına kalsa Gökkurt'u düşünürdü. Sanki bozkurt yakınlarda bir yerden, bir ağacın ardından, bir dağın tepesinden ya da bir çalılığın dibinden onu izliyor, onu gözlüyor gibi gelirdi Osman'a.

Hacı Bektaş'ın dergâhından çıktıktan sonra, dergâhtaki dervişin ona bulduğu bir atla kuzeybatıya doğru at sürmüş ve Bitinya ile Paflagonya sınırları arasında bir yerde saklanmıştı. Peşindeki Haçlı bozuntusu ve Moğol'dan kaçıp bu ormana sığınmıştı. Onlardan kurtulmadan Kayılara geri dönemezdi. Bu, belayı onların içine salmak demekti. Hem şimdi bütün düşmanlarının üç koldan onu aradığına ve Kayı sınırlarının onu arayan adamlarla çevrili olduğuna emindi.

Üstelik Kayıların arasına geri döndüğünde ne yapacağını bilmiyordu. Bir şey yapmak istediğinden de emin değildi. Kafasında cevaplaması gereken sorular, vermesi gereken kararlar vardı.

Osman, bu ormanda canlı kalmak istiyorsa bazı hazırlıklar yapması gerektiğini biliyordu.

Kamp kurduğu bir çınar ağacının dibinde, eski bir şövalye zırhından kalma metal parçasını çanağa dönüştürmeye koyulmuştu ilkin. Bu kabın içine birkaç avuç kar parçası koydu genç adam.

Sonra bir kayalığın dibinden yassı, sivri bir taşı kayalıklara çarparak parçalamış, kendine doğal bir bıçak yapmıştı. Bu keskin taşla pürüzsüz dalları boylamasına ikiye, üçe ayırdı ve bunların da kabuklarını hızla soyarak üç beş düzine soyulmuş kabuğu önünde biriktirdi. Bundan sonrası kolaydı: soyduğu bu taze kabukları önce teker teker burdu, sonra da üçer beşer ördü ve birbirine tutturdu.

Osman'ın yayı için gerekli ipi hazırdı. Böyle bir ip ok atamazdı. Ama Osman'ın yapmak istediği şey de zaten ok atacak bir yay değildi.

Osman sonra belki bir geyiğin, belki de bir ayının ağaçtan düşürdüğü orta esneklikte bir dal parçasını tersine bükerek ipi dalın iki ucuna geçirip sımsıkı bağladı. Yay da hazırdı.

Son olarak bulabildiği en kuru iki dal parçasının birini taş bıçağıyla kalın bir ok haline getirdi, ucunu sivriltti. Diğer bir dalı ise boyuna ikiye ayırarak içini oluk şeklinde kesti.

Yarım gününü harcadığı bu aletlerle Osman istediği zaman rahatlıkla ateş yakabiliyordu. Ağaçların kabuklarında bulduğu kuru yosunları ve çalı çırpıyı kuş yuvası gibi önce elinde güzelce yuvarlıyor, sonra bunları oluk gibi oyduğu ince dalın ortasına yerleştiriyor ve bu otların en merkezine de yayın ipini geçirdiği kalın çubuğu koyuyordu. Yayı ileri geri hareket ettirmeye başlayınca geriye bir tek sabırlı olmak kalıyordu. Yaydaki ipin zorlamasıyla ileri geri dönen okun ucu, yerdeki parçanın üstünde sürtündükçe tutuşmaya başlıyordu. Diğer ateş yakma yöntemleri düşünüldüğünde bu en kolayı ama en çok ustalık gerektireniydi.

İyi yay, derdi Dündar Bey, sadece ok atmaz, ateş de yakar! Bunu ona ilk defa amcası, "Sen hiç ateş çıkaran yay gördün

mü, Osman?" diyerek çocukluğunda göstermiş, Osman'ın gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

Genç adam beş on dakika içinde ilk kıvılcımı çıkarttı ve önceden hazır ettiği kuru dalları ve kozalakları hemen ateşin havasını kesmeyecek şekilde üstüne atarak ateşi iyice harladı. Düz taşları bu ateşin yanına yerleştirerek kar dolu metal çanağı kaynatabileceği bir ocak yapmış oluyordu.

Osman'ın bu mevsimde karnını doyurması ise bu kadar kolay değildi. Bazen bir kayalığın dibine utangaç şekilde sıralanmış birkaç mantar buluyor ve bunlarla hayatta kalmaya çalışıyordu. Ama dikkatli olmalıydı. Bazı mantarlar vardı ki bunların zehirlileri ile zehirsizleri arasındaki farkı anlamak neredeyse imkânsızdı. Kahverengi benekli, başını yukarıya doğru bir taç gibi açmış olanlardan kesinlikle uzak durmalıydı. Zeytinyağı gibi sarımsı renkli olanlara *Ölüm Dokunuşu* derlerdi. Kırmızı başlı ya da başının altı dümdüz beyaz olanlar da kesinlikle yenmemeliydi. Osman, bunların bazılarını babası ya da amcasıyla çıktığı avlarda öğrenmiş, bazılarını da son birkaç gündür ormanda kendisi hayvanları izleyerek anlamıştı.

Fakat Osman sürekli bitkilerle yaşayamayacağını, güçlü kalmak istiyorsa et tüketmesi gerektiğini biliyordu. Arada sırada istemeyerek de olsa bir tavşan ya da kuş avlıyor, hayvanın tüylerini ve iç organlarını temiz karın üstünde güzelce temizliyor ve eti ateşin üzerinde iyice kızartıyordu.

Sabun olarak da reçine karışımı külleri kullanıyordu. Odun közlerini güzelce ufalamış, sonra erittiği kar suyuyla karıştırmış, avladığı bir tavşanın yağı, çam ağacı iğneleri ve reçinesiyle bunları güzelce kaynatmıştı. Reçine karışıma hoş bir koku veriyordu.

Osman birkaç hafta sonra kurtların ayak izlerini yeniden gördüğünde, kendisi tanınmaz hale gelmişti. Avurtları çökmüş, sakalları birer çalı gibi yanaklarını kaplamış, saçları alnı-

nın, ensesinin ve kulaklarının üstüne uzanacak kadar uzamıştı, dudakları bıyıklarının ardında kaybolmuştu.

Genç adam ormandaki izleri takip ettiğinde önündeki vadide sadece bir kurtla değil, bir kurt ailesiyle karşılaştı.

Gökkurt üç yavrusuyla oynuyordu. Yakınlarda bir yerde yuvaları olmalıydı. Yavruların iki tanesi hafif sarıya çalan gri renkteydi. Bir tanesinin kulağının ucunda, diğerinin ise burnunun ucunda siyah benekler vardı. Diğerlerinden biraz daha yapılı olan kurt ise aynı az ötedeki anneleri gibi burnundan kuyruğuna kadar kalın bir çizgiyle kaplıydı. Yavrunun gözlerinin çevresi ve alnının ortası bu siyah nişanla çevriliydi.

Geleceğin alfası, diye düşündü Osman. Atlarda beyaz nişan, kurtlarda ise kara nişan hayra alamettir, derdi Ertuğrul Gazi her zaman. Gökkurt'un vârisi belliydi.

Yavrular karın üstünde birbirlerine saldırıyorlar, birbirlerinin etlerini dişliyorlar, yerde yuvarlanıyorlar ve türlü oyunlar oynuyorlardı. Bazen çok ileri gidiyor, birbirlerini acıtıyor ufak tefek viyaklamaları duyuluyordu. Burnu siyah benekli olan tam bir oyuncuydu. Diğer kardeşlerinin sırtlarına çıkmaya çalışıyor, ön ayaklarını sürekli onların boyunlarına doluyordu. Kimi zaman yerdeki bir çalı parçasına sanki bir yaban domuzuna saldırır gibi hevesle saldırıyor ama koşmayı yeni öğrendiği için bunu da tam beceremiyordu. Ne sıçrayışları, ne de ayaklarını hareket ettirişi düz bir hatta ilerliyordu. Kıçı bir o tarafa bir bu tarafa gidiyor, bazen de tepetaklak oluyordu.

Kulağında beneği olan yavru, çıktığı bir taş parçasının üstünde kalakalmıştı. Bu, burnu benekli yavru kadar becerikli ve atılgan değildi. Taşın yüksekliği yarım metre bile yoktu ama yavru nasıl olup da çıktığını bir türlü akıl erdiremediği yerden şimdi aşağıya uçuruma bakar gibi bakıyordu. Bu kulağı lekeli olan çok ürkekti. Hemen viyaklamaya başladı. Gök-

kurt bir süre ona kulak vermedi. Yavrusunun yere kendisinin inmesini ister gibiydi.

Yavru, taşın etrafında döndü durdu, yere sıçrayacağı bir nokta aramaya başladı ama bir türlü buna cesaret edemedi. Yavrusunun ağlamasına daha fazla dayanamayan Gökkurt ağır ağır kalktı, onun yanına gidip dişleriyle ensesinden tutup aşağıya çekti. Ağlayan yavruyu sakinleştirmek için onu yalamaya başladı. Eniğin yüzünü, gözlerini, kulaklarını, ağzını yaladı durdu. O sırada çalılıkla hayatının savaşını veriyormuş gibi mücadele eden burnu benekli, hemen kardeşini kıskandı ve soluğu annesinin yanında aldı. Gökkurt onu da kokladı, yaladı, sevdi, temizledi.

Yeryüzündeki en iyi hayvan annelerdi kurtlar. Aile ve birlik onlar için her şeydi. Belki de bu yüzden Türkler onları her zaman kutsal kabul etmişler, onlara hürmet etmişler, diye düşünüyordu Osman. Kurt ebeveynlerin yavrularıyla ilişkileri, ebeveynlerin kendi uslularıyla olan bağları ve sürü içinde her bir hayvanın diğer üyelere olan saygı ve sevgisi doğadaki başka hiçbir türde karşılaşılmayacak derecede zekice ve kuvvetliydi.

Yavrulardan az daha iri olan üçüncüsü biraz kendi başına buyruktu. Köşede etrafı seyrediyor, kolaçan ediyor, kokluyor, izliyordu. Kardeşlerinin oyunlarına zaman zaman katılıyordu ama onda büyümüş de küçülmüş gibi bir hava vardı. Sanki çoktan annesinin görevini devralmıştı da kardeşlerine göz kulak oluyordu. Hareketlerindeki, bakışlarındaki, yürüyüşündeki ağırlık hemen göze çarpıyordu.

Osman, Gökkurt'un birdenbire yavrularını bırakıp kulaklarını diktiğini gördü. Hayvan ağaçların arasında, Osman'ın henüz göremediği bir şeye dikkatle odaklanmıştı. Gökkurt bir ara Osman'a bakar gibi onun olduğu yere başını çevirip tekrar ağaçların arasına dikti keskin mavi gözlerini.

Osman, havlama seslerini işittiğinde, Gökkurt'un neden rahatsız olduğunu anlamıştı. Genç adam doğruldu, ağaçların arasında hızla koşarak daha yüksek bir yere gitti ve dehşetle, Gökkurt'un ondan dakikalar onca duyduğu ve sezdiği tehlikeyi gördü.

Dört Alman Rottweiler cinsi köpek, ağızlarından salyalar akıtarak hızla Osman'a doğru yaklaşıyorlardı. Bir ayının kafatasını bile parçalayabilecek çene gücüne sahip hayvanlar sahipleri tarafından iyice hırçın ve saldırgan yetiştirilmişlerdi. Osman, kaşlarını çatarak onların hemen ardından beliren üç Haçlı artığını ve bir Moğol'u gördü.

Onu bulmuşlardı.

27

Peşindekilerin Osman'ı bulması, onun beklediğinden çok daha çabuk gerçekleşmişti. Onların içinde iz sürücü bir Moğol olmalı, diye düşündü Osman. Genç adam ne bir çatışma için hazırlıklıydı ne de bunun için yeterince gücü vardı.

Ama birden bir şey oldu. Gökkurt yavrularını geride bırakıp hızla ağaçların arasına atıldı ve uluyarak köpekleri kendi üzerine doğru çekti. Osman, Gökkurt'un onu kurtardığını hissetti.

Gökkurt bir süre hızla koşarak köpeklerin kendini takip etmesini sağladı. Şövalyeler kurt yakalamak için özel yetiştirilen köpekleri daha fazla zapt edemeyeceklerini anlayarak üç tanesinin kayışlarını salıvermişlerdi. İri yarı bir şövalye hayvanlardan birini zapt etmeyi başarmıştı.

Bozkurt, peşine takılan köpekleri hem Osman'dan hem de yavrularından uzağa sürüklüyordu. Üç rottweilerın kendisini yakalamak üzere olduğunu anladığında arkasına döndü. İnanılır şey değildi. Gökkurt başını önüne eğdi, bir ayağını öne çıkardı, dişlerini gösterdi ve rottweilerları göğüslemeye hazırlandı.

Rottweilerlar birkaç dakika içinde bozkurdun önüne çıktı. Bozkurt öyle sert hırlıyor ve öyle vakur duruyordu ki köpek-

ler bir an ne yapacaklarını şaşırdılar ama toparlanmaları uzun sürmedi.

Önce sağ taraftaki köpek saldırdı bozkurda. Çenesini tam kurda geçirmek üzereydi ki bozkurt hayvanın boğazından kaptı ve onu bir kedi gibi viyaklatarak ayaklarının dibine yıktı. Sonra köpeklerin ikisi birden üzerine geldi bozkurdun. Üçlü arasında müthiş bir kapışma başladı.

Osman, kimin kimi ısırdığını, kimin kimi dişlediğini seçemiyordu. Tek gördüğü karda gittikçe artan kırmızı kandı. Simsiyah Rottweiler'ın üzerindeki kan belli olmuyordu, ama bozkurdun gri tüyleri iyiden iyiye kana bulanmıştı.

Ne ki, grubun geri kalanı ona yetişmeden bozkurt üç Rottweiler'ı da birer birer yere yıktı. Köpeklerden birini kör etmiş, diğerinin ise çenesinin altından dişini geçirip ağzının içinden çıkarmıştı.

Üç köpek de yere yığıldığında bozkurt hâlâ ayaktaydı ama ağır yaralanmıştı. Sol kulağında koca bir kesik ve boynunu tamamen kızıla boyayan diş izleri vardı. Bir bacağı topallar gibiydi.

Osman, bozkurdun yaralı da olsa onu kurtardığını düşünüyordu ki az önce izlediği kurt yavrularının viyaklamalarını işitti. Genç adam hemen bir çınara tırmandı ve geride kalan şövalyelerin yavruların yuvasını bulduklarını gördü. Üstelik dişleriyle bir ağacın gövdesini bile parçalamaya hazır vahşi bir Rottweiler da bunların arasındaydı. İri yarı şövalye hayvanın tasmasını tutmakta zorlanıyordu. Belli ki yuvanın kokusunu bu köpek bulmuştu ve yavruları boğmak için çıldırıyordu.

Ama şövalyeler bu anın tadını çıkarmak ister gibiydiler. Adamlardan iri yarı olanı, burnu benekli olan eniği ensesinden tutmuş, suratının önüne getirmiş, sırıtarak bir şeyler söylüyordu. Diğerleri de o konuştukça gülüyorlardı.

Gökkurt hâlâ ortalıkta yoktu, belki de bir kayalığın dibine yığılıp kalmıştı. Osman ormanın ötesine doğru bakıp şöval-

yelerin devamının olup olmadığını anlamaya çalıştı. Başka bir grup görünmüyordu.

Osman arka tarafta, ağaçların arasında şövalyelerin atlarının bir tanesinin üstünde ellerinden bağlanmış, atın sırtına yatırılmış bir kız fark etti. Atın sağrısına yüzükoyun sarkıtılmış kızın sarı saçları yüzünü kapatıyor ve uçları neredeyse yere değiyordu. Elbiselerinin parçalanmış olduğu görünüyordu.

Osman önce sessiz bir şekilde yerinde kalmayı, şövalyelerin onu bulamayınca geçip gideceklerini düşündü. Durduk yerde bu adamların o sevimli yavrulara zarar vereceklerine ihtimal vermiyordu.

O bunları düşünürken burnu benekli eniği ensesinden tutan şövalye, Osman daha ne olduğunu anlamadan yavruyu kayalara fırlattı. Hayvan viyaklayarak sivri taşlara çarptı ve kanlar içinde yere yığıldı.

Osman'ın gözlerinin akı kırmızıya büründü, kemikleri etten dışarı çıkacakmış gibi yumruklarını sıktı.

"Yakınlarda olmalı," dedi az önce yavruyu duvara fırlatan şövalye. Bu, Moğol ile birlikte Kubadabad'dan bu yana Osman'ın izini süren şövalyeydi.

Moğol onun yanına gelerek kulağı benekli olan ikinci yavrunun sağ arka ayağına bastı. Hayvan ciyak ciyak bağırıyordu. Rottweiler hayvan ciyakladıkça daha da hırçınlaşıyordu. Onu tutmakta zorlanan seyisi tasmasını elinden kaçıracak gibi oldu ama son anda tuttu. "Buralarda bir yerde bir alfa olmalı," dedi adam. Sanki yavruyu bağırtarak anne kurdu buraya çekmek istiyordu. "Bir alfa yakalamayalı uzun zaman oldu," diyerek keyiflendi.

"Bir taşla iki kuş vurmak diye buna derim ben," dedi diğer şövalye. Bu, aralarındaki en kısa boylu olandı.

"Hem o Türk'ü, hem de bir kurt kellesini eve götürebilir miyiz, dersin?"

"Desene bugün bizim şanslı günümüz!" diyerek gülüştü adamlar. Moğol, onların bu lakayt tavırlarına kayıtsız, etrafa bakıyor, günlerdir izini sürdüğü o Türk'e ait bir işaret arıyordu.

Burnundan sırtına çizgili olan en büyük yavrukurt kardeşini kurtarmak ister gibi şövalyenin ayaklarına saldırdı.

Şövalye güldü. "Bak sen!" dedi arkadaşına bakarak. "Sürünün alfası ortaya çıktı bile!"

Diğerleri sırıtmaya devam ettiler.

Şövalye ayakları dibinde, zırhlı bacağına diş geçirmeye çalışan yavrukurdu ensesinden yakalayıp yukarı kaldırdı.

"Madem o kadar cesursun," dedi, "Bakalım bıçağın tadına ne kadar dayanabileceksin?" Bir eliyle hayvanı tutarken diğer eliyle kemerinden bir bıçak çıkardı. Bıçağı hayvanın gözüne doğru dürtmeye hazırlanıyordu ki yavrukurt adamın onu tutan elini kaptı ve küçücük dişlerini onun etine geçirdi.

Adam ufak bir çığlık attı, hayvan elinden kurtuldu. Şövalyenin keyfi kaçmış gibiydi ama diğerleri bunu komik bulmuşlardı.

Şövalye yere düşen hayvana elindeki bıçağı saplayıverecekti ki, karşıdan gelen ses onu durdurdu:

"Yerinde olsam onu yapmazdım!"

Şövalye, diğerleriyle birlikte bakışlarını sesin geldiği yere çevirdiğinde zırhsız ve kılıçsız genç bir adam gördü. Rottweiler da yüzünü adama döndü ve hırçın bir şekilde ona havlamaya başladı. Moğol sırtındaki orak kılıcına yapıştı. İşte sonunda onu bulmuştu!

Osman dört adamın ortasına geldiğinde durdu. İki eli de arkasındaydı. Adamları tedirgin eden garip bir rahatlık vardı üzerinde. Tasmasını koparacak gibi havlayan köpek on adım ötedeydi.

Adamlar bir anlık şaşkınlıktan sonra gevşediler. Elinde köpek olan, sırıtarak, "Yanılmışız dostlar, bugün burada sa-

dece kurt yavruları değil, köpekler de varmış!" dedi. Diğerleri yine sırıttılar. Osman'a en yakın olan kılıcına yapıştı, köpeği tutan yamak hayvanın tasmasını iki adım daha salıverdi.

Osman, "Ben buradaki hayvanları tanırım ama sizin gibi çakalları ilk defa görüyorum," diyerek karşılık verdi. Sırıtmalar birden kesildi, adamların yüzleri düştü.

Kılıçlarını çektiler. Grubun lideri olan adam yamağa, "Sal köpeği, bildir şuna haddini!" dedi.

Rottweiler tasması boşa çıktığında ağzından salyalar akarak koştu Osman'ın üzerine. Osman hiç istifini bozmadı. Şövalyeler genç adamın köpek tarafından gevelenmesini izlemeye hazırlanmışlar, silahlarını gevşetmişlerdi.

Osman, hayvanın üzerine atlamasına bir adım kala sağ elini yukardan aşağıya doğru indirerek gürler gibi "Hat hat hat!" diye bağırdı. Sanki görünmez bir şekilde hayvanın yakasından yapışmıştı da onu yere doğru çekip atmıştı.

Köpek bir duvara toslar gibi durdu ve Osman'ın işaret ettiği yere, elinin dibine kıçını koyup oturuverdi. Havlamalar viyaklamaya dönmüştü. Adeta köpek birdenbire Osman'ı yeni sahibi olarak tanımıştı. Osman eliyle hayvanın kafasını okşadı. Köpek, Osman'ın iktidarına yenik düşmüştü. Şimdi Osman'ın elini yalıyor, kıçını yerden kaldırmıyor, kesik kuyruğunu sallıyordu.

Şövalyeler şaşkınlık içinde birbirlerine baktılar.

Yamak, "Bu köpeği kendi ellerimle öldüreceğim!" derken şövalyeler ve Moğol hepsi birden kılıçlarına abanarak Osman'ın üzerine hücum ettiler.

Önce kısa boylu olan salladı kılıcını ama adam henüz keskin metali yukardan aşağıya indirmeden Osman arkasındaki diğer eliyle adamın gırtlağına taş bıçağı sapladı. Şövalyenin şah damarından kan fışkırırken Osman, adamın kılıcını kaptı ve üzerine çullanan diğer ikiliye karşı gardını aldı.

Bir şövalye sağından, Moğol sol tarafından hücuma geçti. Soldaki, orak kılıcını Osman'ın beline doğru çalarken, sağdaki iri olan da yukardan aşağıya, çaprazlama bir darbe indirdi. Osman önce soldakinin kılıcını dikine kesti, sonra sağdan gelen kılıcı savuşturdu.

Karşılıklı üç beş vuruştan sonra Osman, Moğol'u tek başına sıkıştırdı. Önce adamın suratına dirseğini geçirdi, sonra da onun dengesini kaybetmesini sağlayarak, onu vuruşlarına devam eden diğer şövalyeye karşı paravan yaptı. Moğol'un yüzü şövalyenin kılıcıyla boydan boya yarılıverdi. Adam, gözlerinde dehşet dolu bir ifadeyle yere yığıldı.

Ayakta kalan son şövalye artık rakibini ciddiye alması gerektiğini fark etmişti. Boyu iki metreye varan kılıcını iki eliyle sıkıca kavradı ve ani hareketlerle Osman'ın üzerine yürüdü. Kılıç Osman'ın önünde adeta bir kelebek gibi kanatlanmış, yüzünde, burnunda, kulağında, kollarında kanat çırpıyordu. Osman darbelerin neredeyse hepsini savurmuştu ki dizi ile beli arasında metalin soğuğunu hissetti. Belinden üç parmak aşağıda bir karışlık kesik açılmıştı.

Genç adam buna aldırış etmedi ve yorulan rakibinin üzerine bu sefer o yürüdü. Bacağındaki ve bedenindeki diğer yaralarla ve yaralarla yürümeye, yaşamaya alışmıştı. Bu soğuk, bu orman onu hayatın en zorlu anlarına hazırlamış gibiydi...

Osman on adım sonra adamı şövalyenin kurdu fırlattığı kayalıkların dibine sıkıştırdı ve güçlü bir darbeyle adamın kılıç tutan elini kesti attı.

Şövalye çığlıklar içinde taşların dibine, ölü yavrunun yanına yıkıldı. Bir taraftan kopuk bileğini tutuyor, diğer taraftan gözleri fal taşı gibi açılmış, Osman'a bakıyordu.

"Hiçbir fikrin yok!" diye bağırdı adam. "Kiminle uğraştığından, kimin adamlarını öldürdüğünden hiçbir fikrin yok! Üstadım seni bulduğunda canına okuyacak! Onlarcası, yüzlercesi gelecek! Seni bulacaklar! Bulacaklar ve..."

Osman kılıcı yere attı ve adamın kafasını iki eli arasına alıp yüzünü yüzüne yaklaştırdı. Avuçlarını kocaman birer pençe gibi açmış, şövalyenin kafasını iki taraftan karpuz gibi kavramıştı. Osman'ın gözlerindeki kan kırmızısı onun susmasına neden oldu.

Osman adamın kafasını kayalıklara güm diye vurdu ve kafatasını parçaladı. Kanlar içinde yatan adamın göğsündeki armada bir tilki kafası vardı.

Ama henüz bitmemişti. Osman bir "klik" sesi duydu ardında. Arkasına döndüğünde köpeğin bakıcısı yamağın bir Tatar yayına oku geçirdiğini gördü. Adam yayı atın sırtından alıp kaşla göz arasında kurmuştu. Yamak hemen tetiği çekti. Osman son anda eğildi ama okun sağ dizi ile kasıklarının arasındaki bir noktayı sıyırmadan geçmesine engel olamadı. Adam atına binip oradan hızla uzaklaştı.

Osman ölü kardeşlerini koklayarak viyaklayan sağ kalmış tek yavrukurdun yanına gitti ve eğilip onu okşamaya, teselli etmeye çalıştı.

Kafasını kaldırdığında ise onu buz mavisi gözler ve bir domuzun derisini rahatlıkla delebilecek güçteki dişler karşıladı.

Gökkurt hırlayarak Osman'a bakıyordu. Ölü yavrularının tam ortasında duran bu insanoğlunun tam burnunun dibindeydi. Genç adam bir an onun olup bitenleri anlayıp anlayamayacağını düşündü. Bozkurt, saniyelik bir hareketle Osman'ın kellesini parçalayabilirdi.

Osman elindeki yavruyu usulca Gökkurt'a doğru itti.

Bozkurt sakinleşti ve kurdu ensesinden tutup arkasına döndü. Gözden kaybolmadan önce Osman'a son bir kez daha kafasını çevirip baktı ve ağaçların arasına daldı.

Osman nedense bunun onu son görüşü olduğunu hissetti.

BEN, MARKO

Uzak diyarlara seyahat eden pek çok seyyahın kitabında garip yaratıklar vardır. Kafaları omuzlarının altında biten yaratıklar, alınlarında tek gözleri olan devler, kafaları insan, bedenlerinin geri kalanı at olan erkekler, ejderhalara dönüşen prensesler, babalarını yiyen oğullar, oğullarını kesen babalar ve daha türlü nice yamyamlar... Benim notlarımda bunları bekliyorsanız daha şimdiden bırakın bu sayfaları okumayı.

Diğer seyyahlar neden bu tür şeylere gerek duyarlar bilmem. Bildiğimiz iki kollu, iki ayaklı, iki gözlü insandan daha vahşi canavar mı var? Ondan daha barbar yaratık olabilir mi? Bildiğimiz insanoğlundan anlaşılması daha güç, ondan daha anlamsız yaratık var mı şu yeryüzünde?! Bu dünyada kötülük ve vahşet görmek isteyenlerin, hemcinslerine bakmaları yeterli.

Çeyrek asırlık Asya seyahatim boyunca her türlü vahşete tanık olduğumu, her türlü barbarlığı gördüğümü düşünüyor, hayatımda artık hiçbir şeyin beni kolay kolay şaşırtmayacağını sanıyordum. Cengiz Han'ı ve onun Asya'daki torunlarının "maharetlerini" bilenler için hayatta acınacak ve şaşıracak çok az şey kalır. Geri dönüş yolculuğunda babam ve amcamla geçtiğimiz Anadolu topraklarının barbarlığın uç noktası olacağını nereden bilebilirdik!?

Daha Anadolu'ya girer girmez kendi dindaşlarımızca soyulduk. Anadolu'ya gelinceye kadar Moğol hakanının bize verdiği *paiza,* yani mühürlü tablet sayesinde Asya'daki pek çok krallığa ve şehre güvenle girip çıkıyorduk. Elimizdeki Moğol mühürlü izni görenler bize her türlü kolaylığı sağlıyorlar, yorulan atlarımızı besliyorlar, bizi hanlarda dinlendiriyor, karnımızı doyurup tekrar yola koyulmamızı sağlıyorlardı. Bu şekilde babam ve amcam büyük bir ticari ağ geliştirmişler ve çeyrek asırda servetlerine servet katmışlardı. Artık geri dönme zamanı gelmişti. Çünkü bize arka çıkan Moğol hakanı iyice yaşlanmıştı ve hakkımızdaki casusluk iddiaları gittikçe güçleniyordu. Evet, casusluk.

Bu konuda kendimi aklamam için birkaç çift laf etmem gerekiyor. *Conscientia mille testes.*[4] Ben on yedi yaşımda babam Nikolo ve amcam Mafeo ile Asya'ya yol alırken her türlü ticari işi yapacağımızı elbette biliyordum. Ama seyahatimin son yıllarına kadar babamların Moğollar ile Papalık arasındaki haberleşmeyi sağladığından, iki ülke arasında diplomatik ilişki kurduğundan haberim yoktu. Doğrusunu isterseniz bu işin detaylarını hâlâ öğrenmek istemiyorum. Frenklerin, Orta Doğu'daki Moğol istilasını İslam'a karşı bir zafer olarak görmeye başladıklarını, İslam şehirlerindeki ölümlerden zevk aldıklarını ve bu yüzden seslerini çıkarmadıklarını, Vatikan'ın İslam'a karşı haçlılarla başlattığı ama başarılı olamadığı mücadeleyi Moğolların üzerine yıktığını, Müslüman ordularına karşı onları desteklediğini öğrendiğimde her şey çok geçti. Papalığın bu uğurda hem Moğolları hem de Müslümanları birbirine karşı kışkırtacağını ben hep sonradan öğrenecektim. Babamların Harzemşah katliamında ya da Bağdat yağmalamasında herhangi bir rolü olduğunu düşünmek midemi bulandırıyor.

[4] *Bir vicdan bin şahitten yeğdir!*

Babam ve amcamın kimlikleri ifşa olmak üzereyken biz Bağdat'tan Trabzon'a doğru yola koyulduk. Anadolu'da tam anlamıyla bir kaosun hüküm sürdüğünü duyuyor, Küçük Asya denen bu topraklarda artık haydutlardan ve katillerden başkasının sözünün geçmediğini işitiyorduk. Bu yüzden Trabzon'daki Hristiyan Krallığı'na sığınarak oradan güvenle Konstantinopol'a geçebilir, sonra da Venedik'e doğru yolumuza devam edebilirdik. Şansımız yaver giderse Anadolu'daki yangına bulaşmadan Venedik'e varacaktık.

Kubilay Han'ın bize verdiği paiza sayesinde Trabzon'a kadar her şey yolunda gitmişti. Hatta Kubilay'ın İran'daki kardeşi Hülagu Han bizim Anadolu'ya geçeceğimizi duyunca ceplerimizi doldurmuş, Anadolu'daki adamlarına selamlarını iletmemizi emretmişti. Çeyrek asır boyunca elde ettiğimiz geliri ne kadar değerli yakut, zümrüt ve elmas gibi yükte hafif, pahada ağır eşyalar varsa onlara dönüştürerek yanımıza almıştık. Sonra bunları elbiselerimizin astarlarının içine güzelce diktik. Yolda başımız belaya girdiğinde kullanmak üzere ceplerimize dikkat çekmeyecek kadar gümüş sikke koyduk. Üçümüzün üzerindeki kıymetli taşlar birleştirildiğinde koca bir servet ediyordu. Ne babamların ne de benim Asya'da harcadığımız çeyrek asrın boşa gitmesine izin vermeye niyetimiz vardı.

Fakat hâlâ Latinlerin Konstantinopol kuşatmasının kinini taşıyan bir Rum kumandanı bizim anamızdan emdiğimiz sütü burnumuzdan getirdi. Adam bizim Venedikli olduğumuzu anlar anlamaz önce Kubilay Han'ın bize verdiği izni paramparça etti. Sonra da adamlarıyla birlikte biz Latinlerin birer hain olduğumuzu haykırarak bizi tartaklamaya başladı. Kumandanın yumruklarından bir tanesinin babamın ceketindeki saklı bir yakuta çarpması uzun sürmedi. Sonra hepimizin elbiselerini de söktüler, paramparça ettiler ve ne kadar kıymetli taş varsa hepsini de aralarında paylaştılar.

Çeyrek asır boyunca kâfirlerden görmediğimiz muameleyi işte böyle kendi dindaşlarımızdan gördük! Onca yıllık emeğimiz böylece uçup gitmişti.

Üstelik şimdi Trabzon'da hapis kalmıştık. Zira oradaki kumandan bizi salıvermiyordu. Biz bir casusluk suçlamasından kurtulduk derken bir başkasıyla karşılaşmıştık. Anadolu'da casusların kum gibi dolaştığını ne yazık ki yeni öğrenmiştik. Rum kumandan bizi sürekli sorgulatıyordu; Moğollara mı çalışıyorduk, Vatikan'a mı yoksa Türklere mi?! Herkeste bir paranoya peyda olmuştu ve kimse kimseye güvenle yaklaşamıyordu. Üstelik Karadeniz'den doğru Konstantinopol'a gitme şansımız da yoktu, çünkü hiçbir tüccar bizi gemisine kabul etmiyordu. Sonunda babam Trabzon'dan Konya'ya yol alan bir kervanda eski bir Venedikli tüccarı tanıdı da onunla anlaşabildi. Adam Venedik'e vardığımızda ona yüklü miktarda para vermemiz şartıyla beni yanına alacaktı. Önce Konya'ya, oradan İznik'e geçecektik. Sonra gemiye bindik mi Venedik'e vardım demekti. Sonra da ben Venedik Onlar Konseyi ile görüşüp amcam ve babamı kurtaracaktım.

Trabzon'dan böylece çıktım. Ama beş parasızdım! Artık Venedik'e, eve dönmekten başka hiçbir umudum ve isteğim kalmamıştı.

Fakat Tanrı'nın lütfu insana hiç olmadık zamanlarda kendini hissettiriyor. *A Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris.*[5] Beş parasızlığımızın aslında benim için en büyük nimet olacağını yol boyunca karşılaştığım soygunlarda anlayacaktım. Bir seferinde kervanı kesen haydutlardan biri, yanımızdaki kadının altın küpesini yutmaya çalıştığını fark edince, gözlerimizin önünde onun gırtlağını kesmiş ve kadın daha can çekişiyorken soluk borusundan parmaklarıyla altını almıştı. Eğer üstüm başım düzgün olsaydı ya da cebim-

[5] Bu, Tanrı'nın işidir ve mükemmeldir!

de kıymetli bir taş bulsalardı bu adamlar bize ne yaparlardı, hayal dahi edemiyorum.

Konya'ya yaklaştıkça Anadolu topraklarında yaşadığım terör gittikçe artıyordu. Duyduklarım boşuna değildi. Her köşe başında ayrı bir bela insanı bekliyordu. Bir kasabada Moğollar, öbüründe Haçlılar, bir diğerinde kimden olduğunu belli olmayan kaçkınlar... Hepsinin de ayrı işkenceleri, taktikleri vardı... Kasabanın birinde ufak çapta bir Moğol ordusuyla karşılaştık. Bunların lideri Moğol olmakla birlikte orduda pek çok Anadolu ırkı vardı. Bir sürü kaçak ve haydut da artık Moğollar sayesinde parlak bir hayata sahip olmuşlardı.

İşte benim Anadolu'daki kaderim de burada değişti.

Ordunun lideri Guo Cengiz Kh'an benim Moğolca konuştuğumu anlayınca yanıma yaklaştı. Asya'daki Moğol hakanına yıllarca hizmet ettiğimi de öğrenince özel bir ilgi gösterdi. Beni kendi çadırında ağırladı. Benim için ne büyük bir onurdu!

Bu adam bana adam öldürmenin inceliklerinden bahsediyordu. Ona göre insan öldürmek, hayvan öldürmekten çok daha kolaydı, çünkü hayvan öldürülürken dikkat edilmesi, yenecek ve atılacak yerlerin iyi ayıklanması, derinin iyi yüzülmesi gerekirdi. Ama insanı gırtlağından, kalbinden, ciğerinden istediğin yerinden öldürebilirdin. Masrafsızdı ve çok daha hızlı zamanda yapılabiliyordu.

Biz oradayken Moğol liderinin kumandanlarına askerler sürekli çuvallarla bir şeyler getiriyorlardı. Sonra bu çuvallardan çıkanları sayan çavuşlar önlerindeki defterlere kayıt ediyorlardı. Ben Moğol liderinden izin isteyip çuvalların yanına gittiğimde az kalsın bayılıyordum. Çuvalların içinden onlarca kulak çıkıyordu ve yerde yüzlerce kulak birikmişti. Bazıları biraz fazla cömert kesildiğinden bir parça saçlı deri de içeriyordu. Kan, kıl ve insan eti karışımı garip bir manzaraydı. Sonradan anlattılar ki, her Moğol çavuşunun komutasında on

adam varmış. Bu on adamdan her birinin günde yirmi dört adet kulak getirmesi gerekiyormuş.

Moğol lideri, Selçukluların merkezi olan bu bölgede böylesi bir terörle halk korkutulmazsa onların her an kendilerine başkaldırabileceğini söyledi. Önceleri kelle sayıyorlarmış ama kelleleri taşımak yorucu olduğundan, askerler öldürdükleri adamların kulaklarını kesmeye başlamışlar. Moğol komutanına, adamları öldürmeden sadece kulaklarını kesip kesmediklerini nereden bildiklerini sorduğumda, komutan koca bir kahkaha attı. "Bilmiyoruz," dedi. "Öldürmeden kulak keserek sakat bırakmak da bizim işimizi fazlasıyla sağlıyor. Ama senin, askerlerime olan güvensizliğini takdir ettim! Siz Venedikliler hep böyle işinizi garantiye mi alırsınız?!" diyerek gülmeye devam ediyordu.

Bu topraklarda insan neye gülüp neye ağlayacağını unutuyor.

Moğol kumandanı yanında yıllarımı geçirdiğim Kubilay Han'la ilgili tuttuğum notları duyunca keyiflendi. Bundan sonra onun yanında, Anadolu'da dolaşmamı ve kendi yaptıklarını da aynı bu şekilde başkalarına anlatmamı istedi. Bundan sonra onun misafiri (!) olacaktım. Onu reddetme şansım olmadığından bu, aslında apaçık bir tutsaklıktı. Ama Guo Cengiz Kh'an'ın ordusu sürekli batıya doğru ilerlediğinden bunun işime yarayacağı da açıktı. İznik'e yaklaştığımda bir şekilde onların yanından kaçıp Konstantinopol'a doğru yoluma devam edebilirdim.

Anadolu'nun ortasına doğru ilerlediğimizde gördüklerimin sıkıntısından mıdır yoksa artık iyice kızdıran güneşten midir bilmiyorum, terden sırılsıklamdım. Anadolu'nun dümdüz ovaları yazın ortasında öyle kızdırıyor ki, Arapların çölünü aratmıyor. İnsan, yüzünü serinletecek bir esinti arıyor ama ne gezer! Güneydoğudan bazen öyle bir rüzgâr esiyor,

insanın yüzünü bir alev diliymiş gibi yalıyor, adamın dudaklarını paramparça ediveriyor. Burada bir matara suya bir atını satan adamlar var!

Bu rüzgâra "Ölüm Rüzgârı" diyorlar. Garip bir hikâyesi var.

Sivas adlı bir şehirden geçiyorduk. Yıllar önce burada yaşayan insanlar 'Ölüm Rüzgârının' yazın hangi zamanında eseceğini çok iyi bilir, tarlalarını eker ekmez rüzgâr esmeden önce şehrin yüksek ve sulak yerlerine kaçarlar, bu çöl yelinden korunurlarmış. Bu insanlar yaz boyu dağlarda yaşar, sonra da ekinlerini biçmeye gelirlermiş. Çünkü bu rüzgâr o vakit kimi yakalarsa onu boğmadan bırakmazmış. İnsanoğlu bu rüzgâra yakalandı mı en fazla iki soluk alır, üçüncüsünde ciğerleri ateşten yanmaya başlarmış. Bir gün kasabadakilerin şehri Ölüm Rüzgârında terk ettiklerini duyan bir Haçlı kumandanı, -bazıları bunların Haçlılar değil Moğollar olduğunu söylüyor- inanmamış buna ve şehrin istilaya açık olduğu böyle bir fırsatı duyar duymaz ordusuyla birlikte beklemeye koyulmuş. Yerliler yine tarlalarını ekmişler, şehri boşaltmışlar. Haçlı kumandanı bomboş şehre saldırmış ama Ölüm Rüzgârı da bu sırada müthiş bir şekilde esmeye başlamış. Askerler sıcaktan nefes alamaz hale gelmişler ve üzerinden geçmekte oldukları tarlaların üzerlerine yığılmışlar. Şehirde kimse olmadığından bunların ölüleri haftalarca o topraklarda kalmış, çürümüş ve toprağa karışmış. Bu sırada uzayan başaklar da kan kırmızısı çıkmaya başlamış. O gün bugündür her kim ki o başaklardan yerse, gözünü kan bürümüş bir katil olup çıkarmış!

Benim gibi bir seyyahın duyup da anlatmadan geçemeyeceği bir hikâye bu. Ama ben oradan geçerken kırmızı başak görmediğimi de itiraf etmeliyim. İnsanlar neden bu masalları uydururlar bilmem. Zira benim yanında gezdiğim Moğol kumandanından korkmak için masallara ihtiyacı yoktu. Guo Cengiz Kh'an Anadolu'nun batısına doğru ilerledikçe kendisi-

ne biat etmeyen ne kadar vali, kadı ya da tekfur varsa hepsine de bir güzel haddini bildiriyordu. İnsanoğlu Anadolu'da dehşeti ve terörü yeniden keşfediyordu!

Evet, belki etrafta kırmızı başak yoktu ama Anadolu'nun bir "Ölüm Rüzgârı" ile kavrulduğu da ortadaydı. Türkler sanki bir örsün üzerinde koca bir çekiçle güm güm dövülen, alevden bir kılıç gibiydi. Haçlılar ve Moğollar, Türkleri inanılmaz bir baskıyla sıkıştırmışlar, yok olmanın eşiğine getirmişlerdi. Doğu'dan Moğollar sıkıştırdıkça onlar da Batı'ya doğru göç etmişler, fakat bu sefer de Batı'daki topraklarda gittikçe hâkimiyetini artıran Doğu Roma İmparatorluğu ile yüz yüze gelmişlerdi. Selçukluların zayıflaması, Rum tekfurlarını her zamankinden daha güçlü hale getirmişti.

Ben Konya'dan uzaklaşıp da Batı'ya doğru gittikçe, rahatlayacağımı sanıyordum. Oysa savaşın asıl merkezi daha da Batı'daymış. Doğulu ve Batılı güçler burada yüz yüze gelmişlerdi ve büyük bir fırtına kopmak üzereydi. Yeryüzünün en azılı katilleri, en usta şövalyeleri, en acımasız Moğol savaşçıları, avlarının etrafını sarıp bekleyen usta çakallar gibi beklemedeydi. Herkes alacağı parçayı hesap etmekle meşguldü.

Nedense kaderim beni hep fırtınanın merkezine doğru çekiyordu. Yedi yaşımda kendimi Konstantinopol'deki vahşetin tam ortasında bulmuştum, on yedi yaşımda Moğolların cehennemiyle tanışmak üzere Asya'nın tam göbeğine yol almıştım ve şimdi çocukluğumun ve gençliğimin tüm barbarlıkları birleşmiş, hepsinden daha güçlü, hepsinden daha yıkıcı bir şekilde Anadolu'nun kuzeybatısında, yani Bitinya'da buluşmuşlardı.

Doğu Roma tekfurları tüm Anadolu'yu yeniden İmparatorluk topraklarına katmak için kararlıydılar, ama şimdilik işbirliği yaptıkları Moğolları ürkütmemek için sadece Batı Anadolu'yu gözlerine kestirmiş gibi yapıyorlardı. Bir Yahu-

di tüccarın Batılılarla Moğollar arasında haber taşıdığına ben kendi gözlerimle şahit oldum.

Tefkurların Moğollarla ittifakıyla birlikte Türkler, yeryüzü sahnesinden tamamen silinecekti. Sadece Türkler değil, onlarla birlikte İslam'ın bayrağı da tarih olacaktı. Türklerden başka herkes bu işten kârlı çıkıyordu. Haçlılar, Frenkler, Farslar, Papalık ve Moğollar hepsi de kazanıyor, Türkler kaybediyordu. Kâr-zarar hesabının bundan daha basiti yoktu. Bunu görmek için kırk yıllık bir Venedik tüccarı olmak da gerekmiyordu.

Hesaba katılmayan tek şey küçük bir Türk aşiretiydi. Beş başlı, on kollu bir devin karşısında küçücük bir çocuğu andıran bir Türk aşireti...

Alın size canavar ve onun kurbanı!

28

Maskeli Moğol askeri göle elbiseleriyle girdi. Sessiz ve rüzgârsız bir yaz havası olduğu için çarşaf gibi pürüzsüz olan suyu bozan tek şey, bu Moğol'un hınçla suya daldırdığı adımlarıydı. Her adımını suyu tekmeler gibi garip bir hınçla atıyor, etrafa binlerce damlanın sıçramasına neden oluyordu. Adam, sessizliğe ve sükûnete saygısı olmayan, yeryüzünün kendisi için yaratıldığını sanan insanlardan biri gibiydi.

Aslında burası bir gölden daha çok bataklığı andırıyordu. Sakarya nehrinden yaklaşık üç kilometre uzakta, birkaç dönümlük bir arazide oluşan göl, bir zamanlar nehrin küçük bir koluyla dolmuştu ama o kol uzun süre önce kurumuştu. Bu yüzden akarı olmayan bu su birikintisi artık yağmur ve kar suyuyla dolar olmuş, etrafı çamurlarla kaplanmıştı. İçinden yer yer sazlıklar çıkıyor, derinliği bir insan boyunu aşmıyordu.

Moğol, su beline kadar çıkınca durdu, gölün ortasına yakın bir yerdeki teknenin içindeki urganı omzuna aldı ve yüzünü tekrar kıyıya döndü. İki eliyle birden tekneyi tüm gücüyle çekmeye başladı. Suyun üstünde tekneyi kaydırmak kolaydı ama Moğol her adımda suyun dibindeki çamurlara battığından yürümek iyice zorlaşıyordu.

Uzunluğu üç metreyi bulmayan teknenin üstüne ters çevrilmiş bir tekne daha geçirilmişti. Bu iki tekne, bu görünümüyle daha çok bir tabutu andırıyordu ama üstteki teknede yer yer delikler açılmıştı. Deliklerin içinden tek tük sinekler çıkıyordu. Tekneden gelen kesif leş kokusu, Moğol'u hiç rahatsız etmiyor gibiydi.

Asker kıyıya geldiğinde, orada hazır bekleyen askerlerden bir düzinesi daha teknenin etrafını sarıp, onu karaya oturttular.

Askerlerin kumandanı Guo Cengiz Kh'an, "Açın!" diye bağırdı kendi dilinde. Üzerinde kaynatılmış deriden bir pantolon ve göğsünde kolsuz bir deri yelek vardı. Orak kılıcı, göğsünü çaprazlamasına geçen bir kayışla sırtında duruyordu. Etrafta, sadece gözleri açıkta bırakan kara maskelerden giymeyen birkaç adamdan biriydi. Yanında her zaman olduğu gibi sağ kolu olan adamı Buqa Temür hazır bekliyordu. Onun yanında da kıyafetiyle Moğollardan tamamen ayrılan bir İtalyan seyyah duruyor, elindeki kâğıda sürekli bir şeyler not ediyordu. Çin'de bulduğu bu kâğıtları kullanması parşömenden çok daha kolaydı. Askerlerin çevresinde ise merakla olup biteni izleyen civar köy ve kasabalardan gelen yerliler vardı.

Üçer kişi teknenin sağına ve soluna geçip üstteki kısmı kaldırıp kenara koyduklarında müthiş bir leş kokusu kapladı ortalığı. Teknenin üstünün açılmasıyla birlikte küçük bir sinek ordusunun dışarı uçuşması da bir oldu.

Teknenin içi larvalar, solucanlar, kurbağalar, kurbağa leşleri ve küçük küçük deniz yılanlarıyla kaplanmıştı. Tüm bu yaratıklar teknenin içinde bir insan silueti şeklinde toplanmışlardı; insanın kafası, bedeni, kolları ve bacakları larva ve kurbağa kümeleri halinde teknenin içinde boylu boyunca uzanıyor, içeriden zayıf bir uğultu geliyordu.

Guo Kh'an'ın emriyle birlikte bir asker elindeki çul parçasını kurtçukların insan kafasını oluşturduğu yere getirdi.

Eliyle hiç irkilmeden birkaç yılanı kenara attı, kurbağaları elinin tersiyle itti ve çulla larvaları temizlemeye başladı.

Adam temizlemeye başladıkça etraftaki yerlilerin dehşet bakışları altında gerçek ortaya çıkmaya başladı. Hayır, yaratıklar bir insan silueti oluşturmuyordu, onlar canlı bir insanın bedenini kaplıyordu ve asker, larvaları kenara ittikçe adamın suratı daha da iyi ortaya çıkıyordu.

Askerler teknedeki kurbanın gözleri, daha doğrusu onlardan geriye ne kaldıysa, ortaya çıktığında bir gözünün tamamen larvalarla kaplı olduğunu ama diğer gözünün hâlâ açık olduğunu gördüler. Tek göz dehşet içinde hızlı hızlı hareketlerle tepesindekilere bakıyor ve kurban, gücü yettiği kadar bağırıyordu. Ama tam da bir şeyler söyleyemiyordu, zira ağzını açtıklarında dilinin üstünde kümelenmiş kurbağa ve sinek yumurtaları belirdi. Moğol, kurbanın ağzındaki yumurtacıkları da parmaklarıyla tutup çekince, adamın inlemeleri biraz daha belirginleşti ama bunlar bir türlü sözcükler haline gelemiyordu.

Moğol askeri daha sonra kurbanın bedenindeki diğer büyük yaratıkları, yılanları ve yemekten şişmiş kurbağaları ayıklayarak adamın uzuvlarının hava almasını sağladı.

O zaman, iki gündür gölün ortasında, teknenin içinde bekletilen kurbanın vücudundaki hasar iyice gün yüzüne çıktı. Bacaklardan biri tamamen çürümüş, her iki kolun da tenleri yok olup içerdeki damarlar ortaya çıkmış, adamın erkeklik organının olması gereken yerde kurtçuklar birikmişti.

Guo Kh'an, kurbanın hazır hale getirildiğini gördüğünde onun başına geldi ve adamın suratına tükürerek işe başladı.

Kurban, "Lütfen... Öldürün... beni öldürün!" diye kesik kesik konuşmaya çalıştı.

Ama Guo Kh'an buna hiç aldırış etmeden askerlerinden bir tanesinin uzattığı testiyi bir eline aldı, diğer eliyle de

adamın kafasını saçlarından tutup kaldırdı. Testinin ucunu kurbanın ağzına dikti ve balı boşaltmaya başladı. Kurbanın inlemeleri ortasında birkaç dakika testinin boşalmasını bekledi. Kalan balı da adamın vücudunun üzerinde gezindirdi ve testiyi yere fırlattı.

Sonra süt dolu ikinci testiyi aldı ve onu da aynı şekilde adamın önce ağzına sonra da vücuduna boşalttı.

İtalyan seyyah, Moğolların dilinde yanında bulunan Buqa Temür'e, "Onu öldürmek mi istiyor, yoksa yaşatmak mı?" diye sordu şaşkınlıkla.

"Her ikisi de," dedi Buqa Temür gülerek. Olanları izlemekten büyük zevk alıyor gibiydi. "Öldürmek biraz kolay olurdu," diye de ekledi.

Guo Cengiz Kh'an'ın tam olarak nereli olduğunu bilen yoktu. Kimilerine göre Moğollara hizmet etmiş Çinli bir generalin oğluydu, kimine göre de kökleri, babası Moğol, annesi Çinli bir hükümdara dayanıyordu. Çinli Guo Ziyi hanedanlığından ve meşhur Moğol hakanından aldığı adına bakılırsa tüm bu söylentilerde gerçeklik payı vardı. Ama kesin olan bir şey vardı ki o da Guo Kh'an'ın işkencedeki yaratıcılığıydı. Kurbanını çürümeye bırakmak onun Persler üzerinden geçerken öğrendiği, kökenleri asırlar öncesine giden bir işkence şekliydi. Bu, Kh'an'ın tam da ihtiyacı olan şeydi: terör ve korku yaratarak toplumları baskı altında tutmak... Günlerce adından söz ettirecek, dalga dalga tüm köy ve şehirlere yayılacak, dilden dile dolaşacak, herkesin birbirine dehşetle anlatacağı bir hikâye yaratmak... Sonrası kendiliğinden geliyor, küçük bir Moğol grubunu gören Selçuklu valileri ve Rum tekfurları onlar için kesenin ağzını sonuna kadar açıyorlardı. Moğolların yıldırım hızıyla ilerlemelerinin ardındaki sır burada saklıydı.

Guo Kh'an adamın yanından ayrıldıktan sonra askerler teknenin üstünü tekrar kapattılar.

Onu sudan çıkaran asker tekneyi yeniden gölün içine doğru itmeye başladığında Guo Cengiz Kh'an yerlilerin dehşet dolu bakışları altında haykırdı:

"Ey Türkler! Ey Rumlar! Görün bize itaat etmeyenin sonu ne olur!

"Görün bize haraç vermeyi reddeden valiye ne yaparız!"

Moğol askeri, tekneyi gölün ortasına bıraktı ve kıyıya döndü. Tekne burada birkaç gün, belki bir hafta daha kalacak, belirli aralıklarla kontrol edilip kurbanın olabildiğince uzun süre yaşaması sağlanacaktı. Adam elbette sonunda ölecekti, ama önemli olan onu öldürmek değil, ona olabildiğince uzun süre acı çektirmekti. Kurban, önce yediği bal ve sütle enerji bularak hayatta kalıyor, sonra kendi dışkısının içinde, bataklıkta ne kadar yaratık varsa hepsinin ilgisini üzerine çekiyordu.

Kurban, sütün kokusunu duyan yılanlar, bala yapışan sinekler ve kurbağalar ve sonra hepsinin birden leşe dönüşmesiyle bir larva gölüne dönen teknenin içinde günlerce kıvranacak, her bir uzvunun, teker teker lime lime edildiğini sonuna kadar hissedecekti. Larvalar adamın cildi üzerinde 150-200'lük gruplar halinde yumurtlayacaklar ve her biri de ağzındaki çengel dişleri kullanarak kurbanın tenini kemirmeye başlayacaktı. Adamın şansı varsa güneş çarpmasından ya da kan zehirlenmesinden daha çabuk ölebilirdi. Ama büyük ihtimalle bütün iç organlarının iflas edişini teker teker yaşayacaktı.

Guo Cengiz Kh'an'ın istediği mesaj, tüm çevre illerde duyulacaktı.

29

Kastamonu Beyi Çobanoğlu, kendi sülalesinin adını taşıyan camiye, Atabey Gazi camisinin önüne gelince, kafasını gözlerinin üstüne kadar kapatan başlığının altından endişeyle arkasına baktı. Birisinin onu izleyip izlemediğinden emin olmak istiyordu. Camiinin duvarları ardından, uzakta, kalenin güçlü surları görünüyordu.

Çobanoğlu, beyliğinin işlerini yürüttüğü, aynı zamanda ikametgâhı olan Kastamonu Kalesi'nin gizli güney kapısından tebdil-i kıyafetle tek başına yarım saat kadar önce çıkmıştı. Şehrin en yüksek tepesinde bulunan bu kale yıllarca Rum tekfurlarının en korunaklı noktası olmuştu. Ta ki Çobanoğulları, Kuzey Anadolu'ya gelip çetin bir fetihle orayı ele geçirinceye kadar.

Ama şimdi durum farklıydı. Aynı Konya Sarayı'nda olduğu gibi, kalenin tüm kademelerinde Moğollara ya da tekfurlara çalışan casuslar cirit atıyordu. Bir de Süflâ Dergâhı'na bağlı haşhaşinler vardı ki işte onlar en kötüsüydü. Bunların bazılarının kendi çoluk çocukları dahi, onların gerçek kimliklerini bilmezdi. Aralarında ölünceye kadar asıl amaçlarını saklayanlar vardı. Çobanoğlu Aslan Bey artık en yakın adamlarına bile güvenemez olmuştu. Bir zamanların en korunaklı yeri şimdi belki de şehrin en zayıf noktası haline gelmişti.

Çobanoğlu onu kimsenin izlemediğinden emin olunca camiden içeriye girdi. Giriş kapısından mihraba doğru sıralanan direklerin arasından, etrafta şüpheli biri olup olmadığını anlamak istercesine göz gezdirerek, ilerledi. Bu ahşap direklerden ötürü buraya "Kırk Direkli Camii" de denirdi. Sağdaki direklerden birinin dibinde yaşlı biri iki büklüm eğildiği rahlenin önünde sessizce Kur'an okuyor, az ötedeki direklerden birinin dibinde vakti kaçıran üç kişi namaz kılıyordu. Şüpheli kimse yoktu.

Kastamonu Beyi iki rekât namaz kıldıktan sonra dışarıya, camiinin doğu duvarında bulunan, silindir şeklindeki türbenin yanına geçti. Burada babası yatıyordu. Çobanoğlu babasını ve babasıyla giriştiği çarpışmaları hatırladı. O zamanlar Moğollar daha Anadolu'ya girmemiş, Batılı tekfurlar bu kadar yüz bulmamışlardı. Gerçi tekfurlar yine de güçlüydüler; tarihi Roma'ya uzanan, İstanbul ve İznik'te temelleri atılan ve asırlardır süren köklü bir imparatorluğun artık Anadolu'da ebediyete kadar devam edeceğini düşünüyorlardı...

Ama onlarda olmayıp da Atabeylerde olan bir şey vardı: inanç ve azim. Çobanoğulları bu inançları ve azimleri sayesinde Kuzey Anadolu'yu fethetmiş ve fethin bir simgesi olarak da eskiden bir kilise olan bu mabedi bir camiye dönüştürmüşlerdi. Aslan Bey, babasıyla kazandığı zaferleri hız kesmeden devam ettirmiş ve kuzey topraklarını başarıyla Türkleştirmişti.

Ama artık o da yaşlanıyordu.

Çobanoğlu, kafasında bu düşüncelerle türbede babasına Fatiha okuduktan sonra tekrar dışarı çıktı ve kaleden bu yana devam eden labirentimsi yokuşu inmeye devam etti. Bu dar ve kıvrımlı sokaklar şimdi onun en iyi koruyucusuydu. Az sonra gerçekleştireceği buluşmayı hiç kimsenin öğrenmemesi gerekiyordu.

Kırk beş dakikalık bir yürüyüşün ardından Kastamonu Beyi şehrin merkezinde bulunan Frenkşah Hamamı'na girdi ve içerideki soyunma odalarından birine geçti.

Çobanoğlu odadan dışarı çıktığında göbeğinden dizlerine kadar uzanan bir peştamal giymiş, başına da yine neredeyse tüm yüzünü örten bir havlu geçirmişti. Aslan Bey yaşlanmasına rağmen eski heybetinden pek bir şey kaybetmemiş gibiydi. Omuzları ve kolları hamamın mermer taşları kadar sağlam görünüyordu.

Çobanoğlu su buharına boğulmuş yıkanma yerine geçtiğinde kurnaların önlerinde, kendi halinde yıkanan insanları gördü. Herkesten uzaktaki bir köşede bulduğu boş bir kurnanın yanına oturdu ve sıcak suyu açtı.

Kısa bir süre sonra buharın içinden beliren bir çift mavi göz eğilerek, "Buraya neden 'Frenkşah Hamamı' dediklerini hep merak etmişimdir," dedi ve kurnanın öbür tarafına oturdu. Genç adamın kolları, sırtı, karnı, peştamalının altından beliren bacakları birçok kesik izi ve morlukla doluydu. Ensesine doladığı havlu onun zaten kaslı omuzlarını ve göğsünü daha da belirgin hale getirmişti. O da en az Kastamonu Beyi kadar iri yarı ve çevik görünüyordu.

"Burayı yaptıranın kendisinin sadece Türklerin değil, Frenklerin de koruyucusu olduğuna inanan bir vezir olduğunu duymuştum," dedi Çobanoğlu.

"Belki öyle, efendim," dedi diğeri. "Belki de kendisi bir Frenk'ti. Ama yine de anlamlı değil."

"Anlamlı olmayan ne?" diye sordu Çobanoğlu.

"Efendim, eğer bu adam Türklerin arasında yaşayan bir Frenk idiyse neden kendine Frenk*han* dememiş? 'Şah' Perslilerin kullandığı bir tabir. Neresinden baksanız garip bir isim." Zalifre birkaç dilin yanında Acemceyi de anadili gibi konuşabilirdi.

"Belki de Batılı Frenklere ve Doğulu Perslilere, tam da burada, Doğu'nun ve Batı'nın ortasında buradan hükmedeceğine inanmış biridir," dedi Çobanoğlu.

"Hiç böyle düşünmemiştim," dedi genç adam. Sonra konuyu değiştirir gibi ekledi: "Ama buraya isimleri konuşmak için gelmedik."

"Belki de tam da onun için geldik," diye karşılık verdi Çobanoğlu. Kurnada biriken suya baktı. "Keşke şu su insan bedenini temizlediği gibi onun gerçek kimliğini de apaçık ortaya çıkarıverse!"

Öteki, "Beni buraya çağırdığınıza göre kaledeki durum her zamankinden daha kötü olmalı, "dedi.

"Aynı 'Frenkşah' gibi," diye yanıtladı Kastamonu Beyi. "Kimin ne olduğunu artık bilemiyorsun. Moğollarla işbirliği yapan valiler, tekfurların rüşvetini yiyen komutanlar ve kafaları tamamen uyuşturulmuş haşhaşinler..."

Çobanoğlu, kurnanın öbür tarafındaki adama baktı. Allahtan onun gibi güvenilir, sağlam birkaç adamı kalmıştı. Bu adama gözünü hiç kırpmadan hayatını emanet edebilirdi.

"Sizin için ne yapabilirim?" diye sordu adam.

"Benim için değil," dedi Çobanoğlu. "Zalifre," diye devam etti ona kod adıyla hitap ederek. Kastamonu Kalesi'nin eski adını alan bu adam bir kale gibi güçlü ve geçilmezdi. "Bu sefer, bir başkası için bir şey yapacaksın."

"Söylemeniz yeterli, efendim," dedi Zalifre ikiletmeden.

Çobanoğlu, "Mektup yok, kâğıt yok. Şifreli bir mesaj yok," dedi. "Tek mesaj sen olacaksın. Taşıdığın bu mesaj için sana bir servet ödemek isteyenler, seni katletmek isteyenler çıkacak."

Zalifre, "Benim için sıradan bir gün," diyerek gülümsedi.

Çobanoğlu bu adamın işte bu sadakatini ve görev aşkını seviyordu. "Peşine haşhaşinler düşecek. Buraya gelirken takip edilip edilmediğimden bile emin olamıyorum."

Zalifre umursamadı, "Söyleyin efendim, ne yapacağım?" diye sordu.

Çobanoğlu önlerinden geçen iki kişinin uzaklaşmasını bekledi ve ona Osman'dan ve Konya'daki karşılaşmalarından söz etti. "Ne Pahasına olursa olsun Söğüt'e ulaşacak ve Ertuğrul Gazi'ye oğlunun sağ olduğunu söyleyeceksin," dedi. "Osman'ın İtburnu'nun güneydoğu ormanlarında saklandığını, oğlunu ölü bilip bir başkasına beyliği teslim etmemesini söyleyeceksin. Bir an önce Osman'a yardım göndermeli ve hiç kimseye ama hiç kimseye güvenmemeli."

"Peki bana inanacak mı?" diye sordu Zalifre.

"Hayır," dedi Çobanoğlu, "Ama bana inanacak. Ona seni benim gönderdiğimi söylediğinde söylediklerinin gerçekliğinden şüphe etmeyecektir."

"Beni sizin gönderdiğinize nasıl ikna olacak?"

"Ona şöyle söyleyeceksin: *Yunus Mürebbi kalenin önünde bekliyor.*"

Zalifre şaşırmış bir şekilde Çobanoğlu'na baktığında, beriki, "O bunu anlayacaktır. Sen dediğimi yap," demekle yetindi.

Zalifre, "tamam" anlamında başını salladı.

Çobanoğlu, "Unutma," dedi, "bu iş, şimdiye kadar giriştiğin her şeyden daha tehlikeli." Ve oradan ayrıldı.

Zalifre, kurnanın içine tasını daldırıp ılık suyu başından aşağı döktü.

30

Osman kamp kurduğu çınarın yanına geri döndüğünde kaynattığı balı yanına koydu, şalvarını usulca dizlerine kadar indirdi ve bir taşın üzerine oturdu. Bir odun parçasıyla balı almak için kaynattığı kaba uzanmıştı ki Maria onun elini tuttu. Osman'ın öldürdüğü şövalyelerin bir tanesinin atının sırtında bulduğu kızdı bu.

Osman kızla göz göze geldi.

Maria, "Bırak, ben yapayım," dedi. Kız, genç adam onu şövalyelerin elinden kurtardıktan sonra başına gelenleri anlatmıştı. Karacahisar tekfurunun adamları fakir bir köylü ailenin kızı olan Maria'yı vergi veremiyor diye kaçırmışlar, kendilerine eğlence yapmışlardı.

Osman tereddüt etti, şalvarını çekmeye çalıştı ama Maria onun kollarını tuttu. "Utanma," dedi. Gerçi Osman'ın içliği kasıklarını kapatıyordu ama genç adam yine de tereddüt ediyor, çekiniyordu.

Maria onun düşünmesine fırsat vermeden tahta kaşığı elinden kaptı, güzelce bala doladı ve usul usul Osman'ın yarasına sürmeye başladı.

"Bal yaraya iyi gelir," dedi kız. "Hem yaranın iltihaplanmasını önler hem de derinin daha hızlı iyileşmesini sağlar."

Kızın turuncuya çalan saçları dalga dalga Osman'ın burnunun dibinde salınıyordu. Maria bir taraftan konuşuyor, bir taraftan tahta çubuğu bala bandırıp çıkartıyordu. Kızın Osman'ın bacağı üzerindeki hafif hafif hareketleri genç adama uzun zamandır hissetmediği şeyleri hissettiriyordu. Maria, Osman'ın önünde eğildiğinden göğüs dekoltesi iyice açılmıştı ve genç adamın baktığı konumdan kızın göğüsleri beliriyordu. Kızın bembeyaz dolgun göğüsleri elbiselerinden fışkırıp çıkacak gibi duruyordu.

Osman kafasını öbür tarafa çevirdi.

"Sen garip bir adamsın," diye devam etti Maria. "İnsanlar birbirlerini katlederken, tüm Anadolu yanıp yıkılırken sen kurt yavrularını kurtarmaya çalışıyorsun."

Osman, "Yavruları ölüme mi terk etseydim?" dedi. Gökkurt'u düşündü. Mavi gözler zihninde ışıldadı. Gökkurt kutsaldır, demek istedi ama Maria'nın bunu anlayamayacağından korktu.

"Kurt yavrularını kurtarma, demiyorum," diye devam etti Maria. "Ama senin gibi güçlü kuvvetli, maharetli biri çok daha iyi şeyler yapabilir."

"Ben şansımı denedim," diye cevapladı Osman. Ses tonu birden yükselmişti.

Maria o sesteki öfkeyi ve küskünlüğü hissetti.

"Şansımı denedim. Ama ihanet ve ölümden başka bir şey görmedim," diye tamamladı cümlesini Osman. Umutsuz bir şekilde yerdeki ölü otlara bakıyordu. Bir karınca otun üzerinden hızla geçti gitti. Bay Hoca gözlerinin önüne geldi bu sefer.

Maria durdu, tahta kaşığı balın içine koydu ve bakışlarını Osman'ın yüzüne dikti. Genç adam hâlâ öbür tarafa bakıyor, yerdeki karıncayı izliyordu. "Babaannem," dedi kız, "Kaderden kaçmak iyi değildir, derdi." Kısa bir süre Osman'ın yüzünü izledikten sonra, "Sen bu ormanda kaderden kaçıyorsun, ama unutma, o seni nerede olursan bulacak."

"Ben hiçbir şeyden kaçmıyorum," diyerek üsteledi Osman.

"Peki ne yapıyorsun bu ormanda?" diye sordu Maria.

Osman cevapsız kaldı.

"O şövalyelere tek başına neler yaptığını kendi gözlerimle gördüm," diye devam etti Maria. "Sen sıradan biri değilsin. Önemli birisin. Sıra dışı biri. Güçlü ve yeteneklisin." Maria sonra kafası karışık gibi başını iki yana çevirdi. "Anlayamadığım şey burada ne yaptığın..."

Osman, "Fiziki güç her şey değildir," dedi.

"Ama sen aynı zamanda akıllı birisin."

Osman yine sustu. Onun ihtiyacı olan şey ne fiziki güçtü ne de zekâydı. O bu ormanda inancını, umudunu, belki de kalbinin sesini arıyordu. Ama bunları Maria'ya açmak istemedi.

Fakat kız, Osman konuşmasa da onun düşündüklerini, içinden geçirdiklerini anlıyor gibiydi. Adamın yüzüne baktıkça Osman'ı açık bir kitap gibi okuyordu sanki..

Maria Osman'ın yüzünü, gür sakallarını, ela gözlerini, kara kaşlarını süzdü. Genç adamın çenesinden tutup onun yüzünü kendine çevirdi. Osman kızın bu cüretkâr davranışı karşısında şaşırmıştı. Tutuldu kaldı. Kız daha da ileri giderek sağ elinin parmaklarını Osman'ın yanağı üzerinde gezindirmeye başladı. Osman ise ne yapacağını bilemiyordu. Kız, Osman'ın dudaklarından hızla öptü.

Osman ayağa kalktı ve sırtını döndü. Maria'ya bakmadan, "Benim kalbimin bir sahibi var," dedi. Bunu söylerken kızı incitmek istemiyor gibi utanmıştı. Şalvarını tekrar bağlarken elleri birbirine dolanmıştı.

"Şanslı biri," dedi Maria. "Çocuk gibi utangaç, bir boğa kadar güçlüsün sen. Bu ormanda günlerce aç susuz durmak bile sanki seni daha dinç hale getirmiş."

Osman ne diyeceğini bilemedi. Bir süre ikisini de rahatsız eden bir suskunluk oldu. Sonra Osman, "Hazırlanmam

gerek," diyerek konuyu değiştirdi. "Öldürdüğüm şövalyelerin üstadı adamları geri dönmeyince çok daha büyük bir grupla buraya seni aramaya gelecektir." Osman bu sefer bir taş bıçaktan çok daha fazlasına ihtiyacı olacağını biliyordu.

"Koca bir orduya karşı tek başına mı savaşacaksın?" diye sordu Maria. İkna olacağa pek benzemiyordu.

"Eğer bir şeyler yapmazsam o adamların bu ormanı yakıp küle çevireceklerinden şüphem yok," diye cevapladı Osman.

"Karacahisar Tilkileri üstadının tarikatından bahsediyoruz," diye üsteledi Maria. "Sen ise sadece bir kişisin."

"Sana söylemiştim," dedi Osman. "Fiziki güç her şey değildir." Ve kıza sırtını dönerek ağaçların ötesine, ufka baktı.

Tahminleri doğruysa sadece birkaç gün içinde Karacahisar Tilkileri, üstelik üstatlarıyla birlikte burada olacaktı.

31

Zalifre, Frenkşah Hamamı'ndan dışarı çıktığında yüzüne vuran esintiyi hissetti, havayı ciğerlerine çekti. Çobanoğlu, beraber çıkarak dikkat çekmemek için ondan yarım saat kadar önce hamamdan ayrılmıştı.

Sıcak ve su Zalifre'nin vücuduna iyi gelmişti. Genç yaşına rağmen girdiği onlarca savaş, galip çıktığı yüzlerce dövüş vücudunda kalıcı hasarlar bırakmıştı. Adını taşıdığı Kastamonu Kalesi'nin kalın duvarlarındaki gedikler ve çatlaklar gibi, artık onun da vücudundan hiç gitmeyecek çizikler ve göklükler vardı. Onun gerçek adını Çobanoğlu'ndan başka bilen yok gibiydi. Tanıdığı tüm dostları yıllar önce ölmüş ve onun sırlarını da mezara götürmüşlerdi.

Genç adam hamamdan çıkınca birkaç yüz metre ötedeki kalabalığın içine, şehrin pazarına girdi. Daha ilk adımlarında anlamıştı izlendiğini. Çobanoğlu'nun yıllardır onu bir casus olarak hizmetinde çalıştırması boşuna değildi. Zalifre'nin kafasının arkasında gözleri var gibiydi. Kulakları, kendisini izleyen bir çift ayağı anında diğer yüzlerce ayaktan ayırabilirdi.

Çobanoğlu haklıymış, diye düşündü. Eğer Zalifre'nin kim olduğunu bilecek ve şimdi onu izleyecek kadar becerikliyseler, bu adamlar gerçekten de tehlikeli insanlardı. Anadolu

topraklarında bunu yapabilecek tek grup vardı: Hoca'nın haşhaşinleri. Zalifre, şehrin göbeğinde bu adamların takibinden kurtulmak istiyorsa tüm hünerlerini ortaya koymak zorunda olduğunu hissetti.

Pazardaki kalabalığın içine girdiğinde insanlar arasında zikzaklar çizerek hızla ilerledi. Her çarşamba olduğu gibi şehrin köylerinden çıkıp gelen çiftçiler ürünlerini yerlerde, tezgâhların üstünde ya da hayvanların sırtlarında sıra sıra sergiliyorlardı.

Genç adam kıpkırmızı elmaların bulunduğu bir tezgâhın önünde durdu, birkaç tane elmaya bakar gibi yaparak arkasına göz gezdirdi. Boş bir yolda durup insanın habire arkasına bakmasındansa, dikkat çekmeyecek bir bahaneyle bunu yapması ve takipçisini gafil avlaması daha ustaca bir hareketti.

İşte oradaydı! Kara sarıklı, sadece gözleri açıkta bulunan, belindeki kuşaktan hançerinin sapı görünen adam dimdik ona bakıyordu.

Zalifre adımlarını hızlandırarak tezgâhların arasında ilerledi. Taşköprü sarımsaklarının, çekme helvalarının, geyik desenli sofra örtülerinin üzerine serilmiş çeşit çeşit sebze ve meyvelerin, kuru yemişlerin arasından geçti. Pazarın koridorlarında hızla ilerledi. Bir caminin duvarı dibinde dilenen Suriyeli bir çocuğa kuşağından çıkardığı gümüş parayı verdi. Moğolların vahşetinden kaçanlar Orta ve Batı Anadolu'daki pek çok şehirde olduğu gibi Kastamonu'da da birikmeye başlamıştı.

Zalifre şehrin meydanındaki şadırvanın yanında durup tekrar arkasına baktı. Az önce gördüğü haşhaşinin onu kaybetmemek için başını kalabalığın içinden uzatarak bakındığını gördü. Adam onu bulmak için zorlanıyordu.

Ama o sırada Zalifre başka birini fark etti. Diğerinin tıpkısı olan kara sarıklı başka bir adam yaklaşıyordu ona doğru.

Adam bir köylünün elindeki tepsi dolu eriği ve ayağına çarpan bir çuval ayvayı yere devirdi, kendisine söylenen köylüleri kenara itti, önüne çıkan dilenciyi bir tekmeyle yere yıktı ve Zalifre'yle göz göze geldi.

Ve sonra Zalifre kalabalığın diğer kanadından, yılların ona kazandırdığı deneyim ve sezgilerle iki yüz metre kadar ötede bekleyen üçüncü kişiyi yüzlerce kafanın arasından fark etti. Bu adam pazarın çıkışını tutmuş, Zalifre'yi orada köşeye kıstırmayı bekliyordu.

Genç adam şadırvanın yanındaki birkaç saniyede, kendisini takip eden üç kişi olduğunu dehşetle anlamıştı ve adamlardan bir tanesi şimdi doğrudan üstüne geliyordu.

Zalifre pazarın solundaki hanın dar aralığından geçti, kalabalığı arkasında bıraktı. Manifatura dükkânının yanından sağa, kuyumcunun yanından sola saptı. Hafif bir yokuş çıktıktan sonra dar bir sokağa, sonra da bir kasabın yanından geçip daha dar bir aralığa döndü. Ezbere bildiği bu sokaklarda, sessiz bir gölge gibi ilerleyerek şehrin merkezinde kendini kaybettirmek istiyordu.

Ama haşhaşinlerden biri sanki onun kokusunu bir av köpeği gibi alırcasına takip etti, Zalifre'nin girdiği tüm sokaklardan hiç şaşmadan geçti. Sokak bir kişinin ancak geçebileceği kadar dardı ve etrafta kasapların duvar diplerine attığı çöpler sıralanmıştı. Haşhaşin avına yaklaştığını hissedercesine yavaşladı ve belindeki hançeri çekti.

Adam, kasabın attığı artıkları afiyetle yiyen bir kedinin miyavlamasına tam kafasını çevirmişti ki Zalifre saklandığı duvarın ardından belirdi ve onun hançeri tutan kolunu yakalayıp bir çırpıda tersine çevirdi. Haşhaşin eli kırılmak üzereyken hançeri bırakmak zorunda kaldı ve Zalifre ikinci bir hareketle adamın boynunu kolunun altına sıkıştırıp onu baygın halde duvarın dibine yığdı.

Birinci haşhaşinin icabına bakılmıştı. Geriye iki kişi kalmıştı.

Zalifre, demir sesleri arasında bakırcılar çarşısını ve şehrin önde gelenlerinin oturdukları üç katlı konakların bulunduğu bir sokağı geçti. Dolambaçlı yollara girdi, dar koridorları özellikle turladı. Yılanlı Külliyesi'ne geldiğinde tekrar yavaşladı. Takipçilerini atlatmayı başarmıştı.

Selçuklu döneminin en büyük külliyelerinden olan Yılanlı, darüşşifa, cami, medrese ve kütüphane gibi pek çok yapının bir araya gelmesinden oluşuyordu. Zalifre, ayaküstü tartışan elleri kitaplı iki mollanın ve kalabalık bir öğrenci grubunun arasından geçip de külliyenin kemerli kapısının altına geldiğinde tekrar arkasına baktı. Şüpheli hiç kimse görünmüyordu. Rahatladı ve önüne döndü.

Önüne döner dönmez de tam burnunun dibinde haşhaşinle karşılaştı. Yanılmıştı; haşhaşinlerden bir tanesi onun izini yeniden bulmuştu. Zalifre tam karnının ucunda bir sivrilik hissetti.

Haşhaşin etraftaki kalabalığın dikkatini çekmeksizin, hançerinin ucunu Zalifre'nin tam karnına dayamıştı. "Benimle geliyorsun," dedi Zalifre'ye örtüsünün ardından. Açıkta kalan gözleri kan kırmızısıydı.

Zalifre yutkundu ve hiç sesini çıkarmadan haşhaşinin önüne düştü.

İkili, üç adım atmıştı ki Zalifre sağ dirseğiyle arkasındaki adamın suratına sert bir darbe geçirdi. Haşhaşin kafasını külliyenin kesmetaş duvarlarına vurdu ama kendini hemen toparlayıp hançeri rakibinin suratına çaldı. Zalifre yanından geçen bir öğrencinin elindeki kalın kitabı kaşla göz arasında kapıp kendine kalkan yaptı. Hançer, kitabın meşin kapağını deldi, parşömen sayfalarını yırtıp öbür ucundan iki santim dışarı çıkarak Zalifre'nin tam burnunun ucunda durdu.

Etraftaki mollaların ve hastaların şaşkın bakışları altında ikili, çetin bir kavgaya tutuştu. Haşhaşin hançerini geri çektikten sonra onu arka arkaya savurmuş, Zalifre'nin kollarında ve göğsünde kesikler oluşturmuştu. Ama Zalifre bir türlü pes etmiyordu. Adamın son darbesinden de ustalıkla kurtulduktan sonra haşhaşinin kafasını külliyenin taşlarına "küt!" diye geçirdi.

Zalifre oradan hızla uzaklaşırken külliyeye adını veren duvardaki kabartma yılanın üzerinden bir çizgi halinde yere kan akıyordu. Kanın ucunda da etraftakilerin şaşkın bakışları altında cansız bir haşhaşin yatıyordu. İnsanların şifa bulmak için geldikleri bu yer haşhaşinin öldüğü yerdi!

Zalifre şehrin arka sokaklarından vakit kaybetmeden yürürken yaralarını kontrol etti. Ciddi bir şey yok, diye düşündü. Gerçi yüzünü korurken aldığı sağ dirseğinin altındaki yara oldukça derindi ama mintanından yırttığı bir çulla yarayı ayaküstü sıkıca bağlamış ve en azından kan kaybetmesini önlemişti.

Genç adam, uzun bir yokuşu çıkıp da Kümbet Sokağı'ndaki türbeye geldiğinde evine beş dakikalık yolu kalmıştı. Yaralarını güzelce sarıp, bir iki ufak hazırlıktan sonra artık Söğüt'e doğru yola çıkabileceğini düşünüyordu.

Şehir genişlemeden önce, Bizanslıların elindeyken burada bulunan bir kale kapısı olduğuna inanılırdı. Türbede, buradaki kapının önünde şehit düşen isimsiz hükümdarın sandukası saklanıyordu. Zalifre şehrin merkezinden uzaktaki bu yeri sessiz ve sakin olduğu için seviyordu.

Türbenin önündeki şadırvan Zalifre'nin oturup soluklanması için kusursuz bir yerdi. Zalifre de öyle yaptı. Çeşmenin önüne oturdu ve yüzüne su çarpıp yaşadıklarını düşündü. Mesajı almasından sonra yarım saati içerisinde onu iki sefer öldürmeye çalışmışlardı. Bu Osman, her kimse onun hayatta

kalması Çobanoğlu için çok önemli olmalıydı. Tabii düşmanları için de ölmesi aynı derecede önemliydi!

Neyse ki Zalifre artık yola çıkabilirdi.

Ya da o, öyle sanıyordu.

Önüne eğildiği çeşmeden doğrulduğunda tam gırtlağının ucunda hissetti bu sefer çeliğin soğuğunu.

Onun izini bulan üçüncü haşhaşin kolunu Zalifre'nin ardından dolamış ve hançeri boynuna dayamıştı.

Haşhaşin, "Yavaşça ayağa kalk," dedi Zalifre'ye emreden bir ses tonuyla.

Zalifre, çaresiz, denileni yaptı.

İkili doğrulduğunda, haşhaşin "Osman'ın nerede olduğunu hemen şimdi bana söyleyeceksin!" dedi ikinci sefer emrederek. "Çobanoğlu'nun sana söylediği diğer şeyleri de söyleyeceksin!"

Zalifre kıpırdanacak oldu, haşhaşin hançeri adamın boynuna batırdı ve eti kanattı. "Oyun yok," dedi kara sarığın ardındaki ses. Zalifre onun ağzından çıkan pis nefesi kulağında hissedebiliyordu.

Haşhaşin bıçağın ucunu tekrar batırarak, "Konuş!" dedi. "Şimdi!"

Zalifre meydan okur gibi burnunu yukarı kaldırdı ve kesin bir şekilde cevap verdi: "Asla!"

Haşhaşin bir süre hiçbir şey yapmadan düşünür gibi bekledi. Sonra umarsızca, "Öyle olsun," dedi ve elindeki bıçağı kurbanının boynuna çaldı.

32

Osman bulabildiğince dal parçasını toplayarak işe başladı. Ortalama birer metre uzunluğunda, hem genç hem de yaşlı, budaksız dalları topluyor, çıkıntıları öldürdüğü şövalyelerin kemerlerinde bulduğu bıçaklarla törpülüyordu. Zorunlu olmadıkça ağaçların dallarını koparmamaya özen gösterse de esnek, rahatlıkla bükülebilen taze dallara ihtiyacı vardı.

Birkaç saat içinde onlarca dal parçasını kamp kurduğu çınar ağacının dibine yığmıştı. Sonra ince dalların liflerini birbirine dolayarak yine ortalama birer metrelik ipler yaptı. Şövalyelerin atlarının sırtındaki heybelerden de uzun urganlar bulmuştu ve bunlardan bir kısmını da yine liflerine ayırarak yayların kirişi olacak hale getirdi.

Hazır ettiği taze dallardan birini aldı, bükebildiği kadar büktü. Bazılarının uçları birbirine değse bile kırılmıyordu. Bu esneklik iyiydi ama böyle bir yay, ok atamazdı; daha fazla sertlik lazımdı. Bu yüzden yaşlı dallardan bir tanesini aldı. Ki bunlar da neredeyse hiç bükülmüyordu. Fazla zorladığında da dallar çatır çatır kırılıyordu.

Yaşlı dalı, taze olanla sırt sırta verdi ve ipin uçlarını her iki çomağın da uçlarından geçirerek yayı iyice gerdi. Osman çileyi çektiğinde bu yayın bir oku yüz, en fazla iki yüz metre

kadar fırlatabileceğini düşündü. İdare ederdi. Taze yay bükülmek istiyor, ama arkasındaki yaşlı yay buna müsaade etmiyordu. Buna Kayılar "züğürt yayı" derlerdi. Esaslı bir yayı yapmak hem maharet hem de iyi malzeme isterdi; zaman ve sabır isterdi. Yayın esnekliği için boğa sinirlerine, özel karışım tutkallara ihtiyaç vardı. Parasız pulsuz garipler bunların hiçbirine sahip olmadıklarından birkaç dal parçası ve lifle işte bu züğürt yayını yaparlardı. Kimi zaman çocukların oynamaları, yaylara alışmaları için de bu yaylar kullanılırdı.

Ama Osman severdi züğürt yaylarını; çocukluğunda kim bilir kaç sefer bunlardan yapmıştı. Üstelik yaşlıların ve gençlerin sırt sırta verdiklerinde iyi işler çıkarabildiklerine dair sembolik bir değeri de vardı züğürt yayının. Yaşlı yay hiç bükülmüyordu, genç dal ise çok fazla esnekti, her biri tek başına bir oku fırlatamıyordu, ama ikisi sırt sırta verdiğinde usta ve güçlü bir kolda harikalar yaratabilirlerdi.

Osman bunlardan yirmi-otuz tane yaptı. Hepsine de ihtiyacı olacaktı.

Sonra sıra ok yapmaya gelmişti. Bu iş için fındık ağaçları dört dörtlük olurdu ama etrafta bir tane bile fındık ağacı yoktu. Osman bulduğu düz dallar ile idare etmek zorundaydı. Ve tabii biraz da maharet ile...

Dalları budadı ve yaktığı ateşin üstünde hafif hafif ısıtarak düzleştirdi. Kayalıkların dibinden bulduğu, bazılarını da kendisinin ufaladığı sivri taş parçalarını okların temreni olarak kullanacaktı. Çakıl taşlarını da yontarak, birbirlerine sürterek ve köklerinde çentikler oluşturarak liflerle okların uçlarına tutturdu. Topladığı reçineden tutkal yaptı ve okun hem temrenlerine hem de kuyruğuna yapışmasını sağladı. Kuyruk olarak da alaçam iğnelerini kanat gibi oklara geçirdi. Oku elinde evirdi çevirdi, gözünün ucuna dayayıp sivriliğine ve düzlüğüne baktı.

Güneş iyice alçalırken Osman yüzü aşkın ok yapmıştı. Gökyüzüne baktı, uçan bir kartalın süzüldüğünü gördü. Anka'yı düşündü. Tekrar başını öne eğdi ve okları birer birer kontrol etti. Bu yaylar ve oklar hiç silahsız olmaktan iyiydi ama bunların değil şövalye zırhını delmek, insan tenine bile saplanmaları çok zordu. En iyisinden birkaç sıyrık ve yara oluşturabilirlerdi, o da çok yakından ve ustaca nişan alındığında. Genç adam bunu biliyordu, bu yaylardan ve oklardan fazlasını beklememişti. Bu okları şövalyelere karşı asıl güçlü kılacak şey başka bir şeydi...

Osman'ın daha çok işi vardı yapması gereken. Zaman daralıyordu. Kazması gereken çukurlar, toplaması gereken mantarlar, bulması gereken bitkiler vardı.

Şövalyeler ise çoktan yola çıkmışlar. Sabaha, Osman'ın tahmininden çok daha önce, onun gecelediği yere varacaklardı.

33

Osman hazırlıkları bittiğinde gecenin geri kalanında dinlenmek, güç toplamak istedi. Ama kafasında yüzlerce soruyla yıldızlara bakmaktan gözlerini bile kapatamıyordu.

Gecenin lacivertinde kızıl yıldız tüm haşmetiyle parlıyordu. Kış mevsimlerinde ortaya çıkan "Dev" isimli yıldız kümesinin, Arapların deyimiyle "El-Cabbar"ın sol üst köşesindeki en büyük yıldızdı bu. Osman ise bu yıldıza çocukluğundan beri her baktığında onu belinde deri kemeri, elinde koca sopasıyla güçlü bir avcıya benzetir, avcının elindeki sopayı, düşmanının tam üzerine indirmek üzereyken sonsuzluğu yakaladığına inanırdı. Belki de yıldızlar yeryüzünde bir zamanlar yaşamış usta bir savaşçının maharetlerini kıskanmışlar ve onu gökyüzüne resmetmişlerdi.

Osman, kamp kurduğu ulu çınarın gövdesine sırtını dayamış, kafasını gökyüzüne dikmiş, kızıl yıldızı izliyordu. Geceleri saatlerce, bazen sabaha kadar gökyüzünü izlerdi. Geceyi izlemek, gökyüzünü seyretmek Osman'a huzur veriyordu. Gökyüzündeki vakar ve ağırlık onu etkiliyordu. Bay Hoca ona bir keresinde kızıl yıldızın dünyadan binlerce kat daha büyük, gökyüzündeki her bir yıldızın da bir güneş olduğundan bahsetmişti. Osman karanlığın içindeki milyonlarca yıldıza baktı-

ğında kendi hiçliğini, yeryüzündeki çekişmelerin, kavgaların ve savaşların iğne deliği kadar bir alanda yapıldığını düşünüyor, "Ne için? Kim için?" diye içinden geçirerek yeryüzünde insanoğlunun vazifesini sorguluyordu.

Yıldızların anlamı neydi? Hilal'in anlamı neydi? Güneşin anlamı neydi? Ve hepsinden öte, insanoğlu neden vardı?

Bu sorular Osman'ın kafasında katlanıyor ve en sonunda her şey tek bir soruya, cevaplanması gereken tek bir muammaya gelip dayanıyordu: "Ben neden varım?"

Osman yıldızlara sanki bu soruya cevap bulacakmış gibi bakıyor, geceler boyunca tüm geçmişini düşünüyor, hayatının muhasebesini yapıyordu.

Sonra bir baykuşun ötüşü çalınıyordu kulağına. Burnunun ucundan küçük bir yarasa uçup geçiyordu ve Osman'ın bakışları tekrar yeryüzüne çevriliyordu. Ağaçların arasında karanlık gölgeler hareket ediyordu. Ormanda hayat sanki gece başlıyor, bin çeşit hayvan, avının peşine düşüyor, yeryüzündeki rızkını arıyordu. Tilkiler ve rakunlar, kurtlar ve çakallar, köstebekler ve tavşanlar... Onlarca tür hayvan ya avcı oluyordu ya da av. Ya ölen oluyorlardı ya da öldüren... Çekişme ve mücadele gece vakti doruk noktadaydı.

Osman, çınarın dibinde adeta hem gökyüzündeydi, hem de yerde. Ya gökyüzündeki huzuru bulacaktı, ya da yeryüzündeki çatışmanın bir parçası olacaktı. Genç adam her gece bu seçimi, bu ikilemi düşünüyordu.

Gökyüzündeki huzuru yeryüzünde yakalamak mümkün müydü?

Osman savaşçının omzuna, kızıl yıldıza yeniden baktı. Bu yıldızın görüldüğü başka iklimleri, başka diyarları hayal etti. Acaba başka hangi krallıklar, başka hangi imparatorluklar bu yıldızın altındaydı, başka hangi ülkelerin insanları bu yıldıza hayranlıkla bakıyordu? Dilini ve dinini hiç bilmediği topraklar, renk renk insanlar, binbir çeşit saraylar ve çiçek dolu bah-

çeler hayal etti. Her türlü bitkinin yetiştiği, her türden insanın bir arada yaşadığı, yıldızların altında, yıldızlar gibi huzur dolu yaşamalarının mümkün olup olmadığı sorusuna cevap aradı. Fitnenin, kargaşanın olmadığı ve en önemlisi de adaletin her zaman hüküm sürdüğü krallıklar, çatışmanın olmadığı diyarlar düşledi. Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar, parladığı her yerde, gündüzleri güneş gibi, geceleri bir dolunay gibi adaletin ışığının sürekli hüküm sürüp süremeyeceği sorusuna kafa yordu. Bazen kara bulutlar güneş ışığına engel olsa da, puslu havalar yıldızları saklasa da tüm aydınlığın ve ışığın baki kalması gibi, adaletin, haksızlıkların karşısında sürekli galip geldiği bir ülke hayal etti. Yeryüzünde savaş ve çatışmanın değil, aşkın hüküm sürdüğü bir düzen...

Osman bunları düşündükçe sanki göğün yedi kat yukarısına çıkıyor, oradan tüm yeryüzüne kuşbakışı bakıyordu. O da yıldızlardan bir yıldız oluyor, sanki El-Cabbar gibi bir savaşçı olup çıkıyordu. Pırıl pırıl akan nehirler, geçilmez bentlerden geçiren güçlü köprüler, dağları yaran yollar, hastaların tedavi edildiği şifahaneler, yoksulların doyurulduğu saraylar, rengârenk çiçekler gibi rengârenk insanların güle oynaya yaşadığı topraklar gözünün önünden geçiyordu. Osman uykuyla uyanıklık arasında yeryüzünde aradığı şeyin ne olduğunu artık yavaş yavaş anlamaya, anlamaktan öte hissetmeye başlıyordu. Yıllar önce, çocukluğunda Anka'yı ilk defa uçurumun kenarından yakalarken hissettiği şeyleri yeniden hissediyor, o gün uçurumdan Kayı çadırlarına baktığında neden etkilendiğini anlamaya başlıyordu.

Yeryüzünü güneş gibi ısıtmak, onu karanlıkta bir ay gibi aydınlatmak, savaşçı bir yıldız gibi ona göz kulak olmak... Bu mümkün müydü?

Osman ormandaki gecelerinde sabahlara kadar bu sorularla boğuşur, bu soruların ateşi onun bağrını yaktıkça ya-

kardı. Bu, onun aşkı, davasıydı. Osman gökyüzüne baktıkça, yeryüzünün sırrını daha iyi anlıyordu.

Madem yeryüzünün sırları gökteydi, Osman o zaman yeryüzünün doruklarına çıkması gerektiğini, aradığı cevapları yükseklerde, göğe en yakın noktalarda bulacağını düşünürdü. Küçüklüğünden beri dağlar onun aklını ve kalbini türlü düşüncelere sevk ederdi.

Kendini ne zaman sıkıntılı hissetse ferahlığı ağaçların arasında, dağların doruklarında arardı. Gözüne bir tepe kestirir ve soluğu saatler sonra o tepenin doruğunda alırdı. Çoğu, adını sanını bilmediği tepelerdi bunlar. Bazen kara bata çıka, bazen kayalıkların üzerinde ayağını basacak yer arayarak, bazen de yere düşse dakikalarca yuvarlanacağı dikine bir yokuşta sürekli koşarak, bacak ve karın kasları ağrıyıncaya kadar, buz gibi soğukta sırtından kızgın terler akıncaya kadar hınçla koşardı. Bazen bıçak gibi sivri çalıların arasından, bazen bir kılıçtan daha keskin kaya parçalarının yanından geçmek zorunda kalır ama yılmazdı. Sürekli ileriye, sürekli yukarılara çıkardı.

Bir dağ yeryüzünün en acımasız noktalarından biriydi. Dağdaki hava sadece birkaç dakika içinde serinden, kutup soğuğuna dönüşebilirdi. Ne kadar yükseğe çıkılırsa o kadar zorlu olur ve yükseklerde nefes almak iyice güçleşirdi. Osman nefesini, ciğerlerini ve enerjisini kontrol etmeyi böyle öğrenmişti. Bu, bilinçli yaptığı bir şey değildi. Hayır, o beden gücünün peşinde değildi; bu, sadece bir yan etkiydi.

Onun aradığı şey belki de yokuşu çıkmanın ta kendisiydi. Bacak kasları gelişiyordu ama onun asıl ruhu ve zihni tırmanırdı. Osman, hem yeryüzünün hem de kendisinin yeni ufuklarını keşfetmek isterdi. Sınırlarını sınıyordu, isteklerinin ve arzularının sınırlarını ölçüyordu. Yeni ufuklar görmek, yeryüzüne bambaşka bir noktadan bakmak, onu gerçekten görmek istiyordu. Bitinya'nın, Anadolu'nun, tüm yeryüzünün ufuklarına bakmak istiyordu.

Ama belki de bundan çok kendi ufkunu görmeye, kendi derinliğine bakmaya çalışıyordu.

Ne kadar uzak, yeterince uzaktı? Ne kadar yüksek, yeterince yüksekti?

Ama dikkatli olmalıydı. Ormanda hataya yer yoktu, riske yer yoktu, en ufak bir hata ölümdü! Güneşin yaladığı kayalıklar güzeldi ama aynı zamanda sert ve acımasızdı. Taşın gerçekliğinden öte bir gerçek yoktu. Her şey basit ve gerçekti. Bu gerçekliğin basitliği her şeyden acımasız ve her şeyden çok dirençliydi.

Osman dağlardaki, kayalıklardaki, uçurumlardaki bu basitliği seviyordu. Yanlış yaptığın zaman ölüyordun. Bu dağlarda onun insanoğlunda göremediği bir mertlik, bir yiğitlik vardı. Seninle oyun oynamıyordu; yüzüne bir türlü, arkana bir türlü konuşmuyordu. Dimdikti ve karşındaydı. Kurallar çok açıktı. Osman sanki her dağın doruğunda o yiğitlikten kendisine de bir parça geçeceğine inanırdı.

Her dağın bir kalbi olduğunu düşünürdü Osman. Evet, dağın kalbi. Buydu onun aradığı. Eğer insan yeterince uğraşırsa dağın kalbini bulabilirdi. Bulunduğunda ise insanoğluna türlü sırlarını açardı dağın kalbi. O, dağın tırmanması en zor yerinde, çoğu zaman da doruğundaydı. Osman, Anka ile ilk karşılaştığında, onu bulduğu uçurumdan yeryüzüne kuşbakışı baktığında, hissettiklerinin aslında o dağın kalbini bulduğu an olduğunu anlıyordu. Her bir doruk, Osman'ın kalbine yepyeni sırlar işliyor, onu da adeta o uçurumun, o kayalığın bir parçası haline getiriyordu.

İnsan yüz yıllık çınar ağaçlarının dibinde ve yüzlerce metre yüksekliğindeki dağların doruğunda hiçliğini anlıyordu. Dağların kudreti, insanın büyüklüğünü eziyordu. Dağın kalbi ona bunu öğretmişti. Yeryüzünün büyüklüğünde kendi küçüklüğünü öğreniyor, uçurumdan ufka baktığında, yeryüzünde kendi rolünü idrak ediyordu. Osman, ormanda ebediyeti, sonsuzluğu ve insanoğlunun yeryüzündeki görevini öğreniyordu.

Dağın kalbi Osman'a soğukkanlılığı, acele etmemeyi, sabrı, düşünmeyi ve tefekkür etmeyi öğretiyordu. Dağın kalbi, Osman'a cesareti ve korkuyu, varlığı ve hiçliği öğretiyordu.

Dağın doruğunda güneş ve ışık farklıydı, renkler farklıydı. Turuncunun, kırmızının ve mavinin daha önce hiç görmediği tonları gözüne çalınıyordu. Kokular ve sesler değişiyor, başka bir boyut başlıyordu. Belki de nefes alması güçleştiğinden beyni ona türlü oyunlar oynuyor ve Osman başka hiçbir yerde hissetmediği şeyleri hissediyor, başka hiçbir yerde anlamadığı şeyleri anlamaya başlıyordu.

Dağın doruğunda peygamberi bir miras vardı belki de. Hz. Muhammed'in insanlığın kaderini değiştiren yolculuğu Hira Dağı'nda başlamamış mıydı? Hz. Musa, Sina Dağı'nda Allah ile konuşmamış mıydı? Hz. İsa, Zeytin Dağı'nda peygamberliğini haykırmamış mıydı? Osman'a öyle geliyordu ki insan yeryüzündeki amacını, varoluşunu ve varoluş sebebini anlamak istiyorsa bunu en iyi bir dağın tepesinde; dağın kalbinde yapabilirdi.

Osman, bir dağın doruğunda gezinirken kendini hiçbir yerde olmadığı kadar evde hissediyordu. Bu özgürlük hissi, bu ferahlık başka hiçbir yerde yoktu. Ne de olsa Türkler dağlarda doğmuşlar, Asya'nın acımasız dağlarından göçüp Anadolu'ya gelmişlerdi. Altay Dağları Türkler için her zaman enginliğin, gökyüzüne ulaşmanın, uçsuz bucaksız bir özgürlüğün simgesi olmuştu.

Osman, Ulukurt'u düşündü. Belki de Gökkurt dağların sırlarına vakıftı. Belki bu yüzden teni yeryüzü gibi gri, gözleri gökyüzü gibi maviydi. Artık Gökkurt da sürüsüz bir liderdi. Sahipsiz, dostsuz, arkadaşsız bir alfa kurdu. Yaralı bir bozkurttu.

Belki o da çoktan kayalıkların arasında son nefesini vermişti.

Osman, gün ışırken yaklaşan şövalyelerin seslerini işitti.

34

Şövalye, kılıcına iki eliyle sımsıkı yapışmış, ağaçların arasında ağır ve dikkatli adımlarla yürüyordu. Siperliğinin parmaklıklarından etrafı 140 derece ancak görebiliyordu ve bakışlarını sürekli iki tarafa çevirmek zorundaydı. Ama deneyimliydi. Kudüs'te kim bilir kaç sefer çarpışmış, Ceneviz'de kim bilir kaç rakibini yere yıkmıştı. 40'ını henüz geçmişti ve bu yaşına kadar ölümcül bir yara almaması şimdiki gibi, hiçbir zaman teyakkuzu elden bırakmamasından kaynaklanıyordu. Ayaklarını yere basarken sanki çimenlerin canını acıtmamak için hareket eder gibiydi. Gerçi çimenler umurunda değildi onun, tek derdi ses çıkarmadan ilerlemekti ve bunu da ustalıkla yapıyordu. Arka ayağını öndeki sağlam bir şekilde yerine sabitlendikten sonra kaldırıyor, deri kayışlarla ayak bileklerine geçirilmiş demir mahmuzlar bile şıkırdamıyordu. Mahmuzlardan birinin ucunda kararmış kan izi bembeyaz karın üstünden rahatlıkla seçilebiliyordu. Bu Cenevizli bindiği atları gerektiğinde öldürünceye kadar koşar, mahmuzların demiriyle hayvanın sırtını kanlar içinde bırakmaktan çekinmezdi.

Ormanda ne kaç kişiyle karşılaşacağını biliyordu, ne de nasıl bir tehditle... Dikkatli olmalıydı.

On beş kişilik, onun hemen ardından bir kuş sürüsü gibi "V" şeklinde ilerleyen grubun da ondan farkı yoktu. Çoğu tam donanımlı, kimisinin kafası, kimisinin göğsü zırhlı Katolik şövalyeleriydi bunlar. Karacahisar Tekfuru Teodor Laskaris'in hesabına çalıştıklarından bunlara Karacahisar Tilkileri de denirdi. Anadolu'daki Rum tekfurlarını haraca bağlamışlar, bazılarının da hizmetine girmişlerdi. Çoğunun bedenlerini kaplayan yelekli zırhlar ve müflonlu cübbeler çok zengin olmasalar da durumlarının iyi olduğunu gösteriyordu. Hayat, Anadolu'da, Avrupa'dakinden ya da Kudüs'tekinden çok daha kolaydı. Onlara karşı çıkan ordular, meydan okuyan askeri birlikler yoktu. Sadece öldürülecek Türkler, yağmalanacak köyler ve söz geçirilecek tekfurlar vardı. Ara sıra, şimdi olduğu gibi karşılarına onların sözünü dinlemeyen, varlıklarına tehdit oluşturan yerel güçler çıkmıyor değildi. Ama bunun hemen önünü alırlar, düşmanlarına hadlerini bildirir ve yağmalarına devam ederlerdi. Cevapsız bırakılan bir tehdit, haddi bildirilmeyen bir baş belası diğerlerine yanlış bir mesaj verebilirdi.

Bugün de şafak söker sökmez yola koyulmuşlar ve iki gün önce öldürülen tarikat üyelerinin hesabını sormaya ve ganimetleri olduklarına inandıkları Maria'yı bulmaya gelmişlerdi. Şövalye üstadı iki gündür öfkeden kuduruyordu. En arkada, atının üstünde bekleyen üç kişilik grubun arasında, basık tepeli miğferli, omuzluklu, dizlikli ve boyunluk korumalı, tam takım metal zırhlı adamın grubun lideri olduğuna şüphe yoktu. Zırhın, silahın ve atın en iyisi ondaydı ve iki tarafındaki yaverleri onu korumakla görevliydi. Elini kana bulamadan süvarilerinin işi bitirmesini bekliyor gibiydi.

En öndeki şövalye bir adım daha atıp ayağını yere koymuştu ki bir hışırdama hissetti. Onun çapraz kanadındaki iki şövalye de aynı şekilde ayaklarını yere bastıklarında hışırda-

ma tekrarladı. Şövalye çizmesiyle yerdeki karı iki tarafa sildiğinde altına konmuş kuru yaprakları gördü. Bu doğal bir şey değildi.

Eliyle arkadan gelenlerin durmasını işaret etti.

"Birisi mesafe ölçüyor, hazırlıklı olun," demesine kalmamıştı ki boynuna bir ok çarpıp yere düştü. Adam sinek ısırması gibi hissettiği yere elini değdirdi ve ufacık bir sıyrık olduğunu gördü. Boynuna çarpıp yere düşen oku eline aldığında güldü:

"Bu siktiğimin şeyi de ne?!"

Hayatında böylesine kötü, böylesine acemice yapılmış bir ok görmemişti. Sırıtarak okun alaçamdan yapılan kuyruğuna ve çakmaktaşından sivriltilmiş ucuna bakıyordu.

Aynı oklardan birkaç tane de iki kanadındaki adamlara isabet etmişti. Birisini yüzünden, diğerini açıkta kalan elinden yakalamış, bir diğer şövalyeye çarpan ok ise açık tene isabet edememiş, zırhın metaline çarpıp yere düşmüştü.

Okların birinin isabet ettiği sağ kanattaki adam, "Biri bizimle dalga geçiyor anlaşılan!" dedi elindeki çubuğu ikiye kırıp yere fırlattı.

En öndeki adam yönünü okların geldiği tarafa çevirip bir-iki adım atmıştı ki yutkunmakta zorlanmaya başladı. Sırtında buz gibi bir ter oluştu, gözleri karardı ve "Lanet olsun!" diyerek yere yığıldı.

Birkaç saniye sonra da iki kanatta, okların isabet ettiği adamlar yere düştü. Bir tanesinin ağzından kanlar, diğerininkinden köpükler çıkıyordu.

Üç kişi yerde can çekişirken ayakta kalanlardan biri ne olduğunu haykırdı: "Zehirli oklar! Gardınızı alın! Oklar zehirli!"

Adamlardan bazıları kalkanlarına sarıldılar, bazıları da ağaçları kendilerine paravan yaptılar. Yerdeki adamlar henüz ölmemişti ama her biri farklı bir dehşet saçıyordu. Bir tanesi

elleri ve ayaklarıyla yerde çırpınıyor, bir diğeri elini ayaktaki şövalyelere uzatarak yardım istiyordu. Hiçbiri konuşamıyor, ağızlarından ve burunlarından gelen kanlar ve köpüklerle karın üstünde can çekişiyorlardı. Bu görüntü diğer adamların moralini oldukça bozmuştu.

Adamları tam olarak iki yüz otuz yedi adım öteden, sık dallı bir ağacın tepesinden bir çift göz dikkatle izliyordu. Osman elindeki okların menzilini titizlikle hesaplamıştı. Üç şövalyenin bedenlerinin felç olduğunu ve ağızlarından çıkan kandan karaciğerlerinin işlemez olduğunu görebiliyordu. Züğürt yaylarının insan bedeninde ölümcül bir yara açamayacağını biliyordu. Bu yüzden okların ucuna kimisini ezdiği, kimisini kaynattığı zehirli bitkilerden sürmüştü. Bulabildiği kadar, Ölüm Dokunuşu mantarları, mavi sümbülleri andıran ama insanı hemen kısmi felce uğratan Kurtboğanlar, maydanozları andıran ama ancak dikkatli bakıldığında beyaz çiçekleriyle onlardan ayrılan Baldıranlar ve Kargabüken kökleri Osman'ın işini fazlasıyla görmüştü. Gerçi o, ilk seferde en az beş kişiyi yere yıkmayı planlamıştı ama şövalyeler deneyimliydi; tek hat halinde ilerlemiyorlardı ve "V" şeklinde hareket ettiklerinden arkadakiler hemen menzile girmeden kendilerini korumaya almışlardı.

Osman, planın ikinci aşamasına geçmesi gerektiğini anladı.

Şövalyeler yerdekilerin dehşetine kapılmaktan henüz kendilerini toparlamışlardı ki güneydoğu yönünden hızla gelen bir atlının sesini işittiler. Tam donanımlı bir şövalye, tüm bedeni tepeden tırnağa metallerle kaplı bir savaşçı atının üzerinde dörtnala, gruba yaklaşıyordu.

Adamlar şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Bunun dost mu düşman mı olduğunu anlamaya çalıştılar. Şövalye hızla geliyordu ama elinde ne bir kılıç ne de bir yay vardı. Zırhlı eldivenleri dizginlere yapışmış gibiydi.

Garip bir şey daha vardı. Adamlardan bazıları saklandıkları ağaçlardan üzerine yapışkan bir şeyin sürüldüğünü fark etmişler, bu soğukta reçinenin böyle yapışkan olamayacağını düşünerek bir tanesi bu şeyi diline sürmüş ve "Bal!" diyerek sırıtmıştı. "Balın bu ağaçlarda işi ne?" diye de sormuştu yanındaki arkadaşına, parmağını yalamayı sürdürürken.

Fakat grubun geri kalanı üzerlerine dörtnala gelen atlıyla ilgileniyordu.

"Bu bizimkilerden değil mi?" dedi adamlardan biri şövalyenin zırhlarındaki armayı seçince.

"Bunlardan sağ kalan var mı?!" diye söylendi diğerleri. Herkes iki gün önce geri dönmeyen dört şövalyenin de öldüğünü düşünüyordu. Kafaları karışmıştı. Acaba bu şövalye son anda sağ kurtulmuştu da şimdi arkadaşlarına yardıma mı geliyordu?

At grubun ortasına gelince şövalyeler hemen dizginlerin sağından ve solundan tutarak hayvanı durdurdular.

"John, sen misin?" diye bağırdı adamın kalın siperlikli, yuvarlak tepeli miğferini tanıyan bir şövalye.

Ses gelmedi. Şövalye hâlâ atının üstünde öylece hareketsiz duruyordu. Gruptakiler şüphelendiler.

Az önce seslenen, boyu iki metreye varan kılıcını adamın miğferine uzattı. Herkes meraktan atın çevresine toplanmıştı. Arkadaki adamlardan az önce ağaçtan eline sürülen balı fark eden şövalye etraftaki birkaç arıyı fark etti, eliyle onları uzaklaştırmaya başladı. Ama arı adamın üzerindeki balı koklamış gibi bir türlü gitmek bilmiyordu.

Şövalye kılıcın ucuyla miğferin siperliğini kaldırır kaldırmaz içerden yüzlerce arı dışarı fışkırdı. Hepsi de şövalyelerin üzerlerine bir kum fırtınası gibi çöktü. Arılar adamların koyunlarından içeri giriyor ve bir daha da kolay kolay dışarı çıkamıyorlardı. Zırhlı yelekleri, müflonlu cübbeleri ve armalı tunikleriyle kat kat giyinen korumaların altında arılar hapsoluyordu.

Can havliyle oradan oraya koşan adamlar saklandıkları ağaçların ardından çıkınca üstlerine aynı anda gelen bir düzine okun hedefi oldular. Bunlardan çoğu az önceki türden zehirli oklardı. Ama iki ok şövalyelerin zırhlarını delip birini karnından, diğerini ciğerinden yakalamıştı.

Adamların iyice kafası karışmıştı. Arı belasından kurtulup da kendisini bir taşın arkasına atabilen bir tanesi, "Lanet olsun, bunlar kaç kişiler!?" diye bağırmıştı. "Kuşatıldık!" diye cevaplamıştı bir başkası. Şimdi üstlerine gelen oklar, ilk okların yönünden tamamen farklıydı. Şövalyelerin çoğu artık ustaca hazırlanmış bir pusuya düştüklerine inanıyordu.

Osman'ın planı işe yarıyordu. Hazırladığı yaylardan on tanesini uzun çomaklar yardımıyla tek seferde atılabilen bir mekanizmaya dizmiş ve bunu uzun bir halatla ağaçların üzerinden kendi eliyle kontrol edilebilir şekilde bekletmişti. Önceki gün öldürdüğü şövalyelerden birinin boş zırhını reçine tutkalı ve iplerle ata tutturmuş ve içine arı kovanını patlamaya hazır bir bomba gibi yerleştirmişti. At dörtnala koşarken içindeki bal kovanı parçalanmış ve arılar da zırhın içinde hapsolmuştu. Ta ki, şövalyeler zırhın siperliğini açıncaya kadar!

İki şövalyenin zırhını delen oklar ise Osman'ın önceki gruptan ele geçirdiği tatar yayından çıkmıştı ve tam da Osman'ın istediği gibi adamların kafasını karıştırmaya yetmişti.

Şövalyelerden beşi ayakta kalmıştı. Hepsinin de kılıçları ve kalkanları ellerinde, sırtlarını birbirlerine vermiş, bir bütün halinde ilerliyorlardı.

"Erkekseniz karşımıza çıkın! Yüz yüze çarpışalım!" diye haykırdı bir şövalye. Aslında hem grubu cesaretlendirmeye çalışıyor, hem de karşı tarafı hata yapmaya itecek bir tahrikte bulunuyordu. Bu yüzden grubun yirmi adım kadar ötesinde tek başına, zırhsız, yalınkılıç bir Türkü gördüklerinde şaşırdılar.

"Buradayım," dedi Osman ağaçların arasından belirerek.

Şövalyeler Osman'ı süzdükten sonra, "Tek kişi olmasına imkân yok!" diye fısıldaştılar.

"Adamlarınızı ben öldürdüm," dedi Osman. "Kızı da evine geri gönderdim!"

Üstat, adamlara, "Bitirin şunun işini!" diye bağırınca şövalyelerin hepsi birden Osman'ın üzerine koştular. On adım atmışlardı ki üç tanesinin ayaklarının altındaki kar tabakası boşa çıktı ve şövalyeler onlarca sivri mızrağın dikili olduğu bir çukura düştüler. Mızraklar bir tanesinin baldırından ve kasığından, bir diğerinin sırtından ve yanağından, üçüncüsünün de tam kıçından girdi. Onlar acı acı bağırtılarla can verirken Osman ayakta kalan ikisini karşıladı ve çarpışmaya başladı. Osman'ın okları da mızrakları da tükenmişti artık.

Üstat şövalye genç adamın şövalyelerle ustaca çarpışmasını dikkatle izledi. Adamların bu Türk karşısında çok fazla dayanamayacağını daha ilk birkaç vuruştan anlamıştı. Öyle de oldu. Osman birkaç kesik ve sıyrıkla ayakta duruyorken şövalyeler birer yanında yerde yatıyorlardı.

Üstat, siperliğini indirdi, kılıcını çekti, onu dümdüz ileri doğru uzattı ve atını mahmuzladı.

Osman kılıcını sağ tarafında doğrulttu, gardını aldı ve atının üstünde, belki de elli kiloyu aşkın zırhıyla bir boğa kadar cüsseli görünen şövalyeyi göğüslemeye hazırlandı. Adamın kılıç geçecek hiçbir yeri yoktu. Ayaklarında sabatanlar, boyunluğu, yüzünü tamamen kapatan siperlikli miğferi, göğüslüğü ve bacaklıkları arasındaki boşluğu kapatan tassetleri ve eklem yerlerini örten yelek miğferi, üstadın hiçbir şekilde kılıç kesiğine ya da saplanmasına ihtimal vermeyecek şekilde tasarlanmıştı.

Üstelik adamın iki metrelik kılıcı ve atının üstünde olması Osman daha kılıcını savuramadan şövalyenin Türk'e uzanabilmesi anlamına geliyordu.

Şövalye az önce adamlarının düştüğü çukurun üstünden atıyla atlayıp Osman'ın kellesine kılıcı çalmak üzereydi ki Osman'ın kılıcını yere atmasıyla sırtından hiç beklenmedik, balyozu andıran bir silahı çıkarması bir oldu. Bu, eski bir boğa bacağı kemiği ve sağlam bir kaya parçasından yapılma bir çekiçti. Osman iki adım ötesindeki bir taşın üstüne sıçradı ve oradan da şövalyenin sol tarafına, tam kolunun üstüne kemik balyozu indirdi!

Adam paldır küldür atından düşüp de yere yığıldığında zırhı yamuk yumuk olmuş, siperliği kafasından fırlamıştı.

Ama şövalyenin ayağa kalkıp toparlanması ve bir karış kalınlığındaki, bir buçuk metre uzunluğundaki kılıcını Osman'ın üzerine çalması bir oldu. Kolay kolay pes etmeye niyeti yoktu. Üstelik Osman'ın bacağındaki ve omzundaki yarayı fark ettiğinde işi daha da kolaylaştı. Rakibinin zayıf noktalarını bulmuştu. Osman'ın bütün yaraları teker teker açılıyordu.

Üstat şövalye, hamlelerinin birinde Osman'ın bacağına zırhlı çizmesiyle öyle bir tekme geçirdi ki oradaki yarayı tamamen açmakla kalmadı, Osman'ın baldır kemiğini de kırdı. Topallayan Türk'ü kayalarla kendisi arasında sıkıştırdı ve öldürücü vuruşu geçirmek için hazırlandı. Ama Osman son anda adamın boynuna kolunu bir mengene gibi geçirerek onun vücudundaki tüm gücü emdi.

"Sen benim kim olduğumu biliyor musun?!" dedi adam hırıldayarak. Yüzünde en ufak bir korku, en ufak bir yenilmişlik duygusu yoktu. "Emrine çalıştığım tekfur bunu duyduğunda senin üzerine bir alay gönderecek! Onlar yetmezse bir ordu gelecek! Seni er ya da geç tuz buz edecek!"

Adam ölmek üzereyken bile meydan okuyordu. Bu, Osman'ı rahatsız etti. Bu şövalye nasıl bir güce güveniyordu? Nasıl bir güce sırtını dayamıştı?

Osman adamı yarı baygın yere yıktı. Kemik balyozu tekrar eline alıp adamın kafasına vurmaya hazırlanmıştı ki üstat,

"Ben Karacahisar Katolikleri Üstadıyım!" dedi. "Bana 'Karacahisar Tilkisi,' derler! Beni öldüremezsin!"

Genç adam durdu, "Benim adım da Kara Osman," dedi ve şövalyenin kafatasını parçaladı. "Bana Kemikkıran derler."

Adamın söyledikleri Osman'ın kafasında çınlıyordu ki başında müthiş bir acı hissetti. Bacağından kan kaybedişi ve kaç günün açlığı Osman'ı artık bitirmişti. Genç adam yere yığıldığında sağ gözünü bir taş parçasına çarptı.

Türk, yere yıktığı şövalyelerin ortasında cansız gibi yatarken yüzü kanlar içindeydi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Aşk ve Gece

BEN, MİHAL

Babam, "Öldürmenin Okulu yok," derdi. "Hiç kimse adam öldürmeyi sana öğretemez!"

Dövüşmek, kavga etmek, savaşmak, kılıç kullanmak, evet bunları öğrenebilir, insan kendini savaş sanatında eğitebilir, ustalaştırabilir. Ama bir insanın canını almak, onun gözlerindeki ışığın sönüşünü izlemek, renginin sararmasını görmek, içindeki ruhun uçup gittiğine tanık olmak... İşte bunun okulu yoktur. İnsan, adam öldürmeyi, adam öldürerek öğrenir.

Benim dediğim insanın kan ya da kesik bir kol görünce korkması, bu işe cesaret edememesi değil. Yıllar önce birinin hikâyesini duymuştum. Adam, çocuğunu din yolunda savaşsın diye bir manastıra göndermiş. Manastır da çocuğu emektar bir yaşlı şövalyenin gözetiminde eğitimine başlatmış. Oğlana her türlü kılıç sanatını, her türlü yakın dövüş tekniklerini öğretmişler. Küçüklükten yetişme olduğu için oğlanın tüm vücudu kaslarla şişmiş, her bir uzvu farklı maharetler geliştirmiş. Ata binmesini, mızrak sallamasını herkesten iyi yapar olmuş. Bir gün oğlanı deneyim kazansın diye bir sefere göndermişler. Ama genç adam savaş alanında yere serilen bağırsaklardan, kopan kollardan ve ellerden, kanayan bedenlerden o kadar etkilenmiş ki olduğu yerde bayılıp kalmış. Oğlanın kafatası atların ayakları altında tuz buz olmuş.

Hayır, benim dediğim bu türden bir korkaklık değil.

Öldürmenin doğasına, kim olursa olsun bir insanın yaşamına son vermeye dair, çok daha derin bir şey. Karşındaki insanın bir daha gülmeyeceğinden, bir daha karnını doyurmayacağından, bir daha sevişemeyeceğinden, güneşin doğuşunu ya da ayın parıltısını bir daha izleyemeyişinden emin olmak. Onun hayatını karartmak...

Bunu kimse kimseye öğretemez. Böyle bir duyguyu kimse kimseye hissettiremez.

Ta ki bıçağı alıp karşındaki adamın kalbine saplayıncaya kadar...

İnsanın böyle bir şeyi öğrenir öğrenmez onu hemen unutması gerekir. Çünkü böyle bir deneyim insanın kendi içinde daha önce hiç açmadığı bir kapıyı açmasına, daha önce keşfetmediği karanlık bir köşeyi görmesine neden olur. Eğer o karanlık doğru kontrol edilmezse, insandaki tüm ışığa hâkim olur ve savaşçı, adaleti savunacağım derken ölüm ve karanlığın süvarisi olup çıkar. Mizanını yitiren adamın tek ölçüsü nefsi olur, nefis insana bambaşka şeyler yaptırır.

Tehlikeli bir iştir bu. İnsanları yaratmak ve onların hayatlarına son vermek tanrısal bir sıfattır ve adam öldürmek Tanrı'nın böyle bir sıfatını birinci elden, doğrudan üstlenmektir. Bu tanrısallaşma anını zayıf nefisli insanlar hemen unutamazlarsa acziyetlerine yenik düşerler ve insandaki kibir hiç olmadığı kadar şişer. İnsanoğlunda şehvetin, seksin, şarabın yapamadığı kadar müthiş bir tahribat yapar. Âdemoğlu artık tanrıcılık oynamaya başlamıştır.

Her savaştan sonra öldürdükleri adam sayısı kadar kendilerine kırbaç vuran bir tarikat tanımıştım. Çünkü onlar biliyorlardı ki yaptıkları denetlenmezse ve nefisleri terbiye edilmezse kontrolden çıkabilirlerdi; hayatlarındaki en büyük erdemler, en büyük günahlara dönüşebilirdi.

İşte biz şövalyeler tanrıcılık oynarız. Çünkü şövalyelik, öldürmektir.

Yakından, ustaca, kanatarak, insanın etini keserek, iç organlarını deşerek, adamın gözünün içine baka baka, onun gözlerindeki ferin kayboluşunu, renginin soluşunu, içindeki ruhun uçup gittiğini görerek öldürürüz biz. Şövalye kılıcı tutmak bunu gerektirir çünkü. Bu gerçeğe vakıf olmayan, şövalye olamaz, onun sorumluluklarını taşıyamaz.

Okla uzaktan öldürmek ya da mızrak atarak yere yıkmak şövalyenin işi değildir. Bu yüzden şövalye genelde ok ve yay kullanmaz. Çünkü şövalye, düşmanını öldürmek için yaratılmıştır ve bunu en yakından, en emin şekilde gerçekleştirmek ister. Öldürürken görmek ister.

O an, şövalyenin tanrılaştığı andır.

Şövalye yakından öldürmekten zevk alır, kan gördükçe kendine gelir demek istemiyorum. Ama o, doğası gereği bunun için eğitilir, bu iş için ustalaştırılır. O bir *miles Christi*'dir, İsa Askeri'dir; adında Tanrı vardır. Şövalye bir kere kendisine birini düşman ilan etti mi, geri duracağı, tereddüt edeceği, ürkeceği hiçbir neden kalmamıştır. Tüm Kilise arkasındadır, dini vecibeler onun lehinedir, Papa arkasındadır, Patrik arkasındadır, İncil arkasındadır. Tanrı arkasındadır. Düşmanıyla yüz yüze geldiğinde yapmak istediği değil, yapması gerektiği, yapmak zorunda olduğu şey kılıcını ikilemeden, şüphe etmeden düşmanına en iyi şekilde çalmaktır. Çünkü artık o noktadan sonra bu sadece bir istek ve zevk meselesi değil, bir varoluş sebebi, bir zarurettir. Şövalye için düşmanını öldürmek bir farzdır ve bunu en iyi şekilde yapması ancak onun sevabını arttırabilir.

Aziz Augustine, *Tann'nın Şehri*'nde insanın Tanrı adına savaşmasının bir onur ve fazilet olduğunu söyler. Aziz Aquinas da *Summa Theologiae*'de Hz. İsa'nın düşmanlarının hangi

şekilde olursa olsun bertaraf edilmesi gerektiğini, bunun için adam öldürmenin günah değil, tam tersine bir farz olduğunu uzun uzadıya açıklar. İncil'de kadın büyücülerin yaşamlarına izin verilmeyeceği, Tanrı düşmanlarının boğazlanacağı açık bir şekilde dile getirilir.

Şövalye böylesi bir öldürmekten kaçmak şöyle dursun, onu en iyi şekilde yapmak ister ve bu yüzden uzaktan etkili silahları sevmez.

Bunun için şövalyenin iki şeye ihtiyacı vardır, en iyi şekilde kanatabileceği bir kılıç ve kendini kanatılmaktan koruyan zırhı. Kılıcın en büyüğünü ve en kalınını seçer, hançerleri bile haydut işi olarak görür. Öyle kılıçlar vardır ki bırakın insanı bir atın bile boynunu boydan boya ikiye ayırmak için yapılmıştır. Şövalye mızrak da kullanılır ama onun asli amacı rakibi attan düşürmek ve böylece kılıcın yolunu açabilmektir. Asıl ustalık yakın dövüşte, kılıçla ortaya çıkar.

Ben girdiğim her savaşta sanki kılıcımı ilk ve son defa kullanıyor gibi ona bakardım. Babamdan kalma bu kılıçta, silik bir "*Fiat Iustitia*" yazıyordu; "adaleti bul," ya da "adaleti gerçekleştir," diye çevrilebilir. Büyük dedem, katıldığı bir haçlı seferinde Kudüs'te ölen bir şövalyeden almıştı bunu. Belki de aşırmıştı, gerçeği kim bilebilir ki?.. Bu kılıç, üç kuşaktır bizdeydi. Dedemi ya da babamı bilmem ama ben katıldığım sayısız seferlerde, savaşlarda ve dövüşlerde adaleti bulabildiğimden hiçbir zaman emin olamadım. Onu her kullandığımda da adaleti değil, adaletsizliği yarattığıma inandım. Bu kılıçtaki ifade bile tanrıcılık oynamaktan başka bir şey değildi. İncil'in ilk cümlesi de böyle bir şey değil mi? Tanrı ışığı yaratırken "*Fiat Lux!*" dememiş miydi? Şimdi biz şövalyeler kendimizi onun yerine koyarak adaleti yaratacaktık!

Ama benden başka herkes bu işin tadını çıkarıyor, öldürmeyi hakkıyla yerine getiriyor gibiydi. Öyle ki seferde değilken bile kendimize birilerini öldürecek fırsatlar yaratıyorduk.

Biz şövalyeler savaş olmadığı zaman bile birbirimizle didişir, kılıcımızı saplayacak ten bulmakta zorlanmayız. Şövalyelerin karşı karşıya getirildiği ve ölümüne dövüştürüldüğü turnuvalar bu yüzden icat edildi. Savaşta da barışta da öldürmek bizim en iyi işimizdi.

Birkaç yıl önce bir Alman kasabasında sadece bir turnuvada seksen iki şövalyenin öldürüldüğünü duyduğumu hatırlıyorum. Turnuvalara kadınlar ve içki de eklendi mi değmeyin şövalyenin keyfine! Alın size *fiat iustitia*!

Sırf bu rezillikten ötürü pek çok krallıkta turnuvalar Kilise tarafından yasaklanmıştı.

Ama şövalyeler Kilise'nin yasakladığı her işte ustalaşıyorlardı. Nefret, intikam, kibir, şehvet, bencillik... Bunların hepsi de şövalyelerin birincil vasıflarıydı. Tanrıcılık oynamak şövalyelere pahalıya mal oluyordu.

Fakat öyle öldürmeler de vardır ki adamın etine kılıcı sokmaktan, hasmının ciğerini deşmekten çok daha tahrip edicidir. İnsan belki bedenen yaşar ama her gün, her saat yeniden yeniden ölür. İşte bir insan bir başkasına bunu yapabiliyorsa, o zaman gerçek bir ölüm makinesi haline gelmiştir. Başkalarını öldürdüğü kılıç ise en başta şövalyenin vicdanını öldürmüştür!

Bir üstat şövalye olan babam hangi savaşta tam olarak bu vicdanı katletti bilmiyorum, ama ben onun bu vicdansız haline tam olarak nasıl tanık oldum, işte bunu çok iyi hatırlıyorum.

Ben on iki yaşımdayken eve bir kız getirdi. Haftalarca ortadan kaybolduğu bir seferin dönüşüydü ve ganimetine birkaç at, bir-iki mücevher ve ailesini savaşta yitirmiş bu kız düşmüştü. Kızın gerçek adının bu olup olmadığını bilmiyorum ama babam bana onu Melissa diye tanıtmıştı.

O kızı ilk gördüğümde üstüne giydiği kırmızı delik kazağı şimdi bile dün gibi gözümün önünde duruyor. Yüzü kir pas içindeydi ve küçük parmaklarının ucundaki tırnaklara top-

rak dolmuştu. "Sana kardeş getirdim," demişti babam. Belki benden birkaç yaş daha büyüktü kız. Ben de Melissa'yı kardeş bilmiş onunla vakit geçirir olmuştum. İlk başlardaki ürkekliğimizi üzerimizden kısa sürede atmış, birbirimize iyice alışmıştık. Kız bizim dilimizi tam konuşamasa da bir şekilde anlaşıyor, bunu bile oyuna dönüştürmeyi başarabiliyorduk.

Aradan aylar geçti, Melissa ev ahalisinden biri oldu çıktı. Gerçi bazı günler kızın yüzünde garip bir tutukluk beliriyor, benimle hiç konuşmuyordu. Ama bu fazla uzun sürmüyordu ve oyunlarımıza kaldığımız yerden devam ediyorduk. Melissa hem kardeşim hem arkadaşım hem de kız arkadaşım gibiydi.

Bir gün Kilise'deki derslerimden kaçtım. Melissa için bir demet papatya toplayıp eve geldiğimde hayatım boyunca beynime kazınacak o manzarayla karşılaştım. Eve girdiğimde babamın odasından inlemeler geliyordu. Sessizce kapıya yanaştım ve iki parmak kadar aralıktan içeriye baktım.

Her halinden zorla yatırıldığı belli olan Melissa yüzükoyun uzanmış, dişlerini sıkıyor, babam ise sanki kızı ezer gibi ileri geri hareketler yapıyordu. Kız, iri yarı babamın altında küçücük kalmıştı. Babam kendinden geçmiş bir haldeydi; yüzünden çıkan terler kızın sırtına damlıyordu.

Elimdeki papatyalar yere düşerken Melissa ile göz göze geldim ve hemen oradan kaçtım. O bakışları şimdi bile hatırlıyorum.

Bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Kızla artık küs gibiydim. Oysa olanlarda onun hiçbir suçu yoktu. Ama ben babama duymaktan korktuğum öfkemi sanki ona yöneltiyor, tüm hıncımı kızdan alıyordum. Sonraki aylarda da Melissa'nın karnı büyümeye başladı ve kız ortadan kayboldu. Sonradan öğrendim ki babam onu köle pazarında satmış.

Ben o gün Melissa'nın gözlerinde onun aslında çoktan ölmüş olduğunu gördüm. Şimdi ise aslında sadece onun değil,

babamın da yıllar önce öldüğünü anlıyorum. Kim bilir babam hangi savaşta terazisini yitirmiş, kim bilir hangi kavgasında tanrıcılık oynamaya başlamıştı. Kim bilir hangi savaşta aradığı adalet yerine kendisini kaybetmişti?

Belki de bu yüzden imparator babamı öldürünce aklıma ilk Melissa gelmiş, aynı imparatorun elinden şövalye ilan edilmeye sessiz kalmıştım.

Yıllar sonra anlıyorum ki, aslında asıl mesele öldürmek değil. Yaşatmak!

Ve hiçbir şövalye kodu, aldığım hiçbir eğitim, girdiğim hiçbir savaş bunu bana öğretmemişti.

Hayır, ben yaşatmayı şövalyelerden değil, Türklerden öğrenecektim!

35

Osman, sarılı olmayan gözünü açtığında karşısındaki duvarda koca bir resim gördü. İlk bakışta resim bir canavarı andırıyordu. Büyük bir insan iskeletinin içine kondurulmuş bağırsaklar, akciğerler, kalp ve diğer organlar... Hepsi de farklı renklerde, ustalıkla çizilmişti. Osman resme daha dikkatli baktığında onun insan anatomisini resmeden bir tablo olduğunun farkına vardı. Hem tek gözle tabloya bakışı, hem de uykudan gözünü henüz açısı onu yanıltmıştı. Açık sarıya çalan büyük bir parşömenin üstüne insanın tüm uzuvları, iç organları, kafatası, dişleri, gözler ve beyin en ince ayrıntısına kadar resmedilmiş, her uzvun ve organın yanına onlarca not düşülmüştü. Bu, İbn-i Sina ya da er-Razi'nin figürlerinden biri olmalıydı.

Osman, yattığı yerden kafasını odanın geri kalanında gezdirdiğinde bir şifahanede olduğunu anladı. Duvarlar parça parça insan organlarının çizimleriyle doluydu. Sonraki günlerinde El-Kindi ve İbn İshak'a ait olduklarını öğreneceği göz çizimleri, her biri sadece kasları, kan dolaşımını ya da iskeleti gösteren tablolar, kalbi resmeden kırmızı bir çizim ve hem erkek hem de kadın organlarının ayrıntılarıyla resmedildiği bir başka tablo bunlardan yalnızca birkaçıydı. Karşıdaki duvarın tamamını el-Zahrawi'nin *Kitab El-Tasrif*indeki anlattığı

ameliyat aletlerinin çizimleri ve kısa açıklamaları kaplıyordu. Osman'ın daha önce hiç benzerini görmediği şekillerde bıçaklar, neşterler, makaslar, testereler, kıskaçlar, çengeller ve her birinin yanında açıklamalar vardı. Bunları görünce Osman'ın yüzü buruştu, belki de bir şifahanede değil, tam tersine bir işkence odasındaydı!

Kendisinden üç metre kadar ötedeki bir masada yusyuvarlak bir et parçası gördü. Otuzlu yaşlarda bir adam gözün olduğu masanın başında başka bir et parçasını incecik bir bıçakla kesmeye çalışıyordu. Adam masada iş gördükçe yuvarlak et parçası sallanmaya ve bıçak hareketleriyle ileri geri hareket etmeye başladı. Bu, sıradan bir et parçası değil, düpedüz bir insan gözüydü. Osman sarılı gözünün üstüne elini getirdi. Parmaklarıyla gözü yerinde mi diye bez parçasının altını yokladı. Masadaki şeyin bir göz olduğunu anlar anlamaz içi cız etmişti.

"Merak etme, o, senin gözün değil," dedi masanın başındaki adam gülümseyerek.

Osman derin bir oh çekti.

"Seni epey hırpalamışlar," diye devam etti hekim.

"Diğerlerine ne olduğunu görmedin," dedi Osman.

Tam o sırada adamın kesmeye çalıştığı et parçasından suratına bir avuç kan fışkırdı. Adamın burnu, gözleri ve ağzı bir çizgi şeklinde kana bulanmıştı.

"Hay aksi şeytan!" dedi hekim. "Yine tutturamadık!"

Masadaki bir bez parçasını alarak yüzünü gözünü silmeye başladı ve Osman'ın yanına geldi.

"Atar damarlara zarar vermeden kalbi parçalamak biraz zor oluyor."

Adam, yüzünü silerken ileriye doğru yanaşmıştı ve bir anlık dalgınlıkla masanın kenarına çarpınca göz yere düşüp yuvarlanmaya başladı. Adam, yuvarlanan gözün ardından hemen koşup onu yakalamaya çalıştı.

Osman yutkundu. Acaba şimdi sarılı gözünü de bu sakar mı tedavi etmişti!?

Hekim, gözü eline alıp gelişi güzel sildikten sonra tekrar masaya koydu ve tekrar Osman'ın yanına geldi.

"Ben kaç saattir burada yatıyorum?"

"Kaç saat mi?!" diye şaşırdı hekim. Kahkaha atarcasına ekledi: "Neredeyse üç gündür kesintisiz uyuyorsun. Ara sıra sana su içirdim. Ama başındaki şoktan olanları hatırlaman imkânsız. Dursun Fakı ve Kumral Abdal seni ormanda bulmasalardı şimdiye ölmüştün!"

Osman üç gün lafını duyunca hemen yatakta doğrulmaya başladı. Demek ki onu ormanda Şeyh Edebali'nin müritleri bulmuştu. Osman bir kere daha ölümün ucundan çekip alınmıştı. Yaralı genç adam bundaki sırrı düşündü ama başı zonkluyordu. Kafasını kaldırınca bacağının ve omzunun da sarılı olduğunu fark etti.

"Hop hop! Dur acele etme! Nereye gidiyorsun!?" diye çıkıştı hekim. Osman'ın omuzlarına dayanarak onu yatırmaya çalıştı. Osman'ın yaralarına rağmen hâlâ bir beton gibi güçlü ve dirençli olduğunu hissedince bir an şaşırdı.

Osman doğrulunca başındaki zonklama ağırlaştı, gözleri kararı, elini alnına götürdü.

"Gördün mü, tansiyonun düştü birden kalkınca!" diye söylendi endişeyle hekim.

Fakat Osman laf dinlemiyordu, bir süre bekleyip de gözlerindeki karartı geçmeye başlayınca ayaklanmaya çalıştı. Hekim ona tek başına söz geçiremeyeceğini anlayınca, "Bu böyle olmayacak," diye söylenerek dışarı çıktı.

Osman ayaklarının üstüne basıp doğrulunca sol bacağında müthiş bir acı hissetti. Kenarda bulduğu bir değneğe dayanarak ancak kalkabildi. Sol dizinden aşağısı hem sarılıydı hem de uzun bir tahta parçası ayak bileğine kadar uzanıyordu.

Osman ayağını yere değdirir değdirmez tüm vücudu zonkluyordu. Değneğe dayanarak odada ağır ağır dolanmaya başladı. Masaların üstündeki kitapların, kavanozların içlerindeki garip renkli sıvıların ve organların arasında ne aradığını bilmiyordu. Bir beynin iki yarımına ve kıvrımlarına tiksintiyle baktı.

Karşısında parlatılmış camdan bir ayna bulur bulmaz yüzüyle göz göze geldi. Gördüğü yüzün kendisininki olduğuna inanmakta zorlanıyordu. Avurtları iyice içeri göçmüş, gözlerinin altı kararmış, çenesi zayıflıktan sivrilmiş, saçı ve sakalı bakımsızlıktan dağılmış, uzamış, yüzündeki eski yaralar mosarmıştı.

Kafasındaki sargıyı hemen açmaya koyuldu. Üç-beş turdan sonra sargının bir türlü sonunun gelmeyeceğini anlayarak öfkelendi ve bu sefer sargıyı olduğu gibi başından yukarı doğru zorlayarak çekti attı. Gözünün olması gereken yerde yumruk gibi, kıpkırmızı bir şiş vardı.

Kapı açıldı ve hekim içeriye iki kişiyle birlikte girdi.

Osman arkasını döndüğünde Dursun Fakı'yı hemen tanıdı.

"Ama böyle olmaz, Osman kardaşım!" diye söylendi Fakı ileri çıkarak. "Molla, senin yaralarını iyi etmek için o kadar uğraştı, sense her şeyi altüst ediyorsun!"

Bir taraftan söyleniyor, diğer taraftan Osman'ı tutup diğerleriyle birlikte yatağa geri çekmeye çalışıyordu.

Osman, "molla" lafını duyunca az önce tanıştığı sakar adama baktı. Onun bir molla olduğuna inanası gelmiyordu. Bu, adamın cerrahlık seviyesinde işler yapabilecek üst düzey bir hekim olduğu demekti. Ama Dursun Fakı'yı gördüğüne sevinmişti. Birdenbire İtburnu'nda, Şeyh Edebali'nin dergâhında olmak onun içini ısıttı. Tanıdık bir yüz görmeyeli haftalar olmuştu!

"Bacağın tekrar kanamaya başlamış!" dedi Fakı.

Osman bacağına baktığında bezin üzerine sızmaya başlayan kanı fark etti.

"Gözündeki sargıyı da çıkarmış! Mikrop kapmaması için özellikle sarmıştım onu. Kendi merhemlerimle de güzelce pansuman yapmıştım."

Kumral Abdal, "Desene o zaman hepten kör olacak zavallı Osmancık!" diye girdi araya sırıta sırıta. Odaya girdi gireli gülüyordu zaten. Sıska, ufak tefek biriydi bu derviş.

Molla dönüp ters ters baktı:

"Bir daha başım ağrıyor, canım molla bana bir çare bul, diye gelirsin sen yanıma!"

Kumral Abdal'ın yüzündeki gülümseme uçtu gitti.

"Yok yok, amanın! Olmaz öyle şey! Olamaz! Ben şaka yaptım. Osman'ım artık eskisinden de daha iyi görür!"

"Gevezeliğin sırası değil!" diye çıkıştı Dursun Fakı.

Osman isteksiz de olsa tekrar yatağa oturdu, sırtını duvara verdi.

Gözü hâlâ molla dedikleri adamdaydı.

"Molla Sinan biraz sakardır ama buraların en iyi hekimidir," dedi Dursun Fakı.

"Bizim İbn-i Sina'mızdır!" diye heyecanla ekledi Kumral Abdal. "Gerçi bunda bir 'n' fazla ama olsun, sahte Sinan da olsa bizi iyi eder. Bir tek ölüme çaresi yoktur. Bir de kalp ağrısına. Bir de kara kara düşünmeye. Bir de elin, bacağın bir yerin koptu mu, onun da yerine yenisini getiremez. Duran kalbi de canlandıramaz. Âmâları da gördüremez. Dilin koparsa dikemez, kulağın kesilirse yapıştıramaz... Ama dediğim gibi, bunların dışında başka her şeye dermanı vardır!" Kumral Abdal yine sırıtıyordu. Bu derviş konuşmasa bile sıska ve kısa görünüşü onu doğal olarak komik hale getiriyordu.

Molla, Abdal'a kızarak baktı.

Dursun Fakı, "Sen onlara aldırma," dedi Osman'a. Sonra Osman'ın gözündeki kızarıklığı işaret ederek mollaya sordu:

"Önemli bir şey mi bu?"

"Yüzüne aldığı darbede göz kasları zedelenmiş, ama kalıcı bir şey yok. Birkaç gün içinde şişliğin geçmesi lazım. Ama mikrop kaparsa kötü."

"Kim vurduysa iyi vurmuş!" dedi Kumral Abdal.

Hem Dursun Fakı hem de molla kızarak Kumral'a baktılar.

"Şom ağzını kapatmazsan bir darbe de sen yiyeceksin!" dedi Dursun Fakı.

Kumral Abdal'ın suratındaki sırıtma yeniden kayboldu.

"Ya bacağındaki yara?" diye sordu bu sefer Dursun Fakı.

Molla, "İşte o çok kötüydü," dedi. "Bacak sanki bir kancayla eşilmiş, sonra kapanır gibi olmuş ama her bir darbe onu yeniden açmış. Az kalsın o bacak gidiyormuş. Soğuk ve kar, yaranın daha da fazla yayılmasını engellemiş."

Kulakçı, onun Cerrah diye çağırdığı yaşlı adam ve ormandaki günleri Osman'ın gözünün önünden geçti.

"Yarayı güzelce temizledim," diye devam etti Molla. "Şifalı bitkilerden hazırladığım merhemlerden sürdüm. Bu bacağın adam olması için en az bir ay dinlenmesi gerekir. Ama böyle ayaklanırsa o da olmaz. Kemikte de kırık var, tahtayı o yüzden koydum."

Osman, "Ya omzum?" diye sordu belli belirsiz. Bir daha ok atamamak düşüncesi onu çıldırtıyordu.

Molla, "Oradaki kaslar yırtılmış," diye cevapladı. "O kolun eski çeviklikle hareket etmesi biraz zaman alacak."

Molla sonra bir şey daha söyleyecek gibi oldu ama sustu.

Dursun Fakı, "Ne var? Şimdi bir şey saklamanın sırası değil," dedi.

"Bunu kim yaptıysa," diye söze girdi Molla, "yani bu yaraları ilk kim oluşturduysa sanki bilinçli bir şekilde uğraşmış."

"Nasıl uğraşmış?" dedi Kumral Abdal. O bile ciddileşmişti.

"Yani, öyle yerlerde yara açmış ki, hem zarar versin istemiş, ama vücudun birden ölmesine de engel olmak istemiş

gibi. Sanki Osman'ı birden öldürmek yerine, günlerce eziyet çeksin, işkence görsün, ondan sonra yavaş yavaş acı çekerek ölsün diye uğraşmış."

Osman ağaçta tersine asıldığı günleri düşündü. Ermenibeli'nde ona kim ihanet etmişti, hâlâ bu sorunun yanıtını bulamamıştı.

Kumral Abdal, "Osman'ım, senin düşmanların olduğunu bilirdik ama yaşayan bir insan Azrail'inin olduğunu bilmezdik!" dedi. Sonra fikrini değiştirerek, "Yok yok bu Azrail de değil, cehennem zebanisi! Azrail bir kere öldürür, bu seni öldürmeden öldürüyor!" diye ekledi.

Bir ara odada herkesi rahatsız eden bir sessizlik oldu. Kumral Abdal dimdik Osman'a bakıyordu. Genç adam, "Neden bana öyle bakıyorsun?" diye sormak zorunda kaldı.

"Hiç," dedi abdal bir şey saklar gibi. "Hiç... Sadece şeyi merak ediyordum... Şeyi... Sen hiç '*Güneş Hilali*' diye bir şey duydun mu?"

Osman bu soruya şaşırdı. Ama onun bir şey demesine fırsat vermeden Dursun Fakı tekrar Kumral Abdal'a baktı ters ters, "Kumral, şimdi sırası değil!" diyerek onu payladı ve tekrar mollaya döndü.

Molla, "Ayaklanması için birkaç gün daha geçmesi gerecek," dedi.

Dursun Fakı, molla ve abdala dönerek, "Onun burada olduğunu dergâhın dışında kimse bilmeyecek," dedi keskin bir şekilde. "Şeyhimizin kesin emri var. Onun Osman olduğunu bizden başkası öğrenmeyecek."

Molla, "Tamam" anlamında başını salladı.

Dursun, "Tamam mı?!" diyerek sertçe Kumral Abdal'a baktı.

Kumral Abdal da, "Tamam tamam anladım," diyerek onayladı.

Üçlü, Osman'a döndüklerinde onun başını dayadığı duvarda sızmış olduğunu gördüler. "İçirdiklerim etkisini göstermeye başladı," dedi Molla.

Osman'ı yatağa uzandırdıktan sonra onu yalnız bıraktılar. Kapıyı arkalarından örtünce Osman'ın bir eli yataktan aşağıya doğru sarktı. Genç adamın işaret ve orta parmağı bilinçsiz bir şekilde titriyordu. Gözkapaklarının altından göz bebekleri hızlı hızlı iki tarafa hareket ediyordu. Osman bir kâbusun içinde yine boğulmaya başlamıştı.

36

"Burasına mihman evi diyoruz," dedi Dursun Fakı. "Bir nevi misafirhane de diyebilirsin."

Osman koltuğunun altında bir değnekle Dursun Fakı'nın ardında, küçük küçük ahşap bölmelerle birbirinden ayrılmış odacıklara baktı. Birer döşek, yanında kısa boylu birer masa, elbiseleri koyacak birer askılıktan oluşan bölmeler... Bir düzine kadar kişinin kalabileceği bölmelerin her birinin yanında küçük birer pencere de vardı. Her birinden içeriye birer kare güneş ışığı giriyordu. Döşeklerin önündeki sofa tarzı ortak alanda sedirler ve yine diz boyunda küçüklü büyüklü masalar yer alıyordu. Osman, döşeklerin üçünde yatanları, ortak alanda da iki kişinin köşeye çekilip sohbet ettiklerini gördü.

"Şeyhimiz şimdilik burada kalmanı istiyor," diye devam etti Dursun Fakı. Osman şifahanede bir hafta boyunca hiç kalkmadan yatmıştı. Sağ gözü yeniden görmeye başlamış, bacağındaki ağrı azalmıştı ama bir süre değnek kullanmak zorundaydı. Sağ kolunu ise henüz zorunlu olmadıkça kıpırdatamıyordu.

Osman hiçbir itirazda bulunmadan sessizce Dursun Fakı'yı dinliyor, o nereye giderse onu takip ediyordu. Daha önce pek çok kez bu dergâha gelmiş, farklı dergâhlar görmüştü Osman, ama hiçbirinde onu bu kadar yakından tanımamış,

bizzat içinde yaşamamıştı. Tüm dergâhı yeniden keşfediyor gibi dinliyordu Dursun Fakı'yı.

Mihman evi, dergâhın geniş avlusunu çevreleyen kare şeklindeki yapının tam köşesine denk geliyordu. Dergâhın kesme taşlardan yapılan bu kısmı ince bir hat halinde iki katlı olarak fırdolayı devam ediyordu.

İkili, merdivenden alt kata indiklerinde avlunun ortasına çıktılar. Burası üstü tamamen açık, dört tarafı da odalarla çevrili bir alandı. Tepedeki güneş ışığı her yeri aydınlatıyor, ortadaki şadırvanın üstünde küçük gökkuşakları meydana getiriyordu. Her biri kalın bir ahşap kalastan mürekkep yirmi dört adet revak sanki avlunun duvarlarında nöbet tutan askerler gibi alanı çepeçevre sarıyor, bu kalasların üstünde az önceki mihman evinin de bulunduğu ikinci kat çepeçevre yükseliyordu. Osman, bunların Doğu Roma İmparatorluğu binalarında pek çok kez karşılaştığı mukarnaslı revak ve işlemeli tonozların aksine, gayet basit yapılar olduğunu görüyordu. Zaten dergâhın tamamında basitliğin ama bu basitliğe tezat bir derinliğin göze çarptığını düşünüyordu. Örneğin revakların yirmi dört adet oluşunu günün yirmi dört saatine bağlamadan edemiyor, ya da şimdi yanına geldikleri şadırvandan akan on iki musluğun, yılın on iki ayı demek olduğunu ister istemez düşünüyordu.

Osman şadırvanın kenarında bulduğu gümüş bir sikkeyi çeşmeye atmaya kalktı.

Dursun Fakı eliyle ona engel oldu. Şaşırmıştı.

"Umarım bu tür saçmalıklara inanmıyorsundur!" dedi Fakı bozularak.

"Uğur getirdiğini söylerler," dedi Osman, "Ne zararı olabilir ki?"

"Dinde uğur yoktur," diye düzeltti Dursun Fakı. "Çok istiyorsan, git o parayı şu ilerdeki sadaka taşına koy."

Osman düşünmeden, daha çok bir alışkanlık olarak yaptığı hareketi fazla önemsememişti, parayı gidip sadaka taşına bıraktı ve geri döndü.

Beşgen şadırvanın etrafından eşit aralıklarla gürül gürül su akıyordu. Birkaç kişi namaz vakti olmamasına rağmen abdest almaya devam ediyordu.

Beşgen, acaba beş vakit miydi?

"Buranın suyu başkadır," diye devam etti Dursun Fakı. "Kırk ayrı derde derman olduğunu söylerler. Birkaç günlük yoldan gelip kovalarını doldurup gidenler az değildir."

Pratik kullanımının yanında bu şadırvanın dergâhta psikolojik bir etki yarattığı da açıktı. Şadırvanın üstüne ustaca yerleştirilmiş fıskiyelerden sırım sırım sular öyle güzel akıyordu ki, hem görüntüsü hem de oluşturdukları su sesi insanda yağmurun yarattığı türden bir iç huzuru, bir serinleme ve ferahlama yaratıyordu.

İkili, ahşap revakların aralarından geçerek bir dizi kapının yanına geldiler.

"İşte dergâhın asıl hizmetkârları," dedi Dursun Fakı. "Hücrenişler... Bu odalara hücre deriz ve her birinin içinde bir hücreniş kalır. Benimki şu üçüncü oda. Molla Sinan'ınki şu az ötedeki, soldan ikinci kapı." Dursun bir taraftan anlatıyor, bir taraftan sağa sola dönerek eliyle hücreleri işaret ediyordu. Ahşap kapıların her birinin önünde koca bir halka şeklinde, demir tokmaklar asılıydı. Her birinin ardında ayrı bir dünya var gibi gizemli gelmişti Osman'a bu kapılar...

"Toplamda otuz üç adet hücre var," diye devam etti Dursun.

İşte bir tane daha, diye düşündü Osman. Aşikâr derecede sembolik bir rakam.

Kapıların önündeki, revakların ardındaki koridor boyunca yürüyen ikili, açık bir kapının önüne geldiklerinde durdu. Burası, Osman'ın bir hafta kadar bakım altında kaldığı Molla

Sinan'ın çalışma odasıydı. Bir nevi şifahane olarak da kullanılıyordu. Molla Sinan kapıya sırtı dönük, yine masasının başına kapanmış, bir şeyler keseceğim diye uğraşıyordu. Kendine kendine söyleniyordu. Onu rahatsız etmek istemediler.

Revakların en son ucunda bir şey dikkatini çekti Osman'ın. Kapıların sonuncusunun önünde uzun boylu, mavi gözlü, sarışın bir derviş kollarını göğsünün üstünde birbirine kavuşturmuş, dimdik önüne bakıyordu. Hareketsiz, hiç kıpırdamadan bir heykel gibi öylece duruyordu. Sanki o kapının muhafızı gibiydi. Osman kapıya yaklaştığında kapı renginin diğerlerinden farklı olarak aynı adamın gözleri gibi masmavi olduğunu gördü.

Osman, Dursun Fakı'nın yanından uzaklaşıp o kapının yanına giderken, beriki, "O, Yahşi Fakı," dedi muhafızı tanıtarak ve hemen ekledi, "Yerinde olsam bunu yapmazdım." Ama Osman aldırmadı. Yahşi Fakı'nın önünde durdu. Adamın yüzüne bakmak için kafasını kaldırması gerekiyordu. "Burada ne var?" diye sordu Osman.

Yahşi Fakı umursamazca Osman'a bir bakış attı, "Sen kimsin?" diye sordu.

"Ben Osman'ım," dedi genç adam hiç tereddüt etmeden.

Yahşi Fakı beklediği cevabı duymuş gibi ağzının kenarıyla güldü ve yüzünü tekrar dimdik karşıya çevirdi. Osman bunu beklemiyordu. Dergâhtaki herkes onu güler yüzle ve sıcaklıkla karşılarken bu adam ona hiç yüz vermemişti. Osman şaşkınlıkla bir Dursun Fakı'ya bir de mavi kapıya bakıyordu. Yahşi Fakı'nın istifini bozmayacağını anlayınca Osman tekrar Dursun Fakı'nın yanına geldi. "Garip bir yer burası," dedi. "Neden benimle konuşmadı?"

"Zamanı geldiğinde anlayacaksın, Osman," demekle geçiştirdi Dursun Fakı. "Her şeyin bir vakti, zamanı var."

Hücrenişlerin yanında aşağıya, karanlığa doğru giden daracık merdivenleri gördüğünde Osman, "Burası nereye iniyor?" diye sordu.

Dursun Fakı, "Çilehaneye," dedi ve nedense Osman'ın nedenini kestiremediği bir esrarengizlikte, "Belki bir gün orayı da görürsün," diye ekledi. Osman'ın gözleri merdivenlerin indiği karanlığa daldı bir süre.

İkili, avluyu terk edip dergâhın ön yüzüne geldi. Külliyenin geri kalanı gibi burada da gayet mütevazı bir görüntü hâkimdi. Dergâhın asıl kalbini oluşturan bu bölüm büyük, ahşap bir konağı andırıyordu. Yan tarafını bir kayalığa dayamış ahşap bir konak... Bu nedenden ötürü ona Kayalı Konak da denirdi. Bu üç katlı büyük yapı lüks bir konağın konforundan çok uzaktı ve dış yüzeyindeki eskimişlik hemen belli oluyordu. Sıra sıra tahtalarla cephelendirilmiş olan yapının bazı kısımlarında tahtalar sökülmüş, ardındaki sıvalar ve kerpiç ortaya çıkmıştı.

"Sanırım bu kısmı fazla anlatmama gerek yok," dedi Dursun Fakı. "Çocukluğunda buraya birkaç kez geldiğini hatırlıyor olmalısın."

Osman elbette hatırlıyordu Kayalı Konak'ı. Balkız'la buluştuğu, Anka'sını buraya getirdiği o günleri nasıl unutabilirdi ki...

Binanın ön yüzünde üç girişi bulunuyordu. Bunlardan ikisi sıradan tek kişinin girebileceği türden birer kapıydı ki, konağın doğu ve batı uçlarına yerleştirilmişti. Osman, bunlardan batıdakinin haremlik kapısı, doğudakinin ise selamlık olduğunu çok iyi hatırlıyordu. Ertuğrul Bey buraya geldiğinde hep doğu kanadından içeri girerdi.

Ortada ise geniş, çift kanatlı geniş bir kapı bulunuyordu ki burası doğrudan tevhidhaneye açılıyordu. Her üç kapının önünde de üçer basamaklı taş merdivenler vardı. Bu dağlık arazide, sel ve kara karşı içeriye girişler yarım metre kadar yüksekten alınmıştı. Binanın ısı yalıtımı için toprak ile evin tabanı arasında bir boşluk bulunmasına ayrıca dikkat edilmişti.

Fakat binanın en garip yanı elbette konağın sarp bir kayalığın tam dibine inşa edilmiş oluşuydu. Osman çocukluğundan beri her zaman böylesine kayalık bir araziye neden dergâhın inşa edildiğini sorgulamıştı... Yıllar sonra hâlâ bir cevabı yoktu. Babası Ertuğrul Bey konağın sırf bu özelliğinden ötürü ona "Kayalı Konak" da derdi. "Haydi Kayalı Konak'a gidiyoruz," denince Osman biliyordu ki Balkız'ı görecek...

Balkız...

Osman, haremlik kapısının yukarısına doğru başını kaldırdı, üst kattaki pencerelere baktı. Biri hariç tüm camların ahşap panjurlarının kapalı olduğunu gördü. Acaba Balkız içerde miydi? Bakışlarını camlar boyunca gezdirdi Osman.

Sonra bir şey oldu, penceresi açık olan camda bir karartı görür gibi oldu. Dikkatle oraya baktı, ama bu sefer hiçbir şey yoktu. Nedense evin önüne geldiğinden beri biri onu izliyormuş da şimdi içeriye kaçmış gibi bir duyguya kapıldı Osman.

"Bugünlük bu kadar yeter," dedi Dursun Fakı. "Artık dinlenmen gerekiyor, bacağını daha fazla yormayalım."

Osman'ın yüzü kızardı. Acaba Dursun Fakı onun gözleriyle Balkız'ı aradığını anlamış mıydı?

Osman'dan birkaç yüz metre ötede, dergâhın konak bölümünün haremliğinde, açık panjurlu camın ardında genç bir kız, kalbi güm güm ederek oturuyordu. Uzunca bir zaman sonra O'nu gördüğü için mutluydu, heyecanlıydı.

Ama ya Osman da onu gördüyse?

Yıllar yılı hayalini kurduğu oğlan artık onunla aynı çatı altında sayılırdı. Bu düşünce onu hem heyecanlandırıyor, hem de endişelendiriyordu. Babasının Osman hakkında düşündüklerini biliyor, içten içe bir tehlikeden korkuyordu.

Balkız, camın ardında, kalbi göğsünden çıkıverecekmişçesine atan bir serçe gibiydi.

37

Ertesi gün Dursun Fakı, Osman'a dergâhın geri kalanını gezdirmeye devam ediyordu. Tevhidhanenin önünde Fakı, rastıklarını çıkarıp kenara koydu, Osman'ın sakat bacağındaki pabucunu çıkarmasına yardımcı oldu. Her ikisinin de pabuçlarını kendi eline aldı; arka tarafta bir çıkış daha olduğunu, oradan türbeye geçeceklerini söylemişti.

Tevhidhane az bir cemaatin, elli-altmış kadar kişinin sığabileceği büyüklükteydi. Tavandan bir düzine kadar kandil yere sarkıyordu. Kıble duvarında devasa bir "elif" harfi vardı, beyaz sıvanın üzerine simsiyah bir boyayla, neredeyse iki insan boyunda çizilmişti. Bu "elif"teki basitlikte Osman'ı etkileyen bir derinlik vardı. Başı sol tarafa hafifçe meyilli, ters tarafa bakan bir "1" harfini anımsatan koca bir elif... Sanki bir meydan okuyuş ama öte taraftan mütevazı bir duruş... Mağrur bir eda, ama haddini bilen bir tavır... Osman, tek bir harfin bu kadar şey ifade edebileceğini daha önce düşünmemişti. Ne de olsa "Elif" harfi ona hep Rabia'yı hatırlatırdı.

Yerler ise rengârenk kilim, seccade ve halılarla döşenmişti. Bazılarının Pers ipeğinden yapılma olduğu rahatlıkla görülebiliyordu.

"Bu seccadelerin her biri, şeyhimize biri tarafından hediye getirilmiştir," dedi Dursun Fakı. "Öyle alelade buraya dizilmiş

olmaları seni yanıltmasın, içlerinde bazıları vardır ki ta Mekke'den, İran'dan, Semerkant'tan gelmiştir."

"Şeyh kendisi saklamaz mı bunları?" diye sordu Osman.

Dursun Fakı gülümsedi:

"Şeyh bunu sorduğunu duysa çok kızardı. O, dergâhı kendi malı gibi görmez, şeyhliği de kendine biçmez. Ne varsa Allah'ındır, Allah yolunda kullanmak gerek, der. Kendisine getirilen bir çöpü bile kendine ayırdığını görmedim. O kendisine hediye kabul etmez; dergâha kabul eder. Ne kaftanlar getirip hediye ettiler de elini bile sürmeden sevdiği hücrenişlere hediye ediverdi... Üstelik ihtiyacı da yoktur şeyhimizin öyle şeylere; pek kimse bilmez, fakir fukara sanırlar şeyhimizi. Ama kendisi Kayıların en zenginleri arasındadır."

Osman şaşırdı, "Zengin mi?" diye sordu.

"Zengin elbette, şeyhimizin zenginliği Selçuklunun soylularına, ondan önce de Horasan'a kadar dayanır. Allah şeyhimizin sülalesine varlık bahşetmiştir. Ama o neyi var neyi yok hep bu dergâhlara, tevhidhanelere harcamıştır."

"Kaç tane daha dergâh vardı?"

"Bu, benim için ikinci dergâh, ondan önce Anadolu'nun neresindeydi Allah bilir."

İlginç adam şu Şeyh Edebali, diye içinden geçirdi Osman.

Tevhidhanenin kenarları boyunca aynı avludaki gibi sıra sıra kapılar gördü. Bunlar halvet odaları olmalıydı. Sadece bir kişinin girebileceği büyüklükte mekânlar. Kapıların bazıları kapalıydı, demek ki içerde akifler, yani itikâf eden hücrenişler duruyordu.

Dursun Fakı, "Her insanın harcı değildir," dedi, "...sadece zaruri ihtiyaçlar için dışarı çıkmak dışında kırk gün boyunca burada kapalı kalmak... Ben ilk sefer girdiğimde bir saat bile kalamamıştım!"

İkili, tevhidhanenin ahşapları işlemeli minberinin yanına geldiler. Minberin dibinde küçük bir odacık daha dikkatini

çekti Osman'ın. Üçgen şeklinde yukarıya doğru uzanan minberin merdivenlerinin dibinde insanın ancak eğilerek gireceği kadar alçak bir kapı vardı.

"Burası da şeyhimizin halvetliğidir," dedi Dursun Fakı.

Osman içeriye doğru eğilip başını soktuğunda odanın kabirden bile dar olduğunu düşündü. Buraya oda demeye bin şahit lazımdı! İçerde sadece bir seccadelik alan vardı. Hücrenin dibinde garip metal ve deri karışımı bir kayış düzeneği duruyordu.

"Zikir üzengisi," dedi Dursun Fakı. "Şeyhimiz geceleri dua ederken uyuyakalmamak için onu dizine ve boynuna dolar, böylece uyuyakalma riski bertaraf olur."

Osman'ın gözleri dört açıldı. Şeyh Edebali belli ki onun bildiğinden çok fazlasıydı. Bu nasıl biriydi? Zenginken fakir hayatı yaşamak... Onca varlığın arasında gelip kendini bu kabre kapatması, kuş tüyü döşeklerde yatmak varken, insanın kendini bu hücreye sokması, adeta yaşarken kendini öldürmesi... Neden? Nasıl?... Bu, Osman'ın henüz anlayamadığı ama içten içe hürmet ettiği bir şeydi.

"Çok sık girer mi buraya?" diye sordu.

"Her Ramazan'ın son on gününü, Recep ve Şaban aylarının belirli haftalarını, Muharrem'in önemli bir kısmını ve kutsal geceleri hep burada geçirir. Biz ona bir tas çorba getiririz akşamdan akşama ama o çoğu zaman onu da reddeder."

Osman halvete tekrar baktı, boğulacak gibi oldu.

Bakışlarını tekrar dışarı çevirdiğinde, bu kez dikkatini minberin hemen yanındaki tavandan asılan koca bir yumurta çekti.

"Deve kuşu yumurtası," diye açıkladı Dursun Fakı. "Örümcekleri dışarıda tutar."

Osman şaşırdı, bunu da ilk defa işitiyordu. Sonra bu cevabı kontrol edermiş gibi mescidin tavanlarına, köşelere bak-

tı, örümcek ağlarının olup olmadığını görmek ister gibiydi. Gerçekten de bir tane bile ağ yoktu. Ya bu mescit, dervişler tarafından sürekli temizleniyordu ya da şu koca yumurta gerçekten işe yarıyordu. Bunu nasıl akıl etmişlerdi?

İkili, mihrabın bulunduğu duvarın öte ucundaki bir kapıdan dışarı çıktı.

Bu sefer karşılarında ufak bir türbe duruyordu. Osman, taş binanın kenarına kondurulmuş niyaz penceresinden içeriye baktı, üç ayrı sanduka gördü. Dursun Fakı ile birlikte Fatiha okudu. Osman, tevhidhanenin kıble camlarının ve konağın üst katındaki pencerelerin türbeye baktığını gördü. Şeyh Edebali, sanki ölülerle iç içe yaşamayı ve onlarla birlikte ibadet etmeyi seçmiş gibiydi. Tevhidhanede ya da konağın içindeki odalarda kıbleye dönüldüğünde türbeye bakmamak imkânsızdı.

Ölüm, insana sürekli kendini gösteriyordu bu yerde.

Dergâhın neresine bakılırsa bakılsın insanın aklına ya Allah ya da ölüm geliyordu. Her köşe, insana nereden geldiğini ve nereye gideceğini çok iyi anlatıyordu. Belki de diğer nümerik sembolleri de bu şekilde okumak gerekiyordu.

Türbenin yanından geçip tekrar avlu tarafına yürüdüler. Osman saçaklara dikkatli baktığında avlunun beş kubbe ile çevrildiğini gördü. Bu kubbelerin bazıları hücrenişlerin bazıları da mihman evinin tavanlarını oluşturuyordu.

Osman beş kubbenin anlamını düşünürken, Dursun Fakı küçük bir odaya girdikten sonra Osman'ı arkasından çağırdı.

"Sana muvakkithaneyi göstereyim," demişti içeriye girerken.

Kitaplar ve metalden yapılma aletlerle dolu odanın duvarlarında usturlaplar asılıydı.

"Kumral Abdal'la zaten tanıştın," dedi Dursun Fakı odanın ortasında hesaplamalar yapmakta olan ufak tefek adamı göstererek. "Kendisi belli etmez ama o tam bir zaman ustasıdır."

Kumral Abdal, "Hoş geldin, Osman'ım," dedi her zamanki güler yüzüyle. "Dursun Fakı umarım seni çok yormuyordur." Osman'ın sarılı bacağına ve omzuna baktı endişeyle. "Yanında şımarmasın diye söylemiyorum, ama" dedi, "Bizim Molla Sinan iyi hekimdir. O iyileşeceksin dediyse iyileşeceksin, merak etme."

"Muvakkithanesiz dergâh olmaz değil mi," diye devam etti Kumral.

Osman dergâhı gezeli beri aklına takılan bir şeyi sormanın tam zamanı olduğunu düşündü. "Bir şey dikkatimi çekti," dedi. "Sanki buradaki binaların şekliyle zaman arasında bir bağlantı var."

Kumral Abdal dikkatle Osman'ı dinliyordu.

"Yirmi dört revak, sanki yirmi dört saate işaret ediyor gibi. Şadırvanın on iki çeşmesi, on iki ay ve beş kubbe de beş namaz vaktini..."

"Elbette," diye yanıtladı Abdal. "Dikkatli gözlerin var. Göz var, izan var, diye boşuna dememişler..." Sonra açıklamaya devam etti: "Zaman, ibadettir. Güneşin doğuşu, batışı, gökyüzündeki hareketi, namaz vakitleri, kutsal aylar, kandil geceleri... Zaman olmadan ibadet olmaz. Zamanı bilmeden hayat bilinmez, hayat bilinmeden Yaratan bilinmez. Burada baktığın her şeyde zaman aklına gelmeli, nereden geldim, nereye gidiyorum, acaba ne kadar ömrüm kaldı... İnsan bu soruları düşünmeli."

Osman hak verdi.

Dursun Fakı, "Kumral Abdal'ın yaptığı hesaplara pek çoğumuzun aklı ermiyor. Eline bu aletlerden birini aldı mı ağzından rakamlar dökülmeye başlar," dedi. "Bir yıldıza bakar, enlem boylam konuşur, başka bir yıldıza bakar, sana saati söyler, aya bakar, o günün tarihini söyler. Aynı şeylere biz de bakarız ama bizim gördüğümüz yine aydır, yıldızdır. Biz ona bu yüzden bazen Molla Zaman deriz." Gülümsedi.

Kumral Abdal, "Aslında o kadar zor değil," diye cevapladı. "Hâlâ aynı, yani az önce anlattığım prensip geçerli. Mese-

le okumasını bilmekte; baktığın şeyi doğru okuyabilmelisin. Maddenin ötesini görmek böyle başlar. Kimi bir taşa bakar, taştan başka bir şey göremez, kimisi de taşa bakar, onda elli ayrı ilim görür, İsm-i Celal'in onda elli ayrı yansımasını görür. O yüzden bizimkisi basit bir iş. Biz yalnızca hesaplamalar yapıyoruz. Asıl iş, yıldıza bakıp hesap yapmak değil, ona bakıp kendini görmek... Sonra kendinde kâinatı görmek..."

Yıldızda kendini görmek...

Kendinde kâinatı görmek...

Kafası bu düşünceye takıldı Osman'ın. İnsan yıldızda nasıl kendini görebilirdi?

Osman kafasında sorularla boğuşurken Kumral Abdal birden garip bir soru sordu. "Osman'ım," dedi, "sen hiç *'Güneş Hilali'* diye bir şey duydun mu?" Osman cevabı Dursun Fakı'dan bekler gibi merakla ona baktı, sonra başını tekrar Kumral Abdal'a çevirdi. Onun ciddi olup olmadığından emin değildi. Bu, Kumral Abdal'ın her zamanki garip latifelerinden de olabilirdi.

Ama Abdal cevap bekler gibi Osman'a bakmaya devam etti. "Sen şimdi, 'Güneşin de hilali mi olurmuş!' diyorsun, değil mi?" dedi gülerek. "Ayın hilali olur, amma güneşin olmaz, diyorsun..." Sonra yan tarafındaki raflara döndü. Ayağına bir tabure alıp üst taraftaki raflara uzandı, onlarca sayfayı karıştırıp, "Hah işte burada!" diyerek eski, kararmış bir sayfa buldu çıkardı. "Bak şimdi, dinle," dedi Kumral Abdal. "İyi dinle!"

"Karanlık yeryüzünü sardığı zaman,
Yıldızlar yere düştüğü zaman,
Deryalar kuruduğu zaman,
Merhamet unutulduğu zaman,
Ateş yeryüzüne hâkim olduğunda,
Güneş Hilali doğacak
Ve bir Türk, insanlığa tekrar adaleti getirecek.
Atının yelesi alevden, okunun tüyü kartaldan olacak."

Kumral Abdal, yazanları okuduktan sonra Osman'ın yüzüne baktı. Osman ise kulağına çalınan satırlardaki güzelliği ve garipliği düşünüyordu. Daha çok, kafası karışmıştı.

"Bunları Eski Asya'daki bazı taşların üzerinde, eski bir dilde kazılı bulmuşlar. Semerkant'tan Konya'ya, oradan da bizim dergâha yolu düşen ve burada ölen yaşlı, gezgin bir dervişin notları arasında bulmuştum bunu."

Kumral Abdal satırları okuduğunda Osman'dan aradığı cevabı bulacak gibi heveslenmişti ama şimdi genç adamın yüzünde bunların ne anlama geldiğine dair en ufak bir işaret yoktu. Hayal kırıklığına uğramış gibi Osman'a bastırdıkça bastırıyordu.

Dursun Fakı, Abdal'ın Osman'ı daha fazla sıkıştırmasına izin vermeden, "Bunları kim yazdıysa," diyerek araya girdi. "Hayal gücü çok genişmiş. Çünkü Güneş'in Hilali olmaz." İşi şakaya vurarak güldü.

Bozuldu Kumral Abdal, "Hayır," dedi. "Bunlar öylesine satırlar değil! Ben Güneş Hilali'ne inanıyorum!" Tekrar Osman'a döndü. "Ya sen Osman'ım, sen de inanıyor musun?"

Osman ne diyeceğini bilemedi. Dursun Fakı tekrar yardımına yetişti, "Haydi artık yoruldun," dedi ve Kumral Abdal'dan müsaade istedi. Beriki buna bozulmuştu ama çaresiz, elindeki kâğıdı tekrar rafa koydu.

Osman ve Dursun Fakı muvakkithaneden ayrılınca, "Sen onun kusuruna bakma," dedi. "Abdal garip adamdır ama iyi biridir. Bazen böyle garip, kimsenin anlamadığı laflar eder, sonra susar... Hem bugünlük bu kadar yeter. Seni biraz daha dolaştırırsam Hekim Sinan bana kızacak. Yarın da matbahaneyi gezeriz; belki o, iştahının açılmasına yardımcı olur." Osman dergâha geleli beri doğru dürüst bir şey yiyip içmemişti. Kafasındaki sorulardan sanki midesini düşünmeye fırsat gelmiyor gibiydi. "Şimdi mihman evine git yat istersen."

Osman çaresiz kabul etti. Bacağındaki yara tekrar sızlamaya başlamıştı.

38

Osman, ahşap kapının önünde durdu, kalbi güm güm atmaya başladı. Gözleri *rub-el-hizb*'de, bir güneşi andıran sekiz köşeli yıldızdaydı...

Şeyh Edebali'nin dergâhına gelişinin üçüncü haftasıydı ve nihayet Şeyh onu bugün huzuruna çağırmıştı. Osman, dergâha geldi geleli bu anı beklemişti. Artık topallayarak da olsa yürüyebiliyor, değneğe ihtiyaç duymuyordu. Vücudundaki yaralar yavaş yavaş kapanıyor, birer ize dönüşüyordu. Kolunu da biraz biraz hareket ettirebiliyordu.

Bir taburenin üzerinde kıldığı ikindi namazının ardından mihman evinde kendisine ayrılan kısımda oturmuş, yine düşüncelere dalmıştı ki, kapıda Dursun Fakı belirdi.

"Vakit geldi," dedi Osman'a. "Şeyhimiz seni görmek istiyor."

Vakit geldi. Bu sözü dergâhta ne çok kullanıyorlar, diye düşündü Osman. Her şeyin bir vakti vardı ve o zamana kadar hep sabretmek, vaktin hikmetini sorgulamadan beklemek gerekiyordu. Demek ki Şeyh Edebali ile buluşması bir asr vaktinde gerçekleşecekti...

Dursun Fakı'nın müjdesini alır almaz onun ardına düşmüş ve etraftakilerin meraklı bakışları arasında ikili, Şeyhhane'nin, yani Edebali ve ailesinin yaşadığı kısmın yolunu tutmuşlardı.

Dursun Fakı'nın ardında Osman'ı gören herkes sanki nereye gittiklerini biliyor ve olacakları düşünmeye başlıyorlardı. Kutsal Şeyh'leri Edebali'nin, Ertuğrul Bey'in oğlu Osman'ı görmeyi kabul etmesi, şimdiye kadar bunu yapmaması ve şimdi yapmayı seçmesi az bir şey değildi. Bu, onlara göre iki büyük gücün, birbirini iten iki zıt kutbun buluşması, sanki bir ay tutulması kadar sıra dışı bir şeydi. Sanki az sonra Güneş ve Ay karşı karşıya sıralanıverecekti, herkes böyle bir heyecan içindeydi. Bir tarafta öfkesi, gazabı, gücü, kudreti tüm bölge köylere nam salmış Ertuğrul oğlu Osman; öte tarafta sabrın, şefkatin, ilahi gücün simgesi, peygamberin vârisi, Allah dostu Şeyh Edebali...

Osman'ın başına son gelenlerden sonra artık kimse onun hakkında ne düşüneceğini bilemiyor, onun geleceği hakkında bir şey kestiremiyordu. Peki ya Şeyh Edebali ne diyecekti? Bu öfkeli oğlana nasıl muamele edecekti?

Osman ve Dursun Fakı, Şeyhhane'ye giderken etraftaki tüm hücrenişler, muhipler ve o sırada dergâhta bulunan tüm misafirler sanki bulundukları yerden dışarı çıkmışlar ve kafalarını Osman'a çevirmişlerdi. Kimse bu anı görme fırsatını kaçırmak istemiyor gibiydi. Bu, herkes için büyük bir buluşmaydı. Az sonra müthiş bir tutulma gerçekleşecekti. Sanki Ay, Güneş'in güdümüne yakalanmak üzere yol alıyordu...

Uzun zamandır Şeyh Edebali ile görüşmeyi isteyen Osman ise bu bakışları hissetmiş, heyecanı kat kat artmış ve şeyh ile oturup konuşma isteği şimdi bir tereddüde dönüşmüştü. Bu bakışlar onun zaten sıkıntılı ruh halini iyice sıkıştırmış, hiç beklemediği bir baskıyı omuzlarında hissetmeye başlamıştı. Dursun Fakı'nın hemen ardında, eşiğin dibinde beklerken kapıdaki desenler dikkatini çekti. Bembeyaz ahşabın tam ortasında bir *rub-el-hizb* duruyordu. *Sekiz köşeli yıldız.* Onun içinde de kusursuz bir yuvarlak. Sayısız şeklini görmüştü Osman

bunların. Selçuklu camilerinde, mescitlerde, mihraplarda, minberlerde, evlerin tavanlarında, duvarların işlemelerinde; betonda, ahşapta, demirde; yerdeki halılarda, duvarda ya da tavanda... Rub-el-hizb, kusursuzluğun sembolüydü... Yeryüzünün yaratılışındaki kusursuzluğun en basit şekilde, geometrik bir harmoniyle resmedilişiydi... Yıldızlar, gezegenler, yer, gök, ay, güneş, gece, gündüz, zaman... Sahradaki bir toz zerresinden, mavi gökyüzündeki güneşe kadar her şey o kusursuzluğun birer ayetiydi...

Ama Osman gördüğü belki binlerce yıldızın hiçbirinde şimdi hissettiği duyguyu hissetmemişti... O kapıda, o eşiğin önünde sanki bir sembole değil güneşin ta kendisine bakıyor gibiydi.

Dursun Fakı "Destur!" diye bağırınca Osman daldığı dünyadan çıktı. Sanki yıldızların arasından tekrar yeryüzüne inmişti, bir an kendine gelemedi. Garip şeyler oluyordu, garip şeyler hissediyordu.

Dursun arkasına dönerek ona baktı, "Merak etme, her şey yoluna girecek," der gibiydi.

Kısa süren bir bekleyişten sonra içerden "Huuu!" sesi geldi. Osman'ın kalbi duracak gibi oldu. Bu, içeriye girilmesi için izin verildiği anlamına geliyordu.

Dursun Fakı, kapıyı iterek eşikten adımını attı. Osman da hemen ardından onu takip etti, ama sağ ayağını eşiğin üstünden geçirirken önce bacağında sonra da göğsünde bir yanma hissetti. Belki de bacağındaki yara yeniden nüzul etmişti. Ama o anda ona sorsalar, içeriye bacağını atarken görünmez bir güce çarptığına, hatta o gücün içine girdiğine, kendini devasa bir su damlasının içine giriyormuş gibi hissettiğine yemin edebilirdi. Sanki eşiğin bu tarafı bir dünya, ötesi ayrı bir dünyaydı! Bu taraf çorak bir çöl, öbür taraf bir derya!

Öte yandan içeri girerken ensesinde ve alnında hissettiği ateş bir deryanın içine girmekten ziyade ona bir ateş topuna

atıldığını da hissettiriyordu. Bu tezat duygular onu daha ilk adımda tüketiyordu. Daha eşikten adımını atmamıştı ki alnında boncuk boncuk terler oluşmaya başladı, sırtından aşağı kaynar sular dökülür gibi oldu.

Kapı açılır açılmaz odanın tam karşısında yanmakta olan ocak mı bunu yapıyordu? Alevler odanın beyaz duvarlarında kırmızı ve turuncu gölgeler oluşturuyordu. Ama Osman'dan başkası da terlemiyordu ki... Demek ki öyle fazla bir sıcaklık yoktu. Peki neden göğsünü inanılmaz bir ateş basmıştı!?

Tüm bunları etrafındakilere hissettirmemek için zorlanıyordu. Dursun Fakı'nın ona tembih ettiği gibi içeri girer girmez ellerini önden kavuşturdu ve baş kırdı. Odadakileri bu şekilde selamlamış oluyordu.

Beyaz koyun postları üzerinde oturan birkaç dervişin arasından geçti ve titreyen ateşin hemen yanında, kırmızı renkli bir postun üstünde oturan yaşlı adamın yanına geldi.

İşte O'nun karşısındaydı.

Şeyh Edebali, yani Kayıların ruhani lideri, başı öne eğik, dizüstü oturuyordu. Osman, onun yüzünü göremiyordu, tek gördüğü, Şeyh'in başındaki, toprak rengine çalan arakıyesi ve onun etrafına dolanmış ak sarığıydı. Sarığın hafif püsküllü ucu, şeyhin kulağına doğru azıcık sarkıyordu. Şeyh'in üzerinde yeşil bir entari, onun üzerinde de beyaz, sof yünden yapılmış olduğu belli olan bir hırka vardı. "Sof yün," demişti Dursun Fakı ona önceki gün, "dervişin derisidir. Hz. Peygamber ve Evliyaullah hep onu giyer, başka bir şeye tenezzül etmez." Neden, diye sorduğunda Osman, "Saflıktır, temizliktir, duruluktur sof yün," diye yanıtlamıştı Fakı.

Ocaktaki ateşlerin kırmızıları bu hırkanın üzerinde çeşitli gölge oyunları yapmaya devam ediyordu. Osman, hırkanın sanki sof yünden değil de ateş gibi dokunulmaz, titrek bir maddeden yapıldığını düşündü. Ona elini uzatsa elinin küle

dönüşeceğini hissetti. Osman, belki de haklıydı, belki de gerçekten karşısındaki Güneş'in ta kendisiydi.

Şeyh'in elinde doksan dokuzlu bir tespih vardı. Tespihi sanki çekmiyordu da tespihin taneleri birer gezegen gibi onun elinde dönmek için can atıyordu. O parmakların hareket edişi, habbelere dokunuşu ve birer birer her bir tanenin İsmi-i celal ile geçiş yapması...

Osman, tespihin kahverenginin farklı tonlarından oluşan tanelerinden onun hurma ağacından yapılma, Mekke işi olduğunu anladı. Tespihin değişik yerlerindeki iplik uzantılarından ise onun bir zikir tespihi olduğu belli oluyordu. Taneler yemyeşil bir ipe geçirilmişti. Bunlardan daha önce birkaç kişinin elinde daha görmüştü. Duaları yüzlerce kere tekrar edenler, sayıları unutmamak için bu taneleri kullanırlardı.

Şeyh tespihten bir elini hafifçe alarak, başında beliren Dursun Fakı ve Osman'a, yine başını kaldırmadan parmağıyla oturmalarını işaret etti. Dursun Fakı, kenara çekildi ve üzeri boş olan beyaz bir posta oturdu. Osman, arkasına baktığında tek boşluğun siyah renkte bir koç postu olduğunu gördü. Tereddüt ederek, Dursun Fakı'ya baktı. Beriki, göz ucuyla ona oturmasını işaret etti. "Ne ayakta duruyorsun, işte oraya çöksene!" der gibi kızarak bakmıştı.

"Şeyhimiz Postnişin'dir, o her zaman kırmızı posta oturur," demişti Dursun Fakı ona. "Kırmızı şafaktır, buluşmadır, insanoğlunun Yaratan'ına kavuştuğu andır... Beyaz, duruluk, siyah ise hamlığın göstergesidir."

Osman, kendisine siyah postun reva görülmesine bozulmuştu ama şimdi bunu sorun edecek değildi. Kendisinin ham olduğunu düşünüyorlarsa, varsın öyle düşünsünlerdi.

Oturmadan önce diz çökerek şeyhin elini öpmek üzere uzandı. Hiç beklemediği bir refleksle karşılaştı. O daha Şeyh'in elini kapmadan Edebali Osman'ın elini yakaladı ve başını ilk

defa önündeki tespihten alarak yukarı kaldırdı. Osman iki büklüm bir vaziyette kendisini yakalayan bu bakışların altında birden dondu kaldı. Sanki Şeyh Edebali ona başını kaldırıp bakmamıştı da Osman'ın yüzüne güneş gibi doğuvermişti! Osman, sabah namazlarından sonra Güneş'in doğuşunu izlerken hissettiği duyguya kapıldı, bunu başka türlü açıklayamıyordu. Gökyüzünde yavaş yavaş beliren o turuncu ışığa her sabah bakmaya çalışır, gözleri kamaşıncaya kadar, güneşin en rahat izlenebildiği bu anı her sabah tekrar tekrar yaşamak isterdi. Şimdi de karşısında başını yukarıya kaldıran Şeyh, sanki Güneş gibi onun tepesinde yükselmişti. Edebali'nin bakışları onun yüzünde belirdiğinde gözlerinin kamaştığına yemin edebilirdi.

Ama Şeyh'in ona şefkatle mi öfkeyle mi baktığını bir türlü anlayamıyordu. Ne o beyaz kaşların şekline anlam verebiliyordu, ne de Şeyh'in aksakalları arasında kaybolmuş dudaklarının ifadesine. Kendisine tebessüm mü ediliyordu, yoksa "Senin burada ne işin var!?" gibi dudak mı bükülüyordu? Bilemedi.

Şeyh'in yüzü onun uzaktan gördüğünden çok daha zayıftı, yaşlı adamın avurtları göçmüştü ve gözlerinin altında hüzünlü bir karartı vardı. Yüz kemikleri belirecek kadar zayıf görünüyordu. Ama bu bir açlık ya da hastalık ifadesi de değildi. Tam tersine, tüm bu zayıf görünüşe rağmen, Osman, Şeyh'in gayet sağlıklı bir parıltıya sahip olduğunu düşündü. Genç savaşçı, çok az kişinin yüzünde böylesi bir ışıltı yakalamıştı. Yüzüne bakar bakmaz insanın kalbine bir ferahlık veren yüzlerdendi şeyhinki.

Birkaç saniye içinde geçen bu duygu fırtınası içinde şeyhin eline eğildi ve onu öpüp alnına koydu. Nihayet siyah da olsa bir postun üzerine oturabilmişti. Zira artık bacaklarının gücü kalmamıştı.

Osman, bütün gözlerin kendisinin üzerinde olduğunu hissedebiliyordu. Odada, yanan odunların çıtırtılarından başka hiçbir ses yoktu. Şeyh Edebali'nin yanında kıdemli dervişler birer beyaz postun üzerine bağdaş kurarak oturmuştu. Sol köşedeki gür sakallı, sürekli sakalını sıvazlıyor; onun karşısında, odanın öbür ucuna kurulan, kaşlarının neredeyse kapattığı kısık gözlerinin arasından Osman'ı pür dikkat süzüyor, bir diğeri ise sanki nefesini tutmuş, Şeyh Edebali'nin ne diyeceğini merak ediyordu. Hepsinin de üzerlerinde sof abadan yapılma cübbeleri ve kafalarında arakıye sarıkları vardı. Ancak bunlar, Şeyh Edebali'nin ak sarığının aksine yeşil renkteydi.

Osman, ilk defa içine girdiği bu odayı gözleriyle taradı. Karşısındaki duvarın iki ucunda, Şeyh Edebali'nin hemen arkasına denk düşen yerde iki kaligrafik tablo asılıydı. Bunlardan birinde: "*Edeb Ya Hu!*" yazıyordu. Yazı öyle büyük bir kaligrafik hatla yazılmıştı ki Osman yazının sanki haykırdığını düşündü. Beyaz kâğıt üzerine kıpkırmızı bir mürekkeple yazılmıştı.

İkinci tabloyu gördüğünde ise Osman'ın içi cız etti. Bu bir kartaldı. Kaligrafik bir kartal. Belli ki usta bir hattatın elinden çıkma, içinde bir ayetin yazılı olduğu bir hayvan figürü... Osman'ın aklına ister istemez Anka'sı gelmişti. Anka da buraları görmüştü, hemen şu arka bahçede saatlerce uçmuş, hatta o gün Balkız ile Anka tanışmışlardı.

"*La İlahe İllallah, Muhammedün ResulAllah,*" deyiverdi bir ses Osman figüre bakarken.

Şeyh Edebali davudi bir sesle konuşunca Osman daldığı dünyadan çıktı, hemen karşısına baktı. İlk önce şeyhin ne dediğini anlamadı. Şaşkın gözlerle ona baktı.

"Okumaya çalıştığın tabloda yazan ayet," diye açıkladı Şeyh, "kuş şekline bürünmüş bir şahadet."

Bu ses, az önceki Arapça sesten çok daha farklıydı. Sanki Arapça ayeti söylerken Şeyh bir başkası olmuştu, şimdi Türk-

çe konuşurken bir başkası... Osman, hayatı boyunca şahadetin en güzel okunuşuna az önce şahit olduğunu o zaman bilmiyordu, bunu yıllar sonra anlayacaktı.

Osman tabloya tekrar baktı. Oradaki *elif*'i, *lam*'ı, *ha*'yı, *mim*'i seçmeye, şahadeti gözleriyle tamamlamaya çalıştı.

"Bildin mi?" diye sordu Şeyh.

Osman onun yazıyı okuyup okuyamadığını sorduğunu düşündü, ne diyeceğini kestiremedi. Bir yazıya bir Şeyh'e bakıyordu.

"Yazıyı sormuyorum," dedi Şeyh. "Kendini bildin mi?"

Osman birdenbire kendine geldi.

Gözlerinin önünden bir perde kalkar gibi oldu. Bu, onun gözünden ve kalbinden sonraki günlerde kalkacak yüzlerce perdeden ilki idi.

Kendini bildin mi?

Hatırlıyordu bu soruyu. Yıllar önce, Anka'yı uçururken Şeyh Edebali, onun yanına gelip, "Sen kendini bilmiyorsun daha. Kendini bilince seninle yeniden görüşeceğiz," demişti. Osman günlerce, haftalarca, aylarca kafasına çakılan bu soruyu nasıl olmuştu da sonradan unutmuş, hatta burada, bugün nasıl olmuştu da daha önce düşünememişti.

Kendini bilmek...

Şeyh sanki Osman daha ağzını açıp da iki kelam edemeden onu mağlup etmişti. Oysa Osman kafasında neler kurmuştu Şeyh'le paylaşmak için... Ona açmak istediği, sormak istediği her şey sanki kuş olmuş, kanatlanıp uçuvermişti.

"Beni kabul ettiğiniz için teşekkür ederim," diyebildi neden sonra. "Allah sizden razı olsun."

Şeyh ilk defa tebessüm etti:

"Seni ben kabul etmedim," dedi. "Sen kendini kabul ettin."

Osman'ın kafası yine karıştı. Kaç sefer Şeyh'i görmek istediğini belirtmek için haber yollamış, ama hiçbirinde de

olumlu cevap gelmemişti. Hâlbuki bugün kendisini görmek istediğine dair haber yollamadığı ilk gündü. Etrafındakilere, Dursun Fakı'ya ve diğer dervişlere baktı cevap arar gibi... Ama ser veriyor sır vermiyorlardı. Odadaki herkes ikilinin konuşmasına mühürlenmişti, sanki artık orada yok gibiydiler.

"Birkaç sefer gelmek istedim, kabul etmediniz," diyecek oldu, vazgeçti. Malumu ilan etmenin gereksiz olduğunu düşündü.

Osman'ın boğulur gibi hissettiği, zar zor yutkunmaya başladığı bir sessizlikti artık. Ne diyeceğini bilemiyordu ve kimse ağzını açmıyordu. Kendisinin anlayamadığı garip bir testten mi geçiyordu? Şeyh onu neden çağırmıştı?

Onun kendi kendini kabul etmesi ne anlama geliyordu?

Şeyh ocağın yanında duran odunları işaret etti:

"Şu yerdeki çırayı görüyor musun?" diye sordu Osman'a.

Osman çıraya bakarak başını salladı.

"Bir çıra en çok hangi işte kullanıldığında mutlu olur, biliyor musun?"

Osman, bir çıranın mutlu olmayı umursadığını daha önce hiç düşünmemişti. Bu nasıl bir soruydu? Şeyh kendisiyle dalga mı geçiyordu?

"Çıra mutlu olmaz mı?" diye sordu Edebali, Osman'ın düşüncelerini okumuş gibi. "Ama düşün bir, kendini onun yerine koy. Bir çıra olsan en çok ne yapmak isterdin?"

Osman bir cevap vermek istedi ama ne söylese saçma olacağını düşündü.

Şeyh Edebali devam etti:

"Çıra baltaya sap olmaz, o kadar dayanıklı değildir. Ya birinin bacağını koparır, ya elini budar..."

Osman hak verdi.

"Peki ya ondan bir yay olur mu dersin?"

"Olmaz," diye yanıtladı Osman. "Yeterince uzun değil, uzun olsa bile esnek değil, hemen kırılır." Osman, omzundaki

yarayı düşündü. Tekrar eskisi gibi ok atabilecek miydi? Yeniden yay kurabilecek, ok atabilecek miydi?

"İşte şimdi anlamaya başladın," diye onayladı Şeyh. "Bu çıradan yay da olmaz... O zaman bundan bir bıçak yapmalı, ne dersin?"

Osman bu önerinin garipliğini düşündü. Şeyh kendisiyle ciddi ciddi kafa mı buluyordu?

"Olmaz, ondan bıçak da olmaz. Kesmez, eye tutmaz, sivriltemezsin..." diye devam etti Şeyh.

Sonra durdu, kafasını çıradan Osman'a çevirdi ve devam etti:

"O zaman ne yapacağız bu çırayı?"

Osman artık cevap vermiyordu. Bu konuşmanın sonu nereye varacak bir türlü kestiremiyordu. Balkız'dan konuşsalar olmaz mıydı?

"Şimdi al onu ateşe at," dedi Şeyh.

Osman ocağa uzanıp çırayı ateşe atmasıyla birlikte ateş hiç beklemediği kadar parlayıverdi. Genç adam ürkerek geri çekildi.

"Gördün mü," dedi Şeyh, "bak ne güzel yanıyor. Ne de güzel ateşi harlıyor!"

Odadaki turuncu dalgalar birden arttı. Şeyh'in beyaz hırkası daha da kızıllaştı.

"Demek ki, bir çıraya en çok ateş olmak yakışır. Kendisini yakarsa bir işe yarar. İşte o zaman çıra mutlu olur. Kadir-i Mutlak maddeyi öyle bir yaratmıştır ki, madde kendi görevini yerine getirince yaratanına şükreder, onu tesbih eder. Sen sanıyorsun ki, şimdi o çıra yanıyor, yok oluyor. Hayır, ne yanıyor, ne de yok oluyor. O çıra şimdi İsm-i Celal'i zikrediyor."

Osman pürdikkat dinliyordu. Anlar gibiydi.

"Orada öylece dursaydı çıra olacak kalacaktı. Ne kendisine ne de etrafına bir faydası dokunacaktı. Ama ya şimdi?"

Şeyh birden başını yukarı doğru kaldırdı, önemli bir şey söyleyecek gibi doğruldu:

"Şimdi sana soruyorum ey Ertuğrul Bey'in oğlu Osman; sen necisin?"

Osman başını doğrulttu.

Edebali yine sordu:

"Sen kimsin?"

Tekrar sordu:

"Sen ne işe yararsın?"

Şeyh her cümleyi sanki ateşteki bir kılıca bir çekicin güm güm vuruşu gibi bastıra bastıra söylemişti.

Osman bu çıkıştan rahatsız oldu. Yumruklarını sıktı. Bir başkası olsa ağzının ortasına öyle bir indirirdi ki adam bir daha konuşamaz olurdu. Ama karşısındaki Şeyh olunca iş değişiyordu.

"Sen ne için varsın?

Adam paralamak için mi?

Kız tavlamak için mi?

Hava atmak için?

Meydan okumak için mi?!"

Yine her cümle örste yankılanan çekiç gibiydi.

Osman daha fazla dayanamadı. "Ben," dedi, "Kimsenin dize getiremediği şövalyeleri tepeledim, herkesin korktuğu savaşçıları kılıcımın ucunda diz çöktürdüm... Ben tek başıma on kılıcın arasından sıyrıldım... Bana Kara Osman, derler."

Osman daha da devam edecekti ki, Şeyh kesti attı:

"Ertuğrul oğlu Osman, bu "ben"ler seni yedi bitirdi, hâlâ doymadın mı?!

Ertuğrul oğlu Osman, bir-iki aşiret reisine diz çöktürdün diye bey mi oldun sandın?!

Ertuğrul oğlu Osman, sana sorarım kartal, fare yakalayınca iş midir?

Ertuğrul oğlu Osman, şahine sivrisinek kovalamak yaraşır mı?

Ertuğrul oğlu Osman, babanın zenginliği para eder mi sanıyorsun?"

Osman öfkeden kıpkırmızı oldu. Her cümle bu keskin kılıcı tekrar tekrar dövüyor, kızaran bu demiri tekrar tekrar şekillendiriyordu.

Osman'ın yumrukları gevşedi. Öfkelense de Şeyh'in ne demek istediğini anlamaya başlıyordu.

"Kendi öfkesinin peşinde koşan insan kime hizmet eder, Ertuğrul oğlu Osman?"

Şeyh, bu "Ertuğrul oğlu" ifadesini de sanki ona bir şey anlatmak için özellikle seçiyordu. "Sen ancak baban kadar varsın! Sen demek Ertuğrul demek! Sen daha kendin olamadın ki ey Osman!" diye haykırır gibiydi Edebali.

"Kendi hırslarının kurbanı olan Hakk'a nasıl hizmet eder ey Ertuğrul oğlu Osman?

'Ona diz çöktürdüm, şuna kan kusturdum demekle ya bir gün diz çökersin, ya da kan kusarsın ey Ertuğrul oğlu! Kim için yaptın? Ne için yaptın?! Sabır olmadan, istikamet olmadan güç hiçbir işe yaramaz!"

Şeyh bir süre sustu. Osman'ın gözlerine baktı. O ela gözlerdeki öfkeyi, ateşi görebiliyordu.

Ve o soruyu tekrar sordu:

"Sen kendini bildin mi, Osman?"

Kendini bilmek...

Osman biraz yatışmıştı ama artık ağzını bıçak açmıyordu. Takati tamamen kesilmişti. Artık bacağı da sızlıyordu, sağ omzu da... Yaraları sanki tekrar tekrar deşilmişti. Oysa Şeyh Edebali yerinden zerre kadar kıpırdamamıştı.

"Bilmemişsin," diye kendisi yanıtladı Edebali. "Ama biz sana öğreteceğiz. Biz sana senin kim olduğunu öğreteceğiz."

Edebali Osman'ın sarılı bacağına ve omzuna baktı: "Vücudunu iyi ederiz, ama ya ruhun?! Asıl mesele onu tedavi etmekte!" Sonra Dursun Fakı'ya döndü ve art arda sıraladı:

"Ertuğrul Bey'in oğlu bundan sonra misafirlikten çıkmıştır. Üç hafta burada durduğuna göre ihvanla yaşamayı gözü kesiyor demektir." İhvan, kardeşlikti, dergâhta yaşayanlar demekti, Müslümanların kardeşliğiydi.

"O zaman bize de onu kabul etmek düşer. Kendisine bir oda verin, hücreniş olsun. İhvanın arasına katılsın, nevniyaz olsun. Erkan ve adap öğrensin, zikirlere katılsın. İhvan ne iş yapıyorsa o da onu yapsın, odun kırsın, kazan kaynatsın, temizlik yapsın. Hiç kimse burada olduğunu duymasın. Kayılar varsınlar onu öldü bilsinler."

Sonra başını tekrar Osman'a çevirdi:

"Zaten bir nevi öyle sayılır. Onu çıra yapıp yakacağız. Allah'ın izniyle *ben*'ini öldüreceğiz."

Şeyh'in işaretiyle Dursun Fakı ayaklandı, konuşma bitmişti, kendilerine kapı gösterilmişti.

Osman kapıdan tam çıkarken, Şeyh Edebali ardından son bir kere daha seslendi:

"Kızımdan uzak dur, Ertuğrul oğlu!"

Osman başını önüne eğdi ve dışarı çıktı. Bu lafı da hatırlıyordu.

O dışarı çıktıktan sonra Şeyh Edebali'nin yüzünde zarif bir tebessüm vardı. "Bu oğlanda umut var," dedi etrafındakilere.

"Nereden bilirsiniz şeyhimiz," dedi dervişlerden biri.

"Baksanıza," diye yanıtladı Edebali, "Üzerinden geçirmedik laf bırakmadım, hâlâ sağım," diye gülümsedi. "Yaşadıkları onu olgunlaştırmış. Azıcık daha pişmesi gerek, hepsi bu."

39

Söğüt'ün seması yine o karartılı, bulanık günlerinden birini yaşıyordu. Yağmur yağdıracak bulutlar da gökyüzündeydi, hemen o bulutları darmadağın ediverecek güneşin ışıltısı da... Ama ne yağmur yağıyordu, ne de güneş parlıyordu.

"Allah seni başımızdan eksik etmesin," dedi Dündar Bey. "Ama artık iyice yaşlandın. Düşmanlarımız yüz buluyor, dostlarımızın ise güveni yitiyor. Belki de artık beyliği bırakıp dinlenmen senin için en iyisi."

Ertuğrul Gazi uzandığı divanın üzerinden doğruldu. "*Doğru, yaşlandım, hastayım, ama henüz ölmedim,*" diye düşündü. Elini göğsünün üzerine koyup ağır ağır nefes aldı. Bir süre böyle oturduktan sonra ayağa kalkacak oldu, Gündüz Alp onun yanına yanaşıp elini tutmak, kalkmasına yardımcı olmak istedi. Ama Kayı Beyi elini havaya kaldırarak onu durdurdu, tek başına ayağa kalktı ve pencerenin yanına gitti.

Dündar Bey son zamanlarda sık sık yaptığı üzere Ertuğrul Gazi'yi ziyaret ediyordu. Bu görüşmelerde ya hiç kimse bulunmuyor ya da sadece Gündüz onlara eşlik ediyordu. Genelde Dündar Bey konuşuyor, Kayı Beyi hiçbir tepki vermeden dinliyordu.

Ertuğrul Gazi pencereden, Söğüt'ü, ufku izlemeye başladı. Karanlık bulutların arasından sızan güneş ışıklarına baktı. Eli hâlâ göğsündeydi. Nefes almak onu zorluyor gibiydi. *Neredesin?!*

"Bilirsin, Kayı'nın tüm usluları beni sayarlar, severler," diye devam etti Dündar Bey, ağabeyinin iki adım arkasında durarak. "Savaşçılığım tamdır, gaziliğim pektir. Tekfurlarla aram iyidir. Benim bey olmam Kayılar için hayırlı olacaktır."

Bilirim, diye düşündü Ertuğrul Gazi. *Tekfurlarla aran iyidir. Belki de gereğinden fazla iyi!*

"Kayı'nın tüm ileri gelenleri, tüm usluları beni destekler, bey olursam arkamda duracaklarını söylerler," diye ekledi Dündar Bey.

Doğru söylüyordu Dündar Bey. Gazi Rahman, Akça Koca gibi Ertuğrul Gazi'nin savaş arkadaşları hariç neredeyse tüm akranları onun arkasındaydı. *"Peki ya gençler? Peki ya alpler?"* diye içinden geçirdi Ertuğrul Gazi. *"Peki ya bağrında ateş taşıyanlar?!"*

Gündüz odanın öbür ucundan yaklaştı, o da Ertuğrul Gazi'nin diğer tarafında durdu. "Amcam haklı söyler, baba," dedi. "Kayı'nın, komşuları olan tüm tekfurlarla muhabbeti var. Senden sonra en deneyimlimiz amcam."

"Kayıların ihtiyacı olan şey bu mu?" dedi Ertuğrul Gazi yüzünü onlara dönmeden. "Tekfurlarla ittifak yapmak mı?"

Gündüz bu soruya şaşırdı, amcasına baktı. Sonra tekrar babasına dönerek, "Sen her zaman 'Barışı korumalıyız, mecbur olmadıkça savaşmamalıyız,' demez miydin?" dedi. "Eğer tekfurlarla ilişkilerimizi geliştirirsek bu Kayılar için huzur demektir."

Bir zamanlar öyleydi, demek istedi Ertuğrul Gazi. O, savaşını vermişti, Kayıları korumuştu. Ama şimdi yeni ufuklar peşinde koşmalı, yeni şeyler söylemek gerekliydi! *Düşman dört*

bir yanımızı sararken biz onlarla anlaşacak mıyız?! Ama kendisi bunun için yaşlanmıştı. Yeni bir Kut-Alp ortaya çıkmalıydı. *Peşinden tüm dünyayı sürükleyecek bir Gazi Alp!*

"Sadece Kayılar için değil," diye ekledi Dündar Bey. "Tüm Türkler için en mantıklısı bu. Anadolu'da tutunmak, topraklarımızı korumak istiyorsak büyük güçlerle işbirliği içinde olmalıyız. Büyük otoritelerle beraber hareket etmeliyiz."

Osman'ın daha gencecikken bir toplantıda söyledikleri çalındı Ertuğrul Gazi'nin kulağına: *Alp Arslan Rumlarla barıştı mı? Oğuz Kağan Çinlilerle barıştı mı?! Kurt, kuzuyla barışır mı söyleyin bana!*

Ertuğrul Gazi ufukta dörtnala koşan atlıyı görünce heyecanlandı. Atlı, hızla Söğüt'e yaklaşıyordu. Bu, Ak Timur olabilir miydi? Ona beklediği haberi mi getiriyordu?

Dündar Bey, ağabeyinin yanına geldi, o da pencereden bakmaya başladı. "Biliyorum," dedi. "Gözlerin Osman'ı arar. Biz de onu özlüyoruz. Ben, yeğenimi herkesten çok severdim. Ona her ne olduysa bir yolunu bulup tekrar aramıza döneceğimden şüphem yok." Sustu Dündar Bey ve ekledi: "Ama sen de çok iyi biliyorsun ki, Osman bir hayalperestti. O, rüyalarının içinde kaybolmuştu. Ateşi ve cüreti onun gözlerini kör etmişti. Yanlış insanlara meydan okuyor, yanlış düşmanlar ediniyordu."

Gündüz Alp de yaklaştı ve Ertuğrul Gazi'nin öbür yanına durdu. "Kardeşim deli dolu biriydi, baba," dedi. "Güçlü, kuvvetliydi. Kılıcı sağlam tutar, oku pek atardı. Ama hem o, hem de edindiği yoldaşları Kayıların başına beladan başka bir şey getirmedi. Bize amcam gibi deneyimli, aklıselim sahibi bir lider lazım, baba. Artık bunu görmenin zamanı geldi."

Kayı Beyi hiçbir şey söylemeden ufukta onun evine yaklaşan atlıyı izledi. Atlı, Ertuğrul Gazi'nin konağı önünde durdu, atından indi ve kapıyı çaldı. Kayı Beyi merakla aşağıdaki kapının açılışını ve Ak Timur'un ahşap merdivenleri çıkışını dinledi.

Arkasına döndü, kardeşini ve oğlunu iki tarafa iterek sofanın ağzına yaklaştı. Ak Timur karşısında belirince, "Söyle," dedi. "Bir haber var mı? Osman'ımdan bir haber var mı?"

Ak Timur umutsuzca başını iki yana salladı. "Konur Alp, ben ve Kardeşler haçlı artıklarının tüm çöplüklerini taradık. Kuzeydeki ormanları, doğu bozkırlarını da dolaştık. Ama onun izine hiçbir yerde rastlayamadık." Haftalardır Osman'ın izini sürüyorlardı. Ermenibeli'nden bu yana ona ne olduğunu öğrenmeye çalışmışlardı. Osman'ın Konya'dan kaçtığını öğrenmişler ama gerisini getirememişlerdi.

"Tekfurların elinde olabilir mi?" diye sordu Kayı Beyi. Oğlunu kendisine karşı fidye olarak kullanabilirlerdi.

"Sanmıyorum," dedi Ak Timur. "Öyle olsaydı şimdiye kadar Rum Akritaylarından kesin bir şeyler işitirdik. Onların ağzı pek sıkı değildir. Gereksiz konuşmayı ve ağızlarındaki baklayı çıkarmayı çok severler."

Ertuğrul Gazi'nin başı ümitsizce önüne düştü. Ak Timur kaşlarını çatarak Dündar Bey'e ve Gündüz'e baktı.

"Ama bir şeye rastladık," dedi Kayı Beyi'nin tekrar başını kaldırmasına neden olarak. "Güneybatı ormanlarında bir grup Haçlı artığı ve bir Türk'ün kapışmasından söz ediyorlar. Ormanda şövalyelerin cesetlerini bulmuşlar. Aralarından kurtulan şövalye kendilerine saldıranın bir Türk olduğunu söylüyor."

"Osman'a benziyor muymuş?" diye sordu Ertuğrul Gazi.

"Evet," dedi Ak Timur ama ekledi: "Eğer Osman saç sakal bırakıp, oldukça zayıfladıysa."

Dündar Bey ve Gündüz birbirlerine baktılar.

Ertuğrul Gazi tekrar arkasına döndü, ağır adımlarla pencerenin yanına geldi. Gözlerini ufka dikti, *Osman,* diye geçirdi içinden. *Osman'ım, neredesin?!*

Oğlu çok geçmeden ortaya çıkmazsa beyliğin Dündar Bey'in eline geçmesi artık kaçınılmazdı.

40

Bir çulu daha çözüp belindeki heybeye koydu Osman.

Çınar ağacının her dalından farklı bir çul sarkıyordu. Kırmızı, sarı, mavi, yeşil, siyah, beyaz... Renk renk, çeşit çeşit çullar. İpek, kadife, basma, çuha, atlas, saten... Küçüklü büyüklü, uçları yırtık pırtık ama dallara sapasağlam bağlanmış çullar...

Sonra Osman bir çul daha çözdü. Sağ omzunu artık daha rahat hareket ettirebiliyordu ama yüksekteki dallara uzanmak onu hâlâ zorluyordu.

"Yazık," dedi ağacın dibinde oturup tepeye bakarak Osman'ı izleyen Kumral Abdal gülerek. "Yazık, bir kız kurusunun daha umudunu yerle bir ettin!" Sanki alay eder gibiydi. "Onu oraya kim bilir ne umutlarla bağlamıştı!"

Dursun Fakı da hemen onun karşısında, sırtını ağaca verip oturmuştu.

"Şeyhimiz kaç sefer söyledi bunlara," dedi sinirlenerek, "Şu ağaca bir şey bağlamayın! Çuldan, ağaçtan medet ummayın! İsteyecekseniz Allah'tan isteyin!... diye, ama anlayan mı var! Önce Şeyh'in yanına giderler, sonra soluğu bu ağacın yanında alır, kaşla göz arasında saklıca bir de bakmışsın ki ağaca bir çul tutturup gitmişler."

Osman, çulları toplarken dalıp gitmişti yine. Şeyh'in söylediklerini düşünüyordu. "Bu ağacı hatırladın mı?" diye sormuştu Şeyh ona. "Yıllar önce senin önünde diktiğim tohumdu bu."

Hatırlıyordu Osman. Rabia'ya Anka'yı gösterdiği günü nasıl unutabilirdi. "Bir tohumun kök salması, ağaç olması, meyve vermesi için ne gerektiğini de biliyor musun?" diye sormuştu Osman'a. "Tohumun toprağın altında sıkışması, orada karanlıkta haftalarca, belki aylarca beklemesi gerekir. Tohum çamurun ve karanlığın içinde sıkışınca kendi kabuğunu kırar ve filizlenir. Bu tohumun faydalı olabilmesi için kendi kendini kırması, çamurun altında pişmesi gerekir. Sen hiç güneşin altında toprağın üstünde kendinden filizlenen bir tohum gördün mü?"

Hatırlamıştı Osman bu sözleri ve eklemişti Edebali: "İşte sen de toprağın altında pişen, ağaç olan bu tohum gibi yaşadığın sıkıntılarla piştin, filizlendin. Sıra çulları temizlemeye kaldı!"

"Bu ağacı temizleyeceksin," demişti Şeyh. "Ağacı bid'attan, hurafeden, pislikten temizleyeceksin." Fakat Şeyh öyle bir "ağaç" diyor, Osman'ın gözlerine öyle derin bakıyor, öyle keskin bir ses tonuyla konuşuyordu ki sanki ağaç demiyordu da başka bir şey diyordu Osman'a.

Onu bid'attan, hurafeden, pislikten temizleyeceksin!

Eski Anadolu inanışlarına göre kutsal kabul edilen bazı ağaçlara dilek tutularak çul bağlanırsa o dileğin gerçekleşeceğine inanılırdı. Osman, neden insanların bu ağacı seçtiklerini anlayamıyordu. Öyle yüzyıllık bir çınar değildi, hatta pek çok çınara göre oldukça genç bir ağaç sayılırdı. Görünüşünün de öyle ahım şahım bir tarafı yoktu. Tam tersine basit, gösterişsiz bir şeydi. Bunu Dursun'la Kumral'a sordu bir çulu daha çözüp heybesine koyduktan sonra.

Dursun Fakı, "Hiçbir nedeni yok," dedi. "Şeyh'le birlikte bir bahar günü yürüyüşe çıkmıştık, bir de baktık gördük ki, yaşlı bir kadın ağaca bir şeyler bağlıyor. Şeyh çok sinirlendi, soluğu kadının yanında aldı, 'Be kadın sen hiç Allah'tan

korkmaz mısın!?' diye çıkıştı. İşin ilginci kadın belki yetmiş yaşında vardı, bizim Şeyh'ten de oldukça yaşlı gösteriyordu. 'Biz,' dedi kadın, 'atalarımızın yolundan vazgeçmeyiz, âdettir, uğurdur bu.' Şeyh gittikçe öfkeleniyordu. Allah şahidim onu ne daha önce ne de sonra öyle öfkeli görmedim ben. 'Sen Müslüman değil misin?' diye sordu. Kadın, 'Ağaca çul bağlamanın Müslüman olmaya ne zararı var?' diye cevapladı. Kadının ne bid'attan ne de hurafeden zerre kadar haberi yoktu. Neyse o gün kadının bağladığı çulu Şeyh bizzat kendisi söktü ama 'Yine yapacaklar,' dedi, 'Bid'at bir kere başladı mı çekirge sürüsü gibi gelir gerisi.' Sonra hakikaten ne zaman o ağacın yanına gitsek birkaç çul bağlandığını görüyorduk. Yani senin anlayacağın millet bu ağaçta çulu gördü mü geliyor, 'Ya tutarsa' mantığıyla bir tane de onlar bağlıyordu."

Kumral Abdal sırıtarak lafa ekledi, "Şadırvanın içini de parayla doldururlar. Akılsızlar!"

Osman kızardı, dergâha ilk geldiği gün kendisinin de az kalsın aynı şeyi yaptığını hatırladı. Dursun Fakı bunu Kumral Abdal'a söylemedi diye sevindi.

Osman bir çulu daha heybesine yerleştirirken Kumral, "Eyvah!" diye bağırdı şakadan, "Eyvah, gitti bir fukaranın daha bu yılki mahsulü!"

Dursun ve Osman gülümsediler.

"Adamlara desen ki gelin yarın yağmur duasına çıkıyoruz, şu tepede toplanalım," dedi Kumral, "üç-beş kişi anca gelir. Ama haydin şu ağaca birer çul bağlayın da yağmur yağsın desen ertesi gün bir de bakmışsın ki ağaç gökkuşağı gibi rengârenk çul açmış! İnsanoğlu hep aynı, gördüğünü, dokunduğunu her zaman görmediği güce yeğliyor. İblis bundan kazanıyor en çok."

"Şeyh bir keresinde bu ağacı kesecek oldu. Eline aldı baltayı, 'Kökünden keseceğim onu!' diye söyleniyordu sürekli.

Sonra merhameti galebe çaldı, 'Zavallı ağacın ne suçu var,' dedi bu sefer de. 'Bunu kessen yarın şu öbürküne bağlamaya başlarlar. İnsana ağaç mı dayanır!'"

"Şeyhimiz çok sever yeşili, ağacı," dedi Kumral Abdal. "Elmayı bile dalından alamaz dal kırılıverir diye, böyle insan, ağacı nasıl kessin?"

O sırada Kumral Abdal tenine kızgın kor değmiş gibi ayağa zıpladı. Koynunun içindeki şeyi çıkartmak için mintanını iki tarafa çırpıştırıp duruyordu.

Dursun Fakı, "Ne oldu?" diyerek ayağa kalktı. Osman da bindiği dalda durup aşağı bakıyordu.

"Karınca girdi! Karınca girdi!" diye bağırdı Kumral Abdal. Sanki göğsünün içinde yılan var gibi hareket ediyordu.

Dursun Fakı bastı kahkahayı. "Hay Allah iyiliğin versin! Bu muydu sıkıntın!" Osman'a dönerek açıkladı, "Bizim Abdal, karıncaları hiç sevmez."

Osman da gülüyordu.

Kumral, koynundaki kımıldama gidince karıncanın gittiğine emin olmuş, rahatlamıştı. "Sadece karınca değil," dedi kızarak, "her türlü haşarattan; yürüyen, sürünen, yerde belli belirsiz kımıldayan her türlü siyah böcekten korkarım ben! Tiksinirim!"

Dursun Fakı, "Amma ayıp ettin," dedi. "Onlardan korkmana gerek yok, buradakiler derviş karıncalar." İyiden iyiye dalga geçiyordu artık Kumral'la. "Öyle hayvandan korkulur muymuş hiç?"

"Hayvandan korkmam ben," diye cevapladı Kumral tekrar yere otururken. "Kedi, köpek, çakal, kurt... Hepsinin de başımın üstünde yeri vardır. Amma bu kıvıl kıvıl yerde gezinen siyah sürüngen tayfası ödümü koparır benim."

"Abdal be, yoksa sen küçükken baban seni karınca kuyusuna falan mı düşürmüş acaba?"

"Yok, öyle değil. Hiç unutmuyorum, ya altı ya yedi yaşındaydım," diye anlatmaya başladı Kumral. "Yayla mevsimiydi, gece vaktiydi. Midem kazınıyordu. Uyku semesi öyle acıkmışım ki elime ne geçerse ağzıma atıyordum. Hani olur ya böyle sanki günlerce bir şey yememiş gibi acıkarak uyanır insan bazen. Öyle bir zamandı. Sonra bir reçel buldum, başladım ekmeğin üstüne sürmeye. İnanılmaz tatlı geliyordu. Anamın yaptığı şahane bir gül reçeliydi. Koca bir somun ekmeğin yarısını o reçelle birlikte yemiştim. Fakat sonra ağzımın içinde bir gariplik hissettim. Bir şeyler hareket ediyordu sanki. Sonra parmaklarımla dilimi bir yokladım, elime siyah siyah parçalar geldi. İşte o zaman aydım. Reçel kavanozunun içine bir de baktım ki karıncalar geziniyor. Meğer ağzı açık kalan kavanozun içine karıncalar dolmuş ben de uyku semesi onları bir güzel yemişim. Karanlıkta da hiçbir şey görmemişim."

Dursun bastı kahkahayı. Kim bilir kaçıncı kere dinlediği bu anıyı her dinleyişinde yeniden gülüyor, Kumral'ın ekşiyen yüzünü izledikçe keyiften kendinden geçiyordu.

"O gün bugündür," dedi Kumral, "ben her türlü haşarattan korkarım arkadaş! Varsın benden uzak dursun!" Her konuda sürekli gülen, sırıtan, olur olmaz anlarda kahkaha atan Kumral hayatının en ciddi konuşmasını yapar gibi somurtuyordu.

Sonra birden "Osman derviş be!" dedi yukarıya seslenerek. "Sen bey olunca artık bize şöyle güzel, ayakları yerden kesilmiş, haşarata karşı korunaklı sağlam bir dergâh yaptırırsın değil mi? Değil mi be Osman derviş, sen 'Osman Bey' olunca bizi unutmazsın!"

Kumral Abdal yine gülmeye başlamıştı ama bu sefer Dursun Fakı ve Osman birden ciddileşti.

Dursun Fakı, Kumral'a patavatsızlık ettiği için kızarak bakıyordu.

Osman, kendi ismi ile "bey" kelimelerini bir başkasından böyle birden işitiverince şaşırmış kalmıştı. Kumral'ın ağzın-

dan çıkan "Osman Bey" lafı tekrar tekrar kafasında yankılandı. Bir süre ne diyeceğini bilemedi. Bağrındaki ateş birdenbire alevlenmiş, güçlü bir doğu rüzgârı tarafından sanki harlanmış, körüklenmişti.

Boğazına bir şey kaçmış da zor konuşuyormuş gibi, "Olur tabii, Kumral Abdal, neden olmasın," deyiverdi. Yüzünü, aşağıdakilerden kaçırıyordu. Kumral Abdal, Dursun'un çatık kaşlarını görünce sustu, patavatsızlık ettiğini anlayıp sustu.

Osman, o akşam heybedeki çulları kendi yaktığı bir ateşe atarken hâlâ Kumral'ın söylediklerini düşünüyordu. Sonra Şeyh'in tembihleri, Kumral'ın "Osman Bey'ine" karışıyordu.

Osman, yanan ateşe bakıyor ama sanki bağrının ortasındaki ateşi izler gibi hissediyordu. Gecenin karanlığında yükselen ateş, odunlardan çıkan çıtırtı sesleri eşliğinde adeta havada dans ediyordu. Ya da dans etmiyordu da görünmez başka bir güçle kavga ediyor, savaşıyordu. Osman, ateşin kıvrımlarına baktıkça kılıçlar, atlar ve kalkanlar görüyordu. Çığlıklar, naralar, haykırışlar işitiyordu.

Osman ateşin içinde, ateş Osman'ın içindeydi. Çok büyük bir savaştı yaklaşan...

41

Ay ışığı tevhidhanenin camlarından içeriye öyle yoğun sızıyordu ki Osman mescidin oturduğu köşesinden gördüğü manzarayı bir bulutun ardından sızan güneş ışınlarına benzetti. Yatsı namazı biteli yarım saat olmuş, tavandan sarkan kandiller sönmüş, gecenin laciverdi dergâhı bir bulut gibi kaplamıştı. Ama gökyüzündeki dolunay öyle güçlü ışıldıyordu ki mescidin kıbleye bakan pencerelerinden içeriye sanki bir şelale gibi akıyordu.

Osman, bacağı tam iyileşmediğinden namazı herkesten geç kılıyor, mescidi çoğu kişiden sonra terk ediyordu. Gerçi her namazdan sonra tekrar tekrar kaza namazı kılan dervişler olmuyor değildi ama bu gece o tek başınaydı. Mescidin kuzeybatı köşesindeki duvara sırtını dayamış, yaralı bacağını ileri doğru uzatıp diğerini karnına doğru çekmiş, düşüncelere dalmıştı. Kafasını sol eline almış, hem karşısındaki manzarayı izliyor hem de maziyi düşünüyordu.

Caminin rengârenk kilimleri ve seccadeleri, tavandan sarkan gümüş kandiller, duvarların ahşabı... Her şey laciverte bürünmüştü. Ay ışığının gümüşü bu laciverti kalaylanmış bir metal gibi parlatıyor, insanın gözünü kamaştıracak bir tona boyuyordu.

Mescitteki soba çoktan söndüğünden içerisi gittikçe soğumaya başlamıştı ama Osman aldırış etmiyordu. Bağrındaki ateş onu ısıtmak bir kenara sırtından terler boşanmasına yetecek kadar yakıcıydı. Her yer sessizliğe gömülmüştü ama Osman'ın kulakları boş durmuyordu. Kafası, içinden geçen cümlelerle öyle doluydu ki bazen kulaklarını elleriyle tıkayınca sesler susar mı diye düşünmeden edemiyordu.

Osman, pencereden bir karartı geçtiğinde içinde bulunduğu dünyadan kopup tekrar mescide geri döndü. Dikkatle cama baktığında kıpırtının devam ettiğini gördü ve yerinden kalkarak ağır ağır kıble kapısına gitti. Kafasını usulca dışarı çıkarttı ve mescidin hemen karşısındaki türbenin önünde, niyaz penceresinde onu gördü.

Rabia, ayağının dibinde bir su testisi, ellerini açmış, Fatiha okuyordu. Sol tarafı, vücudunun yarısı Osman'a dönüktü. Osman bir süre hiçbir şey söylemeden, hareketsiz onu izledi. Balkız'ın rastıkları ile şalvarının arasında, ayak bileklerinden görünen yeşil yapraklı, gül motifi işlenmiş yün çorapları görünce gülümsedi. Yıllar sonra, hâlâ aynı motiflerdi... Balkız'ın ayaklarının dibine kapandığı, ona Anka'yı gösterdiği günü hatırladı. Kız, aynı çocukluğunda hatırladığı kadar alımlıydı. Şeyh Edebali basit yaşayan, mütevazı hayat süren bir adamdı, Osman bunu kendi gözleriyle görmeye başlamıştı. Ama kızı için hiçbir şeyden kısmıyordu. Balkız'ın ayaklarındaki altın simle işlenmiş çedikleri, bacağındaki tok kumaştan Denizli dokuması şalvarı, onun üstündeki kırmızı canfes etekliği, ipek işlemeli lale desenli üç etek bindallısı, belindeki kadife kuşağı ve başındaki lacivert yemenisi onun güzelliğine güzellik katıyordu. Gecenin renklerine bürünen elbiselerdeki işlemeler ay ışığıyla parlıyor, kulaklarının ucundan sarkan birer inci küpe karanlığı delerek ışıldıyordu. Kız dua ederken yan tarafa Osman'a dönük olduğundan, genç adam onun yüz hatlarını en ince ayrıntısına kadar görebiliyordu. Kızın küçücük

burnu, her biri birer yayı andıran kirpikleri, gözlerinin altından zarifçe yükselen elmacık kemikleri ve narin dudaklarına Osman bakabildiği kadar baktı.

"Rabia," kelimesi dökülüverdi birden dudaklarından fısıldar gibi. Buna nasıl cesaret edebildiğini o da bilmiyordu.

Kız irkildi, alelacele âmin diyerek elleriyle yüzünü sıvazladı ve yerdeki testiyi alıp Şeyhhane'nin harem kapısına yöneldi. Başını çevirip bakmamıştı bile.

Osman tevhidhaneden dışarı çıktı, bir kere daha, "Balkız!" dedi. Bu sefer daha yüksek sesle ama ancak sadece kızın duyabileceği şekilde seslenmişti.

Rabia durdu. Sırtı hâlâ Osman'a dönüktü. Tanıyordu bu sesi, ilk seferinde de tanımıştı.

Tereddüt ederek yavaş yavaş arkasına döndü. Osman da ağır ağır ona yaklaşmıştı.

Bir süre ikili hiçbir şey söylemeden öyle beklediler, birbirlerini süzdüler. Osman, Balkız'ın gözlerinde parlayan yıldızları görüyordu. Kız, sonbaharda yere düşmeye hazırlanan bir yaprak tanesi kadar ürkek, ilkbaharda henüz açmış bir gelincik kadar taze görünüyordu.

Balkız ise bir zamanlar önünde bir o tarafa bir bu tarafa koşuşturan çocuğun artık durulduğunu, ağırlaştığını, omuzlarında görünmez bir yük taşıdığını görür gibi oluyordu. Genç adamın haşarılığı gitmişti ama daha da irileşmiş, olgunlaşmıştı. Omuzları mermerden yapılma, kolları sanki birer demir parçası kadar sert ve bükülmez, elleri taşı öğütebilecek cinsten, bacakları bir ata bindiğinde onu hiç kimsenin götüremeyeceği ufukları gezdirecek kadar usta görünüyordu. Bu sevimsiz bir irilik değildi, tam tersine, genç adam duruşuyla bile bir boğayı tek başına yıkabilecek kudrete sahip görünüyor ama zarafetinden de bir şey kaybetmiyordu. Oğlanın ela gözleri, kapkara kaşları, gür, simsiyah saçları ve yavaş yavaş yüzünü kaplamaya başlayan sakalı ona esrarengiz bir hava veriyordu.

"Bacağın hâlâ acıyor mu?" dedi Balkız sessizliği bozarak.

Osman birden cevap veremedi. Kendini topladı, "Zararı yok, her gün daha da iyi oluyor," dedi.

"Efendibabam senin için kötü yaralanmış, diyor. Osman hep aynı Osman, diyor."

Genç adam evde onun hakkında konuşulduğu için tam sevinecekken cümlenin geri kalanı canını sıktı.

"Bu saatte ne yapıyorsun burada?" diye sordu Osman bir şey demiş olmak için.

Balkız elindeki testiyi gösterdi "Evde su bitmiş, şadırvandan su doldurdum," dedi.

Ama sorguya çekildiği için bozulmuş gibi yüzünü buruşturdu. Bu, Osman'ın daha da hoşuna gitti.

"Seni dua ederken gördüm," dedi Osman kafasıyla Balkız'ın yanındaki niyaz penceresini işaret ederek.

"Buradan Fatiha okumadan geçilmez," dedi Balkız. Osman'ın bunu sormasını yadırgamış gibi bir tonu vardı. "Dua da ettim."

"Burası bizim evimiz, asıl sen bu saatte burada ne yapıyorsun?" diye ekledi sonra.

"Uyku tutmuyor akşamları, ben de ay ışığını izliyordum." Balkız'ın hemen başının üstünde parlayan dolunaya kaydırdı gözlerini Osman.

Balkız, aya bir bakış attı, yüzü ışıl ışıl oldu. Sonra tekrar Osman'a döndü:

"Çok mu seviyorsun aya bakmayı?"

"Kamer çok güzel. Saatlerce onu izleyebilirim. Beni dinlendiriyor," diye cevapladı Osman. İkili sanki birbirlerine nispet yapıyorlardı.

"Ben gideyim o zaman, sen ayla baş başa kal," dedi Balkız arkasına dönerek.

"Sen daha güzelsin," deyiverdi Osman. Kız yanından çekip gidecek diye öyle korkmuştu ki bu cümleyi söylemek için ge-

rekli cesareti bile toplamasına fırsat kalmamıştı. Zaten uzun uzadıya kafasında bu anı kurmuş olsa hayatta söylemezdi.

Balkız ona göstermeden güldü. Dönmesini tam tamamlayamadığından vücudunun yarısı Osman'a doğru dönüktü, diğer yarısı kapıya bakıyordu. Sanki "Ha gayret, biraz daha uğraşırsan seninle azıcık daha konuşurum," der gibiydi.

Osman, "Kamer güzel ama sen çok daha güzelsin," diye tekrarladı. "Sen benim Kameriyemsin."

Genç adam kendine hayret ediyor, nasıl böyle şeyler söyleyebildiğine şaşıyordu. Osman sonra göğsünden bir şey çıkardı, Rabia'ya yaklaştı. Bu bir sayfaydı. Yıpranmış, üzerindeki kan lekeleri kararmış ama tek parça kalan, katlanmış bir sayfa. "Bunu hep taşıdım," dedi Osman onu Rabia'ya uzatırken. "Hiç yanımdan ayırmadım."

Rabia sayfayı eline aldı ve açtı. Bunun yıllar önce Osman'a verdiği "*Elif*" harfi olduğunu gördü. Balkız'ın yüzünde çekingen bir gülümse oluştu, yanağındaki gamze ortaya çıktı.

"Artık daha uzun cümleler hatt ediyorum, sureler yazıyorum," dedi genç adama bakarak ve sayfayı Osman'a geri verdi.

Balkız'ın yüzü ay ışığında ışıl ışıl parlıyordu.

"Biliyor musun," diye ekledi Balkız bir süre sonra, "gökyüzüne her bakışımda gözlerim bir kartal arıyor. Ve her kartalı görüşümde seni düşünüyorum."

Bir tarafı kapıya dönük, yüzü Osman'a çevrili olarak, "Ne kadar kalacaksın burada?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Osman. "Önce iyileşmeyi bekleyeceğim. Şeyh Edebali, yani baban, bir süre burada gizli olarak kalmamı istiyor."

"Sen derviş mi oldun?" diye sordu Balkız.

Osman güldü. "Benden pek derviş olacağını sanmıyorum ama onlar ne yaparlarsa ben de onu yapıyorum. Fazla başarılı olduğum söylenemez."

Sonra yine ikisini de rahatsız eden bir sessizlik oldu. Ay ışığının altında öylece kalakalmışlardı.

Osman son bir kere daha cesaretini toplayıp, "Giderken benimle gel," dedi. "Benim karım ol. Hayır, benim kaderim ol."

Balkız sanki Osman'ın böyle diyeceğini biliyormuş gibi bir hazır cevap verdi:

"İste babamdan beni."

Zaten Osman'ı korkutan da buydu. Şeyh Edebali'nin kendisi hakkındaki düşünceleri onu tedirgin ediyordu. Kızı daha önce babası ve Gazi Rahman'a istettiğinde, Şeyh olumsuz cevap göndermişti. Osman şimdi yine aynı şeyin olmasından korkuyordu ve Şeyh'in ona tavrı düşünüldüğünde haksız da sayılmazdı.

Osman hiçbir şey diyemedi. Boğazına bir elma sıkışmış gibi yutkundu.

Balkız, "Artık gitmem gerek," dedi.

Osman ona, "Ne için dua ediyordun?" diye sorunca Balkız bir iki adım attıktan sonra durdu. Sonra tekrar başını hafifçe arkaya doğru çevirdi.

Osman bir kuğu başı gibi hareket eden o endamı saatlerce izleyebilirdi.

"Senin ve benim içim dua ediyordum." Sonra düzeltir gibi ekledi Rabia: "Bizim için."

Sonra hızla kaçtı gitti.

Osman avcunun içinden pır diye uçuveren bir kuşa bakar gibi bakakaldı Balkız'ın ardından.

Sonra gözlerini gökyüzüne çevirdi. Gecenin laciverdinde ay ışığı tüm haşmetiyle parlıyordu.

Osman'ın dudakları hafifçe gevşedi, karayağız delikanlının yüzünde belli belirsiz bir tebessüm belirdi. "Kameriyem benim!" diye fısıldadı kendi kendine. "Kameriyem!"

Rabia olmasa, bu dergâha hayatta katlanılmazdı!

42

Zalifre, gün batarken Ertuğrul Gazi'nin Söğüt'teki konağına geldiğinde etrafta hiç kimsenin olmamasına şaşırdı. Günlerdir sürdüğü beyaz atından indi ve konağın aralanmış kapısının önünde durdu. Yol boyunca rüzgârın soğuğunu yememek için boynuna sardığı atkıyı usulca çözmeye başladığında boynundaki yeni yara ortaya çıktı.

43

Çobanoğlu Aslan Bey'in bir numaralı casusu olan genç adam Kastamonu'da kendini takip eden iki haşhaşini çetin bir takibin sonunda yere yıkmıştı. Ama eski kale kapısının önündeki türbede gırtlağına dayanan hançerle bir an yolun sonuna geldiğini hissetmişti. Ne var ki, üçüncü haşhaşin onun boynunda bir parmaklık bir kesik açmışken Zalifre adamın bıçağı tutan kolunu yakalamış ve eğilerek onu tepesinden savurmuştu.

Genç adam Kastamonu'dan buraya gelinceye kadar kırk türlü belayla karşılaşmıştı. Onu soymak isteyen iki harami, yolunu kesip nereye gittiğini öğrenmek isteyen bir grup Moğol ve sırf Türk olduğu için onu öldürmeye çalışan birkaç haçlı artığı bunlardan yalnızca birkaçıydı.

Zalifre bunların hepsinden de ustalıkla kurtulmuş, kimini zekâsıyla, kimini de bileğiyle alt edip yoluna devam etmişti.

Ama şimdi, onun en büyük engelle karşılaşmayı beklediği ev tamamen korumasızdı. Üstelik kapı da açıktı. Bu işte kesinlikle bir gariplik vardı.

Kastamonulu adam kapıyı itip içeri girdiğinde konağın avlusunda, merdivenleri çıkmak üzere olan, sırtı ona dönük bir başkası vardı. Bu bir kara sarıklı, yani haşhaşindi.

Zalifre sağ elinde bir hançer tutan bu adamı gördüğünde iki şeyi çok iyi anladı. Birincisi Ertuğrul Gazi'ye biri suikast düzenlemek üzereydi ve bu kişi her nasılsa konağı tamamen boşaltmayı başararak suikastçının işini kolaylaştırmıştı. İkincisi ise Zalifre'nin hayatının en sıra dışı tevafukunu yaşadığıydı. Günlerce süren bir seyahatin ardından o gün, o saatte orada bulunması, suikastçı ile aynı anda konağın avlusunda belirmesi Allah'ın büyük bir hikmeti, diye düşündü. Bu, onun kendini iyi hissetmesini, rakibine karşı ihtiyacı olacak güveni duymasını sağladı. Çünkü yorgun ve bitkindi.

Merdivenlerdeki adam açılan kapının gıcırtısıyla birlikte irkilip arkasına döndü. Zalifre'yi görür görmez de elindeki hançeri onun yüzüne savurarak ileri sıçradı. Zalifre elleriyle adamın bıçağı tutan bileğini havada yakaladı ama tüm gücüyle ona abanan suikastçının bedeni ile arkasındaki duvara sıkışmaktan kurtulamadı.

İkili, kapının dibinde kısa bir süre boğuştu. Suikastçı göründüğünden çok daha güçlüydü. İki eliyle birden yapıştığı bıçağı Zalifre'nin burnunun ucuna kadar dayamıştı. Zalifre de tüm gücüyle direniyor, bıçağın etine değmesine engel olmaya çalışıyordu. Biri, diğerine bir türlü galip gelemiyordu.

Ne ki, Zalifre kendini kenara çekerek bıçağı suratından savuşturmayı başardı. Sağ eli hemen belindeki Tosya işi bıçkına gitti ama suikastçı kendi hançerini iyi bir zamanlamayla sallayarak rakibinin henüz bıçağa yapışan eline bir kesik atıp Zalifre'nin silahını atmasını sağladı. Sonra da onun karnına geçirdiği bir tekmeyle genç adamı avlunun öte ucuna yıkıverdi.

Zalifre yerde yatarken karnında müthiş bir acı hissediyordu. Artık rakibinin işinin eri bir savaşçı olduğuna şüphe yoktu. Her kim ki onu buraya Ertuğrul Gazi'yi öldürmek için göndermişti, bu işi şansa bırakmamıştı. Sadece ev boşaltılarak suikastçının önü açılmamış, aynı zamanda bu işin ustası birine görev verilmişti.

Zalifre, suikastçı ona tepeden bakarken adamın gözlerinin kısıldığını fark etti. Haşhaşin ona meydan okuyor gibi gülümsüyor, bu anın keyfini çıkarıyordu.

Zalifre içeri girerken çözmeye başladığı atkıyı hızla kesik eline doladı, midesinden ağzına gelen kanı yere tükürdü ve zorlandığını hissettirmemeye çalışarak tekrar ayağa kalktı.

Suikastçı bıçak darbelerini arka arkaya savuruyor, Zalifre atkılı koluyla bunları savuşturuyor, diğer eliyle de fırsat buldukça suikastçının suratına yumruklarını geçiriyordu. Suikastçı onun karnına bıçağı saplamak üzereyken, Kastamonulu adam bileği tekrar yakaladı ve kaşla göz arasında atkıyı bir kayış gibi adamın bileğine dolayıp iyice sıktırdı. Adam bıçağı hâlâ tüm gücüyle itiyor, Zalifre de sıktırdıkça sıktırıyordu. Suikastçının eline kan gitmemeye ve eli kızarmaya başladı. Bu sırada Zalifre ayaklarını avlunun duvarına dayadı ve rakibiyle birlikte kendini hızla geri doğru ittirdi. İki savaşçı da küt diye sırtüstü yere yıkıldılar.

Zalifre ayağa kalkar kalkmaz yanı başında duran bir keseri kaptı. Ama Haşhaşin doğrulduğunda eline koca, üç dişli bir tırmık geçirerek sırıttı. Zalifre tırmığın uzun ve kalın dişlerini görünce elindeki kesere bakakaldı. Bu tırmığa karşı koymak için çok daha fazlası lazımdı. O da keseri attı ve sol tarafındaki bir küreği kaptı. Haşhaşinin yüzündeki gülümseme gitti. İşte şimdi olmuştu; şartlar yine eşitti.

Haşhaşin tırmığı Zalifre'nin suratına suratına çaldı. Beriki küreğin kalın sapını bir kalkan gibi kullanarak tırmığın çatal dişleri arasına sıkıştırıyor ve darbelerden korunuyordu. İkili dar avlunun içinde boylu boyunca bir o tarafa bir bu tarafa gidip geldiler. Etrafta ne kadar kap kaçak, kazan, keser, buğday çuvalı, balta varsa havalarda uçuşuyordu. Avlu tam bir savaş alanına dönmüştü.

Tırmık, Zalifre'nin karnının kenarında ve sol kolunun pazusunda birer delik açmıştı. Ama Haşhaşin öldürücü bir

darbe vuramadan küreği kafasına yedi ve yere yıkıldı. Her iki dövüşçü de soluk soluğaydı ve adeta ikisi de dinlenmek için zaman kollar gibiydi.

Zalifre bu fırsatı kullanarak az önce düşen bıçkısını yerden aldı. Ama bu sırada suikastçı onun tahmininden çok daha kısa bir sürede toparlanıp arkasından yaklaştı ve bıçağı sol eliyle Zalifre'nin sırtına saplayıverdi.

Zalifre sırtındaki müthiş yanmayla birlikte dizlerinin üzerine yığıldı. Bıçak karaciğerini deşmişti. Suikastçı onun tepesine geldi ve bıçağı iki sefer daha sırtına soktu çıkardı.

Haşhaşin sağ elini sıkan atkıyı çözdü ve tekrar merdivenlere yöneldi. Yukarıdaki kurbanını artık rahatlıkla öldürebilirdi.

Adam beş basamak çıkmıştı ki sağ paçasından yapışan bir el onu tutup geri çekti. Adam merdivenlerin üzerine kapaklanıp da arkasına baktığında kanlar içindeki Zalifre'nin yerde yatarak da olsa onu sımsıkı tuttuğunu gördü. O bacağına ne kadar asılırsa asılsın Zalifre bir türlü koyuvermiyordu.

İkili, merdivenlerin üstünde debelenerek üst katı bulmuşlardı ki Zalifre Tosya bıçkınını altına aldığı adamın tam kalbine sapladı ve bıçağı onun gözlerine bakarak yarım tur döndürdü.

Ertuğrul Gazi hasta yatağında yatarken kapı açılıp da içeri her tarafı kana bulanmış genç adam girdiğinde irkildi. Yatakta doğrularak yanı başındaki bıçağa yapıştı.

Zalifre zorlukla, "Osman yaşıyor," diyebildi ve Kayı Beyi'ne, Çobanoğlu'nun mesajını iletti.

Kayı Beyi bu adama güvenip güvenmemekte kararsızdı. Zalifre dizlerinin üzerine yığıldı ve "*Yunus Mürebbi kalenin önünde bekliyor,*" dedi. Bu, onun yere yüzükoyun kapaklanmadan önce söylediği son sözdü.

Zalifre yere yıkıldığında arkasındaki kapıda Dündar Bey belirdi. O da Ertuğrul Gazi gibi şaşkın görünüyordu.

Ertuğrul Gazi bunu duyduğunda mesajı gönderenin Çobanoğlu olduğu konusunda zerre kadar şüphesi kalmadı. Bu her kimse sadece ona Kastamonu Beyi'nin mesajını iletmekle kalmamış Hızır gibi yetişerek kendi hayatını da kurtarmıştı!

Kayı Beyi ve Kastamonu Beyi'nin Selçuklu sultanı emrinde beraber cihat ettiği gençlik dönemlerinde kullandıkları şifrenin anlamını Ertuğrul Gazi çok iyi biliyordu.

Bu, *savaşa hazır ol,* demekti.

44

Osman, odanın köşesinde sessizce oturup olanları izliyordu. Gözleri Şeyh'in tespihindeydi, taneler gittikçe hızlanıyordu... Dergâhın Şeyhhane kısmında, Edebali'nin odasındaydı. Her zamanki gibi ona verilen siyah postun üzerine, köşeye oturuvermişti. Alışmıştı artık bu siyah posta. Sanki Edebali'nin odasındaki o siyah post sadece Osman için oraya konulmuştu ve Osman'dan başkası ona oturmuyordu. Diğer herkes beyaz bir postun üstünde, Şeyh Edebali de elbette kırmızı postun üstündeydi.

Tevhidhanede kılınan Cuma namazının ardından Edebali her hafta olduğu gibi dergâha gelen misafirleri kabul ediyordu. Dursun Fakı bazen gelip Osman'a haber veriyordu, "Şeyh senin de orada olmanı istiyor," dedi mi Osman anlıyordu ki bugün de izlemesi, öğrenmesi gereken bir şeyler vardı. Garip yerdi şu dergâh. Osman daha dün yine Yahşi Fakı'nın önünde dikildiği kapıya gitmiş, Fakı onu hiç tanımamış gibi yine, "Sen kimsin?" diye sormuştu. Osman da, kaçıncı defa, "Ben Osman'ım," demiş, Fakı yine yüzünü öte tarafa çevirmişti.

Ama şimdi Edebali onu çağırıyor, kendisini izlemesini istiyordu. "Aman bir şeye karışma, sadece otur ve izle," diye de ekledi Fakı. Osman gereksiz buluyordu bu uyarıyı, zira ne zaman

Şeyh'i ve misafirlerini izleyecek olsa garip şeyler oluyor, kafasının karışıklığından ağzını açmaya fırsat bulamıyordu. Bugün de pek farklı olacağa benzemiyordu. Şeyh'in elindeki hurma dalından yapılma tespihin taneleri gittikçe hızlanıyordu...

"Ne olur, Şeyhim yalvarıyorum!" diye canhıraş ağlıyordu kadın. Odanın tam öbür ucuna kurulmuş olan Şeyh'in önünde iki büklüm duruyor, Edebali'nin beyaz hırkasının eteklerini tekrar tekrar öpeceğim diye uğraşıyordu. Şeyh kadına doğrulmasını söyledikçe kadın kendine geliyor, ama Şeyh kadının dileğini yerine getirmeyeceğini bildirince yine cübbenin eteklerine eğiliyordu.

Şaşkın gözlerle olanları izleyen kıdemli dervişler şeyhlerinin sağına ve soluna ve odanın geri kalan duvarlarına dizilmişlerdi. Dursun Fakı ayakta bekliyor, misafirlerden birini getiriyor, diğerini götürüyordu.

Kadın yine yalvarmaya başladı.

"Yalvarıyorum, büyük Şeyhimiz, şu oğlanı bir üfleyiverin, bir muska yazıverin, o sevimsiz gelinden soğusun, o mendeburdan yüz çevirsin! Bir üfleyiverseniz ben biliyorum onun kalbi soğur! Ne olur Şeyhim!"

Osman, kadının belki altmış yaşında olduğunu düşündü. Odaya girdi gireli ağlayan kadın bir eliyle yaşmağının ucuyla ağzını kapatıyor, yaşmağın diğer ucuyla da gözyaşlarını, bazen de burnunu siliyordu.

Osman'ın gözleri Şeyh'in elindeki tespih tanelerindeydi, artık taneler iyiden iyiye hızlanmış, dörtnala koşan atlar gibiydi. Edebali ne zaman sinirlenmeye başlasa böyle yapıyordu. Osman, Şeyh'in çok nadiren sinirlendiğini görmüştü. İşin ilginci ne zaman neye sinirleneceğini de hiçbir zaman doğru tahmin edememişti.

Bir keresinde oğlunun iyileşmesi için Şeyh'ten dua alan bir adam ertesi gün oğlunu kaybedince soluğu Şeyh'in önünde al-

mış ve Edebali'nin suratına tükürmüştü. Dervişler paldır küldür adamın üzerine çullanacaklardı ki, Şeyh sanki yüzüne gül suyu dökülmüş kadar rahat bir şekilde cebinden lale desenli mendilini çıkartarak sakince yüzünü silmiş, sonra da, "Bırakın gitsin," deyivermişti. Sinirlenmek bir tarafa, zerre kadar istifini bozmamıştı. Osman yine tespihe dikkatle bakmış, tanelerin usul usul çekildiğini izlemişti.

"Biz dua ederiz, Allah cevap verir; bazen kabul eder, bazen etmez. Hikmetinden sual olunur mu?" demekle yetinmişti Şeyh Edebali.

Bu lafın ardından adam birden eli ayakları taş oluvermiş gibi olduğu yerde kalakalmış, bir süre sonra kendine gelince Şeyh'in ayakları dibine kapanmış, af dilemişti.

Bir başka seferinde ise Şeyh'e saygıda kusur etmeyen, edebinden Şeyh'in yüzüne bile bakmadan konuşan bir kız kurusu, "Ne olur sizden rica ediyorum, şu arka bahçede yatan zatı muhteremlerden duacı olsanız da yaşım otuzu bulmadan artık bir koca bulsam!" deyiverince Şeyh tespihin tanelerini parçalayacakmış gibi çekmeye başlamıştı. "A benim çocuğum," diye hiddetlenmişti Edebali, "sen önce Allah'tan istemesini öğren," diye cevaplamıştı. "Evliya da olsa ölü ölüdür, biz ancak onları aracı ederiz, onların yüzü suyu hürmetine deriz, ama onlardan istemeyiz. Senin rızanı gerçekleştirecek tek makam Kadir-i Mutlak'tır." Şeyh'in sıkıntıdan yüzünün kızardığını gören Dursun Fakı kızı oradan uzaklaştırmak için akla karayı seçmişti.

Şimdi de tespihin taneleri gittikçe hızlanıyordu. Kadın illa da tutturmuştu:

"Geçen gün bizim Hatice Hanım gitmiş, başka hocalar yazıyormuş böyle muskaları, Şeyhim, siz de yazsanız ne olur!?"

"O zaman o hocalara git, kadın!" demişti hiddetle Şeyh. Artık sabrı taşar gibi başını iki yana çevirerek tekrarlamıştı:

"Olmaz hanım, olmaz! Biz öyle üfürükçülerden değiliz. Senin için Allah'a dua ederiz, oğlun ve senin için hayırlı olacak şekilde bu işin sonuçlanmasını dileriz. Amma velakin o dediğini biz yapmayız. Günahtır, ayıptır!"

Dursun Fakı işareti almıştı. Kadının yanına gelip onu kapıya götürdü. Oğlan da arkalarından onları takip etti.

Şeyh *la havle* çekiyordu artık. Ki Osman buna çok az tanık olmuştu.

Dursun Fakı beş dakika sonra ardında başka bir kadınla içeri girdi. Onun hemen ardından da onun kocası olduğu anlaşılan adam geliyordu. Kadının kucağında beş-altı yaşlarında bir çocuk vardı. Osman, kadının oğlanı neden kucağında taşıdığını merak ederken içeriye Hekim Sinan da girdi. Karı-koca'dan iki adım arkada ayakta hazır duruyordu. Osman Molla Sinan'ın yüz ifadesinden işlerin pek iyi gitmeyeceğini çıkarıyordu.

Çift, Şeyh'in önüne diz çöktü, oğlan hâlâ kadının kucağındaydı. Sanki sinirleri alınmış gibi Şeyh'in yüzüne tepkisiz bakıyordu. Zayıflıktan yüz kemikleri belirmiş, gözleri orantısız bir şekilde dışarı fırlamıştı.

"Efendim biz ta Kuyucak köyünden geliyoruz," dedi kadın gözü yaşlı bir şekilde. Onun hemen ardında oturan adam sanki kaderine boyun eğmiş de yapacak bir şey yokmuş gibi eline kepini almış, sürekli mıncıklıyor, kepin kumaşını sıkıntıdan lime lime ediyordu.

"Sizin methinizi çok duyduk, düşündük ki şu yavrucuğa bir derman buluruz," diye devam etti kadın.

Şeyh Edebali oğlanın başını okşayarak gülümsedi. Çocuk tepki vermedi.

"Neyi var bu yakışıklı oğlanın?" diye sordu Edebali.

"Bir ay önce ağaçtan düştü, bacakları kırıldı. Dünyanın en canlı, en hareketli çocuğuydu..." Kadın hıçkırıklara boğuldu, bir süre konuşamadı... Kendini toparladıktan sonra devam

etti: "Hekimler bir daha yürüyemez bu diyorlar. Oğlan üzüntüsünden yemeden içmeden kesildi, bir deri bir kemik oldu. Sanki bizim kanlı canlı oğlumuz gitti, yerine bir hayalet geldi! Ne yapacağımızı şaşırdık, yer gök duayla dedik, belki siz bir şeyler okursanız oğlan düzelir, kendine gelir dedik... Allah rızası için şu oğlana bir bakıverin, bir dua ediverin ne olur Şeyh Efendi..."

Şeyh Edebali odaya giren Molla Sinan'a baktı.

Şeyh ile mollaları arasında sanki gizli bir iletişim vardı. Osman bakışları dikkatle takip ediyordu. Şeyh, "Bu oğlanı muayene ettin mi?" diye soruyor gibiydi. Molla umutsuzdu, başını usulca iki tarafa salladı. Bu, "Evet muayene ettim, ama umut yok," demekti.

Şeyh Edebali zorla yutkundu. Sanki boğazına bir armut tıkanmıştı. Oğlana bakarak onun saçını okşamaya devam etti.

Bu tür durumlarda Molla'nın hastaların güzelce tedavi etmesini buyurmuş, ancak ondan sonra karşılarına çıkarılmalarını emretmişti. Çoğu hasta ve yakınları bunu garipserdi, "Biz hekime değil, Şeyh'e geldik!" diye önce karşı koyarlar ama dervişlerin hekime görünmeden Şeyh'in onları kabul etmeyeceğini bildirmeleri üzerine çaresiz Molla Sinan'a görünürlerdi. Bazen Molla Sinan'ın bir merhemi, bazen bir bitki çayı hastayı iyi etmeye yeter, Şeyh de hayır duasıyla ziyaretçisini gönderirdi. Ama işler nadiren böyle denk giderdi. Çoğu zaman ağlayan anneler, biçare babalar ve sıkıntılı hastalar kaplardı dört tarafı.

Şeyh Edebali bazı sureler okumaya başladı fısıltıyla. Osman belli belirsiz duyduğu kelimelerden ve şeyhin dudaklarından bunlardan bazılarının Fatiha, Felak, Nas, İhlas olduğunu anlamıştı ama ondan sonrasını çıkaramadı. Şeyh her sureden sonra oğlanın yüzüne usulca üflüyor, bir taraftan da onun başını okşamaya devam ediyordu.

Sureler bitince Şeyh Edebali ellerini açıp dua etmeye başladı. Onunla birlikte odada bulunan herkes de ellerini açıp âmin dediler.

Kadın sürekli ağlamaya devam ediyordu.

Şeyh dua bitince kadına dönerek konuştu:

"Hanım," dedi, "Allah Kerim, O'ndan umut kesilmez, rahmetinden şüphe edilmez. Şafi olan Rab şifayı verir, hastalığı yaratan, dermanını da yaratır..."

Sonra bir süre sustu Şeyh; kadın ağlamayı kesmişti.

"Amma sen şimdi bize söyle," diye devam etti Edebali, "bir oğlun olaydı da hırsız mı olaydı? Bir oğlun olaydı da haydut mu olaydı? Bir oğlun olaydı da katil mi olaydı? Bu oğlan kötürüm kalırsa bil ki bunda Allah'ın bir ayeti vardır, hem kendine hem size hem de bizlere bunda bir işaret vardır. Bu, başta oğlun için, sonra da bizler için bir merhamet kapısıdır. Şunu unutma ki, sıkıntıyı veren Allah ferahlığını da verir. O Fettah'tır, Rahman'dır, Hadi'dir. Oğlunun bundan sonra inşallah iştahı açılacak, iyi olacak, ama unutma ki yeryüzünde ne yürüyenler vardır da hayatları boyunca tek adım atamamışlardır. Yeryüzünde ne koşturanlar vardır ki ahiret namına arpa boyu yol alamamışlardır. Umulur ki bu oğlan belki bu dünyada yürüyemez amma öbür tarafta ceylan gibi koşar. Belki bu tarafta azıcık sıkılır amma öbür tarafta herkesten ferah olur. Ve bu oğlan sayesinde sen ve beyin de ahirete birer melek gibi apak girersiniz! Bunları unutma hanım."

Şeyh'in konuşması bittiğinde kadının ağlaması dinmişti. Şeyh'ten dinledikleri onu rahatlatmıştı. Arkadaki adam da elindeki kepi evirip çevirmeyi bırakmış, sakinleşmişti.

Çift, "Allah razı olsun," diyerek çocuklarıyla birlikte dışarı çıkarken Şeyh, Dursun Fakı'ya artık kimseyi kabul etmemesini söyledi. Bu cuma ziyaretleri onu yıpratıyordu. Herkesin derdine ortak olmak, onların acılarını paylaşmak...

Osman, bunun ne kadar da ağır bir yük olduğunu düşünürken Şeyh'in bakışlarını üzerinde hissediyordu.

BEN, MARKO

Moğol cellatların neden kafalarına sadece gözlerini açıkta bırakan simsiyah başlıklar geçirdiklerini biliyorum. İnsanlar öldürmek için maske takıyorlar. Öldürmek ve bir başkası olmak için. Daha doğrusu, hiç kimse olmak ya da herkes olabilmek için! Hiçlik ve herkeslik... Maske insana kim olduğunu unutturuyor. Kimlik ortadan kalkınca da şiddetin ve bedenin özürlülüğü başlıyor! *Celari vult sua furta Venus.*[6]

Küçüklüğümde, Venedik'te olduğum nadir zamanların birinde bir maske takıp çıkmıştım sokağa. Gözlerimin etrafını bir kelebeğin kanatları gibi kaplayan, ışıl ışıl bir şey... Babamın, amcamın ve şehirdeki tüm yetişkinlerin sık sık yaptığı bu şeyi ben de bir kere yaşamak istemiştim. Etrafı izlemek, insanları seyretmek ama bunu yaparken beni kimsenin tanımaması garip, keyifli bir histi. Hoşuma gitmişti başkası olmak; daha doğrusu hiç kimse olmak... Tüm hayatını kendi kimliğine yabancılaşan, hep ötekilerin arasında yaşamaya mahkûm bir seyyah olarak geçireceğimi o zaman elbette aklımdan bile geçirmemiştim!

Bazen kim olduğumu unutacak gibi oluyorum.

[6] *Venüs, kaçamaklarının gizli kalmasını ister.*

Yıllarca Moğolların arasında bir Moğol gibi, Çinlilerin arasında bir Çinli gibi yaşamak, ama hep 'gibi yapmak'... Gördüklerimi aynı gördüğüm gibi yazmak, tüm ayrıntıları sıralamak, anlamak, anlatmak, ama asla onlardan biri olmamak... Bu mümkün müydü? Şimdi de Anadolu'da, Türklerin arasında bir Frenk olmak, Ortodoksların arasında bir Katolik olarak yaşamak...

Kendi kültürüme, kendi şehrime o kadar uzak kaldım ki, çeyrek asırlık yolculuğumdan sonra tam olarak nereli olduğumdan şüphe ediyorum. Yolculuğum hayatım, hayatım seyahatim oldu!

Ama ben her şeye rağmen bir Venedikliyim. Hislerim ve duygularım bana bunun başka türlü olamayacağını söylüyor. Hayatım boyunca bir maske ile bir Moğol 'gibi', bir Çinli 'gibi' gezsem de, onların arasında yıllarca dolaşsam da bana öyle geliyordu ki maskemi çıkartıp kenara koyar gibi, üstümdeki 'ötekilikten' sıyrılıyor ve yatağa Venedikli Marko Polo olarak yatıyordum.

Bu maske işini bu yüzden çok düşündüm. Venedikliler neden bir başkası gibi sokağa çıkmak, başkalarının evlerine bir başkası gibi girmek, başkalarının karılarıyla gizli köşelerde buluşmak isterlerdi? Bu iş benim şehirden ayrıldığım yıllarda öyle çığırından çıkmıştı ki Venedik Cumhuriyeti kumarhanelere maskeyle girilmesine ve silahşorların maske takarken kılıç taşımalarına yasak getirmişti. Aksi takdirde hâlihazırda yüzlerce Venedik Florini borcu olan bir kumar müptelası sabahtan akşama kadar gönlünce kâğıt oynuyor, insanlar hiç tanınmadan birbirleriyle sokakta düelloya tutuşuyorlardı.

Ama bu yasaklar bile papazların maskeyle kerhanelere girmelerine, rahibelerin maskelerle sevgili edinmelerine engel değildi!

Bana öyle geliyor ki biz Venediklilerin bu maske işini bu kadar sevmemizin nedeni özgürlüğümüze olan düşkünlüğümüz. Parayla, ticaretle kazandığımız özgürlüğümüz...

Venedik, yeryüzünün belki de en dar sokaklarına sahiptir. Kollarınızı açtığınızda elleriniz sokağın iki yanındaki binalara rahatlıkla değebilir. Ama biz bu darlığa inat, mesafe tanımayan, yeryüzünün en uzak yerlerine gidebilen gemileri yaparız. Venedik bir şehir cumhuriyetidir, belki de dünyanın en küçük devleti. Ama biz yine buna inat Akdeniz'de, Orta Doğu'da, Rumlarla, Müslümanlarla, Ortodokslarla, Kuzey Afrikalılarla ticaret yapar, adeta tüm dünyada geziniriz.

İşte seyahat etmek ve ticaret bizi öyle özgürleştirmişti ki şehirde, Venedik'te kaldığımızda kendi statümüze, kendi evimize, hadi daha açık konuşalım, kendi 'Ben'imize bağlı kalmak sıkıyor bizi, ruhumuzu daraltıyor. Belki de bu yüzden ufacık şehirde bile 'başkası' olmak istiyor, başkası gibi yaşamayı arzuluyoruz. Aksi takdirde bir evin hanımefendisinin başka bir evin hizmetçisiyle bir maskeli baloda tanışıp, üst katta işi pişirmesinin, bir kasabın bir aristokratın kızını becermesinin başka yolu yok!

Peki ya Moğollar? Onlar da maske takınca öldürmek için mi özgürleşiyorlar? Venedik'e geri döndüğümde bu kadar uzun süre nasıl olup da bu "garip" insanların arasında yaşadığımı sorduklarında aklıma hep bu benzerlik gelirdi. Moğollarla biz Venedikliler arasındaki rahatsız edici bu maske benzerliği. Biz özgürce sevişmek, onlar da özgürce öldürmek için maske takıyorduk!

Ama Anadolu'da, Türklerin arasında olduğum bu günlerde beni rahatsız eden başka bir şey daha var. İçimi kemiren bir şey...

Türklerin arasında şunu fark ettim. Onlar maske takmayı bilmiyorlar. Bunu gerçek anlamda söylemiyorum. Onlar duygularını saklayamıyorlar. İçleri neyse dışları da o. Bir Türkün size kızdığını da, sizi sevdiğini de yüz ifadesinden rahatlıkla anlayabiliyorsunuz. Belki de bu yüzden biz Venediklilerin di-

ğer milletlerle rahatlıkla kurduğumuz ilişkileri onlar güçlükle yapıyorlar. Diplomasi onların en zayıf olduğu alan. Ben bunu en çok Bizans tekfurlarının onlar için yaptıkları planlarda fark ettim. Batılılar Türklerin yüzlerine gülüp arkalarından her türlü hesabı yapıyor, Moğollarla ittifaka girişiyor, kendi aralarında Anadolu topraklarını paylaşıyorlar. Oysa Türkler dostluklarını da düşmanlıklarını da açık açık gösteriyorlar.

Hristiyanlıktan önceki Romalıların tanrılarından biri olan Janus aklıma geliyor bunları düşündükçe. Bir yüzü bir tarafa, diğer yüzü öbür tarafa bakan ikiyüzlü tanrı.

Venedik'e geri döndüğümde maske takanların daha çok, bu maskelerin takıldığı eğlencelerin daha sık yapıldığını görecektim. Bu işi artık o kadar ileriye götüreceklerdi ki sadece yüzleriyle değil, tüm kıyafetleriyle başkalaşacaklardı. Erkekler kadın kıyafetleri giyerek diğer erkeklerle, kadınların diğer kadınlarla beraber olduğuna şahit olacaktım! *Quando mecum pariter potant, pariter scortari solent, Hanc quidem, quam nactus, praedam pariter cum illis partiam.*[7]

Bu yüzden ben hayatımın çoğunu Venedik'ten uzakta geçirsem de herkesten daha çok Venedikliyim. Çünkü tüm hayatım başkalarının arasında, bir başkası gibi yaşayarak geçti! Venediklilerin bir kelebeğin hayatı kadar kısa sürede yaşadıkları anları ben hayatım boyunca yaşadım!

[7] *İçmeye ve kadınlarla gönül eğlendirmeye gittiklerinde, ben de elbette bundan bir parça isterim!*

45

Osman, yatsı namazından sonra soluğu dergâhın hemen ardındaki dik yamaçta aldı. Yamaç, sarp ve dikti, kayalıktı ama çocukluğundan beri kayalara tırmanan Osman için buraya çıkmak düz yolda yürümek kadar kolaydı. Buraya boşuna İtburnu dememişlerdi, kayalıklardan, sarı taşlardan ve tozdan başka bir şey yoktu bu yamaçta. İnsanoğlunun pek adım atacağı türden bir yer değildi, olsa olsa köpekler cirit atardı. Ama onlar da şehir çöplüklerini karıştıran köpekler değil, cılız, sıska, diğer güçlü köpeklerin şehirden uzaklaştırdığı, daladığı, orası burası dalanmış, uyuz itler olsa gerekti.

Osman neredeyse her sabah ve her gece soluğu bu yamaçta alıyordu. Bir kayanın üstüne oturup da doğmakta olan güneşi ya da gökyüzünde parıl parıl parlayan kameri izlemeye koyuldu mu yer ve zaman anlamını yitiriyordu onun için. Geceleri bazen kayalığın üzerine boylu boyunca uzanıyor, saatlerce ayı ve yıldızları izliyordu. Gecenin laciverdinde aya ve yıldızlara öyle uzun uzun bakıyordu ki bir süre sonra onların arasında dolaşıyormuş da kendisi de onlardan bir parçaymış gibi hissediyordu.

Şimdi gökyüzündeki hilali izlerken de aynı şey oluyordu. Hilal, yıldızlar ve Osman. Hayatında hiçbir şey ona bu hilali

izlemek kadar huzur vermiyordu. Bağrındaki ateşi ancak bu hilale bakmak dindiriyor, ayın nuru tüm ruhunu kaplıyor, temizliyor, arındırıyordu.

Tevhidhaneden getirdiği kalın bir kilim parçasını kayalığın üzerine koyup onun üstünde böyle sırtüstü saatlerce uzanıyor, ellerini karnının üzerinde kavuşturup gözlerini gökyüzüne dikiyordu. Gökyüzündeki dinginlik onu yeryüzünün her türlü kaosundan uzaklaştırıyor, ferahlatıyordu. Hırs, karmaşa, ihanet, yarış, mücadele, çekememezlik, kem göz, acı, şiddet, çamur, kan, yara... Bunların hiçbiri yoktu gökyüzünün laciverdinde. Maskeler yoktu, ikiyüzlülük yoktu, oyun yoktu... Aldatmaca, riyakârlık, sırtından bıçaklanma yoktu... Hırsızlık, adam kaçırma, işkence, cinayet, tecavüz, emanete hıyanet... Gökyüzünün nuru tüm bunların ulaşamayacağı bir yerde, yaratılmışlığın çok ötesindeydi.

Fakat Osman'ın gözlerini gökyüzüne çivileyen, bunların hiçbiri değildi.

Onun ruhunu alıp gökyüzüne uçuran şey çok farklı, adını koyamadığı, bir türlü tam olarak anlamlandıramadığı bir şeydi. Şeyh Edebali'nin dergâhta ona ilk söylediklerini düşünüyordu son günlerde.

Sen necisin Ertuğruloğlu!? Sen kendini bildin mi!?

Hilale ve yıldızlara bakarken kendi acziyetini düşünüyordu. Böylesi devasa bir kusursuzlukta kendine rol biçmeye çalışıyordu. Dergâhta bir şeyler öğreniyor muydu, emin olamıyordu. Yahşi Fakı hâlâ o esrarengiz mavi kapının önünde duvar gibi dikiliyor, Osman'a kapıyı açmıyordu.

"Bu dergâhı neden bu at geçmez, kervan yürümez yere kurduğumuzu düşünüyorsun, değil mi?" dedi arkasından gelen bir ses.

Osman doğruldu, Şeyh Edebali'yi gördü.

"Buraya nasıl çıktınız?" diyebildi şaşkınlıkla.

"Özel yetenekleri olan bir tek sen değilsin," dedi Edebali gülümseyerek.

Şeyh'in buraya tırmanabilmesine imkân yoktu. Acaba başka bir yol mu vardı Osman'ın bilmediği?

"Öyle değil mi?" diye soruyu tekrarladı Şeyh Edebali Osman'ın yanına çökerken. "Bu kayalık, taşlık yerde ne işimiz var diye soruyorsun kendine?"

Şeyh Edebali gözlerini gecenin karanlığına dikti. Osman onun çok uzaklara, sanki onun göremediği bir şeye baktığını düşündü.

"Biz," dedi Şeyh, "ufuk avlarız. Her zaman gidilecek bir yer, geçilecek bir yol, keşfedilecek bir mekân vardır. Her zaman yeşertilecek bir vadi, çiçeklendirilecek bir bahçe, sulandırılacak bir toprak vardır. Biz zaten hazır bahçelere konmaya gelmedik; bahçe yapmaya geldik. Biz hazır çeşmelerden su içmeye gelmedik; su getirmeye geldik. Biz ufuk seyretmeye değil, ufuk keşfetmeye geldik, oğul."

Şeyh Edebali kendisine ilk defa böyle demişti. *Oğul.* Bu, Ertuğruloğlu'ndan daha iyiydi.

Edebali devem ediyordu:

"Âdemoğlu, Allah'ın yeryüzündeki halifesi değil midir?" diye sordu. "*Ve iz kale rabbüke lil melaiketi inm caülün fil erdı hahfeh.*" Şeyh'in dudaklarından Arapça ayetler döküldü. "Peki halifenin görevi nedir, Osman? Bir sultan düşün ki, uzak bir diyara halifesini göndersin. O halife o diyarda sultanından bahsetmez, onu anlatmaz mı? Sultanımdan sizlere adalet getirdim, sulh getirdim, O'nu tanıyın, mutlu olun, demez mi?"

Şeyh, Osman'a döndü, onun ela gözlerine baktı. Osman'ın gözlerinin içinde hilal yansıyordu. Hilal, sanki Osman'ın gözünün içine girmişti.

"Hilal, senin bir gözünün içinde yansır, sen hilal olursun. Ama aynı şey hilal için geçerli değildir, bunu hiç düşündün

mü, oğul? Hilal senin nazarın için vardır, yıldız seni baksın diye parlar. İnsanoğlu bakmayınca o güzelliğin ne anlamı kalır? Bu izlediğin tüm güzellikler seni baksın, takdir etsin ve özünü anlasın diye vardır. Bunlar hep senin için bir işarettir, insanoğlu için bir işarettir, senin görevini hatırlaman için birer rahmettir."

Şeyh Osman'ın eskiden sarılı olan bacağına baktı. "Bacağının ve omzunun iyileşiyor olmasına sevindim," dedi.

"Artık iyileşse neye yarar?" diye söylendi Osman.

"Bazen senin gözlerinin olduğundan şüphe ediyorum, Ertuğruloğlu," dedi Edebali.

"Ertuğruloğlu" ifadesi yine geri gelince Osman'ın canı sıkıldı.

"Bu bacağın hâlâ sağsa bil ki bunun bir hikmeti vardır," diye devam etti Edebali. "Geçirdiğin onca badireden sonra hâlâ yaşıyorsan ve tek parçaysan bil ki vücudundaki her uzvun sende bir hakkı vardır. Bil ki yaşadığın her bir badire, başına gelen her bir olay seni hazırladı. Yaşadığın hiçbir çile boşuna değildir. Büyük düşmanlara karşı büyük hazırlıklar gerekir. Sen de bir zamanlar çullarını temizlediğin ağacın tohumu gibi kendi kabuğundaydın. Kendinden ötesini görmüyordun."

Şeyh tekrar gözlerini gökyüzüne çevirdi:

"Biliyorum, yeryüzündeki kargaşayı, kanı, adaletsizliği, insanoğlunun binbir türlü olumsuzluklarını düşünüyor, sonra semaya bakıp huzur buluyorsun. Allah, onu gece gündüz tesbih eden meleklerine yeryüzünde kendine bir halife yaratacağını söylediğinde meleklerin tepkisi ne olmuş biliyor musun?"

Osman hem yıldızları izliyor hem de Şeyh'i dinliyordu:

"'Orada bozgunculuk yapacak ve kan dökecek birini mi yaratacaksın?' diye cevap vermiş melekler. 'Oysa biz seni sürekli tesbih ve takdis ediyoruz.' Evet, insanoğlu yıkar, döker, kanatır, öldürür, bozar, bozgunculuk yapar. Ama doğru yönetilmezse?

Adalet olduğu sürece yine aynı insan yeşertir, yapar, inşa eder, kurar ve yaşatır. İşte o zaman şu gökyüzündeki hilal sana selam durur, yıldızlar senin nöbetini tutar, şu ulvi gecenin laciverdi seni kutsar. Hoş geldin Osman, derler, artık sen de bizdensin."

Şeyh Edebali ona ilk defa bu kadar içten 'Osman' demişti. Ama sonra sanki şimdi ona değil de, gelecekteki başka bir insana, sanki başka Osman'a 'Osman' demişti. Bu, henüz kendisi değildi.

Anlıyordu Osman, Şeyh'in ne demek istediğini.

"İşte o zaman," diye devam etti Edebali, "sen de bir hilal olursun. Karanlığın içinde insanların yolunu aydınlatır, susuzluklarına vaha olursun."

Osman, o gece bir şeyi fark etti. Aslında Şeyh'in söylediklerini çocukluğundan beri hissediyordu ama anlamlandıramıyor, kelimelere dökemiyordu. Anka'yı ilk yakaladığında o uçurumdan Kayılara bakışı, ufku izleyişi, dağların doruğunda dağın kalbini dinleyişini... Her şey sanki artık yeni bir anlam kazanıyor, Osman kafasındaki ve ruhundaki soruların cevaplarını buluyordu... İlk defa bir atın yelesini tutup yüzünde rüzgârı hissederek hızla yol aldığında hissettiği de yine bu duyguydu. Belki bağrında yanan ateş de buydu ama onu nasıl körüklemesi gerektiğini, o ateşi bir demir yapmada nasıl kullanması gerektiğini şimdiye kadar bilmemişti. O gece hissetti ki Şeyh Edebali ona demiri dövmesini öğretiyor, ateşi doğru kullanması için ona rehberlik ediyordu.

"Hiç düşündün mü," dedi Şeyh, "Ay dünyanın etrafında dönerken sürekli karanlığı takip eder. Karanlık neredeyse onun ışığı oradadır. Kendini yer bitirir Güneş'ten aldığı ışığı yeryüzüne ulaştırmak için. Onun ışığı olmasaydı karanlıklar haydutlardan ve hırsızlardan hiç geçilir miydi? Onun ışığı olmasaydı, gece olduğunda göz gözü görmez, suçlu ve suçsuz birbirinden ayırt edilemezdi."

Siyah gözlerini tekrar Osman'a çiviledi:

"İşte sen de böyle, Osman, ufuk kovalayacaksın. Bir ay gibi karanlık takip edip, oralara aydınlık getireceksin. İşte bu yüzden bizler dergâhımızı aydınlığın, yeşilliğin üzerine değil, dikenlerin ve karanlığın üzerine kurarız. Yeşertmek için, ışık saçmak için..."

Sonra durdu, hiçbir şey söylemeden Osman'a bakmaya devam etti. Osman'ın ela gözündeki hilal gittikçe netleşiyor, canlanıyor, daha çok parlıyordu.

"Osman, anladın mı sen şimdi necisin? Nereden geldin, nereye gidersin? Sen kendini bildin mi, Osman!?"

Osman başını öne eğdi. Anlıyordu. Şeyh Edebali'nin sesi, ruhunun derinliklerinde yankılanıyordu. Sonra gökyüzüne bakıyor, hilal ondan hesap soruyordu. *Sen necisin, Osman?* Yıldızlar ondan hesap soruyordu. *Sen bizden misin, değil misin, Osman?* Ruhu bu sorularla sanki vücuduna artık dar geliyor, gökyüzünün laciverdine taşıyor, o lacivertle bütünleşiyordu. Kâinatın kutsal bir parçası olabilme ihtimali, yeryüzünün sorumlu bir halifesi olma düşüncesi onu sonraki gecelerde de titretecek, sanki bir sara hastası gibi sallayacaktı. Yorganın altına saklanan o büyük peygamber gibi o da hücresinden saatlerce çıkmayacak, tekrar tekrar yaşamının anlamını düşünecekti.

"Şimdi dinlen," dedi Şeyh Edebali onu dalıp gittiği dünyadan çekip alır gibi, "yarın cezalısın. Tevhidhanenin bütün halılarını yıkayacaksın."

Osman birden Şeyh'in ne dediğini anlamadı. Ne suç işlemişti ki?

"Üzerinde oturduğun o halı dergâhın malıdır," diye açıkladı Şeyh. "Kendi çıkarın için kullanamaz, burada gelip üzerine oturarak onu eskitemezsin. Yarın gün boyu mescidin halılarını yıkarsan belki günahına kefaret olur."

Osman üstünde oturduğu kilim parçasına bakıp da tekrar Edebali'ye dönmesine kalmamıştı ki kayanın üstünde kendini yalnız buldu. Sağına soluna, ardına bakındı ama kimse yoktu. Şeyh geldiği gibi birden ortadan kaybolmuştu. Osman tüm dinlediklerinin bir hayal mi olduğunu düşündü. Belki de kilimin üzerinde uyuyakalmış, rüya görüyordu. Sonra başka bir ihtimal geldi aklına. Belki de gerçek bir *rabıta* anına tanık olmuştu. *Şeyh'i her an karşısında hissetmek.* Mürit ile mürşidin arasındaki kopmaz bağ.

Ya da Şeyh arkadan kendine kestirme bir yol bulmuştu.

Osman tekrar yere uzandı, Hilal'e baktı. Hilal ona seslendi: "Sen necisin Osman?"

45

Osman'ın cansız bedeni gusülhanedeki mermer taşın üstünde üç molla tarafından yıkanıyor. Buz gibi olmuş beden artık morarmaya yüz tutmuş. Gözler kapalı, alt dudak aşağıya doğru sarkmış, dişler biraz görünüyor, kaslar kendini koyuvermiş, eller taşlaşmış...

Sónra kefene sarıyorlar Osman'ı, yedi kere doluyorlar, tahta tabutun içine koyup üstünü örtüyorlar. Musalla taşında cenazesini kılıyorlar, kabristanda bir köşeye, onun için kazılmış bir çukura bırakıyorlar. Osman'ın üzerine kürek kürek toprak atıyorlar. İlk başlarda cesedin üzerine konulan tahta parçaları onu topraktan ve haşarattan koruyor.

Ama sonraki günlerde Osman'ın karnı şişiyor, patlıyor, iç organları etrafa dağılıyor. Toprağın içindeki kurtlar, böcekler ve bin türlü yaratık musallat oluyor bedene. Solucanlar inanılmaz bir hızla çürümüş eti didik didik etmeye başlıyorlar. Toprak, kendi malını geri istermiş gibi, Osman'dan geriye kalan ne varsa sadece kırk gün içinde tüm eti yiyip yutuyor, geriye çürümüş kefen parçaları arasında bir dizi kemik bırakıveriyor. Yüzyıllar sonra kemikler de çürüyecek...

Osman ölümünü hayal ederken titriyor, gözleri dolacak gibi oluyor ama artık ilk günlerdeki kadar acı çekmiyor, ölümün gerçekliğini anlamaya başlıyor.

Artık zikrin ikinci safhasına geçebilir.

Karanlık.

Osman'ın gözleri henüz karanlığa alışmamış. Hiçbir şey görmüyor.

Halvet odasının içinde.

Osman Akif diyorlar bu sıralar ona. Birkaç gündür yapıyor bu itikâfı.

"La," diyor dudaklarını ve dilini kıpırdatarak. Nefesini tutuyor.

Göbeğinin tam ortasından bir enerjiyle geliyor bu ses. Karnının içinden yükseliyor, akciğerlerini ve göğüs kafesini geçip çenesine çarpar gibi geçiyor. Sonra damağını delip beyninin tam merkezinde yankılanıyor.

"İlahe," diyor sonra. Bu sefer beynindeki enerji kulağından dışarı çıkıp sağ omzuna doğru ilerliyor. Gittikçe hızlanan, hızlandıkça güçlenen bir enerji bu. Sanki kafasından omzuna doğru inişe geçen bu güç, yerçekiminin kuvvetiyle iyiden iyiye hızlanıyor, hızını yetmişe katlıyor. Osman nefesini hâlâ tutuyor, az sonra bir demirci körüğü gibi İsm-i Celal fışkıracak dışarı...

"İllaAllah," kelimesi dökülmeye başlıyor Osman'ın dudaklarından, sağ omzundan çıkıp göğsüne doğru ilerleyen güç artık iyiden iyiye hissediliyor. Sanki koca bir dağdan kopup gelen çığ büyüdükçe büyüyor, hızlandıkça hızlanıyor; önünde durmak imkânsız. Bütün iç organlarını delmeye hazır, bütün kemiklerini tuz buz edecek kadar güçlü... Bu, bir dımışki kılıcın darbesi, bir baltanın kütüğe saplanması...

Bu kuvvetin, bu enerjinin hedefi kalp.

*"Allah'ın" "ha"*sı ağzından çıkarken Osman kalbinde müthiş bir darbe hissediyor.

Bu, yeryüzünün en güçlü savaşçısının yumruğundan daha sert bir yumruktu. Bir balyozun betonu paramparça etmesi gibi Osman'ın kalbinin duvarları yıkılıyor, kapıları param-

parça oluyor ve içeriye "Allah" lafzı giriyor. Başka hiçbir şeye izin yok, başka hiçbir şeye yer yok.

Osman'ın gözleri karanlığa alışmaya başlıyor. Etrafındaki hiçlik gölgesini görüyor, önündeki kapalı kapıyı, üzerinde oturduğu seccadenin karanlık renklerini, önünde duran rahleyi ve üzerindeki Kutsal Kitap'ı seçebiliyor.

"Zikr," demişti Şeyh, "insana Allah'ı öğretir. Zikr, Âdemoğlunun kalbine, beynine ve ruhuna Allah'ı kazır."

"*La-ilahe-illa-Allah*" zikri diyorlardı buna dergâhta. Bir nevniyazın en önemli zikri buydu. Onu sadece söylemek değil tüm vücutta, ruhta, kalpte hissetmekti. "Menfi-müspet zikri" diyenler de vardı. Yani bir olumsuzlama, bir olumlama zikri.

İlah yoktur, İlah'tan başka. Allah yoktur, Allah'tan başka. Gerçeklik yoktur, Gerçek'ten başka.

Önce boy abdesti almıştı Osman buz gibi suyla. "Sıcak su, insanı rehavete düşürür, şımartır," diyordu Şeyh. "Bedene her istediğini verirsen cesedini översin. Cesedi öven, ruhu anlar mı?"

Sonra beyaz entarisini, yün içliklerini, siyah şalvarını ve mavi cübbesini giydikten sonra abdest almıştı. Sabah namazını tevhidhanede kıldıktan sonra ilk defa Dursun Fakı'nın ona dergâhı gezdirirken fark ettiği Çilehaneye inmişti. Yerin altına inen merdivenlerin ardından halvet odasına çekilmiş, kıbleye dönmüş, dizlerinin üzerine oturup ellerini diz kapaklarının üzerine koymuştu. Sağ ayağının başparmağı kıbleye dönüktü.

"Gözünden ayak parmağına kadar tüm uzuvların O'na bakmalı, O'na dönmeli," diye salık vermişti Şeyh Edebali. "İstikametten şaşmamak için çivi gibi saplanmalı istikamete."

Sonra istiğfar başlıyordu. Osman art arda tövbe etmiş, Rahman ve Rahim'den bağışlanma dilemişti. Furkan Suresi'nden ezbere bir ayet okumuş, tekrar tekrar bağışlanma dilemişti.

Kul ma ya'beü bi küm rabbı lev la düaüküm fe kad kezzebtüm fe sevfe yekunü lizama.

Duamız olmasa ne kıymetiniz var!?

Sırada kefen giymek vardı. "İnsan ölmeden ölmeli; yaşıyorken kendini gömmeli," diye açıklamıştı Şeyh.

İşte Osman bu yüzden öldüğü günü hayal etmeye çalışmıştı. İlk günlerde bunda pek başarılı olamamıştı ama her seferinde resimler netleşiyor, cesedine daha yakından bakabiliyordu.

Hatta sabah boy abdestini alırken sanki gusülhanede yatmış uzanmış da cansız bedeni yıkanır gibi suyu boşaltıyordu üzerine.

Halvetin içinde Fatiha suresini bitirir bitirmez karşısına Şeyh dikiliyor. Edebali sanki düpedüz odaya girmiş, Osman'ın alnının ortasına dikilmişti. *Rabita,* denirdi buna. Müridin sürekli mürşidini düşünmesi, her an, her yerde onun yanında, gözünün önünde olduğunu hissetmesi gerekirdi. Mürşit yanında yokken bile onun nazarındaymış gibi hareket etmek gerekirdi. Şeyh, Allah'ın temsilcisi, peygamber vârisi idi, veliyullah idi. Ona hürmet, Allah'a hürmetti, Allah dostunu Allah rızası için sevmekti. Onu sevmek peygamberi sevmekti. Bu yüzden, her yerde Allah varmış gibi hareket etmekti rabıta.

Osman tekrar başladı.

Yok.

Göbekten yükselen bir enerji... Şimdi kafatasının içinde...

İlah.

Sağ omzuna doğru gittikçe artan bir kuvvet.

Allah'tan başka!

Ve kalbine güm diye vuran bir kudret.

Sonra bir kere daha... Sonra bir kere daha...

Onuncu defa... Yüzüncü defa... Bininci defa...

Sonra bir kere daha...

"Kalbe tevhid inancını sokmak için önce onu boşaltmalısın," demişti Şeyh Edebali. "Kalpte 'ben' varsa, tevhid yoktur. Aklı ve kalbi temizleyeceksin, orada Allah'tan başka ne varsa her şeyi ama her şeyi atacaksın. Kolay değildir bu. 'Ben'in ora-

da tam bir cephaneyle bekler. Benlikten başka hiçbir şey oraya girmesin ister. Kandırır seni, tevhid de burada, der, Allah inancı da burada duruyor, der, inanırsın, imanım kuvvetli sanırsın. Ama çoktan kandırmıştır seni. Gururu en büyük silahıdır. O kapıdan içeriye ne girerse tek bir yumrukla alaşağı eder. Güçlüdür, kolay kolay yere yıkamazsın. Tekrar tekrar rahatsız edilmeli, üzerine tekrar tekrar ordular gönderilmelidir. İşte budur, '*La*'nın mantığı. Olumlamak için önce olumsuzlayacak, doldurmak için önce boşaltacak, ruhunda ne varsa arındıracaksın. Boşaltacaksın ki, asıl ev sahibine yer hazırlansın. Kalbe İsm-i Celal öyle bir girmeli ki, orada kalan ne varsa tuz buz etmeli. Her şey onun ışığıyla kör olmalı, başka her güç onun kudretiyle ezilip büzülmeli. Benliğin kalbin etrafına ördüğü surlar teker teker parçalanmalı. Şahadet zikri işte böyle etkili bir iksirdir."

Osman yine başladı.

"La."

Göbekten itibaren yükseliyor. Göbek, insanoğlunun yeryüzüne ilk bağı, hayata ilk tutunuşu. Hz. Adem'e kadar giden bir silsile. "İnsan nereden geldiğini bilmeli. Geçmişini düşünmeli, tartmalı. *La*, hiçliktir. İnsan bir hiç iken kendisini Halık'ın yarattığını akıldan çıkarmamalı."

"İlahe."

Sağ omuza doğru artan bir güç. "O'ndan başka her şey yalandır. O vardır, başka hiçbir şey yoktur. İlim O'nundur, madde O'nun adlarının yansımalarıdır. 'Şey' yoktur, 'Esma'nın yansımaları vardır. 'Şey'in zatını var gördüren 'Esma' mertebesinden başka bir şey değildir. Ey Osman, sen eğer yeryüzünün hükümdarı olmak istiyorsan O'na teslim ol. *'Lailahe'* demek O'ndan başka kimseye boyun eğmemektir. Her türlü aracıyı ortadan kaldırmak, bertaraf etmektir. Allah'a secde eden insan, başka kimsenin karşısında boyun bükmez. *Size gökten ve yerden kim rızık veriyor? O, kulaklara ve gözlere hükmeden kim? Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran kim? İşleri idare eden kim?"*

"İllaAllah."

"Allah, İsm-i Celal'dir. Esma'nın başıdır. *Semalarda ve arzda her ne varsa, Melik, Kuddüs, Aziz ve Hâkim olan Allah'ı tesbih ederler.* O'ndan başka her şey bakidir. Kendine 'Ben' diyen nankördür, küffardır. Tek 'Ben' Allah'tır. Kesin gerçeklik Allah'tır, diğer her şey O'na bağlıdır. *O'nun zatından başka her şey helak olacaktır."*

Osman, zikri tekrarladıkça kalbine tekrar tekrar Allah lafzı giriyordu. Sadece birkaç saniyede gerçekleşen her bir zikr öyle önemli parçalara ayrılmıştı ki her bir parça saliselik düşüncelerle eda ediliyor, böylece vücuttaki her hücre zikre eşlik ediyordu. Her salise bir zikr oluyordu. "Zikr öyle bir şeydir ki kalp artık bir süre sonra sürekli 'Allah... Allah...' diye atmaya başlar," diye açıklamıştı Şeyh. "İnsan, halvet odasından çıktığında bile, kalp o zikri yapmaya devam eder. O kalpten pompalanan kan artık 'Allah... Allah...' diye akar, o kanın güç verdiği gözler bakışlarını İsm-i Celal ile yapar, insanın gözündeki perdeler teker teker kalkar, yeryüzü artık bir başka görünür Âdemoğluna. *La*'nın yükselişi gibi, insan aslında hiçliğini düşündükçe yükselir, kıdemi artar. *La* gibi kanatlanır, Allah'ına kavuşur Âdemoğlu."

Karanlık artık iyice aydınlanıyor.

Osman bir halvetin içinde değil, yeryüzünün en ferah, en geniş dağlarının birinin doruğunda olduğunu hissediyor. Anka'yı ilk yakaladığı İnönü Uçurumu aklına geliyor. Oradan Kayı'ya bakıp da o anda adlandıramadığı şeyleri artık adlandırabildiğini, anlamlandırabildiğini hissediyor. Anka gibi uçtuğunu düşünüyor Osman.

O artık yeniden doğuyor; tertemiz, capcanlı, güpgüçlü...

La ilahe illaAllah.

BEN, MARKO

Moğollarla Batı'ya doğru yoluma devam ederken kamp kurduğumuz bir mağaranın karanlık duvarlarına saatlerce baktıkça aklım bana türlü oyunlar oynuyor. Açlıktan mı, yoksa duyularımın canlı kalmasını sağlayacak bir uyarıcı olmadığından mıdır, bilmiyorum ama karşımdaki gölgelerin hareket ettiğine, hatta iki karışlık taşlarla örülü bu duvardaki gölgelerin insan bedenlerine dönüşüp taşların arasından dışarıya adım attıklarına yemin edebilirim! Gölgeler kendi aralarında fısıldaşıyor, gizli şeyler konuşuyorlar ve sonra da sözleşmiş gibi etrafımda gezinerek bana yaklaşmaya başlıyorlar...

Bu gölgeler bana Alamut Kalesi'ni ve adlarının söylenmesi bile insana uğursuzluk getiren fedailerini hatırlatıyor: Haşhaşinler! *De fumo in flammam.*[8] Onlar benim gibi açlıktan değil ama içtikleri haşhaşın etkisiyle kafalarını bulandırıyor ve efendilerinin onlara emrettiği her şeyi sorgusuz sualsiz ve yıllarca süren bir itaatle gerçekleştiriyorlardı. Bir gölge gibi kapıların ardında, duvarların arasında, kimi zaman da tahtların yanı başında geziniyor ve kurbanlarını en zayıf noktalarından yakalayıp yok ediyorlardı.

[8] *Dumandan ateşe!*

Düşmanınız size binlerce askerden mürekkep bir ordu ile saldırıyorsa siz de kalenize kapanır, kapılarınızı sürgüler, okçularınızı mazgallara yerleştirirsiniz. Savaşçılarınızı surların önüne diker ve onu göğüslersiniz. Eğer bir meydan muharebesi yapıyorsanız kılıçlarınızı çeker ve düşmanınızla çarpışırsınız. İnsan, hasmını bilirse ona göre tedbirini alır, cephesini seçer, savaşını verir.

Peki ya sizi öldürmek isteyen kişi kılıçla, zırhla üstünüze gelmiyorsa? Onların renklerini ve kimliklerini gösterecek sancakları ve flamaları yoksa? O zaman düşmanı nasıl tanıyacaksınız? En tehlikeli düşmanınız kalenin dışında değil, içindeyse; karşı cephede değil de, bu tarafta, sizin saflarınızın arasındaysa ona karşı nasıl savaşacaksınız? Hatta bu kişi sizin en yakınınızda olan, en sevdiğiniz, en güvendiğiniz biriyse? *Et tu, Brute?*[9] Bu düşmanı kalın duvarlar dışarıda tutabilir mi? Kalkanlarınız ve askerleriniz sizi ona karşı koruyabilir mi?

İşte haşhaşin suikastçılar böyle çalışıyordu. Bazen akıllı bir vezir kılığında, bazen sadık bir koruma olarak karşınıza çıkıyor ve hançeri tam kalbinize saplayıveriyorlardı. Kimi zaman yıllarca sizin yanınızda çalışan en sadık adamınız bir de bakmışsınız ki aslında onlardanmış!

Selçuklu Türklerine karşı başkaldıran bu haşhaşinlerin yıllarca saklandığı Alamut Kalesi'ni ben kendi gözlerimle yıkık dökük de olsa gördüm. Liderleri olan Yaşlı Adam kalesini iki dağ arasında, oldukça gizli ve korunaklı bir vadiye inşa ettirmişti.

Anlatılanlar doğruysa, bu kalenin içinde öyle bir bahçe yaptırmış ki içinde gözün daha önce görmediği çiçekler, türlü meyveler yetişiyor ve hatta şarap, süt ve balın aktığı nehirler bulunurmuş. Yaşlı Adam 12-20 yaş arasındaki gençlerden seçtiği müritlerini önce güzelce haşhaşla kafalarını bulandırır,

[9] *Sen de mi, Brütüs?*

sonra da bu bahçeye sokup onlara artık öldüklerini, cennette olduklarını söylermiş. Oğlanların yanlarına gelen gencecik kızların da huriler olduğunu eklemeyi unutmazmış. Genç iyice kendinden geçtiğinde Yaşlı Adam onun yanına sokulur ve "Şu kişiyi öldürecek ve tekrar cennete geri döneceksin!" diye kulağına fısıldarmış. Fedaileri de hayatları pahasına da olsa verilen görevi yerine getirmekten çekinmezlermiş. Bu şekilde suikastçılar Selçuklu'nun pek çok önde gelen vezirini suikastla öldürmüşler.

Ancak, öldürmek haşhaşinlerin kullandığı taktiklerden sadece bir tanesiydi. Onların başka bir saldırı şekli daha vardı ki, bu öldürmekten daha çok tahripkârdı. Fedailer kimlikleri gizli olduğundan, pek çok üst düzey diplomatla görüşüyor ve devletin saklı sırlarını rahatlıkla öğreniyor, sonra da bu bilgileri ittifak yaptıkları devlet düşmanlarıyla paylaşıyorlardı. Ya da önemli insanları gece gündüz izleyerek ve dinleyerek onların özel bilgilerine ulaşıyorlar ve sonra da bu bilgileri o insana bir şantaj malzemesi olarak kullanıyorlardı.

Yaşlı Adam ile Moğol hakanı Hülagu arasındaki bir sürtüşmenin sonunda Moğollar bu kaleyi yerle bir etmişler. Alamut Kalesi'nden de geriye harabe olmuş duvarlar kalmış.

Ama ben Anadolu'dayken Yaşlı Adam ölse de haşhaşilik ölmemişti. Anadolu'da, Pasinler Dergâhı adlı bir yerde bu sefer "Hocaefendi" dedikleri yine bir başka yaşlı adamın Alamut'un öğretilerini ve deneyimlerini ustaca uyguladığını anlatıyorlardı. Dergâhında küçük yaşta yanına aldığı çocukların beyinlerini onlara yıllarca kendi kitaplarını okutarak yıkar, haşhaşın da yardımıyla onları kendine sadık birer fedai haline getirirmiş. Alamut'un fedailerinden bir adım daha ileri giderek bu çocukların en iyi medreselerde yetişmelerini ve yüksek makamlara gelmelerini sağlarmış ki kimse onlardan şüphe etmesin. Bir zamanlar Yaşlı Adam'ın Selçuklu'ya verdiği zararı

şimdi bu Hoca, Türklerin yükselen yıldızı Kayılara vermek için ant içmişti. Türklerin arasına sızan haşhaşinlerin sayılarının oldukça fazla olduğunu ve bunların kimliklerinin ancak suikastı yaptıklarında ortaya çıktığını söylüyorlardı.

Ben bunların neden Kayılarla bu kadar uğraştıklarını öğrenmeye çalıştığımda pek çok şey dinledim. Bazıları haşhaşinlerin Yahudi tüccarlarla işbirliği içinde olduğunu söylüyorlar. Çünkü Türkler köle ticaretine ve faize karşılar. Bazıları ise bunların Persliler tarafından yönlendirildiğini anlatıyorlar. Çünkü Türkler Sünni Muhammediliği din olarak seçmişler. Oysa Acemliler çoğunlukla Şiilerden oluşuyor ve Ali'nin peygamberliğine inanıyorlar. Bu, biz Katolikler ile Ortodokslar arasındaki mezhep çatışmasına benzetilebilir. Zaten Yaşlı Adam ve onun fedaileri de hep Şiilerden oluşurdu. Bu yüzden haşhaşinler ve onların işbirlikçileri Anadolu'da Türkler hâkim oluğu sürece kendi dinlerini yayamayacaklarını düşünüyor olmalılar. Kimileri de bunların tekfurlar tarafından desteklendiğini ve Bitinya'daki Türklerin yükselişini durdurmak için kullanıldıklarını iddia ediyor.

Kesin olan bir şey var ki, o da Hocaefendinin fedailerinin birer gölge gibi her an her yerden çıkabileceği ve hiç beklemediğiniz bir anda size saldırabileceği!

46

Pasin-i Süflâ Dergâhı'ndaki kadın erkek karışık müritler kendilerinden geçerken vakit gece yarısını bir hayli geçmişti. Bu gece gökyüzünde ay olmadığı için odanın içine camlardan da en ufak bir ışık dahi girmiyordu. Fakat kenardaki ocak hem içerisini ışıtıyor hem de üzerine konan kılıçları ve şişleri yakmaya devam ediyordu. Odanın köşe başlarındaki tütsülerden çıkan duman ortalığı kesif bir havaya boğmuştu. Dumanların arasından yükselen başlar bir ileri bir geri, dalgalı bir okyanus gibi sallanırken, simsiyah sarıkların uçları kara dalgaları andırıyordu. Dergâhın Pasinler Köyü'nde yaşayan ne kadar müridi varsa bugün burada toplanmış, hep bir ağızdan "hu" çekiyorlardı.

Alevin tam göbeğine denk gelen ince uçlu kılıçlardan biri neredeyse eriyecek kadar kıpkırmızı olmuştu. Mutripler ellerindeki teflere güm güm vurdukça çalgıların kenarlarındaki ziller hem şıngırdıyor hem de ateşin yansımasıyla birer alev parçası gibi görünüyorlardı.

Hoca'nın sağına ve soluna geçmiş altı mutrip, dizlerinin üzerlerine çökmüş, her seferinde sanki şimdi ayağa kalkıverecekmiş gibi bir öne doğruluyor, bir geri sarkıyorlardı. Teflere vuruşları, ileri çıkışları, geri gidişleri, nefes alıp verişleri ve

her seferinde "Hu!" çekişleri tam bir eşgüdüm içindeydi. Altısı da yekpare bir şekilde ileri doğru sarkıyor, "Hu!" diyorlar, tefe vuruyor, "Hu!" diyorlar, solukları tükeninceye kadar devam ediyorlardı. Onların zikri odadaki onlarca kişiyi de havaya sokuyor, herkes hep bir ağızdan, müziğin temposuyla birlikte "Hu!" haykırıyordu.

"H" sesi mutriplerin ağızlarından çıkarken sanki son nefeslerini verirmiş gibi öyle bir "huuu"ya dönüşüyordu ki ağızlarından sanki nefes değil de ruhları çıkıyordu. Ter, sıcak, ateş, terli ten kokusu, yapışa yapışa ileri geri gidiş gelişler ve karanlık, artık kendini kaybetmeye hazır olan gruptaki pek çok kişiyi iyice kendinden geçiriyordu..

Kol kola girmiş onlarca kadın ve erkek, derviş dedelerin önderliğinde terden sırılsıklam olmuş, sürekli "Hu!" diyerek sallanıyorlardı. Zikir odası sıcak nefes ve yanan ateşin de oluşturduğu bir baskıyla ağır, kesif bir havayla dolmuştu, ama bu az sonra izleyecekleri manzaraya kendilerini hazırlayan kalabalığın pek de umurunda değildi. Zaten pek çoğu zikirden önce kullandıkları haşhaşın da etkisiyle iyice kendinden geçmiş, odadaki tütsülerden çıkan dumanla birlikte sanki bir hayal dünyasında gezinir gibi olmuşlardı.

Odanın merkezinde, kendi kitaplarından oluşan rafların önünde, Hocaefendi oturuyor, zikre ara sıra katılıyor ama daha çok etrafındaki fedaileri izliyordu. Belki seksen yaşında olan adamın ilk dikkati çeken şeyi büyük patlıcan burnu ve kalın dudaklarıydı. Zikre başlamadan önce her zamanki ağır beddualarından birini yapmış, yollarına çıkan herkesin Allah'ın gazabıyla karşılaşacağını, evlerine ateşler salacağını ağzından tükürükler saçarak ilan etmişti. O, dudağının üstündeki bıyığına buluşan tükürükleri kolunun tersiyle silerken, müritleri hep bir ağızdan gür bir sesle "Âmin!" demişlerdi. Fedaileri onun kusursuz takipçileriydi. Aralarında Kur'an'ı

hiç bilmeyen ama hocanın odayı dolduran kitaplarını kaç sefer hatmedenler vardı. Onlara göre Hocaefendi'nin ağzından çıkanlar kutsal kitaptan bile daha önemliydi! Fedaileri, rüyalarında Tanrı ve peygamberleriyle iletişim halinde olduğunu söyleyen hocalarının emirlerine Allah kelamı gibi inanırlardı.

Rafların üzerinde uçları yukarı bakan iç içe geçmiş iki üçgen şeklinden oluşan bir tablo göze çarpıyordu.

Hoca'nın yüzüne yakından bakıldığında diğerinden biraz daha küçük olan sağ gözünün aslında durduğu anlaşılıyordu. Gözünün içinde gözbebeğinin rengi solmuş, gözünün akıyla birleşir gibi olmuştu. Belli ki bu göz yıllar önce durmuştu. Ama öbür göz ona fazlasıyla yetiyordu. Rengi neredeyse siyaha çalan, kan kırmızısı cübbesiyle duran hocanın kafasında hiç çıkarmadığı siyah bir takke vardı.

Bazı müritler kendilerini müziğe öyle kaptırmışlardı ki dans ederek Hoca'nın önüne geliyorlar, Hoca sanki onları beğendiğini gösterir gibi ileri uzanıyor ve yaşından beklenmedik bir çeviklikle müridin sırtına bir yumruk bindiriyordu. Bu, müridine karşı gösterdiği önemli bir sevgi işaretiydi.

Tarikatın diğer mensupları Hoca'nın etrafı sıra dolana dolana genişliyordu. İlk dalgada siyah cübbeli ve siyah sarıklı derviş dedeleri hu çekiyor, onların berisinde de kadınlı erkekli, gençli yaşlı gruplar başlıyordu. Derviş dedelerinin dağınık bıyık ve sakalları vahşi ormanlarda bulunan dikenli çalılıklar gibiydi. Sanki yanlarından geçilse insanın kolunu bacağını dalayıverecek gibi uzanıyordu. Ne de olsa Pasinler Köyü, Aya Nikola'nın Yahudi tüccarlara vergilerini toplattırdığı korunaklı bir bölgeydi ve Hoca'nın Yahudi dostlarıyla arası çok iyi olduğundan bu köyde tüm müritler hiç kimse onlara karışmadan kafalarına göre yaşayabiliyorlardı.

Müritlerin sıra dışı vahşilikteki hayatları elbette sakal ve bıyık okyanusundan daha fazlasıydı. Odaya şimdi biri girse

burayı bir ibadethaneden ziyade bir işkence mahzeni sanabilirdi. Bu etkiyi yaratan sadece kesif ter ve nefes kokusu değil; duvara asılı baltalar, kılıçlar, makaslar ve şişlerdi de. Bir iki hayvan kaligrafi tablonun arasına türlü türlü kesici aletler asılmıştı. En ortada kırmızı kabzalı pırıl parıl bir hançer dikkati çekmiyor değildi. Altın sarısı kabzasında ocaktaki alevin dalgaları yansıyordu.

"Hu!" haykırışlarının arasında Hoca'nın önüne önce üç çocuk çıkartıldı. Hoca, çocukları yanaklarından okşadı, sonra da yanındaki şişleri birer birer ustalıkla çocukların avurtlarından geçirdi.

Odadakiler zerre kadar bile kan damlamadığını gördükçe daha çok kendilerinden geçiyorlar, ileri geri ve sağa sola daha hararetli hareket etmeye başlıyorlardı. Kan damlamaması keramet, Hoca'larının gösterdiği bir mucizeydi.

Çocuklar ağızlarında şişlerle bir süre etrafta dolaştılar. Sanki hiç kimsenin bir hile olmadığını görmesi için böyle yapmaları tembihlenmişti.

Çocuklardan sonra Hoca'nın önüne iki derviş geçti. Ocakta kıpkırmızı olan bir demir parçasını, Hoca alıp onlara verdi. Dervişler karşılıklı olarak demiri yalamaya başladılar. Demir sürekli el değiştiriyor, kızgın metal her ıslak dile değdiğinde biraz daha soğuyordu.

Çocukların ve dervişlerin gösterisi bir saat kadar böyle devam etti. Odadaki grup artık iyice kendinden geçiyor, mutripler teflerin temposunu iyice artırıyorlar, odadaki sıcaklık da iyice dayanılmaz hale geliyor, bazıları entarilerinin göğüslerini yırtmaya, üstlerindeki kıyafetleri çıkartmaya başlıyordu. Şehvet, şaşkınlık, cezbe, ter, sıcak, duman, koku... Hepsi iç içeydi artık.

Zikir devam ediyorken Hocaefendi'nin işaretiyle birlikte odadakiler iki kenara çekildiler. Dalgalı bir deniz gibi "Hu!"

diye diye bir o tarafa bir bu tarafa sallanan insan kalabalığının arasından kapkara bir cübbeye bürünmüş ince uzun bir figür belirdi. Odada elden ele dolaştırılan haşhaştan derin ve uzun bir nefes aldı ve dumanı odanın ortasına üfleyerek ileri çıktı.

Kalabalığı yararak gelen bu adam, gecenin asıl numarasıydı. Dervişlerin çoğu bu gece onu izlemek için bu zikre katılmışlardı. Müritler onun methini köylerce uzaktan duyup geliyorlardı.

Odanın ortasında kendinden geçerek dönmeye başlayan adam önce teker teker cübbesini ve entarisini çıkardı. Yarım saat içerisinde kalçasını ve erkeklik organını kaplayan bir bez parçasından başka her şeyini yere sermiş, yarı çıplak hale gelmişti. Adamın teni neredeyse bir Afrikalı kadar siyahtı. Zikir halinde kendinden geçerken vücudu çeşitli şekillere giriyor, kollarındaki, bacaklarındaki, baldırlarındaki ve karnındaki kaslar iyice ortaya çıkıyordu. Onu izleyenler böylesi bir kıvraklığı hiç kimsede görmediklerine yemin ediyorlardı. Adam "Hu!" diye bağırdıkça elini göğsüne vuruyordu; ama öyle şiddetli vuruyordu ki göğsünde bir zırh varmışçasına ses çıkıyordu.

İlk başta herkesinkilere benzeyen hareketler gittikçe garipleşmeye başladı. Kalabalığın şaşkın bakışları ardından genç adam kollarını sırtının arkasında birleştirip başının üzerinden geçiriyor, bacaklarını omuzlarına alıp kafasını kalçasının arasından çıkarıyor, sanki içinde hiç kemik yokmuş gibi kırk çeşit elastik hareket yapıyordu.

Bir süre sonra Hoca usulca ayağa kalktı, önce ufak bir şişi adamın karnının sağ tarafından sokup sırtından çıkarttı. Oğlan ile arasında dilsiz bir iletişim vardı. Sanki iki vücut tek bir parçaymış gibi hareket ediyor, oğlan, Hoca'nın eline aldığı metali nereye sokacağını bilerek o tarafını dönüyordu.

Şimdiye kadar gerçekleşen çocukların ve derviş dedelerin gösterisinden sonra kalabalık bu şişlerden pek etkilenmemiş

gibiydi. Fakat sonra adamın karnını delen şişlerin yerini kılıçlar almaya başlayınca işin rengi değişti. Adamın kolları ve omuzları bu kılıçlarla delik deşik edildi. Kalabalık iyice galeyana geliyor, herkes cezbe haline geçiyordu. Hoca, yılların verdiği deneyimle bıçakları öyle yerlere sokuyordu ki zerre kadar kan akıtmadan metalin ucu etin öbür tarafından çıkıyordu. Kılıcı sokacağı deri parçasını diğer eliyle tutuyor, mıncıklıyor, metalin ucunu dikkatle yerleştiriyor, azıcık itiyor, doğru yere girdiğinden emin olunca hızla gerisini de sokuyordu. Bir numaralı müridinin kendine olan koşulsuz sadakati ve inancı da işi tamamlıyordu. Adamın hiçbir acı hissetmemesinde saatlerdir içtiği haşhaşın da büyük etkisi olsa gerekti.

Sadece yarım saat içinde adamın avuç içleri de dâhil olmak üzere vücudundan neredeyse kemik geçmeyen her kısım ya bir şiş, ya bir kılıç ya da bir bıçakla delik deşik oldu. Adam bir süre bu şekilde kalabalığın içinde gezindi, dansına devam etti. Çığlıklar ve haykırışlar birbiri ardına geliyordu. Kadınlar kendilerini yerden yere atıyorlar, erkekler kafalarını bayılıncaya kadar sallıyorlardı. Adamı görenler sanki bir orgazmın sonuna gelmiş gibi bağırıyorlardı.

"Hu!" seslerinin ortasında metaller tekrar çıkartıldığında esmer tenli adamın atletik yapısından zerre kadar kan damlamıyordu. Kansızlık şüphesiz Hoca'nın kerametiydi!

Gecenin ilerleyen vakitlerinde tarikat üyeleri, dervişler ve muhipler dağıldıktan sonra Hoca, bir numaralı müridi saydığı, birkaç saat önce vücudunu delik deşik ettiği oğlanı karşısına aldı ve onu alnından öptü:

"Artık hazırsın," dedi oğlanın gözlerine bakarak. Kör gözünün akında sönmeye yüz tutmuş bir iki kor tanesi yansıyordu. Kıpkırmızı bir kabzası, altın sarısı kını olan hançeri uzatıp oğlana verdi. "Bununla kalbini deşeceksin uzun adamın," dedi. O Türk beyi gereğinden fazla uzun yaşamıştı! "Başka bir

silahla değil, bununla." Bekledi, oğlanın bunu iyice anlamasını istiyor gibiydi. Oğlan tamam anlamında başını önüne eğip kaldırdı.

"Beş bin yıllık göçebelerin intikamını sen alacaksın," diye devam etti Hoca. "Bu hançeri o Türkün kalbine saplayıp onun böğüre böğüre geberdiğini görünceye kadar tepesinde bekleyeceksin. Karnına ya da göğsüne bıçak saplayıp kaçmayacaksın. Bir korkak gibi vurup uzaklaşmayacaksın. Onun kalp atışının durduğundan, gözünün ferinin kaçtığından, teninin renginin solduğundan, son soluğunu verdiğinden emin olacaksın!"

Anlıyordu genç adam, kabul ediyordu. Hepsinden öte, sanki bu an için bekliyordu.

Hoca, ellerini adamın omuzlarına koyup onu silkeler gibi sıktı.

"Bunu senden önce pek çok kişi denedi, beceremedi. Ama sen yapacaksın. Bu onura sen layık olacaksın."

Hoca, ellerini oğlanın esmer yüzünde gezdirirken odadaki ocak sönmeye yüz tutmuştu. İçerisi gittikçe karanlıklaşıyor, sessizleşiyor ve geriye bir-iki çıtırdayan köz parçası kalıyordu...

47

"Sebbihisme rabbikel'a'lâ. Ellezî haleka fesevvâ. Velleziy kaddere fehedâ. Vellezî ehrace'l-mer'â. Fece'alehu ğusaen ahva... İnne hazâ lefissuhufil'ûlâ. Suhufi ibrahîme ve mûsâ."

Osman, namazda Şeyh Edebali *A'la* suresini okurken yine her zamanki gibi arka saflarda yerini almış, başı önündeki seccadeye eğik, gözleri seccadenin desenleri üzerinde geziniyordu. Gözleri çeşit çeşit şekillerin arasında dolanıyordu ama aklı Şeyh'in davudi sesiyle birlikte çok başka yerlerde, huşu içindeydi. Sureyi kafasında tamamen Türkçe'ye çeviremiyordu ama çocukluğundan bu yana pek çok kereler dinlediği bu ayetlerin anlamını az çok hatırlayabiliyor, hatırlamaya çalışıyordu.

Rabb'inin yüce adını teşbih et. Yaratıp düzene koyan O'dur. Takdir edip hidayeti gösteren O'dur... Bundan böyle sana Kur'ân'ı okutacağız da unutmayacaksın... Seni en kolay yola muvaffak kılacağız... Kuşkusuz bu ilk sayfalarda da yazar. İbrahim ve Musa'nın sayfalarında.

Dergâhtaki hemen hemen herkes tevhidhanenin içini doldurmuş dokuz-on sıra saf olmuştu. Osman arka safta, dokuzuncu sıradaydı. Bacağı artık ayakta namaz kılabilecek kadar iyileşmişti. Eskisi kadar da sızlamıyor, Osman'ın Şeyh'in sesinde kaybolmasına, yoğunlaşmasına engel olmuyordu.

Başını secdeye ikinci defa değdirip gözlerini kapatmıştı ki daha önce hiç olmadığı kadar karşısında gördü Şeyh Edebali'yi. Bu, hayalden çok daha öte bir şeydi. Gözkapaklarının karanlığında kanlı canlı duruyordu sanki Şeyh.

Ama bu sefer sürekli o tekrarladığı cümleleri sarf etmiyordu. Artık "Sen necisin, Ertuğruloğlu? Sen kimsin?" diye sormuyordu. Hayır, bu sefer başka bir şey söylemeye çalışıyordu. Osman onun ne söylediğini ilk başta anlamadı, önünde sessizce kıpırdayan dudaklardan başka bir şey görmüyordu.

Sonra ses giderek mırıldanmaya, mırıldanma ise bir haykırışa dönüştü...

'Gözünü aç, Osman!' diye bağırıyordu ses. Osman dizlerinin üzerine oturmuş şekilde, secdeden doğrulurken gözlerini açtı. Ve açar açmaz sol arka tarafından "çıt," diye bir ses işitti. Bu bir metal sesiydi, sanki bir bıçak, kınından çıkmıştı. Ya da bir hançer. Osman, tüyleri ürperirken gözünün ucuyla ardına doğru bakmaya çalışıyor, namazdan çıkıp çıkmamayı düşünüyordu.

Her şey birkaç saniyede oldu.

Osman'ın hemen ardındaki safta duran haşhaşin, belindeki kırmızı hançeri çekip de Osman'ın ensesine abanmak üzereydi ki, beriki şimşek gibi doğrulup sağa doğru kaydı ve adamın bıçağı tutan kolunu yakalayıp onu üzerinden savuşturdu. Osman sanki tam başının üstüne doğru gelen rüzgârı hissetmiş, ani bir refleksle kafasını arkaya çevirirken kendisine saldıran adamla yüz yüze gelmişti. Suikastçının gözleri haşhaş içenlerde olduğu üzere kıpkırmızıydı.

Osman'ın kolundan tutup savurduğu adam, hemen önde selam vermeye hazırlanan yerdeki cemaatin üzerine yığıldı. Düştüğü yerdeki üç-beş kişiyi dağıttı; gür bir ormana düşen bir cisim gibi sanki orada küçük bir krater oluşturdu.

Patırtıyla birlikte cemaat selam verirken adam etraftakilerin şaşkınlığı üzerlerinden atmalarına fırsat vermeden ayağa

kalktı. Fakat bu elastik adam ayağa kalkar kalkmaz Osman onun üzerine öyle bir sıçradı ki ikisi de kendilerini tekrar yerde buldular.

Adam, bir hamur gibi sürekli Osman'ın elinden sıyrılıyordu. Onlar seccadelerin üzerinde debelenirken cemaat de etraflarında dalga dalga toplanmaya başlıyordu. Yerdeki boğuşma öyle şiddetli ve sert geçiyordu ki dervişler nasıl müdahale edeceklerini bilemiyorlardı. Hayatlarında ilk defa bir mescitte kavgayla karşılaşan müritlerden bazıları önlerindeki kavganın şiddetinden çok mekânın kutsallığına zarar verilmesinden rahatsızdı. Osman'ın beyaz sarığı yerlerde sürünüyordu.

Bir Osman adamı altına alıyor, yumruklarını adamın suratına geçiriyor, bir suikastçı üste çıkıyor, kollarını ve bacaklarını Osman'a doluyordu. Osman, daha adamın ona bıçağı savuran kolunu tutup çekerken anlamıştı garipliği. Adamın kolu kırılması gerekirken o sıra dışı bir şekilde tersine bükülmüş, Osman'ın elinden kurtuluvermişti. Üstelik hançer sürekli adamın elinde duruyor, Osman bir türlü bıçağı çekip alamıyordu.

Suikastçı Osman'ın elinden kurtulup da ayağa kalktığında bıçağı önce etrafındaki müritlere savurdu ve üstüne gelmemeleri için onları tehdit etti. Sonra hançeri henüz ayağa doğrulan Osman'ın yüzüne, göğsüne, karnına savurdu. Bıçağı hem kesmek ister gibi savuruyor, hem de saplamak ister gibi ileri doğru hamleler yapıyordu. Amacı ne pahasına olursa olsun Osman'ı öldürmekti. Osman ise kesici ve saplayıcı darbelerden çevik hareketlerle kurtulmayı başarıyordu. Ama kolunda ve karnında birer kesiğin oluşmasını engelleyemedi.

Osman son darbelerden birisinde adamın bileğini yakaladı ve hançeri ters döndürerek adamın karnına sapladı. Bu, haşhaşinin işini bitirecek darbe olabilirdi. Fakat hem Osman'ın hem de etraftakilerin şaşkın bakışları altında bıçağın saplan-

dığı yerden ne kan çıktı ne de adam en ufak bir acı belirtisi gösterdi. Aksine, bıçak suikastçının karnına girip çıktığında, adam Osman'a sırıttı. Bu nasıl bir baş belasıydı böyle!

Osman'ın şaşkınlığından istifade eden suikastçı kendini tekrar onun elinden kurtardı ve geri çekildi. Osman sıkılmaya başlamıştı artık. Adamı yakasından yakalayıp öyle bir silkti ki tevhidhanenin kıble penceresine çarpan adam camları ve ahşabı tuz buz ederek dışarı yuvarlandı. Osman adamı bir yastık gibi fırlatıvermişti.

Camlar adamın orasını burasını kesmiş, elbiselerini parçalamıştı ama ciddi bir yara oluşturmamıştı. Osman da onun hemen ardından önce pencereye sıçradı, sonra da adamın üzerine atladı. Ama adam hızlı hareket etmiş, hemen doğrularak kaçmaya başlamıştı. Böylesi bir düşüşte başkası olsa kemikleri ufalanırdı, ama suikastçı rahatlıkla koşabiliyordu. Ama en azından elindeki hançeri düşürmüştü.

Osman, bacağında oluşan bir kesikten ötürü fazla hızlı koşamıyordu. Kolundan ve bacağından çuha şalvarına ve beyaz gömleğine kan sızmaya başlamıştı.

İkili, avluya çıktıklarında aralarında beş metre kadar vardı. Suikastçı kendine bir çıkış bulmak için diye uğraşırken kapısı neredeyse sürekli açık olan Hekim Sinan'ın hücresine daldı. Osman adamın arkasından oraya girdiğinde başına doğru savrulan bir neşterden kendini son anda kurtardı. Her türlü kesici aletin içinde bulunduğu bu oda suikastçı için şahane bir fırsattı. Adam bir eline neşteri, diğerine ise Hekim Sinan'ın kemik kesmede kullandığı satırı andıran dişli bir metali almış, sürekli Osman'a savuruyordu.

Haşhaşinin sağ elindeki neşter bir ara Osman'ın sol kolunu yaladı geçti. Beyaz gömleğin kolu iyice kırmızıya boyandı. Sonra testere Osman'ın karnına doğru öyle hızlı geldi ki, Osman üzerinde bir gözün olduğu metal bir tepsiyi son

anda eline alıp da onu bir zırh gibi kullanmasa testere karnını ikiye ayıracaktı. Adam habire elindeki bir silahı Osman'a savuruyor, saplıyor, dürtüyor, vuruyordu ama Osman çevik hareketlerle sağa sola kaçıyor ve elindeki tepsiyi sanki kırk yıllık kalkanı gibi kullanıyordu. Metallerin çarpışma sesi ardı ardına geliyordu. Osman bir ara tepsiyi adamın eline vurarak onun neşteri düşürmesini sağladı ama adam odada kendini diğer bıçakların yanına öyle güzel konumlandırmıştı ki elindeki bir alet düşse kaşla göz arasında duvardan ya da yanındaki masadan başka bir alete yapışıyor, Osman'a savurmaya devam ediyordu.

Şimdi eline geçirdiği usturayı Osman'ın yüzüne yüzüne savuruyordu. Adamın elinin hareketleri bu aleti daha önce de çok sefer bir silah olarak kullandığını gösteriyordu. Usturanın bıçağı bir kelebeğin kanatları gibi Osman'ın burnunun ucunda pır pır uçuyor, metal öyle hızlı hareket ediyordu ki Osman onu takip etmekte zorlanıyordu. Bir şıkşıkla ustura Osman'ın bir kolunda beliriyor, başka bir şıkşıkla karnında geziniyor, sonra tekrar gırtlağına dayanıyordu.

Bu boğuşma boyunca Osman'ın kollarında, gövdesinde ve yüzünde kesikler oluştu. Gömleği delik deşikti ve her tarafından kan sızıyordu.

Kapının ağzında bir ara Osman adamın elindeki bıçakları savurayım derken suikastçı tüm vücuduyla Osman'ın üzerine geldi ve ikili hızla dışarı fırlayıp avludaki kalas revaklara çarptılar. Kalas çatırdadı ve ikisi birden yere yığıldı. Sırtından yediği darbeyle birlikte Osman sağ göğüs kaburga kemiklerinden bir tanesinin kırıldığını hissediliyordu, zira şimdi göğsüne bıçak gibi batan bir acı musallat olmuştu. Kan tükürdü.

Suikastçı elindeki usturayı Osman'ın bedenine geçirmek üzere döndü ama bir düzine dervişin ellerinde kazma kürekle üzerine yürüdüğünü görünce duraksadı. Çaresizce yönünü

değiştirip merdivenlere doğru koştu. Osman zar zor başını kaldırdı, adamın kaçışını izledi. Onun neden avludaki merdivenlerden çıktığını düşündü. Adam üst kattan çatıya sıçrayacak, oradan da arka taraftaki ahıra ulaşarak kaçmaya çalışacaktı.

Osman ağzındaki kanı bir kere daha tükürdü ve eliyle bağrını tutarak avlunun üst katına çıkan aksi yöndeki merdivenlerden yukarı doğru yöneldi. Topallaya topallaya basamakları çıktı.

Haşhaşin tüm dervişleri arkasında bırakıp üst katta önüne gelenleri da yumruk ve dirsek darbeleriyle rahatlıkla yere seriyordu. Osman'ı tekrar karşısında görünce durdu. Osman'la arasında beş adım vardı. Öte taraftan da müritler ellerinde kazma küreklerle geliyorlardı. Osman adamın artık ellerine geçtiğini düşünürken suikastçı pis pis sırıttı, sundurmanın üzerine çıktı ve herkesin şaşkın bakışları atlında kafasının üstüne küt diye atlayıverdi.

Şadırvanın tam kenarına düşen adamın kafatası paramparça oldu.

Adam, yakalanacağını anlayınca intihar etmişti. Bir ip gibi birbirine dolanan kollarının ve bacaklarının arasından uzanan bilekte deri bir kayış duruyordu. Osman, kayıştaki iç içe geçmiş, uçları yukarı bakan iki üçgen işlemesine bakakalmıştı. Bunlar nasıl bir baş belasıydı?

48

"Haşhaşinler," dedi Şeyh Edebali. "Pasin-i Süflâ'daki Hoca'nın işi. Genç beyinlerin akıllarına girerek yıllar önce son bulan bu belayı yeniden hortlattı. Tekfurun töresi yabancı, dini farklı, dili başka. Bilirsin onun bizden olmadığını, ona göre tedbir alırsın. Ama bunlar öyle değil. Dini aynı gibi görünür ama sapkındır. Aynı yoldayız sanırsın ama haindir! Töreyi, atayı saymaz, gönlü gâvurladır!"

Osman, hücrenişinde yaraları sarılı yatarken kulakları yanı başındaki Edebali'deydi. Hekim Sinan yaralarını sarıp, gerekli ilaçları verdikten sonra ona birkaç gün hiç kalkmadan yatması gerektiğini söylemişti.

"Durmayacaklar," dedi Şeyh Edebali. "Seni öldürünceye kadar durmayacaklar." Suikastçının birkaç gün önce dergâha gelen muhiplerden olduğu ortaya çıkmıştı. Osman'ın karşı karşıya olduğu ittifak nasıl bir belaydı? Onun burada olduğunu öğrendiklerine göre Edebali'nin dergâhında bile casuslar olmalıydı.

Osman'ın gözleri Hekim Sinan'ın verdiği ilaçların etkisiyle kapanmak üzereydi. Herkes hücrenişten çıktıktan sonra Rabia içeri elinde bir mushafla geldi, Osman'ın yanına diz çöktü ve "Artık sana bir hafta kalkmak yok," dedi. "Dinleneceksin.

Yoksa yaraların bir türlü iyileşmeyecek. Üstelik artık burası senin için güvenli değil." Şeyh Edebali, Osman'ın Hekim Sinan'ın dışında birinin hazırladığı yemeği yememesini tembihlemiş, kapıda görevlendirdiği Dursun Fakı ve Kumral Abdal'ın hiç kimseyi içeri sokmamasını söylemişti.

Rabia'nın onun için endişelenmesi Osman'ın hoşuna gitti. "Bu odadan kesinlikle dışarı çıkmayacaksın. Artık Efendibabam hiç kimseye güvenmiyor," dedi Rabia. Sonra Mushaf'ı uzattı, "Canın sıkılırsa bu Kur'an'ı okursun," diye ekledi. "Bunu ben kendi ellerimle istinsah ettim." Sonra gülümsedi Rabia ve "Ama fazla yorma kendini, uyu ve rüyanda beni gör!" diyerek dışarı çıktı.

Osman'ın gözkapakları gittikçe ağırlaşıyordu. Bakışları başının hemen üstünde asılı Mushaf'taydı. Artık uyumalıydı. Ama canını sıkan bir şey vardı. Bir türlü rahat bir şekilde uzanamıyordu. Oysa Molla Sinan'ın ona verdiği ilaçlar gayet iyi gelmiş, tüm vücudunu uyuşturmuştu.

Bir süre sonra Osman neden uyuyamadığını anladı. Duvardaki kutsal kitabın yanında yatmayı yediremiyordu kendine. Hayır, bu şekilde olmazdı. Ama doğrulacak gücü de yoktu. Tüm vücudu kesiklerle doluydu.

Zar zor kendini yukarı tarttı, sırtını duvara verdi, bacaklarını karnına doğru çekti. En azından oturabilmişti. Kollarını dizlerinin üstünde kavuşturdu, başını da kollarının üzerine kapattı. Böyle daha iyiydi.

Ve Osman gözlerini kapattı.

49

Simsiyah bir gökyüzü. Bir-iki yıldız parlayıp kayboluyor... Bunlar da olmasa, Osman gözleri açık mı, kapalı bilemeyecek. İnsanı boğan, sıkan, göğsüne bir yük gibi oturan bir karanlık... Nice bir süre böyle devam ediyor.

Osman yerde mi yatıyor, ayakta mı duruyor kestiremiyor... Hayır, sanki karanlığın içinde, boşlukta asılı kalmış, kütlesiz bir cisim gibi ağır ağır dolanıyor...

Sonra kahverengi, toprak renginde dev bir gezegen geçiyor Osman'ın gözlerinin önünden. İçi ürperiyor, tüyleri diken diken oluyor genç adamın. Sonra aynısından bir gezegen daha hızla geçiyor ve yörüngesinde devam ederek uzaklaşıyor.

Bir tane daha, bir tane daha...

Bu koca yerküreler uzaklaştıkça birleşiyor, yan yana geliyorlar... Hepsi de uzaklaştıkça küçülüyor, sıra sıra diziliyorlar...

Ama hayır, bunlar gezegen değil, birer tespih tanesi... Hurma dalından yapılma habbeler...

Tanıyor Osman bu tespihi. Şeyh'inin tespihi. Rabia'nın babasının hiç elinden bırakmadığı tespihi...

Osman, gezegenlerin mi küçüldüğünü yoksa kendisinin mi devleştiğini anlamaya çalışıyor. Kafası allak bullak... O, bunları anlamaya çalışırken tespihi tutan bir el beliriyor ve

Şeyh, toprak rengi arakiyeli beyaz sarığı, sof yünden yapılma hırkasıyla belirliveriyor. Tesbih taneleri onun parmaklarından art arda geçerken, şeyhin dudakları zikirle hareket etmeye devam ediyor.

Osman'ın gözleri Şeyh'in göğsündeki ışıltıya kayıyor. Bu ışıltıya baktıkça gözleri kamaşıyor... Işık gittikçe büyüyor, genişliyor. Sanki hırkanın iki yakası arasından saklı bir pırlanta çıkıyor.

Işıltı o kadar büyüyor ki Osman bir elini ışıktan korunmak istercesine gözlerinin önüne siper ediyor. Hayır, bu bir mücevher değil. Işık artık sadece Edebali'yi değil tüm karanlığı kaplıyor. Simsiyah gökyüzü ışıl ışıl oluyor, bir gümüş gibi aydınlanıyor.

Işık, gökyüzünde yükseldikçe yükseliyor. Osman gözlerinin kör olması pahasına bu aydınlığı izlemeye devam ediyor. Işık uzaklaştıkça biraz daha dayanılır hale geliyor.

Osman başını kaldırıyor ve bu muhteşem güzelliğin aslında Ay'ın ta kendisi olduğunu fark ediyor. Simsiyah karanlığın içine bir kandil gibi asılan Ay...

Ay'ın devinimi devam ediyor, hızla bir Hilal'e dönüşüyor. Osman artık rahatlıkla izleyebiliyor onun bir hurma dalı gibi incecik oluşunu.

Ama çok geçmeden Osman'ın gözleri yeniden kamaşmaya başlıyor. Garip olan bir şey var. Kamaşma bu sefer Hilal'in tekrar dolunaya dönmesinden değil. Bu sefer Hilal hızla ilerleyen bir yıldız gibi Osman'ın üzerine geliyor ve geldikçe kendisi de, ışıltısı da büyüyor.

Osman korkuyor, irkiliyor, ürperiyor. Sırtından soğuk terler akmaya başlıyor. Gözleriyle gördüğü her yer yine ışıl ışıl, bembeyaz oluyor... Işık artık burnunun dibinde.

Osman şaşkınlığını üzerinden atamadan çok daha garip bir şey daha oluyor ve genç adam göğsüne doğru müthiş bir

baskı hissediyor. Sonra anlıyor ki bu sefer ışık onun tam göğsünden içeri giriyor!

Osman'ın gözlerinden, burun deliklerinden, kulaklarından, ağzının içinden bembeyaz ışık saçılıyor dışarı! Hilal mi küçüldü, yoksa yine kendisi mi devleşti, bunu bilemiyor ama göğsü şimdi patlayacak gibi şiştikçe şişiyor.

Karanlığın içindeki tek aydınlık şimdi Osman'ın kendisi...

Genç adam göğsündeki basınca daha fazla dayanamayacağını hissederken bu sefer karnında cız diye bir yanma hissediyor, arı sokması gibi bir şey... Bakışlarını karnına getirdiğinde görüyor ki, göbek deliğinden dışarıya henüz filizlenmiş incecik bir dal parçası çıkıyor.

Dal parçası kıvrıla kıvrıla yükselirken yapraklanıyor, dallanıp budaklanıyor...

Osman şimdi hayretle gökyüzünde değil, uçsuz bucaksız dümdüz bir ovanın üzerinde uzandığını görüyor. Kollarını ve bacaklarını iki tarafa açmış; kurumuş, çatlamış, üzerinde dev yarıkların olduğu, göz alabildiğince uzanan bir ovanın üzerinde...

Osman'ın göbeğinden çıkan dal parçası çok geçmeden bir ağaca dönüşüyor. Babil kulesi gibi gökyüzüne uzanan bir gövdesi ve en uzak ufuklara uzanan devasa dalları olan bir çınar ağacı...

Ağaç büyüyüp yaprak açtıkça, kurak toprak da çimenleniyor, yeşilleniyor, şenleniyor. Topraktaki yarıklar gürül gürül akan nehirlere, çağlayanlara dönüşüyor... Taşlar çiçeklere, kayalıklar şelalelere evriliyor... Dalların gölgeleri altında çatılar, kuleler, minareler ardı ardına yükseliyor. Osman'ın kulaklarına kuşların cıvıltıları, çocukların oyun sesleri, kadınların ve erkeklerin sesleri çalınıyor. Bilmediği dillerde kelimeler, cümleler işitiyor Osman. Çınar ağacının devasa yaprakları altında kubbeler beliriyor, köprüler inşa ediliyor, taşlar ger-

gef gibi işlenip çeşit çeşit evler, saraylar sarıyor dört bir yanı. Gülen yüzler, ışıltılı gözler geçiyor Osman'ın önünden. Bir kartal süzülüyor gökyüzünden, bir kurdun uluması çınlıyor Osman'ın kulağında.

Ağacın dalları artık tüm dünyayı saracak kadar uzun ve geniş... Yeryüzü bu çınar ağacıyla sarılı. Tarlalar ekin, ağaçlar meyve dolu, gökyüzü masmavi, güneş ışıl ışıl...

Güneş gökyüzünde altı kere beliriyor, Hilal karanlığı altı kere aydınlatıyor...

Osman'ın göğsündeki darlık yerini ferahlığa bırakıyor. Genç adam hayatında hiç olmadığı kadar mutlu ve huzurluydu.

Sonra bir şey oluyor.

Bu güzel manzarayı bir hançerin ipeği yırtması gibi kesen bir şey...

Osman sol tarafından yüzünü kavuran bir ateş hissediyor. O tarafa baktığında yeşilliklerin cayır cayır alevlere teslim olduğunu görüyor. Ağaçlar, evler, kubbeler, ne varsa tutuşmuş, alevler hızla Osman'a doğru geliyor. Osman'ın sağ yanağında bir serinlik var.

Genç adam alevlerden kaçmak istiyor ama yerinden kıpırdayamıyor. Göğsündeki o darlık yeniden ortaya çıkıyor. Alevler Osman'a değmek, tenini yakmak üzere... Çığlık atmak istiyor Kayı Beyi ama ne ağzını açabiliyor ne de sesi çıkıyor... Alevler Osman'ın yüzünü yalamaya başlıyor! Ve Osman, onun sesini işitiyor.

Rabia, "Osman!" diye bağırıyor.

Osman gözlerini açıp da yatakta doğrulduğunda kalbi yerinden çıkacak gibi atıyordu. Saçları ve koynu terden ıpıslaktı.

Sağ tarafında Kumral Abdal'ı ve Hekim Sinan'ı gördü. Hekim Sinan, elindeki ıslak bezi Osman'ın alnında ve yanağında gezdiriyordu. Vakit gece yarısıydı.

"Sakin ol," dedi Hekim. "Bir nöbet geçiriyorsun."

"Alev gibi yanıyordun," diye ekledi Kumral Abdal. "Ateşin var."

Osman az önce gördüğü rüyanın etkisinden henüz kurtulamamıştı. Bir zaman öylece etrafına baktı. Sonra bir şey arar gibi bakışlarını duvarda gezdirdi. Başının üstünde asılı Mushaf'a baktı.

Tekrar telaşla Kumral Abdal'a ve Hekim Sinan'a döndü. "O nerede?!" diye sordu.

"Kim nerede?" dedi Kumral Abdal.

"Şeyh Edebali nerede? Derhal onu görmem gerekiyor!" Osman üzerindeki örtüyü kaldırıp ayağa kalkmaya çalıştı.

"Dur, nereye gidiyorsun?!" diye karşı çıktı Kumral Abdal. "Bekle!"

"Bekleyemem!" dedi Osman ayağa kalkarak. "Anlatacaklarımı bir tek o bilebilir!"

Abdal ve Hekim şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Osman'ı daha önce böyle telaşlı ve aceleci görmemişlerdi.

Osman ayağa kalkınca başı döndü, duvara dayandı. Ama hemen dengesini toplayıp kendini dışarı attı.

Gördüklerini hemen Şeyh Edebali'ye anlatmalıydı. Gördüklerinin sırrını bir tek o yorumlayabilirdi!

50

Şeyh Edebali, Osman'ın rüyasını dikkatle dinledi. Sonra ayağa kalktı, pencerenin yanına gelip ay ışığına baktı. İçeriye sızan Hilal'in ışığı tevhidhaneyi gümüşe boyuyordu. Osman, onu burada, her zamanki gibi ibadet ederken bulmuştu.

"Yanıma gel," dedi Osman'a.

Osman da ayağa kalkıp Şeyh'in önüne geldi. Onun yüzüne baktığında ay ışığının Şeyh'in göğsüne aynı rüyadaki gibi vurduğunu gördü.

Edebali, Osman'ın omuzlarına ellerini dayadı ve "Oğul," dedi, "Müjdeler olsun. Gördüğün rüya haktır, sahihtir. Sana saltanat verildi. Sen ve neslin yeryüzüne hâkim olacaksınız. Adaletle hükmedeceksiniz. İnsanoğlu yeni bir altın çağın eşiğinde."

"Neslim mi?" dedi Osman şaşkınlıkla. *Ben henüz evli bile değilim.*

Şeyh Edebali gülümsedi, bu sefer sağ eliyle Osman'ın başını tuttu. "Kızımla evleneceksin," dedi. "Sizin nikâhınız Levh-i Mahfuz'da yazılmış, arşta kıyılmış."

Osman'ın kafası allak bullaktı. Rüyanın yorumu ve şimdi birden Şeyh'in ona Rabia'yı eş olarak vermeye razı olması... Bunların hepsi onun bir anda sindirebileceğinden çok fazlaydı.

"Ama bu kolay olmayacak," dedi Edebali, "Rüyadaki yaşadığın darlık buna işaret."

Edebali bakışlarını gökyüzüne, Hilal'e çevirdi. "Gördüğün altı güneş ve altı ay da neslinin altı asır yeryüzüne hükmedeceğinin alametleri."

Tüm bu güzel yoruma karşın, Osman'ın içini kemiren, onu rahatsız eden bir şey daha vardı.

Osman'ın arkasından onu takip edip gelen Kumral Abdal konuşulanlara şahit olmuştu. Kenarda olup biteni merakla izliyordu. Ayağa kalktı, "Ben müjdemi isterim, Osman Bey," dedi gülümseyerek. "Bu haber öyle bedava geçiştirilemez."

Osman'ın kafası ise karmakarışıktı. Kumral Abdal'ın, Edebali'nin söylediklerine bu derece kesinlikle inanması onu şaşırtmıştı. "Benden ne istersin?" diyebildi kendini toparlayarak.

"Bey olunca senden bir zaviye isterim!"

Osman, "Tamam," dedi ne diyeceğini bilemeyerek. "Bey olursam sana toprak vereceğim."

"Öyle sözle olmaz," dedi Kumral Abdal.

"Ya ne istersin?" diye sordu Osman şaşkınlıkla.

"Bir emanet ver bana ki, ben onu sen sözünü gerçekleştirinceye kadar tutayım."

Osman kafasını toparlamaya çalışıyordu. "Babamın bir hatıra kılıcı var, Süleyman Şah dedemden yadigâr. Sana onu vereyim, aramızda akit olsun."

Kumral Abdal işte buna ikna olmuştu. Osman tekrar Şeyh'e döndü sıkıntıyla. "Başka bir şey daha var," dedi. Rüyanın sonunu Edebali'ye henüz anlatmamıştı. "Bir alev topu..." diye başlamıştı ki, dışarıdan bağrışmalar işitildi.

İçeriye kan ter içinde Dursun Fakı girdi. Soluk soluğaydı. "Yanıyor!" diye haykırdı Şeyh'e. Zorla nefes alıyordu. "Dergâh yanıyor! Konak cayır cayır!"

Osman, "Rabia!" diyerek dışarı koştu.

Osman, tevhidhaneden dışarı çıktığında alevlerin çoktan tüm ahşap binaları sardığını gördü. Kuzeybatı yönünden esen

rüzgâr alevleri harlıyor ve dergâhın geri kalanına hızla yayıyordu. Bu, apaçık bir kundakçılıktı! Ama bunu kim, nasıl yapmıştı?!

Dervişler, muhipler ve diğer misafirler bir oraya bir buraya ellerinde bakraçlarla koşuşturuyorlardı. Herkes başka bir binanın acil yardıma ihtiyaç olduğunu haykırıyordu. Yanan binalardan son anda kurtulanlar yüzleri is ve karaya boyanmış halde öksürerek zorla nefes almaya çalışıyorlar, ayakta kalanlar içeride mahsur kalanları dışarı çıkarmaya uğraşıyorlardı.

Osman, bu cehennemi manzaranın arasından kendine yol açarak Şeyh'in ve ailesinin kaldığı Kayalı Konak'ın önüne geldiğinde dehşetle irkildi. Konağın yarısı alevlere teslim olmuştu. Gecenin karanlığı gökyüzüne yükselen dağ gibi alevlerle aydınlanıyordu.

Osman yanan binanın önünde yere oturmuş öksürmekte olan ev ahalisini gördü. Edebali'nin hanımı Hüma Ana da oradaydı. Osman onun önüne eğilip, "Ana, Rabia nerede?!" diye sordu telaşla.

Yaşlı kadın, Osman'ın yüzüne çaresizce baktı ve kafasını yanmakta olan konağın üst katına çevirdi.

Osman hemen konağa yöneldi. Birkaç derviş, "Delirdin mi sen?!" diyerek onun önünü kesecek oldu ama Osman buna aldırmadan yoluna devam edip alevden kalasların arasından eve girdi.

İçeri girdiğinde, ahşap konağın yanan kirişlerinden biri çatırdayarak Osman'ın tam önüne düştü. Konak homurdanarak can veren bir dev gibi gıcırdayarak parçalara ayrılıyordu. Evin kirişleri ve kolonları uzuvlarını savaşta kaybeden yaşlı bir savaşçı gibi teker teker yerlerinden kopuyordu. Osman bu kolonların kiminin altından geçerek, kiminin üstünden zıplayarak ve merdivenin sağlam basamaklarına basarak ikinci kata kadar çıktı. "Rabia!" diye haykırdı.

Evin içindeki halılar, minderler, perdeler, her şey artık sanki alevden yapılmış gibiydi. Osman bir eliyle yüzünü koruyor, diğer koluyla da dirseğinin içini burnuna kapatarak nefes almaya çalışıyordu. Alevlerden kaçması onun için güç değildi, zira konağın her yeri henüz tutuşmamıştı. Ama duman yok mu, işte o her yeri kaplamıştı ve içeride nefes almak neredeyse imkânsızdı. Dumandan göz gözü görmüyordu.

Osman tekrar "Rabia!" diye bağırdı. Teker teker odalara girip çıkıyor, alevlerin arasında kızı bulmaya çalışıyordu. Rabia ile evlenmesi için Edebali'nin tam da gönlü olmuşken şimdi tekrar kıza bir şey olması düşüncesi onu çıldırtıyordu. Rabia'ya ne zaman kavuşsa, bir engel çıkıyor ve onu çekip alıyordu!

Bu sırada Osman'ın sol koluna kızgın kalaslardan biri küt diye düştü. Osman kolunu geri çektiğinde teninin bir karış kadar yandığını gördü.

Genç adam, Rabia'yı odaların birinde açık bir rahlenin önünde baygın halde buldu. Rabia, gece geç saatlere kadar yaptığı gibi burada hatt çalışırken yangına yakalanmış olmalıydı. Osman, kızın hâlâ nefes alıp almadığını anlamak için hızla eğildi ve korkuyla onun yüzüne baktı.

Dışarıda Şeyh Edebali ve dervişler evin yanışını izlerken dua etmekten başka bir şey gelmiyordu ellerinden.

51

"Yangınlar biter, ırmaklar akar, Güneş doğar, güneş batar," dedi Şeyh Edebali. "Kış biter, yaz başlar. Karanlıklar gündüzlere sarılır, ay bir hurma dalı gibi döner durur... Tüm bunlarda düşünen insan için nice ayetler gizlidir. Ağaçlar yeşerir, meyve verir. Ağaçlar sararır, yaprakları toprak olur..."

Edebali, dergâhın pek çok yeri gibi yanmış mescidinde, küllerle kuşatılmış bir alanda mihraba dönük, diz çökmüş oturuyordu. Önünde, sağ tarafında Osman, sol tarafına da kızı Rabia oturmuştu. Müritler birkaç günde yangından kurtardıkları kalaslarla dar bir alanı tamir etmişler, koyun postlarını sıra sıra yere sererek temiz bir alan açmışlar ve burada birkaç saf da olsa, geçici olarak namaz kılınmasını sağlamışlardı. Osman'ın sol kolu sarılıydı; yüzünde çizikler vardı. Konak, yerle bir olmadan önce Rabia'yı son anda dışarı çıkarabilmişti. Kız öksürüklerle kendine geldiğinde, "Hiç korkmadım," demişti Osman'a. "Senin beni kurtaracağını biliyordum!"

Edebali'nin etrafını çevreleyen kalasların kimisi yanmış, kimisi parçalanmıştı, ama mescit, henüz son nefesini vermemiş bir savaşçı gibi ayakta duruyordu. Mescidin neredeyse tüm duvarları yanmıştı ama onun omurgası olan mihrabı, minberi ve ise bulanmış kalaslardan mürekkep ana iskeleti

ayaktaydı. Yangını kimin çıkarttığı anlaşılamamıştı. Ya Osman'a daha önce de suikast girişiminde bulunan Pasinler haşhaşilerinin işiydi bu ya da Batılı şövalyelerin... Osman bu sorunun cevabını daha sonra arayacaktı. Zira, şimdi onun tüm hayatı boyunca beklediği bir birliktelik gerçekleşiyordu.

Tevhidhanedekiler, ya da ondan geriye ne kaldıysa, bir cuma günü, ikindi namazı sonrası, kara bulutların arasından sanki bu yanmış dergâhı son bir kez daha aydınlatmak için sızan güneş ışıklarının altındaydılar.

Şeyh'in sol tarafında başını öne eğmiş, ellerini dizine koymuş oturan Rabia'nın başından beline kadar kırmızı bir tül sarkıyor, kızın utangaç yüzünü bu kızıllık perdesine saklıyordu. Rabia'nın tülü gibi aynı renkte olan bindallısının üzerinde çınar yaprağı motifleri kaplıydı ve belinde sımsıkı bağlanmış satenden bir kuşak vardı. Rabia'nın, dizlerinin üzerindeki ellerinin ayalarına dün gece anasının yaktığı kına, bir güneşin turuncusu gibi parmakları arasından taşıyordu.

Onun hemen karşısında iki büklüm duran Osman'ın kalbi heyecandan öyle atıyordu ki Şeyh'in onun, göğsündeki kıpırdanmayı göreceğini düşünerek utandı. Bakışlarını sürekli yerde tutmaya çalışsa da gözleri arada bir şafağın kızıllığını andıran perdenin ardındaki yüze kaçıyordu. Heyecandan mı yoksa önceki gün ona Dursun Fakı'nın hediye ettiği cepken sırtını kastırdığı için mi bilinmez, nefes alırken göğsü daralıyor gibi oluyordu. Gümüş rengi iplerle süslenmiş siyah, kolsuz bir cepkenle çıkıp gelen Dursun Fakı, "Damat adama bu cepken yakışır!" demiş ve bugün bunu beyaz mintanının üzerine giymesini istemişti.

Osman'ın ise gözü ne kıyafet görüyordu ne de başka bir şey! Bu an için ne kadar çok beklemişti! Çocukluğu, ilk gençliği, delikanlılığı, belki de tüm hayatı, ilk kez yine bu dergâhın minaresinde gördüğü bu kızı beklemekle geçmemiş miydi?!

Bazen Şeyh, bazen de kader, hep onunla Rabia arasına mesafeler koymuş, o hep Rabia'nın hayaliyle yaşamak zorunda kalmıştı.

Ama şimdi... Şimdi Rabia'nın hem sıreti hem de sureti karşısındaydı. Âşık artık maşukuna kavuşuyordu...

Şeyh Edebali bu birlikteliğin bir erkeğin ve bir kadının birlikte yaşamak için bir araya gelmelerinden çok daha öte anlamlar taşıdığını biliyordu. Bu bilinç, bu keşif onu gururlandırıyor ve sözlerini bu kıvançla sarf ediyor, her kelimesinde Allah'a hamdediyordu.

Bu üçlünün etrafını Edebali'nin hanımı Hüma Ana ve nikah şahitleri olan Dursun Fakı ve Kumral Abdal çevreliyordu.

Edebali etraftaki küllere baktı ve devam etti:

"...Masallardaki Zümrüdüanka kuşu gibi biz de küllerimizden yeniden doğacağız. Bu diriliş yeryüzünün belki de en kutlu dirilişi olacak. Asırlarca süren bir kuraklığın ardından boşalan rahmet gibi... Yıllarca süren bir karanlığın ardından doğan bir güneş gibi... Karanlıkları bir gümüş gibi ışıl ışıl aydınlatan dolunay gibi..."

Edebali kısa konuşmasını bitirdikten sonra her iki gence de imanın şartını saydırdı. Rabia ve Osman bunları saydıktan sonra sırayla şahadet getirdiler.

"Allah'a hamdolsun ki," diye devam etti Edebali. "Ruhları cesetlerle birleştirdi. Nikâhı helal, zinayı haram kıldı." Hz. Peygamber'e salat ve selam getirdi. Nur suresinin 32. ayetini okudu ve şu hadisi hatırlattı:

"Nikâh benim sünnetimdir, kim benim sünnetimden uzak olursa benden değildir!"

Osman'ın hiç bitmeyeceğini sandığı bu kısımlardan sonra Edebali önce Rabia'ya döndü ve "Bismillahi ve ala sünnet-i Rasüllallah," dedi.

"İşte başlıyor," diye düşündü Osman. Bu anın gerçek mi rüya mı olduğunu aklından geçirdi.

"Allah'ın emri, Peygamber efendimizin sünneti, ulemanın içtihadı ve hazır bulunan şahitlerin şahadetleriyle," diye başladı Edebali. "Sen Balkız..." diyecekti ki, durdu, ismi düzeltti ve kızına asıl adıyla hitap etti:

"Sen Rabia, Ertuğrul Gazi oğlu Osman'ı kocalığa kabul ettiniz mi?"

Bu cümleyi söylerken Edebali'nin gözleri doldu, sesi titredi, ikilinin arasında kararlaştırılan mehir bedelini zikretti.

Rabia kırmızı tülün ardından bakışlarını hafifçe yukarı kaldırdı. Osman'a baktı. Genç adam nefesini tutmuş, taş gibi, Rabia'nın cevabını bekliyordu. Ama Rabia hiç cevap vermedi. Bu süre Osman'a saatler gibi gelmişti. Acaba son anda fikrini mi değiştirmişti? Şeyh Edebali ona yeni bir oyun mu oynuyordu? Aşması gereken başka bir sınav daha mı vardı? Dergâhta görüp yaşadıklarından sonra artık hiçbir şeye oldubitti gözüyle bakamıyordu.

Ama sonra Osman'ın kulaklarına en güzel bülbülün sesinden daha güzel gelen o ses çalındı:

"Evet."

Edebali soruyu üç sefer tekrarladı:

"Ertuğrul oğlu Osman'ı kocalığa kabul ettin mi?"

Rabia üç sefer cevapladı:

"Evet."

Edebali bu sefer Osman'a döndü ve ona da, "Sen Osman, Edebali kızı Rabia'yı zevceliğe kabul ettin mi?" diye sordu.

Osman da üç sefer "Evet," diye cevapladı.

Edebali, şahitlerden de şahadetlerini aldıktan sonra, "O zaman ben de Allah rızası için nikâhınızı kıydım!" dedi.

"Ya Rabbi!" diye dua etti Edebali son olarak. "Sen bu nikâhı kabul eyle! Bu kullarının kendilerini ve çocuklarını İslam'ı yaşayanlardan eyle! Osman'ın ve Rabia'nın çocuklarını yeryüzünde hakkı yaşayan ve hakkı getiren kullarından eyle! Sen

onları ve çocuklarını doğru yoldan ayırma! Sen Hayy'sın, Sen Kayyum'sun, Sen duaları kabul edensin, Allah'ım! Bir gün hepimiz yine sana döndürüleceğiz... Toprak vardır ekilir, bereket olur. İnsanlar doğar. İnsanlar ölür. Yeryüzü bir döngüdür. Bir harekettir. Kâinat Allah'ı sürekli tesbih eden bir eşyadır... O zamana kadar bizleri salih kullarından eyle!"

Kumral Abdal oradakilere gül suyu ve hurma ikram etti.

Nikâh kıyıldığında Osman'ın göğsündeki darlık uçup gitti. Cepkenin daralttığı omuzları bile ferahladı. Hatta o anda ona sorsalar, Edebali nikâhı kıydığında sırtına bir çift kanat geçirildiğine ve bu koca kanatların havada çırpınma seslerini duyduğuna yemin edebilirdi.

Osman, artık kanatlanmış bir kuş gibiydi. Uçmaya hazırdı. Uçmaya ve keşfetmeye...

Uçmaya ve fethetmeye...

BEN, EDEBALİ

Bir avuç toprağa iman veren Allah'a sonsuz kere hamdolsun. O Rabb ki Adem'e ruh üfledi, Ad kavmini perişan etti, Lut kavmini taşa tuttu, Nuh'u tufandan çekip çıkardı. Kendisine ok atan düşmanının işini bir sivrisinekle bitirdi. Hz. Davud'a demiri mum eyledi, Hz. Süleyman'a sultanlık ve izzet verdi, onun yüzüğüne yeryüzünü itaatkâr kıldı. Zülkarneyn'i güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar her yerde adil ve muzaffer eyledi.

O Hayy'dır, dilediğinin kellesine kılıç, dilediğinin başına taç koyar. O, Sultan'dır, dilediğini yükseltir, dilediğini alçaltır. Bir kuluna saraylar nasip eder, diğer bir kulunu ekmeğe hasret bırakır. Bir kuluna hazineler nasip eder, bir başkasına sıkıntı ve elem verir. İstediğini zelil eder, isteğini hidayete erdirir. O'nun hükümdarlığında ortaklık yoktur, O'nun sözünde ses yoktur.

Ey Osman!

Kut-Alp'i kader hazırlar. Kut, kaderde ya vardır, ya yoktur. Onu bir tek Allah verir kuluna.

Şimdiye kadar yaşadığın her şey seni bir sonraki sınavına hazırladı. Hayatta başına gelen hiçbir şey boşuna değildi. İlahi güç, seni her kademede ayrı ayrı yetiştirdi, pişirdi. Attığın her iyi adım için sana misliyle karşılık verildi.

Felek senin başına türlü ağlar ördü, sillesini sana tekrar tekrar geçirdi. Sen neden olduğunu bilmiyordun. Ama kader seni Kut-Alp olarak seçmişti.

Çektiğin fiziki acılar sadece bedenini değil ruhunu da güçlendirdi. Fiziki acının ne olduğunu bilmeyen ruhundaki acıyı anlayamaz. Tenindeki acıya katlanamayan ruhun en ufak derdini kavrayamaz. İnsan oruç tutar, nefsi terbiye olur. Namaz kılar, bedenine ibadet ettirir. Kâbe'nin etrafında dönmeden hac olmaz. Sen de bedenindeki acılara katlandığın kadar ruhunu yücelttin. Sabır tende başlar, ruhta devam eder!

Ey ciğer köşem!

Kut-Alp arzuların kölesi, duygusallığın kurbanı olmaz. Ama sığ ve sevgisiz bir aklın kölesi hiç olmaz! Onun cesaretini ve iştahını aklı dengeler, ama yüreği hiçbir zaman aklın tutsağı olmaz. Denge ve uyum; sırat-ı müstakim yolu budur. Sadece beşerin değil, kâinatın düzeni de budur. Kut-Alp'in yolu da budur.

Bağrında yanan ateşi bildin mi, ey Osman? Onu neyin körüklediğini, neyin söndürdüğünü öğrendin mi? O ateşin nasıl yapıcı bir güce dönüştürüleceğini anladın mı? Yoksa o ateş seni yok eder!

Ey Osman, sana beyliğin üç sırrını söyleyeyim. Bunlar adalet, merhamet ve liyakattir. Bu üç sırrın hikmetine vakıf olursan muzaffer, kör kalırsan perişan olursun. Her işinde adil ol, fırsatını bulduğunda affedici ol, ama tekrarlanan suçların, hırsızlığın ve yalancılığın cezasını vermekte geç kalma, yumuşak olma! Her işi, o işi en iyi yapacağına inandığın, itikadı sağlam insanlara ver!

Sırf senden değil diye işini ehliyle yapanları hakir görme; sırf senden diye işini hakkıyla görmeyenleri cezasız bırakma! Adil ol. Allah'a karşı gelmekten sakın.

Ey Oğul!

Kızgınlığına hâkim ol. Öfkesini korkaklar, çaylaklar ve çiğ insanlar kontrol edemez. Sen vakarınla var ol, ağırbaşlılığı huy edin! Öfkelendiğinde şu hadisi hatırla: En güçlü pehlivan kızdığı zaman kendine hâkim olabilendir. Aşkına ve davana dil uzatanlara, el kaldıranlara elbette öfkelen ama aklınla karar ver, yüreğinle hareket et.

Nefsine yenik düşme. Nefsine söz geçiremeyen, yeryüzüne hükmetse de mağlup, nefsine hükmeden, tüm dünyaya yenilse de galiptir!

Düşmanlarını hiçbir zaman unutma, suçluları cezasız, hainleri cellatsız bırakma.

Acelecilik yıkıma, korkaklık esarete, çabuk öfke tahrike, yumuşaklık endişe ve belaya yol verir.

Ey Osman!

Halk içinde fısıldaşma. Ya sözünü açık söyle ya da sus. Arkana bakarken yandan bakma, ya tamamen dön, ya da önüne bak! Dostlarına tebessüm et, düşmanlarına renk verme. Yürürken düz yürü, ağır yürü, doğru yürü ama mağrur olma!

Eğer düşmanının sırrını bilmesini istemiyorsan, dostuna da sırrını söyleme.

Eğer düşmanının sırlarını öğrenmek istiyorsan, onun dostlarına ikramda bulun.

Kendini ve düşmanını bilirsen zafere şüphe kalmaz. Ama bundan daha iyisi vardır: Yeri ve gökleri bilirsen yenilsen de muzaffer sen olursun!

Ufak başarılarla asla övünme! Keskin bakışlı bir kartal gibi hep uzak ufukları gözle!

Bir sonbahar yaprağını kaldırmak güç değildir; Güneş'i ve Ay'ı görmek keskin bakış anlamına gelmez ve şimşeğin sesini duymak iyi bir duyuşun işareti olmaz!

Ey Oğul!

Köksüz ağaç olmaz. Soyunu unutma. Babana ve anana hürmette kusur etme.

Babanın şanıyla ünlenme. Çalışkan ol, kendi adını kendin kazan. Yaptığın her işten mesul olduğunu hiçbir zaman hatırdan çıkarma!

Hükümdarlığın vebali ağırdır. Halkının ve emrindekilerin adaletinin senden sorulacağını unutma ve Hz. Ömer'i hatırla: Büyük halife dünyadan ayrılacağı zaman oğlu kendisine sormuş, "Babacığım seni ne zaman göreceğim?" Ömer de, "Öteki dünyada," demiş. Oğlu, "Daha çabuk görmek isterim," deyince, halife, "Ey oğul, öldüğüm zaman rüyanda birinci, ikinci, ya da üçüncü gece görebilirsin," demiş. Ama aradan on iki yıl geçmesine rağmen Hz. Ömer oğlunun rüyasında bir kere bile belirmemiş. Nihayet bir gün oğlu onu rüyada görünce, "Babacığım, en geç üç gece içinde seni görebileceğimi söylememiş miydin?" diye sormuş. "Ey oğul," demiş Hz. Ömer, "Bağdat yakınlarında bir kasabanın eski bir köprüsü varmış, memurlarım da onunla ilgilenmemişler. Bir koyun sürüsü oradan geçerken hayvanlardan birinin ayağı köprüdeki çukura girmiş ve bileği kırılmış. Ben de bugüne kadar onun cevabıyla meşguldüm!"

Hükümdarlık onu bilmeyenler için kuştüyü yastıklar, onu adaletle yaşayanlar için ise çivili yataktır.

"Filan kimseyi o işe memur ettim," diyemezsin. Gücün yettiği kadar kim hangi işi nasıl yapıyor takip etmekle mükellefsin. Senin emrinde amir kesilenlere memurluklarını hatırlatmalı, zalimleri görevden almalı, yerlerine adil olanlarını getirmelisin.

Ey Osman!

Adalet isteyenleri kapından kovma, ama kapını yüzsüzlerle doldurma.

Çok konuşanlardan olma.

İyi dinle.

Yarenlerini iyi seç. Alplerin Hz. Hamza kadar güçlü, Hz. Ömer kadar adil, Hz. Ebubekir kadar sadık olsunlar.

Sınanmamış dostlarına güvenme.

Dostluğun da düşmanlığın da hakkını ver. Sana kötülük düşünenlere sen de kötülük düşün. Zalimleri affetmek mazlumlara zulümdür. İyilik çok kapıyı açar, tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. Ama zaman olur, iyilikten maraz doğar. Hükümdarlık affetmek ve cezalandırmak arasındaki dengedir!

Kâfirlerle dilinin ucuyla dostluk et, alplerine yürekten inan ama hiçbir işini onlara bağlama.

İyilerle gönülden dost ol, kötülerle dilinin ucuyla.

Zorunlu olmadıkça düşmanlığını belli etme.

Sana öğüt veren dostlarını yalnız başına dinle.

Ey ciğer köşem!

Bir kişiye iki iş verme. Bir kişinin işini de iki kişiye verme. Tanıdık ve hatır işi diye ehli olmayanı hak etmediği işe memur kılma! Rüşvet yiyenin asla gözünün yaşına bakma!

Silahlarını keskin tut. Olur olmaz zamanda kılıcına davranma. Ama kılıcın sapına yapıştığın zaman onu çek ve hakkını ver!

Kut-Alp'in en büyük silahı okudur. Çünkü ok, düşmanı vurur; yakındakine zarar vermez. Hedefini iyi seç, seçtiğinde de sebat et!

Ama asıl silahın kendin olduğunu hiçbir zaman unutma. Sükûtun kılıcın, yalnızlığın kalkanın, disiplinin hançerin olsun!

Adil bir savaş ile katliam arasındaki farkın merhamet ve adalet olduğunu unutma. Birinin cennete, diğerinin cehenneme çıktığını bil.

Daima adil ol. Çok yumuşak olursan seni sömürürler. Çok katı olursan sana beddua ederler. İkisinin arası ol.

Hünerlerinle mağrur olma. Bütün hünerleri öğrendim deme. Bilmiyorum demekten utanma ama bunu açıktan söyleme.

Âlimlere hürmet et. Usluları say. Talebeleri gözet!

Bir zamanlar âlimler yıldızlara bakıp geleceği okurlardı. Şimdilerde cahiller yıldızlara bakıp fal çıkartıyorlar. İnsanoğlu eğer ilmin kıymetini bilebilseydi taştan altın yapabilen simyacılar çağı asla bitmezdi.

Her öğüdü dinleme ama sana öğüt vereni hor görme. Bu sözlerdeki saltanat kokusunu duy, bilgeliği gör, hikmeti işit!

Ey Osman!

Sonun topraktır. İskender gibi güçlü, Süleyman kadar kudretli de olsan ebedi tahtın toprak altında olduğunu unutma.

Zülkarneyn tüm yeryüzüne hükmettikten sonra eve dönüş yolunda ölümcül bir hastalığa yakalanmış ve demiş ki: "Tabutumun yan tarafını delin ve elimi dışarı çıkarın. Beni görenler desinler ki, 'İşte Büyük Zülkarneyn, yeryüzünü fethetti ama eli boş gidiyor!'"

Bu hissi kendine düstur edin.

Şunu unutma: İmparatorluklarla savaşmadan imparatorluk kuramazsın!

Ey Osman, İtburnu dergâhı burada biter. Artık yol senin yolundur. Dava senin davandır!

Aşkınla yaşa, davan için savaş!

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kurtkapanı Konağı

BEN, MİHAL

Biz Hristiyanlar tehlikeyi hep Doğu'dan bekledik. İslam, bir şövalyenin yegâne düşmanı, onun varoluş sebebidir. Şövalye, İslam ordularıyla savaşmak, Müslümanlara karşı koymak, onları durdurmak için ortaya çıkmıştı. Selahaddin'in Kudüs'ü kuşatan orduları da, Alp Arslan'ın Doğu Roma İmparatorluğu'nun sınırlarını bir hançer gibi deşip içeri girişi de hep Doğu'dan gerçekleşmişti.

711'de Tarık bin Ziyad'ın orduları Sahra'nın çöllerinden çıkıp gelen akrepler gibi İspanya'ya girdiklerinde Pirene Dağları'na, Fransızların sınırına kadar ilerlemişlerdi. Batı Avrupa'nın tamamını birkaç yılda ele geçiren Müslüman ordularını ancak Frenk Kralı Şarl Martel durdurabilmişti. Bu başarı üzerine Kilise, Frenk kralına müthiş onurların yanında pek çok toprak ve altın da bahşetmişti; bu Frenk askerleri de hayatları boyunca atla ve kılıçla Avrupa topraklarını Müslümanlara karşı koruyacaklarına yemin etmişlerdi.

İşte bu Şarl Martel, tarihin en efsanevi Hristiyan kralı ve şövalyesi, Latinlerin *Charlesmagne* dediği Büyük Şarl'ın büyükbabasıdır ve onu "Büyük" yapan şey Müslümanlara karşı kazandığı zaferler, onun askerleri de tarihteki ilk şövalyelerdir.

Bu şövalyeler kısa zamanda sadece yetenekleri ve savaşçılıklarıyla değil, barbarlıklarıyla da büyük bir üne kavuştular. Müslümanlar karşısında gözleri öyle dönmüştü ki rakiplerini öldürmek onlara yapabilecekleri en büyük iyilikti! Muhammed, yalancı bir peygamberdi, Müslümanlar yalan bir Tanrı'ya inanıyorlardı ve tek dertleri Hristiyanlığı yok etmekti, bu yüzden de onlara değil acımak, ölümlerin ve işkencelerin en ağırları reva görülürdü. Bu şövalyeler karşılaştıkları Müslümanların insan olmadığından o kadar eminlerdi ki onların kellelerini, kollarını ve bacaklarını ağaç budar gibi buduyor, hayvanlara bile çok gördükleri işkenceleri onlara reva görebiliyorlardı.

Belki de "görüyor*duk*" diye yazmalıyım. Nihayetinde elimdeki kılıç da göğsümdeki zırh da üstüne oturduğum at da bu geleneğin, bu kültürün bir parçasıydı. Ben, Mihal Kosses, Bitinya ucunun en iyi şövalyesi, Latin şövalyelerinden daha az suçlu değildim. Ama Latinlerin yaptıklarını düşündükçe benim bile kanım donuyor, insanlığımdan utanıyordum. Biz hiçbirimiz şövalye olmaya, *İsa Askeri* olmaya ant içerken bunları yapacağımızı düşünmedik, düşünemezdik.

Ne var ki, Frenk şövalyelerinin Avrupa'da Hristiyanlığın bekçiliğini böyle zalimce yapmaları ilk yüzyıllarda Kilise'nin işine yarasa da sonradan bu silah onların en büyük düşmanı oldu. Şövalyelerin gücü ve öldürücü yetenekleri, toprak varlığı ile birleşince ne krallar ne de Papalık bunlara söz geçirebiliyordu. Ortada Müslüman kalmayınca şövalyelerin de varlık sebebi ortadan kalkıvermişti.

Ama onların sessiz sedasız ortadan çekilmeye hiç niyetleri yoktu. Büyük bir enerjiyle, başıboş kuduz köpekler gibi herkese saldırıyordu. Şövalyeler para için manastırlara ve kiliselere saldırır olmuşlar, din adamlarını ve kendilerine bahşiş vermeyen kralları haraca bağlamışlardı.

Papalık, çok geçmeden böylesi bir güce yeni bir hedef gösteremezse tüm iktidarlarının sarsılacağını, Avrupa'da kaos oluşacağını anlamakta gecikmedi. Çözüm, bir kasım ayında Fransa'nın Clermont şehrindeki bir kilisede ortaya çıktı.

Papa Urban buradaki konsey başta olmak üzere Frenk krallıklarını ülke ülke gezerek şövalyelere yeni hedeflerini Kudüs olarak gösterdi. "Öldürecekseniz Müslümanları öldürün; kan akıtacaksanız, İslam'ı savunanların kanını akıtın, köle istiyorsanız, Müslümanlar size yeter!" diyordu her gittiği yerde. "Kiliseleri soyarak Cehennem Askerleri olacağınıza, Camileri yıkarak Cennetin Süvarileri olun!" diye eklemeyi de ihmal etmiyordu. Gün geçtikçe "*Dieu li volt!*," yani "Tanrı bunu istiyor!" bu adamların sloganı haline gelecekti. Günahlarından arınmak isteyen ne kadar tecavüzcü, hırsız, haydut ve kaçak asker varsa, sonunda kendilerini hem bu dünya da hem de ahirette büyük ödüllerin beklediği bu fırsatı kaçırmayacaklardı. Kilise, Doğu'ya gidecek sefere katılanlara Cennet fermanları dağıtmayı da ihmal etmeyecekti.

Anadolu'da sonradan tanıştığım pek çok Haçlı artığı bana şaşkın şaşkın, "Hristiyan çocuklarını daha bebekken sünnet eden Müslümanlar nerede? Hz. İsa'nın kiliselerinin sunaklarına işeyen kâfirler kimler, göster bize!" diye sorduklarında Papa'nın propagandasının dozunu iyice kaçırdığına, kimi zaman aynı sofrada yiyip içtiğimiz Türkleri artık iyice şeytanın çocukları gibi gösterdiğine ben bizzat şahit olacaktım. Bana "Hristiyan çocuklarını beceren Türkleri nerede bulabilirim?" diye soran bir şövalyeye ne cevap vereceğimi bilemiyordum. Ona çocuk beceren şövalye gösterebilirdim, ama bunu yapan Türk'ü bulmak çok zor bir iş olurdu. Mizanı bozulan şövalye, barbarlıkta sınır tanımazdı.

Ama Papa'nın propagandası fazlasıyla işe yaramıştı. On binlerce şövalye Anadolu'ya ve Orta Doğu'ya akın ediyordu.

Birinci Haçlı Zaferi'nin hedefine ulaşması hiç de zor olmadı. Avrupa'dan gelen şövalyeler Anadolu'dan geçerken Konstantinopol'deki pek çok şövalye de onlara eşlik etmişti. Ganimetin kokusunu almakta biz şövalyelerden iyisi yoktu. Dedem de bunlardan biriydi; şövalye olup da Türklere karşı savaşmamak kötü görünür olmuştu.

Türkler hazırlıksız yakalandılar. 1099'da Fransız Kralı'nın kardeşi Buyyonlu Godfrey Selçuklulardan Kudüs'ü 35 bin askerle geri aldığında şehirdeki her bir Müslümanın kıyımını bizzat denetlemiş, bir tek şehrin kumandanı ve ailesinin şehri terk etmesine izin vermişti. Kudüs'ün topraklarından günlerce oluk gibi kan aktığını söylerler. Dedemin payına kaç Müslüman kellesi düştüğünü hesap etmeye çalıştıkça hâlâ başım döner... Nihayet Buyyonlu Godfrey'nin bu başarısını Kilise yapabileceği en iyi şekilde onurlandırdı ve Godfrey, Dokuz Kutsal Şövalye'den biri ilan edildi. Büyük İskender, Jül Sezar, Kral Arthur ve Büyük Şarl'ın bulunduğu bu seçkin listeye girmek için belli ki Kudüs'ü almak yetmemiş, binlerce Müslümanın gırtlağını da tavuk gibi kesmek gerekmişti.

Latin şövalyelerinin takıntılı birer deli olduklarından ve ne pahasına olursa olsun Avrupa dışında tutulmaları gerektiğinden artık kimsenin şüphesi yoktu. Bir asır sonra Selahaddin'in Kudüs'ü geri alması, yeni bir Haçlı güruhunu Orta Doğu'ya yönlendirmesi Papa'ya arayıp da bulamadığı fırsatı verecek, artık Anadolu'ya oluk oluk şövalye akacaktı.

Şövalyelerin asırlar boyu böyle hoyratça adam öldürmeleri onları öyle usta savaşçı yapmış, onlara öyle deneyimler kazandırmıştı ki, sadece birkaç asır sonra Avrupa topraklarının en gözü dönmüş savaşçıları olarak nam saldılar. Biz Ortodoks Hristiyanları da bu şövalyelerin başarılarıyla her zaman övündük, onların taktiklerini kendimize rehber edindik, Müslümanlara karşı merhametsizliğin en büyük silahımız olduğuna inandık.

Bu manyakların gün gelip kendi kapımızı çalacaklarını, Hristiyan kardeşlerine aynı taktiklerle saldıracaklarını, gözlerini bürüyen kan ve para tutkusunun onları kör edeceğini hiç düşünmedik. Müslümanları yıllarca katletmelerinin onların vicdanlarını tamamen yok edeceğini, bir gün kılıçlarının bizim ensemize çalınacağını hesap edemedik!

Acıma duygusunu yitirmiş insanın vicdan mizanının tartmayı unutacağı, eninde sonunda kendisini bitireceği gerçeğini unutmuştuk. Müslümanlara karşı nefretimiz bizim de gözlerimizi kör etmişti.

Tüm silahlarımızın ve kaynaklarımızın Doğu'ya çevrili olduğu bir gün bu azgın adamları surlarımızın tam önünde bulduğumuzda iş işten geçmişti. Biz tüm tehlikeleri Doğu'dan beklerken en büyük tehlike bizi Batı'dan vurduğunda hazırlıksız yakalanmıştık.

1204 yılının yazında güya Kudüs'e kutsal savaş için yola çıkan dev bir Haçlı güruhu, 15 bin şövalye ve 20 bin yaya asker, 50 savaş kalyonu ve 200 Venedik kadırgasıyla birlikte Doğu Roma İmparatorluğu'nun merkezi, biricik şehrimiz Konstantinopol'e hunharca saldırdı. Haçlı seferlerine katılan pek çok şövalye gibi bu adamlar o kadar fakir ve açgözlülerdi ki, Kudüs'e gitmeye yüksünmüşler, bunun yerine Ortodoks Hristiyan'ı olan bizlere saldırmak işlerine gelmişti. Orduların buluşma noktası Venedik'teki Dük Dandolo, şövalyelerin ona olan borcu 85 bin duka gümüşü kendine vermemeleri halinde şövalyeleri limandan salıvermeyeceğini söylemiş, şövalyeler ise her türlü taşınabilir servetlerini birleştirerek 35 bin dukayı anca birleştirebilmişlerdi. En kısa zamanda, en kolay yoldan ganimete ihtiyaçları vardı ve Akdeniz'deki en zengin şehir Konstantinopol onların gözlerini kamaştırıyordu.

İsa Askerleri olduklarını iddia eden bu şarlatanlar şehrimizi yarım asır boyunca yağmaladılar. Konstantinopol,

Hristiyanlardan çektiğini ne Türklerden ne de Moğollardan çekmiştir. Babam o günleri hatırladıkça yüzünde oluşan iğrenç bir tiksinti ve nefretle yaşadıklarını anlatırdı. Bu barbarların, İmparatorluğun bin yıllık kütüphanesini harabeye çevirişlerini, paha biçilmez elyazmalarını çuval çuval kaçırışlarını, şehrin manastırları ve kiliselerindeki altın mozaiklerini hunharca kazıyarak alıp götürüşlerini tarif edilmez bir kızgınlıkla anlatırdı. Latinler, farklı mezhepten oldukları bahanesiyle tüm şehir halkına kâfir muamelesi yapmışlar, kadınları ve kızları esir almışlar, pek çoğunun üzerinden geçmişlerdi. Babam Aya Sofya'da kim bilir kaç sefer Latin şövalyelerinin rahibelere tecavüz edişine kendi gözleriyle tanık olmuştu. Altın ve mermer sütunları yağmalanmayan tek bir kilise, duvarlarındaki değerli eşyalar sökülmeyen tek bir saray kalmamıştı. Şehrin merkezindeki bronz Herkül heykeli gibi pek çok paha biçilemez eşyayı paramparça edip götürdüler. Bugün Venedik meydanında, Aziz Mark Bazilikası'nı süsleyen Dört Bronz At Heykeli'nin Hipodrom'dan sökülüşünü babam her anlattığında gözlerinin buğulandığını hatırlıyorum.

Hayatında hiçbir Müslümanın katledilmesine acımayan o adamın bu dört bronz at için duygulanışı da bir başka mesele!

Para, bir şövalye için her şeydi, kan ise onun en büyük silahıydı ve 1204'te Konstantinpol'de biz bunu birinci elden yaşadık.

İşte Paleoglos Hanedanlığı o yıllarda İznik'e kaçtı. Biz Kossesler de onlarla birlikte şehirden kaçıp varlığımızı devam ettiren şanslı ailelerdendik. Ne ki, Latinlerin yağmaları Konstantinopol ile sınırlı kaldı da bölgedeki diğer Rum tekfurları ve lordları güçlerinden pek bir şey yitirmedi. Aksine, pek çok Latin şövalyesi Avrupa'ya dönmek yerine Bitinya tekfurlarına hizmet etmeye başladılar. Şövalyelerin gözlerindeki kana

olan iştahı gören tekfurlar, bunu bölgedeki Türklere karşı değerlendirebileceklerine inanmışlardı. Hatta pek çok Bitinya şövalyesi, Latin akranlarından ders çıkartarak, onlardan devşirdikleri canilikleri Türklere uygulamaya, Anadolu'daki hasımlarına karşı kullanmaya başlamışlardı.

Artık hem Katolik hem de Ortodoks şövalyelerin kılıçlarının uçlarında tek hedef vardı: Bitinya'nın Türkleri.

52

Köpeklerin havlamaları gecenin karanlığını bıçak gibi kesiyordu. Üç Alman Rottweiler'ı çıldırmış gibi, ağızlarından salyalar akarak bağırdıkça karanlıkta bembeyaz dişleri görülüyordu. Koyu kahverengi çeneleri ve burunları hariç her yerleri simsiyah olan hayvanlar karanlıkta öyle kamufle oluyorlardı ki hayvanların sipsivri beyaz dişleri olmasa fark edilmeleri imkânsızdı.

Bu Alman Rottweiler'ları öldürmek için yetiştirilmişlerdi. Sahiplerinin tek işareti avlarını paramparça etmek için yeterdi. Kuyrukları daha vahşi davranmaları için özellikle kesilmişti.

Köpeklerin tasmalarını ellerinde bulunduran üç Rum askeri onları kontrol etmekte zorlanıyor, hayvanların peşi sıra koşacağız diye uğraşıyorlardı. Bir çift şövalye de onları atlarının üzerinden takip ediyor, izlerini sürdükleri iki Türkü bulmaya çalışıyorlardı. Biri sürekli Rumca, "O orospu çocuklarını bir elime geçirsem!" diye sövüp duruyordu. "Köpeklerle etlerini parça parça ettireceğim!" Konuşurken öyle hınçlıydı ki onun da ağzından aynı Rottweiler'lar gibi tükürükler saçılıyordu. Adamın sol alnında müthiş bir şiş oluşmuştu, kırmızılığın ortasından da kanlar akıyordu.

Köpeklerden bir tanesi yeni bir koku almış gibi ileri doğru sıçradı ve önündeki çalıları aşarak, boynundaki kayışı çektiren adamı ileri doğru sarstı. Bir Rottweiler hem koku almada hem de saldırıda işinin ustasıydı. İlk defa Roma İmparatorluğu'nda kullanılan bu vahşi köpekler, boğa sürülerini zapt etmekten, zengin tüccarlara muhafızlık etmeye kadar pek çok işte kullanılır olmuş, tüm Avrupa'da kısa sürede haklı bir ün kazanmışlardı. Rum tekfurları Konstantinopol'deki tüccarlardan akın akın köpek siparişi veriyorlardı. Kullanışlı hayvanlardı bunlar. Bir Rottweiler, sürüden ayrı hareket eden bir boğayı önce havlayarak ikaz eder, sonra da hayvanı bacağından kapardı. Köpeğin ağzındaki kırk iki dişi sahibi aksini emretmedikçe ısırdığı yeri can pahasına bırakmaz, boğanın boynuzlarına maruz kaldığında bile çenesini ete ve kemiğe kitlenmiş olarak tutardı.

"Rottweiler," "kasap" demekti. Kimi bu hayvanların zengin kasapların boyunlarında taşıdıkları paraları korumak için onları yanlarında gezdirdiklerinden ötürü bu adı aldıklarını düşünüyor, kimisi ise hayvanın yapıştığı insan etini bir kasabın eti satırla doğraması gibi paramparça ettiği için onlara bu adın verildiğini iddia ediyordu. Kesin olan bir şey vardı, o da bu hayvanların şakası yoktu. Öyle görünüyordu ki, bu üç "kasap köpeği" ellerine geçirdikleri Türkleri affetmeyeceklerdi.

Köpeklerden yüz-iki yüz metre kadar ötede canhıraş kaçan iki Türk'ten biri olan Turgut Alp, yanındaki kardeşine söylenmeye devam ediyordu:

"Şimdiye Söğüt'te sıcacık çorbalarımızı içiyor olacaktık! Şu düştüğümüz hale bak!"

Kardeşi Aykut Alp cevapladı:

"Benim suçum ne?!"

"'Benim suçum ne mi!? Ulan tekfurun başkumandanının kapatmasını kucağıma oturtan ben miyim, şerefsiz?!"

"Kumandanın sevgilisi olduğunu ben nereden bileyim! Alnında ben tekfurun malıyım yazmıyordu ki! Karı geldi oturdu, hayır mı deseydim yani?!"

"Sanki alnında yazsa okuyabilecektin! Sen o sıra karının göğüslerine bakmakla meşguldün!"

Aykut Alp sırıttı. "Açıktaydı, bakmasa mıydım?"

Turgut Alp, "Fesuphanallah!" diye söylendi.

O bembeyaz, taş gibi teni hatırladıkça Aykut'un içi kıpır kıpır oluyordu. Kadının masmavi gözleri, sapsarı saçları ama hepsinden öte açık bağrı, gerdanlığı ve sıkışan göğüslerinin oluşturduğu çatal bir türlü gözlerinin önünden gitmiyordu. Bu ne sıcaklık, bu ne türlü bir işveydi! Gördükleri aklını başından almıştı!

Her şey akşam vakti, birkaç saat önce Turgut ve Aykut Alp Kardeşler'in Karacahisar'daki bir meyhaneye konuk olmalarıyla başlamıştı. Bölgedeki en güçlü Rum Tekfuru'nun yönetimindeki bu şehrin Hristiyanları eğlenmeyi iyi bilirlerdi. Şehrin merkezindeki meyhanede neredeyse her gece sabahlara kadar âlem yapılır, rengârenk, açık seçik ipekli elbiseleri altında onca Rum güzeli boy gösterir, kimi zaman hoşlarına giden savaşçılarla, çoğu zaman da en iyi parayı verenlerle birlikte olurlardı. Karacahisar Bey'ine Ertuğrul Gazi'den haber götüren Kardeşler de yol dönüşü yorgunluk çıkarmak için bir süre meyhanede dinlenmekten zarar gelmeyeceğini düşünmüşlerdi. İşte asıl hatayı da burada yapmışlardı.

Osman, ortadan kayboluncaya kadar onun öncü birliklerinin başı olan bu ikili, uzunca bir süredir hasta yatağındaki Ertuğrul Gazi'nin haberciliğini yapıyorlardı. Kayıların en güvenilir, en çevik at sürücü gençleriydi onlar.

Ne Turgut'un ne de Aykut'un şaraba alışkınlığı vardı. Rumların su gibi tükettikleri içkiye onlar bir türlü alışamamışlardı. Meyhaneye girdiklerinde birer kap ayran aradılar ama şaraptan başka bir şey yoktu. Ama ya o açık tenli, bakış-

larıyla insanın kalbini yakan, içini ısıtan kızlar yok muydu! Onlara karşı koymak mümkün değildi. İnsan kuğu boyunlarından bir kokladı mı, bir daha o kokuyu unutamazdı. O tene öpecek kadar yanaşan hiçbir âdemoğlunda şehvet başarısız olamazdı. Afyon çeken tiryakiler gibi, o tadı alan erkek o kadınların bağımlısı olur çıkardı.

İkilinin aklında hiç olmadığı halde soluklanmak için girdikleri meyhanede etraflarını rengârenk elbiseleri ve çiçekli kokularıyla Rum kızları sarıvermişti. Şehir, tüccarların geçiş yolu üzerinde olduğu için içerde pek çok milletten insan vardı. Rumlar, Ermeniler, Türkler, herkes keyfine bakıyordu. Bir beş dakika kenarda oturmanın kimseye zararı olmaz, diye düşünmüşlerdi.

Fakat çok geçmedi, Aykut Alp, kıvır kıvır sarı saçlarıyla arzı endam eden bir kadını kucağında buluverdi. Kadın zarif parmaklarıyla Aykut'un belindeki kılıcının sapıyla oynuyor, bir taraftan da genç adamın gözlerinin içine bakıyordu. Aykut'un karşı koymak bir yana tüm vücudu sanki kilitlenmişti. Gerçi kadın onunla ilgilenmeye başlayınca, meyhanenin öbür ucundaki masada oturan askerler homurdanmaya başlamışlar, bakışlarını durup durup Turgut ve Aykut ikilisine çevirir olmuşlardı.

İşin aslı meyhanenin üst katından inen bir şövalyenin salona girmesiyle anlaşıldı. Bir taraftan uçkurunu bağlayan, diğer taraftan şaşkın gözlerle bakışlarını Aykut'un üzerinde kilitleyen Kalanos adlı bu adam tekfurun sadece bir numaralı kumandanı değil, aynı zamanda onun bizzat kardeşiydi. Adam aslan gibi "Selena!" diye kükreyince, Aykut'un kucağındaki kızcağız hop diye yere atladı ve soluğu şövalyenin yanında aldı.

Şövalye kıza öfkeyle bir şeyler söyleyip suratına sağlam bir tokat attıktan sonra onu yanından kovdu. Kız ortadan

kaybolurken, şövalye ve köşe masadaki yarım düzine kişi iki Türk'ün üzerine çullandı. Aykut yan masadaki bir şarap testisini Kalanos'un kafasında parçaladı. Adam, alnı yarılmasına rağmen hâlâ bir kazık gibi ayakta dikiliyordu. Turgut da kılıcıyla önündeki askerleri savuşturdu derken, iki savaşçı da kendilerini meyhanenin camından dışarı atarak canlarını zor kurtardılar. Ama bu boğuşmada Aykut kılıcını kaptırmıştı. Üstelik ikili, arka taraftan çıktıklarından, atlarına binecek vakitleri de olmamıştı.

İşte şimdi onların ardından gelen, atının üstünde hınçla küfreden ve alnının sol tarafında koca bir şiş olan kişi, Aykut'un kafasında testiyi parçaladığı Kalanos adlı şövalye idi ve bu gece iki Türk'ü bulmadan geri dönmeye niyeti yoktu. Rottweillerlar kayışlarını kopartırcasına ileri atılıyorlar, ön ayakları yerden kesiliyordu. Önlerine çıkanı parçalayıp geçecek gibi dişlerini göstere göstere havlıyorlardı.

Türkler kan ter içinde koşturuyordu. Turgut Alp iyiden iyiye terlemişti; zaman olmadığından sırtındaki beyaz keçeden cepkeni bile atmaya fırsat bulamamıştı.

Genç adam söylenmeye devam etti:

"Sen o kadar karının içinden git, Kalanos'un kapatmasını bul! Ne adamsın be Aykut!"

"E kör mü gözü, o da birinin sevgilisiyse gelip kucağıma oturmasaymış!"

"Yahu sen bilmez misin bu karıların çoğunun namahremi yoktur, sadakat nedir bilmezler!"

Aykut hâlâ bıyık altından sırıtıyordu. Dudaklarında Selena'nın kokusu vardı.

Turgut, "O da gitti beğene beğene seni beğendi!" dedi.

Aykut gülümsedi. "Kıskanma, Turgut Ağabey, kıskanma!"

"Yahu seni mi kıskanacağım!"

"Öyle deme, kadın malın iyisinin kimde olduğunu biliyor da ondan geldi benim yanıma."

Bunu söylerken kendini kıkırdamaktan alamadı.

Turgut yanı başında koştuğu kardeşinin koluna bir yumruk geçirdi, diğeri de çenesini kapadı.

Yaklaşık yarım saattir koşuyorlardı ve artık ikisi de soluk soluğaydı. Köpeklerin sesleri gittikçe yaklaşıyor, arayı gittikçe kapatıyorlardı.

"O itlerin eline geçtik mi işimiz bitti," dedi Turgut.

"Hangi itlerin," diye sordu Aykut alaylı bir ifadeyle, "Atların üstündeki itlerin mi, yerde koşan dört ayaklıların mı?"

"Şaşıyorum sana," dedi Turgut, "Hâlâ işin dalgasındasın!"

"Korkma ağabey, bir çift kuduz köpek bize bir şey yapamaz!"

Bunu söylerken durumun onun dillendirdiği kadar basit olmadığını aslında Aykut Alp de biliyordu ama böyle zamanlarda işi şakaya vurmak onun daha iyi düşünmesini sağlıyordu. Yoksa o itlerin ellerine geçerlerse, hemen ölmeleri başlarına gelebilecek en iyi şeydi. Öte taraftan aklı hâlâ Selena'daydı. O boyundaki kokuyu, o gerdanlığı, o kadife ellerin yüzünde dolaşmasını bir türlü unutamıyordu. Sanki şimdi hıncını koşarak alıyordu.

Tüm bu düşüncelerin vermiş olduğu dalgınlıktan olacak, Aykut Alp yerdeki bir dal parçasına takılarak çimenlerin üzerine yuvarlandı. Turgut geri dönüp kardeşini yaka paça ayağa kaldırmak istedi fakat Aykut az ilerdeki bir şeye bakıyordu.

Daha doğrusu bir sincap, koca bir çınarın yanında ayakları üzerine doğrulmuş onları izliyordu.

"Hadi acele etsene, ne duruyorsun!" diye yakındı Turgut.

"Bir fikrim var, bekle," dedi öbürü ve Turgut'un mintanının yenini cart diye söküp aldı. Turgut neye uğradığını şaşırmıştı.

Birkaç dakika sonra üç Rottweiler ikilinin az önce düştükleri yere geldiklerinde köpeklerden biri durdu. O civarı kok

lamaya başladı ve koca çınarın yanına koşarak hınçla yeniden havlamaya başladı. Köpek sanki yukarı tırmanabilecekmiş gibi ağacın gövdesine ön ayaklarını dayıyor ve yukarıya bakarak havlamaya devam ediyordu.

Köpeği tutan asker, Kalanos'a, "Efendim, adamlar bu ağaca çıkmış olmalı!" dedi.

Şövalye emin değildi. Köpeğin deli gibi tırmanmaya çalıştığı ağacın yukarısına doğru başını kaldırdı ama bu karanlıkta, hele hele çınarın yüzlerce dalı ve yaprağı arasından, tepesinde birinin saklanıp saklanmadığını görebilmek imkânsızdı. Fakat işin garibi hayvanların diğer ikisi hâlâ ileri doğru gitmek, takibe devam etmek için atılıyorlardı. İki Türk belki de ayrılmış, biri ağaca saklanmış, diğeri kaçmaya devam etmişti.

Kalanos, atın üstündeki diğer adamına dönerek, "Sen, diğer iki köpekle birlikte devam et," dedi. "Ben burada kalıp bekleyeceğim." Kalanos'un en iyi yaptığı işti, adamlarını sürekli ön saflara göndermek. Ağacın yanı başındaki hayvanın tasmasını tutan adama, "Sen ağaca tırmanıp yukarda biri olup olmadığını anla!" diye emretti.

Yüz metre kadar ötede hızla koşmaya devam eden Turgut ve Aykut ise köpek seslerinin tekrar yaklaşmaya başlamasıyla hayal kırıklığıyla birbirlerine baktılar.

"Müthiş planın işe yaradı (!)" diye sitem etti Turgut. "Şimdi sayende adamlar arayı da kapattılar! Hem madem sincaba çul bağlayacaksın, kendi mintanını niye yırtmadın be adam!"

Aykut susuyordu. Köpeklerin koku almalarını yanlış yönlendirmek için, yere düştüğünde karşısına çıkan sincaba Turgut'un yenini bağlamıştı. Ama bu numara belli ki sadece bir tek köpekte işe yaramış, diğerleri asıl avın peşini bırakmamışlardı. Ancak hepten başarısız bir plan da sayılmazdı, zira peşlerindeki grup ikiye bölünmüş, iki adam ve bir Rottweiler azalmıştı.

Fakat işin kötüsü sincapla uğraşırken peşlerindekiler araya kapatmışlardı.

İkili, adamlardan kaçamayacaklarını anladıklarında iki koca ağacın ardına saklandılar ve düşmanı beklemeye başladılar.

Yüzleşmekten başka çare yoktu.

Turgut aceleyle sırtındaki cepkeni çıkarıp kat kat koluna doladı. Aykut'un ne kılıcı vardı ne de bıçağı. Yerden bulduğu bir odun parçasına sımsıkı yapışmakta buldu çareyi. İkisi de soluk soluğaydı, bu kadar koşmak takat bırakmamıştı.

Onların olduğu yere köpekler gelir gelmez hemen Turgut ve Aykut'un saklandıkları ağaçların ardına saldırdılar. Köpeklerin tasmalarını tutanlar çılgına dönmüş hayvanları birden salıverdiler.

İlk Rottweiler, Turgut Alp'in üzerine çullandı. Hayvan, çenesini açıp genç adamın üzerine öyle bir atladı ki Turgut son anda cepkenini sardığı kolunu hayvanın ağzına denk getirmese, Rottweiler'in dişlerini suratında bulacaktı. Köpek sağlam kapmıştı Turgut'un kolundan; genç adam iki sivri dişin koluna geçtiğini hissediyordu. Kaptığı yeri bırakmamak için eğitilen hayvan artık ne pahasına olursa olsun o kola çivilenmişti.

Adamlar da yaklaşıyordu. Şövalye atından inmiş, kılıcını çekmişti.

Turgut belindeki hançeri çıkarıp hayvanın tam böğrüne sapladı. Rottweiler viyaklayarak yere yığıldı. Türk, şimdi üstlerine gelen adamları göğüsleyebilirdi.

Aykut o kadar şanslı değildi. Onun üzerine çullanan hayvan, sol bacağından öyle bir kaptı ki, dişleri derisini ve baldır kaslarını parçalayarak kemiğine saplandı. Hayvan öyle bir asılıyordu ki Aykut bacağı yerinden sökülecek gibi hissetti. Acıdan değil ama hıncından gözleri sulandı. Öfkesinden deli gibi bağırıyordu.

Turgut, kardeşinin vakit kazanması için öne atıldı ve düşmanı göğüsledi. Önüne gelen adamlardan birini rahatlıkla bir kılıç darbesiyle yere yıktı. Diğer adam biraz daha zorluydu, Turgut'un kolunda ve göğsünde kesikler oluşturmuştu.

Bu sırada sol bacağını parçalamak üzere olan köpeğe Aykut elindeki odun parçasıyla öyle hınçla vurdu ki hayvanın belini kırdı. Köpek viyaklayarak yere yığıldı ve Aykut'un bacağı da boşa çıktı. Tabii bacaktan geriye ne kaldıysa! Aykut Alp topallaya topallaya ilerledi ve az önce arkadaşının yere yıktığı adamın kılıcını aldı. Aldı almasına ama şimdi başka bir sıkıntı vardı; bu bir şövalye kılıcıydı ve Aykut bunu hayatında hiç kullanmamıştı.

Turgut, diğer adamla kapışmaya devam ediyordu.

Aykut sakat bacağıyla şövalyeyle karşı karşıya geldi. Elindeki kılıç bir karış kalınlığında, dümdüz ve iki elle yapışılması gereken bir silahtı. Oysa Aykut Alp, bir yay gibi kavisli, tek elle kullanılan hafif kılıçlar kullanırdı.

Öte yandan, şövalye, kendi kılıcını öyle ustalıkla kullanıyordu ki Aykut'u sürekli geri kaçmaya zorluyordu. Adamın her vuruşu örse inen koca bir çekiç gibiydi. Türk, kısa zamanda bir şey akıl edemezse bu adam onu salatalık gibi kıtır kıtır kesecekti. Üstelik artık sol bacağından da iyice kan kaybediyordu.

Turgut, önündeki askerle kapışırken onun ardından diğer şövalye ve adamının yaklaştığını gördü. Ağacın tepesindeki sincabı bulmuş olmalılardı.

Aykut, zar zor üstüne vurulan darbeleri karşılarken geri geri kaçıyordu. Şövalye son darbeyi yatay olarak Türkün gövdesine çalmak üzereydi. Amacı onu ortadan ikiye bölmekti. Aykut da sanki adamın bu vuruşu yapmasını ister gibi bir açıklık verdi ona; şövalyenin çok hızlı bir şekilde kılıcı sallamasını istiyordu.

Şövalyenin darbesi tam onun vücuduyla buluşacakken Aykut yan tarafa sıçradı ve kılıç onun ardındaki ağaca bir balta gibi saplandı.

Aykut aradığı fırsatı yakalamıştı. Şövalye kılıcını ağaçtan kurtarmak isterken Aykut Alp elindeki devasa kılıçla adamın kellesini biçiverdi. Kılıcı nasıl kullanması gerektiğini bilmiyordu ama balta gibi sallamayı akıl edebilmişti!

Turgut Alp de diğer askeri haklamıştı.

İkili, hemen şövalyenin atının üzerine atlayıp oradan dörtnala uzaklaşmaya başladı.

Arkada kalan Kalanos dizginleri çekti ve haykırdı:

"Bu iş burada bitmez! Duydunuz mu beni Türkler, bu iş burada bitmez!"

İkili Söğüt'e doğru at sürerken, Turgut Alp, "Neyi merak ediyorum biliyor musun?" diye sordu.

"Ulan niye kendi mintanının yenini değil de benimkini yırttın sen?!"

Sincabın boynuna doladıkları çulu kastediyordu.

Aykut Alp bacağının acısına rağmen gülümsedi, "Çünkü benimkinde Selena'nın kokusu var," dedi kendinden emin bir şekilde.

Turgut Alp başını iki yana salladı ve atı mahmuzlamaya devam etti.

Alpler kışlağa vardıklarında doğruca Ertuğrul Gazi'nin evine gittiler. Hem olanları ona anlatmalı hem de hekim olan Gazi Rahman'a Aykut Alp'in bacağını göstermeliydiler.

Kapıda Dursun Fakı ile karşılaştılar, şaşırdılar.

"Senin burada ne işin var, Fakı," dedi Turgut.

"Ben de gün boyu sizi arıyordum," diye yanıtladı Fakı. "Sizi gökte ararken yerde buldum!"

"Neden bizi arıyordun?" diye sordu Aykut Alp sızısını unutarak.

"Geri geldi," dedi Dursun Fakı. "Osman geri geldi."

53

Ak Timur, üstündeki iki yüz kiloya yakın rakibinin altında zorla nefes alıyordu. Güneşin altında ter ve alnından akan zeytinyağı birbirine karışmış gözlerini yakıyordu. Kumrala çalan hafif dalgalı saçları sanki kafasına bir kova su geçirilmiş gibi ıpıslak ve yapış yapıştı. Yüzü yere dönük, boylu boyunca yere uzanmış, bulunduğu durumdan kurtulmanın, rakibiyle yer değiştirmenin çarelerini arıyordu. Canı sıkılmış gibi yerden birkaç çöp kopardı, ısırdı, yere tükürdü.

Onun asıl sıkıntısı ne rakibi, ne de gözlerine kaçan yağ idi. Ak Timur'un sıkıntısı bambaşka, çok daha derinlerdeydi.

Genç adam gözlerini ovuşturdu. Yağ ve tuz karışımı sıvı iyiden iyiye yakıyordu. Gözleri boğuşmanın verdiği yorgunluktan mı yoksa bu sıvıdan mı kırmızıya kesmişti bilinmez, gözkapaklarını kırpıştırarak etrafına bakındı.

Koca bir yaylanın ortasında, çimenlerin üzerinde etrafı onlarca Kayılı ile çevrilmişti. Hemen kenarda üç kat davul zurnacı vardı. Bir çift davul zurnacıya bir kat denirdi. Davulcular cevizden yapılma davullara gerili dana derilerine tokmakları hızlı hızlı indiriyorlar, zurnacılar, kamışın üstündeki deliklerde parmaklarını ustaca kaldırıp indiriyorlardı.

Fakat Ak Timur hiçbir şey duymuyordu. Can sıkıntısından sağır olmuş gibi, hiçbir şey umurunda değildi. Tepesindeki iki yüz kiloluk rakibi bile! Yerde öylece yatıyordu.

Büyükçe bir harman yaylasında Kayılar ve türlü aşiretler aylık düzenledikleri bu güreş müsabakasını heyecanla izliyorlardı. Az sonra final karşılaşması yapılacak, Ak Timur'un şu anda yaptığı maçın galibi kenarda bekleyen Paçacı ile kapışacaktı. Cuma sabahı başlatılan bu kapışmalar 'kıran kıran'a olurdu. Yani rakibini 'kıran,' diğer bir maçın galibiyle kapışır, böyle böyle en son iki kişi ayakta kalıncaya kadar devam edilirdi. Bu hafta sonu da onlarca Kayılı yiğidin ve çevre aşiretlerden gelen pehlivanların mücadeleye başladığı er meydanında üç kişi kalmıştı. Ak Timur, tepesindeki rakibi ve iki yüz elli kiloluk bir manda gibi kenarda bekleyen Paçacı... Delikanlılar, yiğitler, kocalar, bekârlar, cengâverler, çiftçiler, esnaflar ve daha elli ayrı zümreden Kayılı burada kozunu paylaşırdı.

Ak Timur belki de bunlardan hiçbiri değildi. Hepsinden de öteydi. O bir oymakbaşı, yani kendi emrinde hareket eden otuz kadar çadırın lideriydi. Ama Ak Timur'u farklı kılan şey bu da değildi. O, Kayıların savaşçı oğlanı Osman'ın en yakın dostu, onun sağ koluydu. Ak Timur, Ertuğrul Gazi'nin oğlunun bir numaralı nökeriydi. Bu yüzden etraftakiler ona bir başka bakıyor, onu bir başka izliyorlardı. Osman'ın Ermenibeli'ndeki pusunun ardından ortadan kaybolmasıyla onu günlerce, haftalarca arayanların başında gelmiş, sonra çaresizce obasının başına geri dönmek zorunda kalmıştı.

Ak Timur bu mücadeleye paslanmaya yüz tutmuş kaslarını zinde tutmak istemesinin ve can sıkkınlığını atmaya çalışmasının yanında obasına hayvan temin etmek için katılmıştı. Onun yüzünü gözetleyen otuz çadır vardı. Mücadelenin galibi başpehlivana bir düzine küçükbaş hayvan ödülü verilecekti. Bu, Ak Timur için en azından üç-beş çadırın geçimini sağla-

yabileceği bir varlık demekti ve başka çaresi yoktu. Topraklar gittikçe daralıyor, ürünler gittikçe azalıyordu.

Kayıların Beyi Ertuğrul Gazi iyice yaşlanmış, Moğolların güdümündeki Selçuklu sultanı kendi derdine düşmüş, güneydeki Germiyanlar bölgede liderliklerini ilan etmiş, kuzeyde ise Doğu Roma tekfurları Selçukluların zayıflamasından cesaret alarak bölgedeki Türk halkını iyiden iyiye ezmeye başlamışlardı. Adeta dört bir taraftan farklı nitelik ve güçteki bir düşmanla sarılan Kayılar, çaresiz bir barış politikası uyguluyorlardı ama bu barışa çoğu zaman kendilerinden başka itaat eden de olmuyordu.

Osman'ı düşündü Ak Timur. En azından onunla birlikteyken bir alpti; bir savaşçı, bir yoldaş, hak namına savaşan bir yiğitti. O, Osman'ın sağ koluydu. Ama şimdi o da gitmişti, ona doğru dürüst "alp" diyen bile yoktu. Haklılardı, oturup yatarak "alp" olunmazdı ki! Gözleri haftalardır, aylardır Osman'ı arıyordu. Kayıların tek umudu olarak gördüğü, uğrunda gözünü kırpmadan canını verebileceği Osman'ı. Arkadaşı, sırdaşı, dostu, yoldaşı Osman'ı. Osman'dan sonra Kayılar tam bir umutsuzluk içine düşmüştü. Ertuğrul Gazi'nin yerine geçmesi düşünülen kardeşi Dündar Bey ise tekfurlardan hak aramak yerine sanki daha çok onlarla anlaşmak ister gibi davranıyor, Ak Timur'un kafasını daha da çok bulandırıyordu.

İşte asıl sıkıntısı buydu onun. O, alpliğinin hasretindeydi. Ah bir Osman yeniden ortaya çıksa, ah bir eski dostu geri gelse! İşte o zaman belki bir fırsat olabilirdi Kayıların tekrar düzlüğe çıkmalarına.

Ak Timur artık sıkılır gibi, ağzında gevelediği çöpü tükürdü, bakışlarını ardına çevirdi.

"Ulan yarım saattir tepemde oturuyorsun, pehlivanlığa mı geldin, çadır kurmaya mı!" diye öfkeyle adama söylendi. Bu arada sağ bacağıyla rakibine bir kılçık attı. O daha ne oldu-

ğunu anlamadan herifin kasnağına bir kazık geçirerek onu ters düz etti. Kispetin belinden kol sokmaya kazık geçirmek denirdi.

Sesler geri geldi, davulcular dan dan vurdukça vuruyorlar, zurnacılar tempoyu aynı şekilde gittikçe arttırıyorlardı.

Yan tarafta gök mavisi şalvarı ve uçları püsküllü beyaz kuşağıyla hazır bekleyen, altmış küsur yaşındaki eski pehlivan bir hakem, Ak Timur'u galip ilan etmişti bile. Rakibi, yenmeye kesin gözüyle baktığı bu mücadeleyi nasıl olup da kaptırdığına şaşıyordu. Adam aptallaşmış gibi yerinde kalakalmıştı.

Son maça hazırlanmak için Ak Timur koca bir yağ kazanının yanında aldı soluğu. Yirmili yaşlarının sonuna geliyordu ve tüm vücudu orantılı bir kas ve yağ yumağıydı. Omuzlarını, kollarını, göğsünü ve ensesini iyice yağladı. Bacaklarına yağı, bakırdan bir ibrikle iyice boşalttı. Bacağındaki manda derisi kispet yağı yedikçe ağırlaşıyordu. İyi bir kispet, yağlandığında on beş kiloya kadar çıkabilirdi. Türk pehlivanlarının bacakları bu kıyafetin içinde öyle kaslanır, kemikler öyle güçlenirdi ki, olur olmaz bir darbe o bacağı kıramaz, bükemez, incitemezdi. Bir pehlivana ancak başka bir pehlivan zarar verebilirdi.

Üç kat deriden ve kat kat keçeden yapılma, pehlivanlığın yegâne alamet-i farikası olan bu giysi güç ve kuvvetin sembolü olduğu gibi sayısız dini sembolizmi de içinde barındırıyordu. Bunlardan en önemlisi de elbette İslam'ın emrettiği gibi göbekle diz arasını kapatarak mahremiyet adabını uygulamaktı. Pehlivanlığın kutsi sembolizmi bununla da bitmiyordu. Sanki her adımda, her tutuşta, her kapışta bir işaret gizliydi.

Ak Timur kispetin kasnağından geçen ipi güzelce bir kere daha sıktı, üç düğüm attı. Birinci düğüm ahde vefa kılmak Allah için, ikinci düğüm, beyate vefa kılmak Hz. Muhammed için ve üçüncü düğüm, vasiyet, yani ustası için atılan düğümdü. Ak Timur, uzun yıllar önce on iki yaşında babası tara-

fından bir pehlivan üstadının yanına getirildiğinde üstat bir çırak çağırmış, "Güreşsinler bakalım!" demişti. Çırak, Ak Timur'u oradan oraya savurmuş, oğlanın sonraki hafta boyunca sızlamayacak bir eklemini dahi koymamıştı.

Ak Timur, kispetin kasnağına gümüş rengi bir iple Arapça işlenmiş "Ya Hamza!" yazısının üstünde yağ ibriğini iyice dolaştırdı. Hz. Hamza, tüm pehlivanların piriydi ve Ak Timur kispetini yağladığı her seferinde ona bir Fatiha göndermeyi ihmal etmezdi.

Genç adam tezahüratlar içinde az sonra tekrar er meydanın ortasına, rakibi Paçacı'nın karşısına çıktı. Bu, final maçı olacaktı.

Davul zurnacılar ağır bir makamda girizgâh yaparken, meydan cazgırı "Allah Allah illallah, Hayırlar gele inşallah!" diyerek dua ve salavatnameyi haykırıyordu.

Sonra cazgır iki pehlivanı da sırayla övdü, soylarını, ünlerini, pehlivanlıktaki özel becerilerini gür bir sesle seyircilere duyurdu. Paçacı'nın lakabı ona has bir taktikten geliyordu. Rakibinin kispetin paçasından bir kere yakaladı mı affetmiyordu. Ağırlığı iki yüz kiloyu geçen bu insan azmanı öyle iriydi ki sıra dışı kilosu bile onda garip durmuyordu. Ak Timur da iri yarı, diri bir pehlivandı ama Paçacı ona tepeden bakabiliyordu. Adam bir keresinde rakibinin paçasından tutup nasıl yere attıysa adamın beli kırılmıştı. Ak Timur adama bakarken bu olayı duymamış olmayı diliyordu.

İki rakip karşı karşıya çaprazlama birbirlerinin ellerini tuttular. Centilmenlik, bu mücadelenin ilk kuralıydı. Sonra davul zurnanın değişen temposu eşliğinde peşrev başladı. Ceviz ağacından yapılma davulların tokmak görmeyen tarafına birer ip gerilmişti ve çubuklar bu tarafı tın tın dövdükçe çıkan ses gümlemeye karışıyor, hem pehlivanların hem de seyircilerin heyecanına heyecan katıyordu.

Ak Timur seyircileri selamladıktan sonra, sağ ayağını kıble yönüne çevirdi ve ileriye doğru üç adım attı. Hareket ederken ellerini birbirine vuruyor, bunu yaparken de ellerini önce uyluğuna hafifçe çarptırıyor, adımlarını küçük küçük sıçrayışlar halinde gerçekleştiriyordu. Birinci adım Allah için, ikinci adım Cebrail için ve üçüncü adımı Hz. Peygamber adına atmıştı... Doğum ve ölüm, beşik ve mezar, bunlar pehlivanın andıydı... Sonra diz kırdı ve yere çöktü. Sağ elini toprağa dokundurup dizine, dudaklarına ve başına götürdü. Bunu arka arkaya üç defa tekrarladı. Topraktan geldik, toprağa gideceğiz, diye düşünüyordu genç adam. Üstadı ona her zaman, *"Güç, kuvvet, teknik, bunların hepsi de önemlidir ama nihai karar Allah'ındır,"* derdi. *"Ey pehlivan, gücünle, ustalığınla mağrur olma; topraktan geldin yine toprağa gideceksin!"* Belki de bunun zamanı geldi, diye düşündü Ak Timur. Böyle yaşamak, yaşamak mıydı? İçindeki karamsarlık o kadar kesif, o kadar etkiliydi.

Peşrevin ardından ikili, karşılıklı boğuşan birer manda gibi kafa kafaya vererek birbirlerini tartmaya başladılar. İkisinin de elleri birbirlerinin omuzlarında, bir Paçacı rakibini üç beş adım geriye itiyor, bir Ak Timur onu aynı şekilde geri geri püskürtüyordu. Bu bir güç denemesiydi. İki pehlivan da birbirini yokluyor, ayaklarındaki direnci, kollarındaki kuvveti, omuzlarındaki mesafeyi ve daha pek çok şeyi anlamaya çalışıyorlardı. İkili ara sıra birbirlerinin bileklerini yakalayarak dengelerini dağıtmaya çalışıyorlar fakat her ikisi de müthiş bir direnç gösterdiklerinden başarılı olamıyorlardı. İkilinin birer kütüğü andıran kolları karşılıklı kenetlenmiş olarak salıncak gibi sallanıyor, sonra tekrar rakiplerinin omuzlarındaki yerlerine geri dönüyorlardı.

Bu kafa kafaya tartma arada kesiliyor, ikili birbirleri etrafında dönmeye, birbirlerine yapışacak boşluk aramaya baş-

lıyordu. Tepedeki güneş, yağla sırılsıklam olmuş simsiyah kispetlerde yansıyor, sanki gümüşten birer metal parçası gibi parlıyordu. Bir kispet tüm bu gösterişi hak ediyordu. Üç kat deriden mürekkep bir kispette ortalama elli beş metre el dikişi bulunurdu! Ak Timur'un kispeti kim bilir hangi becerikli Kayı kızının elinden çıkmıştı...

Bir süre böyle geçtikten sonra ilk el enseyi Paçacı, Ak Timur'a çekti. Nereden baksan kendisinden beş yaş daha büyük rakibi, Ak Timur'un ensesine öyle bir geçirmişti ki sanki bir insanoğlu değil de bildiğin beş yüz kiloluk bir manda asılıyordu.

Genç adam bir ara dengesini bozup yere yığılacak gibi oldu ama zorlukla da olsa ayaktaki pozisyonunu korumayı başardı. Fakat bu direnç ona pahalıya mal olmuş, gereğinden fazla kuvvetini bu direnmede harcamak zorunda kalmıştı. Öte taraftan Paçacı'nın vücudunun altında kalmak onu hepten tuz buz edebilirdi. Ne olursa olsun, rakibinin altına denk gelmemeliydi.

Bu şekilde birkaç el enseye daha karşı koyduktan sonra rakibini hırpalamak için onun boynuna kendi dadandı. Fakat adamın ensesi ense değil bildiğin kaya parçasıydı! Hatta ense bile yoktu! Adamın göğsünden doğru sanki doğruca kafa başlıyordu. Kafa da bildiğin kafa olsa! Koca bir taş parçası!

Ak Timur bir ara adamın sırtı ile kafasının birleştiği yerden yakalayacak gibi oldu ama adam kendini öyle güzel yağlamıştı ki adama yapışamadan eli kayıp gidiverdi.

Yağlanmak, güreşi güreş yapan belki de en önemli unsurdu. Kuru deriye yapışmak, elbiseden tutup çekmek, çıplak bir kolu yapışıp tersine büküvermek... Bunlar gücü kuvveti yerinde her delikanlının kolaylıkla yapabileceği şeylerdi. Ama ya kaygan tenle mücadele etmek!? İşte o bambaşka bir hüner, bambaşka bir eğitim ve bambaşka bir kuvvet istiyordu. Değ-

me yiğidin yapacağı bir iş değildi bu. Öyle bir kararlılık gerektiriyordu ki bazen ayakta saatlerce uğraştıktan sonra tekrar tekrar hamle yapacak kadar gözü kara olmak gerekiyordu. Öyle bir azim gerekiyordu ki rakibin altında saatlerce kaldıktan sonra bile hırsla onu devirmeye yetecek gücü kendinde bulmayı zorunlu kılıyordu.

Pehlivanlık böyle bir şeydi. İşte bu yüzden, Kayılar fırsat buldukça Ak Timur gibi pehlivanlık yapar, vücutlarını öyle taze, öyle sağlam tutarlardı ki, gerçekten bir kavga hâsıl olduğunda bir pehlivana çocuk oyuncağı gelirdi kuru bedenle, elbiseli adamla kavga etmek. Ak Timur boşuna Osman'ın bir numaralı dostu olmamıştı. Aynı Osman gibi o da bir düşmanla karşı karşıya geldiğinde iyi bilenmiş bir tırpanın kuru başakları rahatlıkla ikiye biçmesi gibi sadece kollarıyla bir adamı ikiye ayırabilir, adamın omuriliğini bir Türk yayı gibi rahatlıkla tersine kanırabilirdi. Çekmek, tutmak, yapışmak, kaldırmak, hepsi de caizdi güreşte. Ama öyle adice vurmak, yumruklamak, tokatlamak ya da tekmelemek yoktu. Bir asiller sporuydu güreş; gücü ve tekniği en iyi şekilde kullanabilenlerin sporu... Asya'da Türklerin arasında ortaya çıktıktan asırlar sonra çekme ve tutmaya dayalı Uzak Doğu sporlarının atası olması boşuna değildi.

Sonunda seyircilerin de bekledikleri oldu ve Paçacı bilmem kaçıncı el ense darbesinde Ak Timur'u hallaç pamuğu gibi yere yıkıverdi. Davulcular tempoyu artırmaya başlamıştı. Ak Timur'un cüssesi de öyle sağlamdı ki sanki yere bir Âdemoğlu düşmemişti de koca bir manda çamurlara kendini bırakıvermişti. Toprak ikilinin vücudundan akan terle iyice ıslanmış, adeta çamurlaşmıştı.

Ak Timur yüzükoyun yere yığıldığında ilk işi tüm gücünü vücuduna, özellikle bacaklarına dağıtmak oldu. Yere öyle bir abandı ki sanki kendini görünmez bir çekiçle yere çiviledi.

Zira artık her an Paçacı, lakabını aldığı o ünlü hareketi yapabilir, kispetin paçasından yakalayıp, Ak Timur'u ters düz ederek galibiyeti bulabilirdi. Ne yapıp edip o bacakları korumalı, birer kütük gibi toprağa sabitlemeliydi.

Ama Paçacı yaman pehlivandı, işini iyi biliyordu. Sanki Ak Timur'un düşüncelerini okumuş gibi kispetin paçasıyla hiç uğraşmadan tüm vücudunu rakibinin omuzlarına ve sırtına bindirdi. Ak Timur, üstündeki güç kendisini sağlam bir şekilde dengelerken, Osman'la güreşinden bu yana hiç bu kadar zorlanmadığını düşünüyordu. Osman onun en iyi rakibi, hayatında yenemediği tek pehlivandı. Onunla yaptığı onlarca müsabaka gözlerinin önünden geçiyordu. Yenilen pehlivan güreşe doymazmış misali Osman yendikçe o hınçlanıyor, onu bir açıklıkta yakaladığı her yerde güreşe davet ediyordu.

"Ah Osman ah! Nerdesin!?" diye içinden geçirdi Ak Timur.

Genç savaşçı gözlerine kaçan teri sileyim diyordu ki Paçacı yaptı yapacağını ve bir pestil gibi ezdiği rakibini önce paçasından kaptı, sonra bir dış kazık yaptı ve bir dal parçası gibi havaya tarttı. Kalabalıkta bir hengâmedir koptu. Davul-zurnacı takımı tempoyu artırdıkça arttırdı. Artık çeng-i harp, yani savaş makamı çalıyorlardı. Son, yakındı.

Fakat Ak Timur'un pes etmeye niyeti yoktu.

Karnı yerden tam kesilecekken ağırlığını sol tarafına vererek ters döndü ve kendisini Paçacı'dan kurtarıp adama öyle bir oyun yaptı ki bu sefer onu altına aldı, kendisi üste çıktı. Kalabalık dinginleşti, davulcular biraz daha yavaş vurmaya başladı.

Güreş böyleydi. Meydan cazgırları, "Altta kaldım diye üzülme, üste çıktım diye sevinme!" diye boşuna bağırmıyorlardı. "Alta düşersen apış, üste çıkarsan paça kazıktan yapış!" Bir anlık dikkatsizlik, bir anlık gevşeme tüm bir maçın kaderini değiştirebilirdi. Saatlerce teyakkuzda bekleyen, dakikalarca birbirini tartan iki rakip göz açıp kapayıncaya kadar

geçen bir sürede maçı kaybedebilirlerdi. Güreş, bir tezatlıklar sporuydu. Ağırkanlılık ve hız iç içeydi. Her iki unsuru da en iyi şekilde değerlendirmek, bir manda kadar ağır, bir boğa kadar çevik hareket etmeyi gerektiriyordu.

Güreşin prensipleri, bir Kayılının prensipleriydi. Sürekli teyakkuz halinde olmak, her zaman rakibini gözetlemek, ağır ağır, emin adımlarla yürümek, ama vakti zamanı geldiğinde en hızlı hamleyi, rakibin hiç beklemiyorken, o hiç farkına varmadan yapabilmekti!

Ak Timur, şimdi Paçacı'nın tepesindeydi. Fakat adam kollarını ve bacaklarını karnına çekerek olduğu yere öyle bir kapanmıştı ki sanki oradaki yüzyıllık yere saplı bir kaya parçası olup çıkmıştı. Ak Timur, adamın neresinden yapışsa bir sonuç alamıyordu. Önce adamın karnından doğru kasnağına kolunu geçirip bir iç kazıkla onu açmayı denedi, olmadı. Sonra onun paçasından bir ters kazıkla dengesini bozmayı denedi, olmadı. Adamın sol kolunun altından girip onu öbür tarafa kanırmak istedi, yine olmadı. Bu, hiç iyiye işaret değildi, çünkü Paçacı belli ki dinleniyor, güç topluyordu.

Çok geçmedi, adamın doğrulmasıyla Ak Timur'u tekrar altına alması bir oldu. Paçacı'nın bu sefer şakası yoktu. Kolunu tekrar Ak Timur'un belinden içeri soktu ve diğer eliyle de paçadan yakaladı. Belli ki rakibini ters paçayla tuş edecekti. Müzik yine savaş harbine döndü.

Paçacı uğraşıyor, Ak Timur nefes nefese direniyordu. Şu on iki koyunu almak ne de zor işti!

Ak Timur bir ara bu maçı kazanırsa o koyunların hepsini hıncından teker teker gırtlaklarından kesmeyi düşündü. Artık öfkesi başına vurmuştu!

Davul güm güm vuruyor, zurna kulakları delercesine çalıyordu. Kalabalıkta müthiş bir tezahürat başlamıştı ki, Ak Timur az ötede, kalabalığın arasında birini gördü.

Hiç görmeyi ummadığı birini...

Bu, Dursun Fakı'ydı. Şeyh Edebali'nin bir numaralı adamı.

Acaba söylentiler doğru muydu? Osman, gerçekten de Şeyh'in tekkesinde miydi? Dursun Fakı bu kalabalıkta nereden peyda olmuştu? Daha önceden burada olsaydı kesin onunla görüşür, konuşurdu. Demek ki yeni gelmişti ve Ak Timur'a bakışlarından bir an önce onunla konuşmak istediği anlaşılıyordu; maçın bitmesini bekler gibi sabırsız bir ifadeye sahipti. Ak Timur, bir dervişin er meydanına durduk yerde, üstelik İtburnu gibi uzakça bir yerden gelmeyeceğini biliyordu.

Ak Timur da sabırsızlandı. Ne olduğunu bir an önce anlamalıydı.

Derin bir nefes aldı, vücudundaki gücü bir kere daha topladı ve Paçacı onu tartmak üzereyken kendini onun elinden kurtardı. Adamın tekrar kapanmasına fırsat vermeden onun iki bacağından da bir mengene gibi tutarak kündeye getirdi. Kollarıyla adamın uyluklarını sapa sarmıştı. Ak Timur, kalabalığın şaşkın bakışları altında, "Ya Bismillah!" diyerek adamı öyle bir tartı ki önce iki yüz kiloluk insan azmanını havaya kaldırdı sonra da ters döndürerek küt diye sırtüstü yere bıraktı.

Hakem bile ne olduğunu tam anlamamıştı. Kalabalığı bıçak gibi bir sessizlik kesmişti. Davul zurna susakalmıştı.

Paçacı mağlup gelmiş, Ak Timur başpehlivan olmuştu.

İnsanlar kendilerine gelip de Ak Timur'u alkışlamaya başlayacaklardı ki, genç adam bunları hiç umursamadan meydanının kenarına gelip soluğu Dursun Fakı'nın yanında aldı. Yüzünden gözünden her yerinden ter ve yağ akıyordu; orası burası toz toprak, çimen içindeydi.

Görevlilerden biri yanına koştu, "Efendim, ödül töreni..." diyecek olmuştu ki, Ak Timur, "Tören mören istemiyorum, koyunlarımı verin, yeter!" diyerek kestirip attı. Soluk solu-

ğaydı, zor konuşuyordu. Sonra Dursun Fakı'ya baktı. "Hayırdır, Fakı, senin burada ne işin var?" diye sordu.

Dursun bir süre sonra, "Geldi..." dedi.

Ak Timur, "Kim geldi?... Fakı, ne diyorsun?" diye sordu kesik kesik nefeslerle. Şaşkındı.

"Osman..." dedi Dursun, "Osman Alp geri geldi. Ertuğrul Bey'in evinde seni bekliyor, bir an önce seninle konuşmak istiyor."

Ak Timur'in gözleri ışıldadı, yüreğindeki karanlık bir kuş gibi uçtu gitti.

Demek doğruydu, Osman ölmemişti.

Ak Timur sevinçle Dursun Fakı'ya sarıldı. Vücudunun yağı ve teri Dursun'a çalındı. Dursun'un yüzünün buruştuğunun farkında bile değildi.

Asıl güreş şimdi başlıyordu...

54

Karakeçi aşiretinin beyi Konur Alp boz atının üstünde dörtnala gidiyordu. Yedeğinde alev gibi parlayan bir doru at vardı. Alp'in atı öyle hızlı koşuyordu ki Konur Alp'in yer yer ağarmış saçları rüzgârda aşağı yukarı savruluyordu. Uçsuz bucaksız dağların arasında hedefine uçarcasına giden bir ok gibiydi Karakeçi beyi.

Beydi, deneyimliydi, ama yaşlı değildi Konur Alp. Babasının erken vefatıyla ve tüm kardeşlerini o daha çocukken genç yaşta yitirmesiyle birlikte, beklenmedik bir yaşta, on dokuzunda aşiretin başına geçmişti. Yaşından beklenmeyecek bir olgunluğun neticesinde son on yıldır Karakeçileri huzurla idare etmiş, onların her derdine koşmuştu. Saçlarındaki aklar yaşlılıktan değil, erken yaşta sorumluluk sahibi olmasından ileri geliyor, yeri geldiğinde altmış yaşındaki bir uslu gibi dingin düşünebiliyor, yeri geldiğinde yirmisindeki bir delikanlı gibi gözü pek hareket ediyordu. Kıskançlık ve hırs gibi pek çok olumsuz duyguyu yıllar önce Konya'da bırakmış, ona verilen emaneti en iyi şekilde korumuştu. Sağ yanağında, ağzının kenarından başlayıp kulağına doğru giden derin bir yara izi geçmişin derin acısını onun yüzüne bir mühür gibi vurmuştu.

Saçlarının kırıyla aynı renkte olan atının dizginlerine sımsıkı yapışmış gözü sürekli ufku gözlüyor, kafasındaki sorulara cevabı bulmaya gidiyordu.

Atın önünde uzanan dağlar bitecek gibi görünmüyordu. Alp sanki ne kadar yol alırsa alsın manzara hep aynıydı; dört taraflarını çeviren, yeşillikten çok toprak renginin hâkim olduğu, ağaçtan çok çalılığın hüküm sürdüğü uzun bir yayla ve ufku çepeçevre saran dağlar... İnsan üç beş kilometre giderdi de koca arazide bir ağaç ya görürdü ya görmezdi. Öyle melun, öyle bereketsizdi şu topraklar! Şimdiye kadar iyi idare etmişti Konur Alp, ama artık aşmalıydı şu Bitinya'yı, şenlendirmeliydi bu toprakları! Çiçekten çok diken, tarladan çok dağ vardı bu platoda...

Ama engel değildi bu dağlar Konur Alp'in boz atına, olamazdı da... Onun adı Dağyaran'dı. Karakeçilerin mert beyi ona bu adı boşuna koymamıştı. Dağyaran, Konur Alp üstüne bindi mi engel tanımayan bir Ahal-Teke atıydı. Alnındaki gaşgası yarım ay, bileklerindeki beyaz sekileri aşkındı. Bir merte, Konur Alp'e yakışıyordu bu at, onunla bütünleşiyordu.

Kökleri Orta Asya'ya dayanan bu at Anadolu Türkmenlerinin elinde kusursuz bir bineğe dönüştürülmüştü. Diğer at türlerinden daha uzun olan ince kulaklar onu daha duyarlı ve hassas yapar, kuvvetli sırt ve bel kasları ve hayvanın uzun bacakları koşarken daha az çabayla daha çok mesafe almasını sağlardı. Gözlerinin etrafındaki siyah sürmeden ötürü pek çok hemcinsi gibi badem gözlüydü Dağyaran. Bu gözler insanoğlunun göremeyeceği uzaklığı ve açıyı rahatlıkla seçer ve üstündeki sahibi daha farkına varmadan Dağyaran dostu da düşmanı da görürdü.

Yüzyıllar önce Çinliler, Türklerin kullandığı bu atlardan öyle korkmuşlar, öyle sakınmışlardı ki, onların ter yerine kan döktüklerini düşünür olmuşlardı. Bu at, Orta Asya'nın me-

darı iftiharıydı; rengini taşıdığı bir bozkurt kadar cesur, bir bozayı kadar heybetliydi. Dağyaran'a bakan onda Konur Alp'i görürdü.

İyi bir Ahal-Teke atı bir günde beş yüz kilometre yol katedebilirdi. Konur Alp, iki saattir atının üstündeydi ama ne at koşmaktan, ne de binici sarsılmaktan zerre kadar bitkinlik ifadesi gösteriyordu. Konur Alp'in altındaki gümüş kaplama ve ceylan derisi koşum takımlarından ziyade hayvanın oturanı sarsmayan düz sırtı ve maharetli hareketleriydi asıl rahatlığı sağlayan. Dağyaran hem yögrük, hem de yorıgaydı. Hem hızlı koşar hem de binicisini sarsmadan hareket ederdi. İtaati dillere destandı. Sahibini on yıl aradan sonra bile görse tanır, onun sözünden çıkmazdı.

Böyle bir ata paha biçilemezdi; ancak bir aşiret beyi ona sahip olabilirdi. Dağyaran, Konur Alp'e yakışıyordu. Fakat ne Konur, ne de aşireti bu atı alabilecek kadar zengindi. Bu hayvana kendisi para vermeye kalksa gücü yetmezdi Konur Alp'in. Her geçen gün gittikçe çoraklaşan tarlalar, her mevsim daha da azalan koyunlar ve sığırlar bir yana ipini koparan vergi ister olmuştu bölge aşiretlerden. Bir tarafta Moğol kadıları, diğer tarafta Rum tekfurların baskıları derken Bitinya Türkleri sanki bir mengenenin tam ortasına sıkıştırılmıştı. Pek çok Türk aşireti gibi Karakeçilerin de beli bükülmüştü.

Konur Alp, bu atı parayla değil, babasından miras almıştı. Bir zamanlar Konya Selçuklu hükümdarı ile arası iyi olan rahmetli babasına bizzat hükümdar hediye etmişti bu atı. Ama şimdi o günler geride kalmıştı. Ne babası yaşıyordu, ne de o eski Konya ve hükümdarı kalmıştı!

"Deh yavrum!.. Deh güzelim!.." diye Dağyaran'ı bir kere de mahmuzladı Konur Alp.

Heyecanlıydı. Tek başına çıkıvermişti yola ama bu temkinsizlikten değildi. Doğruydu, Söğüt'e giden yolda pek çok

haydut ve harami vardı ama onlar ne Konur Alp'e ilişebilirler ne de Dağyaran'a yetişebilirlerdi. Konur Alp kendi hizmetinde adam israf etmektense aşiretinde herkesin işinin başında olmasını yeğlerdi.

Hayatında hiçbir yolculuğun çabucak bitmesini bu kadar çok dilememişti; bir an önce Söğüt'e varmak istiyordu. İçinden bir ses ona tüm sıkıntılarının cevabının Söğüt'te olduğunu, hiç vakit kaybetmeden oraya gitmesini söylüyordu. Osman'ın geri döndüğü söylentilerini duyar duymaz adamlarına Dağyaran'ı hazır etmelerini emretmiş, en güzel koşum takımlarının hayvana bağlanmasını istemişti. Atlardan iyi anlayan Konur Alp yedeğine de Osman Bey'in Asil'ini almıştı. Osman ortadan kaybolunca atını onun için saklamıştı ve şimdi Dağyaran'dan hızlı koşabilen tek atı sahibine geri kavuşturacaktı.

Konur Alp, Osman'ın haberini almadan birkaç saat önce tatsız bir görüşme yaşamış, hıncından yere tepikler savurmuştu. İkindi vaktine doğru iki adam ve yarım düzine muhafız belirmişti Konur Alp'in beylik çadırına. Adamlar, İnegöl Tekfuru Aya Nikola'nın naipleri, muhafızlar da İnegöl yolu boyunca onları koruyacak şövalyelerdi. Her ayın başında bu adamlardan biterdi Karekeçili aşiretinde. Sadece onların değil, Bitinya bölgesinden, yani kuzeybatı Anadolu'nun tamamından vergi toplardı bu adamlar. Konya'dan yönetilen Selçuklu otoritesinin zayıflamasıyla birlikte İnegöl Tekfuru Bitinya eyaletini iyiden iyiye kendi egemenliğinde görmeye başlamış, hiç vergi almadığı köylere böyle naipler gönderir olmuştu. Hâlbuki sadece birkaç yıl öncesine kadar buralar bir tampon bölgesiydi ve bölgedeki Türkler Kuzeydeki Çobanoğulları'nın koruması altında, Çobanoğulları da Konya'daki Selçuklu sultanına bağlıydılar. Fakat Konya'nın İran'dan yönetilen İlhanlıların kontrolüne geçmesiyle birlikte şimdi tekfurlar bölgeye hâkim olmaya başlamışlardı.

Konur Alp, koca çadırına gelen naiplere misafir muamelesi yapmış, onları el üstünde tutmuş, karınlarını doyurtmuş, güzel mayalanmış kımız ve tadına doyum olmayan baklava ikram etmişti. Aya Nikola ile bir tatsızlık istemediğini söylemiş, aşiretinin İnegöl topraklarından uzak, barış içinde yaşamak istediklerine dair türlü işareti vermiş, açık açık, "Bizden size zarar gelmez," demişti. Adam idare etmeyi iyi bilirdi Konur Alp; gençti ama çiğ değildi.

Fakat Aya Nikola'nın naipleri laftan anlamıyorlardı. Tıka basa karınlarını doyurduktan sonra "Hayvanlarınızın ve ürünlerinizin onda dördünü bize vereceksiniz," deyivermişti naiplerden biri. Adamın üstündeki sansar kürkünün bedeli Konur Alp'in en az üç çadırının bir aylık gelirine bedeldi. Sonra naip hiç duraksamadan tehdidi basmıştı: "Aksi takdirde, ya bu topraklardan çıkar gidersiniz, ya da biz sizi çıkartmasını biliriz!"

Bu nasıl bir cüretti?! Bu adamlar nasıl bu kadar pervasız olabiliyorlardı?! Neye ve kime güveniyorlardı?!

Konur Alp eğer "Elçiye zeval olmaz" lafına inanmasa ve misafir hukukuna aykırı olduğunu düşünmese adamın o dilini kendi elleriyle koparıverecekti. Bu adamlar anlaşılan onun siyah kalan diğer saçlarını da ağartmaya yemin etmişlerdi!

Belli ki Aya Nikola iyiden iyiye bölgedeki Türklerin kökünü kazımaya girişiyordu. Bu verginin başka türlü bir açıklanır yanı yoktu. Vergi dediğin onda bir olurdu; o da hükümdarın korumasına binaen yapılırdı. Bu adamlar hem kendi aşiretini koruyamayacak kadar uzaktı hem de malın neredeyse yarısını istiyorlardı. Eğer bu vergiyi vermeyi kabul ederse, sadece birkaç yıl içinde aşiret kendi kendine erir, insanları dört bir tarafa çil yavrusu gibi dağılıverirlerdi.

Konur Alp doluya koyuyor almıyor, boşa koyuyor dolmuyordu. Bu nasıl işti!? Bu nasıl cüretti?!

İşte o sırada adamlarından, "Kayıların Osman'ı dönmüş," diye bir laf işitti. Osman'ın mertliğini, yiğitliğini, bu hırsızlara kafa tutacak gözüpekliğe sahip olduğunu iyi biliyordu Konur Alp. Eğer aşiretler arasında bir birlik sağlanacak, tekfura karşı yekpare bir güç oluşturabilecek biri varsa o da Osman'dı. Kendisinden beş yaş küçük olan bu oğlanı çocukluğundan tanımış, onun doğruluğuna ve cesaretine bizzat tanık olmuştu.

Konur Alp, Osman'ı sayan sayılı beylerdendi, diğerleri gibi kıskançlık etmez, onu kendine rakip görmezdi. Bitinya ve çevre eyaletlerde sayısız aşiret vardı ama pek çoğu kendi davasına düşmüş, hatta Osman'ın sivriliğini kendilerine tehdit olarak dahi algılamışlardı. Osman ortadan kayboluncaya kadar ona diş bileyen beylerin sayısı hiç de az değildi. Bu, sen ben kavgası değil, onun için bir ölüm kalım mücadelesiydi. Bu bir Türklük davasıydı. Liyakat kimdeyse bu işi o sürdürmeliydi.

Alp, atını Bitinya'nın çorak arazilerinde dörtnala koştururken bunları düşünüyordu.

Soruların cevabı Osman'daydı. İçindeki ses öyle söylüyordu.

Ne yapıp edip soluğu Osman'ın yanında almalıydı.

Dağyaran ve Asil, ufku yararak koşmaya devam ediyorlardı.

55

Yabancı, gece yarısını geçerken Ertuğrul Gazi'nin kapısının önüne geldi, bir kere daha etrafına baktı. Kimse görünmüyordu. Bu saatteki en ufak bir kıpırtı başının belada olduğunun en büyük göstergesi olurdu.

Adam yaklaşık bir buçuk saattir at sürüyordu ve yola çıktı çıkalı gözünü bir kere bile ardından eksik etmemişti. Hem Harmankaya'dan çıkarken hem de Kayıların sınırlarına girerken dikkat etmesi gerekiyordu. Ne şehirden çıktığını gören ne de Ertuğrul'un sınırlarına girdiğini fark eden olmalıydı. O, hiç kimseye güvenemezdi.

Osman Alp'ten başka hiç kimseye.

Ertuğrul Gazi'nin evininin ön cephesinde en ufak bir ışık yoktu. Yabancı, ahşap kapının her iki tarafında da bulunan demir halkalardan birine yapıştığında, kapıya vurup vurmamakta hâlâ tereddüt ediyordu. İşini hiçbir zaman şansa bırakmazdı, yaş tahtaya basmazdı o. Ama ya burada ne yapıyordu?! Belki de yanlış istihbarat almıştı. Belki de bu bir tuzaktı. Ya Osman içerde değilse? Ya gerçekten geri dönmediyse?

O, ne bir Türk'tü, ne de bir Müslüman. Bu saatte burada yakalanması demek hem Türkler hem de tekfurlar tarafından linç edilmek demekti. Belki Şaman bir Türk olsa ya da

Müslüman bir Rum, belki o zaman bir şansı olabilirdi paçayı kurtarmak için.

Ama o hem Hristiyan'dı hem Rum'du.

Eli, kapının halkasında bir süre öyle kaldı. Bu kapıyı çaldığında hayatının geri dönülemez biçimde değişeceğini, o kapıdan içeriye girdiğinde bir daha geri dönüşün olmadığını düşündü. Osman'la arasındaki gizli hukuku başka beylere de açmış olacak, Osman'ın güvendiği adamlara o da güvenmek zorunda kalacaktı.

Gözleri eski ama yer yer demirle perçinlenmiş ahşap kapıda gezindi. Başını yukarıya, pencerelere doğru kaldırdı. Duvarlar da kapı kadar eskiydi; yatay ve dikey çatmaların arası topraktan yapılmış dikdörtgen şeklindeki kerpiçlerle doldurulmuştu. Yabancı gülümsedi. *Türkler,* diye düşündü, *evlerini her zaman kerpiçten, uyduruk yapıyorlar.* Kerpiç dediğin bildiğin çamurun saman ve kendirden karışımıydı. Sanki evi yarın yıkıp az ötedeki dağ yamacına tekrar inşa edivereceklermiş gibi... Türkler bu dünyaya çivi çakmaya değil, yayılmaya gelmişlerdi. Babası ona hep böyle derdi. "Oğlum, sen Asya'dan kalkıp Anadolu'ya gelen, onu bırak kıta değiştiren kaç kavim gördün!? Benim büyük büyük dedem işte bu topraklarda doğmuş; onun büyük büyük dedesi de işte şu dağın ötesindeki kıyıda yaşamış. Ama Türk öyle mi? Türk bu dünyaya adım atmak, ata binmek, sürekli hareket etmek için gelmiş!"

Yabancı, pencerelerin üzerindeki güllapların, yani ahşap kapakların da kapalı olduğunu fark etti. Osman ya içerde değildi ya da geri döndüğü gerçekten doğruydu ve içeride sır gibi bir toplantı yapılıyordu. Ve yabancı her hâlükârda kaybediyordu. Peki ya o zaman burada ne yapıyordu?!

Buraya kadar geldikten sonra geri dönmenin aptallık olacağını düşündü ve halkayı kapıya üç sefer vurdu. Demir halka, 'tık, tık, tık' diye üç sefer çaldı.

Genç adam çok geçmeden kapının hemen üstündeki kafesli muşabaktan içerde bir hareketlenme olduğunu gördü. Biri aşağıya iniyordu ama elinde gaz lambası yoktu.

İçerden kapı açılmadan önce bir ses fısıltıyla, "Kimsin?" diye sordu.

Yabancı, "Mihal," cevabını verdi. "Harmankaya Tekfuru Mihal Kosses."

Kapının ardında bir süre sessizlik oldu.

Bu birkaç saniye Mihal'e birkaç saat gibi geldi. Fakat sonra kapının ardından tahtaların iki tarafa sürüldüğünü işitti. Belli ki sadece kapı kilidine güvenilmemiş, kapı içerden sürgülenmişti. Mihal o zaman sıra dışı bir şeylerin olduğunu iyice anladı. Türkler değil kapılarını böyle çift çift sürgülemek, doğru dürüst kilitlemezlerdi bile.

Son olarak metal mandalın ve iki sefer çevrilen kilidin sesini işitti. Kapı açıldı. İşte o zaman anladı ki Mihal, doğruydu, Osman geri dönmüştü.

BEN, MİHAL

O gün, Osman'ı görmeye gittim, çünkü benim asıl savaşım Türklerle değildi; Katoliklerleydi. Katolikler, güzel olan her şeyi bizden alan lanetliler!

Latinlerin biricik şehrimiz Konstantinopol'u yağmalamasıyla birlikte biz Kossesler de Paleogloslar Hanedanlığı ile beraber İznik'e yerleşmiştik. Latin şövalyelerinin etkisini üzerimizden atmamız yarım asır sürdü ama bunu başardık.

Ben büyüdüğümde Latinlerin Rumlara yaptıkları hiç kimsenin, hiçbir Hristiyan'ın hatırlamak istemediği kötü bir anı olarak kalmıştı. Zorunda kalmadıkça kimse artık IV. Haçlı seferini dillendirmiyordu. Babamın vefatından ve benim Harmankaya'ya yerleşmemden sonra Paleoglaslar da tekrar Konstantinopol'a geri döndüler ve Latin şövalyelerinin kendi dindaşlarına yaptıkları işkenceleri sanki hiç yaşanmamış bir kâbus gibi hafızalarının derinliklerine ebediyen gömdüler. Ne de olsa Paleogloslar bin yıllık bir diplomasi ve devlet geleneğiyle hareket ediyorlardı ve küçük bir ihalede zarar etmiş bir işadamı kadar soğukkanlılıkla devlet işlerine devam edebiliyorlardı. Bir tüccar gibi sonraki kazançlarını gözlüyorlar, yeri geldiğinde zararlarını kâra dönüştürmeyi çok ustaca yapıyorlardı.

Kendisine ömrü boyunca itaatten ve hizmetten başka bir şey sunmayan babamı adice ölüme terk eden bu adamların,

Konstantinopol'e döndüklerinde onlara her türlü ihaneti eden Latin şövalyelerinden bazılarını yanlarında tuttuklarını, muhafız olarak hizmetlerine soktuklarını duyduğumda hiç şaşırmadım. Zira bu Haçlı artıkları, hangi kralın emrine girerse girsin, hangi imparatorun hizmetinde çalışırsa çalışsınlar, eşsiz birer ölüm makinesi halinde kullanılabiliyorlardı.

Yeterli para, içki ve kadının satın alamayacağı hiçbir savaşçı yoktu. Birkaç yıl öncesine kadar birbirlerinin karılarını ve kızlarını beceren, birbirlerinin babalarını ve kardeşlerini kılıçtan geçiren bu adamlar ertesi gün hiçbir şey olmamış gibi el ele sıkışıp pazarlık edebiliyor, aynı masada içki içebiliyorlardı. Zira Haçlı askerleri de Konstantinopol hadisesini küçük bir oyalanma olarak görmeye başlamışlar, gerçek düşmanlarının Müslümanlar olduğunu hatırlamakta gecikmemişlerdi. Herkesin işi bir kez daha tıkırındaydı.

Bu satırları yazdıkça İmparatorluk hanedanını eleştirmemin ne kadar budalaca olduğunu fark ediyorum. Onlara, kendi halklarını öldüren adamlarla aynı masaya oturdular diye kızıyorum. Ama ben Mihal Kosses, babamı ölüme gönderen imparatorun elinden şövalye ilan edilmedim mi? O adamın önünde diz çöküp, hayatım boyunca onun hanedanını koruyacağıma ant içmedim mi? Yıllar sonra aslında tüm hayatımızın, yere göre sığdıramadığımız şövalye kodunun da, koca bir İmparatorluğun da özünde riyakârlık, ikiyüzlülük ve pişkinlik olduğunu çok daha iyi anlayacaktım. Anadolu topraklarını birer çekirge istilası gibi dolduran Latin şövalyeleri bizleri ancak daha ikiyüzlü ve daha pişkin hale getirmişti. Ve daha barbar!

Haçlı artığı şövalyeler için Anadolu toprakları bir altın madeninden farksızdı. Kudüs'e gidip oradaki deneyimli Müslüman ordularıyla boğuşmak, Türk, Arap, Persler ve daha nice milletten mürekkep, büyük ittifaklı, güçlü ordularla karşılaşmak yerine yolun yarısında, burada Anadolu'da çok daha rahat kazanılacak zaferler vardı.

Pek çoğu yarı göçebe Türk, zaten Moğollar tarafından iyice tahrip edilmişti. Özellikle Orta Anadolu ve Bitinya ucu yok edilmeye ve yağmalanmaya hazır yüzlerce aşiretten, deneyimsiz Türk'ten oluşuyordu. Üstelik Kudüs'e gitmek yol masraflarını beşe katlıyor, hava ve arazi şartları da şövalyelerin isteksizliğini daha da arttırıyordu. Kudüs'ü ele geçirmek büyük bir onurdu ama oraya gitmek için aşılması gereken çöller ve adamı iki saniyede eriten, altında haftalarca yürünmesi gereken yakıcı bir hava vardı. Zırhlı pek çok şövalye bu güneşin altında terliyor, soğuyor, susuz kalıyor, bitkin düşüyor ve daha Kudüs'e yaklaşamadan hasta oluyor ve ölüyordu. Bunların mezarlarını bile kazıp gömecek vakit yoktu.

Bu yüzden Anadolu kısa zamanda bir şövalye yatağı oldu çıktı. Artık onlarla kol kola, dirsek dirseğe savaşıyor, gücümüze güç katıyorduk.

İşte benim Osman'la ilk tanışmam da bu manyakların yüzünden oldu -belki de onların *sayesinde* demeliyim ama bu barbarlara minnet borçlu olduğumu söylemeye dilim varmaz.

Harmankaya'da, kalemdeki mazgalları gezdiğim, muhafızları denetlediğim bir gündü. Askerlerden bazılarının kıkırdayarak bir grup Latin şövalyesinin bir mağaraya kapattıkları bir kız çocuğuna yaptıklarını anlattıklarına kulak misafiri oldum. Seks ve şiddet muhabbeti kale muhafızlarının nöbette en çok yaptığı şeylerden biridir. Bunda yadırganacak bir şey yoktu. Fakat bu kız hakkında anlattıkları bana çok eski bir anıyı, yıllar önce hafızamın derinliklerine gömdüğüm, hayatım boyunca bir daha düşünmek istemediğim acı bir anıyı hatırlatıyordu. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım bu iki muhafızın konuştuklarına kayıtsız kalamadım.

Onların yanına yaklaşarak muhabbete katılır gibi gülümsedim, kahkahalar atarak şövalyelerin kızı nerede tuttuklarını öğrendim. İçimden o zamanlar anlamlandıramadığım bir dürtü bir şeyler yapmam gerektiğini söylüyordu. Bu, karşı ko-

yamadığım, içimi adeta yakan bir istekti. Fakat yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Latin şövalyelerinin üzerine adam salsam, bu durduk yerde tüm dikkatleri benim üstüme çeker, beni bölgedeki tüm şövalyelerin hedefi haline getirirdi. Ben daha ne olduğunu anlamadan tüm Bitinya tekfurları beni düşman olarak bellerlerdi. Sadık bir-iki adamımı bunların üzerine salsam diyordum ama ne acıdır ki bu derece güvenebileceğim hiçbir adam yoktu. En yakın adamlarım beni bir ata, bir zırha gammazlayabilirlerdi.

Geriye tek çare kalıyordu. Bu sorunu başka kimseyi karıştırmadan, tek başıma çözmek...

Çok dikkatli olmalıydım, zira yakalanırsam şövalyelik koduna ihanet etmek ve ölümlerden ölüm beğenmekle kalmayacak, Kosses ailesinin yedi kuşaktır taşıdığı ismi de yok edecektim. Ama bu işi ne kadar unutmaya çalışırsam çalışayım başarısız oluyordum. İçimdeki o bir şeyler yapma dürtüsüne bir türlü engel olamadım!

Ertesi sabah gün ağarırken emir verdim, yamağım bana zırhımı giydirdi, seyisim atımı hazır etti ve ava çıkıyorum bahanesiyle Harmankaya Kalesi'nden ayrıldım. Bir saat kadar at sürdükten sonra Atranas suyunun güneydoğu ucunda, muhafızların bahsettikleri mağarayı buldum. Yarım düzine Haçlı artığı burada kamp kurmuştu. İkisinin atı oldukça iyi cinsti, bunlar üstat seviyesinde olmalılardı, fakat diğer üç at sıradan, biri ise oldukça yaşlıydı; bu da onların vasıfsız asker olduklarını gösterirdi. Fakat ne olursa olsun, gözü dönmüş yarım düzine şövalye hiç kimse için kolay lokma değildir.

Bir yamacın ardında şövalyelerin mağarayı terk etmesi için birkaç saat beklemem gerekecekti. Adamlar oradan ayrıldıktan sonra da mağaraya girecek ve o iğrenç manzarayla karşılaşacaktım...

56

Mihal, iki saate yakın bir süredir yamacın ardındaydı. Güneş artık iyice yükseliyordu. Atını ardındaki bir ağacın dalına bağlamış, vücudunu yamaca yüzükoyun boylu boyunca uzatmış, gözlerini kendisinden birkaç yüz metre ötedeki mağaranın ağzına odaklamıştı.

Mağaranın ağzında iki şövalye belirdiğinde yaptığı işten artık o kadar da emin olmadığını düşündü. Bu tam bir aptallık, diye içinden geçirdi. Adamlardan ikisinin gayet gösterişli göğüs zırhlıkları ve iki elle tutulabilen birer karış genişliğindeki kılıçları onların usta kılıç ustaları olduğunu gösteriyordu. Sonra dışarıya kolları ve bacakları zırhsız ama hayati organları tamamen kaplayan bir zırh yelek giymiş, kolçakları ve diz kapakları koruyan deri kayışlar geçirmiş bir insan azmanı daha çıktı.

Hiçbirinin üzerinde tam bir zırh yoktu, sanki oradan buradan bulduklarını paylaşıp üzerlerine geçirmiş gibiydiler. Üçünün üstündeki toplansa belki o zaman tam bir zırh oluşuyordu. Fakat adamların vücutlarındaki yaralar bunların hayatlarını savaşarak geçiren ölüm makineleri olduklarını haykırıyordu.

Az sonra dışarda beliren diğer üç kişinin pek korkulacak bir tarafı yoktu, daha çok şövalye bozmaları gibi görünüyor-

lardı. Bir tanesinin üzerinde orası burası kopmuş zincirli bir zırh yeleği, öbürünün üstünde kalın keten ve yün karışımından yapılmış kumaş bir zırh vardı. Üçüncüsü, uyuz olmuş gibi çıplak şişko göbeğini kaşıyordu. Fakat bu üç şövalye bozmasının bellerinde darbe gücü yüksek silahlar vardı. Şişko olan elinden baltayı hiç eksik etmiyor, bir diğerinin kemerinde ise zincirli bir gürz hazır bekliyordu.

Adamlar kim bilir hangi belaya ortak olmak için oradan ayrıldıklarında Köse Mihal hiç vakit kaybetmeden atına bindi ve mağaranın yanına geldi.

İçeriye girdiğinde gördüğü manzara ürkütücüydü. Kesif bir sidik kokusu mağarayı boğuyordu. Oraya buraya atılmış kap kacakların, kirli elbiselerin ve yiyecek artıklarının ötesinde, mağaranın en kuytu köşesinde bir kız, ana karnındaymış gibi kapanmış, sanki ölü gibi duruyordu. Kızın üstünde elbiseden geriye kalan ne varsa yırtılmış, bedeni yarı çıplak hale gelmişti. Bacakları ve kolları morluklar ve kir pas içindeydi.

Mihal kızın yanında çöktü ve onun yüzünü kapatan saçlarını araladı. Kızın yüzü de vücudunun geri kalanı gibi yaralı ve kirliydi. Mihal, kızın yüzünü görünce onun on beş on altı yaşlarında olduğunu fark etti. Kız o kadar güçsüz düşmüştü ki hareket edecek hali yoktu. Ama yine de hem ayak bileklerinden hem de kollarından bağlanmıştı. Başına kimin geldiğini artık umursamıyor, en ufak bir tepki vermiyordu.

Şövalye belinden çıkardığı bıçakla kızın kollarını ve bacaklarını bağlayan ipleri kesti. Kenardan bir battaniye bularak kızı sarmaladı ve onu kucağında taşıyarak atının sağrısına yerleştirdi. Kız günışığına çıkınca istem dışı bir hareketle gözlerini buruşturdu. Gözkapakları kapalı olmasına rağmen ışık onu rahatsız etmişti. Mihal, onun kaç gün içerde, karanlıkta tutulduğunu düşündü.

Şövalye tam atına binmiş, Harmankaya'ya doğru yola çıkmaya hazırlanıyordu ki ardından büyük bir ıslık işitti. Islık

kesik kesik üç sefer tekrar etti. Mihal, bunun bir mesaj olduğunu hemen anlayarak ardına baktı. Mağaranın az ötesindeki kayalığın tepesinde duran bir atlıydı bu. Belli ki bu, grubun nöbetçisiydi ve mağarayı daha uzaktan izlemek ve diğerlerini uyarmakla görevliydi. Mihal adamları hafife almış ve bunu hesap edememişti. Diğer altı atlının Mihal'in karşısında belirmeleri artık an meselesiydi. Üstelik bu şövalyeler tek başlarına hareket etmiyorlarsa civardaki diğer Haçlı artıkları da onların yardımına koşabilirdi.

Harmankaya tekfurunun yapacağı hiçbir şey yoktu. Atını mahmuzladı ve olabildiğince hızla oradan uzaklaşmaya çalıştı. Atranas Vadisi boyunca ağaçların arasından hızla ilerliyor, arada bir ardını kontrol etmeyi de ihmal etmiyordu.

Yarım düzine adamın arkasında belirmesi uzun sürmedi. Habercinin de gruba katılmasıyla birlikte tam yedi kişi onun ardından geliyorlardı. Mihal, daha hızlı gitmeliydi ama bu sefer atın sarsıntısı kızı düşürebilirdi. Bu yüzden arkadakiler arayı hızla kapatıyorlardı.

Mihal, nehrin genişlediği, ufak bir gölün olduğu bir noktaya geldiğinde durup adamları karşılamaktan başka çaresi olmadığına karar verdi. Atın sağrısındaki kızı hemen kalın bir ağacın gövdesinin dibine usulca bıraktı ve kılıcını çekti.

Yediye bir yakalanmıştı. Adamlardan üçü usta Latin şövalyeleriydi. Göğüslerindeki metal plakalara birer haç işlenmişti. Mihal, bunların Ceneviz işi sağlam zırhlar olduğunu görebiliyordu. Diğer dördünde de sağlam silahlar vardı. Şişko, bindiği atı ortadan ikiye kıracak gibi zorluyordu.

Mihal'in bu kapışmadan çıkması olur iş değildi. Onun gibi usta ve deneyimli bir silahşor için bile...

Yedi atlı gölün başına geldiklerinde atların dizginlerini çektiler ve Mihal'e on adım kala durdular. Ortadaki yuvarlak tepeli baskine miğfer takan uzun boylusu, kafasındaki başlığı çıkartıp da Mihal'i görünce güldü:

"Vay vay vay... Bakın burada kim varmış?" dedi adamlarına. Adamlar ortalarına aldıkları bir kuzuyu yemeye hazırlanan çakallar gibi Mihal'e bakıyorlardı ama liderlerinin ne dediğini anlamamışlardı.

Şişko olan sağdaki, "Neden, Patron?" diye sordu.

"Nedeni mi var?" diye cevapladı şövalye. "Bu adam bir tekfur. Harmankaya tekfurunun ta kendisi!"

Adamların gözleri sanki gömü bulmuşlar gibi açıldı.

Kenardaki delik zincir zırhlı, "Ooo desene, patron, bunun ölüsü de dirisi de bizi zengin eder!" diye sırıttı. Adamın iki ön dişi yoktu.

Patron, "Dirisi daha çok para eder!" diye düzeltti. Bir tekfur binlerce altın fidye demekti!

Mihal tanındığını anlayınca artık ya öleceğini ya da oradakilerin tamamını öldürmek zorunda olduğunu anladı. Aksi takdirde bütün her şey boşa gidecekti. Ve nedense ikinci ihtimal hakkında hiç umutlu değildi.

Miğferini koltuğunun altında tutan Patron, "Senin iyi bir savaşçı olduğunu duymuştum ama hırsız olduğunu bilmiyordum," dedi Mihal'e alaycı bir ses tonuyla.

Mihal, "Savunmasız bir kıza saldırıp onu hayvan gibi mağarada tutmak hangi kitapta yazıyor?" dedi sert bir ifadeyle.

Patron bozuldu. "Bizim ganimetimiz seni ilgilendirmez! Bunu bir şövalye olarak bilmen gerekir!" diye cevapladı hiddetle. "Üstelik o kız bir Türkmen!"

"Türkmen de olsa biz o insanlarla sınır komşusuyuz. Bu şekildeki bir barbarlığa izin veremeyiz!" diye aynı hiddetle cevap verdi Mihal.

Karşısındaki şövalye yine güldü, "Sen Türklerin arasında yaşaya yaşaya yumuşamışsın, karılaşmışsın," dedi.

Şişko, "Patron, belki bunun anasını bir Türk halletmiştir!" diyerek kahkahayı patlattı. Diğerleri de ona katıldılar. Zincirli

zırhı delik deşik olan, gözlerini Mihal'in tam takım zırhından alamıyordu.

Bu adamların para için yapmayacakları şey yoktu.

Gülüşme durunca grubun lideri, "Elinde iki seçenek var," dedi Mihal'e yeniden ciddileşerek. "Ya bize teslim olursun ve senin için gerekli fidyeyle bizi zengin edersin. Ya da biz seni buracıkta gebertiriz ve senin ölünle yine fidye kazanırız." Gülerek, "Seni gömmek isteyenler vardır muhakkak," diye de eklemeyi ihmal etmedi.

Mihal hiç bozuntuya vermeden, "Ya da ben hepinizi öldürürüm," dedi.

Hasmı, "En azından cesaretini kaybetmemişsin," dedi ve iki adamına Mihal'e saldırmaları için işaret verdi. İlk hedefi onu diri ele geçirmek ve böylece olabildiğince fidye kazanmaktı.

Atlıların sağ ve sol tarafından şişko ve gözü sürekli Mihal'in zırhında olan delik yelekli öne çıktı. Adamlar iki taraftan birden Mihal'in üzerine çullandılar. Delik yelekli, kılıcını dimdik Mihal'in yüzüne tutarak yanaştı. "At silahını da işimizi zorlaştırma," diyordu. Kılıcını sanki dikine Mihal'in yüzüne sokacak gibi ilerlemişti.

Sol taraftan yaklaşan ise baltayı Mihal'in üzerine çalmaya hazır şekilde burnu yukarda tutuyordu. Baltanın normalden uzun sapı silahı Mihal'e rahatlıkla isabet ettirmesini kolaylaştırıyordu.

Mihal'in bu iki çömeze pabuç bırakmaya niyeti yoktu. Usta bir hareketle kendi kılıcını sağdakinin kılıcına dolayıp döndürdü ve adam daha ne olduğunu anlayamadan Mihal'in kılıcını boynuna yedi. Daha adamın kılıcı tutuşundan onun ne mal olduğunu anlamıştı Harmankaya tekfuru. Delik yelekli yere yığılırken Mihal, kendisinin her hareketini hisseden atının sol tarafa doğru hızlı bir manevrasıyla öbür taraftaki

hasmının böğrüne kılıcını soktu. Şişko, baltayı sallamaya fırsat bulamamıştı.

Her şey birkaç saniye içinde gerçekleşmişti ve adamlar yere yıkılırken Mihal, sol elinde dizginler, sağ elinde kanlı kılıcı, karşısındaki beş atlıya bakıyordu.

Grubun lideri belli ki en vasıfsız adamlarını göndererek hata etmişti.

"Öldürün!" diye emretti adamlarına ve miğferini kafasına geçirdi. Artık dirisini ele geçirmek için uğraşmayacak, bu herifin etini didik didik edeceklerdi.

Adamlardan biri zincirli topuzunu başının üstünden döndürerek yanaştı. Kılıçlı bir başka adam da öbür taraftan Mihal'in dikkatini dağıtmak için geldi.

Mihal sağdakinin savurduğu kılıçtan kaçıyorum derken sol kolunun üstüne topuzu öyle sağlam yedi ki atından yere düştü. Fakat deneyimli şövalye elinde kılıcı tutmayı başarabilmişti. Sağdaki rakibinin atının ayakları altında yuvarlanıp yerden doğru adamın bacağına kılıcı saplayarak adamı yere düşürdü, kendi de ayağa kalktı. Topuzlu ile arasına şövalyenin atını siper etmişti.

Ama bu sefer de üzerine gelen bir üçüncü atlı, ki bu üstat şövalyelerden biriydi, kılıcını Mihal'in sol göğsüne dikine soktu çıkardı. Normal şartlarda her türlü darbeye dayanıklı zırh, atının üstündeki şövalyenin sert darbesine engel olamamıştı.

Mihal'in sol omzundan kan sızmaya başladı.

İkinci şövalye Mihal'in öbür tarafından yaklaşıyordu.

Grubun lideri olan şövalye de atından indi ve iki elle tuttuğu devasa kılıcını üst üste sert vuruşlarla Mihal'e çaldı. Fakat Mihal bu darbelerin hepsini de başarıyla savuşturuyordu. Savunma bitip de atağa geçtiğinde rakibinin kafasındaki miğferi sağlam bir kılıç darbesiyle göçertti ve adamın miğferini çıkartıp atmasına neden oldu.

Artık ne kadar kişi varsa atlarından inmiş, balta, gürz ve kılıçla Mihal'in etrafını sarmışlardı. Mihal yaralı omzuyla bunlara epey bir süre direndi, adamlardan birinin karnını deşti, bir diğerinin kılıç tutan elini bileğinden ayırdı. Ustaca hareketleri, manevraları ve pahalı zırhı onu rakiplerinin pek çok ölümcül darbesinden kurtarıyordu. Ama grubun lideri şövalye sağ uyluğunu dimdik delince Mihal de dizinin üstüne yere çökmek zorunda kaldı.

Şimdi üç tarafında da birer şövalye vardı. En kötü adamlar ölü ya da yaralı yere yığılmış, bu üç şövalye aralarına aldıkları Mihal'i artık öldürmeye hazırlanıyorlardı. Grubun lideri olan adam, Mihal'in sağına geçti ve kılıcını havaya kaldırarak kılıcını Mihal'in kellesine çalmaya hazırlandı.

Mihal, ağacın dibinde yatıp baygın gözlerle kendini seyreden kıza baktı. Artık yapacak hiçbir şeyi kalmamıştı. "Üzgünüm," dedi ve gözlerini kapattı. Ensesinde metalin soğuğunu hissetmek üzere bekledi. Yolun sonuna gelmişti.

Ama o kılıcın esintisini değil de bir okun tıslamasını işitti. Sonra da okun tene saplanmasıyla birlikte acı bir çığlık!

Mihal gözlerini açıp tepesine baktığında şövalyenin sağ gözünün içine girmiş bir ok gördü. Üstat şövalye elindeki kılıcı koyuvermiş, bağırarak geri geri kaçıyordu.

Harmankaya tekfuru okun geldiği yöne baktığında genç bir Türk'ü gördü.

Genç adam şimdi atından şimşek gibi inmiş, diğer iki şövalyenin üzerine yürümüştü.

Mihal gözlerine inanamıyordu. Genç adam sadece tek bir kılıç, üzerinde bağrı açık beyaz bir gömlekle karşısında metal plakalı göğüs zırhlı ve miğferli iki şövalye ile kapışıyor ve ikisine de soluk aldırmıyordu. Bir ona dirsek geçiriyor, bir öbürüne yumruğunu bindiriyor, kavisli Türk kılıcını ustalıkla döndürüyordu. Güneş ışıkları yan taraftaki göle, oradan da karşısındaki

zırhlara ve kılıçlara yansıyor, Mihal sanki ölmüş de karşısında garip bir gösteri izliyormuş gibi hissediyordu kendini.

Ama hayır, yaşadıkları gerçekti.

Karşısındaki Türkün iki şövalyenin önünde bir kaya gibi duruşu gerçekti.

Onun yalınkılıç bir şekilde önündeki ölüm makinelerine göz açtırmayışı bir gerçekti.

Kara yağız adamın müthiş bir kararlılıkla onların üzerine üzerine gidişi, her iki şövalyeyi de savunmada kalmaya zorlaması bir gerçekti.

Bu nasıl bir azim, bu nasıl bir güçtü?! Mihal hayatı boyunca girdiği hiçbir savaşta böylesine bir atılganlık, böylesine bir inanç görmemişti. Türk, sanki tek bir kişi değil de bir orduymuş gibi kendine güvenerek, inanarak savaşıyordu. Gözlerindeki kararlılık bile onun yüzüne bakanları korkutmaya yetiyordu.

Kendisininse yaralı olarak yerde öylece bakıp izlemekten başka çaresi yoktu.

Adamlardan birinin gırtlağından aldığı bir darbeyle yere yığılması çok uzun sürmedi. Fakat son şövalye mücadeleyi bırakmıyordu.

Bir ara şövalye ve Türkün kılıçları birbirlerini dikine kesti ve ikili arasında müthiş bir dirençtir başladı. Her ikisi de kılıçlarını sapından ve ucundan tutarak birbirine karşı itiyordu. Metaller ikilinin ortasında bir artı şeklinde bir Türkün, bir şövalyenin yüzüne yaklaşıyor uzaklaşıyordu.

Türk, adamın suratına kafayı öyle bir geçirdi ki adamın gözleri karardı. Şövalye yalpalayınca kara oğlan adamın kafası ile göğüs zırhının birleştiği noktaya kılıcı indirdi.

Şövalyenin kellesi Mihal'in gözlerinin tam önüne yuvarlandı. Cansız kelle ile Mihal göz göze geldi. Sadece birkaç dakika öncesine kadar bu kelle onun kendi kellesi olacaktı.

Mihal başını yukarı kaldırdığında karşısında genç adamı ve onun elinden sarkan kılıcı buldu. Mihal'in burnunun ucundaki kılıçtan yere kan damlıyordu.

Şövalye bir an endişelendi, acaba sıra ona mı gelmişti?

Ama genç adam ona silahsız öbür elini uzattı. Şövalye yaşadığı şaşkınlığı üzerinden attı ve kendisine uzanan eli tutarak ayağa kalktı.

"Benim adım Osman," dedi karayağız delikanlı.

Bu adı duymuştu Mihal. Kayı Beyi Ertuğrul'un oğluydu onun hayatını kurtaran.

"Ben..." dedi Mihal kendini tanıtmak üzere ama Osman kesti:

"Senin kim olduğunu biliyorum," dedi. "Babamın yaylaktaki şölenlerinden birinde görmüştüm. Harmankaya'nın tekfurusun sen. Babama iyi davranırsın."

Mihal, genç adamın güçlü ve yetenekli olduğu kadar müthiş bir hafızaya da sahip olduğunu anladı. Ertuğrul Bey'in şölenlerine en son birkaç yıl önce gittiğini hatırlıyordu. Oysa o Osman'ı hiç hatırlamamıştı.

Mihal, "Neden beni kurtardın?" dedi. Karşısındaki adamın ela gözlerinde garip bir derinlik görüyordu.

Osman bir süre Mihal'in yüzüne baktı. "Adaletsiz bir kavgaydı," dedi. "Yedisinin birden sana sataşması haksızlıktı."

Mihal anlamakta güçlük çekiyordu. Hiçbir beklentisi olmadan, sırf onu kurtarmak için, bir Hristiyan için bu Türk canını tehlikeye mi atmıştı?!

Osman, "Sen olsan aynısını yapmaz mıydın?" dedi.

Mihal bu sorunun cevabından emin olamadı. Sessiz kaldı. Çareyi "Peki burada ne yapıyordun?" diye sormakta buldu.

Osman bu yabancıya gerçeği söyleyip söylememekte tereddüt eder gibi baktı. "Bu çevrede bir Müslüman derviş var, onu ziyaret ediyordum," dedi. "Bu gölün başında her zaman dinlenirim."

Osman yerde yatan kızın yanına gitti ve Mihal ona olanları anlattı.

Gözünden ok saplanmış adam gölün kenarına kadar sürüne sürüne gitmiş, "Yardım edin!" diyerek sızlanıyordu. Bu sırada uzaktan köpek ve insan sesleri gelmeye başladı.

Mihal endişeyle Osman'a baktı:

"Gelenler seni görmemeli," dedi. "Burası Karacahisar tekfurunun toprakları. Eğer bir Türkün bu şövalyeleri öldürdüğünü görürlerse aşiretinizin tamamını kılıçtan geçirirler."

Osman bir şey demeden Mihal'e baktı. Onun haklı olduğunu biliyordu.

Mihal, "Haydi buradan uzaklaş," diye tekrarladı.

Osman, "Ya sen?" diye sordu.

"Benim için endişelenme, bir şeyler uyduracağım," dedi Mihal ve ekledi, "Zaten yapılacağı fazlasıyla yaptın."

Osman atına atladı ve dizginleri Domaniç'e doğru çekti.

Mihal, "Osman," dedi ilk defa onun adını söyleyerek. Osman ardına döndü ve Mihal'e baktı.

Beriki, "Sana borçluyum," dedi. "Hayatımı kurtardın."

Osman, "Allah'ın verdiği canı Allah'tan başkası kurtaramaz," diye karşılık verdi.

Mihal, "O zaman senin Allah'ına bir hayat borçluyum," dedi.

Osman ilk defa gülümsedi ve oradan uzaklaştı.

Gölün kenarındaki şövalye hâlâ sızlanıyordu. Mihal kılıcını eline aldı ve adamın yanına gitti. Gölün başına geldiğinde adamın omuriliğine kılıcını soktu ve çevirdi.

Mihal, göldeki yansımasında kendini gördü. Osman'ın sözleri kulaklarında çınlıyordu.

Öldürdüğü şövalyenin kanı suda yayılıyor, garip desenler oluşturuyordu.

57

"Germiyanlar güneyden sokuldukça sokuluyorlar," dedi Ak Timur. "Doğu ve Kuzeydoğu tarafları ise artık tamamen İlhanlı halifelerinin güdümünde. Adamlar ta İran'dan Konya'ya söz geçiriyorlar! Çıtımızı çıkarsak, Moğollar üzerimize gelmekle tehdit ediyorlar. Kuzeybatıda ise koca imparatorluk tekfurları Batılılar!"

"Sıkıştık kaldık!" diye lafa girdi Aykut Alp hınçla. Her zamanki gibi heyecanlı olmasının yanı sıra, bu sefer kızgındı da. Sofada, karşı taraftaki sedirde, sarılı bacağını öne doğru uzatmış oturuyordu. Bir süre at sürerken bu bacağa dikkat etmesi gerektiğini söylemişti Gazi Rahman.

Grup yaklaşık yarım saattir konuşuyordu.

Evin sofası, dikdörtgen şeklindeki geniş bir çardağın ucunda yer alıyordu. İki parmaklık bir sekinin ardından oturulma alanı olduğu belli olan genişçe bir bölmeydi burası. Üç kenar duvara sedirler dizilmiş, bunların hemen üstüne de duvara paralel, içleri çetik otu doldurulmuş kalın yastıklar yerleştirilmişti. Yastıkların kimileri delinmiş, orasından burasından otlar dışarıya çıkmıştı. Ortadaki alanı üstü Türk ejderha motifi döşemeli eskimiş bir kırmızı dokuma halı kaplıyordu. Halının yer yer dokumaları sökülmüş, içindeki beyaz doku-

ma iplikleri, yaralı bir göğsün üzerinden ortaya çıkan kaburga kemikleri misali ortaya çıkmıştı. Bu belki bir zamanlar paha biçilemeyen bir Selçuklu halısıydı, ama şimdi zerre kadar kıymeti yoktu.

Osman ve Rabia İtburnu'ndan döndükten sonra bu eve yerleşmişlerdi.

Kumral Abdal merdivenlerden çıkıp da çardakta Mihal ile birlikte görününce, Konur Alp irkildi. "Sen buraya nasıl gelmeye cesaret edersin!" diyerek kılıcına yapıştı ve ayağa kalkacak oldu. Odadaki diğer yoldaşlar da Konur Alp'in şaşkınlığını yaşıyordu. Mihal'in kıyafetleri açıkça Rumluğunu haykırıyordu. Konur Alp gibi pek çoğu zaten onun Harmankaya tekfuru olduğunu biliyordu.

Osman eliyle yanı başındaki Konur'un dizine yapıştı ve onu durdurdu.

"Mihal bizdendir," dedi. "Ben onu bizzat çağırttım, bu gece bize katılmasını istedim."

Osman sonra ayağa kalktı, Mihal'e, "Hoş geldin, safalar getirdin," diyerek sarıldı ve "Buyur otur şöyle," dedi. Köşede, Konur Alp'in hemen yanında yer gösterdi.

Mihal sofadakilerin şaşkın bakışları altında yerine geçti. Tüm bakışların kendi üzerinde olduğunu hissediyor, çatılmış kaşları, kısılmış gözleri görebiliyordu. Osman hariç neredeyse herkes ona şüpheyle bakıyordu ama Osman sanki hiçbir şey olmamış gibi alplerle konuşmaya devam edince onların dikkati de Mihal'in üzerinden dağıldı ve herkes yine hararetle siyaset konuşmaya devam etti. Onlar biliyorlardı ki Osman güveniyorsa sorun yoktu, Osman inanıyorsa onlar da inanırdı.

Mihal odada Osman'la birlikte yedi kişi saydı. Ha söndü ha sönecek, kısık bir gaz lambasının titrek ışığı altında duvar sıra, sedirlerin üzerine dizilmiş yedi kişi... Demek bunlardı Osman Alp'in savaş arkadaşı olarak seçtiği sırdaşları, diye düşündü. Demek bunlardı Osman'ın kendi hayatını -ve şimdi

Mihal'inkini de- hayatını emanet ettiği adamları, yoldaşları, Türklerin deyimiyle nökerleri... Kimi bağdaş kurmuş, kimi dizlerinden aşağısını yan tarafına getirerek dizüstü oturmuş, bazısının kolları yastıklara gerilmiş, her biri ayrı bir dünya yedi Türk'tüler. Osman bu toplantıya amcası Dündar Bey'i ve ağabeyi Gündüz'ü de davet etmişti ama onlar gelmemişti.

Bu, Osman'ın ilk divanı, diye düşündü Mihal. Bunun son olup olmayacağını merak etti.

Pencerelerin olduğu ortadaki sedirde, tam ortada Osman oturuyor, konuşmaktan daha çok dinliyordu. Sağ dizini kırarak göğsüne çekmiş, ayak tabanını sedire dayamış, elini de dizinden sarkıtmış, göğsü dimdik oturuyordu. Kara şalvarının paçalarını ayaklarındaki koyun yününden örme çorapların içine sokmuştu. Baldırına kadar çıkan çorapların konçlarında kırmızı birer çınar yaprağı işlenmişti. Osman'ın beyaz mintanının göğsü her zamanki gibi açıktı.

Mihal bir farklılık hissetti Osman'da ama ne olduğunu henüz söyleyemiyordu. Sedirlerin üzerinde, diğerleri konuşurken o izlemeye devam etti.

Sedirlerin yerden yüksekliği beş karış ya vardı ya yoktu. Türkler her zaman yere yakın yaşamayı severlerdi. Mihal, Kayıların hiçbirinin sandalye ya da masa kullandığını görmemişti. Çadırda da evde de her zaman yerde oturuyorlar, yere sofra kuruyorlar, yer döşeklerinde yatıyorlardı. Sanki Türkler toprak ile aralarına bir şey girmesin diye özellikle uğraşıyorlardı, belki de sırf bu yüzden hâlâ pek çoğu konar-göçer yaşamaya devam ediyordu.

Harmankaya Tekfuru Mihal, sofadakilerin Konur Alp gibi bazılarını tanıyordu, diğerlerini de konuşma içinde nökerler birbirlerine hitap ettikçe çıkardı.

Karşısındaki sedirde yan yana Turgut ve Aykut Alp oturuyorlardı. Aykut Alp'in sarılı bacağından onun geçtiğimiz gün-

lerde Karacahisar tekfurunun kardeşiyle atışan adam olduğunu çıkardı. Kalanos'un sevgilisi Selena'nın kucağına oturduğu Türk bu olmalıydı. Kalanos her gittiği yerde ne yapıp edip o Türkü boğazlayacağını, etini köpeklerine yedireceğini anlatıyordu.

Osman'ın hemen sağ başında duran adamın Ak Timur olduğunu tahmin etti. Ak Timur, Osman'ın sağ koluydu. Adamın üstünde kısa koyu mavi bir kaftan ve belinde kırmızı bir kuşağı vardı. Mihal'in yanı başında yıllar önce Konya'dan göç eden Konur Alp duruyordu. Adamın üstündeki siyah kaftanı, saçlarının aklarıyla tezat içindeydi. Onu görmeyeli beri genç adamın saçlarının daha da ağarmış olduğunu fark etti. Konur Alp'in kirli sakalının altından derin bir kesik yarası uzanıyordu.

Odada sakalı ve bıyığı olmayan tek kişi Mihal'in kendisiydi. Çenesindeki ve bıyığındaki yıllardır dokunmadığı kılların dışında yanaklarında kıl yoktu. Kızıla çalan saçları yüzünden tek tük sakalı olsa da yok gibi görünürdü. Yüzüne karşı söylenmese bile o kendisine "Köse Mihal" dendiğini elbette iyi bilirdi.

Karşısında oturan Saltuk Alp'in öyle gür sakalı vardı ki bir süre fevri olarak bakışlarını adamdan alamadı. Bu sakalı kessen odadaki herkesin yüzüne yetecek kadar kıl çıkar diye düşündü.

Bu sakalsızlıktan mı, yoksa üzerindeki kıyafetlerin Türklerinkinden farklı olduğundan mıdır nedir, kendini bir ara çıplak hissedecek kadar yabancıladı Mihal. Etrafındaki herkesin bol bol şalvarları ya da dökümlü kaftanları vardı. Oysa onun üstünde bacaklarına yapışan önleri deri kaplama bir pantolon ve üstünde basenlerinin üstüne kadar gelen ceylan derisi bir ceket vardı. Kendi halkı arasında olsa bu paha biçilmez bir kıyafet olarak algılanırdı ama Türklerin yanında nedense güdük kalıyordu.

Hele sol tarafında, sofadaki ocağın tam yanında oturan Dursun Fakı ve Kumral Abdal'ın cübbelerinin yanında Mihal çomak gibi görünmüştü. Bunlar İtburnu'ndaki şeyhin naipleri olmalıydı. Demek ki onlar da yangından sağ kurtulmuşlardı.

Bu dökümlü Türklerin yanındaki cılız görünüşe rağmen Mihal'in yabana atılmayacak bir şöhreti vardı; yörenin en meşhur, en namlı şövalyesiydi ve şimdiye kadar girdiği neredeyse her savaştan ve düellodan galip çıkmıştı. Ama ne yapsan bu kıyafet işinde Türklerde bir heybet saklıydı. Herkesin başında sarık, onunkinde üçgen kulaklı Rum serpuşu vardı ve bu kendisine hiç yardımcı olmuyordu. Allahtan gece yarısıydı ve gaz lambasının sönük ışığı karanlığı bastırmaya yetmiyordu. Bir ara şapkayı çıkarıp yanına koymayı düşündü ama öyle hepten başsız kalırım gibi hissetti, bir şey yapmadan dinlemeye devam etti.

Konur Alp, "Ben derim ki güneye, Germiyanların üzerine gidelim." dedi. "Germiyan Beyi, artık Türklerin lideri benim diye atıp tutarmış, gidelim gösterelim ona nasıl lider olunurmuş!"

"Germiyanları ben de sevmem, Konur Alp, bilirsin," dedi Ak Timur. "Ama Güneye saldırdığımızda Batılı tekfurlar meydanı öyle boş bulacaklardır ki biz geri dönünceye kadar karılarımız da çocuklarımız da Rumların kölesi olacaklardır."

Aykut Alp ekledi: "O da Germiyanlarla savaştan geri dönebilirsek! Germiyan Beyi'nin bizimkinden belki on kat daha fazla savaşçısı vardır."

Ağabeyi Turgut Alp, "Bence," dedi, "en iyisi doğuya kayarak Karamanlarla işbirliği yapmak. Karaman Beyi çoktan Konya'nın sonu yakındır, Anadolu'nun yeni hâkimi ben olacağım, dermiş. Her geçen gün oluk oluk Türk aşiretleri onun sancağı altında toplanırlarmış. Belki bizim için de en iyisi bu, çok geçmeden gidip ondan olduğumuzu göstermek!"

Ak Timur, "Sana şaşarım Turgut Alp," dedi. "Karamanoğlu bizi kendinden sayar, bizi korur mu dersin!? Daha geçen ay bir Karaman aşireti bu tarafa geçmedi mi, siz Bitinya Türklerinin sonu yakındır, hepinizi çil yavrusu gibi dağıtacağız, demedi mi?!"

Konur Alp, "Ak Timur doğru söyler," dedi. "Hem Karaman Beyi'nin Ertuğrul Gazi'ye diş bilediğini, Kayı Beyi'nin Sultan Alâeddin ile olan dostluğunu çekemediğini öteden beri biliyoruz."

Turgut Alp karşılık vermedi. Konur Alp haklıydı.

Mihal bu konuşanlar karşısında Osman'ın tavrını dikkatle takip ediyordu. Onun yüzünde konuşulanlar hakkında bir ifade, bir olumlama ya da karşı çıkma işareti arıyordu, ama Osman en ufak bir şey açık etmeden kafasını teker teker konuşan alplere çeviriyor, herkesi dikkatle dinliyor, konuşanların yüzlerine bakıyor ama yüzünde hemfikir olup olmadığını gösteren herhangi bir ifade bulunmuyordu.

Osman sanki kimin ne söyleyeceğini bilir gibi geldi Mihal'e; sanki bu anı çoktan yaşamış da yeniden gözden geçiriyor gibiydi. Daha da ötesi Osman tüm bunları çoktan düşünmüş, tartmış, haftalarca gözden geçirmiş gibi geldi ona. Öyle soğukkanlı, öyle rahattı. Diğerleri hararetli hararetli önlerindeki seçenekleri --daha doğrusu seçeneksizliği-- tartışırken Osman bu dingin, vakarlı tavrını hiç bırakmıyordu. Ama kaskatı heykel gibi de durmuyordu. Hayır, bunun tam aksine her yoldaşının konuşmasını dinleyişinde bakışları konuşana güven veriyor, "Buyur konuş, dinliyorum, tüm varlığımla söyleyeceklerini dinlemeye ve tartmaya hazırım," der gibi bakıyordu.

Mihal, Osman'ın ormanda yalnız kaldığı günlerde ve dergâhta ne yaşadığını merak etti. Bu Osman, onun tanıdığı Osman değildi. Hayır, bu başka bir Osman'dı. Yerinde dura-

mayan, kasım kasım kasılan, sürekli yumruğunu sıkan, her zaman konuşmak ve emretmek isteyen delikanlı gitmiş; dinleyen, tartan, hesap eden bir adam geri gelmişti. Ama o ateşli duygular bütün bütün çekip gitmemiş, kontrol altında tutulan bir boğa gibi şimdilik dinlenmeye alınmıştı. Osman'ın ela gözlerinin içindeki o boğayı hâlâ görebiliyordu Mihal. Ama Osman kontrol etmeyi, kendine hükmetmeyi öğrenmişti. Mihal, genç adamın oturuşuna, bakışlarına, kafasını oynatışına baktıkça bunu görüyordu.

"Belki de en iyisi kuzeydoğuya, Çobanoğulları'nın topraklarına akın etmek," dedi Saltuk Alp.

"İşte o hiç olmaz," diye yanıtladı Konur Alp. "Çobanoğulları, Selçuklu Sultanı'nın birinci adamıdır. Ilgaz'a ayak bastığımız anda karşımızda Selçuklu ordusunu buluruz. Hem Kastamonu Beyi'nin Kayılara çok iyiliği dokunmuştur, onu karşımıza almak ihanettir."

"Kastamonu Beyi hakkında söylediklerinde haklısın," dedi Saltuk Alp, "Ama Selçuklu ordusu mu kaldı, Konur Alp," diye karşı çıktı.

"Yanlış bilirsin, Konur kardeş," diye yanıtladı Saltuk Alp. "Evet, Selçuklular artık İlhanlı Moğollarının güdümündedir amma toprak bütünlüğü vardır. Sen sanır mısın ki, Moğol hakanı, koca Selçuklu aşiretler arasında bölüşülsün diye Konya'ya hâkim oldu?! Onlar da aynı Selçuklu gibi Anadolu hâkimiyetini güçlü tutmak isterler. Senin anlayacağın bir sultan gitmiş, diğeri gelmiştir, amma emirleri ve tehditleri her zamankinden daha ağır ve tehlikelidir."

Osman, "Çobanoğlu dostumuz, kardaşımızdır," diyerek bu konuyu kestirip attı. Gözlerinin önünden Kastamonu Beyi'nin onu Kubadabad'ın zindanından kurtarışı geldi.

"Peki ne yapacağız o zaman!?" diye sordu Aykut Alp karşı sedirden. Artık patlayacak gibiydi. "Hayvanlarımızı hangi ot-

lağa götürsek karşımıza biri çıkıyor, 'Buralar şu tekfurundur uzak dur!' diyor! Güney topraklarına Germiyan vergi koyuyor, kuzey topraklarını tekfurlar haraca bağlıyor. Daha geçen gün ambarımızdaki yirmi beş çuval tahılımızı aldı götürdü Karacahisar'ın adamları!"

"Sen onu bir de bana sor," dedi Ak Timur. "Ben boşuna mı pehlivanlığa geri döndüm sanıyorsunuz! Her geçen gün beylik çadırımın önünde anasının eline yapışmış, üstü başı perişan bir aç çocuğun gönlünü etmekten, anasına çocuklarını doyuracak bir şeyler bulmaya çalışmaktan öyle yoruldum ki!"

"Bilmem mi," dedi Konur Alp. "Buraya gelmeden önce çadırımda iki tekfur naibi peydahlandı. Bundan sonra ürünün ve malın yüzde kırkını isteriz, yoksa seni bu topraklardan sileriz, dediler... Fakat işin kötüsü haracı versen yine siliniyorsun. Yüzde kırkla hangi aşiret dağılmaz? Koca İmparatorluk vârisleri bunlar, güç mü yeter! Koca kartalların arasında bir sinek gibi kaldık! Sinek gibi!"

Bu son laf odanın ortasına sanki koca bir gülle atılmış gibi düştü. Konur Alp aslında herkesin aklından geçeni söylemiş, bilineni dillendirmişti. Ama yine de bu kadar açıklıkla söylenince koymuştu, ağır gelmişti yoldaşlara.

Sofadaki sessizlik Mihal'i boğacak gibi oldu. Her şey çok açıktı. Kayıların karşılaştıkları şey bir ölüm kalım meselesiydi. Bizzat varlıkları tehdit altındaydı. Üstelik hiçbir şey onların lehine değildi. Mihal bir ara bu kaybetmesi kesin grubun içinde neden yer aldığını düşündü. Buna kafasında mantıklı bir cevap veremedi. Sonra karşı sedirde oturan Osman'ın gözleriyle karşı karşıya geldi.

O sırada ocağın hemen yanı başındaki kapı açıldı. Dışarıya Halime Tuba Hatun çıktı. Bu, Osman'ın validesiydi. İçerde, son günlerde iyice hasta olan Ertuğrul Gazi'nin başında bekliyor olmalıydı.

Mihal oturduğu yerin alçak oluşundan mı, kadının entarisinden mi, yoksa onun boyundan mıdır anlamadı ama sanki önünde bir dev durmuş gibi hissetti. Seksenine ayak basan bu kadının dimdik duruşuna şaştı.

Halime Tuba Hatun'u görür görmez Mihal ve Osman hariç herkes ayağa kalktı ve kadının elini kapmak için adeta yarıştılar. Sırayla koca koca adamlar kadının önünde eğilerek elini öptüler ve alınlarına koydular. Mihal ne kendisinin ne de başka bir Rum liderinin yaşlı bir kadının önünde böyle bir şeyi yapabileceğini hayal edemezdi. Türklerin yaşlılarına gösterdikleri bu hürmet onu hep şaşırtmıştı.

Herkes tekrar yerine geçtikten sonra Halime Hatun, Sancaktar Hüseyin'e baktı ters ters. "Ne o Hüseyin, artık senin hanım iş görmez mi oldu? Çoraplarının altındaki o karalık nedir öyle? Oldu olacak çizmelerinle bassaydın halıya!"

Odadaki diğer yoldaşların gözleri ister istemez Hüseyin Alp'in koyun yününden dokuma çoraplarına gitti. Çorabın altında belli belirsiz bir karalık vardı. Hüseyin Alp kızararak dizini büktü ve ayağını kalçasının altına sakladı.

Osman tebessüm etti. Anasının temizlik konusundaki titizliği yıllar geçse de değişmiyordu.

Mihal farkında olmadan elleriyle ayaklarını kapattı. Eğer bu kadın o tertemiz çoraplara kirli diyorsa kendi ayaklarını hiç görmese daha iyi olurdu. Fakat onun asıl şaştığı şey, kadının adamı açıkça azarlamasıydı ki, koca alp, gözlerinin önünde küçücük bir çocuğa dönüşüvermişti. Hüseyin Alp kızardıkça kızarmış, suçunu kabul eder gibi başını öne kırmıştı.

Halime Tuba Hatun'un bu çıkışından sonra diğerleri kendilerine biraz daha çekidüzen verdiler. Osman bile anasını kapıda görür görmez doğrulmuş, elini dizinden indirmişti.

Halime Tuba Hatun'un ikinci çıkışı Osman'a oldu, "Misafirlerine bir şey ikram etmiyor musun, a Osman!?" dedi oğluna bakarak.

Kumral Abdal öne atıldı, ocaktaki közlerin üstündeki güğümü göstererek, "Tuba Ana o görev benim, az sonra ıhlamur vereceğim, iyice kaynasın diye bekliyordum," dedi. Ocağın yanına hazır ettiği bardakları gösterirken eli ayağı birbirine dolaştı, birkaç bardağı devirdi.

Fakat Halime Tuba Hatun daha da sinirlendi, yeniden Osman'a döndü, "Osman, artık misafirlerine mi hizmet ettiriyorsun!?" diye sordu.

Osman'ını ağzını açmasına fırsat kalmadan Kumral Abdal, "O nasıl söz Tuba Ana, ben bizzat istedim bunu, bu yoldaşlara hizmet bize ibadettir," dedi.

Halime Tuba Hatun pek memnun olmamış gibiydi ama daha fazla söylenmedi.

"Ertuğrul Beyimiz nasıldır, Tuba Ana?" diye sordu Aykut Alp. Herkesin aklındaki soru buydu ve Aykut Alp herkes adına sormuştu. Hekim Sinan, içeriye zorunlu olmadıkça hiç kimsenin girmemesi gerektiğini söylemişti.

Halime Hatun, "Kendisine sorsan, 'Benim bir şeyim yok,' diyor ama bana sorarsan...," sustu başını önüne eğdi. "Allah Kerim!" demekle yetindi. Daha fazla bir şey söylemek istemez gibi çardağın öbür tarafındaki kilere yürüdü. Sonra ortaya çıktığı gibi yine birden ortadan kayboldu.

Kumral Abdal ıhlamurları dağıttıktan sonra Osman, Mihal'e döndü:

"Ya sen ne düşünürsün, Mihal?" diye sordu.

Mihal'in de elbette söyleyecekleri vardı, buraya boşuna getirilmemişti. Ama birdenbire Osman ona bunu sorup da herkesin gözü onun üzerine dönünce ne diyeceğini bilemedi. Elindeki ıhlamur bardağını kenara koydu. Bir süre sessiz kalınca Osman yine, "Çekinme, seni dinliyoruz," dedi.

"Siz," diye başladı Mihal yoldaşlara bakarak, "Siz Türkler yenilmeye mahkûmsunuz."

Bunu der demez sofada bir hareketlenme oldu. Aykut Alp kasıldı, Ak Timur gözlerini açtı, Konur Alp kılıcının sapını sıktı.

"Bilirim bu dediklerim sizi incitir, rahatsız eder ama ben sizin bir saattir tartıştığınız şeyden farklı bir şey söylemiyorum. Sen demedin mi Ak Timur, sizin Germiyan'a gücünüz yetmez, yetse bile tekfurlar karınızı çocuğunuzu esir alır diye? Sen demedin mi Aykut Alp, Karaman'a durduk yerde bulaşmak sonunuz olur diye? Sen demedin mi Konur Alp, Selçuklu bitse de yerine gelen Moğollar haraç toplamaya devam etmektedir?"

Mihal her cümlesinde seslendiği yoldaşa dönüyor, gözünün içine bakarak soruyordu sorusunu. Sorduğu alpin başı öne düşüyordu.

"Dört tarafınız baş edemeyeceğiniz, her biri sizden en az on kat güçlü düşmanlarla, devletlerle, beyliklerle sarılı. Siz bu topraklardan kazınmaya, silinmeye, yok olmaya mecbursunuz."

"Sen bunu bize hakaret etsin diye mi çağırdın, Osman Alp?" diye sordu Konur Alp.

"Ben size hakaret etmiyorum," diye araya girdi Mihal. "Malumu ilan ediyorum hepsi bu. Ben eğer buradaysam sizin hepinizden fazla Osman Bey'e itaatim ve hürmetim olduğu içindir. Sizin burada oluşunuz sizin lehinize benim ise burada olmam aleyhimedir. Ben burada olmakla kendi kendimi tehlikeye atıyordum. Amma bilin ki ben buraya sizi övmeye gelmedim. Görüşümü sordunuz söyledim."

Bunun üzerine yoldaşlardan ses çıkmadı. Mihal devam etti:

"Tekfurlara gelince.. İnegöl Tekfuru Aya Nikola bu topraklarda yakında hak iddia edecek. Bunu bilin. İmparatorluk adına buraya el koyacak. Konya'daki Moğol hakanlarına sü-

rekli adam gönderiyorlar, bu toprakları kendi aralarında bölüşmeye çalışıyor, Selçukluların ardından yepyeni bir dünya kurmaya hazırlanıyorlar. Gün geçmiyor ki İran'dan bir İlhanlı veziri soluğu İznik'te ya da Konstantinopol'de almasın. Aynı şekilde bizim tekfurların adamları Konya ve Tahran'da cirit atıyor."

"Madem öyle, peki ya bize saldırmak için neyi bekliyorlar?" diye sordu Ak Timur kaşlarını çatarak.

Mihal karşısında, Kayı Beyi'nin hasta yattığı odanın kapısına baktı.

"Ertuğrul Beyinizin ölmesini bekliyorlar," deyiverdi. Bunu söylemenin başka yolu yoktu. Alpler bir kere daha kasıldılar. Sabırları taşmak üzereydi. Mihal aldırış etmeden devam etti: "Selçuklu Sultanı'nın Ertuğrul Gazi'ye dokunulmaması için kesin emirleri var. Ama onun vefatından sonra babanızın hem tekfurlar hem de Selçuklu ile yapılan anlaşmalarının hepsi de yok hükmünde olacak. İşte o zaman ölümcül vuruşu gerçekleştirecekler..."

Odadakiler öfkeyle Mihal'e bakmaya devam ediyordu. Bir süre hiç kimse bir şey söylemedi. Mihal devam etti:

"Sizin kaderiniz çoktan çizildi. Kendilerini bu toprakların hâkimi olarak gören büyük bir imparator ve büyük tekfurlar tarafından çizildi. Bu işlerden sadece Karacahisar, Bilecik ve İnegöl tekfurları değil Germiyanlar ve Karamanlar da haberdar. Bu yüzden sürekli sizi sıkıştırıyor, tahrik ediyorlar. Eğer ilk saldırıyı siz başlatır, anlaşmaları siz ihlal ederseniz onların işi daha da kolaylaşacak."

Mihal bakışlarını son kez yoldaşlar üzerinde gezdirdikten sonra, "Benim diyeceklerim bunlardır," dedi ve sustu.

Artık odada buz gibi bir hava vardı.

Osman, "Sağ olasın, Mihal Bey," dedi soğukkanlılıkla. "Sen yapılacağı yaptın, söyleneceği söyledin; bundan sonrasını düşünüp tartmak bize düşer."

"Müsaadenle ben artık gideyim," dedi Mihal. "Gün ışımadan geri dönmem lazım, eğer biri benim Kayılara geldiğimi görürse sonum sizinkinden de kötü olur."

Osman, Mihal'i kapıya kadar uğurladı, onu bir yoldaşı gibi iki koluyla sıktı ve "Yolun açık olsun," diyerek gönderdi.

Osman yerine döndüğünde yoldaşlarından, "Ne yapacağız, Osman Bey? Bu derde bir çözüm var mıdır?" sorusuyla karşılaştı.

Osman yoldaşların yüzlerine teker teker baktı ve "Biz Türk'le savaşmayacağız," dedi. "Müslümana kılıç çekmeyeceğiz. Kâfirle savaşacağız."

Osman tane tane, ağır ağır konuşuyor, söylediklerinin sindirilmesini istiyordu. "Bizim savaşımız ne Karamanla, ne Germiyanla ne de Selçukluyla," diye devam etti. "Bizim savaşımız tekfurlarla. İmparatorluk'la."

Kumral Abdal şaşkınlıktan elindeki güğümü düşürecekken son anda mangalın üzerine oturttu.

Alpler birbirlerine baktılar, Osman'ın tam olarak ne demek istediğini anlamak için birbirlerinden yardım ister gibiydiler.

Sessizliği Saltuk Alp bozdu. "Sana inanırız, seni sayarız Osman Beyimiz," dedi, "Ama biz kimiz ki koskoca bir imparatorluğa kafa tutalım. Tekfurlarla savaşmak demek imparatorlukla savaşmak demekti. Bir beylik bir imparatorluğa nasıl kafa tutar?"

Aykut Alp, "İmparatorluğa kafa tutmak mı?!" dedi şaşkınlıkla. "Doğu Roma İmparatorluğu'na saldırmak?!"

Turgut Alp, "Yani sen diyorsun ki, Osman Bey, bizim gücümüz aşiretlere, beylere, tekfurlara yetmez, amma bin yıllık bir imparatorluğa kafa tutabiliriz öyle mi? Daha Dündar Bey'e ve Gündüz Alp'e bile söz geçiremiyoruz!"

Ak Timur, "Gündüz Alp, 'Ermenibeli'nde yenileceğimiz gün gibi aşikârdı, daha fazla Kayılının ölmemesi için Dündar

amcamla birlikte atlılarımı çektim.. İnşallah kardeşimin aklı artık başına gelmiştir,' diyormuş," dedi.

Bu sözler Söğüt'e döndüğünde Osman'ın da kulağına çalınmıştı ama bu konuda onun ağzını bıçak açmıyordu.

Ak Timur ve Konur Alp sessizce, büyük bir ciddiyetle Osman Bey'in tepkisini merak ediyorlardı.

Osman, "Ormanda yalnız kaldığımda beni en çok ne etkiledi biliyor musunuz?" diye sordu. "Şövalyeler, kurtları avlarken önce alfa kurdunu sürüsünden ayırıyorlar, onu tek başına yakalıyor, sonra da diğer kurtları katlediyorlar. Bozkurtlar, sürü halinde, birlik içinde savaşmadıklarında şövalyelerin en kolay avları haline geliyorlar."

Osman'ın gözünün önüne Gökkurt geldi ve anlatmaya devam etti. "Geceleri gökyüzüne baktığımda kafamda hep şu soru yankılandı: Biz neden kendi kendimizle kavga ederiz? Neden gücümüzü kendimizle harcarız? Bizim kıblemiz bir değil midir? Allah'ımız bir değil midir? Türk boyları ne zaman ki birbirlerine düşmüşler, işte o zaman Moğol vurmuş, Türk boyları ne zaman kavgaya tutuşmuşlar, işte o zaman Haçlıdan bozgun yemiş!" Osman'ın aklında Keykubad'ın ona yerel isyanlarla ilgili söyledikleri, bu isyanın nasıl saltanatı zayıflatıp Moğol ve Haçlı istilalarına yol açtığı vardı.

Osman daha çok şey söylemek istiyordu, aklındaki asıl hedefi, kızıl elmanın ne olduğunu, ormanda ve dergâhta kafasında aylardır kurguladığı planı anlatmak istiyordu ama şimdilik bu kadarı yeterli olmalıydı.

"Peki ya ne yapacağız?" diye sordu Ak Timur merakla.

Osman, "Bekleyeceğiz," dedi. "Şimdi hiçbir şey yapmayacağız. Sabırla bekleyeceğiz. Hâlihazırdaki barışı sürdürmeye devam edeceğiz. Göç mevsimi yaklaşıyor, havalar iyice ısınıp da yaylaya çekildiğimizde harekete geçeceğiz. O zamana kadar benden haber bekleyin. Bırakın bizi güçsüz bilsin-

ler, bırakın haraçları arttırsınlar. Doğru zaman geldiğinde harekete geçeceğiz."

Osman'ın söyledikleri değil ama söyleyiş şekli yoldaşlarına güven verdi. Odadakilerin hepsi de Osman'ı en az on senedir tanıyorlardı. Onun gücünü, kuvvetini, hırçınlığını bizzat görmüşlerdi. Şimdi yeni gördükleri ise ağırbaşlılığı, ketumluğu, vakarıydı. Bir şeyler değişmişti Osman'da ama her ne olduysa iyi olmuştu. Sanki onların sevdiği Osman'a; gözü pekliğine, mertliğine; hakperestliğine hiçbir şey olmamıştı ama çok daha başka vasıflar eklenmişti. Bu dengeyi ona bakan herkes görebiliyordu. Tüm nökerler görebiliyordu.

Osman'ın yoldaşlarıyla paylaştıkları bu kadardı. Kafasında daha pek çok şey vardı ama şimdi bunları söylemenin sırası değildi.

Ama kaderin de Osman için planları vardı. Ne var ki, Osman'ın harekete geçmesi için göçü beklemesi de gerekmeyecek, sadece bir gün sonra hiç beklemediği bir tehdit kapısının önünde belirecek, bölgenin en büyük tekfuruyla yüz yüze gelecekti. İşte buna, o bile hazır değildi!

58

Aykut ve Turgut Kardeşler, Osman Alp'in yanından ayrıldıktan sonra diğerleri gibi evlerine gitmek üzere yola koyulmuşlardı. Ama Aykut Alp'ın kafası dumanlıydı, biraz dolaşmak, gecenin karanlığında hava almak istiyordu. Hızlı gittiklerinde bacağının sallanmasını ve acımasını bahane ederek Turgut Alp'in yanından ayrıldı ve karanlığın içinde atını sürmeye başladı. Gecenin laciverdinde o Rum kızının masmavi gözleri önüne geliyor, sarı saçları sanki karanlığı bir güneş gibi aydınlatıyordu.

Aykut Alp her Kayı ailesi gibi uslularıyla; annesi ve doksan küsur yaşındaki dedesiyle birlikte, Söğüt'ün mütevazı evlerinden birinde yaşıyordu. Ev, Aykut Alp'in rahmetli babasının yıllar önce diktiği ağaçlarla yeşillenmiş bir yamaca kurulmuştu.

Aykut Alp yol boyunca sadece Selena'yı değil bu gece Osman Bey'in söylediklerini de düşünüyordu. Osman'ın konuşması, oturuşu, bakışı her şeyi güven vermişti ona.

Genç adam karanlığın altında, Söğüt'ün tertemiz havasını ciğerlerine çektikçe zihni açılıyor hem kendini hem de tüm varlığıyla kendini ait hissettiği Kayıların geçmişini düşünüyordu. Herkesin uyuduğu bu sessizlikte hayvanı özellikle ağır adımlarla yürütüyordu. Zaten bacağındaki yara fazla sarsıntıya gelmiyor, Rottweiler'ların deştiği bacağı yeniden açılıveri-

yordu. Gazi Rahman bir saat uğraşmıştı o yarayı dikebilmek için. Bacak gitti gidecekti.

Bu gece esintisi efil efil estikçe Aykut'un hem bacağına hem de kafasına iyi geliyordu. Temiz hava zihnini açıyordu. Osman'a güveniyordu, ona inanıyordu. Bir şeylerin değişmek üzere olduğu, Kayıların onca yıldır saplandıkları bataktan belki de artık kurtulabilecekleri ihtimali onu heyecanlandırıyordu.

Tüm ihtimaller olumsuzdu ve aslında Osman Bey'in dediği gibi durup beklemekten başka yapacak bir şey de yoktu. Ama Osman'ın tavrı, kendinden emin konuşması tüm nökerler gibi Aykut Alp'e güven kaynağı olmuştu.

Genç adam yeni açmaya başlayan bir gelincik ağacının yanından geçti. Burnuna gelen mis gibi çiçek kokusu onu bütün bu düşüncelerden, Kayı'dan, Osman'dan ve kendinden aldı götürdü. Aykut Alp'ın aklı tekrar Rum kızına gitti. O kuğu boynu gibi zarif gerdanı, kızın masmavi gözlerini, altın sarısı saçlarını, bakışlarını, incecik parmaklarının bıyıkları üzerinde dolaşmasını... Bir türlü unutamamıştı.

Alp, evinin önüne geldiğinde hayvanın kulakları öne doğru çevrildi. Genç adam atın karanlıkta ortaya çıkan bir sansar ya da tilki görebileceğini düşünerek buna bir anlam yüklemedi. Atından indi ve evinin kapısına yöneldi.

İşte ne olduysa o anda oldu.

Karanlığın içinden çıkan üç kişi arkadan sokuldu; biri Aykut'un başına çuvalı geçirdi, diğer koca bir kütüğü kafasına indirdi, bir üçüncüsü onun ellerini ve ayaklarını bağladı. Birkaç dakika içinde Aykut Alp'i bir atın sırtına avlanmış bir geyik gibi yüklediler ve oradan ayrıldılar.

Kalanos'un adamları karanlık çökeli beri Aykut Alp'in kapısını gözlüyorlardı ve nihayet aradıkları avı bulmuşlardı. Artık ölmek, genç alpin başına gelebilecek en iyi şeydi.

Osman Alp kapının gümlemesiyle gözlerini açtı. Sonbahar güneşi camlardan içeriye henüz giriyordu ve genç adam bir süre sesin evin içinden mi dışarıdan mı geldiğini anlayamadı. Bir ara işittiği bağırışların bir kâbus olduğunu düşünerek döşekte öylece kalakaldı.

Evin kapısı güm güm vuruluyordu.

Osman üstüne hızla beyaz mintanını, siyah şalvarını giyip, kırmızı kuşağını doladıktan sonra soluğu kapıda aldı.

Kapıdaki Turgut Alp'ti. Yüzü kül gibiydi. Etrafında diğer alpler vardı.

"Aykut," dedi ölü gibi... Gerisini getiremedi.

Osman yutkundu. "Dün gece beraber eve gitmediniz mi?" diye sordu.

"O sonra dönecekti eve, ben de vurdum kafayı yattım. Yatmaz olaydım! Sabah atını evin önünde tek başına otlarken bulduk! Hayvancağız kapının önünde bağlanmamış bile."

İşte o zaman Osman ne olduğunu anladı. Yüzündeki kafa karışıklığı ifadesi uçtu gitti, yerine sivri bakışlı bir kartal geldi. Kaşları birer dağ gibi birbirine çatıldı, gözleri alev püskürmek üzere olan bir ejderha gibi kısıldı, elleri çoktan çelik gibi birer yumruk olmuştu bile.

Turgut Alp'in bildiği Osman, oradan çoktan gitmişti de bedeni kalmıştı geriye. Osman'ın gözlerindeki alevi görüyor, vücudundaki katılığa dokunuyordu.

"Korkma kardeşim," dedi Osman. "Ben Aykut'u sana kendi ellerimle getireceğim."

Osman sanki konuşmamıştı da ateş püskürmüştü. Ağzından çıkan her kelime alev gibi yakıcıydı.

Genç adamın bağrındaki ateş yeniden harlanmıştı.

"Ben de geleceğim," dedi Turgut Alp. "O şerefsiz Kalanos eğer kardeşime bir şey yaptıysa ona on mislini yapacağım!"

"Hayır," dedi Osman. "Sen karışmayacaksın."

O sırada Konur Alp atının üstünde soluk soluğa geldi, "İzlerin nereye gittiğini bulduk," dedi. Yüzündeki ifade hiç de iyiye işaret değildi. Saatlerdir iz takip ediyorlardı.

Osman ve Turgut Alp merakla Konur Alp'e baktılar. Turgut Alp, "Nereye götürmüşler?" diye sordu.

Konur Alp'in ağzından çıkan yer koca bir karabasan gibi çöktü ikilinin önüne:

"Kurtkapanı."

Saltuk Alp, "Doğru ya!," dedi, "Şimdi tüm şerefsizler oradadır!" Sonra yumruğunu duvara vurarak, "Bu iş çok zor!" dedi. "Oraya bir Türk'ün diri girip canlı çıkması çok zor!"

Turgut Alp onun yakasına yapışacak oldu ama Ak Timur araya girdi.

Kurtkapanı Malikânesi Rum şövalyelerinin yatağı, sanki onların kutsal mekânıydı. Osman ve arkadaşları hazırlıksız yakalanmışlardı; ne ordu toplayacak zaman vardı, ne de başka bir şey için fırsatları... Osman çabuk düşünmeli, çabuk hareket etmeliydi. Aksi takdirde Aykut Alp'i bir daha göremeyebilirlerdi.

59

Osman Alp ve beş yoldaşı Kurtkapanı Malikânesi'nin önünde onar metre aralıklarla, yan yana dizilmişlerdi. Osman yüzü konağa dönük, sağına Konur Alp ve Ak Timur, soluna da Turgut Alp, Gazi Rahman ve Akça Koca'yı almıştı. Rüzgâr Akça Koca'nın boynundaki atkısını havalandırıyordu. Osman gözlerini kısmış, hınçla ve öfkeyle konağa bakıyordu. Osman Bey, Turgut Alp'in duygusal bir hareketle kendi hayatını da tehlikeye atmaması için hem ondan söz almış hem de babasının yoldaşlarından Gazi Rahman'ı ona hâkim olmakla görevlendirmişti.

Gecenin karanlığında koca malikâne tüm haşmetiyle parlıyordu. Gökyüzündeki ay, binanın beyaz boyalı duvarlarına vurdukça, zaten bir saray yavrusu olan yapı iyice büyük ve görkemli görünüyordu.

Karacahisar Tekfuru Teodor Laskaris'in sınırları içinde bulunan malikâne, dağlarla çevrili doğal bir korunağa sahipti ve tekfurun ev sahipliğinde buradaki av partilerinin merkezi oluyordu. Bu dağlara "Kurtkapanı" denmesi boşuna değildi; gür ormanların bulunduğu bölgede Hristiyan şövalyeler sırf keyif için kurt avlarlardı. Doğu Roma İmparatorluğu'nun IV. Haçlı seferinden sonra İznik'e taşınmasıyla birlikte etrafa

yayılan imparatorluk şövalyeleri kendilerini idmanlı tutmak için vahşi hayvan avlamaya başlamış ve bu ormanlardaki yaban domuzları ve kurtlar en zorlu avları olmuştu. Bu, bir asırdır devam eden bir gelenekti ve zamanla bu av partileri şölene ve eğlenceye dönüşmüştü.

Malikâne ilk defa bir asır kadar önce bu avlara merkezlik yapmak, şövalyeleri ve tekfurları ağırlamak için yapılmıştı. Kurtkapanı Malikânesi sanki tüm tekfurların özerk, ortak alanı, Bitinya'nın bir numaralı avcılık sahasıydı. İdaresi Karacahisar tekfuru Laskaris'teydi ama bu bir idareden daha çok diğer büyük tekfurlara bir hizmet gibiydi. Bu, onun da işine geliyor, bu şeklide imparatorluk vârislerinin dostluğunu sürekli arkasında hissediyor ve bölgedeki artan Türk nüfusu karşısında kendini güvene alıyordu. Karacahisar'daki kendi kalesine on kilometre uzaklıktaki bu yöre onun için sağlam bir tampon bölge durumundaydı.

Son bir haftadır da bölgeye ava gelen üç büyük tekfur ve onların şövalyelerini ağırlıyordu. Gündüzleri av, geceleri vur patlasın çal oynasındı.

Kendini imparatorluğun vârisi olarak gören İnegöl Tekfuru Aya Nikola, onun kadar güçlü olmasa da oldukça nüfuzlu Bilecik Tekfuru Alexis Herakles ve bizzat bir şövalye üstadı olan Harmankaya Tekfuru Mihal Kosses, Karacahisar tekfuru Laskaris'in en önemli konuklarıydı. Bunların yanında Karacahisar tekfurunun hiçbir kural tanımayan, başına bela kardeşi Kalanos, Germiyan Beyi Çuhadar ve pek çok İlhanlı Moğol veziri de Kurtkapanı'nın eğlenceleri arasından nasiplerini alıyorlardı.

Osman, Aykut Alp'in kaçırıldığını ilk duyduğunda bunun Kalanos'un işi olduğunu anlamıştı. Ancak öğrenilmesi gereken Aykut'u nerede tuttuklarıydı. Acele edilmeliydi, aksi takdirde çok geç olabilirdi.

İz sürücüler birkaç saat içinde Aykut Alp'i kaçıran atlıların Kurtkapanı Dağları'na yöneldiği bilgisini getirmişlerdi Osman'a. Haber ilk geldiğinde önlerindeki seçenekleri tartışan Osman ve yoldaşları suspus oldular. Herkes Kurtkapanı'ndaki av partisini, buranın şimdi tam bir şövalye yuvası olduğunu biliyordu ve yapılabilecek hiçbir şey yoktu.

Aykut belli ki Kurtkapanı Malikânesi'nde tutuluyordu. Zaten Karacahisar beyi tarafından iyi bir şekilde korunan bu bina şimdi tüm tekfurların özel kuvvetleriyle iyice yaklaşılmaz hale gelmişti. Osman belki kendine güvenen aşiretlerden küçük bir ordu hazır edip buraya saldırmayı deneyebilirdi ama bunun için vakit yoktu. Bugün bir şey yapılmazsa Aykut Alp'i bir daha göremeyeceklerini biliyorlardı. Ama ellerinden ne gelirdi?

Osman çaresizce oturup en sağlam, en sadık ve en genç adamlarından birinin hunharca öldürülmesini bekleyemezdi. Bunu kendine yediremiyordu. Bay Hoca'dan sonra başka hiçbir adamını önce kendisi ölmeden feda etmeye niyeti yoktu Osman'ın! Herkesin başı çaresizce öne düşmüş, ağızlarını bıçak açmıyorken Osman tek başına Kurtkapanı'na gideceğini söylemişti.

"Bu bir intihar!" diye tepki vermişti Saltuk Alp. Diğer nökerler de onun gibi düşünüyorlardı.

"Ne yani burada oturup kocakarı gibi bekleyecek miyiz?!" diye çıkışmıştı Osman.

Konur Alp, elini Osman'ın omuzuna koyup, soğukkanlı bir şekilde, "Aykut Alp hepimizin dostuydu, dosttan öte kardaşıydı, Osman," demişti. "Ama bahsettiğimiz yer Kurtkapanı. İyi düşün."

"Ben düşüneceğimi düşündüm!" diye kestirip atmıştı Osman.

"O zaman ben de seninle geliyorum!" diyerek ayaklanmıştı Saltuk Alp. Turgut Alp zaten bir an önce kardeşini kurtarmak için sabırsızlanıyor, hiçbir şeyi gözü görmüyordu. Bu yüzden

Osman onun bu işten uzak durması gerektiğini düşündü. Ağabeyin duygusallığı her şeyi daha kötü yapabilirdi.

Osman, "Olmaz, Aykut Alp zaten benim yüzümden yakalandı," dedi. Ne de olsa gece vakti onun yanından ayrıldığında kaçırılmıştı.

Osman, "Bir başkasının yükünü daha üstüme alamam," diye karşı çıksa da ne Saltuk Alp'e, ne de diğer nökerlerine söz geçirebilmişti. Yoldaşların onu yalnız bırakmaya niyetleri yoktu. Giriştikleri iş delilikten başka bir şey değildi ve kendi lehlerine gerçekleşmesi için mucizeden aşağısı kurtarmazdı.

Osman Kurtkapanı'na doğru ilerlerken ağzını bıçak açmamıştı. Ne kadar da uğraşmıştı her şeyi hesaplı kitaplı yapmak, duygularına yenik düşmemek için. Daha ilk adımda yakasını bırakmamışlar, nefes aldırmamışlardı!

Ahde vefa, adamlarına arka çıkmak, arkadaşını kollamak, bunlar Osman'ın kitabının ilk kurallarıydı. Ve şimdi başka hiçbir şey umurunda değildi.

Osman, konağa elli metre kadar kala yoldaşları iki tarafına dizilmiş halde, önündeki ışıl ışıl yapıya bakarken burnundan solumaya devam ediyordu. Her biri iki insan boyundaki üç katlı yapı enine doğru da oldukça genişti. Öne doğru çıkmış orta cephede bir çift ahşap kapı, önünde bir çift nöbetçi ve diğer iki kanatta birer kapı ve birer çift nöbetçi daha vardı. Her bir katta bir düzine bulunan her bir pencere bir insan kadar uzundu ve bu pencerelerin tümünün ardından da ışık geliyordu.

Üst kattaki pencerelerin ardında dans eden yarı çıplak kızları ve ellerindeki kadehlerle ayakta durmaya çalışan şövalyeleri görebiliyordu.

Osman sağa ve sola, adamlarına bir kere daha baktı.

Adamlar "Arkandayız," dercesine başlarını hafifçe kırarak ona selam verdikten sonra Osman atından indi. Yoldaşları da

onu takip etti. Sanki arkalarında koca bir ordu varmış gibi yan yana ağır ağır yürüyorlardı.

Osman, konağa iyice yaklaşınca, "Kalanos!" diye bir nara attı.

"Ey Kalanos! Dinle sesimi!"

Osman birkaç pencerenin açıldığını ve kellelerin dışarıya sarktığını gördü.

"Ey Kalanos sana derim! Gece vakti adam kaçırmak iş midir?!

Ey Kalanos dinle sesimi! Sende hiç yiğitlik yok mudur?!

Kancık karı gibi adam kaçırmak erkeklik midir?!

Çık ortaya!"

Osman diyecekleri bitince durdu.

Kapının önündeki nöbetçiler bu naralardan sanki gök gürüldemiş gibi irkildiler ve öne atıldılar.

Bir düzine nöbetçi ve beş Türk karşı karşıya geldi.

Birkaç kılıç darbesi, birkaç yumruk ve bir iki tekmenin ardından ayakta kalan, altı alp oldu.

Fakat nöbetçiler henüz yere yıkılmıştı ki malikânenin sağ ve sol kanadındaki iki kapı açıldı. Her iki taraftan da yirmişer asker dışarıya çıktı. Hepsi de mızrakları olan iki düzine muhafızdı bunlar. Altı Türk'ün önünde etten bir duvar ördüler. Ellerinde mızrakları, bellerinde kılıçları, birçoğu zırhlı askerler Türklere saldırmak için emir bekler gibi duruyorlardı.

Altı Türk'ü başak kesen tırpan gibi biçmeleri an meselesiydi.

O sırada üst kattan, eğlencenin olduğu yerden bir pencere açıldı. Cama çıkan adam içerdeki en nüfuzlu kişi, İnegöl tekfuru Aya Nikola'nın ta kendisiydi.

"Kimsin? Ne istiyorsun?!" diye bağırdı elinde bir kadeh tutarak.

Osman kükrer gibi yanıtladı:

"Ben Kayı Beyi Ertuğrul Gazi'nin oğlu Osman'ım!"

Sonra ekledi:

"Kalanos'u isterim!"

Bir süre cevap gelmedi. Osman ve yoldaşları gülüşmeleri duyabiliyorlardı.

"Ne yapacaksın Kalanos'u?" diye sordu Aya Nikola.

"Benim adamımı kaçırdı. Onu ararım!"

Osman'ın her sözü binanın içinde bir demiri döver gibi yankılanıyordu.

Sonra yine bir süre sessizlik oldu. Aya Nikola kafasını içeri sokup sokup tekrar geri geliyordu. Belli ki içerdekilerden konuyla ilgili bilgi alıyordu.

"Yaklaş!" diye bağırdı tekrar Aya Nikola.

Osman ve yoldaşları muhafızların üstlerine doğru adım atacak oldular.

"Hepiniz değil! Bir tek sen yaklaş!" diyerek uyardı Aya Nikola.

Osman yoldaşlarını eliyle durdurdu. Ak Timur ile göz göze geldi. Beriki, başını hayır anlamında iki tarafa salladı.

Fakat Osman dinlemedi, ileriye doğru on adım daha attı ve Aya Nikola'nın yüzünü görecek kadar yaklaştı. Aya Nikola'nın kafasının tepesi keldi ve iki yanındaki ak saçların arasından kepçe kulakları çıkıyordu. Sivri bir çenesi ve sipsivri bir burnu vardı. İnegöl Tekfuru da şimdi Osman'ı daha yakından görebiliyordu. Bakışları ayağının altında çiğnemeye hazırlandığı bir böceğe bakar gibi tiksinti doluydu.

"Cesaretine söyleyecek yok, delikanlı," dedi Aya Nikola camdan. Bu Türk'e tepeden konuşmak hoşuna gitmişti. "Ama söyle bana, neden şimdi seni şuracıkta gebertmeyeyim?"

Osman, yukarı doğru bakarak cevap verdi:

"Aya Nikola, ben ve adamlarımın seninle bir sorunu yoktur. Bizim tek istediğimiz kardaşımız Aykut Alp'i alıp buradan ayrılmaktır."

Osman kısa bir ara sustu ve ekledi:

"Ama eğer bize bir şey yapacak olursan sulh bozulur ve Selçuklu sultanı ile durduk yerde sıkıntı yaşarsın. Ben senin bunu istemediğini bilirim. Kalanos gibi bir alçak için hesaplarını bozmayacağını da bilirim. Diyeceğim odur ki, ya bize Aykut'u ver, ya da Kalanos'u ver, ey İnegöl Tekfuru Aya Nikola!"

Aya Nikola öfkelendi, "Sen benim Selçuklu sultanından korktuğumu mu sanıyorsun!" dedi. Konuşurken ağzından köpükler çıkıyordu. "Eğer siz huzur içinde bu topraklarda yaşıyorsanız ben izin verdiğim içindir!"

Aslında Aya Nikola, Osman'ın dediklerinin doğru olduğunu biliyordu. Biraz daha sabrederse Türklerle hiç savaşmaya gerek kalmadan tüm bu toprakların tek hâkimi olacağını, hele Ertuğrul Gazi öldükten sonra Kayı başta olmak üzere pek çok aşiretin başsız kalacağını hesap ediyordu. Tam bir hesap kitap adamıydı Aya Nikola, gereksiz hiçbir risk almaz, zaferleri masa başında kazanırdı..

Bunları biliyordu ama Osman'ın karşısında kabul etmeyi gururuna yediremiyordu. Naiplerinin yarısı İlhanlılarda diğer yarısı da Konstantinopol'de mekik dokuyor, Anadolu topraklarının tamamının idaresine Doğu Roma İmparatorluğu adına çok yakında hâkim olmayı planlıyordu. Şimdi durduk yerde bu kılçığa müsaade edemezdi. Aya Nikola dünden bugüne yaşayarak, hırsıyla hareket ederek bölgenin en güçlü tekfuru haline gelmemişti. O, asırlık hesapların, büyük planların adamıydı. Şimdi şurada şu altı Türkün canına okuyuverse belki öfkesi dinerdi, pek de hoşuna giderdi ama sonra aşiretler, Selçuklu, Moğollar ve diğer tekfurlar derken durduk yerde kontrol edemeyeceği bir karmaşa çıkabilirdi. Aya Nikola hiçbir zaman küçük hesap yapmazdı.

Başını Osman'ın ardına çevirerek onun adamlarına baktı ve sonra tekrar Osman'a döndü. Kararını vermişti.

"Tamam," dedi gülerek. Öfkesi bağırıp çağırınca yatışmıştı. "Tamam, sana istediğini vereceğim ama bir şartla."

Osman dinliyordu.

"Eğer adamını istiyorsan gelip onu kendi ellerinle alacaksın. Onu hak etmelisin. Bir tek sen geleceksin. Silahsız!"

Osman adamlarına baktı. Hepsi de ona "Sakın bunu aklından bile geçirme!" der gibi bakıyorlardı.

Osman tekrar Aya Nikola'ya döndü. "Tamam," dedi. Belindeki kılıcı, sırtındaki ok tirkeşini ve kuşağındaki hançeri teker teker çıkarıp yere koydu. Öndeki iki dizi muhafız açıldı, Osman malikânenin kapısından içeriye girdi ve gözden kayboldu.

Arkadaki beş yoldaş hareketlendi, onun yanına gidecek oldular, ama muhafızlar hep birden mızraklarını dimdik alplere doğrulttular.

Aya Nikola yukarıdan, "En ufak bir hareketlerinde hepsini de öldürün!" diye emretti.

60

Osman etrafını sarmış üç muhafızla birlikte ikinci kata çıktığında kendisini büyük, gösterişli bir salonun içinde buldu. Odanın her tarafı duvardaki meşale ve lambalarla ışıl ışıldı.

Odadaki dikdörtgen masanın başucunda bir elinde kadeh diğer elinde üzüm taneleri Aya Nikola oturuyordu. Pamuklu kumaştan beyaz tuniği ve üstü mor ve altın sarısı işlemeli yine beyaz renkte dökümlü togası vardı. Toga, Roma kraliyet mensuplarının yaptığı gibi sağ omzundan altın bir tokayla uçları birbirine tutturulmuştu. Kat kat kumaşlardan oluşan bu kıyafetler Aya Nikola'nın kendini bizzat imparatorluk vârisi saydığının bir numaralı göstergesiydi.

Sağ köşede Bilecik Tekfuru Herakles elindeki armudu keskin bir bıçakla dilimlemekle meşguldü. Katolik şövalyelerin bölgedeki üstadı Roger de Flor ise masadan yarım metre kadar uzakta, her zamanki gibi kızlarla ilgileniyordu. Sarışın, saçlarını ortadan ikiye ayırmış, keçi sakallı yakışıklı bir adamdı Roger de Flor. Bir göğsü açık bir kız, adamın kucağına iyice kurulmuştu. Roger'ın eli, kızın kalçasındaydı. Osman, onun kılıç sapının ucundaki dairenin içinde bir haç görebiliyordu. Belli ki bu adamın Kudüs'te de başarıları olmuştu.

Herakles'in hemen karşısında, masanın öbür tarafında Karacahisar Beyi Laskaris ve yanı başında kardeşi Kalanos oturuyordu. Masanın ortasında orası burası didiklenmiş bir domuz yahnisi, tatlılar, çanak çanak kuruyemiş, kuru kayısılar, cevizler ve şarap testileri duruyordu. Bunun dışında masanın etrafında, salondaki koltuklarda ve ayakta onca adam ve şövalye vardı. Hizmetli kızlar şarapları bitirenlerin bardaklarını dolduruyorlardı hemen.

Aya Nikola'nın yanı başında simsiyah zırhı, sırtından çarpı şeklinde beliren çift kılıcıyla dikkat çeken uzun boylu bir şövalye duruyordu. Adam keskin gözlerle dik dik Osman' a baktı.

Osman bu herifi hemen tanıdı. Bu, Bay Hoca'nın katili, Aya Nikola'nın bir numaralı koruması Basil, nam-ı diğer Kara Şövalye idi. Osman yumruklarını sıktı.

Duvarlar, içleri doldurulmuş kurt kafaları ve geyik başlarıyla süslenmişti. Kurtlardan bazıları tam da ağzını açmış saldıracak şekilde duvara asılmıştı.

Osman Bey, Bilecik Tekfuru'nun hemen yanındaki Mihal ile kısa bir süre göz göze geldi. Az öte tarafta da kafası sarıklı kişinin Germiyan Beyi ve ayaktaki kaftanlıların da onun adamları olduğunu anladı.

"Bana senin Ermenibeli'nde öldüğünü söylemişlerdi," dedi Aya Nikola. Etrafındakilere bakarak gülümsedi ve "Ben hayaletlere inanmam. Demek ki yaşıyorsun!" dedi.

"Yürekli çocukmuşsun," diye devam etti İnegöl Tekfuru bir üzüm salkımını ağzında çiğnerken. "Bunun babası zamanında benim hayvanlarıma göz kulak olurdu." Parmağıyla bir hayvanı işaret eder gibi göstermişti Osman'ı. "Kayı Beyi, Konya Sultanı'nın sadık adamlarından biriydi. Söz dinlerdi." Bakışları tekrar Osman'a döndü. "Şimdiki nesil laf dinlemiyor."

Aya Nikola Osman'ı bir süre süzdü. Aklına bir şey gelmiş gibi gülümsedi. Kadehinden bir yudum aldı ve devam etti:

"Hatta yanlış hatırlamıyorsam, burası bunun babasının zamanında Türkler tarafından yeniden yapılmıştı. Önce burada biz vardık, sonra bunlar geldiler, sonra biz tekrar aldık..." Sıkılmış gibi yüzünü buruşturdu. "İşte böyle sıkıcı bir şey savaşmak falan..."

Osman, Aya Nikola'nın damarına damarına bastığını, onu ezdiğini görüyordu. Ama tavrını korudu. "Aykut Alp, nerede?" diye sordu keskin bir ifadeyle.

Aya Nikola birden ayağa kalktı. Ağır ağır adımlarla masanın etrafında dolanmaya başladı. Yüzündeki eğlenceli ifade gitmişti.

"Önce söz dinlemeyi öğreneceksin," dedi Aya Nikola. Elindeki üzüm tanelerini birer birer ağzına atıyor, ağır ağır çiğniyor, sonra çekirdeklerini yere tükürüyordu. "Baban, büyüklerin konuşurken onları dinlemeyi sana öğretmiş olmalı. Bu topraklarda tutunmak istiyorsan önce haddini bileceksin."

Aya Nikola konuşurken Mihal hariç tüm konukların yüzünde pis bir sırıtma beliriyordu. Mihal başını belaya sokmamak için zoraki olarak ağzını büküveriyordu.

Odadaki kızlar ise Osman'ı farklı bir bakışla süzüyor, bu cesur Türkün güçlü kollarında olmayı arzuluyorlardı. Bir tanesi kimse farkına varmaksızın Osman'a bakış atarken parmağını dudaklarında ve dilinde gezdiriyordu.

Aya Nikola ağır ağır masanın etrafından dolanıp Osman'ın tam karşısına geçti. Hiçbir şey söylemeden onun gözlerinin içine baktı.

Osman da bakışlarını hiç kaçırmıyor, gözünü kırpmıyordu. Elinin tek hareketiyle bu herifin boynunu tavuk boğazlar gibi sıkabilir, soluğunu anında kesebilirdi.

Ama ya sonra?

İşte sonrası onu korkutuyordu. Evet, kendisini de oracıkta öldürürlerdi ama onu korkutan bu değildi. İmparatorluğun Bitinya'daki bu en önemli vârisini öldürmek demek sadece Kayıların değil bu bölgedeki tüm Türklerin kökünün kazınması demekti. Yakılan köyler, yıkılan evler, tecavüz edilen kadınlar demekti. Kayılar henüz böyle bir savaşa hazır değildi. Bu yüzden Osman Aykut Alp'i kurtarmak istiyorsa bunu tek başına ve sessiz sedasız yapmalıydı.

Aya Nikola Osman'ın bakışlarından rahatsız oldu. Bunu etrafına hissettirmemek için koca bir kahkaha patlattı. Elini Osman'ın omzuna koyarak, "Ah bu Türkler," diye alaylı bir ifadeyle yakındı.

"Getirin bakalım şu Aykut kimmiş merak ettim!" diye devam etti Osman'a arkasını döndükten sonra. "Bu kadar istediklerine göre bayağı maharetli biri olmalı!"

Kalanos bunu beklemiyormuş gibi ayağa zıpladı:

"Bu pisliğe gerçekten istediğini vermeyeceksiniz değil mi!?" diye karşı çıktı. Sonra bir şey unutmuş gibi hemen ekledi, "...sayın majeste Nikola?"

Aya Nikola bu çıkıştan memnun olmamıştı. "Ah yüce tanrım! Ah bu gençlik! Kimlerle uğraşıyorum böyle!?" diye söylenerek Kalanos'un yanına gitti.

Kalanos'un ağabeyi Karacahisar Tekfuru devreye girdi:

"Siz onun kusuruna bakmayın lordum, her zamanki patavatsızlığı. Fakat size de anlattığımız gibi bu Aykut denen Türk onun sevgilisine sataşmış. Bunun cezasının ne olduğunu biliyorsunuz."

Aya Nikola, Kalanos'un yanına geldiğinde suratına onu sever gibi iki şaplak kondurup, "Otur yerine, heyecanlanma," dedi ve tekrar adamlarına döndü:

"Getirin şu herifi dedim size!" diye emretti.

İki görevli geri geldiklerinde ortalarında ayakta zar zor duran Aykut'u da getirmişlerdi. Türkün suratı tanınmaz hale

gelmişti; yüzü şişiklerle doluydu. İki kaşı da patlamış, bir gözü yumurta gibi şişmiş dolmuş, dudaklarına kan oturmuştu.

Aykut ayakta zor duruyordu, yarı baygındı. Tek gözü Osman'ı görünce kendine gelir gibi oldu, ama ne olduğunu anlamakta zorlanıyordu. Elleri arkadan bağlanmış, ayaklarına zincir vurulmuş, ağzına boynunun arkasından dolaşan bir bez parçası geçirilmişti. Mintanı paramparçaydı.

Aya Nikola leş görmüş gibi yüzünü buruşturdu. "Bu muydu aradığın?" dedi Osman'a alaycı bir ifadeyle. "Kusura bakma, belli ki Kalanos'un adamları bunu biraz hırpalamış."

Onun "biraz hırpalamışlar" dediği bildiğin ölünceye kadar dövmekti. Osman Aykut'un yanına gitmek için ileri doğru hareketlendi fakat yanındaki adamlar onu tuttu.

"Acele etmek yok," dedi Aya Nikola tekrar yerine geçerken. "Her şeyin bir karşılığı var, biliyorsun." Ağzına bir üzüm daha attı.

Aya Nikola ağır ağır, tadını çıkara çıkara eğlenmeyi severdi. Dökümlü togasının kumaşını kolundan özenle topladıktan sonra tekrar masanın başına, koltuğuna oturdu.

"Şimdi soru şu," diye devam etti, "Bu Türk'ün karşılığı ne olacak?"

Masadakilerden cevap bekler gibi yüzünü misafirlerin üzerinde dolaştırdı.

Misafirlerden biri, "Bize yüz florin getirsin!" dedi gülerek. Ama Aya Nikola hoşlanmadı bu tekliften:

"Para, para, para... İşiniz gücünüz para pul. Oysaki ben daha eğlenceli bir şey arıyorum. Buradaki havaya uygun bir şey!"

Bir ara durakladı ve sonra, "İyi bir kavga izlemeyeli epey zaman oldu," dedi.

"Evet," dedi masadaki bir diğer lord, "bizim iyi bir şövalyemizle dövüşsün izleyelim."

Aya Nikola, "İşte şimdi konuşuyorsunuz!" dedi. Yüzü iyice gülmeye başlamıştı. "Ama bire bir adil olmaz. Bu Türk, bu Aykut denilen herifi o kadar istiyorsa bunu hak etmeli... O zaman üçe bir olsun!"

Karacahisar tekfuru bu işin sonunun nereye gideceğini öğrenir öğrenmez yüzü güldü. "Osman silahsız, bizimkiler silahlı olsun!" diye ekledi.

"Hiçbir işi şansa bırakmıyorsun, Laskaris, öyle değil mi?!" dedi Aya Nikola. Bu teklifi de beğenmişti.

Osman, başka şansının olmadığını biliyordu. Ölü ya da diri buradan Aykut'u almadan gitmeye niyeti yoktu. Hele yoldaşına yapılanları gördükten sonra hıncı iyice artmıştı.

Salondaki kızların şaşkın bakışları altında masa biraz kenara çekildi, sandalyeler duvara dizildi ve ortaya dövüşülebilecek genişçe bir alan açıldı. Ellerde içkiler, kucaklarda kızlar, tüm konuklar iyi bir gösteri izlemeye hazırlanır gibi duvar boyu dizildiler. Aykut'u köşeye, Osman'ın ulaşamayacağı bir noktaya çekip oturttular.

"Genç adam," dedi Aya Nikola Osman'a, "Sana şövalye birliğimin üstadını tanıştırayım: Kara Şövalye, Basil!"

Bu, Osman'ın içeriye girer girmez dikkat kesildiği zırhlı şövalyeydi. Aya Nikola'nın bir an bile tepesinden ayrılmıyordu. Adam tepeden tırnağa zırhlıydı. Kendisi de eğlenmeyi severdi elbette ama onun eğlencesi efendisi Aya Nikola yattığı zaman başlardı. Eğlence boyunca içki içmeyen belki de tek kişi buydu. Metal omuzlukları, göğüslüğü, kasıklıkları, baştan aşağıya metal kaplama bacaklar ve eldivenleriyle birlikte müthiş bir korumaya sahipti. Koltuğunun altında tuttuğu demir miğferini de kafasına geçirince adam tam bir savaş makinesine dönüşecekti.

Osman meydanın ortasında yerini aldığında Aya Nikola tekrar konuştu:

"Ama Basil'in savaşacağı insanın onun ayarında olması gerekiyor. Herkesle savaşmaz. Siz Türkler nasıl diyorsunuz, 'Davul da dengiyle çalar,' değil mi?"

Germiyan Beyi, "Davul bile dengi dengine çalar," diye düzeltti.

Aya Nikola, "Evet evet işte o!" dedi. "Bu yüzden önce görelim bakalım ne kadar maharetlisin," diyerek yandaki bir adamı işaret etti. Belinden üstü ve ayakları çıplak, şişman ama iri yarı, bir buçuk insan boyunda bir insan azmanı ileri çıktı. Adamın karnı davul gibiydi ve şişmanlıktan sanki kadın gibi göğüsleri fışkırıyordu. Yüzü bir domuzunki kadar çirkin ve sevimsizdi.

İkili karşı karşıya gelince bir süre birbirlerini süzdüler. Kenarda oturanlar "Cellat" diyerek Osman'ın rakibinin adını, daha doğrusu lakabını fısıldıyorlardı birbirlerine.

Aya Nikola, "E ne duruyorsunuz başlasanıza!" dedi sabırsızca.

Osman, rakibinin ötesinde yere oturtulan Aykut'u gördüğünde daha fazla bekleyemedi ve yumruğunu adamın suratına çakmak için hareketlendi. Fakat Aya Nikola hemen müdahale etti, "Bir dakika!" dedi, "Önce tokat dövüşü yapacaksınız. Her şeyin bir sırası var!" Ağzına bir üzüm daha attı.

Aya Nikola'nın emirlerine itaat edilmesini garanti altına almak için üç muhafız öne çıktı ve germeli Tatar yaylarını kurdular. Yayların ucunda Osman vardı.

Cellat, Osman'a tepeden bakıyordu. Ağzında pis bir sırıtma peyda oldu.

"Misafir olduğun için ilk vuruş hakkı senin," dedi Aya Nikola sırıtarak.

Osman bu adamın ellerindeki kandan onun Aykut'u dövenlerden biri olduğunu anladı. Kendi elinin ayasına baktı ve kulağında şu ifade çınladı: "Mermer tokadı!.. Adam tokatlamak kolaydır, sıkıysa bu mermeri tokatla!"

61

Cellat güldü, ağzındaki sapsarı dişler ortaya çıktı. Kayı delikanlısı tüm vücudunu kullanarak, belini, göğsünü ve omuzları da işe katarak adamın sol yanağına şap diye gömdü tokadı.

Genç adam tokadı Cellat'ın yanağına öyle bir öfkeyle indirdi ki şişkonun suratına sanki bir insan eli değil de demir bir gürz inmişti.

Adam bir süre hiçbir tepki vermeden öylece kalakaldı. Kalabalık merakla celladın ne yapacağını bekliyordu. Sonra adamın kulağından kan geldi ve herif koca bir ağaç gibi yere yığıldı.

Osman'ın tokadının yarattığı darbe adamın kulak zarını patlatmış ve dengesini bozmuştu.

Osman'ın Anadolu ovalarında yaşadıkları, İtburnu'ndaki günleri, bir ağacın tepesinden sallandırılışı, zorla dövüştürülmesi, yaşamındaki her şey onu sıradan bir insandan, sıradan bir savaşçıdan çok daha güçlü hale getirmişti. Yıllarca odun kırmak için baltayı tutuşu, su taşımak için bakraçları tartması, tarla sürmek için sabanı çekmesi ve yay kurmak için kabzaya yapışması, kısacası yaşamındaki her detay Osman'ın elleri başta olmak üzere tüm vücudunu doğal bir savaş makinesine dönüştürmüştü.

Ama bunlar bir yana, hiçbir pehlivanın çekemediği yayları ona kurduran, onun bu aslanpençelerini andıran ellerindeki gücün sırrı başkaydı. O, gençliğinde mermer tokatlayarak ellerini birer kaya parçası gibi sağlam ve güçlü yapmıştı. Ertuğrul Gazi, bir gün onun, kardeşi Gündüz'le kavga ederken yakalamıştı. Osman, ağabeyinin tepesine çıkmış, suratına vurup duruyordu. Kayı Beyi, "Osman'ı bir kedi yavrusu gibi ensesinden yakalamış ve onu güzelce fırçaladıktan sonra, "Adam dövmek kolaydır," diyerek eski bir Selçuklu çeşmesinin yanına getirmişti. "Sıkıysa bu mermeri tokatla da görelim!"

Osman ağlaya ağlaya, elleri kızarana, şişene, nasırlanana kadar günlerce o mermeri dövmek zorunda kalmıştı. O günden sonra Osman iki şeyi öğrenmişti. Ağabeye asla el kalkmayacağını ve mermer tokatlayan ellerin yay çekmede ve kılıç tutmada büyük üstünlük sağladığını...

Osman, bir kere daha Aykut'a baktı. Celladı, Aya Nikola, Karacahisar tekfuru Laskaris ve kardeşi Kalanos'un öfkeli bakışları altında kenara çektiler.

Aya Nikola hiç ikiletmeden kenardaki ikinci askeri Osman'ın karşısına sürdü.

Bu adam, Kurtkapanı'nın baş muhafızıydı. Cellat kadar iri yarıydı ama ondaki yağların hiçbiri bu adamda yoktu; yağların yerini göz dolduran kaslar ve kalın kemikler alıyordu. Muhafızın sol tarafı; omuzları, kolları ve elleri zırhlı, diğer yanı açıktı. Belli ki sol tarafını zırh olarak kullanmaya alışkın bir dövüşçüydü. Bacağında da sıradan bir deri pantolon, ayaklarında dizlerine kadar çıkan çizmeleri vardı.

Fakat adamı güçlü kılan ne kasları ne de zırhıydı. Bu muhafız elinde öyle bir silah tutuyordu ki dövüşüp oynayarak vakit geçirmeye hiç niyeti yok gibi görünüyordu. Sağ elindeki demirdöven -ki bu uçlarında birer demir top bulunan iki metrelik kalın bir zincirdi- muhafızın önüne çıkan savaşçıları rahatlıkla yere yıkmasını sağlıyordu.

Demirdöveni herkes kullanamazdı. Bu, tehlikeli bir silahtı. Tutulması, sallanması ve savrulması ayrı birer maharet isterdi. Her önüne çıkan savaşçı bunu eline alamazdı. Deneyimsiz bir savaşçının eline koluna dolanır, avcıyı av konumuna getiriverirdi.

Mihal, söz alarak, "Ama bu biraz kolay olmuyor mu, Aya Nikola?" diye sordu kinaye ederek. "Türk'e en azından bir sopa verelim da azıcık dövüş izleyelim."

Osman, Mihal'in yapmaya çalıştığı şeyi anlıyordu ama ondan başka kimse bir şeyden şüphelenmedi, aksine, Harmankaya tekfuruna hak verdiler. Zira Aya Nikola severdi Mihal'i, yıllar önceki bir savaştan onun sayesinde canlı çıkmıştı.

Böylece Aya Nikola'nın emriyle Osman'ın eline bir sopa tutuşturdular.

Osman sopayı sağ eline alır almaz tam bir ölüm makinesi halinde ona saldırmayı bekleyen rakibinin karşısında gardını aldı. Ayaklar omuz genişliğinde açık, vücut kırk beş derece rakibe doğru dönük, eller yukarıda, çene aşağıda, dirsekleri içeride ve gözler dimdik rakipte. Her bir detayı titizlikle düşünülmüş ve deneyimle sabit bu duruş Osman'ı ya kurtaracak ya da bir grup çakalın önünde keyif verici bir ava dönüştürecekti.

Muhafız sağ elindeki demir döveni çevirmeye başladı. Bunu yaparken Osman'ın gözlerinin içine bakıyor, onun sinirlerini bozmayı hedefliyordu. Adamın küreleri fırıl fırıl döndürüşüne kolunun hızlı hareketleri de eklenince bu işte tam bir usta oluşu ortaya çıkıyordu. Bu savrulmalarla birlikte rakibinin atağın nereden geleceğini, kürelerin başına mı yoksa karnına mı geleceğini kestirmesini zorlaştırmak istiyordu.

Çok geçmedi, muhafız zincirin ucundan sallanan topuzları Osman'ın soluna doğru hızla savurdu. Osman son anda kenara kaçtı ve demir küreler arka taraftaki bir masayı çatırt diye ortadan ikiye ayırdı. O kesimdeki kızlar ve erkekler iki tarafa kaçıştılar.

Büyük masadaki konuklar zevkle gülüyorlardı.

Osman karşı bir darbe yapamadan muhafız kendini toplamış, tekrar saldırı konumuna geçmişti. Demirdöveni Osman'ın suratını yalarcasına birkaç kez daha savurduktan sonra sol eliyle Osman'ın suratına sağlam bir yumruk geçirdi. Genç adam yumruğun darbesiyle dengesini yitirip de bu sefer küreye hedef olacaktı ki kendini yere attı.

Osman kendini yere atarak bu ataktan kurtulmuştu fakat bu sefer de kendini adamın tekme darbeleri arasında buldu. O yerde yuvarlandıkça demir döven saliselik bir zaman dilimiyle Osman'ın bedenini kaçırıyor ve yerdeki tahtaları tuz buz ediyordu. Topuzlardan biri bir ara tahta parçalarının arasına saplanınca Osman da ihtiyacı olan arayı yakaladı ve hemen doğruldu.

Misafirlerin kimisi şaraplarından yudumluyor, kimisi kıkır kıkır gülüyordu.

Osman bu şekilde sürekli savunmada kalırsa başarılı olamazdı. En kısa zamanda bir şey yapmalı, rakibinin moral üstünlüğünü bozmalıydı. Ayrıca şimdiye kadar savurduğu darbelerden bir tanesine maruz kalması bile ölümü demekti. Kılıç yalarsa sıyırır geçer, bıçak küçük bir kesikle idare edilirdi. Ama topuz bir yerine denk geldi mi, işte o zaman rakibinin merhametine kaldığı gündü ve bu adamların merhamet göstermeye zerre kadar niyetleri yoktu.

Muhafız demir döveni tekrar sallamaya başlamıştı ki Osman ihtiyacı olan açıklığı gördü ve elindeki sopayı adamın tam boynunda şaklatıp geri çekti.

Bir sopa doğru kullanıldığında bir baltadan daha etkili olabilirdi, yeter ki hedef noktası iyi seçilsin ve darbe sağlam vurulsun. İşte Osman'ın yaptığı buydu, vücudun en yumuşak dokularından olan boyna vurması boşuna değildi.

Muhafız müthiş bir ıstırap hissetti, sağ tarafına felç gelmiş gibi zınk diye elindeki topuzları düşürdü. Bu sarsılma anını

Osman iyi kullandı ve etraftakilerin takip edemediği bir hızla sopayı adamın ensesi, burnu, ön sağ kolu ve sol kulağı arasında "tak tak tak!" davul çalar gibi gezdirdi. Bir ara iki rakip arasında koca bir kelebek dolaşıyor gibi hareketler oluştu.

Osman adam toparlanmadan geri çekilip tekrar gardını aldığında muhafızın burnu kırılmış, omuriliği hasar görmüş ve sağ önkolunun kemiği çatlamıştı.

Mücadele üstünlüğü birdenbire artık Osman'daydı.

İşte o zaman Basil daha fazla beklemenin anlamsız olduğunu düşünerek miğferini kafasına geçirdi. Karşısındaki mücadelenin nereye gittiğini görmek için müneccim olmaya gerek yoktu.

62

Kara Şövalye Basil, başına tüm yüzünü kaplayan miğferini geçirince iyice ürkütücü bir hal aldı. Adamın insan yüzü gitmiş, ortaya bir canavar çıkmıştı sanki. Ters bir kovayı andıran başlıkta yatay tek çizgi şeklinde sadece gözbebeklerinin görülebildiği bir siperlik vardı.

Şövalyenin pelerinini bir kız zevkle çözerek çıkardı ve Basil, salonun ortasında, Osman'ın karşısındaki yerini aldı. Sırtından iki kılıcını birden kanatlarını açan bir ejderha gibi çıkarttı.

Osman, Basil de dövüşe katılınca hemen hareketlendi; ne olursa olsun iki rakibini dümdüz karşısına almamalıydı. Bu yüzden ağır ağır adımlarla muhafızın etrafında dönüyor, şövalyenin konumuna göre yer değiştiriyordu. Adamları bir şekilde tek sıra halinde tutabilmeli, bir adamı sürekli kendisi ile diğer rakip arasında koruyabilmeliydi. İkinci rakibi ile arasında doğal bir paravan oluşturuyor, üstelik ortadaki muhafızı da şövalyenin darbelerine açık hale getiriyordu.

Muhafız artık iyice sabrını kaybetmişti ve elindeki koca topuzlarla Türkü yenemediği için kendini aşağılanmış hissediyordu. Ardı ardına elindeki demir döveni Osman'a salladı fakat bakışlarındaki ve vuruşlarındaki keskinlik gitmişti. Os-

man'ın üzerine sallanan küre hedefini ıskaladıkça duvardaki kurt, geyik ve ayı başlarına çarpıyor, bunlardan birkaçını yere yıkıyordu.

Kızın biri önüne yuvarlanan kurt kellesiyle birlikte haykırdı.

Osman sağlam bir iki yumrukla muhafızı sersemletip son darbeyi indirmeye hazırlanıyordu ki Basil kılıçlardan birini hızla Osman'ın tepesine, dikine indirdi. Eğer hedefine denk gelse kafatasını ortadan ikiye ayıracak bir darbeydi bu.

Osman ani bir refleks ile öyle hızlı hareket etti ki elindeki sopanın iki tarafından tutarak kılıcı dikine kesti ve kollarını öne, kendini arkaya çıkararak darbeden kurtuldu. Fakat sopa ikiye parçalanmıştı.

Basil burada durmadı, zırh kaplı ayağıyla Osman'ın bacağına, yarası olan yere öyle bir vurdu ki Osman müthiş bir ıstırap duydu. O bacağı boşa çıkmıştı. Dikkatli şövalye, Türk'ün tam yarası olan yeri yakalamıştı.

Osman artık sendeliyordu.

Şimdi hem muhafız hem şövalye iki tarafından saldırıyordu. Solunda demir toplar, sağında şövalye kılıçları vücudunu yalıyor, kesiyor, kanatıyordu. Sağ omzunu ve sol kolunu yalayıp geçen kılıç darbeleri derin kesikler oluşturmuştu. Kalabalık "Hadi Basil! Bitir işini!" diye bağırıyor, darbeler kanla sonuçlandıkça kızların yürekleri ağızlarına geliyordu.

Artık şövalye sağlam bir kılıç hareketi, muhafız da Osman'ın tam suratını hedef alacak bir küre darbesi geçirmeye hazırlanıyordu.

İlk önce küre geldi. Osman elindeki sopa yarısıyla önce kürenin zincirini sopaya doladı, sonra birden muhafızı kendine çekti. Hızla savrulan güllenin zinciri sopanın etrafına dolanıvermişti ve muhafız silahı elinden bırakamayınca kendini Osman'ın suratında buldu. Osman tam o sırada öte tarafından gelen kılıç darbesine muhafızı kalkan olarak kullandı.

Adamın sırtında boydan boya bir yarık oluştu.

Muhafız cansız bir şekilde yere düşerken Osman da demirdöveni kapmıştı.

Şimdi Basil ve Osman teke tekti.

Osman'ın kan akmayan tek bir uzvu yok gibiydi. Şalvarı da mintanı da kesiklerle doluydu. Basil ise zırhının verdiği avantajla sapasağlam ayaktaydı. Osman yorgundu, Basil ise daha henüz ısınıyordu ve rakibini izledikçe onu tanıma fırsatı bulmuş, Osman'ın sağ omzunda ve sol bacağında bir sıkıntının olduğunu anlamıştı.

Şövalye'nin kılıçları Osman'ın önünde kanat çırparken Osman kenara kaydı ve iyi bir zamanlamayla elindeki küreyi rakibinin miğferine oturttu. Darbeden son anda kaçan şövalye kürenin delici çivilerinin metale batmasını engellemişti ama kafasındaki miğferin yamulmasına bir şey yapamamıştı. Siperliği kaydığı için önünü göremiyordu.

Şövalye miğferi kafasından çıkartıp atacakken Osman demir döveni adamın tam karnına geçirmek için abandı.

Herkesin yüreği ağzına gelmiş, mücadelenin akıbeti birdenbire değişivermişti.

Fakat o anda Osman'ın etrafında beş asker daha belirdi. Bir tanesi ayağının tabanıyla arkadan Osman'a tekmeyi indirdi ve onu dizlerinin üzerine yıktı. Kenardaki bir tanesi Osman'ın suratına sağlam bir yumruk geçirdi. Bir başkası dört uzvu üzerinde kalan genç adamın sırtına, öbür taraftaki karnına esaslı tekmeler geçirdiler.

Osman yere kan tükürdü.

Basil siperliğini çıkarmış, elindeki kılıcı kurbanlık koyun gibi önünde duran Osman'ın kellesine çalmak için havaya kaldırmıştı.

Osman, Aykut ile yüz yüze geldi. Onun açık gözünden akan yaşı görebiliyordu.

Kılıç, Osman'ın ensesine savrulmak üzereyken Aya Nikola, "Yeter!" diye bağırdı ve ayağa kalktı. "Bugünlük bu kadar yeter. Bırakın bu herifi." Kaşlarını çatmıştı ama işi alaya vurdu: "Öyle görünüyor ki bu Türk bizim sandığımızdan daha yetenekli."

Misafirlerin şarapları ve meyveleri ellerinde donakalmıştı.

Aya Nikola sert bir şekilde tekrarladı:

"Bırakın ikisi de gitsin."

Kalanos, "Ama lordum!" diyerek itiraz etti.

Aya Nikola, "Kes sesini," diye karşılık verdi. "Senin aptallıklarınla kaybedecek zamanım yok. O kadar istiyorsan buyur çık karşısına. Üç kişiyle adam kaçırmaya benzemez bu iş!" Aya Nikola'nın bu aptal için Kayı Beyi'nin oğlunu katlederek bölgedeki tüm Türkleri kışkırtmaya, Selçuklu sultanını durduk yerde karşısına almaya niyeti yoktu.

Kalanos karşılık veremedi, utancından kıpkırmızı kesildi.

Osman ağzındaki kanı elinin tersiyle sildikten sonra ayağa kalktı.

Aya Nikola karşısına geçti:

"Bugünlük seni affediyorum, delikanlı," dedi. "Ama bir daha benim karşıma çıkarsan sadece seni değil bütün soyunu ve aşiretini kılıçtan geçiririm bilmiş ol."

Osman, Aykut'u almak için adımını atacaktı ki, Aya Nikola, "Unutma!" dedi. "Yaban domuzuna yaklaşırsan, er ya da geç kıçına boynuzu yersin!"

Bu sözleri söylerken İnegöl Tekfuru, karşısındaki oğlanın gözlerine dik dik bakmıştı. "Şimdi arkadaşını al ve defolup git buradan!"

Osman, Aykut Alp'in bir kolunu kendi omzuna atarak onunla beraber dışarı çıktı. Hem kendisinin hem de yoldaşının yüzü kanlar içindeydi. Diğer alpler onları alıp atlarına bindirdiler ve grup Kurtkapanı Malikânesi'nden hızla uzaklaşmaya başladı.

Osman gecenin soğuğunu içine çekerken kafası yaralarının acısını hissedemeyecek kadar doluydu. Aya Nikola'nın kendisini neden salıverdiğini düşünüyordu. Mihal'den duydukları doğru olmalıydı. Aya Nikola ve Selçuklu sultanı arasındaki anlaşma gereğince Ertuğrul Gazi yaşadığı sürece Kayılara dokunulmayacaktı. Peki ya Ertuğrul Gazi ölünce? O zaman ne olacaktı?..

Belki de İnegöl Tekfuru Osman'ı bir tehdit olarak görmüyordu. Başka türlü olsa onu sağ koyar mıydı? Eline fırsat geçmişken onu yaşatır mıydı? O zaman Osman'ı Ermenibeli'nden sonra ölüme terk eden, onu Konya'ya cezalandırılması için gönderen bir başkasıydı!

Başka bir şey daha dikkatini çekmişti Osman'ın. O da Bilecik Tekfuru Herakles'in gece boyunca sessiz kalışıydı. Herkes sanki Aya Nikola'dan çekiniyordu ama kimse gıkını çıkaramıyordu. Herakles'in ise farklı planları var gibiydi.

Osman bu gece bir yoldaşını kurtarmış, kendi canını onun canına karşılık olarak koymuştu. Ama onun bu gece asıl kazandığı şey; öğrendikleri, gördükleriydi. Düşmanlarının bizzat gözlerine bakmış, onların ciğerlerini okumuştu. Onların da etten kemikten insanlar, hatta zavallı insanlar olduklarını görmüştü. Şeyh Edebali'nin ona sürekli, "Senin şer bildiklerin hayır, hayır bildiklerin şer olabilir" demesini hatırlıyordu. Başka türlü tüm düşmanlarını bir araya toplayıp onları bu kadar yakından nasıl görebilirdi ki? Bu, Osman'ı bu gece ilk defa tanıyanlar için de geçerliydi. Onun iradesini ve neler yapabileceğini birinci elden görmüşlerdi.

Yaşamının her noktası gibi bu gece de aslında kaderin Osman'a garip bir hediyesiydi. Her bir adım onu yüklenmek üzere olduğu göreve daha da yaklaştırıyor, onu hazırlıyordu.

Ama Osman düşmanlarını korkutmak için bilek gücünden daha fazlasına ihtiyacı olduğunu biliyordu.

Kafasındaki plan artık tamamdı.

63

Osman, kapının dibinde yere çökmüş, sırtını duvara vermişti. Kollarını dizlerinin üzerinde kavuşturmuş, çenesini de kollarının üzerine dayamış, öylece yere bakıyordu. Gözlerine kan oturmuştu. Akşam saatlerinden beri buradaydı ve gökyüzüne, şafak sökmeden önceki zifiri karanlık hâkimdi.

Babasının odası önündeki bu sofada Ertuğrul Gazi ile kim bilir ne sohbetleri olmuştu. Şu kaburgaları görünen halının üzerinde paylamıştı babası onu Anka'yı sınır ötesinden gidip kaçırdığı ve ona yalan söylediği için... Pencerenin altındaki şu sedirin üstünde anlatmıştı ona Zümrüdüanka'nın hikâyesini... Burada Osman onu Akça Koca, Gazi Rahman ve Dündar Bey'le beyliğin meselelerini konuşurken izlemiş, babasının ciddi yüz ifadesinin şekilden şekle girişini seyretmişti... O Ertuğrul Bey ki Moğolların gazabından kaçınan, Kayılara Bitinya'da, kurtlar sofrasının tam ortasında bir toprak parçası, yeni bir yurt sağlamıştı. O Ertuğrul Bey ki, dönemin Selçuklu sultanının en güvendiği adamıydı...

Şimdi içerdeki odada, günlerdir hasta yatıyordu. Dün geceden beri de ailenin tüm fertlerini sırayla içeriye çağırıyor ve onlara son sözlerini ediyordu. Az önce içeride Osman'ın ağabeyi Gündüz vardı. Ondan önce de Dündar Bey. Osman

ikisiyle de göz göze gelmekten sakınmış, özellikle ağabeyi eve geldiğinde o dışarıya, bahçeye çıkmıştı. Dündar Bey onun uslusu olduğu için onunla zoraki de olsa selamlaşıyor, bazen hal hatır soruyordu. Ama Gündüz, Osman geri döndüğünde bir "Hoş geldin," bile dememişti. Belli ki ağabeyi, artık beyliğine kesin gözüyle bakılan Osman'ı kendine rakip görüyordu.

Ama Osman şimdi bunları düşünmek istemiyordu. Tek istediği Ertuğrul Gazi'nin sağlıklı, dinç, tuttuğunu koparan günlerini hatırlamak, gözlerinin önüne getirmekti.

O bu düşüncelerin içindeyken arkasındaki kapı açıldı ve bir ses, "Şimdi seni görmek istiyor," dedi. Sesin sahibi Dursun Fakı'ydı.

Osman ayağa kalktı ve içeri girdi.

Ertuğrul Gazi yerdeki döşekte boylu boyunca uzanmıştı. Üstünde Osman'ın annesi Halime Tuba Hatun'un doldurduğu işlemeli bir yorgan vardı. Yaşlı Türk beyinin solgun yüzü, başının altındaki iki yastığın içine yüzüstü gömülmüştü. Ertuğrul Bey'in sağ yanına Şeyh Edebali üstünde Kur'an açılı bir rahlenin önüne diz çökmüş, diğer yanına da Osman'ın annesi Tuba Hatun geçmiş, beyinin eline yapışmıştı. Yaşlı kadının ağlamaktan gözyaşları kurumuş, gözlerinin altına kapkara çukurlar oturmuştu. Odanın bir köşesinde de Hekim Sinan hazır bekliyordu ama yüzündeki çaresizlikten artık onun yapacağı pek bir şey olmadığı anlaşılıyordu.

Ertuğrul Gazi oğlunun başına geldiğini görünce, bir elini halsizce kaldırıp belli belirsiz bir şekilde, "Hepiniz dışarı çıkın..." dedi odadakilere. Sanki konuşmamıştı da mırıldanmıştı.

Odadaki bütün bakışlar Osman'a çevrildi.

Ayağa ilk kalkan Şeyh Edebali oldu. "Haydi," dedi, "Ertuğrul Beyimiz ne diyorsa onu yapın!"

Onun bu sert ifadesiyle birlikte içerdeki herkes dışarı çıktı ve Osman babasıyla baş başa kaldı.

Ertuğrul Gazi bir eliyle yanı başındaki testiyi işaret etti. Elini kaldırmaya gücü ancak yetmişti.

Osman testiyi bir eline, yanındaki bardağı da diğer eline aldı ve suyu doldurdu. Sonra babasının başını bir eliyle yukarı doğrultup, diğer eliyle yavaş yavaş su içirmeye başladı.

Ertuğrul Gazi'nin yüzü Osman'ın son günlerde gördüğünden çok daha solgun ve bitkindi. Dudakları kurumuş ve çatlamış, yüzünün kemikleri iyice belirginleşmiş, avurtları çökmüştü. Türk beyi, sudan ağzını ıslatacak kadar ancak alabilmişti. Osman, bir zamanlar koca bir boğayı tek başına yıkabilen, azgın bir aygırı bir urganla yakalayıp çekebilen, en kaslı pehlivanların bile kuramadığı yayları tutup çekebilen adamla bu adamın aynı insan olup olmadığını düşündü. Osman, ölümün tatsız ve sevimsiz yüzüne ilk defa bu kadar yakından tanık oluyordu.

Ertuğrul Gazi başını yeniden yastığa koyduğunda bir süre dinlenmesi gerekti. Birkaç damla su içmek için doğrulmak bile onu yormuştu.

Yaşlı gazi baygın bakışlarını oğluna çevirdi ve ona uzun uzadıya baktı. Osman merakla babasının ona söyleyeceği şeyi bekledi. Bu, belki de Ertuğrul Gazi'nin son sözleri olacaktı. Ona son öğüdü...

Ama Ertuğrul Gazi ona bir öğüt vermedi. Genç adamın meraklı bakışları altında, "Haydi," dedi Ertuğrul Bey zorlukla. "Bana sormak istediğin o şeyi sor."

Osman şaşırdı. Babasının ne demek istediğini anlamadı.

Ertuğrul Gazi bir iki derin soluk aldıktan sonra yineledi, "Haydi... Fazla zamanımız yok."

Ve Osman kendisine şaşırarak hiç beklemediği o soruyu soruverdi: "Baba," dedi, "Babam... Bana kim ihanet etti? Ermenibeli'nde ne oldu?"

Ertuğrul Gazi, "Yaklaş," dedi oğluna. Söylediklerinin yalnız ve yalnız Osman tarafından duyulmasını istiyor gibiydi.

Osman iyice babasının yüzüne doğru eğildi. Kulağını onun ağzına doğru çevirdi. Gözlerine karşı duvara asılı kilimdeki geyik motifi takıldı. Yeşilliklerin arasındaki ürkek hayvan kafasını arkaya çevirmiş, birinin onu takip edip etmediğini anlamak ister gibi bakıyordu. Bakışlarındaki korku Kayı kadınları tarafından kilime ustalıkla işlenmişti.

"Ben öldüğüm zaman...," dedi yaşlı gazi ama Osman hemen yüzünü tekrar ona çevirip, "Baba!" diyerek itiraz etti.

Ertuğrul Gazi elini kaldırdı, "Beni dinle," diyerek çıkıştı.

Osman yutkunarak babasına boyun eğdi ve tekrar kulağını onun ağzına çevirdi. "Ben öldüğüm zaman," diye tekrarladı Ertuğrul Bey, "Her kim ki senin ve ağabeyinin arasını bulmak için senin yanına gelecek... Onun affını isteyecek..." Yaşlı adam aralıklarla, dura dura konuşuyor, birkaç nefes alıyor, sonra tekrar devam ediyordu. "İşte o kişi... O kişi sana asıl ihanet edendir."

Osman bakışlarını babasına çevirdi. Ertuğrul Gazi'nin söylediklerinin ne anlama geldiğini onun yüz ifadelerinde bulmaya çalışır gibi ona baktı. Ama Ertuğrul Gazi, "Şimdi git," dedi gözlerini kapatarak. "Ve bana anneni gönder."

Kayılar için aile her şeydi ve Ertuğrul Gazi ile Halime Tuba Hatun arasındaki muhabbet dillere destandı. Osman, aileyi ve sevmeyi her şeyden önce babasında görmüştü.

Osman ayağa kalktığında Ertuğrul Gazi, "Unutma," dedi. Son bir çabayla gözlerini tekrar açmıştı:

"İnsan fanidir... Devlet baki."

Osman dışarı çıktığında nedense bu sözlerin babasından duyduğu son cümle olduğunu düşünüyordu. Ertuğrul Gazi'nin Osman'a son nasihati...

Öyle de oldu. Sabaha karşı Ertuğrul Gazi şahadet getirerek karısının eline yapışmış şekilde can verdi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Osman Kanunu

64

sman, Domaniç Dağları'nın eteklerine geldiğinde atının dizginlerini çekti. Yüksekçe bir yamaçta, yaylağa giden kafilenin tamamını görebileceği bir noktadaydı. Gözlerini kapatıp ciğerlerini doldurabildiği kadar, dağların mis gibi havasıyla doldurdu. Meşe ve kayın ağaçlarının kokusunu duyabiliyordu. Hatta Batı'dan gelen, dağın öbür yamacındaki, Marmara'nın havasından beslenen ıhlamurları bile koklayabiliyordu.

'Ah şu kıyı eteklerine bir inebilseydik!' diye içinden geçirdi.

Marmara'nın deniz gören, nemli, gür ormanları vardı öte tarafta. Yürek yapraklı ıhlamurlar, dolgun gövdeli Uludağ göknarları ve bir ok gibi pürüzsüz gövdeli kayınlarla dolu İnegöl ovası... Bitinya'nın kralı kabul edilen Aya Nikola'nın elindeki İnegöl ovası!.. Yeşillik, bereket, şırıl şırıl akan çayırlar, pınarlar, yemyeşil vadiler... Hepsi de dağların öbür yamaçlarında, kuzeybatı taraftarlarındaydı. Yeşil de öte taraftaydı, su da..

Bu taraf bozkırdı.

Osman, Türklere hiçbir Rum lordunun rağbet etmediği yerlerin kaldığını gördükçe kahrından ölüyordu. Bir ağacın dalı bile olamayacak kadar kısa boylu ve küçük, güdük ve bodur çalılıklardan başka bir şey yoktu artık Söğüt'te. Çalılıkla-

rın ismi bile bereketsizdi; taşların arasından biten gevenler, kayalıkların arasından mor başlarını çıkartan yavşanlar, ve çöl topraklarını andıran kumların üstünden çıkan deve dikenleri..! Tüylü, dikenli, çoğu hiç yapraksız, yamru yumru, taş ile bitki arasında gidip gelen çalılıklar.. Bulduklarını yiyen keçilerin bile ağızlarını sürmediği otlardı bunlar. O da yüzlerce kilometrekarelik kurak, çorak, gri ve siyah karışımı koca arazide bir iki yerde bunlara rast gelebilirsen..

Söğüt'te tıkanıp kalmak, Kayılar için er ya da geç ölümdü. Osman, mayıs havasını içine çekerken bunları düşünüyordu. Yüz çadırlık Kayı kafilesinin ince uzun bir hat halinde kıvrıla kıvrıla Domaniç dağlarına çıkışını izlerken belki de bu yüzden bir türlü sevinemiyordu.

Ama şimdi onun canını sıkan başka bir şey daha vardı. Burnu, havada nem kokusu alıyordu. Başını gökyüzüne kaldırdı ve yavaş yavaş üzerlerine gelmekte olan kurşuni bulutlara baktı. Yükseklere çıktıkça sis de artıyordu.

Yağmur geliyordu. Sağanak bir ilkbahar yağmuru.

Bulutlar epeyi uzaktaydı, en azından bir saatleri vardı. Sonrası çamur ve bataklık demekti ve bu, kağnı arabaları için hiç de iyiye işaret değildi. Rahmet derlerdi yağmura. Toprak için, insan için, hayvan için can kaynağıydı. Ama böyle bir göç anında onların işlerini fazlasıyla zorlaştırabilir, yolculuğu imkânsız hale getirebilirdi. Bataklıklarla yolu güzergâh kağnı arabaları için zaten yeterince zorluydu. Ve doruğun yamacındaki yaylaya varmalarına yarım günlük yolları daha vardı.

Ama yapacak bir şey yoktu, Domaniç'in iki bin metre yüksekliği aşan platolarına varmak zorundalardı.

Osman bir zamanlar babası Ertuğrul Gazi'nin yanında, Dündar Bey'in atında, amcasının sırtına yapışmış güle oynaya gittiği göçleri hatırladı. Karın yerden iyice kalktığı bir mayıs sabahı erkenden kalkılır, kurban kesilir ve yola çıkılırdı. Der-

lenme toplanma bitince obanın kocakarıları ve ninelerinin denetiminde yük tutma işlemi başlardı; onların izni dışında el örmesi çuvallara hiçbir şey konmazdı. Gerçi buraya kadar her şey yine aynen oluyordu ama bir şeyler, çok önemli şeyler eksikti. Osman'ın çocukluğunda her şey bir şenlik havasında olur, Kayılar en güzel kıyafetlerini giyerler, hayvanlarını bile süslerler, davul zurna eşliğinde, hep beraber okunan türkülerle beraber güle oynaya yol alırlardı. Ara sıra durup ateş yakılır, Kayı yiğitleri ateşin etrafında kılıç tutuşur, nara atar, yaklaştıkları dağlara sanki önce seslerini duyurmaya çalışırlardı.

Ama şimdi Osman aşağıdaki vadiden geçmekte olan aşiretlere baktığında o şenlikten eser göremiyordu. Hayvanlar iyice azalıyor, toprak gittikçe kuraklaşıyor, ama Kayılar sürekli artıyordu.

Sığırların yerini önce koyunlar, sonra da keçiler almıştı. Bu topraklarda büyükbaş hayvanları doyuracak kadar ot yoktu artık. Koyunlar bile bu bozkırlar için artık fazla narin geliyordu. Geriye bir tek önünde bulduğu kâğıt parçasını bile gevelemeye başlayan keçiler kalmıştı. Bu yüzden kafilede birkaç yüz keçi, onun üçte biri kadar koyun, elle gösterilebilecek kadar da az sığır vardı. İnekler o kadar azdı ki, Kayı aileleri bu hayvanların alınlarına nazar boncukları takar olmuşlardı. Bir çift ineği olan kıskanılacak adamdı! İşte bu yüzden Domaniç'e çıkmalıydı; orada en azından keçilerin beslenebileceği makiler, küçük küçük de olsa çalılar vardı. Sığır doyurmak ise artık zorların da zoruydu. Bir düzine hayvanı doyuracak çayırı boş bulana bereket getire!

Bu yüzden büyükbaş hayvanlar daha çok yük çekmek için tutulur olmuştu. Bir çift öküze koşulan bir kağnı arabası epeyi yükü tartabilirdi. Yaylada geçirecekleri birkaç aylık yaz boyunca neye ihtiyaçları varsa onlar vardı arabalarda. En za-

ruri araç gereçler. Ama bu bile koca bir yekûn tutuyordu ve kağnı arabalarının tekerleri birer kocakarı gibi gıcırdıyordu. Yataklar, yorganlar, yastıklar; testiler, kovalar, siniler, saclar, maşrapalar, onlarca kap kaçak; birkaç ay boyunca giyilecek kıyafetler ve Kayı kızlarının keçi sütü sağmaktan, süt, ayran ve peynir yapmaktan arta kalan zamanlarda başlarından kalkmayacakları kilim tezgâhları, yünler, ip yumakları... Hepsi de bir araya geldiğinde belki de bir tonluk ağırlık oluşturuyordu.

Asıl yük ise yaylaya kurulacak iki bin yıllık çadır geleneğinin devamı olan yurtlardı. Hepsi de el dokuması olan bu çadır bezleri ve meşe ağacından iskeletleri kağnıların ağırlığını üçe katlıyordu.

Bunca yükün o arabalara sığmasına imkân yoktu. Bu yüzden boşta kalmış ne kadar katır, merkep, eşek varsa yüklerin geri kalanı onların sırtına güzelce bağlanmıştı. Ara sıra birkaç tane de yüklü deve göze çarpıyordu. Her aşirette en az bir deve yetiştiricisi her zaman bulunurdu.

Tüm bunlara rağmen taşınacaklar yine de bitmiyordu, çünkü yeterince öküz yoktu. İşte bu yüzden Osman'ın şimdi gözünün önünden geçen kalabalıktaki yaşlı genç neredeyse herkesin sırtına urganla bağlanmış birer sepet geçirilmişti ve çoğu kişi iki büklüm ilerliyordu. Bütün Kayılar sırtı yamalı hamallardan farksız görünüyordu. Yaşlı genç, kadın erkek herkes bir şey taşıyor, herkes bir görev bilinciyle hareket ediyordu.

Ailelerin keçi sürüleri ve sığırlar daha ağır yol aldıkları için toplu halde biraz daha arkadan geliyorlardı. Birkaç çoban tarafından kontrol edilen bu hayvanların her birinde de hangi aşiretten olduğunu gösteren renkler vardı.

Konur Alp'in Karakeçileri, Gazi Rahman'ın Avşarları ve Akça Koca'nın Dodurgaları başta olmak üç beş boy daha bu göçlerde pek çok işte olduğu gibi Kayılarla birlikte hareket ederdi. Kayıların koyunlarına açık mavi boya çalınmış, bazılarına da ok ve yayı temsil eden Kayı damgası vurulmuştu.

Osman yoldaşlarına baktıkça, *Keşke daha fazla aşiret, daha fazla boy bizimle olsa,* diye düşünürdü. Beş boy bile bir araya gelse, bir tek Roma tekfurunun gücüne sahip olamıyordu. Edebali'nin ona sürekli *'Sen birleştireceksin!'* demesi aklına geldi. Osman, *"Birleştireyim ama nasıl Edebali, söyle bana, nasıl?!'* diye sorar, Edebali da gülerek, *"Ben orasını bilmem, Ertuğruloğlu, onu bulacak sensin!'* diyerek onu başından savardı.

Osman bunları düşünürken taşlık arazide bir şahmerdan gibi kıvrıla kıvrıla ilerleyen göç kafilesinin kenarında bir şey fark etti. Küçücük bir kız çocuğuydu bu. Çocuk yanından ayırmadığı kendisi gibi küçücük bir yavru kuzuyu elinden kaçırmıştı ve şimdi onu yakalamak için peşinden koşuyordu.

Osman gülümsedi. Göç kafilesindeki kendi çocukluğu aklına geldi. O zamanlar göç onun için tam bir eğlenceydi. Meleşen koyunlar, böğüren develer, yiğitlerin manevralarıyla kişneyen atlar, havlayan köpekler... Rengârenk, cıvıl cıvıl bir manzara demekti.

Ertuğrul Gazi bir keresinde ona "Osman," diye sormuştu, "biz neden göç ediyoruz biliyor musun?"

Osman cevabı bu kadar açık bir soru kendisine sorulduğu için şaşırmış, "Tabi ki hayvanları doyurmak için," demişti. "Yaylalarda daha çok mera var... Bir de Akça Koca yazın Söğüt'ün çok bunaltıcı olduğunu söyleyip duruyor. Ah şu yaylağa çıksak da dağların yamaçlarında serinlesek, diyor. Yayla efil efil esiyor."

Ama Ertuğrul Gazi tatmin olmamışa benziyordu.

"O dediklerin göçün perdesidir, Osman," demişti Kayı Beyi. "Ot ve serin hava. *Yaz-lak*, yani yaylak yazdır bizim dilimizde. Ama göç ne ottur, ne de serin hava."

Sonra Osman'a dönüp, "Atla arkama," demiş ve onu şimdi Osman'ın bulunduğu gibi bir yamaca çıkarmıştı. Ertuğrul Gazi oğlunu bir yamacın tepesine getirmiş ve ona kafileyi göstermişti.

"Bak," demişti, "İyi bak. Ne görüyorsun?"

Osman önündeki manzarada Akça Koca'nın ona anlattığı masallardaki rengârenk ejderhayı görüyormuş gibi oluyordu. Bir renk cümbüşü, vadilerin arasından kıvrım kıvrım ilerliyordu. "Kafile görüyorum, çocuklar, yaşlılar, anneler, dedeler görüyorum," diyecek olmuş ama babasının duymak istediği şeyin bu cevap olmadığını bildiği için susmuştu. "*Hareket,*" demişti Ertuğrul Gazi. "Türk'ü Türk yapan şey harekettir, Osman. Biz Türkler Orta Asya'nın bozkırlarında at üstünde doğduk, at üstünde yaşadık. Avımızı da at üstünde yakaladık, karnımızı da at üstünde doyurduk. Bizim bineğimiz yeryüzünün en hızlı hayvanı, silahımız yeryüzünün en hızlı aletidir, oktur.

"Gerilen bir yaydan fırlamış ok gibi Asya'dan başlayan yolculuğumuz önce Hazar Denizi'ne, sonra Güney Asya'ya, oradan Mezopotamya ve Orta Doğu'ya devam etti. İki bin yıllık yolculuğumuz son olarak Anadolu'da ve işte şimdi bu Bitinya topraklarında son buldu.

"Gökyüzü bizim çadırımız, yeryüzü de bizim kilimlerimiz oldu."

"*Hareket,* Türk'ün ruhundadır, aklındadır, bedenindedir," diye devam etmişti Kayı Beyi. "Hiç sönmeyen bir alev gibi onu yakar da yakar. Bu hareket olmazsa oğlum, bil ki, Türk yoktur."

Osman o zamana kadar hiç böyle düşünmemişti.

"Sen sanma ki biz Söğüt Vadisi ile Domaniç Dağları arasında ot için mekik dokuyoruz," demişti Ertuğrul Gazi. "Hayır Osman, bu, Kayıların gelgitidir. Nasıl ki koca Kamer, yeryüzünün bütün denizlerini ileri geri hareket ettiriyor, nasıl ki dünya, şu ışıl ışıl parlayan Güneş'in etrafında sürekli dönüyor, işte biz de öyle hareket ederiz. Gün gelir Domaniç'in de ötesine geçeriz!"

"Şimdi söyle bana Osman," diye soruvermişti Ertuğrul sözlerini birince "Biz ne zaman ötelere geçeceğiz? Biz hep Sakarya'nın bu tarafında mı yaşayacağız? Bitinya bizim sonumuz mu olacak Osman?"

Osman Alp belki de babasının onu çıkarttığı aynı yamaçtan kafileye bakarken, onun yıllar önce söylediklerini şimdi çok daha iyi anlıyordu.

Anka'yı ilk yakaladığı o uçurumdan Söğüt'teki Kayılara baktığı anı da şimdi hatırlıyor, sanki tüm parçalar yerine oturuyordu. Kaya kartalının uçurumdaki yuvasından Kayılara bakışını o zaman anlamlandıramamış, içindeki duyguyu bir türlü dillendirememişti. Ama şimdi anlıyordu, hissediyordu. Kayıların ateşini, Türklerin alevini ruhunun derinliklerinde hissediyor, etrafındaki dağları bir zindanın duvarları gibi görmeye başlıyordu.

Ancak bu aşiretlerin alevleriyle eritilebilecek, ancak iki bin yıllık bir birikimle aşılabilecek dağlar..

Cevap buydu. Şeyh Edebali'nin sorusunun cevabı hareketti. Kurtuluş bu ateşi iyi yönlendirmek, o alevi iyi harlamak ve bu şekilde yola koyulmaktı. *Türk, hareket edenin ardındandır, oğlum,* demişti Ertuğrul Gazi.

Fakat şimdi Kayıların üzerine doğru gelen ve Osman'ı endişelendiren başka bir hareket vardı. Yağmur bulutları iyice yanaşıyordu.

Osman Asil'i, "Deh!" diyerek mahmuzladı ve yamaçtan aşağıya doğru indi. Küçük kızın kuzusu arayı iyice açıyordu.

65

"İiiiiit!" diye bağırdı Osman Alp kağnı arabasının ardında.

İki kaşının arasındaki damar patlayacak gibi dışarı çıkmış, alnındaki terler yağmur sularına karışmıştı. Saçları suya girip çıkmış gibi sırılsıklamdı. Üstündeki elbiseler ıslaklıktan tenine yapışmış, göğüs ve kol kasları iyice şişmişti. Kolu öyle zorlanmıştı ki deri bilekliği kopacak gibi gerildi.

Osman'ın komutuyla beraber arabanın kasasının ardına geçmiş üç-beş alp daha tüm güçleriyle ittiler. Ak Timur, Konur Alp ve diğer alpler hep birlikte itiyordu.

Yarım saattir yağan sağanak yağmur çok geçmeden tüm göç yolunu çamurla kaplamıştı. Sürücü Kayıların tüm dikkatine rağmen her biri belki de birer tonluk yükle dolu, birer çift öküzün çektiği arabalar sürekli yolda kalır olmuştu. İki ahşap tekerlekten herhangi biri çamura saplandı mı, kasadaki yükün ağırlığıyla birlikte kağnı arabası hareket etmez oluyor, sanki orada bitmiş bir kaya olup çıkıyordu.

Gidilecek yol uzun, zaman ise dardı. Arabalar yükleri boşaltılarak teker çamurdan kurtarılabilirdi ama her çamura batışta bunun yapılması pratik olmadığından, arabaların yükleriyle birlikte tıkandıkları yerden itilmelerini gerektiriyordu. Zaten az olan kağnı arabalarını iyice doldurmak için

kocakarıların denetiminde ustaca yerleştirilen yükler bir kere bozuldu mu bir daha o yükü geriye koymak mümkün bile olmayabilirdi.

Yağmur artık iyice bastırmış, bardaktan boşanırcasına göç kafilesinin üzerine iniyordu.

"Bu böyle olmayacak," dedi Osman, arabanın altından ellerini çıkarırken.

Kağnı arabası yerinden milim oynamamıştı. Pehlivan Ak Timur'un parmaklarına bile arabayı tartmaktan kan oturmuştu.

Osman Alp, tekerlerin her ikisinin de yanına gelerek baktı. Dilimli çıtalardan oluşan içi boş at arabaları tekerlerinin aksine, kağnı arabalarının tekerleri tek parça, içi dolu ahşap silindirlerden oluşurdu. Başka türlü bir gücün, üstündeki baskıyı taşımasına imkân yoktu.

Osman, her iki tekerin de yarısına kadar çamurun içine battığını gördü. Korktuğu başına gelmişti. Yağmur rahmetti, ama şimdi onların en büyük düşmanıydı. Yine de sinirlerini bozmamaya, herkesin moralini yüksek tutmaya çalışıyordu.

Bir süre gözden kayboldu.

Tekrar belirdiğinde elinde koca bir kütük vardı. Neredeyse kendi boyu kadar uzun, bir karış kalınlığında sağlam bir tomruktu bu.

Osman kağnı arabasının ardına tekrar geçti ve kütüğün bir ucunu çaprazlamasına arabanın altına soktu. Tomruğun tam belini arabanın kasasına verdi ve yukarda kalan diğer ucunu da omzuna aldı.

"Ben 'it' deyince tekrar deneyeceğiz yoldaşlar!" dedi.

Pehlivan ve diğerleri arabanın kenarlarından yapıştılar. Kadınlar ve çocuklar yağmurun altında çaresizce izliyorlardı. Yapacakları bir şey yoktu. Osman Alp'in az önce yakaladığı kuzuyu kucağında tutan bir kız çocuğu, şaşkın gözlerle olup bitene bakıyordu.

"Hazır mısınız?" diye sordu Osman, burnunun ucundan yağmur suyu boşalırken.

Yoldaşlar başlarını salladılar. Arabanın önündeki sürücü, öküzlerin gemine sıkıca yapıştı ve çekmeye hazırlandı.

Osman, "Haydi bismillah!" diyerek yüklendi.

Diğerleri de tüm güçleriyle arabayı bir taraftan tartmaya diğer taraftan da itmeye çalıştılar. Tekerlerin hem yukarı çıkması, hem de ilerleyerek düze basmaları gerekiyordu.

Osman sağ omzuna aldığı kütüğe öyle yükleniyordu ki gırtlağından çıkan bir hırıltı duyuluyordu.

Tekerler üç parmak yukarı kalkar gibi oldu ama bu battıkları yerden çıkmalarına yetmiyordu. Osman'ın ayağının altındaki çamur direncini kırıyor, onu geri geri kaydırıyordu.

Osman tekrar, "İiiiiit!" diye bağırdı. Artık tüm gücüyle kütüğe nasıl yüklendiyse bacakları dizlerine kadar çamura battı. Omzundaki koca kütük çatırdamaya başladı.

Küçük kız korkuyla geri çekilip, anasının eteklerine kapandı.

Tekerler iki parmak daha yukarı çıkmıştı. Osman'ın pes etmeye niyeti yoktu. Yüzü kırmızıya kesmiş, gözlerine kan oturmuştu.

Son bir defa daha, "İiiiit!" diye bağırdı. Bağırdıkça hırslanıyordu.

Sürücü, öküzlerin gemini çekebildiği kadar çekti, yoldaşlar kasayı asılabildikleri kadar asıldılar.

Osman itmeye devam ediyordu ki omzuna aldığı tomruk artık bu kuvvete dayanamadı ve çatırt diye orta yerinden ikiye parçalandı.

Sonunda tekerler düze çıkmıştı. Sürücü hemen hayvanları bataktan uzaklaştırdı ve arabayı ileri doğru sürdü.

Yoldaşlar birbirlerini tebrik ederken, Ak Timur, Osman'ın gücünü kıskanırcasına, "Ne hatırladım biliyor musun, Reis?" dedi. "Uzun zamandır seninle güreş tutmayışımızı."

Yağmur da yavaş yavaş dinmeye başlıyordu.

Osman Alp gülümsedi. Kafile göç yoluna devam edebilirdi.

Osman Alp tekrar atına binip de kafileyle birlikte yola koyulmaya hazırlanırken Aykut ve Turgut Kardeşler karşısında belirdi. Osman onlara öncü birlik görevi vermişti; kafilenin üç-beş yüz metre önünden giderek alanı taramalarını, göç yolu üzerindeki her türlü insani ya da doğal tehdidi gelip kendisine haber etmelerini tembihlemişti.

İkilinin yüzlerindeki ifade iyiye işaret değildi. Tam yağmur azaldı, bulutlar sıyırdı, derken kafilenin önüne şimdi de başka bir engel mi çıkmıştı?

"Osman Alp," dedi Turgut tereddüt ederek. Sanki kötü haberi veren o olmak istemiyor gibiydi.

"Söyle Turgut Alp, ne oldu?" diye sordu Osman.

Turgut Alp çaresizce, "Bir sorunumuz var," dedi.

Aykut Alp ekledi: "Çok büyük bir sorun. Yarım kilometre kadar ötede. Gâvur Vadisi'nde." Aykut Alp'in bir ay kadar önce Kurtkapanı'nda maruz kaldığı işkencenin izleri henüz geçiyordu. Kaşında ve yanağında silik izler vardı.

Osman, iki alpin arasında Gâvur Vadisi'ne atını dörtnala sürerek geldiğinde gözlerine inanamadı. Atın dizginlerini yolun kapandığı yerde çekti ve önündeki araziye baktı. İki dağın ardındaki bir vadiye sıkışmış göç yolunun olduğu yerde ucu bucağı görünmez koca bir tarla duruyordu. Patika yol tamamen kapanmıştı. Göç yolu burada kesiliyordu.

Bu, akıl almaz bir şeydi!

Sınırdaki kazıkların işaretlerinden bunun Kulaca Kalesi lordunun işi olduğu anlaşılıyordu.

Osman şaşkınlıkla, "Bu nasıl olur!?" diyebildi. "Bu yol babamın zamanından bu yana onca yıldır bizim göç yolumuzdur. Bu adamlar buraya nasıl ekin ekerler!?" Beynine kan sıçramıştı.

"Kulaca lordu bilmez mi Domaniç Dağları yıllar yılı Kayıların yaylağı olmuştur!" Domaniç Yaylası'na gitmenin tek yolu da buradan geçiyordu.

"Bilir," dedi Akça Koca, "Bilir de işine gelmez." Ertuğrul Gazi'nin adamlarından Akça Koca da bir sıkıntı olduğunu görmüş, atıyla birlikte Osman Alp'i ve yoldaşlarını takip etmişti.

Bu patikaya ekin ekmek Kayılara resmen meydan okumak, onları Domaniç yaylasından kovmak demekti. Bitinya'daki her beyin, her aşiretin bir yaylağı olurdu ve Kayıların yaylağı da Domaniç'ti.

Osman için bu yolun kapanması çok büyük bir sorundu. Zira Domaniç yamaçlarına varmak için bu tarladan geçmesi gerekiyordu. Bunun için de tarlanın etrafındaki kazıkları sökmesi ve yüz çadırlık koca bir aşireti, birkaç yüz keçi de dâhil olmak üzere ekinlerin üzerinden geçirmesi lazımdı. Ekinlere hayvan sokmak ise hem Türkler hem de Rumlar tarafından doğrudan savaş sebebi sayılırdı.

Ne alplerin ne de yarım asırlık deneyimiyle Akça Koca'nın ağzını bıçak açıyordu.

Kulaca lordunun tek başına bu işin altına giremeyeceğini biliyordu Osman. Ardından başka biri olmalıydı. Onu Osman'a karşı kışkırtan başka bir tekfur... Bunun cevabını sonra bulmaya karar verdi, şimdi buna zamanı yoktu. Bir saatlik süre içinde kafile buraya gelecekti.

"Bu tarlaya girersek," dedi Aykut Alp, "Kulaca lordu altından kalkamayacağımız bir tazminat isteyecektir."

Osman Alp, "Belki kenarından dolaşabiliriz," deyince Turgut Alp atıyla tarlanın yanından iki tarafa atını sürdü ve tekrar geri geldi.

"Tarla her iki tarafta da yamaçta bitiyor," dedi. "O dik araziden kağnıların devrilmeden geçmesi çok zor. Hayvanların da kontrol edilmesi çok güç. Ayrıca bu yolu belki yarım gün daha uzatır!"

Akça Koca, "Bu tarlayı çiğneyip geçmek Bitinya tekfurlarını üstümüze çeker," diye söylendi sakalını kaşıyarak.

Osman artık kendini tutamadı:

"Geri dönüp gidecek değiliz ya!" diye bağırdı.

Asil, sahibinin öfkesini hissetmiş gibi ileri geri gitti geldi, ayaklarıyla tarlanın kazıklarının dışında kalmış başakların dibini tekmeledi, bir ara şaha kalkacak gibi huysuzlaştı. Sanki kazıkların öbür tarafına atlayıverip başakları darmadağın edecekti.

Osman'ın Kulaca lordundan korktuğu yoktu ama henüz olgunlaşmamış bir saldırı yapmak, ya da hazırlıksız yere yakalanacağı bir darbeye maruz kalmak istemiyordu. Onun kafasındaki plan şimdilik beklemelerini gerektiriyordu. Yerini ve zamanını kendisinin seçeceği bir darbe planlıyordu o.

Ama kendisine başka çıkış kapısı da verilmiyordu. Bu meydan okumalara ne kadar daha sessiz kalacaktı? Ne zamana kadar yutkunacak, babasından emanet aldığı barışı ne zamana kadar bir yük gibi sırtında taşıyacaktı!?

Aykut Alp, "Dağıtalım bu kazıkları!" dedi. "Söküp atalım hepsini! Bunlar artık iyice damarımıza basıyorlar, Osman. Kürüyelim bu başakları. Ne olacaksa olsun!"

Osman Alp, yoldaşının, onun da içinden geçenleri seslendirdiğini düşündü bir an. O da böyle yapmak istiyordu. Evet, belki de Aykut'un dediğini yapmalıydı!

Öfkeyle atından indi. Asil'in sağrısından bir çubuk ve bez çıkardı. Etrafındakilerin gözleri dört açılmıştı. Çok geçmedi, elinde bir meşale belirdi. Osman öfkeden kuduruyordu, bu ekinlerin tamamını yakacak, Kayıların göç yolunu kapatmak neymiş gösterecekti, o Kulaca lorduna! Kendine başka yol tanımamışlardı.

Ekinlerin sınırına kadar yürüdü, ateşi otların içine savuracak gibi kolunu kaldırdı.

Ak Timur endişeliydi.

Ama Osman yapamadı.

O, artık eski sabırsız Osman değildi. Öfkesini körükleyecek, nefsine yenik düşecek genç adam eskide kalmıştı.

Elindeki meşaleyi yere, az önce yağan yağmur birikintisinin oluşturduğu bir göletin içine attı ve söndürdü.

Yoldaşlarına bakarak, "Bekleyeceğiz," dedi. "Henüz değil." Sonra ekledi: "Barışı bozan taraf biz olmayacağız."

Atına bindi ve "Şimdi beni iyi dinleyin," diyerek adamlarına bu ekinin etrafından dolaşan bir yol bulmalarını ve ne pahasına olursa olsun başaklara zarar vermemelerini tembih etti. Tüm Kayılara bu ekinlere basmadan yola devam edileceği anlatılacaktı. Belki bu, yolu yarım gün daha uzatacaktı, ama toplu hareket ederlerse ve hiç durmazlarsa gecenin ilerleyen saatlerinde yaylaya varabilirlerdi.

Aykut ve Turgut Alpler hemen kafilenin yanına seğirterek durumu kafile liderlerine anlattılar. Herkes elinden geleni yapacaktı. Yapmalıydı.

Başka çare yoktu.

66

Osman, çadırının dışındaki bağrışmaları duyar duymaz dışarı çıktı. Kayılar Domaniç'e çadırlarını kuralı henüz birkaç gün olmuştu. Uzun ve yorucu bir yolculuğun ardından, Domaniç yaylalarına çıkmak herkesi rahatlatmıştı. Yayladaki serinlik ve esen rüzgâr Osman'ın ciğerlerine olduğu kadar ruhuna da iyi gelmişti. Günler rutin seyrinde devam ediyor, aşiretler seyrek de olsa bulabildikleri otlaklarda hayvanlarını otlatıyorlardı.

Çadırın dışında Ak Timur ve Konur Alp iki aşiret arasında kalmış, kavgayı ayırmaya çalışıyorlardı. Avşarlar aşireti ile Dodurgalar birbirlerine girmiş, kiminin elinde kazma kürek, kiminin elinde tırmık kavga ediyorlardı. Aşçı İlboğa ise arkasına aldığı on üç on dört yaşlarındaki bir çocuğu Dodurgalılara kaptırmamak için uğraşıyordu.

Osman "Ne oluyor burada!?" diye bağırınca kalabalık hareketsizleşir gibi oldu.

Ak Timur, Osman'ın yanına yanaşarak, "Kan davası, beyim," dedi. İlboğa'nın arkasındaki oğlanı göstererek, "Şu çocuğun babası, zamanında Dodurgalılardan birini öldürmüş. Adam birkaç yıl önce de eceliyle vefat etmiş. Şimdi de Dodurgalılardan bir delikanlı tutturmuş babamın intikamını alacağım diye..."

Osman önce grubun aşçısı İlboğa'nın arkasına saklanan oğlanın yanına gitti. Saçları turuncuya çalan çocuğun yüzünde aynı renkten çillerle doluydu. Küçük dilini yutmuş gibi Osman Bey'e bakıyordu. Oğlan gözlerini açtı kapattı, açtı kapattı. Tiki vardı, heyecanlandığında ya da korktuğunda böyle yapardı. Onun gözlerindeki dehşet Osman'ın kalbini sızlattı.

Kayı Beyi sonra kalabalığa döndü, "Herkes sessiz olsun!" diye seslendi.

Dodurgalılardan bir grup, "Bırak beyim bizi, bu çocuğun babası bizi öksüz bırakmıştır. Kanımızı yerde komayız. Adettendir beyim!" diyerek itiraz etti.

Avşarlardan çocuğun anası olduğu anlaşılan yaşlı bir kadın, "Yalvarırım Osman Bey, kurtar oğlumu!" diye yakardı. "Şuncacık çocuk ne anlar kan davasından. Babası yaptı bir hata zamanında! Kıymasınlar oğluma!"

Avşarlardan başka biri, "Eğer Nuri'ye dokunurlarsa biz de onlardan birini vururuz!" diye ekledi. Gruptakiler "Evet Nuri'ye dokundurmayız!" diye tekrarladı.

"Ne yani kanımız yerde mi kalsın, Osman Bey!?" diyerek cevap verdi Dodurgalılar. Kalabalık tekrar birbirine girmek üzereydi. Ak Timur ve Konur Alp adamları zor zapt ediyordu.

Osman Bey çabucak bir şeyler düşünmeliydi. Aksi takdirde sadece tüyü bitmemiş bir yetim cinayete kurban gitmeyecek, Osman'ın daha ilk yaylaya çıkışında boylar arasında büyük bir kargaşa patlak verecekti.

"Ey Avşarlar," dedi Osman aşirete dönerek, "Beni sevip sayar mısınız?"

Avşarlar, "Sayarız!" diye cevap verdiler.

Osman sonra Dodurgalılara döndü, "Ey Dodurgalılar, siz de beni sevip sayar mısınız?"

Onlar da evet, dediler.

Osman, "Madem kan davası âdettendir diyorsunuz," dedi herkese dönerek, size başka bir âdet daha hatırlayım: "Akika oku!"

Her iki grup da kendi aralarında mırıldanmaya başladılar.

"Ben derim ki, bu çocuğu öldürmek isteyen Dodurga ailesi makul bir menzil belirlesin. Ben de oraya ok atayım. Eğer menzili aşarsam Nuri yaşar, yok eğer menzili tutturamazsam sizin dediğiniz olur!"

Osman kalabalığın vereceği cevabı beklemeye koyuldu. Her iki aşiret de kendi arasında yeniden tartışmaya başladılar. Avşarlar da Dodurgalıların vereceği cevabı beklemeye koyuldular.

Dodurgalıların en yaşlı üyesi, "Tamam, Osman Bey, kabul ediyoruz," dedi.

Nuri'nin annesi ve etrafındakiler rahat bir nefes aldılar. Ancak Dodurgalıların sonradan ekledikleri şey onları yeniden endişeye sürükleyecekti:

"Bir şartla," dedi Avşar büyüğü, "Oku bin geze atman gerekiyor!"

Ak Timur, "Aklından bile geçirme," dercesine Osman'a bakarak başını iki tarafa salladı.

Konur Alp ise Osman'ın yanına gelerek, "Usta, kolun henüz tam iyileşmiş sayılmaz. Yıllardır böyle bir mesafeyi yakalayabilen hiç çıkmadı!" diye fısıldadı.

Osman'ın gözleri sağ koluna gitti. Kolunun gücünü tartmak ister gibi avucunu sıktı açtı. Sonra korkudan gözleri fal taşı gibi açılmış Nuri'ye baktı.

Kararını vermişti. "Tamam," dedi her iki aşirete de dönerek.

Nuri'nin annesi Osman'a, "Emin misin, oğul?" diye sordu, "İyi düşün."

Osman, elini kamburu çıkmış kadının sırtına koyarak, "Sen merak etme, ana," dedi. "Allah yardım eder. Niyet hayır, akıbet hayır."

Avşarlardan ve Dodurgalılardan üçer kişi seçilip menzil dikkatle hesaplandı. İlboğa, Nuri'yi yanından ayırmıyordu. Her iki grup da karşı karşıya dizildi ve Osman'ı izlemeye koyuldu.

Osman çadırdan önce alelade bir yay alacak oldu ama sonra vazgeçti, bir sandığın içinde sakladığı sadağı özenle çıkardı. Sadakta duran Merhamet'e bir süre hiçbir şey yapmadan öylece baktı. Besmeleyle yayı eline aldı. Örtünün içinde duran tirkeşten de Anka'nın tüyü bulunan bir ok aldı, okun tüylerinde parmaklarını gezindirdi, ucundaki temreni işaret parmağına hafifçe batırarak kontrol etti.

Kalabalığın tam ortasına geldiğinde durdu. Merhamet'i kurarken zorlandığını diğerleri de fark etmiş miydi bilmiyordu ama Ak Timur Osman'ın sağ kolunun acıdığını görebiliyordu.

Osman çok uzun bir süredir Merhamet'i kurmadığını fark etti. O sırada Nuri'nin annesiyle yüz yüze geldi. Yere diz kırdı, gözlerini kapattı ve rüzgârı hissetmeye çalıştı. Gözlerini tekrar açtı, Anka okunu yaya yerleştirip kirişe asıldı. Kirişi bir iki karış asılmıştı ki kolunun canı kesildi, daha fazla çekemeyeceğini hissetti. Merhamet'in kirişi kurulu olduğunda bir çelikten farksızdı.

İlboğa ve Konur Alp endişeyle göz göze geldiler.

Osman, sessizce, "Yardım et, Allah'ım!" diye dudaklarını oynattı. Bunu bir sure okur gibi fısıldamıştı. Kayı Beyi kirişi son bir güçle tekrar asıldı, sağ başparmağını kulak memesine kadar getirdi. Göğsündeki kaslar patlayacak gibi şişti. Osman rüzgârın yönünü hesaplayarak okun ucunu kırk beş dereceden biraz daha fazla yukarıya kaldırdı ve hedefe okunu bıraktı.

Artık ok yaydan çıkmıştı. Yapacak hiçbir şey yoktu. Osman yayı bırakır bırakmaz Nuri'ye bakmıştı.

Kalabalık merakla hakemlerin getireceği kararı beklemeye koyuldu. Nuri'nin annesi ağlayarak oğluna sarıldı. Bu Avşar-

ların moralini altüst etmişti. Dodurgalılardan biri de belindeki bıçağı çıkarmaya hazırlanıyordu. Babasının gözlerinin önünde öldürülüşünü dün gibi hatırlıyordu.

Ama hakemler geldiklerinde gülen taraf Avşarlardı.

"Attı! Attı!" diye bağırıyordu Avşarlardan birisi, avazı çıktığı kadar kalabalığa doğru koşarken. "Bin değil tam bin iki yüz gez attı!"

Nuri'nin annesi Osman'ın ayaklarına kapanacak oldu ama Osman kadını hemen omuzlarından tutup kaldırdı. Kadın, "Oğlumun hayatını kurtardın, ne olur, bırak da elini öpeyim en azından!" diye sevinç gözyaşları döküyordu.

Osman, "Allah'ın verdiği canı Allah'tan başkası alamaz, ana," dedi. "İnsan ne öldürür, ne de yaşatır. Hayatın sahibi Allah'tır. Şimdi git oğlunla doya doya hasret gider."

Osman çadırına tekrar girmeden önce hakemlerden biri ardından yanaşarak onu durdurdu. "Osman beyoğlum," dedi. "Bunu unutma, tekrar lazım olur," dedi.

Elindeki Anka okunu Osman'a uzattı.

Nuri ise âdeta büyülenmiş bir şekilde Osman'a ve yoldaşlarına bakıyordu. Onun bu gruptan hiç de ayrılmaya niyeti yok gibiydi.

67

Karacahisar Beyi Teodor Laskaris önündeki platoda uzanan elli çadırlık obaya bakarak, "Sana uyup bu işe giriştiğime hâlâ inanamıyorum," dedi. Bir çadırın önünde kuzu yavrusuyla oynayan küçük bir kızdaydı gözleri.

"Doğru olan bu," diye cevap verdi Kalanos hiç tereddüt etmeden. Omuzlarında tilki kürkü astarlı siyah bir pelerin vardı. Miğferinin siperini henüz yüzüne indirmemişti. Elinde açık havada esen rüzgârın harladığı bir meşale yanıyordu. "O Türk'e bizimle oyun olmayacağını göstermeliyiz."

"Peki bu işe Aya Nikola ne diyecek?" dedi Laskaris.

"Sen onu bana bırak," diye geçiştirdi Kalanos. "Onu tutan tek şey Ertuğrul Gazi'ydi. Artık o da yok! Kayılar bizimdir!"

İkili, otuz beş kişilik atlı bir birliğin başındaydı. Atlıların üçte biri, Kalanos gibi örme zırh giymişlerdi. Aralarında Kalanos'un emrinde çalışan, metal plaka zırhlı beş de haçlı artığı vardı. Şövalyelerin bazılarının ellerinde meşaleler yanıyordu.

"Artık Aya Nikola'nın hesaplarından sıkıldım," diye devam etti Kalanos. Nikola'nın, Kayı Beyi Ertuğrul Gazi ile olan anlaşmalarının ve İmparatorluğun Selçuklu sultanıyla olan ilişkilerinin kendisi gibi bir maceraperestin elini kolunu bağlamasından nefret ediyordu. Türkler burnunun ucunda at koşturuyor,

keçi otlatıyor, çadır kuruyorlardı. Üstelik Söğüt ve Domaniç arasındaki göç yollarındaki Rum tarlalara da zarar veriyorlardı. Gerçi Kalanos bunların hiçbiri için değil ama sevgilisini Aykut Alpten kıskandığı için nefret ediyordu Türklerden.

"Bugünden sonra o çok sevdikleri barış konuşmaları tarih olacak," dedi Kalanos gülerek. Laskaris'e döndü, "İşte o zaman sen de şimdi Türklerin elinde olan topraklara konacaksın." Karacahisar Beyi'ni ikna etmek için en başından beri bu fikri işliyordu onun kafasına. Aya Nikola ve Herakles'in zaten büyük topraklara ve kalelere sahip olduklarını, Türklerin yayılmasının Karacahisar'ı yok edeceğini söylüyordu. Barış en çok onların topraklarına zarar veriyor, Türklerin sayısı Doğu'dan gelen Moğolların baskılarıyla her geçen gün artıyordu.

"Unutma," diye tekrarladı Laskaris'e. "Türklerle çıkacak bir savaş, en çok sana yarayacak." İşte bu sihirli cümle, Laskaris'in daha fazla toprağa sahip olma inancı, onu ikna etmesindeki bir numaralı etkendi.

"Ama bunlar savunmasız köylüler," dedi Laskaris hâlâ tereddüt ederek. Önlerindeki düzlükte uzanan çadırlarda çoğunlukla yaşlılar ve çocuklar vardı. Kayı yiğitlerinin çoğu hayvanları otlatmaya gitmişlerdi.

Bu cümleden Kalanos'un kafası karıştı, yüzünü buruşturdu, "Yani...?" diye sordu. "İşin zevki de burada değil mi?"

Karacahisar Beyi arkasında homurdanmaya başlayan adamlara baktı. Bazıları çoktan kılıçlarını çekmişti bile. Kafasının iyi olduğu bir vakitte Kalanos'un sözlerine boyun eğmişti ama şimdi tekrar düşününce bunun aslında o kadar iyi bir fikir olmadığını anladı. Ama artık geri dönüş yoktu.

Laskaris tekrar Kalanos'a döndü, "Osman ve diğer gazilerin burada olmadığından emin misin?" diye sordu.

"Onlar bugün kuzey ormanlarında olacaklar."

"Nasıl bu kadar kesin emin olabiliyorsun?"

"Bana güven," dedi Kalanos. "Haber kaynaklarımın ne kadar güvenilir olduğunu bilirsin." Gözleri elinde yanan meşaleye gitti. "Türk çadırlarının en büyük özelliği ne biliyor musun?" diye sordu ve keyifle kendisi cevapladı: "Ateşte çok kolay yanmaları." Bu, Kalanos'un Türk çadırlarını ilk kundaklayışı olmayacaktı.

Laskaris bir süre hiçbir şey söylemeden Kalanos'a baktı. Sonra yüzündeki gergin kaslar gevşedi. "Peki o zaman, dediğin gibi olsun," dedi ve kılıcını çekti. "Türklerin canı cehenneme!"

Kalanos buna gülümseyerek karşılık verdi ve o da kılıcını çekerek arkadaki adamların duyacağı bir şekilde, "Türklerin canı cehenneme!" diyerek tekrarladı.

Laskaris gruba hücum emrini verdiğinde otuz beş atlı birden dörtnala ilerledi. Birkaç metre aralıklarla kurulmuş Türk çadırlarına ulaşmaları uzun sürmedi.

İlk kılıç darbesini Kalanos, elinde bakraçlarla su taşıyan bir kadına çaldı. Kadın çığlıklar içinde yere yığılırken Karacahisar Beyi, Bir buçuk metrelik kılıcıyla bir oğlanın kellesini gövdesinden ayırdı. Bir Akritay askeri elindeki gürzle yaşlı bir adamın kafasını ezdi, bir haçlı şövalyesi, mızrağını çadırının önünde yemek pişiren bir kadına ustalıkla saplayıp çıkardı. Şövalye kılıçları kulakları, kolları ve kelleleri üçer beşer doğradı, mızraklar bedenlere çocuk yaşlı ayrımı yapmaksızın girdi çıktı.

Çadırlarına kaçanlar Laskaris'in askerlerinin attığı meşalelerle kendilerini alevlerin içinde buldular. Meşaleler çadırları yakalamak için yarışıyor, alevler yakaladıkları canlıyı yalıyordu. Kadınların ve çocukların çığlıkları birbirine karışıyordu.

Sadece üç-beş dakika gibi kısa bir zamanda Kalanos ve Laskaris'in bedenleri diğer şövalyelerinki gibi kana boyanmıştı. İkili ve adamları geldikleri gibi bir hızla ortadan kaybolduklarında, çadırların dibinde çocukların yanan bedenleri tütüyordu.

68

Osman ayağını hınçla küreğe dayadı, onu toprağa iyice batırdı ve kumu bir kere daha çukurdan dışarı attı. Bugün bu onun kazmaya yardım ettiği üçüncü mezardı. Boynuna kadar gelen çukurun içinde üstü başı toprağa bulanmıştı.

Domaniç yaylasında yan yana on üç mezar sıralanıyordu. Çukurlardan baştaki altı tanesinin üstü kapanmış, mezar başlarına şehitlerin adlarının, doğum ve ölüm tarihlerinin yazıldığı tahtalar dikilmişti. Diğer yedi çukurun içinden halen daha kazma işlemine devam eden Kayı delikanlılarının başları görünüyordu. Ak Timur, Konur Alp, Kardeşler ve diğer alpler de aynı Osman gibi, ağızlarını bıçak açmadan toprağa kazma ve kürek çalıyorlardı. Sanki tüm öfkelerini topraktan çıkarmak ister gibi bir halleri vardı.

Dursun Fakı ve Kumral Abdal üstleri kapanan mezarların başlarında Kur'an okuyorlar, şehitlere dua ediyorlardı. Kayı kadınları, şehitlerine ağıtlar yakıyorlar, gözyaşı döküyorlardı.

Osman Alp kazdığı çukuru tamamlandıktan sonra dışarı çıktı, alnındaki tere yapışmış toprağı koluyla sildi ve oradaki öküz arabalarından birinin yanına gitti. Arabanın içinde yan yana sıralanmış üç dolu kefen bulunuyordu. Bunlardan bir tanesi vardı ki diğerlerinin üçte biri kadar daha kısa ve küçüktü.

Osman yutkunarak arabaya uzandı ve bu küçük kefeni tutup kucağına aldı.

"Ah yavrum! Biricik torunum! Ah sana nasıl kıydılar güzelim, meleğim!" diyerek feryat figan etti yaşlı kadın. Aybala hatun derlerdi ona. O bir taraftan dizlerini döverken, yanındakiler de kızın anneannesi olan bu zavallı kadıncağızı teselli etmeye çalışıyorlardı. Aileden geriye bir tek o kalmıştı.

Bembeyaz kefenin içinde yanmış simsiyah bedeni bulunan küçük kız, anne ve babasıyla birlikte, dün yakılan çadırlardan çıkarılmıştı. Osman yangın yerine geldiğinde, kızı saklandığı çuvalların arasında bulmuş, onun bedenini şimdi olduğu gibi kendi elleriyle çıkarmıştı. Bu, onun daha geçen gün gördüğü yaylaya çıkarken yavru kuzunun peşinden ayrılmayan küçük kızdı. Öküz arabasındaki diğer iki ceset de, onun anne babasına aitti.

Osman ağır adımlarla bu beyaz kefeni az önce kazdığı mezara taşırken diğer alpler de mezarların başlarına çıkmış, ellerinde küreklerle donakalmış gibi Osman'ı izliyorlardı.

Dursun Fakı, beyaz kefeni Osman'ın kucağından aldı ve Osman'ın mezara inmesini bekledi. Osman çukurun içinden beyaz kefeni tekrar teslim aldı ve kızın kefene sarılı bedenini yüzüne getirdi. Kefeni öpüp bir çiçek koklar gibi kokladı. Genç adamın ela gözlerinden iki damla yaş yanakları boyunca süzüldü. Oradaki pek çok Kayılı, Osman'ı ilk ve son defa ağlarken göreceklerdi.

Kayı Beyi kızın cansız bedenini toprağın üzerine yerleştirdikten sonra onun üzerine beş karışlık tahta parçalarını da kendi elleriyle özenle dizdi. Bu tahtalar, toprağın cesedin üzerine yığılmasını engelleyecekti.

"Ah benim güzel torunum, sen kendi başına bile yatamazdın, korkardın, yanında ya ananı ya beni arardın!" diye haykırdı kızın anneannesi. "Şimdi seni nasıl buraya kor gideriz!?"

Osman mezardan dışarı çıktı ve tekrar eline küreği alıp onu doldurmaya başladı. Birkaç delikanlı da ona yardım etti.

Mezar iyice kapandığında Osman geri durdu, mezarın kıbleye bakan tarafına geçti ve ellerini havaya kaldırıp hem küçük kız hem de orada bulunan diğer şehitler için dua etti.

O gün Osman'ı yakından görenler, onun kıpkırmızı gözlerinden alev fışkırdığına yemin edebilirlerdi. O, bu yangını kimin çıkarttığını çok iyi biliyordu.

Osman, şehitler gömüldükten sonra kafasındaki planı Ak Timur'a açtığında, alp, "Karacahisar'a saldıracak yeteri kadar askerimiz yok. Henüz hazır değiliz," demişti.

Evet, henüz hazır değillerdi. Kalanos da bunu çok iyi bildiği için Osman'ı tahrik etmiş, Karacahisar tekfurunu kendine ortak etmişti.

Ama artık Osman'ın beklemeye niyeti yoktu. Gizlice Mihal'i çağırdı o akşam yanına. "Bir keresinde Kulaca kumandanının, oğlunu yanı başında, hisarda tuttuğunu söylemiştin," dedi.

Mihal, Osman'ın ona Kulaca kulesini sormasına şaşırdı. Osman'ın bahsettiği yer Karacahisar'a giden yolu koruyan bir garnizon kulesiydi. Şövalye kendini toparlayıp da cevap vermeden önce Osman'la göz göze geldi. O anda ona sorsalar, Osman'ın patlamak üzere olan bir yanardağ olduğunu söyleyebilirdi. Kayı Beyi'nin gözlerindeki kırmızı ateşi başka bir şekilde anlatmak imkânsızdı!

69

Akşam saatlerinde Karacahisar Kalesi'nin giriş kulelerinde bulunan bir gözcü, kaleye doğru hızla at koşturan şövalyeyi gördüğünde, yanı başındaki çanı çaldı. Aşağıdaki kale kapısında bekleyen iki muhafız gerekli işareti alarak iki adım öne çıktılar. Kuledeki okçulardan biri tatar yayını hızla kaleye doğru yaklaşan şövalyeye doğrulttu.

Ama adam kapıya yanaştığında endişe edilecek bir şey olmadığını anladılar. Bu, Kulaca Kulesi'nden gelen, onların da tanıdıkları garnizon komutanıydı. At, hendeğin dibine geldiğinde kapıdaki muhafızlar, içeridekilere köprülü kapıyı açmalarını emrettiler.

Şövalye, kalenin içine girer girmez, Karacahisar Başmuhafızı Sırp Vladimir karşısına çıktı. Adam hayalet görmüş gibi korku içindeydi. "Türkler," dedi soluk soluğa.

Sırp Vladimir, endişeyle adamın söyleyeceklerini bekliyordu.

"Elli kişilik bir birlik güney kanadından Kulaca'ya doğru yaklaşıyor!" diye devam etti şövalye. "Derhal takviye birlik göndermezseniz Kulaca düşebilir!" Kulaca, Karacahisar'a çıkan yolun güvenliğini sağlamak ve güneybatı Bitinya'ya yapılabilecek saldırıları öncülemek için yüksek bir dağın tepesine

inşa edilen bir kuleden ibaretti. Savaşmaktan ziyade gözlemek için yapılmıştı ve içinde yirmi-otuzdan fazla Karacahisar askeri bulunmazdı.

Vladimir bunun ne anlama geldiğini çok iyi biliyordu. Kulaca düşerse Karacahisar saldırıya açık hale gelirdi.

"Ama şimdi," dedi Kulaca şövalyesi, "Eğer onları ormanda sıkıştırırsak hepsini birden köşeye kıstırabiliriz! Üstelik Türklerin aralarında Osman ve alplerinin de olduğunu söylüyorlar!"

İşte bu hoşuna gitmişti Vladimir'in. Ava giderken avlanan Türkler! Lordu Laskaris ve Kalanos bu zafer için onu cömertçe ödüllendirebilirlerdi. Vladimir bu yüzden kaledeki en iyi adamlarından oluşan büyükçe bir birlik oluşturmakta gecikmedi.

Altmış kişilik birliğin başı şövalye üstadı, Kulaca'nın güneyindeki sık ağaçlı ormanın eteğine geldiğinde atının dizginlerini çekti. Dikkatle ağaçların arasına baktı. Onları buraya getiren haberciye dönerek, "Burada olduklarından emin misin?" diye sordu.

"Evet," dedi şövalye hiç tereddüt etmeden. "Şimdi burada olmalılar."

Şövalye keyifle gülümsedi ve "Sen kenara çekil!" diyerek haberciyi oradan uzaklaştırdı. Yüzüne miğferinin siperliğini geçirip atını mahmuzladı. Onun yanı başı sıralanan adamları da aynı şekilde ormanın içine daldılar.

Tilki armalı altmış kişilik grup ormanın iki yüz metre kadar içlerine girdiklerinde ilk oku yiyenler ortadakiler oldular. Bir arı vızıltısı gibi beliren oklar Karacahisar Tilkilerinin hiç beklemedikleri bir anda ortaya çıkmıştı. Şövalyeler her iki taraftan da çapraz ateşe tutulmuşlardı. Normal savaş mesafesinden atıldığında şövalyelerin zırhlarını delemeyecek Türk okları çok yakından atıldığı için örme zırhların çoğunu delip ete saplanabiliyordu.

"Pusuya düştük!" dedi grubun lideri kalkanına yapışırken. "O haberciyi tekrar elime geçirdiğimde kendi ellerimle geberteceğim!"

"Yalancı piç kurusu bizi kaç liraya sattı acaba?!" diye söylendi bir başkası.

Askerler oklardan kaçalım derken ormanın içinde sağa ve sola dağılarak ikiye ayrılmışlardı.

Grup lideri cümlesini henüz bitirmemişti ki ikinci şoku yaşadı. Üstat, hayretler içinde sol taraftaki askerlerin yerin dibine girdiklerini gördü. Sanki yer yarılıyor ve şövalyeleri atlarıyla birlikte yutuyordu.

"Hendek kazmışlar!" dedi adamlarından biri. "Bu bir tuzak!"

"Çabuk atlarınızdan inin!" dedi grup lideri ve adamlarını uyardı, "Bastığınız yere dikkat edin!"

Oklarla yere yıkılan ve içlerinde sivriltilmiş kazıkların bulunduğu çukurlara düşenlerin ardından şövalyelerin yarısı hâlâ ayaktaydı.

"Bu bir kâbus olmalı!" dedi bir başka adam karşıda karanlığın içinden çıkan alevleri görünce. Hiç kimse bu kadarını beklemiyordu. Ağaçların arasından onun birkaç sefer kilisede duyduğu boynuzlu alev saçan şeytanlar geliyordu üzerine doğru! Her biri yarım tonluk kırmızı boynuzlu şeytanlar!

Bu sırada, Karacahisar'a saldırı haberini getiren Kulaca kumandanı ormandan beş yüz metre kadar ötedeki tepeciğin ardında belirdi. Koca bir ağacın gövdesinin dibinde Ak Timur ve Saltuk Alp aralarında ağzı bağlı sıska bir oğlanla bekliyorlardı. Oğlan yere çökmüş, ağaca sımsıkı bağlanmıştı.

Kumandan, "Söylediğinizi yaptım," dedi korkuyla. "Şimdi söz verdiğiniz gibi bırakın oğlumu."

Ak Timur Saltuk Alp'e baktı ve kılıcını çekti. Kumandan yutkunurken ağacın dibindeki oğlanın üzerine eğildi. Çocu-

ğun babası, "Yapmayın ne olur!" diye bağıracaktı ki Ak Timur oğlanı ağaca bağlayan urganları kesti.

"Biz sözümüzde dururuz," dedi Ak Timur oğlanı elinden tutup kaldırırken.

Kumandan oğluyla birlikte arkasına dönmek üzereydi ki, Saltuk Alp, "Ak Timur," dedi, "bu adam seninle aynı bedeni giyiyor sanki."

Ak Timur adama bir kere daha baktı, "Haklısın, Saltuk," dedi. Sonra yine şövalyeye dönerek, "Zırhlarını çıkart," diye emretti.

Osman Bey liderliğindeki Kayılar işe bir gece önce, Kulaca'nın güneyindeki ormanlık alanda Osman'ın onlara gösterdiği yere hendekler kazarak başlamıştı. Osman ormanda yalnız başına kaldığı gecelerde öğrendiklerini burada çok daha geniş çapta uyguluyordu. Bir kurdun onu avlayan şövalyelere karşı başarılı olmasının tek yolu, zekâsı ve sürünün diğer üyeleriyle birlikte hareket etmesiydi.

Kayılar, hendeklerin içini, uçları sivriltilmiş kazıklarla doldurmuş ve çukurların üstlerini ince dal parçalarıyla kamufle ederek kapatmışlardı. Hayatında hiç kılıç tutmamış Kayı delikanlıları değildi sadece ormanda harıl harıl çalışan. Genç yaşlı, kadın erkek, eli sopa tutan, odun yontabilen ne kadar kişi varsa her birine bir iş vermişti Osman. Aybala hatun, topladığı kazıkları, onların uçlarını sivriltecek oduncunun önüne yığarken, aklında minicik yanmış bedenini toprağa gömdüğü kız torunu vardı. Aykut Alp'in annesi silah olarak kullanacakları tırmıkları ve baltaları katırların sırtından indirirken, oğlunun Kurtkapanı'nda öldürülesiye dövülmesini hatırlıyordu. Kayıların ne yeterince kılıçları ne de yeterince okları vardı. Savaşçıların yerini çobanlar, kılıçların yerini tırmıklar almak zorundaydı.

Aykut ve Turgut Kardeşler de yine Osman'ın onlara gösterdikleri iki ağacın tepesinde oklarıyla birlikte kurulmuş ve gelen şövalyeleri çapraz ateşe tutmuşlardı. Ayakta kalan şövalyelerin gece gözüne üzerine gelenler ise sırtlarına sıkıca bağlanan saman balyalarının tutuşturulmasıyla delirmiş gibi koşan yarım düzine öküzden başka bir şey değildi! Her biri yarım tonluk olan ve üçer beşer çarptıkları şövalyelerin kemiklerini tuz buz ederek üstlerinden geçen öküzler...

Geriye tek bir mesele kalıyordu, o da Karacahisar'ın içinin boşaltılması. Ya da en azından asker sayısının azaltılması. Burada devreye Osman ve yoldaşları giriyordu. Kayı alpleri Kulaca'nın duvarlarına tırmanarak kulenin kumandanını bir gecede sessiz sedasız ele geçirmiş ve Mihal'den edindikleri istihbarat bilgisiyle bu adamın yanı başında tuttuğu oğlunu rehin alarak onu Karacahisar'a göndermişlerdi.

Sırp Vladimir bu yemi yutmuştu ama yine de Karacahisar'ın içinde iki yüzü aşkın asker bulunuyordu. İşin zoru şimdi başlıyordu.

70

Osman gecenin karanlığında başını kaldırdı, gözlerini kapadı ve sonbaharın soğuk havasını içine çekti. Rüzgâr alnına ve kulaklarına çarptı, kara saçlarını dalgalandırdı. Burnunun ucundan bir yağmur damlası yere düştü.

"Yıldız," diye düşündü genç adam, yüzünde belli belirsiz bir tebessüm oluştu. Bu havayı tanıyordu. Yıllar önce çocukluğunda böyle bir rüzgârda kemankeş olmuştu. Ama o gün şimdiki gibi bardaktan boşanırcasına yağmur yağmıyordu ve gece vakti değildi...

Sırtındaki sadağından Merhamet'i çıkardı. Sol dizini yere koydu, sağ dizini kırıp bir çırpıda yayını kurdu, kirişi geçirdi. Bu yayı Osman'dan başka kurmaya kimsenin gücü yetmezdi. Bir seferinde Osman'dan habersiz üç pehlivan Merhamet'i kurmaya çalışmış, biri kabzadan, diğer ikisi de iki ucundan tutarak "3" şeklindeki açık yayı "D" halinde atışa hazır hale getirmek için bir saat uğraşmıştı. Ama bu sefer de böylesi bir gerginlikle bir demirden farksız hale gelen kirişi çekmeye hiçbirinin gücü yetmemişti.

Osman yayı kurduktan sonra elini sırtına götürdü ve tirkeşinden bir ok çıkardı. Körpe bir çam ağacından yapılan bu oklardan tirkeşinde elliden fazla vardı. Yanındaki tirkeşlerde daha da fazla. Bu gece hepsine de ihtiyacı olacaktı.

Okun gövdesini kabzadaki sol elinin üstüne dikkatle yerleştirdi, sağ eliyle okun yeleğindeki kartal tüylerine yapışarak kirişe asılmaya başladı. Bir gözünü kısarak önünde uzanan karanlıkta hedefini seçti.

Ufuk karanlıktı ama gökyüzünde bulutların ardına saklanmış bir hilal Osman'a ihtiyacı olan hedefi göstermişti: Yaklaşık bir kilometre ötede uzanan Karacahisar'ın Batı Burcu.

"Bu planın işleyeceğinden emin misin?" diye sordu yanı başında adamlarıyla birlikte hazır bekleyen Gazi Rahman. "Daha önce hiç kimse bu kadar uzaktan ok atmadı." Temkinliydi Gazi Rahman, ne de olsa Ertuğrul Gazi'nin yıllarca sağ kolu olmuştu ve pek çok savaşta bulunmuştu.

"O zaman dua edelim de, bu bir ilk olsun," dedi Osman. Gazi Rahman, genç adamın kara kaşlarının altındaki keskin bakışlarda azmi ve inancı görüyordu.

Kayı Beyi, surların üzerinde, mazgalların arasındaki burç kumandanını dikkatle seçti ve "Ya Hak!" diye fısıldayarak okunu bıraktı.

Karacahisar, İç Anadolu, Batı Anadolu ve Bitinya'nın kesiştiği kilit bir noktada, Kızıltepe'nin eteklerine kurulmuştu. Doğu, Batı ve Kuzey olmak üzere üç ana burcun oluşturduğu üçgen şeklindeki kalenin hemen önünden Porsuk çayı kıvrılıyor ve kale için doğal bir hendek vazifesi görüyordu. Nehrin bu tarafından kale duvarlarına ok atılması, hele hele mazgalların üzerine isabet ettirilmesi imkânsızdı. Kalenin ok yağmuruna tutulabilmesi için nehrin öbür tarafına, surların dibine geçmek gerekliydi ki bunu yapıncaya kadar da mazgallarda hazır bekleyen kale muhafızları yükseklik avantajını kullanarak burunlarının dibindeki düşmanları kolaylıkla ok yağmuruna tutabilirlerdi.

Bu yüzden batı burcundaki kumandan içine şarap doldurduğu matarasından gizli gizli içerken herhangi bir kuşatma-

dan zerre kadar şüphelenmiyor, surların önündeki alanın ve hendeğin üzerindeki sıradan sessizlikte gecenin tadını çıkarıyordu.

Bir ok, adamcağız matarayı tam kafaya dikmişken bir yanağından girip diğerinden çıkınca ilk başta kimse ne olduğunu anlamadı. Kumandanın başına gelen iki askerin bir tanesi gırtlağından, diğeri de tam gözünün üstünden yedikleri birer okla yere yığıldıklarında üçüncü asker "Saldırı altındayız!" diye bağırarak burcun çanlarını tüm gücüyle çalmayı akıl edebildi.

Kale kumandanı Sırp Vladimir duvarın arkasına sığınarak burcun yanına geldi. "Ne oluyor!?" diye sordu öfke ve telaşla.

"Saldırı altındayız. Sürekli ok yağdırıyorlar," diye cevapladı asker.

"Nehri ne zaman geçtiler?! Kör müsünüz?!" diye bağırdı kumandan miğferini kafasına geçirirken.

"Geçmediler," dedi asker. Nehirde hiçbir hareketlilik yok!"

"Bu imkânsız!" dedi Vladimir. "Nehrin öbür tarafından buraya ok yetiştirmeleri imkânsız!" Duvarın dibine çökerek mazgalların arasından karanlığa bakıp olup biteni anlamaya çalıştı. Hiç kimse yoktu, ne bir muhasara merdiveni ne de bir katapult! Kale kuşatma atlında değilse kim, nasıl saldırıyordu?! "Bu imkânsız!" diye tekrar etti kale kumandanı.

Oysa imkânsız değildi. Olan, Osman ve onun elinde harikalar yaratan Merhamet'iydi sadece. Osman Alp nehrin ardından, duvarların bir kilometre ötesinden fırlattığı oklara bin geze varan bir mesafe aldırıyor ve Batı Burcu'na dakikada altmış ok yağdırıyordu.

Vladimir, "Bütün adamları buraya çağırın!" diye emretti. Kaledeki adamların üçte birini Kulaca'ya gönderdiği için hayıflandı, ama o anda onun da bir tuzak olduğunu anlayarak kendine kızdı. "Kızgın yağları ve kayaları hazır edin!" diye haykırdı yanındaki adamlara. Öfkeden kuduruyordu.

Adamcağız ne olduğunu bir türlü anlayamıyor, fırsat buldukça duvarın dibine, nehrin bu tarafına bakıyor ama orada saldırı yapan ya da ok atan birini göremedikçe kafası daha da karışıyordu. Onun emirleriyle birlikte okçular batı mazgalları boyunca sıralanıp sürekli ok yağdırmaya başladılar. Kime veya neye attıklarını bilmiyorlardı ama hiçbir şey yapmadan öylece durmaya da niyetleri yoktu.

Bir grup da koca kazanlardaki kızgın yağları hazır etmiş mazgalların ardında, az sonra duvara tırmanacaklarını düşündükleri düşmanların üzerinden geçirmeye hazırlanıyorlardı. Başka bir grup asker de aynı şeyi kaya parçalarıyla yapacaklardı.

Sırp Vladimir, "Gidin, tefkuru uyandırın, haber verin! Saldırı altında olduğumuzu söyleyin!" diyerek telaşla emirler yağdırdı.

Osman, burçtaki ve kale duvarlarındaki hareketlenmeden istediği şoku ve şaşkınlığı yarattığını görebiliyor, mazgalların arasından Merhamet'in hedefine kimi denk getirebilirse şişliyordu. Karacahisar askerleri tam bir panik halindeydi.

"Şimdi sıra sende Ak Timur," dedi kendi kendine ve Asil'in üzerine atladı. Gazi Rahman'a dönerek katapultları ileri sürmelerini ve sürekli taş fırlatmalarını emredip gözden kayboldu.

71

Osman'dan birkaç kilometre ötede, Doğu Burcu'nun dibinde hazır bekleyen Ak Timur elindeki ip bağlı kancayı birkaç sefer döndürdükten sonra hızla burcun tepesine fırlattı. Saltuk Alp ve diğer birkaç adamla birlikte nehri yüzerek geçmişler ve Osman Alp'in yaratacağı paniği beklemeye koyulmuşlardı. Yukarıdaki tüm askerler Batı duvarlarına savunmaya gidince Ak Timur hemen harekete geçmişti.

Osman'ın sağ kolu olan alp, karanlığın içinde burca tırmandığında karşısına çıkan burç kumandanına sırtından yaklaşarak ağzını kapattı ve hançeriyle adamın gırtlağını boydan boya kesiverdi. Başka bir askerin suratına dirseğini indirdi, bir diğerinin karnına son anda çektiği yatağanını sapladı.

Normalde mazgallarda ve burçların üstünde olan meşaleler yağan yağmurun etkisiyle sönüktü ve karanlığın içinde Doğu Burcu'ndaki Rum askeri giyimli Ak Timur'un kimliğini pek kimse fark etmedi. Herkes Batı Burcu'ndaki saldırıya yetişmek için koşuşturuyordu. Ak Timur beraberindeki Saltuk Alp ve diğer birkaç adamı daha yukarı, burca çekti. Saltuk Alp yukarı çıkar çıkmaz Kapan ve Tepen'i çekti ve iki kişinin kafasını yardı, bir askerin sırtını deşti.

"Bu lanet olası miğfer kafamı sıkıyor!" diye homurdandı sıkıntıyla.

"Biraz daha sabret!" dedi Ak Timur ve burçtan aşağıya uzanarak Doğu Kapısı'nın önünde onun işaretini bekleyen ikiliye ıslık çaldı.

Doğu Burcu bu küçük kapıyı gören tek burçtu ve onun kontrol altına alınmasıyla birlikte planın üçüncü ayağına geçilebilirdi.

Islığı duyan Turgut ve Aykut Kardeşler sudan başlarını çıkardılar.

"Biraz daha bekleseydim donacaktım!" dedi Aykut dişlerinin arasında tuttuğu halatı çıkardıktan sonra.

"Söylenmenin sırası değil!" diye onu payladı ağabeyi.

"Donuma kurbağa girdi!" diye devam etti Aykut Alp.

"Dikkat et de yılan girmesin!" diyerek sırıttı Turgut Alp. Kardeşi ters ters ona baktı urganı hazır ederken.

İkili, ellerindeki kancaları Doğu Kapısı'nın ucuna sağlam bir şekilde geçirdikten sonra nehrin öbür tarafında hazır bekleyen Konur Alp ve adamlarına bağırdılar: "Asılın!"

Urganların ucu Konur Alp'in başlarında hazır beklediği, beş öküz ve yarım düzine ata uzanıyordu. Konur Alp'in emriyle birlikte asıl işi çiftçilik olan köylüler hayvanları çomaklarla ve kırbaçlarla hızla hareket ettirdiler. Birkaç denemeden sonra Doğu Kapısı menteşelerinden hızla söküldü ve kalenin içi çırılçıplak meydana çıktı.

"Efendim..." dedi Vladimir'in yanına gelen bir muhafız.

Kale kumandanı sabırsızca adamın yüzüne baktı, "Söylesene be adam!" diye çattı.

"Doğu Kapısı!" diye cevapladı muhafız. "Doğu Kapısı'ndan giriyorlar!"

Vladimir adamı önünden itip kalenin öbür ucuna koşmaya başladı ve manzarayı kendi gözleriyle gördü!

Karacahisar kumandanı Batı Burcu'na yığdığı askerlerin bir kısmını şimdi de bu açık kapıya yönlendirdi. Kalenin dibindeki Konur Alp ise bir düzine adamına ellerindeki onar metrelik merdivenleri nehrin üstünden doğru karşıya dizdirdi ve karşıya geçebilecekleri yapay bir köprü gibi kullanarak adamların üstlerinden hızla geçmelerini sağladı.

Kuzey Burcu da Akça Koca ve adamlarının kontrolü altındaydı.

Bu sırada Osman Asil'in üstünde hendeğin etrafından dörtnala dolanarak Konur Alp'in yanına gelmişti. Doğu Kapısı'nın önüne geldiğinde hemen atından atladı, merdiven köprülerin üstünden karşıya geçti ve kılıcını çekerek Aykut ve Turgut kardeşlerin yanında çarpışmaya başladı.

Uzunca bir süredir kuşatma görmeyen Rum askerleri hazırlıksız yakalanmışlardı. Üstelik şimdi hisarın tüm burçları saldırı altındaydı ve bu kaos içinde kim nereyi muhafaza edeceğini şaşırmıştı. Duvarların dışındakilerin kaç kişilik bir ordu olduğunu da bilen yoktu. Karanlık ve yağmur da savunmanın işini zorlaştırıyordu. Kalenin tüm duvarlarında kargaşa ve panik hâkimdi.

Osman ve yoldaşlarının Doğu Kapısı'ndan içeriye girmeleri hiç de zor olmadı. Fakat kalenin içine girdiklerinde daha deneyimli Akritay şövalyelerinin kolay kolay pes etmeye niyetleri yok gibiydi. İlk şoku atlatan ve her an savaşa hazır olan bu adamlarla özel olarak ilgilenmek gerekecekti.

Bunlardan bir tanesi vardı ki ona Taş Surat derlerdi. Baştan aşağı Ceneviz zırhı kuşanmış bu Haçlı artığı iri yarı şövalye yakın dövüşte rakiplerine kafa atmasıyla ve onların bu şekilde kafalarını yarmasıyla ünlüydü. Adamın kafası gerçekten taştan mıdır bilinmez ama yüzünü tamamen kaplayan miğferinin önündeki sivri çıkıntı bu kafa darbelerinin etkisini rahatlıkla kanıtlıyordu.

Taş Surat koca kılıcıyla şimdiye kadar önüne çıkan üç Türk'ü rahatlıkla harcamıştı bile. Osman onun karşısına çıktığında kafasında miğferi yoktu, dövüşürken düşürdüğünden sarığı bile yoktu. Osman şimşir kılıcını vakit kaybetmeden şövalyeye salladı ama beriki üçgen kalkanıyla bunu rahatlıkla kesti. Taş Surat, Osman'ın atağına iki karış enindeki, bir buçuk metre uzunluğundaki düz kılıcını çaprazlamasına rakibinin üstüne indirerek cevap verdi.

Aykut Alp kalenin içindeki mücadele boyunca Kalanos'u arıyordu. Onu Batı Burcu'nun üstündeki mazgalların ardında bulduğunda, "Sanırım sen beni arıyordun," dedi. İşte şimdi karşındayım!" diyerek ona meydan okudu.

Kalanos gülümsedi, "Er ya da geç elime geçeceğini biliyordum, çocuk!" diye yanıtladı ve kılıcını ardı ardına Aykut Alp'in üzerine çaldı. Aykut Alp hırslıydı, öfkeliydi, ne olursa olsun artık bu adamın canına okumak istiyordu. Ne var ki Kalanos hem daha deneyimliydi hem de iyi bir kılıç ustasıydı ve daha da kötüsü Aykut Alp'ten çok daha güçlüydü. Kılıcını Aykut Alp'in üzerine savurdukça beriki bu darbeleri kalkanıyla ucu ucuna kesiyordu. Kalanos ilerliyor, Aykut Alp geri geri gitmek zorunda kalıyor ve her kılıç darbesi Türk'ün söğüt kalkanını parça parça ediyordu.

Gazi Rahman Osman'ın bıraktığı noktadan Batı Burcu'nu ufak üç katapultla olabildiğince taş ve ok yağmuruna tutarak bu kısımdaki askerleri meşgul etmeye uğraşıyor, Akça Koca Kuzey Burcu'nun mazgallarına çıkmaya çalışıyordu. Saltuk Alp baltalarıyla önüne kim çıkarsa acımasızca yere yıkıyor, Ak Timur ve Konur Alp da kaledeki diğer deneyimli şövalyeleri göğüslüyorlardı.

Osman Alp, Taş Surat'ın çaprazlama kılıç darbesinin altından son anda kaçmış ve tekrar karşı atağa geçmişti. Ama Taş Surat üçgen kalkanıyla Osman'ın tüm darbelerini ustalıkla kesti, son darbede Osman'ın kılıç tutan bileğini koltuk

arasına sıkıştırarak Türk'ü kendine doğru çekti. Osman daha ne olduğunu anlamadan Taş Surat'ın o müthiş kafa darbesini yemişti bile. Genç adamın kaşı açıldı ve oluk gibi kan akmaya başladı. Osman gözleri karardığında adamın lakabını hak ettiğini düşündü.

Aykut Alp Kalanos'un kılıç darbeleriyle gerileyerek Batı Burcu'nun mazgallarında sıkıştığında can havliyle sırtını duvara dayadı ve rakibinin karnına sağlam bir tekme geçirdi. Bu, Kalanos'un en azından durmasına ve biraz gerilemesine yetmiş, Aykut'un kendini toparlamasına yetecek kadar zamanı vermişti.

Türk, elindeki kalkana baktığında onun paramparça olduğunu gördü ve elindeki son parçasını da Kalanos'un kafasına fırlatıp kılıcıyla tekrar üstüne saldırdı. Ne var ki Kalanos son anda kılıç darbesini savuşturunca Aykut boşa çıkan atağının hızıyla duramadı ve kalenin içine düşecekken kılıcını elinden atıp duvarlara tutundu. Kalanos sırıtarak onun parmaklarının ucunda belirdi ve elindeki kılıcı oğlanın boynundan içeri sokmak üzere iki eliyle havaya kaldırdı.

Tam o sırada Kalanos'un sırtından yediği bir tekme onun dengesini alt üst edip tekrar mazgalların dibine yuvarladı. Aykut Alp tepesine baktığında, "Seni ne zaman başıboş bıraksam başını belaya sokuyorsun!" dedi Turgut Alp. Ağabeyi elini uzatıp Aykut Alp'i yukarı çekti ve tekrar başına üşüşen askerle çarpışmaya devam etti.

Aykut Alp duvarların üstüne tekrar çıktığında Kalanos'un doğrulmasına fırsat vermeden hızla koştu, adamın karnına bir koç gibi omzunu geçirdi ve Kalanos'u duvara çarptı. Kılıç tutan elini de yine taşlara vurarak silahı elinden atmasına neden oldu. Adamın kafasını duvara vurarak sersemletti.

Ama Kalanos çabuk toparladı ve ani bir hareketle sırtını kaleden tarafa döndü, Aykut'un kellesini iki mazgalın arasın

sıkıştırdı ve Aykut Alp'in yakasından tutup kafasını geriye kanırdı. Alpin kafası iki mazgalın arasından uzandığında Türk göz ucuyla dehşet içinde surların dibine baktı. Buradan aşağıya düşse sağlam tek bir kemiğinin bile kalmayacağını düşündü. Aykut Alp'in boğazı bir elbise parçası gibi yırtılacakmışçasına gerilmeye başlamıştı.

Osman Alp'in yüzünün bir tarafı kaşından akan kanla kıpkırmızıydı. Kılıcını bir kere daha tüm gücüyle kaldırdı. Çeliğin ucu yere indiğinde Taş Surat'ın kafası yerdeki çamurda bir taş parçası gibi yuvarlanıyordu.

Aykut Alp boynu kırılmak üzereyken diziyle Kalanos'un kasıklarına sert bir tekme geçirdi ve adamı boylu boyunca, tepesinden aşağıya attı. Kalanos'dan duyulan son ses burçtan aşağı düşerken attığı tiz bir çığlık oldu. Aykut Alp aşağıya baktığında adamın kafasının bir karpuz gibi parçalanıp içinden kan ve beyin parçalarının dağıldığını gördü.

Osman'ın Taş Surat'ı yere sermesinin ardından savunmanın direnci iyice kırıldı ve Rum askerleri silahlarını yere bırakarak aman dilediler. Kale kumandanı Vladimir ise iç duvarların dibinde Ak Timur'un boylu boyunca göğsüne çaldığı bir yatağan yarasıyla yerde cansız uzanıyordu.

Osman Alp, Karacahisar tekfuru Teodor Laskaris'i yatak odasında, üzerinde geceliği ile buldu. Adamcağız korkudan tir tir titriyordu. Osman yatak odasındaki mücevherlere, altın kupalara, ışıl ışıl parlayan avizelere ve şamdanlara şaşkınlıkla bakakaldı.

Laskaris dizlerinin üzerine çökmüş, "Sana ne istersen veririm, sana bir servet veririm," diye yalvardı. "Zaten Kalanos'u ben de sevmezdim. Canına okuduğunuz iyi oldu."

Ak Timur ve Konur Alp şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Saltuk Alp, "Adam ne de çabuk sattı kardeşini!" dedi diğerlerinin içinden geçeni dillendirerek.

Osman ise hiçbir şey söylemeden adamı tuttuğu gibi yaka paça dışarıya, kalenin avlusuna çıkardı. Avluda duvar boyunca sıralanan esirler korkarak Osman'ın Laskaris'i bir tekmeyle yere yuvarlamasını izlediler.

"Yalvarırım!" diye yakarıyordu adam. "Yalvarırım, benim fidyem çok para eder! Beni Aya Nikola'ya gönderin, sizi zengin eder!" Laskaris'in ağlamaktan burnundan çıkan sümükler ve gözyaşları birbirine karışıyordu.

Osman onu mazgallardan saldıranlara atılmak üzere kaynatılan kızgın yağ dolu kazanlardan birinin önüne kadar getirdi. Gözünün önünden yaylada yanan cesetler hiç gitmiyordu. Etraftakilerin dehşet dolu bakışları altında kazandan aldığı birkaç kepçeyi Laskaris'in başından aşağıya döktü.

Adamın karşısına dikildi ve "Sen Türkleri yakarsın, öyle mi!" diye bağırdı. Bağırmadı, kükredi.

Adam, "Hayır! Hayır!" diyerek ellerini karşı çıkmak ister gibi ileri uzattı.

Osman, "Madem ateşi seviyorsun, şimdi gör bakalım!" diyerek kazanın altından bir odun çekti ve ateşiyle beraber Laskaris'in üzerine atıverdi.

Laskaris birden bire harladı. O artık alevden bir bedendi. Çığlıkları tüm Karacahisar boyunca inledi.

"Herkes iyi işitsin!" diye bağırdı Osman esirlerin önünde. "Bundan böyle Türkler sahipsiz değildir! Her kim ki Türk boylarına dokunur, karşısında beni bulur! Her kim ki mazlumların canına kasteder, ben onun karşısına dikilirim! Bu böyle biline!"

Osman, Karacahisar'ı tereyağından kıl çeker gibi, bir saatten kısa bir sürede alıvermişti. Gökyüzünde bulutlar aralanırken, hilal beliriyordu.

Osman'ın savaşı artık başlamıştı.

Osman'ın ilk fethi Karacahisar baskını onun askeri zekâsını ve elindeki kısıtlı imkânlarla neler yapabileceğini gösteren ilk büyük zaferdi. Tekfurların hiçbiri yeni ve genç bir Türk beyinin bir Bizans kalesine saldıracak kadar ileri gidebileceğini tahmin edemedi. Osman heyecanlıydı, azimliydi, hırslıydı, daha ilk gençliğinde rahat durmayacağının sinyallerini veriyordu. Onun adını duyanlar bunları biliyordu. Ama hiçbir Rum lider, Haçlıların ve Moğolların kıstırdığı bu topraklarda bir Türk'ün böylesi bir ölümcül oyuna girişebileceğini, İznik ve Konstantinopol gibi iki büyük metropolün ve imparatorluğun gücünü arkasında bulunduran kumandanlara kafa tutabilecek kadar delireceğini düşünmemişti. Evet, bu, onlara göre delirmek, aklını yitirmekti.

Bu yüzden Karacahisar fethi hiç kimsenin beklemediği bir anda gerçekleşti ve Türklerin dediği gibi, baskın, basanın oldu. Osman'ın Karacahisar'ı ele geçirmek için ne yeterince askeri, ne de yeterince silahı vardı. Ama Türklerde çok daha başka bir şey vardı: azim ve inanç. Ve Osman, zekâsıyla bunları en iyi şekilde kullandı. Çobanlardan savaşçı, tırmıklardan silah yapmakla kalmadı, elindeki az sayıda öküzü bile ustalıkla kullandı.

Bu genç Türk beyinin sonraki bir dizi fethinde tekfurlar hazırlıklı olacaklardı. Artık herkes Osman'ın sonraki adımının kendisine geleceğine inanıyordu. Kalelerdeki askerler teyakkuza geçti, silahların bakımları yapıldı, kale duvarları pekiştirildi, surlara ek gözcüler konuldu. Fakat sonuç değişmedi. Osman, bir şimşek gibi ardı ardına birkaç kale birden fethetti. Bazı tekfurları kurnazlıkla, kimisini korkusuzca alt etti. Osman adlı yanardağ artık patlamıştı ve etrafına lavlar saçarak hızla ilerliyordu.

Ama her ne olursa olsun Osman'ın rakipleri güçlüydü. Ne de olsa her biri kendini asırlarca bu topraklarda hüküm sürmüş bir imparatorluğun vârisi olarak gören ve bu gelenekten beslenen tekfurlardı bunlar. Askerlerimiz deneyimli, cephanelerimiz dolu, erzağımız pekti. Fakat bizim hiçbirimizde olmayan bir şey vardı Osman'da. Deneyimin, cephanenin ve buğdayın başaramayacağı bir şey...

Osman, tekfurların emrindeki akritay şövalyelerinin ve Anadolu'daki Latin savaşçıların karşısındaki eksikliğini zekâsıyla ve azmiyle kapatıyordu. O, kuşatmalarda oyunun kuralını değiştiriyor, hatta kuralları kendisi belirliyordu. Örneğin, kale kuşatmaları pek çok savaş gibi yaz mevsiminde, açık havada olurdu. Böyle olması hem saldıranın, hem de savunmanın işine gelirdi. Kışın soğuğunda hiçbir asker belki de haftalar, aylar sürebilecek bir serüvene girişmek istemezdi.

Ama Osman yağmur yağdığında kuşatmaya çıkıyordu. Kar serpiştirmeye başladığında adamlarına hazır olmalarını emrediyordu. Çamurların içinde kılıç kullanmayı, karanlığın ortasında ok yağdırmayı, hiç olmayacak kayalık arazilerin arasından saldırıya geçmeyi kendine iş edinmişti. Osman, savaşın altın kuralını öğrenmiş gibiydi: Şaşırtmak ve yok etmek. Hiç kimsenin beklemediği bir anda, hiç kimsenin beklemediği bir şekilde... Sabırla ve azimle devam etmek, her seferinde yeni bir taktik geliştirmek... Her seferinde gücünün sınırlarını yeniden yeniden sınamak...

İşte Osman bunu yapıyordu. Ve her seferinde öyle ya da böyle başarılı oluyordu. Gün geliyordu düşmanın kılığına girerek kale basıyor, gün geliyor bir kaleyi haftalarca kuşatıyor, kalenin tüm giriş çıkışlarını engelliyor ve içerdekilerin tüm erzakları tükeninceye kadar bekliyor ve bu şekilde onların teslim olmalarına neden oluyordu. Bir keresinde şehrin buğday ambarını yakarak içerdeki askerleri üzerine çekmiş, sonra da gidip kaleye rahatça konmuştu.

Gün geçtikçe biz Doğu Roma tekfurları ve Türkler arasındaki, daha doğrusu, biz şövalyeler ve gazi alpler arasındaki ayrımın gün yüzüne çıktığını ben içten içe hissediyordum. Biz tekfurlar rahatımıza düşkündük, zora gelemiyorduk, fildişi kulelerimizden emir yağdırmaya ve askerlerimizin bizim işimizi yerine getirmesine alışkındık. Osman ve yoldaşları ise her seferi kendileri yönetiyor, bizzat kendileri çarpışıyorlardı. Biz şövalyeler ganimet için, para için, şöhret için savaşıyorduk. Alpler ise bir ölüm kalım mücadelesi veriyorlardı. Çözümsüzlük onları yaratıcı olmaya itiyordu.

Biz şövalyeler bu dünyada rahat etmek için yaşıyorduk. Alpler ise çocukları mutlu bir dünya sürsün diye uğraşıyorlardı; kendileri çoktan hayatlarından ve rahatlarından vazgeçmişlerdi.

Ben bunların hepsini görüyordum. Ama Osman'ın başarısının sırrı bunların hiçbiri değildi. O zamanlar henüz adlandıramadığım başka bir şey vardı onda. Ondaki savaşma aşkı... İnancı uğruna her şeyi göze alması... Kaderini başka bir üst Kader'e teslim edişi... İşte asıl ben bunun gizemini anlamaya çalışıyordum.

Osman'ın içindeki bu ateş bir süre onu idare edecekti. Ama ne olursa olsun onun da görmesi gereken, henüz öğrenmesi gereken şeyler vardı. Onu çok büyük savaşlar, çok daha büyük düşmanlar bekliyordu.

Biz Bizans vârislerinin her türlü zaafımıza rağmen kanımızla suladığımız bu topraklardan kolay kolay vazgeçmeye

niyetimiz yoktu. Belki birkaç kale ve birkaç ufak şehri ele geçirmeye Osman'ın zekâsı yeterli olabilirdi. Ama o da çok iyi biliyordu ki Doğu Roma İmparatorluğu'nun elinden Bitinya'yı almak, Kuzey Anadolu topraklarını ele geçirmek için zekâdan ve azimden çok daha fazlasına ihtiyacı vardı. Daha fazla asker, daha fazla silah ve çok daha fazla müttefik...

Oysa yalnızdı Osman. Türk beyleri tüm başarılarına rağmen henüz onun yanında yer almaya cesaret edemiyorlardı. Her biri ya bir tekfurun dostuydu, ya da başka bir Türk beyi ile zaten savaş halindeydi ve Batı'ya açılmaya fırsatları yoktu. Konya'ya yakın olanlar da zaten Moğolların vaatlerini yerine getirmeye çalışıyordu. Osman'ın gösterdiği cesareti onların hiçbiri gösteremiyor ve Bitinya'daki bu genç adamdan herkes "çılgın bir Türk" olarak bahsediyordu. O da eninde sonunda Batılılar tarafından dize getirilecek bir delikanlıydı, hepsi bu!

Osman fetihlerinde başarılı olmak istiyorsa Türk beylerinin güvenini kazanmalı, onlara niyetinin ciddi olduğunu göstermeliydi. Aksi takdirde tüm kazanımlarını, kazandığından da hızlı kaybedebilirdi.

O bunların hepsinin farkındaydı ve çok geçmeden tüm Türk beylerinin güvenmeyi kazanmaya çalışacaktı. En azından bunu deneyecekti...

Bu yüzden bir gün beni yanına çağırıp, "Sakarya ötesine gitmemiz gerekiyor," dediğinde bunu neden yapmak istediğini hemen anladım. Oradaki Türk boylarıyla görüşüp yardım isteyecekti ve benden Sakarya'ya kadar yol göstermemi istiyordu. Ne de olsa istediği yere ulaşması için en güvenilir güzergâh benim tekfuru olduğum Harmankaya topraklarıydı. Sakarya'dan sonrasında ise bir zamanlar onun savaşçısı olan Samsa Çavuş adlı başka bir Türk'ten yardım almayı umuyordu. Osman'ın insanlara olan güveni ve iyimserliği beni hâlâ daha şaşırtmaya devam ediyordu. O, bunca savaşın ve çatışmanın içinde insana güvenmeye, insana inanmaya hep devam ediyordu...

Ama bundan önce yapması gereken başka bir işi daha vardı Osman'ın. Eğer kazandığı yerleri korumak, onun yokluğunda iyi idare edilmelerini istiyorsa bazı kanunlar koymalı, çoğunluğunu Hristiyanların oluşturduğu bazı şehirlerde Türklerin onlara nasıl davranacağını göstermeliydi. Bu, hem elindeki şehirler, hem de ele geçirmeyi planladığı şehirler için önemliydi.

Ve Osman bunu da en ince ayrıntısına kadar düşünmüştü... Onun haftalar geçirdiği o ormanda ne planlar yaptığı, uzun süre kaldığı o dergâhta aklına neler koyduğunu zaman geçtikçe daha iyi görüyor ve her seferinde şaşırıyorduk...

Kimileri Osman'ın ele geçirdiği kale ve şehirlerdeki tüm Hristiyan halkı hıncından kılıçtan geçireceğini düşündü. Kimileri Hristiyan halkı topraklarından süreceğini, tüm gayrimüslimlerin topraklarına el koyacağı haberini yaydı. Bazıları Osman'ın tüm halkı köle, kadınları ve kızları kendine cariye yapacağını bile ileri sürdü. Hatta bu fikirde olan, Hristiyanlardan intikam almak için böyle hareket etmesi gerektiğine inanan Türklerin sayısı da azınlıkta değildi.

Ama Osman bunların hiçbirini yapmadı. Onun kafasındaki plan bambaşka bir şeydi. Hiçbirimizin akıl edemediği, hiçbir tekfurun öngöremediği bir şey... Yüzyıllık bir plandı onunki...

Belki de bin yıllık... Eskiden Osman kısa düşünür, çabuk öfkelenir, acele karar verirdi. Şimdi ise aklında öyle şeyler kuruyordu ki yarını ya da öbür ayı, değil, asırlar sonrasını görüyor gibiydi... Onda artık bir kartalın uzağı gören bakışları vardı...

Osman demek artık "söz," demekti, "akit," demekti. Türkler buna inanıyorlar ve onun sözüne güveniyorlardı. Çok geçmeden adalet arayan çevre köylerde ne kadar insan varsa soluğu Osman'ın yanında almaya başlayacaktı.

Kılıcımın kabzasında yazan adalet, sanki artık Osman'ın elinde gibiydi!

72

"Ah kızım, biricik kızım... Gözümün nuru, kalbimin sahibi kızım... Biz bu topraklara niye geldik, Osman Beyimiz? Moğolların zulmünden neden kaçtık? Anadolu bizim için yurt olsun, ailemizle mesut, mutlu oturalım diye gelmedik mi?... Oysa ben ne bileyim yağmurdan kaçarken doluya tutulacağımızı?"

Yetmişine basmış adamcağız konuşurken gözlerinden sürekli yaşlar boşalıyordu. Yere iki büklüm oturmuş, başını önüne eğmiş, elindeki kepini sıktıkça sıkıyor, evirip çeviriyor, öfkesini ondan alıyordu.

Osman Bey adamdan iki metre kadar ötede, kerestelerle yükseltilmiş, koyun ve keçi postlarıyla kaplanmış bir sedirin üstünde oturmuş yarım saattir onu dinliyordu. Sağ dizini dikmiş, dirseğini bacağına dayamış, elini de çenesine koymuş pür dikkat kesilmişti. Bugün bu çadırın içinde dinlediği kim bilir kaçıncı kişiydi.

Sağında Ak Timur, solunda Konur Alp dikiliyor, az ötede Dursun Fakı elindeki parşömene sürekli bir şeyler not alıyordu. Ahşap bir kafesin üzerine keçe giydirilmiş kubbeli bir otağın içindeydiler. Bir perde şeklinde iki tarafa açılan kilimden mürekkep çadır kapısının yanında iki muhafız duruyordu.

Çadırın kuzey kesimi rüzgarı kesmek için ilave halılarla kaplanmıştı. Çadırın iç duvarlarına yük çuvalları, bir-iki sandık, minderler ve tabureler sıralanmıştı. Osman Bey'in hemen arkasına kılıcı, yayı Merhamet'in bulunduğu sadak ve oklarını taşıyan tirkeşi asılmıştı. En üstte de Rabia'nın Osman'a hediye ettiği Mushaf asılıydı.

"Biricik kızıma bir tüccar göz koydu. Şehirde adamın adı çıkmıştı, o pis herifin ne mal olduğunu çok iyi biliyorduk. Gözüne kestirdiği kızlarla gönül eğlendirdiğini ve sonra paçavra gibi kenara attığını hanım da ben de işitmiştik. İlk önce heves etmiştir, bir süre sabredersek geçer, unutur, başkasına dadanır diye bekledik... Ama hayır, o namussuz it kızımı kaçırdı, günlerce tutsak etti. Neden sonra kızımı kapının önünde hüngür hüngür ağlarken buldum. İffetimiz, namusumuz beş paralık olmuştu... Ertesi sabah da yavrucuğum..."

Adam tekrar hıçkırarak ağlamaya başladı, cümlelerini tamamlayamadı.

Osman, eliyle yanı başında bekleyen Konur Alp'e işaret etti. Alp, kuşağından bir mendil çıkartıp adama verdi.

Çadırı tutan demir kazığın dibinde oturan yaşlı adam kendini tekrar toparlayınca anlatmaya devam etti: "Yavrucuğum bu lekeyi daha fazla taşıyamadı ve kendini astı. Şehrin kadısına gittim, ona her şeyi anlattım. O da biliyordu bahsettiğim şerefsizi. Ama tüccar bu kadıyı nasıl ettiyse kendine amade etmiş. Kadının gıkı çıkmadı. 'Ben icabına bakarım,' deyip geçiştirdi. Hiçbir şey yapmadı!"

Osman Bey ilk defa konuştu: "Benden ne istiyorsun?"

"Adalet istiyorum," dedi yaşlı adam Osman'a kanlanmış gözlerle bakarak. "Bana dediler ki Karacahisar'da bir Türk Beyi yaşar, her kim ondan adalet isterse yerine getirir, mazlumun ahını yerde koymaz. Fakir fukaranın, düşmüşün dostudur, onlara arka çıkar. Ben de çıktım geldim. Senden adalet isterim, Osman Beyimiz."

Adam doğru söylüyordu. Osman, Karacahisar'a otağını kurduğundan beridir sadece oradaki değil civar şehirlerde ne kadar hakkı gasp edilmiş insan varsa soluğu Osman'ın çadırında alıyordu. Toprak kavgası güdenler, kan davalıları, tekfurların saldırısına uğrayanlar, rüşvet yiyen kadıların ağına düşmüş köylüler, toprağı elinden alınmış çiftçiler, hatta evlenmek isteyen genç delikanlılar bile Osman'dan medet umar olmuşlardı. Osman bu çadırda zamanı olduğunca kapısına gelen hiç kimseyi geri çevirmiyor, hepsine de bir şekilde çözüm bulmaya çalışıyordu.

Ama bazen öyle sorunlar geliyordu ki karşısına, şimdi olduğu gibi daha büyük bir sorun yaratmadan çözülecek şeyler değildi.

"Çavdar Bey'e neden gitmedin?" diye sordu Osman.

Yaşlı adam dudağını büktü, "Dalga geçiyorsun bizimle beyim, Çavdar bey bizi adam yerine koyar mı?! Biz kim, ona ulaşmak kim?!"

Osman Bey sıkıntılıydı. Adam, Çavdaroğulları Beyliği'nden geliyordu ve Osman mecbur olmadıkça başka bir Türk beyinin topraklarına ilişmek istemiyordu. Derin bir iç çekti ve ayağa kalktı. Üstünde bağrı açık beyaz mintanı, siyah şalvarı ve şalvarının uçlarını içine sıkıştırdığı, Rabia'nın ördüğü yün çoraplar vardı.

Osman'la birlikte yaşlı adam da doğruldu. Kayı Beyi, adamın iki omzundan tuttu, "Sen şimdi git, bey amca," dedi. "Ben bu işle ilgileneceğim."

Adamcağız, hayatının en mutlu haberini duymuş gibi sevindi, eğildi Osman'ın elini tutup öpmeye kalktı. Ama Osman buna müsaade etmedi, adamın sırtını sıvazlayarak onu çadırın kapısına geçirdi.

Yaşlı adam teşekkürler ederek çadırdan çıktıktan sonra Osman Bey, Ak Timur'a döndü.

Sağ kolu olan yoldaşı Osman'ın vereceği emiri bekler gibi, "Saltuk Alp mi?" diye sordu.

"Hayır," dedi Osman Bey. "Bu işi sessiz sedasız halledecek biri lazım. Fazla tantana yapmadan, ortalığı ayağa kaldırmadan." Osman Bey bir emriyle Saltuk Alp'in baltalarıyla o tüccarın evini başına yıkacağını, yedi sülalesini doğrayacağını biliyordu. "Bu işle Turgut Alp ilgilensin," dedi.

Ak Timur, "Tamam, Reis," diyerek emri aldı.

Osman Bey tekrar yerine geçmeden önce, "Ha, bir şey daha var," dedi Ak Timur'a. "O kadıyı bulup bana getirin," dedi.

Ak Timur, "Çavdar bundan hiç hoşlanmayacak," dedi.

Osman Bey, "Hoşlanmazsa beni bulacağı yeri biliyor," diyerek kestirip attı ve tekrar sedirin üzerine oturdu.

"Sırada kim var?" diye sordu Osman.

Konur Alp, "Bir Rum kadını," diye cevap verdi.

Osman Bey, "İçeri çağırın," dedi.

Konur Alp çadırın ağzına gitti ve kapı görevini yapan kilimi bir tarafa iterek dışardaki adamlara seslendi.

Çadırın hemen önünde Aykut ve Turgut Alpler sohbet ediyordu. İlboğa yanan ocağın üzerinde pişen yemeği karıştırmakla meşguldü. Nuri her zaman olduğu gibi İlboğa'ya yardım edeceğim diye uğraşıyordu. Etrafta onlarca kara çadır daha kurulmuştu; Osman Bey'in otağı bunların en ortasında duruyordu.

Rum kadın içeri girdiğince önce bir süre heyecanlandı. Altmış yaşını biraz geçmiş kadının kafasında genelde Ermenilerin giydiği türden hotozlu başlık ve onun üzerinden kadının omuzlarına düşen yaşmağı vardı. Üzerinde kısa yenli koyu mavi bir kaban, içinde geniş yenli beyaz entari ve bacaklarında bordo rengi şalvarı vardı. Elinde kuğu ibrikli çömlek bir sürahi tutuyordu. Ne diyeceğini bilemiyor gibi etrafına bakındı.

"Buyur, ana," dedi Osman Bey kadının konuşmasını beklediğini göstererek.

Kadın elindeki çömleğe bakınca ne diyeceğini hatırlar gibi, "Siz buyurun, Osman Beyimiz," bunu size getirdim dedi bir adım ilerleyerek. Türkçesi aksanlıydı. Ak Timur hemen öne çıktı ve kadının elindeki çömleği alıp kenardaki sandığın üzerine koydu.

"Zahmet etmişsin, ana," dedi, "Böyle şeylere gerek yok." Ama hediyeyi almamasının kabalık olacağını biliyordu.

Kadın tekrar çadırın ortasına geri döndükten sonra, "Biz Karacahisar Ermeni kadınları," dedi, "işte bu çömleklerden bardak, sürahi, kap kaçak yapar ve pazarda satarız."

"Bilirim," dedi Osman, "Pek de güzel yaparsınız."

"Sağ ol, Beyim," dedi kadın. "Benim kocam öldüğü için tüm geçimimi pazarda sattığım bu çömleklerden sağlarım. Amma bu sabah pazara bir Germiyan savaşçısı geldi. Bardaklarımdan aldı. Parasını istediğimde ise, 'Senin gibi bir kâfir ne hakla bir Türk'ten para ister!" diyerek para vermediği gibi elinin tersiyle tezgâhımdaki çömlekleri de itip kırdı."

Osman Bey'in alnının ortasındaki damar gittikçe belirginleşmeye başlıyordu. Karacahisar pazarı bölge beyliklerin tam merkezinde kurulmuştu ve Osman ne pahasına olursa olsun buradaki ticaret akışını devam ettirmek istiyordu.

Kadının iddiası üzerine Ak Timur ve Konur Alp göz göze geldiler. Bu, Osman'ın en kızdığı şeylerden biriydi. Fethettiği şehirlerde yaşayan gayrimüslimlerin haklarına riayet edilmesi en başından beri hep vurguladığı bir şeydi. Bu konuda toleransı yoktu.

Kadın, "Benim zararımı kim karşılayacak?" dedi ve sustu.

Osman, Konur Alp'e başını kaldırarak, "Nerede bu bahsettiği Germiyanlı?" dedi.

"Dışarıda, bekliyor," dedi Konur Alp. "Kadının şikâyetini duyar duymaz onu da bulup getirttik."

"Çağırın," dedi Osman Bey kaşlarını çatarak.

Ak Timur, Ermeni kadına, "Sen kenara çekil, ana," dedi ve onu çadırın yan tarafına çekti.

Germiyan savaşçı içeriye kibirle girdi. Osman Bey'e burnu bir karış havadan bakıyordu. Adamın üstündeki kıyafetlerden ve kılıcının kalitesinden zengin, nüfuzlu biri olduğu anlaşılıyordu. Kürk astarlı gri kumaştan bir giysi, kırmızı kaftan ve geyik derisinden sarı çizmeler giymiş, kürklü kırmızı bir başlık takmıştı. Boynundan altın kolyeler sarkıyordu ve parmaklarının her birinde değişik taşlarla süslenmiş yüzükler takılıydı.

"Bu ne demek oluyor, Osman Bey?!" dedi çadırın ortasına geldiğinde. "Beni hangi hakla böyle apar topar ayağınıza getiriyorsunuz?! Siz benim kim olduğumu bilmiyor musunuz?! Ben ki Germiyan Beyi Çuhadar'ın hassa askerlerinden biriyim!"

Ak Timur sürekli elinin yapışık durduğu kılıcının sapını sıkmaya başladı.

Osman Bey ise bunları hiç duymamış gibi, "Bu kadının anlattıkları doğru mu?" diye sordu.

Germiyanlı savaşçı arkasına döndüğünde kenardaki Ermeni kadını gördü ve sırıttı. "Ha, o mu?" dedikten sonra tekrar Osman'a dönerek, "Beni bunun için mi çağırdınız?!" diye itiraz etti.

Osman Bey, "Bu kadına parasını ödemediğin ve tezgâhını yıktığın doğru mu?" diye yineledi.

Germiyanlı savaşçı artık iyice sıkılmış gibi ağzını bükerek, "Sabah haddini aştı, benden para istedi, ben de ona haddini bildirdim!" diye cevapladı. "Bir Türk'ün bir Ermeni'ye para verdiği nerede görülmüş?!"

Bunun üzerine Osman Bey bir aslan gibi birden doğruldu. Germiyanlı'nın şaşkın bakışları altında orta parmağındaki yü-

züğünü ve belindeki bıçağını çıkarıp Ak Timur'a teslim etti. Germiyanlı'nın burnunun dibine kadar geldi.

Adam irkildi. Osman'ın alnındaki damar artık patlayacak gibi şişmişti.

"Bu kadının kırdığın tüm eşyalarının parasını vereceksin," dedi Osman Bey.

Adam, "Ama..." diyerek itiraz edecek oldu, Osman Bey, "Daha sözüm bitmedi," dedi ve devam etti: "Ayrıca elinde kalan diğer sağlam malların da parasını ödeyeceksin. Bunun üstüne bir de tüm bu malların üç katı değerinde akçeyi kadına vereceksin!"

"O ne içinmiş?!" diye sordu adam ağız bükerek.

"Benim canımı sıktığın için!" diye cevapladı Osman Bey.

Germiyanlı, "Peki vermezsem ne olur?!" diyerek meydan okudu. Sağ eli kuşağının içindeki hançere yapışıp çekmek üzereyken Osman sol eliyle o bileği tuttu, diğer eliyle de adamın yakasına yapıştı ve kafayı gömdü.

Germiyanlının burnundan kanlar akıyordu. Ama Osman Bey durmadı. Adamın sağ elini bükerek önce hançerin yere düşmesini sağladı sonra da sağ yumruğunu suratına, sol yumruğunu karnına geçirdi.

Germiyanlı kafasına balyoz yemiş gibi sersemlemişti. Karnına yediği yumruk ise tüm midesini alt üst etmiş karnında müthiş bir kramp başlatmıştı. Adam iki büklüm şekilde duruyordu, bir elini Osman'a karşı dayayarak, "Yalvarıyorum, yeter!" dedi.

Ermeni kadın korkudan küçük dilini yutacak gibi, karşısındaki sahneyi izliyordu.

Osman durmadı. Adamın kulaklarını hapazladı ve karnına dizini geçirip Germiyanlı'yı yere yıktı.

"Benim halkımın hakkını çiğnemen bir şey," dedi adam yerde kıvranırken. "Benim çadırıma gelip küstahlık yapman

ve bana meydan okuman başka bir şey!" Sırtını dönüp tekrar yerine geçti. Kana bulanmış sağ elini Konur Alp'in verdiği bir mendille sildi, yüzüğünü tekrar parmağına taktı.

Yerine oturduğunda hâlâ öfkeyle soluyordu. Her seferinde böyle biri çıkar, Osman'ın ele geçirdiği kalelerdeki yerli halka üstünlük taslar, zorbalık yapardı. Osman bunların ciddi şekilde gözlerini korkutmazsa gayrimüslimlerin şehirden kaçıp gideceklerini, çok iyi biliyordu. Bu yüzden tahammülü yoktu bu heriflere. Fetih güzergâhı üzerindeki gayrimüslim halkın Osman'ın onların yanlarında olduğunu bilmeleri onun için hayati önem taşıyordu ve birkaç kendini bilmezin bunu mahvetmesine izin vermeyecekti.

Ak Timur kapıdaki adamlara işaret etti. İki kişi, Germiyanlı'nın sağına ve soluna girerek onu dışarı çıkarttılar.

Ermeni kadın da şok içinde dışarı çıkartılırken, "Tanrı sizi korusun," diyebildi.

Konur Alp, Osman Bey'in "Sıradakini çağırın," demesine fırsat vermeden, "Hele bir soluklan, Reis," dedi. Kapıdaki adamlardan birine işaret edip ayran getirmelerini söyledi.

Osman Bey ayranını yudumlarken Ak Timur, "Bu pazar işine bir el atmamız lazım, beyim," dedi.

Dursun Fakı önündeki notlardan başını kaldırdı, "Bazı şehirlerde pazara gelenlerden vergi alınıyor, biz de böyle bir şey yapabiliriz," dedi.

Osman Bey, "Satılan şeyde bizim ne hakkımız var ki esnaftan para isteyelim?" diyerek buna karşı çıktı.

Dursun Fakı, "Bu vergi sayesinde pazara görevliler yerleştirir, alışverişte az önceki gibi sorunları düzenler, gelen gideni kayıt altına tutarlar."

Bu, Osman Bey'in aklına yatar gibi oldu. "O zaman malını satandan iki akçe alınsın, satmayandan hiçbir şey alınmasın," dedi.

Dursun Fakı tekrar başını önüne çevirdi ve bunları not etti.

Osman Bey ayranı yudumlayıp da sakinleştikten sonra, Konur Alp, "Bir göçmen var," dedi. "Suriye'den gelmiş. İlle de sizinle görüşmek istiyor."

"Elbise ve yiyecek vermediniz mi?" diye sordu Osman. Pek çok göçmenin ihtiyacı olan şey buydu ve bunların her birini Osman Bey'in görmesine gerek yoktu.

"Bu adam ne para istiyor, ne de yiyecek," dedi Konur Alp. "Neden beyimizi görmek istersin diye sorduk ama bir tek size konuşacağım diye tutturdu. Zaten yarım yamalak bir Türkçesi var, ne dediğini zor anlıyoruz... Ne yapalım bilemedik. Şam'dan geldiğini söylüyor."

Meraklandı Osman. "Çağırın bakalım," dedi.

Karşısına kısa boylu, kara tenli, saçları dökülmüş, açlıktan avurtları göçmüş, sivri çeneli, şapır kulaklı kırk yaşlarında biri çıktı. Adamın gözlerinin altı, elleri ve parmakları demirci ustalarına özgün siyah izlerle doluydu.

"Essalamü Aleyküm," diyerek öne çıktı Suriyeli. Arapçayı anadili olarak konuşan Araplara özgü bir şiveyle söylemişti bunu.

Osman tebessüm ederek "Ve Aleyküm Selam ve Rahmetüllahi ve Berekatü," diyerek selamı aldı.

Adam ıkıla sıkıla, "Ben... Türkçe... bilmiyor," dedi Arap aksanıyla.

Osman Bey, Dursun Fakı'ya döndü. Dursun Fakı adama kendisiyle Arapça konuşabileceğini söyledikten sonra Suriyeli'nin yüzü güldü ve anlatmaya başladı. Dursun Fakı adamın söylediklerini Osman'a tercüme ediyordu:

"Adam demirci ustasıymış. Şam'ın dünyaca meşhur dımışki kılıçlarını ondan daha iyi yapabilen yokmuş. Şimdiye kadar yüzlerce kılıç yapmış ve yaptığı kılıçların kırılanını gören olmamış. Hiçbir kılıcını besmelesiz yapmamış ve hiçbir zaman Haçlılara ve Moğollara kılıç satmamış."

Suriyeli konuşmasına devam ederken bu kısımda ağlamaya başladı. Kesik kesik konuşuyordu. Dursun Fakı cümleler tamamlanınca çeviriyordu:

"Şam, barbarların eline geçince yeni hükümdar ondan kendisi için özel bir kılıç yapmasını istemiş. Bu Suriyeli ise kendi halkını gözlerinin önünde katleden bir münafığa asla kılıç yapmayacağını söylemiş. Hükümdar, adamın tüm ailesini kılıçtan geçirmiş, Suriyeli ise canını zor kurtarmış."

Osman, "Peki benden ne istiyor?" diye sordu Dursun Fakı'ya. Adam soruyu cevapladığında Fakı çevirmeye devam etti:

"Sizden bir şey istemiyor. Tam tersine, size hizmet etmek için buradaymış. 'Ben Anadolu'da adalet namına kiminle konuştumsa Bitinya sınırlarında bir Osman var, git onu bul, dediler,' diyor. 'Ben de buldum. Bana maden verin, size dünyanın en iyi kılıçlarını yapayım,' diyor."

Ak Timur ve Konur Alp birbirlerine baktılar.

Osman Bey, "Bizim ihtiyacımız olan şey demirci ustası değil, madenin kendisi," dedi. "Benim topraklarımda istediğin gibi yaşayabilir, zanaatını başka işlerde kullanabilirsin ama bizim kılıçlarımız var," dedi.

Suriyeli bozulmuştu, yüzü düştü. Dursun Fakı'ya hararetle bir şeyler söyledi. "Sizin kılıçlarınız, yok, diyor," diye çevirdi Fakı.

Osman Bey tebessüm ederek, "Bizim kılıçlarımız yok mu?" diyerek Ak Timur'a işaret etti.

Alp öne çıktı, kuşağından çıkardığı bir ipek mendili havaya attı ve mendil yere düşerken yıldırım hızıyla çektiği kılıcıyla mendili ikiye ayırdı.

Suriyeli gülümsedi. Dışarı çıkıp bir eşeğin sırtında taşıdığı kılıçlardan bir tane getirmek için izin istedi. Geri geldiğinde Ak Timur'a kılıcını kendisine doğru tutmasını istedi.

Çadırdakilerin şaşkın bakışları altında adam sıska koluyla elindeki şimşir kılıcı Ak Timur'un metaline dikeylemesine çaldı. Suriyeli'nin kılıcı sanki önünde hiçbir engel yokmuş gibi karşıya geçti. Ak Timur'un kılıcının kırılan yarısı tın diye yere düştü. Çadırdakilerden çıt çıkmadı.

"Bu kılıçla dünya senin olur," dedi Suriyeli. "Allah'ın adıyla hareket ettiğin sürece."

Osman hayranlıkla bakıyordu. İkna olmuştu. "Bu kılıçlardan günde kaç tane yapabilirsin?" diye sordu.

Adam, "Günde değil, haftada bir tane," dedi. "Bu ustalığı benden başka bilen yok."

Bu rakam çok düşüktü ama sayılı ellerde bile olsa harikalar yaratabilirdi.

Suriyeli sonra ekledi: "Sadece kılıç değil, sana kuşatma silahları ve patlayıcılar da yaparım. Ama madeni bulmak senin işin!"

Bu adam hoşuna gitmişti Osman'ın. İçinden bir ses ona güvenmesi gerektiğini söylüyordu.

Osman adama kalacak yer ve yemek verilmesini emretti. Suriyeli dışarı çıktığında, Ak Timur, "Reis, peki ya madeni nereden bulacağız?" diye sordu.

Osman, "İşte ben de onu düşünürüm." dedi.

"Buraya en yakın maden, Sakarya ötesinde, kuzeybatı Paflagonya'da Kara Çadırlılarda," dedi Konur Alp.

"Çelekan Bey," lafı döküldü Osman'ın dudaklarından. Kara Çadırlıların lideri.

"Çelekan'ın madenini bizimle paylaşacağını hiç düşünmüyorum," dedi Ak Timur.

Osman şövalye kılıçları ve zırhları karşısında başarılı olmak istiyorsa o madeni kullanması gerektiğini çok iyi biliyordu. Ama Kara Çadırlılar hem uzaktaydı hem de Osman'ın savunmasız bir başına kalabileceği bir noktadaydı. Üstelik Çelekan'ın dost mu düşman mı olduğu henüz belli değildi. Sa-

karya ötesi tekfurlar, haçlılar ve Moğolların iç içe olduğu bir cehennemdi adeta.. Bu soru kafasını günlerce meşgul edeceğe benziyordu.

Osman Bey dışarıdan gelen sesleri duyduğunda çadırın kilimden kapısına baktı. "Bırakın, gireceğim! Bırakın ben onu tanıyorum!" diye bağırıyordu bir ses.

Tam o sırada içeriye sıska, yanık tenli biri girdi paldır küldür. Adamın sol eli yoktu. Arkasından da şişman arkadaşı daldı içeriye. Turgut ve Aykut Kardeşler bunları yakalamak için onların hemen ardındaydı. Turgut Alp sıska adamın yakasından yapıştı ve onu geri çekti.

"Bırak yakamı!" diye bağırdı adam. "Ben Osman Bey'in arkadaşıyım!"

Turgut Alp, "Beyim bu adamlar seni tanıdıklarını iddia ediyorlar. Laftan da anlamıyorlar..." diyordu ki Osman bir eli olmayan bu adamı görür görmez tanıdı. "Bedevi!" dedi. Bedevi ve yanındaki Arap onun Konya'ya esir götürülürken tanıştığı kölelerdi.

Bedevi, Osman Bey'in onu tanıdığını görünce sevinerek Turgut Alp'in elini itti, "Sana beni tanıdığını söylemiştim!" dedi. Turgut Alp şaşırarak kenara çekildi.

Aykut Alp, "Osman Beyimiz, sen bu adamları nereden tanıyorsun?" diye sordu.

"Uzun hikâye," diye yanıtladı Osman ve her iki eski arkadaşını da kucakladı.

"Seni en son gördüğümüzde bir esirdin," dedi Bedevi sırıtarak. "Şimdi ise bir beysin. Kaderin oyunu bu! Bir gün kölesin, öbür gün kral!"

Osman tebessüm etti. "Sizlere nasıl yardımcı olabilirim? Karnınız aç mı? Kalacak yeriniz var mı" diye sordu.

Bedevi gülerek Arap'a döndü. "Ben demiştim Osman Bey bizi yalnız bırakmaz diye," dedi. Sonra tekrar Osman'a ba-

karak, "İşte ahde vefa budur! Sen çok yaşa Osman Bey!" diye devam etti. "Arapla birlikte, senin Bitinya'da olduğunu duyar duymaz bir yolunu bulup kaçtık. Ben dedim ki Osman Bey bizi de yanına alır. Bize bir iş verir. Artık köle olarak değil, onun yanında insan gibi yaşarız dedim! Arap önce inanmadı bana, o bizi hatırlamaz, dedi. Ama işte haklı çıktım! Buradasın! Ben ne iş olsa yaparım... Gerçi bir elim çolaktır ama diğeri her türlü işi görür. Arap da zaten bilirsin eski kütüphaneci. Bağdat falan bir şeyler geveleyip duruyor... Gerçi ben pek anlamam böyle şeylerden ama o da bir işe yarar elbet..."

Osman, Bedevi'nin gevezeliğinden hiçbir şey kaybetmediğini görerek gülümsedi.

Arap, "Sen onun kusuruna bakma, Osman Bey'imiz," dedi.

"Kusur yok," dedi Osman Bey. Ak Timur'a döndü. "Bunlar benim eski dostlarımdır," diye açıkladı. "Karınlarını doyurun, kalacak yer verin. Sonra da Bedeviye nasıl bir iş bulabiliriz bir düşünelim." Sonra Dursun Fakı'ya bakarak Arap'ın Bağdat'ın kütüphanelerinde memur olduğunu ve kütüphaneleri yakıp yıkan Kellecilerden kaçmak zorunda kaldığı için buralara geldiğini anlattı. Onu ileride açmayı planladığı büyük kütüphanenin işlerinde kullanabilirlerdi.

Ak Timur ve Dursun Fakı denilenleri dinleyip onay verdikten sonra, Osman misafirlerine, "Şimdi dinlenin," dedi. "Kim bilir buraya ulaşmak için neler çektiniz? Sonra tekrar konuşuruz."

İkili, güler yüzle çadırı terk ettikten sonra çadıra garip bir ağırlık çöktü. Osman Bey'in ilgilenmesi gereken çok daha önemli bir şey vardı.

İkindi vakti çadırın içine Gazi Rahman geldi. Tedirginlikle, "Dündar Bey," dedi. "Gündüz Alp hakkında seninle konuşmak için iznini istiyor. Üç yüz atlısıyla buraya doğru yola çıkmış."

O anda Osman Bey'in şimdiye kadar yüzündeki sevinçli, öfkeli, düşünceli ya da dikkatli tavırların hepsi de uçup gitti. Simasına tanımlanamayan, esrarengiz bir hava çöktü. Ak Timur ve Konur Alp bunun hiç de hayra alamet olmadığını düşünüyordu.

Osman'ın aklına babasının ölüm döşeğinde söyledikleri geldi, vücudu kaskatı kesildi.

Osman, "Gelsin," dedi ve kapıya arkasını döndü.

73

Dündar Bey çadırdan içeri girdiğinde Osman'ın sırtı dönüktü. Kayı Beyi'nin gözleri çadır duvarında asılı yayı Merhamet'e ve onun hemen üstünde, Rabia'nın ona hediye ettiği Mushaf'a bakıyordu. Dündar Bey çoğu zaman yaptığı gibi kürk astarlı siyah kaftanını omuzlarına atmış, içine kan kırmızısı, önden sarı şeritlerle bağlanmış bir dolama giymiş, beline altın tokalı bir kemer takmıştı.

Dündar Bey, Ak Timur ve Konur Alp'e ne olduğunu anlamak ister gibi bir bakış attı. Ama her iki alpin de bakışlarından bir şey öğrenemedi. Gazi Rahman, Akça Koca ve Dursun Fakı da arka planda hareketsiz bekliyorlardı.

"Osman," diyerek söze başladı Dündar Bey. "Gündüz, yaptıkları için çok üzgün. Tekrar senin yanında olmak, seninle birlikte çarpışmak istiyor..."

Osman Bey bir heykel gibi öylece sırtı dönük duruyordu. Dündar Bey konuşmaya devam edip etmemekte kararsızdı. Gözleri tekrar odadakileri dolaştı ama onlardan da Osman Bey'in ruh haline dair en ufak bir ipucu bulamadı. "Bana sorarsan," diye devam etti kendini zorlayarak, "dersini almışa benzer. Bunu daha fazla uzatmaya gerek yok. Siz kardeşsiniz; birbirinize babanızın emanetisiniz. Ben Gündüz'e kefilim."

Dündar Bey artık sustu ve Osman'ın cevabını beklemeye koyuldu. "Bir şey söylemeyecek misin, yeğen?" diye ekledi.

Osman Bey'in ağzından, "Gündüz benim kardaşımdır, bundan sonra da hep böyle olacaktır," cümlesi çıktı yüzü dönmeden.

Dündar Bey, "Peki o zaman, bu kararını ona söyleyeyim," diyerek arkasına döndü ve çadırın kapısına yöneldi.

Eliyle kapının kilimlerini iki tarafa itecekken, "Merak ediyorum, amca," sesi geldi Osman'dan, "Beni düşmanlarıma satmaya tam olarak ne zaman karar verdin?"

Dündar Bey olduğu yerde dondu kaldı. Ak Timur ve Konur Alp kılıçlarının saplarına yapıştılar. Arkadakiler de endişeyle birbirlerine baktılar.

Osman ve Dündar Bey aynı anda arkalarına döndüler, birbirleriyle çadırın tam ortasında, demir kazığın dibinde yüz yüze geldiler.

"Anlamadım," dedi Dündar Bey.

"Beni satmaya ne zaman karar verdin?" diye yineledi Osman. Kayı Beyi'nin yüzüne şimdiye kadar ne Ak Timur'un ne de Konur Alp'in gördüğü bir karartı çökmüştü.

"Sen neden bahsediyorsun, yeğen?" diye sordu Dündar Bey şaşkın bir ifadeyle.

"Neden bahsettiğimi çok iyi biliyorsun amca," dedi Osman Bey kararlı bir ses tonuyla. "Bana ihanet eden en başından beri sendin," diye devam etti. "Gündüz'ün sadece kafası karışıktı, senin elinde bir piyon olmuştu, o kadar. O, senin düşüncelerini dillendirmekten başka hiçbir şey yapmadı. Davama en başından beri bayrak açan sendin. Ermenibeli'nde beni savaş meydanında yalnız bırakan da, beni tekfurun adamlarına teslim eden de, Konya'ya ceza almam için gönderen de sendin. Dergâh'taki yangında, Şeyhimin ve eşimin hayatının tehlikeye girmesinde de senin parmağın vardı." Osman'ın her

bir cümlesi örs üzerine inen çekiç gibi çınlıyordu Dündar Bey'in suratında. "Düşmanlarım, tekfurlar, benden her zaman bir adım öndeydi. Çünkü sen onlarla benim her türlü sırrımı paylaşıyordun."

Dündar Bey gözlerini kıstı, kaşlarını çattı, bir süre sessizce Osman'ın yüzüne baktı. "Yalnız kaldığın ormanda, ya da o şeyhin dergâhında kafanda neler kurdun, yeğen, bilmiyorum, ama söylediklerinin hiçbiri doğru değil. Ermenibeli'nde zaten yeniliyordun, daha fazla zayiat vermemek için askerlerimi geri çektiğimi sana daha önce de söyledim. Dergâh yangınından ise sen buraya geri döndüğünde haberdar oldum." Dündar Bey sanki ona yardım için bir şeyler söylemelerini ister gibi Ak Timur ve Konur Alp'e bakındı ama ne alplerden ne arkadaki Dündar Bey'in akranlarından hiçbir ses çıkmadı.

Osman Bey tekrar sırtını döndü, Dursun Fakı'ya baktı ve "Bu söylediklerin için kitaba el basar mısın?" dedi.

Dündar Bey yutkunurken, Dursun Fakı ayağa kalkıp duvardaki Mushaf'ı aldı, öpüp alnına koydu ve amca ile yeğenin arasına geçerek kitabı Dündar Bey'in önüne getirdi.

Dündar Bey Mushaf'a öylece bakakalmıştı. Çadırdaki herkes merakla onun ne yapacağını bekliyorlardı. Dündar Bey tereddütle elini kaldırdı, Mushaf'ın üzerine getirdi ama onu kitabın üzerine koyacakken son anda elini yumruk yapıp tekrar geri çekti.

Osman Bey hiç şaşırmamıştı. Çadırın içinde ağır adımlarla dolanmaya başladı. "Hakkını vermek lazım," diye devam etti Kayı Beyi. "Çok zekice bir plandı. İşin ilginci ne biliyor musun, amca? Ben hiçbir zaman bana ihanet edenin sen olacağını düşünmedim, düşünemedim. Sen gözümün önünde her türlü oyunu çevirirken ben suçluyu hep dışarıda aradım. Ne Ermenibeli'nde yakalandığımda, ne düşmanlarıma satıldığımda, ne de Konya'da yargılandığımda senin bu işlerin ardındaki beyin

olduğunu anlamadım. Beyliğimi ilan ettiğimde açık bir şekilde beni desteklemen herkesin gözünü boyadığı gibi beni de etkilemişti. Hem Gündüz hem de ben ne de olsa senin elinde büyümüştük."

Osman Bey çadırın öbür ucundan tekrar Dündar Bey'e çevirdi yüzünü. "Gecenin karanlığında, dağların doruklarında her zaman bu soruyu düşündüm: Bana kim ihanet etti? Ve asıl düşmanımın sen olduğunu nasıl anladım biliyor musun, amca?"

Dündar Bey sessizce Osman'a bakıyordu. Duyduklarına hâlâ daha inanamıyor gibiydi.

"Ölesiye dövüldükten sonra bir çınarın dalında neden ölüme terkedildim? Neden beni öldürme fırsatını eline geçiren biri tam da ölmeden önce hiçliğe terk etmişti? Neden benden hemen kurtulmak varken Konya'da cezalandırılmamı istemişti? İşte ben haftalarca, günlerce bu sorunun cevabını düşündüm. Bunu ancak ve ancak benim bey olmamı istemeyecek kadar iktidar düşkünü ama beni öldüremeyecek kadar da seven biri yapabilirdi. Beni öldürmemeleri şartıyla tekfurlarla işbirliği yapıp, Konya'da gerekli cezayı almamı sağlayabilirsen eğer, bey olamam diye düşündün. Böylece Kayıların lideri sen olacak, tekfurlarla olan sıkı fıkı dostluğunu sorunsuzca devam ettirecektin. Beni öldürmeyi ise kendine bir türlü yediremedin, babamın yüzüne bir daha nasıl bakacağından korktun. Tekfurlarla bu şartla anlaşma yaptın."

Osman durdu ve çenesini hafif yukarı kaldırarak meydan okurcasına Dündar Bey'e baktı. Söyleyeceklerini bitirmiş gibiydi.

Dündar Bey bir süre hiçbir şey söylemeden Osman'a baktı.

"Ne yaptımsa, Kayılar için yaptım," diyerek ağzını açtı tekrar. "Türkler için, Müslümanlar için yaptım. Senin karşı konulmaz heveslerin bizi içinden çıkılmaz bir belaya sürük-

lemek üzereydi. Babanın bin bir emekle dokuduğu barışı her önüne çıkana meydan okuyarak bozuyor, tekfurların gazabını üzerimize çekiyordun. Biz ki küçük bir Türk aşiretiyiz, Anadolu'nun bu tehlikeli ucunda varlık ve yokluk mücadelesi veriyoruz... Sen ki çıktın imparatorluk vârisi tekfurlara kafa tuttun. Bu topraklarda bin yıldır yaşamış savaşçılara diş geçirebileceğini sandın. Rüyalarınla ve hayallerinle bizi yokluğun eşiğine getirdin! Bu maceranın sonu nereye varacak sanıyorsun?!"

Dündar Bey sesini gittikçe yükseltiyor, bazen bağırıyordu. O ana kadar hâlâ Dündar Bey'in gerçek hain olup olmadığından emin olmayan Ak Timur, Konur Alp ve diğerleri bu itiraf karşısında kısa bir şok yaşamışlardı ama hepsi de istiflerini bozmadan Dündar'ı dinlemeye devam ettiler. Öyle görünüyordu ki Osman'ın kararlı bir şekilde Dündar Bey'i köşeye sıkıştırması onu punduna getirmişti.

"Beylik dediğin sabır ister, ağırkanlılık ister," diye devam etti Dündar Bey. "Kimileriyle savaş, kimileriyle işbirliği ister. Sense hiç olmayacak adamlara meydan okuyorsun. Batılılara kafa tutuyor, Türk beylerinin hasedine sebep oluyorsun. Böyle giderse çok yakında hepimizi bu topraklardan silip süpürecekler. Korumasız birkaç kale aldım diye başarılı olacağım sanıyorsun!" Dündar Bey arkadakilere baktı. "Öyle değil mi Akça Koca, öyle değil mi Gazi Rahman?! Konuşsanıza," diye söylendi. "Bu deli yüreğin başımıza ne işler açacağını görmüyor musunuz?! Bitinya'da yapayalnız kaldık, hem tekfurları karşımıza aldık hem de Türk beylerinin hasedine sebep olduk!"

Akça Koca da Gazi Abdurrahman da hiçbir karşılık vermediler.

"Bir şeyler yapılmalıydı," diye devam etti Dündar Bey. "Ve ben elimi taşın altına koydum. Yapılması gerekeni yaptım.

Bay Hoca'ya ben de senin kadar acıdım. İşin o noktaya geleceğini hiçbir zaman tahmin etmedim. Onun kanı benim değil, senin ellerinde! Akıllanırsın, adam olursun sandım. Ama hayır, sanki gizli bir güç seni sürekli koruyor, sürekli ölümün pençesinden alıp çıkarıyordu. Seni Ermenibeli'nde yakalattırdığımda bir şekilde aklını başına alıp geri döneceğini biliyordum. Yemin ederim biliyordum!"

Dündar Bey'in ses tonu gittikçe çaresizliğe dönüyor gibiydi. "Yaptıklarım için pişman değilim!" dedi. "Bundan sonra da Kayılar için doğru gördüğümü yapmaya devam edeceğim ve burada daha fazla kalıp senin hakaretlerini dinlemeyeceğim! Bu saçmalığa bir son vermenin zamanı geldi!"

Bu sözlerin ardından Dündar Bey arkasına döndü ve kapıdaki muhafızları eliyle kenara iterek bir fırtına gibi dışarı çıktı.

Dündar Bey çadırın önüne çıktığında ikinci büyük şoku yaşadı. Çadırın önünde bekleyen üç yüz tam silahlı adamına, "Haydi gidiyoruz bu Allah'ın belası yerden!" dediğinde askerlerin hiçbiri de yerinden kıpırdamadı. Hepsi de taş kesilmiş, ölü gözlerle liderlerine bakıyordu. Dündar Bey'in bağırışları dışarıdakiler tarafından işitilmişti. Adamların aralarında yer yer Saltuk Alp, Turgut ve Aykut Kardeşler ve Osman'ın diğer yoldaşları beliriyordu. Osman Bey bir önceki gece güvendiği yedi adamına Dündar Bey'in asıl yüzünü ifşa etmiş, onlar da bugün diğerlerine anlatmışlardı.

Dündar Bey o zaman anladı ki bugün buraya gelmekle büyük bir pusuya düşürülmüştü. Adı, şanı ve tüm güvenirliği elinden alınmak üzereydi.

"Bu da ne demek oluyor böyle!?" diye bağırdı hiddetle. Kendini kaybetmek üzereydi. Arkasını döndüğünde elinde Merhamet'i tutan Osman Bey'in kaya gibi sert ifadesiyle karşılaştı.

"Ne yani, beni, Ertuğrul Gazi'nin kardeşini, Dündar Bey'i öldürecek misin, yeğen?!" dedi Dündar Bey alay eden bir ses tonuyla.

"Yayını al, amca," dedi Osman Bey. "Bu, adil bir dövüş olacak."

"Beni okçulukta yeneceğini düşünüyorsan aklından zorun var," dedi Dündar Bey rahatlamış olarak. Kayıların içinde en iyi yay kuran, en isabetli menzilleri olan biriydi ne de olsa. Osman'ı okçu olarak yetiştiren ta kendisiydi; onun hocasıydı!

Az ötede, "Bu ne anlama geliyor? İkisi de birbirine mi nişan alacak?" diye sordu Nuri olup biteni herkesten fazla bir şaşkınlıkla izleyerek.

İlboğa, oğlanın elini omzuna koydu, "Sadece nişan almayacaklar," diye açıkladı. "Her ikisi de atının üstünde, birbirlerine çok uzak mesafeden hareket halindeyken ok atacaklar."

Bu, Kayılar arasında adet olan çok eski bir gelenekti. Bir anlaşmazlık halinde iki savaşçının birbiriyle hesaplaşma şekliydi.

Nuri dehşetle yutkundu; "Osman Bey ve Dündar Bey birbirlerine mi saldıracak yani?!" diye sordu.

İlboğa, "Sessiz ol, evlat," dedi. "Şimdi çenenin sırası değil."

Osman, çadırın önünden iki adım ileri attı, Dündar Bey'in karşısına geçti. "Hatırlıyor musun, amca?" diye sordu. "Bir keresinde seninle bir geyik avına çıkmıştık," dedi. "Bir alageyik avı."

Dündar Bey kısa bir unutkanlıktan sonra, "Evet, iyi hatırlıyorum," dedi. "Sana ok nasıl atılır göstereceğim," dedi kibirli bir edayla.

Osman Bey'in gözlerinin beyazı artık kana çalıyordu.

74

Osman, topraktaki ize baktı dikkatle. Elinin yarısı kadar büyüklükte bir alanda otların arasındaki belli belirsiz girintiyi görebiliyordu ama bunun, amcasıyla iki saati aşkın bir süredir ormanın ortasında izini sürdükleri alageyiğin izleri olup olmadığından emin olamıyordu. İkili gür ağaçların gittikçe seyreldiği, karaçalıların sıklaştığı bir yamacın eşiğindeydi.

"Yanlış yerden bakıyorsun," dedi Dündar Bey, yeğeninin arkasından yanaşarak. Osman'ın omzuna elini koydu ve onu hafifçe güneşe doğru döndürdü. İkindi güneşi güneybatı yönünde alçalıyordu. "İyi bir avcı, izi her zaman güneş ile gözleri arasına alır," diye devam etti Dündar Bey. "İzin görünmesi için keskin bir gölgeye, gölge için de yatay güneş ışığına ihtiyaç vardır."

Demek bunun için sabah erkenden ya da ikindi vakti iyi iz sürülüyor, diye düşündü Osman. Amcasının dediği yönden tekrar baktığında gerçekten de toprağın üstündeki izin şimdi çok daha belirgin olduğunu gördü. Ama hâlâ bunun ne izi olduğunu kestiremiyordu.

"Toynağı gördün mü?" dedi Dündar Bey yere hiç eğilmeden.

"Ne toynağı?" diye yanıtladı Osman. "Toprak kuru olduğu için yeterli derinlik yok." *Kar olsaydı görürdüm.*

Dündar Bey gülümsedi, "Bakmasını bilen için toprağın ıslak ya da kuru olmasına gerek yok, Osman," dedi. "Önemli

olan, karlı havada iz sürmek değildir. Asıl hüner, böyle havada, kuru, güneşli bir havada izi bulmaktır." Dündar Bey bir süre kaşlarını çatıp ize baktı ve devam etti. "Düşman izi sürmek de böyledir; elinde kılıcıyla üzerine geleni düşman bellemek kolaydır; sen asıl en yakınındakilerden korkmalı, senin yüzüne gülenlerden şüphe duymayı öğrenmelisin! Avcılık insana bunu öğretir."

İşte yine başlamıştı. Osman, amcasıyla her ava çıktığında sadece avlanmayı değil, hayatı da öğreniyordu. Avın kuralları, hayatın ve hayatta kalmanın kuralları olup çıkıyordu.. Osman izin üstüne eğildi ve bunun tek parça değil, iki yarımayı andıran, birbirine bakan parçalar olduğunu gördü. Amcası haklıydı, bu bir geyik toynağının iziydi.

"Peki izin burada olduğunu nereden anladın?" diye sordu Osman doğrularak.

Dündar Bey, elini yanlarındaki ağacın dallarına götürdü ve dalın bir tanesini kanırtıp Osman'ın suratına bıraktı. Dal, yapraklarıyla birlikte hafifçe oğlanın yüzüne çarptı.

"Bakmasını bilmiyorsun," dedi Dündar Bey ileriye birkaç adım atmadan önce.

Osman yüzüne çarpan dallardaki ısırılmış yaprakları ve aynı seviyedeki kırık dal parçalarını fark etti. Alageyik kesinlikle buradan geçmişti.

Dündar Bey birkaç adım ilerledikten sonra sadağından bir ok çıkarttı, yere eğildi. Osman, dikkatle amcasının oku ilerdeki iki izin arasına koyuşunu izledi. Dündar Bey bu şekilde hem hayvanın yönünü buluyor, hem de ön ve arka ayakların pozisyonlarından hayvanın hızını ve büyüklüğünü ölçüyordu. "Bir erkek," dedi toprağa bulanmış okunu temizleyip sadağına geri koyduktan sonra. "Çiftleşme döneminde olan bir erkek."

Bir ayak izinden bu kadar şeyi nasıl öğrenebiliyor, diye düşündü Osman. Oysa amcası ona kaç sefer anlatmıştı daire çizen, düz yürüyen, zikzaklar çizerek yürüyen ya da koşan farklı

hayvanların oluşturdukları farklı ayak izlerini... "Önemli olan, izleri bulmak değil," demişti bir seferinde. "Onları hissetmek, hayvanın düşünce yapısını anlamak ve onunla aynı anda hareket edebilmek. Gerçek av işte o zaman başlar..."

"Açıklığa gidiyor," diye devam etti Dündar Bey. "Eşinin kokusunu daha rahat alabileceği bir yere.. Fazla uzaklaşmış olamaz. İzlerin uçları oldukça keskin," diyerek doğruldu Dündar Bey. "Yakınlarda bir yerlerde olmalı." Bakışlarıyla ağır ağır etrafı tarıyordu.

İkili, ağaçların arasından usulca ilerlemeye devam ettiler. Karaçalıların ve çamların arasından geçtiler.

"Çiftleşme dönemindeyse bir sevdiği vardır, belki de onun peşini bırakmalıyız," dedi Osman.

Dündar Bey güldü. "Sana bir hikâye anlatayım," dedi. Alçak sesle konuşmaya başlamıştı; duyma yetileri çok iyi olan avını ürkütmek istemiyordu. "Bir zamanlar çok iyi bir avcı varmış," diye başladı. "Attığı okun bir hayvana isabet etmeden yere düştüğünü gören yokmuş. Havada uçan kuşu, suda yüzen balığı, yerde yürüyen ve sürünen ne varsa hedefine kestirdi mi isabet ettirirmiş. Ama hiçbir zaman ihtiyacı olandan fazlasını öldürmez, ailesinin karnını doyacak avı yakaladığında evine geri dönermiş. Bir gün karşısına bir alageyik çıkmış. Hayvanı saatlerce takip etmiş ama ne zaman yayını kurup da okunu nişan alsa hemen o anda hayvan hareketleniyor ve gözden kayboluyormuş. Avcı işini inada bindirmiş, hava kararıncaya, ay gökyüzünde çıkıncaya kadar takip etmiş alageyiği. Sonra bir mağara bulmuş ve içeri girmiş. Orada yaşlı, ak sakallı bir derviş çıkmış karşısına. Daha avcı ne olduğunu anlatmadan, 'Bırak o geyiğin peşini,' demiş yaşlı adam. 'Ondan sana hayır gelmez. Evine geri dön ve çocuğunla oyna.' Ama avcı inada bindirmiş işi, hırs yapmış. Mağaradan öfkeyle çıkıp gitmiş, sabaha kadar da geyiğin peşinde dolanmış ve gün ışırken yakalamış alageyiği. İlk atışında da hayvanı cansız

yere yıkmış. Fakat daha o anda içinde bir yanmadır başlamış. Geyik sırtında evin yolunu tutmuş. Hava tekrar kararırken köyüne vardığında tüm akrabalarının kendi evinin önünde yas tuttuğunu görmüş. Eve girdiğinde bir de bakmış ki evin tek oğlu ambarın çatısında oynarken yere, bir kazığın üzerine düşmüş ve feci şekilde can vermiş."

Osman, "Oysa ak sakallı adamın sözünü dinleyip eve dönseydi çocuğunu kurtarabilirdi."

"Belki," dedi Dündar Bey. "Belki de değil. Önemli olan, insanın nerede durması gerektiğini unutmaması..."

"'Efendibabam alageyikler kutsaldır,' diyor her zaman. Onu öldürenin başına iyi şeyler gelmezmiş. Belki biz de bu geyiğin peşinden gitmeyi bırakmalıyız."

"İnsanları geyikler öldürmez," dedi Dündar Bey, "Hırsları öldürür." Sonra ciddileşti, "Baban masallara inanıyor," dedi. "Masallar çocuklar içindir." Osman'a döndü, "Yoksa sen de hâlâ bir çocuk musun, Osman?" diyerek kaşlarını çatıp oğlana baktı.

Hayır, ben büyüdüm, diye düşündü Osman. *Ben bir çocuk değilim, bir geyiği öldürebilirim!*

"Bu, adil bir av," diye devam etti Dündar Bey. "Geyik kaçabilir ya da biz onun izini kaybedebiliriz. O çevik, biz ise dikkatliyiz. Onun hızı, bizim ise oklarımız var. Üstünlük, daha iyi olanın... Önemli olan da bu. Avcı da av da eşit güçte."

Bu, kafasına yatıyordu Osman'ın. Eşitlik ve adalet. Avcının avına kaçma, kurtulma şansı tanıması, onu yakaladığında ise öldürme hakkına sahip olması. Oyunun kuralları iyi konulmuştu.

İkili bir saat daha yürüdüler. Osman, amcasının ona öğrettiği gibi geçtikleri alanı zihnine kaydediyordu. Az önce kuru bir çınardan güneye sapmışlar, daha sonra da büyükçe bir taşın yanından tekrar doğuya yönelmişlerdi. Avcı, arkada bıraktığı yönü hafızasına iyi kazımazsa çok geçmeden daireler çizmeye başlayabilir ya da sık ağaçlarla kaplı bir ormanın or-

tasında rahatlıkla kaybolabilirdi. Bir geyiğin peşindeyken bir yaban domuzunun ya da bir boz ayının avı haline gelebilirdi.

Avcının yön duygusunu da en iyi şekilde kullanması gerekliydi. Osman içinden sürekli *Ağaçların daha çok yosunlu tarafları ve karınca sıraları güney kısımda,* diye tekrar ediyordu.

İzler hiçbir zaman tam olarak görünmüyordu. Boynu kırık bir çiçek, yan yatmış çimenler ya da hayvanın boynuzunu sürttüğü ağaç gövdeleriydi onları yönlendiren. Osman bunun ilk başlarda samanlıkta iğne aramaktan bir farkı yok diye düşünürdü. Bu küçük izleri sürmenin, onu hayattaki işaretleri okumada ustalaştıracağını, insanların görünüşlerinden karakterlerini anlama ya da hareketlerinden bir sonraki adımlarını sezme içgüdüsünü geliştireceğini o zamanlar bilmiyordu. Oysa amcasıyla çıktığı bu avların sayesinde Osman, yıllar sonra dostunu düşmanını ilk bakışta ayırır hale gelecekti.

Gözlerini sürekli yere dikip de yürümeye başladığında, "Kafanı kaldır!" derdi Dündar Bey. "Sadece çömezler sürekli yere bakarak iz sürerler!"

Osman bir türlü tutturamıyordu aradaki dengeyi. Hem yerdeki izleri kaybetmemeliydi, hem de sürekli yere bakıp etrafında olup bitenleri kaçırmamalıydı. Hem izlerden çok uzaklaşmadan onları takip etmeliydi, hem de onlara fazla yaklaşmamalı, izlerin üstüne basarak bozmamalı, daireler çizen bir hayvanın oyuncağı haline gelmemeliydi. Avcılık onun hep özendiği gibi zevkli bir şey değildi artık. Her zaman öğrenilmesi gereken şeyler, kaçırılmaması gereken noktalar, uyulması gereken kurallar vardı. Ve günün sonunda bunların hiçbiri işe yaramıyor, her şey onun bir türlü sahip olamadığı "sezgi" dedikleri şeye dayanıyordu! Hele geyik izi sürmek çocuk işi değildi; sabır ve enerji istiyordu. Bazen gün boyu kıçını yere koymadan yürümek, koşmak, yokuş tırmanmak, yokuştan inmek, çamura bata çıka yürümek, buz gibi nehir

sularının içinden geçmek ve tüm bu yorgunluktan kapanmak üzere olan gözlerle hâlâ yerdeki iki çöpün arasındaki izi takip edecek sabır ve dikkati gerektiriyordu! Osman aslında avcılığı değil savaşçılığı ve dayanıklılığı öğreniyordu bu avlarda...

Genç adam, "Orada!" diyerek üç yüz metre kadar ötedeki ağaçları gösterdiğinde ikili durdu.

"Aferin," dedi Dündar Bey. "Bakmayı öğreniyorsun." Karaçalıların arasında bir kırmızılık şeklinde sadece kafası görünen alageyiği görebiliyordu. Hayvan, yaprakları yemekle meşguldü. "Şimdi yayını çıkarıp sessizce kur ve nişan al," dedi Dündar Bey yeğeninin kulağına fısıldayarak. Kalın gövdeli bir ağacın ardına saklanmışlardı.

Osman büyük bir heyecanla tirkeşinden yayını çıkardı, pazılarını şişirerek yayı büktü ve çileyi geçirdi. Tirkeşinden Anka'nın tüylerinin takılı olduğu özel okunu çıkardı ve yaya geçirdi. Sol gözünü kısarak okunun ucunu hayvanın açıkta duran kafasına nişan almaya çalıştı.

Alageyiğe dikkatle baktığında onun aslında ismi gibi kırmızı değil, daha çok kahverenginin parlak bir tonu olduğu gördü. Hayvanın kürek boynuzları ve yer yer beyaz benekleri vardı. Geyiğin boynuzları yükseldikçe sağa ve sola doğru yayılıyor, çatallaşıyordu. En uçlarda bir elin parmaklarını andıran dişli çıkıntılar uzanıyordu. Amcası haklıydı, bu bir erkekti; iri, yetişkin bir erkek. Dişilerin boynuzları olmazdı. Hayvanın boyu bir buçuk metreyi rahatlıkla geçiyordu; onun beklediğinden çok daha iri yarıydı.

Osman kol kaslarını zorlayarak kirişi germeye başladığında geyiğin kulakları dikeldi ve kafasını tam da oğlanın bulunduğu yere çevirdi. Oysa kirişin gıcırtısını Osman bile zar zor duyabiliyordu. Demek ki bu geyiklerin çiftleşme dönemlerinde birkaç kilometre ötedeki sesleri işitebildikleri doğruydu.

"Haydi," diye fısıldadı Dündar Bey, "Onu kaçıracaksın."

Osman kirişi kulağının dibine kadar çekti ve hayvanın yüzünün tam altına, boynuna nişan aldı. Oku bıraktığında alageyiğe isabet etmesi işten bile değildi. Kirişi sağlam çekmişti.

Ama ne olduysa o anda oldu ve alageyikle göz göze geldi. Hayvanın iri gözleri dimdik Osman'ın üzerine kenetlenmişti. Oğlan geyiğin dimdik ona baktığından emindi. Osman bu gözlerin şimdiye kadar duyduklarından ve ölü hayvan kellelerinde gördüklerinden çok daha güzel olduğunu düşündü. Beyaz tüylerle çevrili simsiyah gözlerin uçlarında çizgi şeklinde doğal sürmeler hâkimdi. Saflığın ve suçsuzluğun simgesi bu gözlerdi. Hayvan nefesini tutmuş hiç kıpırdamadan Osman'a bakıyordu; ya da Osman'a öyle geliyordu. Eğer geyik, oğlanı fark ettiyse neden kaçıp gitmiyordu?

Osman, bir türlü kirişi bırakacak gücü kendinde bulamadı. Tam tersine tüm kasları gibi yayın kirişi de gevşeyiverdi. Dizlerinin bağı çözüldü. Hayır, Osman bu geyiği öldürmeyecekti. Öldüremeyecekti.

Ama o yayını tam da aşağıya indirmek üzereyken hayvanın gırtlağına bir ok saplandı. Alageyiğin boynu kırmızıya boyanıp da hayvan yere düşerken Osman yanı başındaki amcasının elindeki boş yayı gördü.

Yutkunarak Dündar Bey'e baktı.

"Bir gün," dedi Dündar Bey gözlerini hedefinden almadan, "Öldürmeyi öğreneceksin. Çoklarını yaşatmak için bazen birini öldürmenin gerekli olduğunu öğreneceksin."

Sonra hiçbir şey demeden uzakta can çekişen hayvanın yanına doğru ilerledi.

Osman gizlendiği ağacın ardında kalakalmıştı. Kıpırdayamıyordu. Gözünün önünde alageyiğin vuruluşu, kulaklarında amcasının sözleri kalakalmıştı.

Bir gün, öldürmeyi öğreneceksin.

75

Kayı Beyi Osman Bey Asil'in üzerine dörtnala giderken ölü gözlerle ufka bakıyordu. Yeşillikten çok bozkır olan engin bir arazinin üzerinde koşan kıratı Asil, uzaktan bakıldığında bir alev topu gibi görünüyordu. İçinde öyle bir ateş vardı ki Osman atını yeterince hızlı sürerse bu ateşi dindirebileceğini düşünüyordu. Ama o, dizginleri Asil'in üzerinde salladıkça ateşi daha da çok harlanıyordu.

Osman'ın tam tersi istikametinde Dündar Bey de simsiyah atını dörtnala sürüyordu. Osman Bey'in meydan okuması üzerine sürekli atının sırtında taşıdığı yayını büyük bir ustalıkla kurmuştu. Gazi Rahman'ın işaretiyle birlikte ikili birbirlerinin zıttı yönde at sürmeye başlamışlardı. Onlarca çadırın içinden çıkan yüzlerce kişi merakla ve dehşetle olup biteni izlemeye koyulmuştu. Bu kapışmanın sonunda iki büyük Kayı Beyi'nden biri cansız yere yıkılacaktı.

"Reis," demişti Ak Timur, Osman atına binmeden hemen önce. Yanına usulca yanaşmış, "Dündar'ın ne kadar iyi bir okçu olduğunu yedi düvel bilir. Bunu yapmak istediğinden emin misin?" diye sormuştu endişeyle. Ne de olsa Osman bile okçuluğun en ince yanlarını amcasından öğrenmişti.

Osman Bey ise hiçbir şey söylemeden Asil'in üzerine atlamış ve atını dehlemişti.

Geleneğe göre, her iki atlı da daha önceden belirlenen eşit mesafelerde atlarının dizginlerini çekecekler ve bu sefer birbirlerine dönüp at koşturmaya başlayacaklardı. İşte o andan itibaren ok atışı serbestti ve oku rakibine ilk isabet ettiren de doğal olarak çarpışmanın galibi olacaktı. İki taraf da eşit ve adil şartlarda yarışıyordu.

Osman, Asil'in üstünde yıldırım hızıyla ilerledikçe sanki geçmişte de ilerliyordu. Amcasıyla Anka'yı takip edişini, ok talimlerini, ava çıkışlarını... Her anı gözünün önünden geçiyordu. Amca demek baba yarısı demekti. Sonra Ertuğrul Gazi gözlerinin önüne geliyordu. Acaba o yaşasaydı bu işe ne derdi? Nasıl bir çözüm bulurdu?

Osman bu düşünceler içindeyken bir şey oldu. Atlar henüz geri dönüş hedeflerine varmamıştı ki Dündar Bey atının dizginlerini çekti ve geri döndü. Sırtındaki tirkeşinden bir ok alıp yayına taktı ve ilk okunu hâlâ daha ona sırtı dönük halde olan Osman'a fırlattı.

Olup biteni merakla izleyen kalabalıkta bir uğultudur koptu. Bu, kurallara aykırıydı. Dündar Bey son anda hile yaparak atını erken çevirmiş ve rakibi daha ona karşı bakmadan ok yağdırmaya başlamıştı. Osman öldükten sonra nasıl olsa ona karşı çıkabilecek bir Kayılı kalmayacaktı!

Osman Bey içine düştüğü duygu yoğunluğundan ne kalabalığın uğultusunu işitecek ne de o tarafa bakacak durumdaydı. Ak Timur ve Konur Alp Osman'a bağırıyor, kollarını kaldırarak işaret ediyorlardı, ama nafile.

Dündar Bey'in attığı ilk ok Asil'in elli metre gerisine düştü. Sonraki oklar daha yakın mesafelere indi. Dündar Bey rüzgârın ve mesafenin etkisini her bir atışta daha iyi öğreniyor, bir sonraki hedefini daha yakına isabet ettiriyordu.

Oklar, Osman'ın kulaklarında ve omuzlarında vızıldıyordu artık.

Osman Bey, atını belirsizliğe doğru hızla sürerken kulaklarında amcasının sözleri yankılanmaya devam ediyordu.

Bir gün öldürmeyi öğreneceksin. Çoklarını yaşatmak için bazen birini öldürmenin gerekli olduğunu öğreneceksin.

Devam edecek...